UNIVERSITY OF JORDAN

מעריב

גליון עתר שנת

כולל 48 עמודים

יום ו' כ"ח אייר תשל"ה 9.5.75 גליון 9373 שנה כ"ח

160 אג.

המייסד והעורך הראשון ד"ר ע. קרליבך ז"ל

העתון הנפוץ ביותר במדינה • MAARIV

נכשלו מאמציה של ההסתדרות למנוע שביתת המהנדסים ביום א'

15 אלף יערכו שביתה של יום אחד ✱ מיום ב' — יחלו בסאנקציות

מאת [illegible] 15,000 המהנדסים [illegible] בבקר בשביתה של יום — [illegible] שלא קיבלו בלילה את [illegible] של ההסתדרות שלא לקיים את השביתה. [illegible] את השביתה, אחר הצות יצאו המהנדסים — לאפשר לוועדה [illegible] לנסח הצעות והחלטה אך עם שובם החליטו לא לקבל את ההצעה. [illegible] הבינה המהנדסים לתוספת [illegible] של 700 ל"י ל[illegible]

(סוף בעמ' 2, טורים 7, 8, 9)

קיסינג'ר ינסה לשכנע את גרומיקו לדחות חידוש ועידת ז'נווה לספטמבר — בלי אש"ף

שני שרי החוץ ייפגשו ב־19 לח.ז. ★ יקבעו גם מועד לפגישת פיסגה פורד–ברז'נייב ★ במסגרת ה„עיון מחדש"

נדונה אפשרות של הסכם כולל בין ישראל וארצות ערב

מאת פיליפ בן, סופר „מעריב" בארה"ב

ד"ר הנרי קיסינג'ר, שר־החוץ האמריקני, ייפגש עם אנדריי גרומיקו שר־החוץ הסובייטי בז'נווה, בעוד 10 ימים. קיסינג'ר ייצא לז'נווה להשיג הסכם כי הוועידה לענין הסכסוך במזרח־התיכון תידחה עד ספטמבר וגם אז תתכנס ליומיים בלבד, בלי השתתפות אש"ף. על השתתפות זו, סבור ד"ר קיסינג'ר, יוחלט במועד אחר, — ידיעה זו מסרו אמש דיפלומאטים במרכז או"ם.

קיסינג'ר וגרומיקו יקבעו גם לקבוע מועד חדש ל[illegible] פגישת פיסגה של נשיאי ארה"ב וברית־המועצות. [illegible] באה"ב הם [illegible] היערך לאני סוף שנה זו. כדי לאפשר פגישה זו יהיה צורך לשבור את הקפאון בשיחות שבין שתי מעצמות־העל, שמטרתן להשיג הגבלה של הנשק הגרעיני.

שמואל שגב, סופר „מעריב" בוואשינגטון, כותב: הידיעה הרשמית בדבר פגישתם של שני שרי־החוץ בז'נווה, נדחתה עד שיסתבר על כך רצייה לבמשלת שוויץ. נמסר כי ד"ר קיסינג'ר ייצא לז'נווה בדרכו לבון ולברלין, וכן ישתתף בפגישת [illegible]

(סוף בעמ' 2, טורים 7, 8, 9)

„אהראם": פורד יגיש לסאדאת הצעות אמריקניות חדשות

„אל־אהראם" הקאהירי מסר בגליון היום כי הנשיא ג'ראלד פורד יגיש הצעה אמריקנית חדשה לשלום במזה"ת כאשר יפגש עם אנואר סאדאת בזאלצבורג, אוסטריה, בחודש הבא. במאמר המערכת כותב עורך „אל־אהראם" איחסן עבד אל־קודוס, יורשו של הסגן הייכל: „אין זה הגיוני שמטע פורד לפגוש את סאדאת יהא כנס התייעצות, כאשר כבוסס על תכנית שהוכנה על־ידי הבית הלבן.

„הסכם אינו יכול להיות גם מעלה דיפלומטית ש[illegible] נקודה להרצה כי ארצה הברית לעיין קיימת, על אף נטיעתה בקיימאם ומה־קטנהתה... פגישת פורד־סאדאת — אם נרצה ל־הקריכה נכונה — היא פגישת „הכרעה".

אל־קודוס גורס כי מה שיאמר פורד לסאדאת יבוסס על עקרון „שבירתם הנשמתם של אינטרסים אמריקניים, בלי לפגוע בזכויות העולם הערבי... הפגישה אינה יכולה להיות להתייעצות כיוון שלא נותר על מה להתייעץ".

(יו.פי.)

גולדברג יעץ לנשיא פורד לסייע בהשכנת שלום במזה"ת

שירות „מעריב"

ארתור גולדברג, שהיה שגריר ארצות הברית באו"ם ואחר־כך שופט בית המשפט העליון של ארצות הברית, נועץ אמש עם הנשיא פורד בבית הלבן ויעץ לו שישתמש, יחד עם ד"ר קיסינג'ר, השתתפות אישית במאמץ לשלום בין ישראל לבין ארצות ערב.

„מר גולדברג הוזמן לבית הלבן ע"י הנשיא פורד. הנשיא הסביר לו את עמדת הממשל בענין הסכסוך במזרח התיכון. יודע כי גולדברג כותב בקורת על אמנה זו ובאחרונה, בעבר שה עם קיסינג'ר, האשים אותו בכלל שמנא פוגע בישראל ב־והאשימו אותה בקוצר ראות ובקוצר גמישות.

לעתונאים אמר גולדברג ב־צאתו מן הבית הלבן: „העצה היחידה שיעצתי לנשיא פורד היא כי אני תומך ברעיון ש־הוא ושר החוץ ישתתפו ישירות בתהליך השכנת השלום".

ועוד מסר כי הנשיא ביקש ממנו להרצות את דעותיו ב־ענין זה. אולם הוא סירב ל־גלות אם נשיא ארה"ב מעוניין אופטימיות כלשהי, כי שיתוף הקוצבות עם סאדאת ו־רבין עשויות לקרב להסדר של שלום.

בעיתות לפני ועדת החוץ של הסנאט אמר אתמול מר גולדברג: „פועלים עתה ל־שלול מישראל את המקום הראוי לה בעצרת הכללית של ארגון האומות המאוחדות. יש להזהיר ולומר כי הובטה של ארצות הברית להבהיר את עמדתה בענין זה.

ק. מחפש נציג חדש לוועידת ז'נווה; מאוכזב מבאנקר

מאת כתר „מעריב" בוושינגטון

שר החוץ של ארה"ב, הנרי קיסינג'ר, מחפש דיפלומט הראוי להפקיד בידו את ארצות הברית בוועידת השלום בז'נווה, במקומו של השגריר אלסוורת באנקר. נמסר שקיסינג'ר מאוכזב מאד מביצועיו של באנקר ו־מעדיף שבא דיפלומט צעיר ונמרץ שיוכל להשתלט על ה־טיקה הנוקשה הצפויה בזי־נה כאשר יתחדשו דיוני הוועידה.

מלקולם טון ששימש שג־ריר ארה"ב בבלגראד היה ה־מועמד למלא את מקומו של באנקר. אולם שהתעלתה כי־עמדותיו של כין לכהן בתל־אביב, נכשך הויפוש אחרי יורשו של באנקר.

עד המדינה

רס"ן מאיר בראהון יהיה עד המדינה במשפטם של בעלי מפעלים ועובדיהם בחברות אזרחיות, שיואשמו במתן שוחד בקשר לאספקת ציוד לגורמי הבטחון. (צילום: יצחק ישמח)

מבצע המיליון של „מעריב" ו„תדיראן" פרסים לקוראים במיליון ל"י

גזור את האות המופיעה למטה והדבק אותה על טופס ההדבקה שברשותך. אין הגבלה במספר טפסי הדבקה שאפשר לשלוח. אחר שיודבקו עליהם כל האותיות המתפרסמות מדי יום.

אות נוספת ביום א'

ת

פליטות דרום־וייטנאמיות, לבושות במעילים שניתנו להם ע"י הצבא האמריקני, משוטטות בעיר האוהלים, שהוקמה למען הפליטים במחנה מארינס „פנדלטון" בדרום קאליפורניה. (צילום רדיו של א.פ.)

דיפלומט סובייטי בכיר יזם מגעים עם נציג העבודה

הפגישות — בלונדון ✱ בריה"מ מבקשת לשכנע את ישראל להסכים לחידוש ועידת ז'נווה

מאת צבי זבריא סופר „מעריב" בלונדון

מגעים מתקיימים זה זמן מה בלונדון בין דיפלומט בכיר בשגרירות בריה"מ ל־בין נציג מפלגת העבודה הישראלית באירופה. את הפגישה יזם הדיפלומט ה־רוסי, אך זה נמשכות ב־ידיעתה של שגרירות ישראל בלונדון.

כפי שנודע, ממקורות מוס־מכים, זהו אחד בסידרת המג־עים הבלתי רשמיים שבריה"מ יזמה באחרונה עם נציגים ישראלים במערב אירופה.

נציג מפלגת העבודה, ד"ר יהין פרי, סירב ל־הגיב על הידיעה — ב־השבה על שאלת סופר „מעריב".

כפי שנודע, מבקשת בריה"מ לשכנע את ישראל בצינורות אלה בתועלת שתצמח לה מ־חידוש שיחות ז'נווה. — תוך הדגשת התחייבויותיה של מוס־קווה לתרום לקיומה של יש־ראל. אין בשלב זה שום נס־יונות להכשיר את הקרקע ל־חידוש היחסים הדיפלומטיים בין שתי המדינות.

לטענה הבכיר הדיפלו־מט הרוסי, כי מוסקווה אי־נה יכולה בשלב זה להפ־שיר את הקפאון במישור הדיפלומטי הרשמי, ונראה כי מנהיגיה חשים לעשות על נושא היקשרות, לכוונת הדרך־ רות שעשמו עם ישראל.

בטור וייקר: העיון מחדש בגלל „רגישות מוגזמת"

מאת [illegible] סופר „מעריב" בוושינגטון

במאמר לוואל וייקר, ד"ר [illegible] תקף [illegible] בתרופה שינוי עב־[illegible] של מימשל פורד לגבי [illegible] התיכון, וקבע כי [illegible] זה „גרום להשפעות ישראל, כמשפי נוהגת [illegible] דיפלומטיות".

[illegible] עם כתבי סוכנות [illegible] בר וייקר כי „מניין [illegible] נובע „מרגישות [illegible] של קיסינג'ר בעק־בות כשלון שליחותו שמאל־[illegible] היה בטון.

להלן אמר כי „ישראל הוק־מה במדינה יהודית, כדי שה־עולם כולו יכול לשוב ולהפ־תכל בעצמו בראי ההיסטור־יה".

הוא הכיר בפעלו של קיסינ־ג'ר שהניח את הקרקע לצע־דים הקטנים לקראת שלום, אך הוסיף שהעובדה שקיסינ־ג'ר לא היה מסוגל להציג „מוצר סופי", אין פירושה ש־ארה"ב רשאית להתעלם מ־מחויבותה כלפי ישראל.

בראיון השבוע ב„מעריב"

אבן: תוקף הממשלה

„מצרים סרבה, בצדק, להסכים לביטול מצב המלחמה"

מאת ד. גולדשטיין

ח"כ אבא אבן, שחזר משליחות הסברה בארה"ב ומפגישה עם ד"ר הנרי קיסינג'ר, תוקף בחריפות את מגילות הממשלה וד־באמצעים אותה, למעשה, ב־הכשלת המריכה להשגת הסכם ביניים עם מצרים. „למרות ניסתה הנרוע של ההסכם המוצע, הויתה יש־ראל צריכה לקבלו ולא ל־גרום לריסוק המריכה" — אומר מר אבן ב„ראיון ה־שבוע", המתפרסם היום ב־עמוד כמ' 22.

שר־החוץ לשעבר, הבריבה לשבח את הישגי הממשלה הקודמת ומכנה את תקופת כהונתה האחרונה כ„תקופת הזוהר של המדיניות הישרא־לית", טוען, כי מצרים סרבה, בצדק, להסכים לביטול מצב המלחמה וכי אילו עשתה כן, היתה בכך השלמה עם סיפוח רוב סיני וכל יתר השטחים לישראל.

לפני ההמראה אמר מר רבינוביץ, כי ההסכם שיחתום יכלול כמה סעיפים הנוגעים להרחבת השקעות אמריקניות בישראל, סיפוק הוחר ה־הודי, הספקת חומר גלם, מחקר ופיתוח מסותפים ו־סעיף בדבר מניעת כפל־מסים.

מר אבן אומר: „הממשלה תישגה מישגה חמור אם לא תגיש הצעות חדשות למיכסל האמריקני ואם תוסיף לטעון, שאין שינוי בעמדותינו ביחס להסכם הביניים ואין לנו מה לומר ביחס להסדר כללי".

מר אבן הכחיש שאמר ל־עתון לונדוני, כאילו הוא רד אה עצמו כעומד לראשות ה־ממשלה: „אין השעה הולמת ההכבאות מחייבת מצידי ב־עניין זה" — אמר.

עבודת ההכנה לקראת ה־חתימה ההסכם נמשכה כשנה והוא הגיע תקותו, כי ב־עתיד יחתם הסכם בדבר מתן סיוע בנושא המתקת מי־ים.

שר האוצר יחתום על הסכם כלכלי עם ארה"ב

מאת רחל פרימור

שר־האוצר, יהושע רבי־נוביץ, יחתום ביום ב', ב־וושינגטון על הסכם כלכלי בין ישראל וארצות־הברית. לבורך זה המריא אתמול בלווית מנכ"ל משרדו מר אברהם אגמון והמנכ"ל. קצר רד המסחר והתעשייה ד"ר משה מנדלבוים.

פישר דיווח לפורד: „קיסינג'ר לא דייק"

התנגשות זועמת היתה בין שר החוץ האמריקני לבין ידידו של נשיא ארה"ב ● ק. ממשיך להדליף: „הבחורים בישראל הוליכו אותי שולל"

שירות „מעריב"

הד"ר הנרי קיסינג'ר התנגש התנגשות חריפה וזועמת עם מאכס פישר, התעשיין והמנהיג היהודי בארצות־הברית וידידו של הנשיא ג'ראלד פורד, בענין האחריות לכשלון שליחותו האחרונה במזרח התיכון — מוסר יוסף פינקלסטון, עורך החוץ של העתון „ג'ואיש כרוניקל" בלונדון.

בחילופת מכוונות לעתונות, לא זה בלבד שד"ר קיסינג'ר האשים את ישראל ב„השפלת ארה"ב", אלא שגם האשים את ראש ממשלת ישראל, יצחק רבין, ואת שר החוץ יגאל אלון כי הוליכו אותו שולל. אחרי שנודע לו האשמותיו של ד"ר קיסינג'ר, יצא מר פישר לשי־ליחות מיוחדת לישראל לגלות את העוב־דות ומסר לנשיא פורד את ממצאיו.

✱

מר פישר השתכנע כי היה רבין ואלון לא הוליכו שולל את קיסינג'ר וכי שר החוץ של ארה"ב הוא שהיה אופטימי יותר על המידה. נראה שהדרישה של פישר סיכם את נשיא ארה"ב ומעמדו של הד"ר קיסינג'ר היה זמן מה מוטל בספק. ואולם נשיא ארה"ב לא רצה ש־שר החוץ יפרוש בתקופה קראוטית זו, של כשלונות הדיפלומאטיה האמריקנית והילוקיה ויושבה.

ידיעות בדבר ההתנגשות שבין הד"ר קיסינג'ר לבין מאכס פישר באו מן המקורות המוסמכים ביותר בוושינגטון, נאמר ב„ג'ואיש כרוניקל".

✱

כשנכשלה שליחותו של קיסינג'ר, בי־קש שגריר ישראל בוושינגטון, שמחה דיניץ, ממנהיגי היהודים בארצות הב־רית, בכינוס השאי, כי לא יאשימו את קיסינג'ר או את הנשיא פורד בכשלון — כי אם את הערבים. אך מר פישר ומנ־היגים יהודיים אחרים ההלו לדאוג ב־שמעם כי קיסינג'ר הדליף במו פיו ידי־עות לעתונות ומאשים בהן את ישראל בחוסר גמישות וזרבוה. בשיחה פרטית אמר בכעס כי רבין ואלון ידעו היטב

(סוף בעמ' 2, טורים 1, 2, 3)

1000 שוטרים 350 בלשים יאבטחו משחקי הכדורגל

הבלשים „יפוזרו" ביציעים; ימנעו „התלהטות יצרים"

מאת א. טבק

כאלף שוטרים יאבטחו מחר את משחקי הכדורגל בליגה הלאומית וליגה א' ב־15 מגרשים, כדי למנוע התפרעות והריגת הזיגים על־ידי אוהדים מתוסכלים.

נוסף לשוטרים יאבטחו את המגרשים כ־350 בלשים, שיפוזרו ביציעים ב־בשמקום הנהיג. תפקידם יהיה למנוע תקריות ה־התפרעות להמות. ושים ואם יהיה צורך — לתפוס מזיקי חוד־ים הנצים. אוהדים להוץ הכביש.

פעולת אבטחה זו, שהיא הגדולה בהיקפה בכדורגל ה־ישראלי, באה כתוצאה משיתוף פעולה הדוק בין המשטרה ל־בין ההתאחדות לכדורגל ועליה כמתה ביצב־משנה רשאל יצ־קבי. מניחים שכוחות שמירה אלה יספיקו לאפשר קיום כש־וקי וללגבה בצורה סדירה.

ההתאחדות המבירה אגד־כל סכם של 200 אלף לירה לרשות המשטרה, שיוכלו לבמן בשני משר־הקי הליגה האחרונים את

שכר השוטרים הבלשים. אבטחת משחקי הליגה כבר העלה להתאחדות 100 אלף לירה: 80 אלף — שכר לשוטרים ו־20 אלף — לבלשים.

בשורד השקידות המבצע פעולת אבטחה זו יציב גם נשים בכל שערי הכניסה של המגרשים, כדי שיבדקו בכליהן של חובבות הכדורגל.

בעקבות פשרה שהושגה אמש, בין ההתאחדות לבין איגוד השופטים, על־פיה יש־פוט רק שופט זר אחד (מ־טורקיה) מחר — הסכימו שופ־טי הכדורגל לנהל את משחקי הליגה. (ראה ידיעה ב„מעריב לספורט" עמוד 11).

מטען חבלה פורק בירושלים

מטען חבלה קטן התגלה ה־בוקר ב־7.15 בשוק כאה עצ־רים בירושלים. עובר אורח הודיע על כך למשטרה והבלן הגיע למקום עם כחות כש־טרה ופירק את המטען.

✱ המתאגרף הצרפתי גראפין פתה בן 26 הודיע אור ליום אתמול במגהזי־קאריו את הבריטי קווין פינגאן מכתר כאלוף אירו־פה במשקל ביינוני. כשגבר עליו בנקודות אחרי 15 סי־בובים.

פורח מעריב 1 לוח מס' הלוח הראשי

בעמודים: 7, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51

מודעות דרושים בעמודים: 8, 43, 44, 52, 53, 54, 55, 56

מודעות לימודים בעמודים: 9, 41, 42

תיבת נ.ס.ר פתיחה חגיגית יום ב' 12.5 פרסום בעמ' 33

האזינו ביום שבת, 10.5.75, בשעה 12.05 בצהרים ברשת א' לתכניתו של גדעון לב־ארי „ראש המדור" אורח התכנית: שר התחבורה מר גד יעקבי

סופסי הזירות של מצעדי הפזמונים העבריים בגלי צה"ל היום בעמוד 11 בגל הקל היום בעמוד 6.

וידון סמלים של מעריב רשימת הזוכים המלאה בהגרלה הגדולה ראה עמוד 30

קליפים במחירים משגעים מבחר קלסיים ופופ במחירים לא נורמליים 1490 ל"י במקום 34.90 — כמו כן מבחר בלאי במחירי ההנחה הישנים שלנו: 3150 ל"י במקום 39.90 רק עד גמר המלאי! כל הקודם זוכה!!! הפתעה!! היכונו!! הפתיחה בקרוב!! חנות מיוחדת לתקליטים קלסיים וקסטות! אלחנן רח' אבן גבירול 21 תל־אביב

נגנבה מכונית קורטינה ירוקה, גג לבן, 370—714 המודיע לטל. 03-621431 — בשעות העבודה

בדי דיאולן כותנה לשמלות בדוגמאות אקסקלוסיביות ב־15 ל"י למטר מיקי ונסים רח' המלך ג'ורג' 13 ת"א

תקליטים ללימוד שפות בי.בי.סי. במבחר גדול גל־רון אלנבי 94 (במרתף) ת"א

תאורה וקול התקנת דלתות בטחון עם קשר פנים (אינטרקום) ועילה חשמלית „תאורה וקול" 03-907017

מבצע בגדי עור LONDON — ת"א בשוודרון ראה עמ' אחרון

כפר־נופש „לימן" ד.נ. גליל מערבי טל. 968056 — 04-968060 ההנהלה החדשה של התיקון והמסעדה מזמינה את כבי לבקר ולהנות „משרי"

ארונות אמבטיה פורמאיקה עם מראות קריסטל ✱ אחריות לשנתיים ✱ תוצרת סט'רה ברקע „עוזי"־יבוא רח' פרץ 3 ת"א (ליד כבר המושבות) טל' 615186

הכספת הקטנה לדברי הערך הגדולים SOD-SAFE ירושלים טל. 612986 תל־אביב טל. 267808

מינוח שירות המדינה

דרושים צעירים/ות לתפקיד במחוני מעוין במשרד התחבורה מינהלת נמל התעופה בן־גוריון

תכונות נדרשות: גמר שירות צבאי [illegible] בעל תעודת בגרות ידיעת השפה האנגלית על בוריה

העבודה היא במשמרות מגורים באזור גוש דן — יהודה העסקה למשך חצי שנה [illegible]

סמכו من الاصل

פנום־פן נהיתה ל„עיר של טרור ופחד"

אחרי כיבוש פנום פן על ידי כוחות „הקמר רוז'", היתה הבירה הקאמבודית „עיר של טרור ופחד". השליטים החד־שים סגרו את כל אמצעי התקשורת. בימים הראשונים היתה שמחה של ביר־בים בקרב הכוחות הכובשים ומקבלי פניהם בקרב תושבי העיר; אחר כך באו ההוראות החדשות. הידיעות וההוצאות להורג ולעיר נבנו כוחות רעיון של „הקמר רוז'" שבפר לא היתה, אלא גירשו את התושבים מהבירה.

כתבי עתונות בני ארצות שונות, שיצאו מפנום פן אחרי שבועות של שהייה בעיר, הצליחו להגיע לבנגקוק, פרסמו אתמול את הדיווחים הראשונים מקאמבודיה תחת השלטון החדש. הכתבים הראשונים, שעזבו את ה־מדינה בתחילת השבוע, שמרו על שתיקה ולא פרסמו דבר על חוויותיהם עד שיצא אחרון הכתבים הזרים מפנום פן. אתמול החלו סיפורים להתפרסם.

העתונאי השוודי הרמן לינדקויסט תאר כיצד חיילים צעירים של „הקמר רוז'" גרשו באיום כידונים רובים את תושבי העיר, נשים, זקנים וילדים. „אנשי הגרילה התפרצו לחנויות ובתי מסחר ובזזו הכל — משקאות, תרופות, מזון, שעונים והעיקר היו מעוניינים באופנועים ומכוניות".

השדר האמריקני ליי רודקביץ' מ־א.ב.ס. גילה אתמול, כי למעשה נכבשה פנום פן על ידי 200 חיילים קומוניסטים בלבד. „ה־התקפה הסופית בוצעה על ידי 200 חיילים, והם הביאו ציד של מליונים. הכוח הזה חדר לעיר כצפון. מיד החלו בגיוס סטודנטים ואוהדים אחרים ועד מהרה מנה הכוח הגר־בש 1,000 איש, כולם חמושים. ה„קמר רוז'" הביאו אתם נשק ותחמושת בשביל אוהדיהם".

השדר האמריקני המשיך ודיווח: „יש אמת בידיעות על הוצאות להורג של 80 קצינים קמבודים בכירים ורעיותיהם. אולם זה כאומה לעומת מה שמתרחש בדרכים, בעיירות ובכפרים שמחוץ לבירה. אלפי קמ־בודים מתו בצידי דרכים בגלל העדר טיפול רפואי או כרעב. 24 שעות אחרי הכיבוש היתה פנום פן ריקה מתושביה. אנשים שנפ־צעו קשה בקרבות נקטעו אבריהם, נשלחו ברגל אל מחוץ לעיר שעות ספורות אחרי הניתוח והקומוניסטים לא התחשבו במצבם.

„שטיפת אנשים"

סופר „ניו־יורק טיימס", סידני שאנברג, כתב הבוקר בעתונו, כי מיד אחרי כיבוש העיר הפסיקו חיילים קומוניסטים זועמים וכיוונו כלי נשק לראשו ולראשי עמיתיו. חייו ניצלו על ידי עתונאי קמבודי שעבד בשביל „ניו יורק טיימס". „במשך שעתיים וחצי דיבר העתונאי דית פראן בעדינות עם החיילים וניסה לפייסם, עד שהצליח לשכנעם, כי העתונאים הזרים אינם אויביהם אלא עתונאים המתארים את בחותם".

עוד מוסר שאנברג, כי אחרי הכיבוש הקומוניסטי נאלצו לנטוש את מקומות מגור־יהם יותר ממחצית מ־7 מיליון תושביה של קמבודיה. רובם נצטוו לצעוד אל מרכז ה־מדינה, ואין ספק כי רבים מהם ימותו בדרך. כתב שאנברג: „יותר משני מיליון איש נבוכים ונפחדים, צועדים בשתיקה — ברג־ליהם, על אופנים, דוחפים מכוניות, מכסים את הדרכים כשטיח אנושי. בתי חולים הת־רוקנו מהחולים, עד האחרון שבהם, לרבות כאלו שמצבם חמור. כך הם יצאו מבתי־החולים, צולעים, חולים, נישאים על גב חבריהם או על אלונקות — יצאו לדרכים".

שאנברג כותב, כי כנראה נחושה החלטתם של ה„קמר רוז'", להפוך את החברה הקמ־בודית לחברת איכרים בנוסח הקומוניסטי, הם עושים את זאת בנוקשות ותוך משמעת ודבקות במטרותיהם.

חייל מן ה„קמר רוז'" מאיים באקדח על בעלי חנויות בפנום־פן, בירת קאמבודיה, ומגרש אותם מחנויותיהם — ביום בו נכנע הצבא הקאמבודי למורדים הקומוניסטים ב־17 באפריל. הצילום נלקח מסרט טלוויזיה של צלם מערב־גרמני, כריסטוף פרונדר, המספר, כי כל התושבים גורשו מן העיר (צילום ראדיו של א.פ.)

התמרמרות ברובע היהודי על הפסקת עבודת הבינוי

מאת ישראל הראל

ברובע היהודי בירושלים היתה אתמול התמרמרות רבה בשעה — באמצעות „מעריב" — שבית המשפט ציווה, לפי בקשה עירית ירושלים, להפסיק עבודות בינוי ושיקום של הרובע.

מברקים נשלחו לשרים ול־חברי כנסת, לפעול מיד לחי־דוש עבודת הבניה והשיקום.

בשיחה עם סופר „מעריב" אמרו תושבי הרובע, שגם ל־לא החלטת בית המשפט היתה בשנה האחרונה ירידה הלולה מאוד בפעולות הבניה. במשך כל שנת 1974 נבנו 31 די־רות בלבד. בעוד מאות משפ־חות ממתינות לתורן למגורים ברובע היהודי. התושבים בי־קרו קשות את החברה לשי־קום הרובע ואת מנהלה — והאשימום באוזלת יד ובחוסר יכולת לנהל פרוייקט אחראי ומסובך כבינוי ושיקום הרובע היהודי.

גם סגן ראש עיריה ירו־שלים, מר מירון בנבנישתי, יצא אמש בהתקפה חריפה על הנהלת הרובע היהודי בעיר העתיקה: „הנסיון לתלות את החלטת העיריה לבקש את בית המשפט שיצווה על הפסקת העבודה במניעים פוליטיים", אמר, היא „הסתה, שמטרתה להשתמש בתירוצים פטריו־טיים, על מנת לחפות על מחדלים".

קבלנים העובדים בשיפוץ ו־שיקום הרובע מסרו, כי ב־גלל ניהול כושל של הנהלת הרובע, ועתה בגלל החלטת בית המשפט, משותקות רוב עבודות הבניה ברובע היהודי. דבר זה גורם להפסדים של רבבות ל"י כל יום, דוחה את איכלוס הרובע היהודי וגורם סבל למשפחות. ישנם מבנים שלגביהם נסתיימו מזמן שלב התיכנון, התכניות אושרו ו־העבודה נמסרה לקבלנים על־פי חוזה. האחרונים אינם יכו־לים לגשת לעבודה, משום ש־משפחות ערביות, שפלשו ל־רובע היהודי אחרי כניעתו ב־1948, לא פונו עד עתה מה־בתים. הנהלת הרובע נאלצה לשלם לקבלנים כספים רבים כפיצוי על אי קיום החוזה. להנהלת הרובע מחלקה מיוחדת, שצריכה לעסוק בפינוי ובפיצוי המשפחות הערביות, אך זו איננה ממלאת כראוי את תפקידה.

ישנם מבנים, בכיוחד מבני ציבור ואתרים היסטוריים, ש־תיכנונם נמשך שנים רבות ולא הגיע לכלל ביצוע ובינוי. דו"ח מבקר המדינה מאש־תקד התריע, שברובע מתבצ־עות עבודות בניה ללא אישור והודעה לבניין ערים. „בגלל רגישותו המדינית של הנו־שא", אמר אתמול דובר עי־ריה ירושלים, „נמנעה העי־ריה בעבר מלנקוט צעדים חריפים. אולם משנתברר, ש־שוררת אנארכיה בכל ענין הבינוי, נתבקש בית המשפט לצוות על הפסקת הבניה".

אשר לטענת מנהל החברה לשיקום הרובע, מר רוני גלר־סקיניוס, שהחברה כן הגישה תכנית בניה לאישור, הגיב דובר העיריה: „כל התכניות שהנהלת הרובע הגישה הוח־זרו לה, משום שלא תאמו את החלטות ועדות התכנון, או שבכלל לא הוגשו מכ־ניות".

מתרעמים על דברי זאבי

גורמים בכירים בצה"ל ו־בחיל הרפואה מתרעמים על דברי האלוף (מיל.) רחבעם זאבי, כי הסעיף הרפואי ש־על פיו שוחרר דוד פרוסר מצה"ל איפשר את קבלתו כ־עובד בטחון בשגרירות.

הגורמים האלה אמרו כי דוד פרוסר שוחרר בתמה לי־קוי נפשי, וכי הסעיף ה־רפואי שנקבע לו איננו מאפ־שר אפילו שרות מקוצר ב־צבא. אותם גורמים שאלו כיצד יתכן שחייל המשוחרר מצה"ל מטעמים נפשיים, מחמת אי התאמתו לשרות, יתקבל לעבודה כעובד בטחון בשגרירות.

צמרת מפ"ם מותחת בקורת על מדיניותו של יצחק רבין

מאת מ. שמריהו

צמרת מפ"ם פתחה את־מול בדיון מדיני, שבו נמ־תחה בין השאר בקורת על ראש הממשלה יצחק רבין בשל גישתו הדוגלת בהסדר ביניים מדיני של ישראל בשלב זה.

כל חברי הצמרת היו בדעה, כי על ישראל לצאת ביוזמת שלום ולהחליט על תכנית מדינית ברורה ואיזה ויתורים טריטוריאליים היא מוכנה לפ־שות בתמורה לויתורים מדי־ניים של הערבים. לפיכך סבו־רים ראשי מפ"ם כי יש לה־ציג לפני הממשלה ומפלגת העבודה תכנית מדינית של מפ"ם, ועל פי התגובה ל־תכנית זו תכריע מפ"ם בשא־לת המערך עם מפלגת העבו־דה.

כמה חברים היו בדעה, ש־אם תכנית כזו לא תתקבל, צריכה מפ"ם להסיק את ה־מסקנות ולפרוש מן המערך אך לא מן הקואליציה הממ־שלתית.

שאלת המשך קיום המערך תידון רק בהמשך הדיון ה־מדיני.

ביום שלישי הבא יתכנסו בירושלים סיעת המערך בכנ־סת, לשכת מפלגת העבודה והיכון מפ"ם לדיון מדיני משותף והתייחות עמדות לק־ראת פגישה פורד־רבין.

לשכת המשמרת הצעירה ב־מפלגת העבודה קראה אמש למפלגת העבודה ולמפ"ם ש־יפעלו לשמירת שלמות המע־רך. החלום ליזום פגישה עם צעירי מפ"ם, כדי לשכנע או־תם בצורך החיוני לשמור על קיום המערך.

מזכיר המשמרת נתן רענן אמר, כי ראוי שמפלגת ה־עבודה תסייע לאותם גורמים במפ"ם הרוצים לשמור על שלמות המערך.

סין תמנה שגריר ליד השוק המשותף

סין החליטה למנות שגריר שייצג אותה בקהיליה האירופית — הודיע סיר קריסטופר סומס, סגן יו"ר ועדת השוק המשותף, האחראי לקשרי החוץ של השוק.

לפני כן הבהיר נציג השוק המשותף, כי הקהיליה האירו־פית אינה מקיימת יחסים רשמיים עם טאיוואן ולא חתמה עמה על אף הסכם.

קרייסקי רוצה להפגיש בווינה נציגים מישראל ומארצות ערב

ראש ממשלת אוסטריה, ד"ר ברונו קרייסקי, מתכונן ליזום פגישה בין נציגי מפ־לגת העבודה הישראלית ו־בין מפלגות סוציאליסטיות ממצרים ומתוניס.

הידיעה על כך פורסמה ב־„שידורי ישראל" ממקורות מפלגת העבודה בארץ. תגו־בת רגה היתה, כי הכוונה ק־יימת — אך אין להניח שה־פגישה תתבצע בקרוב.

כפי שנמסר, ביקר בוינה לפני שבועים מנהל מחלקת קשרי החוץ של מפלגת הע־בודה, ישראל גת, לפי הזמנת הקאנצלר. בעת הפגישה חזר מר קרייסקי על רשמיו מבי־קוריו בארצות ערב המגרב, בראש משלחת סקר של האינ־טרנציונל הסוציאליסטי. על מרבית הרשמים הללו כבר סיפר לנציגי ישראל בעת ה־פגישה של האינטרנציונאל ב־ברלין, לפני חודשים מספר.

הפעם רצה הקאנצלר האוס־טרי לקדם את רעיונו ליזום בבירתו פגישה בין ישראלים לערבים, כולם חברי מפלגות עבודה.

יהודי שסייר במחנות הטרוריסטים בלבנון:

המחבלים פונים איש לרעהו בברכות על פי הנוסח הנאצי

מאת סופר „מעריב" בלונדון

יהודי בריטי תיאר לסו־פר ה„ג'ואיש כרוניקל" ה־שבועי, כיצד התערב בין ה־מחבלים הערביים בבירות ובסביבה הקרובה שבקירב־תה, בעת ביקור שערך ב־אחרונה בלבנון. כמהנה אלה הם בטוחי מדובר לכל המר, והשליטים אל המבסי־סים המחנות האזרחיים ב־דרום לבנון.

האיש מסר שיכול היה לנוע בחופשיות בין המחבלים, מ־שום שמארחיו הערבים סב־רו כי אינו יהודי. הוא חי ב־חוץ־לארץ וידידיו הערבים אינם יודעים כי הוא יהודי. לכן הכליצו עליו.

האיש סיפר, שבשיחותיו עם המחבלים, חברי „פתח" הוב־הר לו, שמטרתם עדיין השמ־דת ישראל, בלי להתחשב בהכרזותיהם המזוגות של יא־סר ערפאת. העומד בראש ארג־ון הגג של הטרור הערבי, אש"ף.

אנשי ערפאת בלבנון מדב־רים גלויות על מה שיעשו „בפעם הבאה", ואינם מותי־רים ספק בלב שומעיהם ש־מטרתם היא השמדה הפיסית של ישראל והכחדת אוכלוסי־תה היהודית של המדינה.

האיש ביקר בלבנון, בעת שבבירות להמו טרוריסטים ערבים עם „לבנונים ימניים". הוא עשה זמן מה באיזור שבו שלטו אנשי „פתח" חמו־שים. הוא התרשם במיוחד מ־כך שמספר טרוריסטים נה־גו לברך אלה את אלה ב־ברכות נאציות.

אנשי „פתח" מעוניינים רק בהשמדתה של ישראל ואוכ־לוסיה היהודית, בניגוד ל־הכרזותיו הפומביות של ער־פאת. האיש הוסיף, שהתברר לו בדברי המחבלים, כי הם חולשים על מחנות הפליטים ועורכים „שטיפת מוח" לדרים בהם. זה מתבטא לא רק לגבי הילדים במחנות, אלא גם הו־ריהם [illegible].

קיסינג'ר ינסה לשכנע את גרומיקו

(סוף מעמוד 1)

וועדת השרים של ברית ה־מרכז באנקרה.

עדיין לא ידוע אם יצ־על הזדמנות זו לבוא ל־ירושלים למסור על שי־חתו עם גרומיקו ולהכין את הקרקע לביקור של רבין בוושינגטון בחודש הבא.

עוד נמסר בוושינגטון, כי ד"ר קיסינג'ר חייב לחזור ל־ארה"ב עד ה־24 בחודש, לה־כין את סיורו של הנשיא ג'ראלד פורד באירופה וכן ללוותו לפגישה עם נשיא מצ־רים, אנואר סאדאת, בזאלצ־בורג ב־1 ביוני.

● **גרומיקו — לקהיר**

כן נמסר כי גרומיקו יבקר גם בקהיר ובדמשק וקרוב ל־וודאי שיביא לקהיר את תשו־בת ליאוניד ברז'נייב על ב־קשת מצרים להעניק לה שמיטת־חובות ל־10 שנים.

● **הסכם כולל**

נודע כי האפשרות שישראל וארצות ערב יסכימו הסכם כולל בז'נבה, אף כי נסיגתה של ישראל לבעשה תימשך כמה שנים, נבדקה באחרונה במסגרת ה„עיון מחדש".

דיפלומאטים בוואשינגטון אמרו, כי הרעיון צמח מכשלי־חותו של קיסינג'ר במזרח־התיכון. ישראל ביקשה או הסכם שיהיה תקף כמה ש־נים. הנשיא סאדאת הסכים לשנה אחת בלבד. בזה צמח ה־רעיון, כי ישראל תשביע את רצון סאדאת כי אכן תי־סוג מכמעט כל השטחים ש־כבשה. אחר כך אפשר יהיה לעבד התחייבות זו של הת־חייבות בדרך שתשביע את רצונה של ישראל לתקופה ממושכת של „התגלות" ו„מבחן".

עם זה — [illegible]

בתוך כך הובעה בוושינג־טון אופטימיות־מה בענין ה־אפשרות שיושג עוד הסכם ביניים. אך הדעה היא כי אין סיכוי רב שסאדאת ישנה שינוי מהותי בעמדתו ומכאן שישראל היא שתצטרך לוותר לשם כך.

● **„תיקון קוסמטי"**

פקידים אמריקניים יודעים כי ישראל הודיעה שלא יהיו ויתורים חד־צדדיים. אך הם סבורים כי לכל היותר תוכל ישראל לקבל תיקון „קוסמ־טי" בעמדת מצרים ואיתו אפשר יהיה להציג לפני דעת הקהל של ישראל בצורה ש־תצדיק את הויתורים. הפקי־דים אמרו כי מאחר שישראל כבר היתה נכונה לפנות כמ־עט כל מן המעברים בסיני, לא יקשה עליה לפנות בכל שטח המעברים ולמסור אותם ל־פיקוח של ארגון האו"מ.

נכשלו מאמציה של ההסתדרות

(סוף מעמוד 1)

הדיון, משום שאין המשק יכול לעמוד בכך, מה גם שההסתדרות נמצאת עתה בעיצומו של הדיון להש־לים [illegible] תיזום פגישה עם ועדת הש־[illegible] בחודש יולי.

[illegible] החליט, כי הוועדה המרכזית [illegible] רים לנציגי כלכלה, בהשתת־פות נציגי המהנדסים, כדי ל־ברר ולמצות כל הנושאים ה־כלולים בהסכמים הקיימים. ל־דעת המהנדסים לא באו ע־דיין על פתרונים.

אשר לדרישה של הדרגה 10, לפי פסיקתו של הבורר [illegible], נאמר בהחלטה, כי יושם הדרגה הזאת, אבל [illegible] להחזקת סידורים, שיאפשרו את יישום דרגה 10 לגבי המהנד־סים.

נציגי המהנדסים הודיעו כי אינם יכולים לקבל את ה־פניה כתביעה אלה.

צלבי־קרס צויירו על בית אשה במלבורן

מאת יהודה סבוראי, סופר „מעריב" באוסטרליה

צלבי קרס צויירו על בי־תה של אשה פולניה ש־קיבלה אמש את עיטור „חסידי אומות העולם" במל־בורן, באוסטרליה.

דניסה ציביצקי־יורקובסקי קיבלה אתמול את העיטור ב־טקס ב„בית וייצמן". הקונ־סול הכללי יהודה נשיא הגיש לה את העיטור והתעודה מ־טעם „יד ושם".

גב' יורקובסקי ואמה כייס־טינה הצילו ב־1943 שבעה יהודים, שנים מהם ילדים, כי שהחביאו אותם במרתף ביתם למרות ההיטלראים שכנו בשתי קומות של הבנין. מאחר יו־תר הוצאה האם להורג בידי הנאצים.

לאחר גילוי צלבי הקרס, אמ־רה יורקובסקי, שהיא הוקשה מאד: „תמונתי הופיעה בעתו־נים ואנשים יודעים את כ־תובתי. יש כנראה אנשים ה־שונאים אותי בגלל מה שעשי־תי בתקופת השואה".

כ־200 איש, רבים בהם ני־צולי מחנות ריכוז, השתתפו בטקס, וביניהם בנו של אחד האנשים שהצילה גב' יורקוב־סקי.

מעריב

העורך: שלום רוזנפלד
המו"ל: הוצאת מודיעין בע"מ
בית דפוס „מעריב" בע"מ

תל־אביב: מערכת, הנהלה, מודעות, דפוס: בית „מעריב", רח' קרליבך 2 (מיקוד: 67 132) ת.ד. 20010 טל. 287211. סניף ראשי לקבלת מודעות בתל־אביב: שדרות רוטשילד 33 (מיקוד: 65 123). טלפון 290994.

ירושלים: המערכת: רח' הלל 14 (מיקוד: 94 581), טל. 221151, הפצה ומודעות: רח' הלל 16, טל. 231769.

חיפה: רח' הנביאים 29 (מיקוד: 33 104), טלפון 666468; 669020. הפצה ומודעות: רח' הנביאים 32, טל. 663254; 660051.

„תדריך לידידות ושוחד" הוציא משרד ההגנה בארה"ב

משרד ההגנה האמריקני יעץ לחברות תעשיה אמריק־ניות, המייצרות מטוסים, מכשירי תעופה ואלקטרוניקה, על שיטות שוחד לקידום המכירות במזרח־התיכון — מגלה מיסמך ממשלתי, שנחשף היום בוואשינגטון.

המיסמך מספר, שסוכנים במזרח־התיכון קיבלו כספים, כדי „להשפיע על ממשלותיהן לרכוש סחורה מחברות אמ־ריקניות ואירופיות. המונח „השפעה", אומר המיסמך, בהשאלה, הוא מתייחס לכל דבר, החל מידידות או קשרי משפחה בין סוכן מקומי וקצין רכש, ועד תשלום סכומים ניכרים לאנשים בעלי משרות ממשלתיות בכירות.

המיסמך צורף למכתב שנשלח ב־5 ביולי 1974 לחברת „אירוספייס אינדסטרי אסוסיאיישן", חברת אלקטרוניקה, המכתב נכלל במיסמכים, שחברת נורטרופ, המייצרת כלי טיס, הביאה לועדה לבורסות ערך, החוקרת בענין השח־דויות.

במיסמך נאמר, כי חברות שחדלו לשלם שוחד, איבדו חוזים והפסידו בהיקף מכירותיהם. במיסמך נאמר, כי „השפעה אינה קשורה תמיד בתשלום מזומנים", ויכולה להיות גם „שימוש בלא תשלום בוילה בצרפת או בדירה בלונדון, המצויידת במכונית ובמשרתים". המיסמך מציין, שחברות צרפ־תיות ובריטיות הן „אלופות השוחד". (יו.פי.)

הקומוניסטים בלאוס מתקדמים לעבר עיר הבירה

כוחות הפאטט לאו הקומוניסטיים בלאוס, בסיוע טנ־קים, המשיכו אתמול בהתקדמותם והם נמצאים עתה 120 ק"מ מבירת ויינטיאן.

הפאטט לאו שולט עתה בקטע של יותר מ־50 ק"מ מן הכביש המחבר את הבירה עם העיר לואנג־פראבאנג, הבירה המלכותית של לאוס.

ממשלת לאוס שלחה אמש מברק למטה הפאטט לאו וביקשה לעצור את התקדמות הכוחות ולהוציאם מתחום המדינה.

בלאוס שורר גם אי שקט פנימי. שישה מחברי הממשלה טסו אתמול לעיר בדרום המדינה כדי לשאת ולתת עם מפגינים המחזיקים שם במוקד הכוח ועוצרים כבני ערובה. (יו.פי.)

מת אורי בראנדג'

אורי בראנדג', מי שהיה נשיא הוועד האולימפי, מת אתמול מהתקף לב בביתו בגרמניה, בגיל 87.

בראנדג', מיליונר אמריקני, שעשה הונו בכהותיה־הוא פרש מנשיאות הועד האולימפי ב־1972 לאחר 20 שנות כהונה. שנה לאחר מכן נשא לו לאשה את בריאן רדים, נסיכה גרמ־נית צעירה ממנו ב־49 שנים. (רויטר)

2 שוטרים נרצחו בחבל הבאסקים

משטרת ספרד ערכה אתמול מצוד נרחב על אנשי גרילה באסקים שירו למוות בשני שוטרים בבהוחם.

אתמול נרצח שוטר בירות בעיר בילבאו ויום לפני כן נרצח שוטר באש מקלעים בעיירה גוארניקה. המשטרה סבו־רה שהמתנקשים משתייכים לארגון המחתרת הבאסקית „מולדת וחרות לבאסקים". (יו.פי.)

בנקאי בוול סטריט חייב 5,600 דולר קנסות חניה

[illegible] שרד, בנקאי בוול סטריט בניו יורק, חייב לעיריית ניו יורק לא פחות מ־5,600 דולאר דמי קנסות על עבירות חניה.

דובר העיריה מסר אתמול, כי התגלה ששרד לא שילם כה מאות דוחות חניה שקיבל למן 1971, הסכום מגיע ל־5,600 דולאר, בלי להביא בחשבון קנסות על אי תשלום. המשטרה תבדוק — מסר דובר העיריה — אם אפשר לגבות את הקנסות בתשלומים חודשיים ממשכורתו של הבנקאי. ליתר בטחון, נוסע עתה הבנקאי לעבודתו ברכבת.

פישר דיווח לפורד

(סוף מעמוד 1)

מראש, כי סאדאת לא יוכל להסכים ל־חוזה של אי־לוחמה וכי שליחות השלום תיכשל אם ישראל לא תשנה עמדתה זו.

אף על פי כן — התלונן קיסינג'ר — הניחו לו רבין ואלון לצאת למזרח ה־תיכון והתוצאה היתה — השפלה ל־מימשל של ארה"ב. „גולדה מאיר", אמר קיסינג'ר, „היתה אומרת לי בלי שום גינונים, „אל תבוא". הבחורים האלה הב־יאו אותי במבוכה וסיפרו לי מעשיות. זה היה אסון".

*

הנשיא פורד קיבל את גירסתו של קיסינג'ר וגם הוא כעס על ישראל. פי־שר, ידיד של הנשיא ויועצו, החליט כי עליו לברר את האמת. הוא שוחח שיחות ארוכות עם רבין ועם אלון ושוכנע, כי אף שהיתה מידה מסויימת של חוסר־דיוק בדברים שנאמרו לקיסינג'ר, הרי הובהר לו כי ישראל לא תוכל לספק את „הסחורה" שביקש. עם זה, נראה שקי־סינג'ר היה סבור שיוכל להשיג כעת יותר ויתורים מסאדאת — אך אם לא יצליח בקאהיר, יהיה לאל ידו להשיג מישראל את הויתורים הדרושים.

בעזרתו של לנארד גארמנט, יועץ ל־שעבר לבית הלבן, חיבר פישר תזכיר ש־בו הרצה השקפותיו בענין והביאו לנשיא פורד. כשנודע הדבר לקיסינג'ר מחה ב־חריפות, אך נראה כי נשיא ארה"ב נטה לצידו של פישר. ואולם קיסינג'ר הצליח להשיב לעצמו את מעמדו בעיני הבית הלבן והוסיף להתלונן כי הישראלים אירבו אותו. מאז רומז קיסינג'ר כי אפ־שר שהאינטרסים של ארה"ב במזרח ה־תיכון אינם בהכרח זהים לאלה של ישראל, אם כי הוא מדגיש שארצות־הברית עומדת בהתחייבותה להגן על קיומה של ישראל.

*

בקרב המנהיגים היהודיים בארצות־הברית רווח החשד כי קיסינג'ר היה מקדם בברכה התקפות עליו מפי יהודים וישראלים משום שזה היה משכנע את הציבור בארצות־הברית שהוא שר חוץ אמיתי של ארצות־הברית.

*

בשיחות עם מנהיגים יהודיים הודיע הנשיא פורד שהוא נשאר ידיד של יש־ראל. הוא אמר: „אינני צ'מברלין ולא תהיה מינכן במזרח התיכון. במשך 35 שנים תמכתי בישראל ועדיין אני תומך בה". אך הנשיא פורד משייע כי יש־ראל חייבת להיות גמישה יותר.

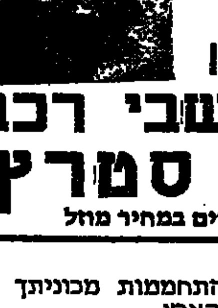

הודעה לבעלי רכב פרטי!

מבצע החודש בהנחות גדולות!

מכירה ישירה מהיצרן לצרכן

של ציפויים למושבי רכב מבד מגבת סטרץ'

לרגל מבצע החודש יימכרו הציפויים במחיר מוזל

* ציפויי חן מיפה ומהדר את מכוניתך.
* ציפויי חן סופג את זיעתך ומונע התחממות מכוניתך — אידיאלי לאקלים החם של הארץ.
* ציפויי חן בצבעים יציבים ומרהיבים, מלווה בתעודת אחריות.

„לאיכות וחן — אין כציפויי חן"

בתל־אביב:
נשיונל אטלנטיק, יצרני „ציפויי חן"
רח' מטלון 61 (קודם רח' מרכז מסחרי)
בגוש הבניינים שבין רח' צ'לנוב ורח' צליה. פתוח: מ־9 בבוקר עד 7 בערב.

באר־שבע — „דיוקי" רח' דרך חברון 13, פתוח מ־7 בבוקר עד 6 בערב.
בחיפה — אמרים בע"מ, רח' הנביאים 60א'. פתוח: מ־7.30—16.00.
באשדוד — „לרכב", מרכז מסחרי 62א'. פתוח: מ־8—13, ומ־16—19.
ברחובות — ס.א.ר. רכב בע"מ, הרצל 125. פתוח מ־8—13 ומ־16—19.

هكذا من الأصل

השגריר האמריקני המיועד לישראל כבר לומד את „התיק הישראלי"

בושינגטון מקווים, שמאלקולם טון יאושר בסנאט ובממשלת ישראל עוד לפני שיגיע יצחק רבין לשיחות עם הנשיא פורד ב־11 ביוני * טון יגדיל כנראה את סגל השגרירות בתל־אביב כדי שיוכל לקיים קשר הדוק עם חברי הכנסת ואנשי העיתונות

מאת שמואל שגב
סופר „מעריב" בוושינגטון

השגריר האמריקני המיועד לישראל, מלקולם טון, כבר לומד את „התיק הישראלי" במסדרונות הדפרטמנט, המתוודע אל פרטי הסיטואציה הישראלי־ערבי, קודם אישורו לתפקידו החדש על־ידי ועדת החוץ של הסנאט ועל־ידי ממשלת ישראל.

ארה"ב ביקשה ביום שלישי את הסכמת ממשלת ישראל למינויו של טון — יום לאחר מותו של קנת קיטינג. המהירות של מינוי טון הביכה את הממשל, ועצם העובדה, ש„ניו־יורק טיימס" פירסם את הידיעה אתמול, שעות אחדות לפני הלווייתו של קיטינג, נראה על־ידי רוב המשקיפים כהפגנה של „טעם רע".

מקורות בוושינגטון אינם רואים כל קושי באישורו של השגריר בסנאט או בממשלת ישראל. הם אמרו, שכיוון שטון שימש כבר פעמיים כשגריר, בפראג ובבלגראד, הרי אישורו בסנאט הוא ענין שיגרתי, שלא יצריך דיונים ממושכים. הוא הדין בישראל: לא היה מקרה — להוציא בדיקת עברם של דיפלומאטים גרמניים — שממשלת ישראל לא אישרה דיפלומאטים זרים, במיוחד אמריקניים.

מאלקולם טון, שהיה שגריר ארה"ב ביוגוסלאוויה — והמועמד עתה לכהן כשגריר ארצו בישראל.
(צילום ראדיו של א.פ.)

השגריר טון ייפגש לשיחות נרחבות עם שר־החוץ, הנרי קיסינג'ר, סגן השר, ג'וזף סיסקו, ועוזר השר, רוי אתרטון, קודם צאתו לישראל. בוושינגטון מקווים, שטון יאושר בסנאט ובממשלת ישראל עוד לפני שיגיע ראש הממשלה, יצחק רבין, לארה"ב, לשיחות עם הנשיא פורד, ב־11 ביוני.

המהירות, שבה מילא הסטייט דפרטמנט את משרת השגריר בישראל, שנתפנתה עם מותו של קיטינג, הפתיעה את כל המשקיפים. זו נראתה כסימן לכך, שקיסינג'ר אינו רוצה להותיר את השגרירות בתל־אביב פנויה לזמן ארוך, במיוחד לא בתקופה עדינה של מתיחות עם ישראל וערב פעילות דיפלומאטית אינטנסיבית, שתתרכז סביב ההכנות לפתיחתה מחדש של תעלת סואץ.

מקורות בוושינגטון אמרו, שטון יגדיל כנראה את סגל השגרירות, כדי שיוכל לקיים קשר הדוק עם חברי הכנסת ואנשי העתונות. ההתפתחויות האחרונות הוכיחו לקיסינג'ר, שהשגרירות האמריקנית בתל־אביב אינה יכולה להשפיע על דעת הקהל בישראל, שלא כשגרירות ישראל בוושינגטון, שהצליחה להגיע אל חברים בולטים בקונגרס ולהסביר את עמדותיה בטלוויזיה ובעתונים בהצלחה ניכרת.

השגריר קנת קיטינג הובא אתמול למנוחות בבית־הקברות הלאומי בארלינגטון, בטקס צבאי מלא. בטקס, שקדם להלוויה, הופיע המימשל בהרכב מלא, כשבראשו צועד סגן הנשיא, נלסון רוקפלר. נכחו גם הגב' בטי פורד ושר־החוץ, הנרי קיסינג'ר.

מערכות מגן מוקמות סביב ישובי עמק־הירדן

מאת מאיר הראובני

עבודות הביצורים המתבצעות בימים אלה בעמק הירדן הן הקמת מערכות מגן סביב הישובים, על פי הלקחים שהופקו ממלחמת יום הכיפורים ומהתקפות המחבלים על ישובים אזרחיים, בעיקר התקפתם על בית שאן.

כן נמסר לסופר „מעריב" בתגובה על פרסומים בעתוני ירדן כי ישראל מקימה בימים אלה מערך הגנה חדש בעמק הירדן ובבקעת הירדן, הכוללת מערך מאסיבי של עמדות טילים.

על הקמת המערכת לישובי עמק הירדן הוחלט בעקבות המלחמה, בשורת דיונים, בהשתתפות ועדת הבטחון של התנועות ההתיישבותיות וצה"ל. הוסכם עקרונית על הקמת מערכות סביב מספר רב של ישובים, גם לרגלי הר הגלבוע.

דו"ח של המכון לעיונים איסטרטגיים: „עוד מלחמה במזה"ת תגרור חרם־נפט שיהרוס את המערב"

מלחמה נוספת במזה"ת נשארת אפשרות ממשית, וקרוב לודאי שתביא לאמברגו ערבי על משלוחי נפט העשוי להמיט שואה כלכלית על המערב — הערכה זו כלולה בדו"ח של המכון ללימודים אסטרטגיים, העומד להתפרסם הבוקר.

בדו"ח נאמר גם כי התערבות צבאית אמריקנית לשבירת אמברגו כזה לא תהיה יעילה.

„הסכנה של מלחמה חדשה נשארת ממשית" — נאמר בדו"ח „אסטרטגי 1974" של המכון — „השנתיים הקרובות יהיו קריטיות".

הדו"ח חובר לפני התמוטטות שליחות השלום של קיסינג'ר. נאמר בו כי מאמציו עד אז היו חיוניים למניעת מלחמה, אולם שביתות הנשק המוגבלות שלו אינן יכולות להחזיק מעמד לנצח.

הדו"ח מוסיף, כי „מלחמה חדשה במזה"ת תוביל כמעט בוודאות לשימוש מחודש של נשק הנפט מצד ארצות הנפט הערביות, והאמברגו עשוי להיות הרבה יותר חמור מזה שלאחר מלחמת אוקטובר, עד כדי „שואה כלכלית, אנרכיה בינלאומית או שימוש בכוח, העשוי להשפיע על היחסים בין שתי המעצמות הצבאויות". אפשרות התערבות צבאית אמריקנית, אפשרית, אולם „אין להניח שהתערבות כזאת תבטיח נפט בכמויות מספיקות בעוד מועד". (ראה עמ' 16).

„פיסגת זוטא" ערבית תיערך בשבוע הבא בדמשק

נשיאי סוריה ומצרים, מלך ערב הסעודית ומנהיג המחבלים יאסר עראפאת, יתכנסו בשבוע הבא בדמשק ל„פגישת פיסגה זוטא" — מוסר הבוקר העתון „אל־חיאה" הביירותי.

העתון מוסר ממקור פלשתיני, כי בכנס של ראשי שלוש מדינות ערב ומנהיג אש"ף תיקבע באורח סופי העמדה הערבית, בפגישה שיקיים נשיא מצרים עם הנשיא פורד בזאלצבורג ובוועידת השלום בז'נבה.

עוד כותב העתון, שיתכן שגם נשיא לבנון, סולימאן פראנג'יה, ישתתף בפגישה זו. מקור במצרים מוסר, כי יתכן שגם המלך חוסיין ישתתף ב„פיסגה זוטא" וידווח למנהיגים הערביים את תוצאות ביקורו האחרון בוושינגטון.

חנינה חלקית בבריה"מ ביום השנה ה־30 לנצחון

ברז'נייב: חיסול מלחמת הודו־סין יצר תנאים לשיפור האוירה בעולם

מאות אסירים סובייטיים עומדים להשתחרר על פי חנינה שהוכרזה בבריה"מ לציון יום השנה ה־30 לנצחון בעלות הברית במלחמת העולם השניה.

בצו שפירסמה הממשלה הסובייטית נאמר, כי החנינה מתייחסת כמעט אך ורק לאנשים שהיו קשורים במאמץ המלחמתי הסובייטי. החנינה לא חלה על „פושעים מסוכנים ביותר" או אנשים שביצעו עבירות חמורות.

דיפלומטים מערביים סבורים שהחנינה לא תחול על אסירים מדיניים.

מזכיר המפלגה הקומוניסטית הסובייטית ליאוניד ברז'נייב, שלח אתמול איגרת לנשיא פורד לציון השנה ה־30 לניצחון על גרמניה, וקרא ל„פיתוח היחסים הטובים" בין שתי הארצות לשם „חיזוק השלום בעולם".

באיגרתו כותב ברז'נייב, כי חיסול המלחמה בהודו סין יצר תנאים לשיפור האוירה הבינלאומית. לדברי ברז'נייב, פוחתת עתה המתיחות בעולם ומתחזקת הנטיה לשלום ולבטחון.

בעצרת שנערכה בבון, אמר הנשיא האלטר של: „אויבינו לשעבר חוגגים יום זה, והקרבנות שהם הקריבו למען ניצחונם על אי הצדק מזכים אותם בחגיגות אלה. אנו זוכרים את הקרבנות הללו ואת כל אלו שמתו במלחמה ומכבדים את זכרם". (יו.פי. ואי.פי.)

כוחות סוריים נכנסו ב־1 במאי לתחום ירדן

כוחות סוריים ניכרים נכנסו באחד במאי לטריטוריה ירדנית במסגרת שיתוף הפעולה הצבאי בין ירדן לסוריה. על כך מוסר הבוקר העתון „אל־סיאסה", היוצא בכווית.

„דיילי מייל" הלונדוני פרסם בראשית החודש כי בעת ביקורו האחרון של המלך חוסיין בסוריה נחתם בין ירדן לסוריה הסכם הגנה צבאי ותיאום הפעילות הצבאית בין שתי המדינות — בבקרה שיתחדש המאבק במזרח התיכון. לידיעה זו לא בא אישור מצד שתי המדינות.

„אל־סיאסה" הכוויתי הוסיף כי שיגור הכוחות הסוריים לירדן קשור בטאבצים שעושות מדינות ערב לגיבוש חזית מזרחית בין סוריה, ירדן ועיראק — למקרה של כשלון שיחות ז'נבה.

וואלאס: ארה"ב שגתה כשלחמה נגד גרמניה

מושל מדינת אלאבאמה בארה"ב, ג'ורג' וואלאס, העומד להודיע בחודש הבא על מועמדותו לבחירות לנשיאות, אמר אתמול כי יתכן שארצות הברית הכתה „בצד הלא־נכון" במלחמת העולם השניה, ואולי טעתה בכך שהכתה גם בגרמניה ויפאן.

וואלאס סבור, לדברי „וושינגטון פוסט", כי בשנים שלפני ההתקפה על פרל הארבור צריכה היתה ארה"ב לפתח יחסי ידידות עם היפאנים ועם הגרמנים. „אחרי מלחמת העולם הראשונה נהגו כל המדינות בצורה גרועה בגרמנים, והתנאים נכפו עליהם — אמר וואלאס.

כשהבחין וואלאס שבקבוצת העתונאים ששוחחה עמו נמצא גם עתונאי סובייטי, אמר: „לדעתי, מדיניות החוץ הטובה ביותר שיכולים אנו לנהל כיום, נוכח הסובייטים והסינים האדומים, היא להיות האומה החזקה ביותר בעולם, כיוון שהמעצמות שאתן אנו מתעסקים אינן מבינות דבר מלבד כוח. הנשיא חייב לבסס את מדיניות החוץ שלו על העובדה שאין לתת אמון בקומוניסטים" (אי.פי. ורויטר)

טוב אחד בננה במקרר או מדוע שינוי?

כמו ישראלים רבים אחרים, החלטתי שלא לשבת מהצד ולהכנס לעולם הפוליטי. הצטרפתי לשינוי. מדוע?

1. שינוי היא תנועה או המפלגה היחידה בישראל אשר פשוט באה אליך ומזמינה אותך לקום ולפעול במסגרתה. אנו פותחים לפניך את שורותינו וכל מה שעליך לעשות זה לפעול למען החברה המדינה. אתה ואנחנו — חד הם. וכשרונך ויכולתך, הם ורק הם יקבעו את מעמדך וקידומך בתנועה.

המעמד? שינוי אינו מקנה לחבר כלשהו פריבילגיות מיוחדות. באין ועדות מינויים, רשאי כל חבר המוכן בכך להתמודד על כל תפקיד ותפקיד בבחירות אישיות וחשאיות.

3. שינוי, כשמה, שונה מהמפלגות האחרות משום שאין בה עסקנים. אנשי שינוי, רובם ככולם הינם אנשים עובדים ומצליחים כל אחד בתחום עיסוקו. במקום עסקנים מקצועיים, תמצא בשינוי עורכי דין, עובדי תעשיה, מנהלי חברות, בעלי קיוסקים, פקידים ופרופסורים, בעלי מקצועות חפשיים בצד עובדים מן השורה. אלה גם אלה מוצגים כולם ברצון כן וכושר התמדה בלתי נלאה.
אין בשינוי אפשרות להתפרנס מעצם הפעילות בתנועה.

4. בשינוי תמצא פתיחות יוצאת דופן בפוליטיקה הישראלית. הצבעות „חותמת גומי" אין להן מקום אצלנו.

5. שינוי פרוסה לרוחבה ואורכה של מפת ישראל, ומייחסת לסניפים, יהיה אשר יהיה גודלם, מעמד מכריע. לא תיתכן הכרעה ללא השתתפותם של נציגי הסניפים. סניפי שינוי בדימונה, צפת, כרמיאל, באר־שבע, נצרת עילית ועוד — הינם עדות לכך. אנשי הסניפים אינם עונים „אמן" אחר החלטות המרכז. חברי סניפים השפיעו לא פעם על החלטתם של ראשי התנועה.

6. אחת ממעלותיה היפות והבריאות של שינוי היא המימון העצמי של התנועה. החברים הם הם אשר תורמים מכספם למען המשך הפעילות הענפה. הוסיפו לכך את ההוצאות של כל חבר וחבר בנפרד, ותבינו את כוחה של התנועה.

7. שנתיים וחצי לפני הבחירות (אם לא יתרחש דבר מה), מקיימת שינוי חוגי בית ופגישות יותר מאשר שתי המפלגות הגדולות ביחד. בכך אנו משנים את הנוהג הקיים שקודם נבחרים לכנסת ואחר כך מתחילים לעשות. שינוי עושה ותעשה כבר עכשיו.

8. שינוי מאפשרת — ברעיונותיה, במצעה ובאופי פעילותה — צירוף של למעלה מ־80% מתושבי המדינה, כאשר רק השמאל הקיצוני והימין חסר הפשרות אין להם מקום בתנועה.

9. שינוי מחשיבה את חבריה ומתעניינת בהם. בשינוי אינך עוד כרטיס בכרטסת, אלא אחד מאיתנו — כאשר אתה מצטרף לשינוי אתה יודע מה אתה רוצה ואיך להגשים את רצונך.
הגשש החיוור אמר: „טוב אחד בננה במקרר — משתי בננות על העץ".
אמת. ואנו בשינוי אומרים: טוב 3,000 חברים חיים, נושמים ומורגשים — מ־300,000 חברים (מערך) דועכים.

ולסכום: אמר לי כאן זהוא: שינוי למה היא דומה? לכלה יפה מדי אשר רגילים לה בגוף חיינו — והחתן חושש להגבא לה פן תבגוד בו. אמת, אפשרות הבגידה קיימת. מי אנו שנבטיח ונתיימר להיות טובים לנצח? אבל זאת נזכור: אנו יצרנו כלים לתנועה ישרה הדמוקרטית.
המערך כבר בגד (אני כבר כזמן הייתי מתגרש מכלה זו, למולי איננה אשתי).
הליכוד־אימפוטנט (וגם מכוה כתגרשים).
וכל השאר אינם שונים.

אם אתה רוצה לשמוע על שינוי, התקשר אלי או למשרד המרכזי של שינוי: רח' בן־יהודה 97 תל־אביב, טלפון 03-235698.

משה אלון
נצרת עילית, הגפן 2/3
טל. 065-56244

מודעה זו מומנה בתרומות חברי שינוי בנצרת־עילית.

אם וילדה מקבלים מידי הרמטכ"ל את העיטור של אבי המשפחה שנפל.
(צילום: חנניה הרמן, „24 פלוס")

תודת האומה

מאת מ. תלמי

אתמול ראינו אותם ב„בנייני האומה" בדיוקנם הגלוי, במימד היום־יומי. סיפורים ערטילאים שניצבו על הבמה ופסעו חיים. אחד אחר השני. הבחורים מפינת הרחוב, מן הסדנה, מספסל הלימודים, מהנשפיה שבדירת הגג, מכסא הקומביין והטאנק, משולחן השרטוט. אלה בבגדים האזרחיים, בכותנות הצחורות, ואלה במדי הזית, עם הכומתה המקופלת בכותפה. אלה גם אלה, שהיה להם דיוקן אחר בסערת הקרב; אלה שלא הבחנת בפרצופם מחמת האבק והפיח והדם והקסדות; אלה שלא ראית בלל מפני שהיו גבוה בשחקים, או רחוק בים.

סמל משה לוי מקבל את עיטור הגבורה מידי שר־הבטחון.
(צילום: חנניה הרמן, „24 פלוס")

הם, ואלה שבאו במקומם — ההורים השכולים, האלמנות, היתומים. משפחות קטנות של שכול, של עצב מאופק, של גאווה אבלה. הורים קשישים חונקי דמעה. אלמנה צעירה, המוליכה את שני ילדיה. ואם אחת, כל כך בודדה על הבמה הגדולה; ואב אחד, שמאום לא נותר לו בכל הנראה, רק השכול, העיטור, מגילת הקלף התגיגית, ההותמת סיפור חיים. כל אחד מהם עולם חבוי של אסון מסוגר, אבל שלא פג, חסרון שכמעט ולא ניתן למלאותו.

*

עוז ומופת ותפארת — וגאווה. הרמטכ"ל מאחורי דוכן החלוקה. אלפי מבטים ועשרות עדשות של מצלמות מלווים אותם בעוברם לפני הדוכן ליטול את עיטור העוז, המופת, את הצל"ש. הצדעה. לחיצת יד. הצדעה. פה ושם מעניק הרמטכ"ל הזוך, משפט קצר, שאינו מגיע לאולם, לחיצת יד ארוכה יותר, חמה יותר — לאיש צבא המוכר לו אישית, לאלמנה שאת בעלה הוקיר, ובעיקר לילדים הקטנים, שנעלם הגבר מביתם.

צעירים במדים פוסעים באון, מתוחי גו, מהוקצעי הצדעה. אמהות שכולות, שעולמן חרב עליהן, נעות בקצב האבלות. נער צעיר, ששרוול חולצתו הלבנה ריק, וקצין חסון, המצדיע רהוטות בשמאלו, כי ימינו איננה. ולוחם שטרם נרפאו פצעיו והוא בא ליטול את התודה ההוקרה כשהוא נעזר בקביו. מפעם לפעם נוטש הרמטכ"ל את הבמה ויורד אל האולם, להעניק את העיטור למי שאינו מסוגל לעלות לבמה בכוחות עצמו.

*

מיצעד הגבורה, עם שובלים של אבל. של הגיבורים עצמם, או בני משפחתם. בזה אחר זה. לפי סדר האלף־בית. הורים שנתנו את כל היקר להם, ואוטוסים שאיבדו את מה שאין לו תחליף, והם עדיין אינם מבינים זאת עד תום. לבשו נקיים, סורקו, לחצו יד עם הרמטכ"ל, שנתן אליהן ברחימאות, בחיוך טוב, ונטלו ממנו את התיבה הכחולה, שבתוכה הקלף והעיטור.

זה מה שהחזירה להם המלחמה, עם תודת האומה.

שם אחר שם. סיפור אחר סיפור. לחיצת יד. הצדעה. דמעה נחנקת בגרון. והלב יוצא אל האב השתוק, אל האם השבורה, אל האוטוס המוחייך, אל האלמנה הזקופה, הנושאת את יגונה בכבוד.

עוז ומופת. לאלה שביצעו. ולאלה שנטלו בשמם, במקומם.

*

„רב־סרן גדעון גלעדי ז"ל" — ובמקומו קמה אשתו, האוחזת בידי שני בניה הקטנים.

סרן גרינגולד צבי — הלא הוא „בות צביקה", שהיה מורכב מטנק אחד.

„סמל משה לוי" — קטוע ידו הימנית. בשמאלו הוא לוחץ את ידי מברכיו בחיוכים רחבים.

„סרן יובל נריה" — הצעיר שעשה 12 ימים בקרב בלתי פוסק.

„סג"מ שלמה ערמן ז"ל" — ולבימה עולים הורים שכולים, אנשי עמל מדופה.

„רב־סרן אסא קדמוני" — שלחם מלחמת יחיד.

„סא"ל אביגדור קהלני" — מפקד שריון שבלם את הסורים בגולן.

אחר דברי שר הבטחון והנשיא, תם הטקס, אך לא האירוע. שיחות מתנהלות ליד שולחנות הכיבוד. גיבורים ותיקים וחדשים מחליפים חוויות וחיוכים.

*

עיטורי „עוז" ו„מופת" ל־222 מלוחמי מלחמת יום הכיפורים הוענקו אתמול, „יום ירושלים", במעמד נרגש ורבמשתתפים שהתקיים ב„בנייני האומה" בירושלים, בהשתתפות ראש הממשלה, שר הבטחון, בני משפחותיהם של בעלי העיטורים ומוזמנים רבים.

הרמטכ"ל, רב־אלוף מרדכי גור, העניק את העיטורים והשמיע את דברו באוזני הנוכחים.

עיטורי „עוז" הוענקו ל־78 לוחמים, מהם 48 שנהרגו בקרב. עיטורי „מופת" הוענקו ל־144 לוחמים, בכללם 49 שנפלו בקרב.

גיבורי האומה

מאת יוסף וקסמן

הם שמונה. שמונה גיבורי ישראל, שנוספו לעשרים בעלי עיטור הגבורה — אות הכבוד הגבוה בצה"ל — שלחמו בתש"ח ובששת הימים. שמונה גיבורים ממלחמת יום הכיפורים, שרק חמישה מביניהם זכו בעצמם ליטול מידי נשיא המדינה את העיטור.

על הבימה — הנשיא פרופ' אפרים קציר ורעייתו, ראש הממשלה יצחק רבין, שמעון פרס, והרמטכ"ל, רב־אלוף מרדכי גור. לפניהם בעלי עיטורי הגבורה מכל מלחמות מדינת ישראל ומשפחותיהם, שרי ממשלה עתה ובעבר, רמטכ"לים בעבר, אלופי צה"ל ומפקדים, יו"ר הכנסת, הרבנים הראשיים, ואישים רבים.

נגינת „תרועה לעם ישראל" ו„יזכור" לנופלים פותחת את הטקס.

„סרן אמיר עמית ז"ל" — קורא המנחה את השם הראשון. לעבר הבימה צועדים הוריו, אנשי קיבוץ.

„המים בניקבה החלו לעלות וחלק מהתלמידים צלל ממש"

סיפרו הניצולים, שחזרו אמש לבת-ים ✶ נראה שהגיאות בניקבת-השילוח חלה בשל כניסת קבוצה גדולה בבת אחת לתוכה ✶ דורשים לחקור: מי אחראי

מאת אברהם תירוש

עשרות הורים מתוחים ונרגשים חיכו אתמול לפנות ערב ברחבה שליד בית-הספר התיכון „רמות" בבת-ים לבניהם, תלמידי כיתות י' של בית-הספר, שעמדו לחזור מירושלים, אחר שניצלו מניקבת השילוח.

היו בפיהם טרוניות ותמיהות. הם אמרו כי יש מקום לבדוק כמה נקודות בפרשה. כמה מהם היקשו מדוע מצאה המשטרה לנכון לפרסם את המקרה סמוך להתרחשותו, לפני שהיה סיפק להודיע משהו להורים.

„שמעתי על המקרה ברדיו, כאשר נהגתי במכוניתי והוכיתי בתדהמה. היתה יכולה להתרחש תאונה" — אמר אחד האבות.

אחרים שאלו גם, מדוע מתירים להיכנס לניקבה, אם ידוע שהמים גואים בה לפעמים, ומדוע לא סגרו אותה כראוי, לאחר שכבר היה מקרה דומה לפני זמן לא רב.

הורים, ששמעו את הידיעה ברדיו, פנו אתמול מלפנתית אל מנהל בית-הספר ואל בית החולים „שערי צדק", רק כשנוכחו כי ארבע המטיילות לרוח בה בית-הספר וקול שיחה אישר של התלמידים בקו הטלפון, פג המתח ועלה החיוך על פני ההורים המודאגים.

כמה מהם הודו, כי עד שראו את בניהם ובנותיהם במו עיניהם, לא האמינו שכולם יצאו בשלום מהניקבה.

הנערים והנערות ירדו מהמטיילות במצב רוח מרומם — אחדים בלבוש מאולתר. בכמה קם התרחשו מחזות של התרגשות, חיבוקים, נשיקות וגם בכי.

סיפרה אחת התלמידות: „נכנסנו לניקבה כמאה חבריה ופתאום החלו המים לעלות. הם הגיעו לנו עד הצוואר וחלק מהתלמידים צללו ממש. את הראשונים בטור כיסו המים כמעט לגמרי. חלק מאיתנו הצליחו לחזור לאחור ולצאת מבעד לפתח שדרכו נכנסנו. לא ידענו מה קרה עם אלה שהיו בחלקו הקודמי של הטור וחששנו שכולם טבעו. היו בכיות ופאניקה. אחר כך הסביר שהם נחלצו דרך פתח אחר וכולם בריאים ושלמים".

● **„היתה היסטריה"**

אחד החיילים שליוו את המטיילים סיפר: „הייתי בתוך לניקבה, כשפתאום יצאו כמה תלמידים כבהולים וצעקו שחבריהם טובעים במים. נכנסתי עם אחרים פנימה והתחלנו להוציא תלמידים. היתה היסטריה והתעלפויות. גם הכבאים והמשטרה הגיעו מהר. עד כמה שידוע לי, איש לא הזהיר אותנו שלא להיכנס לניקבה".

הטיול שבו השתתפו תלמידי שש כיתות י' של בית-הספר „רמות" בבת-ים וביה"ס „הולץ" מתל-אביב, היה טיול שנתי במסגרת הגדנ"ע ובדרכו של עמוס, מדריך כיתות אלו. הטיול נמשך שלושה ימים בסביבות ירושלים ועמד להסתיים אמש ממילא.

● **ניתנו אישורים**

מנהל בית-הספר, טוביה ברגר, אמר כי לטיול ניתנו כל האישורים הדרושים וכמספר מלווים רב יחסית, עם נשק. מבחינת סידורי הליווי והאבטחה הכל היה כשורה. גם התלמידים סיפרו, כי נוסף לשני מדריכי הגדנ"ע היו איתם שני מורים ושלושה חיילים מלווים.

התלמידים היו משוחררים ועליזים, אחרי שובם. בעיקר כשהודיעו להם כי הם משוחררים היום מלימודים. הם כיבדו את מוריהם בקריאות „כיפק" והוכיחו חוש הומור בריא, בשיר: „מים, מים בששון"...

● **„אולת יד"**

„נראה שהיתה פה אולת יד של מי שאחראי על אחזקת הניקבה ויש מקום לחקור מי באמת אחראי לכך שלא אטרו עד היום את הכניסה לניקבת השילוח, כאשר ידוע שצפויה בה סכנת גאות" — נמסר אמש בחוגי העירייה בבת-ים.

● **התריע על הסכנה**

סופר „מעריב" אבי ליהן מוסר:

אין זה המקרה הראשון שמטיילים נבכנסים לניקבת השילוח, למרות התנגדותו של השומר במקום מטעם משרד הדתות, והיו אף מקרים של שימוש בכוח נגדו. השבוע פורסם ב„מעריב" מכתב למערכת, ובו התריע אורח על הסכנה האורבת למבקרים במקום ועל כך, שאין משרד הדתות דואג לנעילת שערי הברזל של המנהרה.

בחקירה ראשונה עלתה הסברה כי הקבוצה הגדולה של המטיילים, שנכנסו בבת-אחת לתוך המנהרה, גרמה לגיאות, ונערים שהוסיפו להיכנס למנהרה, אף-על-פי ששמעו את הצעקות שעלו מתוכה, הגבירו אותה. עוד התברר בחקירה, כי השומר הגיר את הכניסה למטיילים, כאשר המים בניקבה היו רדודים.

● **אמצעי בטיחות**

בינתיים הציב מפקד מכבי האש שרשרות בשער הניקבה, עד להתקנת הסדרים בתאימים לביקור מטיילים. המשטרה החליטה לסגור את הכניסה לניקבת השילוח ולאסור ביקורים בה, עד שהגורמים הנוגעים יתקינו אמצעי בטיחות במקום.

הוראה דומה ניתנה גם על-ידי משרד הדתות, שהאתר בתחום טיפולו.

דובר משרד הדתות מסר, כי משרד-הדתות והעירייה סיכמו באחרונה תכנית לשיפוץ הניקבה והבטחה בטחון המבקרים. זאת כדי למנוע ההיצרות של גיאות פתאומית. כן יורחבו פתחי-היציאה של המים, כדי שלא תהיה אפשרות של סתימת הפתחים.

אלה הם אחדים מן התלמידים והתלמידות שחולצו מניקבת השילוח בירושלים — דקות אחדות לאחר החילוץ. (צילום: רחמים ישראלי)

עיריית אילת נדרשת לשלם 390% רבית ועמלה בעבור עסקות תומר

אמר רואה החשבון ישראל בן-יעקב במשפטו של תומר בבאר-שבע ✶ „היו שש עסקות" ✶ „תומר קיבל שטרות ע"ס כ-10 מיליון ל"י תמורת 3.5 מיליון שהילווה לעירייה"

מאת שלמה נבעון

עיריית אילת נדרשה לשלם רבית ועמלה בעבור עסקה אחת הזהה, בשיעור של 390 אחוז — אמר אתמול בבית-המשפט המחוזי בבאר-שבע, מר ישראל בן-יעקב ממשרד רואי החשבון ארוך את גורן בת"א, ששימשו לבין 1970 כמבקרים פנימיים בעיריית אילת ואח"כ התמנו על ידי משרד הפנים כמבקרים מטעמו. מר בן-יעקב העיד בהמשך משפטו של תומר.

הוא סיפר שהגזבר המנוח, יהושע שטיין, התנגד בתוקף למינוי רואי החשבון מטעם משרד הפנים וניסה להכשיל באמצעים שונים קבלת הזכיון, בטענה שהוא איננו זקוק לרואי חשבון דיוכל להסתדר בעצמו.

כן סיפר, שמצב החשבונות של עיריית אילת היה רע, אך הואיל וקיבלו את הידיעות הכספים של העירייה באיחור — עמדו רואי החשבון על מצב זה כאחור.

מר בן-יעקב עשה בין השאר ניתוח מפורט של כל עסקות ההלוואות בין עיריית אילת לבין תומר. לדבריו כמסתבר, שעל הרישומים בספרי החשבונות של עיריית אילת שעברו בדיקה מדוקדקת אחר-כך, שבסך הכל ביצעה עיריית אילת שש עסקות הלוואה עם תומר, החל מחודש יולי 73 עד חודש אוגוסט 74.

בתקופה זו העבירה עיריית אילת, לדברי העד, לידי תומר שטרות בסכום כולל של כ-10 מיליון לירה. תמורת שטרות אלה קיבלה העירייה מידי תומר כ-3.5 מיליון לירות הלוואה.

העסקה הששית בוצעה באוגוסט 74, ימים ספורים לפני פטירתו של הגזבר שטיין. גם הפעם צריך היה תומר להעביר לעיריית אילת כמיליון לירות, אך לכרות שטרות בסך מיליון לירות ובהתאם למוסכם צריך היה להעביר בניכוי הרבית ודמי העמלה סך כ-760 אלף לירה. לא קיבלה עיריית אילת אף פרוטה אחת בעסקה זו. בבוקר כאחור יותר החזיר תומר לגזבר העיר, 100 אלף לירות לעיריית אילת ואת יתרת השטרות, סחר לגורמים אחרים.

סמוך לכך התפוצצה „פרשת תומר" ובכך הסתיימו עסקות ההלוואה בינו לבין עיריית אילת.

העד בן-יעקב סיפר אתמול עוד במהלך עדותו שבספרי החשבונות של עיריית אילת נרשמו גם סכומים במזומנים שהועברו לידי תומר בהמשך ההתחשבנות עימו. בבקרה אחד נמצא סכום של 33 אלף לירות ששולם על ידי גזברות עיריית אילת למשרד הדתקשורת לסילוק חשבונות הטלפון של מלון „כלכת שבא" באילת, אשר נרכש על ידי תומר והיה תקופה מסויימת בבעלותו. כן נמצא סכום של 6000 לירות ששולם לתומר כהוצאות אש"ל.

העד הסיק שתומר נהג גם לגבות בעיריית אילה, נוסף לרבית, דמי עמלה חצי שנתיים בסך 10 אחוזים, כלומר — 20 אחוז דמי עמלה לשנה.

על סמך נתונים אלה הגיע העד בן-יעקב למסקנה שעיריית אילת נדרשת לשלם רבית ועמלה בעבור עסקת תומר, בשיעור של 390 אחוז.

נראה כי סביב נקודה זו ייערך עיקר המאבק המשפטי בהמשך משפט תומר.

סניגורו של תומר, עו"ד אריה קבר, הודיע אתמול כי יזדקק לפתוח לשבוע ימים לחקירה נגדית של העד. המשפט נדחה לשבוע הבא.

„ספסרי-לילינבלום יוסיפו לעשות עסקים טובים"

האוצר בדיעה שאי אפשר להגדיל הקצבת מט"ח

מאת סופרו הכלכלי של „מעריב"

הערכת-מצב, שנעשתה בימים האחרונים באוצר, הביאה למסקנה, שאין אפשרות לשנות את ההקצבה במטבע החוץ הניתנת ליוצאים לחו"ל אף שבסבורה עקרונית יש מקום להגדיל אותה.

בדיונים, שנערכו בראשות המפקח על מטבע החוץ, מר דב קנטרוביץ', נאמר, כי מחמת האינפלציה המואצת בארצות חוץ, ובעיקר באירופה, חלה התייקרות במחירי השהייה במלונות ובהוצאות אחרות. משום כך ישנה הצדקה להגדיל את ההקצבה, העומדת כיום על 450 דולארים ואשר לדעת מומחים מספיקה לשהות של כשבועיים. ואולם מחמת מצב קשה מטבע חוץ והתחזיות לגבי העתיד אין האוצר מסוגל להגדיל את ההקצבה.

בשעתו הועלתה אפשרות להפנות את היוצאים לחו"ל לבנקים, כדי שירכשו בהם מטבע זר במחיר „חפשי", מפקדונותיהם של מקבלי פיצויים אישיים מגרמניה ושל חוסכים אחרים במטבע חוץ. ואולם רעיון זה „נפל" בשלבים מוקדמים של דיונים בהיותו מנוגד להסדרים מוניטריים בינלאומיים ולתקנות קרן המטבע הבינלאומית.

לפיכך נראה, כי ייעמד ה„סמאטוקה" וישראלים המתכננים נסיעות לחו"ל יצטרכו לפנות אל השוק השחור ברחוב לילינבלום, כדי לקנות שם דולארים, במחיר הגבוה כביכול שלא לצורך להיות ל"דולאר.

אילוץ זה מחייב, לדברי חוגים שונים, את האוצר ואת המשטרה לנהוג בסובלנות כלפי השוק השחור. שכן, אין כל הצדקה מוסרית להגיע להכרה, שההקצבה הנוכחית איננה מספיקה, אך לאפשר יציאה לחו"ל ולשלול את האפשרות להשיג אמצעים, כדי למבצע את הנסיעה.

מונתה ועדה לבחון הקמת מסופי מכולות

מאת עזרא יניב

שר התחבורה מר גד יעקבי מינה אתמול, בהיותו בנמל אשדוד, ועדה בראשותו של אלוף (מיל.) מאיר עמית, מנכ"ל „כור", אשר תפקידה לבחון ולהמליץ על הקמת מסופי מכולות, תפעולם והתפעול מסופים קיימים — והיחסים בינם לבין הנמלים.

בוועדה משתתפים נציגי משרדי הממשלה (האוצר, התחבורה ומסחר ותעשיה), רשות הנמלים, חברות המסוף בצורף נמל אשדוד — „כלל" ו„צים", הנהלת רכבת ישראל וההסתדרות הכללית (לרבות מועצת פועלי אשדוד ונציגי העובדים. הוועדה תגיש את המלצותיה תוך 3 חודשים.

בינתיים פנה אתמול השר גד יעקבי אל נציגי העובדים בנמל אשדוד, שיקיימו את הסיכום בדבר העברת מכולות למסוף „אוברסיז קונטרס" שבצורף נמל אשדוד.

שר התחבורה ציין כי בנמל אשדוד הושקעו עד כה 400 מיליון ל"י והשנה יושקעו בפיתוחו עוד 150 מיליון ל"י, לאחר השקעה של 70 מיליון ל"י אשתקד.

כן הבריז על תיכנון נמל עמוקי-מים נוסף, „דרומית מעזה, באיזור פיתחת רפיח", לסוף שנות ה-80.

לקראת פתיחת התעלה

כשנשאל בדבר פתיחת תעלת סואץ ב-6 ביוני השפעתה על נמלי ישראל ותנועת המסעים, הגיב מר יעקבי: „נתאזר בסבלנות עד פתיחת התעלה, ונבחן את המצב לגופו של ענין".

במשך החודשים האחרונים נמשכה הירידה בתנועת המטען הכללי, ששוגע דרך שני נמלי הים התיכון (חיפה ואשדוד) — מסר אמש אהרון רמז, מנכ"ל רשות הנמלים, בישיבת מליאת הרשות. לערכת זאה חלה בנמל אילת בחודשים האחרונים עליה במטעני היבוא והיצוא.

כן ציין את הצמצום בהיקף התעסוקה בנמל חיפה ואשדוד והירידה במספר צוותי הפועלים, העוסקים בעבודות הפריקה והטעינה.

זוכה העתונאי אלי לנדאו

העתונאי אלי לנדאו זוכה אתמול מכל אשמה על-ידי השופט יוסף חריש בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב.

התובע, עו"ד ס. שראטר, האשים את אלי לנדאו בפריצה לחנות „הגרעין" ובגניבת חומרי הדברה חרעים ב-1971. השופט קבע, כי „עמדה לו לנאשם הגנתו הכוזרה של הכיגור, עו"ד שמואל תביר, לגרע במשקלה של ראיית הסיוע" — וזיכה את העתונאי מכל אשמה. (צ)

לא יהיו עוד פיטורי עולים ב„לבידים"

לא יהיו פיטורים נוספים של עולים במפעל „לבידים" באשקלון ו-80 העולים, המועסקים עתה במפעל, ימשיכו בעבודתם במקום. הסכם על כך הושג בפגישה שהתקיימה השבוע בין מנכ"ל משרד הקליטה, מר מנחם שרמן, לבין הנהלת המפעל. 70 העולים שפוטרו עד כה מהמפעל נקלטו בשירות בתי הסוהר ובמפעלים אחרים בסביבה.

חסמו רחוב בבת-ים לאחר שילדה נדרסה למוות

מאת אברהם תירוש

מאות תושבים ברחוב לוי-זרנו שבבת-ים ערכו אמש הפגנה סוערה וחסמו במשך כמה שעות את התנועה במכוניותיהם, לאחר שבראשית הערב דרס אוטובוס למוות ברחוב זה ילדה בת שלוש, מירב צלניק.

הילדה עם שתי חברותיה חצו את הכביש ואוטובוס „דן" פגע בה עם חלקו האחורי והרגה. שתי הילדות האחרות לא נפגעו. נהג האוטובוס נעצר לחקירה.

התושבים טענו מאחר שהדרישו כבר מזמן לסלק מרחובם את התחנה הסופית של קו 18 של „דן" ולהפוך את הרחוב להד-סיטרי. הם טוענים, כי מלבד התחנה הסופית יש ברחוב, שאיננו כה ארוך, שלוש תחנות אוטובוסים נוספות.

לאחר חסימת הכביש הוזעקו למקום המשטרה וראש עיריית בת-ים, יצחק ולקר. ראש העירייה נפגש עם נציגי התושבים ולאחר מו"מ סוכם, כי היום תתכנס ועדת התנועה העירונית, בה מיוצגים גם נציגי המשטרה והקואופרטיבים לתחבורה והחליט בהלונת נציגי השכונה. לקראת תצות הוסרו המחסומים בכביש.

דובר עיריית בת-ים מסר, כי באחרונה הסתיים מו"מ בין העירייה לבין מינהל מקרקעין על רכישת 200 דונאם בגבול ראשון-לציון, כדי להקים שם מסוף לכל קווי „אגד" ו„דן", המגיעים לבת-ים, ולחסל בכך „תחנות מרכזיות זעירות", שנוצרו בבקומות שונים בעיר.

ד"ר ראובן אלדר — מנכ"ל רמב"ם

ד"ר ראובן אלדר, בעבר מפקד חיל הרפואה של צה"ל, עומד להתמנות כ-1 ביוני למנכ"ל בית-החולים רמב"ם בחיפה. כתנאי לקבלת התפקיד תבע ד"ר אלדר ממשרד הבריאות לבנות לידו שני מבנים — הדבר אושר על ידי המשרד. סגן אחד יהיה ד"ר יעקב אבא, כיום מ"מ מנכ"ל בית-החולים — ואילו הסגן השני טרם מונה.

בפקודת ביה"ד האזורי לעבודה עובדי הגדרות בחיפה נצטוו לחדול מסנקציות

מאת שמעון ויסמן

בית הדין האזורי לעבודה הורה אתמול ל-60 עובדי הגדרות בנמל חיפה לחזור מייד לעבודה ולהפסיק את הסנקציות.

עובדי הגדרות טענו לפני השופט אליעזר כנעני שהם אינם משביתים את הגדרות, אלא הנהלת הנמל היא המשביתה את הגדרות באי-הכרתה ב„סידור אעבודה". לדבריהם, זה 20 שנה ויותר עורכים רבי ההעובלים של הגדרות את „סידור העבודה" ועתה הדבר ניטל מהם.

הסכסוך פרץ כאשר הנהלת הנמל ביקשה לאייש תפקיד פלח בגדרות על-ידי עובר מדור הגניבה. עובדי הגדרות סרבו להכניס עובר זה ל„סידור העבודה". הם תבעו לאייש תפקידים המתפנים בגדרות בבני משפחותיהם או בעובדי לשכת העבודה לימאים.

משל: הסכמי העבודה יוארכו אם יידחה מס ערך מוסף

מאת ישעיהו אביעם

מזכ"ל ההסתדרות, ירוחם משל, אמר אתמול כי אם יושג הסכם על תשלום תוספת היוקר בחודש יולי, יתקבלו המלצות „ועדת בן-שחר" כמיקשה אחת, והנהגת מס-ערך-מוסף תידחה לשנת 1976, יציע הוא למליאת הוועד הפועל של ההסתדרות להאריך את הסכמי השכר בחצי שנה, עד סוף 1975.

משל הדגיש, כי ההסתדרות תעמוד על כך שבמסגרת יישומן של המלצות ועדת בן-שחר ישמרו ההנחות הקיימות במס הכנסה לתושבים של אזורי הפיתוח וכן הנחות שיקבעו על פי קריטריונים סוציאליים מובהקים, כמו גיל, בריאות וכיוצא באלה.

ההלוואה לשר הבריאות — לפי התנאים לשרי הממשלה

שר הבריאות לא ביקש לקבל הלוואה בסך 30 אלף ל"י מהבנק למימון משכנתאות ולא היה מסכים לקבל סכום כלשהו מקופת המדינה שלא לפי הנהלים הקיימים — נמסר מלשכתו בתגובה לידיעה שפורסמה ב„מעריב".

בתגובה נאמר כי ב-1970 קיבל שר הבריאות הלוואה, לפי המלצת ועדת הדיור הממשלתית ובתנאים הכתובים בתקנון הכיות חוזבות של חברי הממשלה כולם.

יו"ר מועצת המנהלים של בנק ירושלים למשכנתאות, מר מרדכי איש-שלום, סירב אתמול להסביר את פשר ההלוואה בתנאים מיוחדים, שניתנה לשר הבריאות ויקטור שם-טוב, תוך הסתמך על סודיות הבנקים.

בנו דירות זולות לזוגות צעירים — ואיש לא נרשם

חברת „שיכון עובדים" התחייבה לבנות 1000 דירות בנות 55 מ"ר במחיר נמוך כ-80,000 ל"י לדירה, עבור זוגות צעירים, אשר אין באפשרותם להיכנס לעול חובות כבד. עד היום לא הצליחה „שיכון עובדים" למכור אף לא דירה אחת כזאת — גילה אתמול מר יורם רוזין, יו"ר מועצת המנהלים של חברת „שיכון עובדים", ברזן כמנכ"ל הות חברת הקבלנים, אשר דנה בנושא השיכון.

הוא ציין, כי כל אחד מהזוגות הצעירים —גם כאלה שאין להם כל סיכוי להגיע לדירה משלהם — רוצה בדירה בת שלושה וחדים לפחות.

מר רוזין סקר את פעולות החברה ואמר, כי „שיכון עובדים" משלמת 50 מיליון ל"י ריבית הצמדה לשנה. כן אמר, כי ההון העצמי של „שיכון עובדים" מסתכם ב-15 מיליון ל"י ואילו היקף עבודות הבניה השנתיות מסתכם ב-800 מיליון ל"י.

ההטבות לחיילים משוחררים — נועדו להשיג שקט פוליטי"

מאת סופר „מעריב" בירושלים

חלק מן ההטבות, שהובטחו לחיילים משוחררים אחרי מלחמת יום הכפורים, כגון: תשלום שכר לימוד במוסדות להשכלה גבוהה בידי הממשלה, נועד להבטיח „שקט" בבישור הפוליטי, ולא להשיג צדק חברתי. זוהי אחת המסקנות במחקרם של שלושה חוקרים ירושלמים: ד"ר רפאלה בילסקי, ד"ר דן מנבר וד"ר גבריאל שפר.

המחקר, המתפרסם בחוברת החדשה של „מדינה, ממשל ויחסים בין לאומיים", הוצא לאור על ידי החוג ליחסים בין לאומיים והחוג למדע המדינה באוניברסיטה העברית בירושלים, עוסק בניתוח מדיניות הממשלה בנושא הזכויות, אשר הוענקו לחיילי מילואים משוחררים לאחר מלחמת יום הכיפורים.

מתנגדי „יעד" בר"צ ימשיכו בקיום עצמאי

מאת מ. שמריהו

האופוזיציה בר"צ, המתנגדת להצטרפות לתנועה הפוליטית החדשה „יעד", החליטה אתמול, לקראת כינוס מועצת „ר"צ", שתכריע בשאלה זו ביום א', לקיים במקרה של החלטה להצטרף ל„יעד" מסגרת של ר"צ עצמאית ולראות במצטרפים ל„יעד" פורשים מר"צ.

עם האופוזיציה נמנים חברי המזכירות רם רון, עו"ד פנחס בן-צבי, גב' רחל גרשטדט, חברי המועצה פרופ' יצחק כצנלסון, גב' רות רזניק ואחרים.

אנשי האופוזיציה הודיעו, כי ימשיכו בכל מקרה בקיום ר"צ, וכבר קיימו מגעים עם ל"ע ותנועת „שינוי" וגופים אחרים על האפשרות להקים תנועה מרכז חדשה.

צעירי מפד"ל דנים בהצטרפות להסתדרות

מאת סופר „מעריב" לענייני עבודה

כמה כראשי הצעירים של המפד"ל — דניאל חרמוש, אליעזר שפר וצבי קניג — נפגשו אתמול עם חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות ויו"ר מחלקה הארגון שלה, מר אהרן הראל, כדי לברר את האפשרות של הצטרפות הסתדרות הפועל המזרחי להסתדרות הכללית.

לכבוד **רפאל הלפרין**

ציבור הסטודנטים
מודה לך
על תרומתך הכבירה
שהענקת להם

הופעתך ההתנדבותית והמרשימה
המחישה את הישגי העוצמה
הרוחנית והפיזית
הטמונים באדם.

מי יתן וישאר מתורתך בלבב שומעיך.

ל"ג בעומר תשל"ה
קרית הטכניון, חיפה.

בשם הסטודנטים ובשמי
פרופ' צבי דורי
דיקן הסטודנטים

למר **שמחה אריאלי**, אספן מצות מיד-אליהו.
אחרי תקופה ארוכה של סבל מר וטיפולים ללא תועלת, הצלה אותי מהסבל הקשה עקב השגיונים בחוליות בעמוד השדרה והכאבים בגב וכל זה בטיפול חד-פעמי — נפלא.

מודה שושנה שיף, ר"ג, טל. 784541
(יוזמת מחנה ברון בלון)

לאחי **יצחק וסרטיל**
בהגיעך לגיל 70
תזכה להרבה שנים טובות
ובריאות והרבה אושר

מאחיך דב וסרטיל
ובני ביתו

למכירה
יונית ריטר מ"ד 64
(ארוטור)
פרוז'קטור לומוסטר
קומפרסור רנטגן
מ"ד 9
אורגינליים
במצב מצוין
טלפון 232424 (03)
411545 (03)

החברה להגנת הטבע
מודיעה על
פתיחת קורס מדריכים מתחילים
בבתי ספר שדה

הקורס יתחיל באמצע יולי וימשך 2—3 חודשים. מסיימי הקורס יועסקו בבתי ספר שדה.

★

מועמדים אחרי שירות צבאי, כשר בריאות טוב המתעניינים בנושאי הדרכה ידיעת הארץ וטבע יפנו בכתב בצירוף תולדות חיים אל: החברה להגנת הטבע, רח' השפלה 4 ת"א עבור „קורס הדרכה".

בואו לבקר
בתערוכת ציורי ילדים
"ארץ ישראל יפה"

בתערוכה מוצגים ציורים שזכו בתחרות הציורים על הנושא: „ארץ ישראל יפה", שנערכה ע"י בנק דיסקונט, בנק ברקליס דיסקונט, ו„מעריב", בשיתוף המועצה לארץ ישראל יפה.

מתוך 15,000 הציורים שנשלחו לתחרות מוצגים בתערוכה 7 הציורים שזכו בפרסים הראשונים וכן ציורים שזכו בפרסי עידוד.

התערוכה מתקיימת בבית סוקולוב רח' קפלן 4 ת"א.

שעות הביקור:
בימים א'—ה' מ-8.30 עד 19.00
בימי ו' מ-8.30 עד 13.00

התערוכה תהיה פתוחה עד יום ד' 21.5.75.
הכניסה ללא תשלום.

هكذا من الأصل

נציג המשטרה — בבקשו להאריך מעצרים בפרשיות שחיתות:

„סגן האפסנאי הראשי של מע"ץ קיבל שוחד — במסווה של הלוואה"

מאת יהושע כהנא

כאן אתר זו נפרצו את-כול כבית-המשפט השלום בתל-אביב ידיעות נוספות שיש בהן, לדעת המשטרה, מעשים של שחיתות ושוחד במשרדי ממשלה:

● משה אלונה, סגן אפסנאי ראשי של מחלקת עבודות ציבוריות וחבר ועדת המכרזים — נעצר ל־8 ימים בחשד בקבלת שוחד.

● משה רידניק, מנהל חברת קבלנות „בינוי ופיתוח בנגב" ו„מחצבי אספלט ואבן בנגב" — נעצר ל־8 ימים, בחשד במתן שוחד לעובד ציבור של משרד העבודה.

● יוסף מהרשק, בעלו ומנהלו של מפעל „התכופי" ביפו, נעצר לחמישה ימים נוספים, כחשוד במתן שוחד לעובדים בכירים במשרד הבטחון.

● ישראל שטיינברג, פקיד בכיר במשרד-הבטחון, נעצר ל־24 שעות נוספות, לשם בדיקת מידע חדש לפיו קיבל טובות הנאה.

● מרדכי שחם מרמת-גן, בעלה ומנהלה של חברת הובלה במכליות, שוחרר בערבות של 5000 ל"י, לאחר שנחשד בשיחוד עובדי משרד הבטחון.

„הלוואה-שוחד"

סמל יעקב מורגנשטרן מחלקת ההונאה של משטרת ישראל, טען אתמול בבית-המשפט, כי משה אלונה ביקש לקבל הלוואה בסך 5000 ל"י ממשה רידניק. לדעת נציג המשטרה, שימשה הלוואה זו כסות לשוחד, כדי שאלונה יעזור את רידניק בקבלת עבודות הקשורות בהספקת חומרים לסלילת כבישים.

פרקליטו של רידניק טען, כי אין כל קשר עיסקי בין החשודים, כיון שהחברות של מרשו פעילות בבאר-שבע, ואילו אלונה יושב בתל-אביב. עו"ד יהל אישר גם כי אלונה קיבל הלוואה מרידניק, אולם היתה זו, לדבריו, הלוואה אישית, ונעשתה בנוכחות אנשים אחרים. לדברי הסניגור, חייב אלונה את הכספים לרידניק, ואינו רב (?) בכוונתו להחזירם.

בהחליטו לעצור את אלונה ורידניק קבע השופט עמיקם ניאלקוב: „סיפורם של שני החשודים טעון חקירה משטרתית, בשל אופיים וטיבם של העניינים בעיון אלה, והיינו שרות, הנעשים בדרך-כלל בהסתר. ייתכן, כי קיים זכר לעיסקה החשודה כשוחד.

לגבי מרדכי שחם, בעל חברת הובלה „דרי", טען נציג המשטרה כי החברה בראשותו קיבלה עליה להוביל מים במיכליות בשביל חילי צה"ל בסיני. שחם חשוד שקיבל עבודה זו תמורת מתן שלמונים.

תלונה על סחיטה

סמל מורגנשטרן הציג בבית המשפט קבלות, שנמצאו אצל החשוד, המצביעות על אירוח עובדי משרד-הבטחון בסכומים של אלפי ל"י; קבלות על רכישת בגדים ומכשיר טלוויזיה בשביל עובד משרד-הבטחון.

סניגורו של שחם, עו"ד צבי הכהן, טען, כי מרשו נעצר לפני כשלושה שבועות לחקירות אולם שוחרר בשל התקפה. הפרקליט הציג תעודות המצביעות, כי מרדכי שחם הוא נכה בשיעור של 95 אחוז. לדבריו, קיים חשש שמעצרו יפגע בבריאותו.

השופט ציווה על שיחרור העצור בערבות של 5000 ל"י, בשל מצב בריאותו החמור.

יוסף מהרשק, בעל „התכופי", נעצר ב־13 באפריל. מאז הוארך מעצרו כמה פעמים. אתמול טען נציג המשטרה, רס"ר מוריס קלמרו, כי בידיו מידע חדש, לפיו קשור מהרשק בפרשיות פליליות נוספות. לדברי נציג המשטרה, הולכת ומסתעפת רשימת הנחקרים הקשורים במעשיו של מהרשק.

פרקליטו של החשוד, עו"ד יהודה צמנת, התנגד להארכת המעצר. לדבריו אין בידי המשטרה אשמה כלשהי נגד מרשו. הפרקליט טען כי יוסף מהרשק התלונן בזמנו במשטרה על רב-סרן בחיל-האוויר הסוחט ממנו כספים. לדברי מהרשק, תבע ממנו רב-סרן בר-אהרן חמישה אחוזים מגביות מפעלו. תוצאת החקירה היתה שבר-אהרן, אשר נטל רבבות ל"י שלמונים, נהיה לעד-מדינה, ואילו מרשו, שהתלונן על סחיטה — נעצר כחשוד במתן שוחד.

ישראל שטיינברג נעצר בסוף השבוע שעבר כחשוד בקבלת שלמונים, כדי שיעזור לבעל מפעל למתכת לקבלת עבודות מטעם משרד-הבטחון. אתמול טען רס"ר מוריס קלמרו כי כל החשדות שהיו נגד שטיינברג נבדקו והתבררו, כי אינם נכונות. עם זאת ביקש נציג המשטרה להאריך את המעצר, כיון שבאותו בוקר הגיע למשטרה מידע סודי, לפיו קיבל שטיינברג מכשיר טלוויזיה כשוחד.

פרקליטו של החשוד, עו"ד משה קרת, ביקש לשחרר את הנאשם והזכיר לשופט, כי גם בשבוע שעבר הציג איש משטרה „מידע סודי" לפני השופט, וגם אז נטען כי הוא נתקבל באותו בוקר. הסניגור התלונן על השיטה של „שליפת" מידע סודי בכל עת שצריך לעצור מישהו.

השופט קבע, כי יש מקום לחקור את האינפורמציה שנתקבלה במשטרה, וציווה להאריך את המעצר ב־24 שעות.

קנס ופסילת רשיון לגנבי רכב

קנס בסך 3,000 לירות, ו־פסילה מלקבל או להחזיק רשיון-נהיגה במשך 5 שנים, גזר אתמול שופט בית-משפט השלום בכפר-סבא, ד"ר מנחם בוכוויץ, על ארבעה תושבי טירה, שהורשעו על-פי הודאתם בגניבת רכב ובנהיגה ללא רשיון-נהיגה וביטוח.

הארבעה הם: איסמעיל עבדול רחמן נאצר, בן 19; איסמעיל מחמד נאצר, בן 19; נעים מוחמד מנסור, בן 21 והאהיר סעיד נאצר, בן 19.

יתרות מטבע-חוץ ירדו באפריל - לראשונה מאז הפיחות בנובמבר

חוגים כלכליים חוששים שהמגמה תחריף — ואילו הערכה של בנק-ישראל מצביעה על מגמות חיוביות

מאת יצחק דייש

ביתרות מטבע-החוץ של המדינה חלה ירידה בחודש אפריל, לראשונה מאז הפיחות בנובמבר האחרון.

סיכומים של בנק-ישראל מראים, כי באפריל ירדו היתרות ב־11 מיליון דולר והסתכמו ב־1,345 מיליון דולר, לעומת 1,356 מיליון דולר בסוף חודש מארס.

מאז הפיחות עלו היתרות בכ־500 מיליון דולר. אולם, עלייה זו לא נבעה משיפור במאזן התשלומים, והיתה תוצאה של קבלת מילוות בחו"ל והעברת מטבע שעוכב בחו"ל, מתוך ציפיות לשינוי השער. בחודש מארס ג(י)יס האוצר סכומים גדולים מהלוואות בחו"ל, כדי להחזיר חובות בלירות לבנק-ישראל.

בחוגים כלכליים חוששים כי הירידה ביתרות המטבע בחודש אפריל מבטאה עתה מגמה, העלולה להחריף בחודשים הקרובים. החששות אלה גברו, כיון שבימים האחרונים עלה שער „הדולר השחור", והדבר עלול לבטא מגמה של רכישות מטבע זר.

לעומת זה הכין אתמול בנק-ישראל הערכה, המצביעה על מגמות חיוביות יותר. המסמך של הבנק אומר, כי לאחר שבחודשים הראשונים שלאחר הפיחות של נובמבר 1974 נשארה רמת היבוא גבוהה, הרי בחודש מארס 1975 ירד היבוא ל־100 מיליון דולר בקירוב לעומת פברואר, והסתכם ב־272 מיליון דולר. המסמך מוסיף, כי הגרעון המסחרי במארס 75 היה 131 מיליון דולר בלבד, רמה נמוכה שלא היתה כמותה מאז תחילת 1974.

לדעת הבנק, יש לכך שני הסברים אפשריים: מצד אחד מתחילים לראות את השפעת הפיחות על נפח היבוא. סיבה אחרת היא הירידה במחירי חומרי-הגלם בעולם, שהחלה להסתמן בסוף שנת 1974 והיא נותנת אותותיה בערך היבוא. עדיין אין לקבוע את המשקל של כל אחד משני הגורמים.

לפי נתוני בנק-ישראל חלה בחודש אפריל ירידה קלה (של 0.1 אחוז) באמצעי התשלום. סופר „מעריב" מציין, כי באותו חודש היתה מכירת שיא של אגרות-חוב צמודות.

עשרות צ'רקסים מרחאניה התנדבו למשמר האזרחי

בכפר קובלים שלא מומשו הבטחות שנתן שר הבטחון

מאת מנחם רהט

עשרות מתושבי הכפר הצ'רקסי ריחאניה, בצפון הגליל, התנדבו למשמר האזרחי שהתארגן בכפר והחל לפעול באחרונה באורח סדיר.

מתנדבי המשמר האזרחי בריחאניה יוצאים מדי לילה לשמירה בחוצות הכפר, בנשק שסופק להם על-ידי משטרת ישראל.

בכפר גם כהנו מספר תושבים בתפקיד שמ"ז (שוטר מרחב זמני), המקבלים משכורתיהם ממשמר-הגבול. אחיו של סובחי מוסא ז"ל, קרבן התקפת המחבלים בכפר בגר בנובמבר אשתקד, מונה לתפקיד רכז בטחון שוטף, והוא אחראי לבטחון השוטף בכפר.

תושבי הכפר, שציינו בהערכה רבה את עזרתם של המשטרה ומשמר הגבול בארגון השמירה וסדרי ההתגוננות בכפרם, קבלו עם זאת על אי מימוש הבטחות שהשמיע שר הבטחון שמעון פרס, על קברו של קרבן התקפת המחבלים, שהובא למנוחות בכפר בראשית דצמבר. התושבים ציינו, כי אמנם הומשה הבטחה בדבר הקמת גדר בטחון סביב הכפר, אולם לטענתם יש עדיין ליקויים בסידורי הבטחה שלא מוכשו.

משרד הסעד מפעיל בלשים לאיתור מתחזים כנזקקים

השר חזני קורא לעובדים הסוציאליים שפרשו — לחזור לעבודתם

שר-הסעד מיכאל חזני קרא אתמול למאות העובדים הסוציאליים, בעיקר הנשים שביניהם שפרשו מעבודתם — לחזור לעבודה במשרד הסעד. המשרד, אמר השר, יהיה מוכן לאפשר להם עבודה במשרות חלקיות.

כיום קיים מחסור של 400 עובדים קהילתיים במקומות קיימים, כאשר משרד-האוצר מבקש להקפיא משרות אלו, בהיעדר עובדים.

שר-הסעד היפנה קריאתו בעת טקס פתיחת המרכז ללימודים להכשרת עובדים סוציאליים, שנפתח במיכללה האזורית „אחוה", בתחום המועצה האזורית באר-טוביה. זהו המרכז להכשרת עובדים סוציאליים החמישי בארץ.

שר-הסעד ציין, כי משרדו הגיע למיכסת-אמת בתמיכות סעד לנזקקים, ולכן הפעיל באחרונה המשרד, בתיאום עם רשויות מקומיות בארץ, בודקי זכאות של משפחות נזקקים, וכן נעזרים בשירותי בילוש פרטיים, לאיתור מתחזים כנזקקים. המתפסים יועמדו לדין, ומעשם יפורסם ברבים.

4 חיילים חשודים בגניבת רכב וזיוף מספרו האזרחי - לצבאי

3 נעצרו — אחד ברח מידי השוטרים הצבאיים

מאת מרדכי אלקן

מיספר רישוי של רכב אזרחי, שנגנב בפתח-תקוה, זוייף למספר רישוי צבאי, כדי למנוע מן המשטרה לגלות את הרכב הגנוב, אולם הזיוף נתגלה במחסום משטרה באשדוד, שם נעצר הרכב לביקורת שיגרתית.

נגד שלושה מהחיילים החשודים בהשתתפות בגניבת הרכב, היוף מיספר הרישוי הוצאה אתמול בבית-משפט השלום בפתח-תקוה פקודת מעצר ל־15 יום. החשודים הם אבנר לוי, יואב אשואל ואמר (?) תמר סייג.

בעת שנעצרה המכונית נתפסו בתוכה ארבעה חיילים. הם הוסגרו לידי המשטרה הצבאית, אך אחד החשודים ברח והוא מבוקש על ידי המשטרה הצבאית ומשטרת ישראל.

הם יועמדו לדין בבית-דין צבאי, באשמת זיוף מיספר רישוי של רכב אזרחי למיספר רישוי של רכב צבאי. כן יועמדו לדין בבית-משפט שלום, באשמת גניבת רכב אזרחי.

דולרים מזוייפים שהוברחו מאירופה מופצים בישראל

מאת סופר „מעריב"

המשטרה חוקרת מקורם של דולרים מזוייפים, שהופצו באחרונה בשוקי הארץ.

בשוק הכרמל בתל-אביב נתפסה אשה, שרה (הרוש) מבת-ים (?), כשברשותה 800 דולרים מזוייפים. האשה נתפסה בשעה שניסתה למוכרם.

על-פי הידיעה שבידי המשטרה, הופצו בארץ דולרים מזוייפים אשר הוברחו מאירופה, ככל הנראה מגרמניה. כל הדולרים הם מאותה סידרה. חוקרי המשטרה טוענים, כי הדולרים מופצים עתה נוכח גל השמועות על ירידת הלירה הצפויה בישראל, וגם בגלל מיעוט התיירים, אשר סוחרי כספים נהגו לרכוש מהם מטבע חוץ.

לראשונה בישראל מצליחים דייגים, העובדים לאורך חופי הים התיכון — להעלות ברשתותיהם כרישים. עושים זאת בתקופה האחרונה, ובהתמדה, דייגים ערביים מצפון-סיני והרצועה, שאיזור הדייג שלהם נמצא בימת ברדאוויל. משקלו של הכריש הקטן ביותר — יותר מ־50 ק"ג. נתונים אלה מוסר „במחנה נח"ל" בגליונו שיצא אתמול. בצילום: דייג ערבי נעזר במוט ברזל, כדי להעלות את הכריש לסירה.

(צילום: עומרי מירון)

מטה-השביתה של העובדים המינהליים

„דחינו הצעה של הטכניון להסדר „תחת השולחן""

ההנהלה הגישה נגד השובתים צו מניעה, שיתברר ביום שני ✱ הסנקציות שיתקו אתמול את הפעילות במוסד

מאת שמעון רפפורט

הטכניון היה אתמול „חצי משותק", בגלל הסנקציות שנקטו העובדים המנהליים.

הספריה המרכזית בטכניון נשארה אמנם פתוחה, אך עובדיה סירבו להשאיל ספרים. הניחו לסטודנטים רק לעיין בהם במקום. סטודנטים שהחלו פרוייקטים, המחייבים שימוש במחשב, נאלצו לחזור כלעומת שבאו. המחשב הושבת אתמול בידי המנהליים, במסגרת ההחרפה ההדרגתית של הסנקציות. הפקידים הגיעו אמנם לעבודתם כסדרם, אבל לא קיבלו קהל וגם לא ניתן היה לבצע עבודות-חוץ אחרות, בגלל השבתת המרכזיה.

לפי ההסכם בין הסטודנטים ו„מטה השביתה" לא נפגעו הלימודים בחדרי ההרצאות, אולם לא קויימה כל פעילות במעבדות, בגלל שיבושים בהספקת החשמל והקיטור.

הטכניון הגיש אתמול צו מניעה נגד העובדים המנהליים ומועצת פועלי חיפה, לבית-הדין לעבודה בחיפה. הם נדרשים לחזור לאלתר לעבודה תקינה. הצו עומד להתברר ביום שני.

מועצת פועלי חיפה טוענת, שהנהלת הטכניון דחתה את כל „הצעות הפשרה" שהוגשו, ולכן עליה לשאת באחריות לתוצאות סירובה להידבר עם נציגי העובדים המנהליים.

„במטה השביתה" מסרו אתמול בין השאר, שנדחתה הצעת הטכניון להגיע להסדר „תחת-השולחן", בפגישה שנערכה השבוע עם הנהלת הטכניון. נציגי האירגון אמרו, שהם [illegible]

נקנס על אי-הצגת מחירים

בית-משפט השלום בתל-אביב קנס ב־400 ל"י את ראובן מזרחי, בעל הסטייקיה „בום בום" בדרך פתח-תקוה בתל-אביב, בגין אי-הצגת לוח מחירים. האישום נגד בעל הסטייקיה הוגש בעקבות תלונה של אזרח.

בעלי „פרימך" נקנסו

קנס בסך אלפים לירות גזר אתמול בית-משפט השלום בכפר-סבא על בעלי בית החרושת לשיכורים „פרימך" ברמת-גן, שהורשעו בייצור ושיווק בקבוק משקה שבתוכו נמצא חרק.

✱ פקודת מעצר ל־15 יום הוצאה אתמול בבית-משפט שלום בפתח-תקוה נגד סואר יוסף איסמעיל, מכפר קאסם, החשוד בגניבת דינארים ירדניים ותכשיטים מביתו של תושב הכפר.

לתושבי ירושלים והסביבה

החלה מכירת מוצרי הלבשה מעולים לעונת הקייץ במחירים הזולים ביותר

באפנת אליצור - רח' יפו 56 ירושלים

טל. 221291

	במקום ל"י	רק ל"י
חולצות טריקו גב חשוף	39	10
חולצות דיולן סריג לילדים, שרוול קצר	49	15
חולצות דיולן ובטיסט חדישות, לגברות	79	20
חולצות וואל חלק שלל צבעים תוצרת חוץ	89	30
חולצות טריקו יוניסקס לצעירים תוצרת חוץ	75	25
חולצות סריג חדישות תוצרת חוץ	89	30
אפודות (ווסט) לגברות תוצרת חוץ	89	30
שמלות בד פרחוני במבחר הגדול ביותר לקיץ	89	20
מכנסיים קצרים גברדין לילדים	39	15
מכנסיים גברדין לנוער	119	40
מכנסיים דיולן לופט לנשים	79	30
מכנסיים דיולן סריג לגברים		
מפירמה ידועה, מידות גדולות	129	70
ז'קט בלייזר גברדין גזרה 1975	405	150
שמלות מכנסיים לים	89	20
בגדי ים לגברות מודל 75	139	40

שטיחים פרסיים וסיניים
חיסול-המלאי!
„בזר שטיחים" ת"א, דיזנגוף 184—190, טל. 243598

טיולים בחג השבועות

בתאריך: 17.5.75

באוטובוסים מפוארים וממוזגים בליווי מדריכים מוסמכים

1. רמת הגולן והגליל — יום אחד —.60 ל"י לאדם!
2. למצדה, סדום וים המלח — יום אחד —.60 ל"י לאדם!
3. טיול ופיקניק לסחנה [עין השלושה] — יום אחד —.50 ל"י לאדם!

20% הנחה לילדים — ולקבוצות 10 איש הנחה 10%

הרשמה: זמיר טורס בע"מ משרדי נסיעות ותיירות
תל-אביב: רח' אבן גבירול 23, טל: 288436.
חולון: ככר וייצמן 4, טל: 844655.
בת-ים: שד' העצמאות 65, טל: 866162.

הודעה חשובה לבעלי עסקים

בימים אלה נסגרת ההרשמה למהדורה החדשה של דפי זהב, באזורים המפורטים להלן:

בעלי עסקים — שרותים
שטרם הסדירו ייצוגם בדפי זהב
מתבקשים לפנות:

✱ באזור ירושלים: טל. 02-523121, 02-523126 למר יצחק רומנו.
✱ באזור חיפה והצפון: טל. 04-254122, 04-244559 למר אריה גורן.
✱ באזור נתניה: טל. 053-28594 לגב' זרורה אדהן
✱ באזור באר-שבע/אילת;
✱ באזור אשדוד/אשקלון;
✱ באזור ראשון לציון/רחובות/לוד/רמלה טלפון: 03-257111 לגב' מרים שפר.

רוז Rooz

מכירות פומביות
ים-תיכוניות
בולים מטבעות
יודאיקה

המשרד: רח' אלנבי 94 תל-אביב, חדרים 215/216

הודעה בדבר קבלת חומר למכירה מס' 29

החומר הנדרש

בולאות:
אוספים מתקדמים מכל ארצות תבל • בולי ישראל • מעטפות ובולים אשר היו בשימוש בתחומי א"י בתקופה העותומנית, הבריטית ובשנת המעבר 1948/9 • דאר צבאי • בולי קרן קיימת, קרן תל חי וכופר היישוב.

דוקומנטציה ארץ ישראלית:
מכתבי אישים • מכתבי שמיים • חומר מגן דוד אדום, הצלב האדום וחצי הסהר האדום • עתונות-נדירה • חומר המתייחס לתולדות היישוב • שטרות ומטבעות שהיו בשימוש בתחומי א"י • כסף פנימי של קבוצים • תוי עודף של קואופרטיבים • זכויות קניה בקנסיות בשק"ם ומטבחי פעלים.

יודאיקה כללית:
דוקומנטציה של מחנות ריכוז • מדליות יהודיות • אומנות יהודית • תולדות הציונות • עתונות

תאריך אחרון לקבלת חומר: יום שישי 30 למאי 1975.

לקבלת פרטים נוספים נא להתקשר לטל: 613924, כל יום בין השעות 9.30—13.00.

هكذا من الأصل

هكذا من الاصل

החוג לליבון בעיות חברה ומדינה
מפלגת העבודה הישראלית

פרישתו של ח"כ לובה אליאב ממפלגת העבודה, והקמתה של המסגרת הפוליטית החדשה „יעד", לוו בפרסומים שונים בכלי התקשורת בדבר חלקו של החוג לליבון בעיות חברה ומדינה בהתפתחויות אלה. פרסומים אלה גבעו, לפחות בחלקם, מאינפורמציה בלתי מדויקת שנמסרה על ידי חברים מסויימים בחוג לליבון, אשר משום כה הציגו את עמדתם האישית בנושא זה כעמדתו הרשמית של החוג.

קרבתו הרעיונית של החוג לליבון לדעותיו של ח"כ לובה אליאב בנושאים מדיניים — אינה בגדר סוד. קרבה זו באה לידי ביטוי פומבי בבירורים רעיוניים, כנסים ופרסומים שיזמנו במשך שנתיים והאחרונות; לא הסתרנו גם את אכזבתנו מהגורמים שהביאו לפרישתו של לובה ממפלגת העבודה, שהיא עדות נוספת להמשך התפוררותה הפנימית של המפלגה.

לגבי חלק מחברי החוג היווה המצב שנוצר עם פרישתו של ח"כ אליאב דילמה רעיונית ואישית אשר הוצאה ממנה הוליכם לפרישה מהמפלגה ולשותפות בהקמת מסגרת פוליטית חדשה. אנו מכבדים את הכרעתם הפוליטית־אישית של חברינו אלה. עם זאת מחייבת אותנו הדיון הציבורי לקרוא לתופעות בשמן הנכון, ובמקרה שלפנינו זוהי פרישה של חברים מהחוג לליבון, ולא פרישת החוג לליבון ממפלגת העבודה. אקט ההצטרפות למפלגה, כמו גם אקט הפרישה מן המפלגה, הינו אקט אישי מובהק, וכל שמגמה להציגו כפעולה פוליטית של החוג לליבון — זרה הזה בעיני הציבור.

גילוי הלב שציין את התבטאויותינו הפומביות בעבר, מחייבנו לומר כי במצב המדיני שנוצר עתה איננו רואים מקום לפעולות פוליטיות קיצוניות ומרחיקות לכת כפרישה ממפלגת העבודה והקמת מסגרת פוליטית חדשה. גם אם איננו שלמים עם כמה תופעות והתבטאויות פומביות של הנהגת המפלגה, עובדה היא כי דרכה המדינית של הממשלה מבטאת במידה לא מבוטלת רעיונות להם הטפנו במשותף בעבר. על רקע זה נראה לנו המשך פעילות רעיונית בתוך המפלגה כמסקנה הכרחית.

החוג לליבון בעיות חברה ומדינה ממשיך להתקיים כחוג רעיוני במפלגת העבודה. כבעבר, נמשיך גם בעתיד לקיים דיונים רעיוניים ולהילחם בפומבי על עמדותינו המדיניות.

מזכירות החוג במפלגת העבודה

„מקום בצמרת"
מצעד הפזמונים הישראליים
הגל הקל — 7.5.75

1. מתכוננים להמשיך לנגן — להקת חיל האוויר
2. בארץ אהבתי השקד פורח — צמד הדודאים
3. את ואני — שלמה ארצי
4. הכה גבירה — כוורי אלנור
5. אדבר איתך — חוה אלברשטיין
6. אהבה אחת קטנה — אילנית
7. פרקים בתולדות היישוב — שוקולד מנטה מסטיק
8. זה הכלב שלי — אבנר גדסי
9. בואי נעשה לנו רב — הפקר דויד וואל מאיר
10. זה כוחה — צמד הדודאים
11. אבק בעקבותי הפטרות — הפרברים
12. אבנית שלושה הארבעה — אריק לביא
13. שיר הגבינה — קצה מגרב
14. עם מהרבינו הוקטה — אושרי שבת
15. השיר של טל — בתיה שרקם
16. פרשת דרכים — פרוג מיאשה
17. טוב לי בקיבוץ — שבענג התקוה
18. העלמה — דוד תאור
19. שיר פרמי — אלי מגמבר
20. שיר תודה — גיסים פרומי
21. בית אבי — כורי דאני
22. שיר אהבה לסמן — יהורם גאון

המיועה לשיפוטכם:
23. גלית — להקת חיל הים
24. לך עם הנוסע — כורח
25. נכריים — האחים והאחיות
26. אמי — צמרי הכיר / עוזי פוקס והמנגנונות

בין המשתתפים יוגרלו פרסים

לכבוד מקום בצמרת — הגל הקל (מ.)
ת.ד. 1082 ירושלים

זה הדירוג שלי (מלא את מספר השיר):

1.___ 2.___ 3.___ 4.___ 5.___ 6.___
7.___ 8.___ 9.___ 10.___ 11.___ 12.___

שם ______
כתובת ______

גזור ושלח — אולי תזכה בפרס

טבח בבסיס צבאי ניסה לדקור רס"ר
נדון לשנה וחצי מאסר והורדה בדרגה

מאת מרדכי אלקן

טבח בבסיס צבאי, שניסה לדקור במכוין־מטבח את רס"ר הבסיס, נידון אתמול בבית־דין צבאי מחוזי, ב־ראשות רב־סרן תגה שרון, לשנתיים מאסר, מזה שנה בפועל והשאר על תנאי. כן נידון להורדה בדרגה מרב־טוראי לטוראי.

על נסיבות המקרה סיפר ל־בית־הדין התובע הצבאי, סגן שמואל גרוס: „הטבח הסתכסך עם רס"ר הבסיס בנושא משמעתי. לאחר שהרס"ר איים על הטבח לגלות מעשה בלתי חוקי שביצע — התנפל עליו הטבח וניסה לדקור. לאחר מאבק הצליח הרס"ר להשתחרר מלפיתת ידיו של ה־טבח. אולם הטבח לא הירפה ממנו ורדף אחריו בסכין מטבח, בנסיון לדקור אותו".

לראשונה: שופטי תעבורה דנים בתביעות נזיקין

מאת סופר „מעריב"

תביעות נזיקין, הנובעות מתאונות־דרכים, הוגשו באחרונה לבתי־המשפט בחיפה, חדרה ותל־אביב לדיון לפני שופטי־תעבורה — לראשונה בארץ.

התביעות הוגשו על סמך תיקון חוק בתי־המשפט, לפני כשנה, המאפשר להגיש תביעות אזרחיות לדיון אצל אותם שופטים, שדנו בתיק הפלילי. עד לתיקון החוק היה הנוהל שתביעות נזיקין, אשר נבעו מתאונות־דרכים, הוגשו לדיון לשופטי־שלום, שכן לשופטי־תעבורה לא ניתנה סמכות לדון בתביעות אזרחיות.

בשנת 1973, מיד לאחר תיקון החוק, הגישה גב' שושנה גרוס מחיפה תביעת נזיקין, על סך 20 אלף ל"י, לדיון לפני שופט־התעבורה מיכה לינדנשטראוס. באיכות הנתבע ערער על כך בטענו, כי שופט תעבורה אינו מוסמך לדון בתביעת נזיקין, וכי החוק המתוקן לא התכוון בהגדרתו לשופטי־תעבורה.

השופט לינדנשטראוס דחה טענה זו בקובעו, כי אילו רצה המחוקק שלא לכלול את שופטי התעבורה בהגדרת הסמכויות, הוא היה מציין זאת. הנתבע הגיש ערעור לבית־המשפט המחוזי בחיפה, אלא שבינתיים מונה מר לינדנשטראוס לשופט שלום.

באחרונה הגישו מספר עורכי־דין תביעות נוספות לדיון לפני שופטי התעבורה, ואלה כבר החלו לדון בהם בתל־אביב ובחדרה.

תרשב רעננה „הזדקן" ב־16 שנה — תוך יום אחד...
שופט הורה לתקן גילו מ־51 ל־67

לצלאה בידוני סאלם מ־רעננה היה אתמול „היום ה־ארוך" ביותר בחייו. במרוצת יום זה „הזדקן" ב־16 שנה, בתוקף צו של בית־משפט ה־שלום בכפר־סבא, שקבע לתקן את גילו מ־51 ל־67 שנה...

צאלה בידוני סאלם עלה ארצה מתימן בשנת 1950, ב־עליית „מרבד הקסמים". פקידי הסוכנות היהודית, שטיפלו בעולים, קבעו את גילו של צאלה לפי סביבת־עין של אחד הפקידים ורשמוהו כיליד 1924, במקום 1908.

קביעה זו היתה כעבור ש־נים בעוכריו של צאלה, מפני שלא יכול היה לקבל קיצבת־זיקנה מהביטוח הלאומי והטבות אחרות הניתנות לבני 65 ובעלה.

בבקשה לתיקון רישום ה־גיל, שהגיש לבית־המשפט, סיפר האיש בין השאר כי לפני 60 שנה, בהיותו ילד כ־בן 7, זכה לראות בתימן את השליח הנודע מארץ־ישראל, שמואל יבנאלי, שהביא את בשורת־ציון לגולת־תימן. בן העיד בן גילו את המבקש, שלמד עימו בחימן בבית־הספר, אצל אותו מורי ושני החברים חגגו באותה שנה את הבר־מצוה שלהם.

השופט, ד"ר מנחם מכוויץ, נעתר לבקשה לתיקון רישום הגיל וציין בין השאר, שהת־רשם מבראה עיניים כי המ־בקש מבוגר בהרבה מגילו הרשום בתעודות הזהות.

*

אתמול גם נעתר השופט מכוויץ לתסיבה פורטל, מ־הוד־השרון, ו„הזקין" אותה ב־10 שנים — מבת 51 לבת 61.

בתוקף צו בית־המשפט יתקן משרד־הפנים את רישום הגיל של תסיבה פורטל, מילי־דת 1924 לילידת 1914.

נקנסו על אי תשלום אגרת רדיו וטלוויזיה

ארבעה אנשים, שלא שילמו אגרת רדיו וטלוויזיה, נקנסו אתמול ב־150 ל"י כל אחד, וחוייבו לשלם את האגרה.

בבית־משפט השלום בתל־אביב הועמדו לדין 7 אנשים, שנתפסו בידי עובדי רשות השידור, בסריקות הנערכות מבית לבית במטרה למצוא בעלי מקלטים שלא שילמו אגרה. שניים מן הנאשמים לא התייצבו לדיון, ואחד כפר באשמה והמשפט נדחה להוכחות. במקרה אחד קיבלה המשטרה מבית־המשפט הוראה לאסור את הנאשם ולהביאו לדין.

התובע אמר, כי הנאשמים לא הודיעו על החזקת מקלט הטלוויזיה ולא שילמו את האגרה לפחות שנתיים. רשות השידור ממשיכה במבצעי הסריקות לאיתור עבריינים נוספים, והיא מתכוונת להמשיך בהגשת תביעות נוספות.

ביקוש „זהיר" לצמודי המדד

מחיר הנת"ד עלה ב־4 אג', ל־6.33 ל"י * בעלי מניות המעוט של „נאות אביב" קובלים על ליקויים בניהול החברה ועל רקע טענותיהם עלה שער מניותיה ב־6% * נמשך הביקוש לאגרות חוב צמודות לדולאר

מאת ש. אבימל

בענפי אגרות החוב ה־צמודות למדד הורגשה אתמול יציבות כשבקבוצות אחדות היתה מגמת השע־רים כלפי מעלה כבנורה מקיפה. בלטו עודפי הבי־קוש הגדולים יחסית למילוה האוצרים ובסדרות ה־אחרונות של אגרות הברייה. נפח העיסקות בצמודי המדד היה עד הגיע ל־14.5 מיליון ל"י, מתוכו כ־7.6 מיליון ל"י באגרות הברייה.

בעוד בבורסה צפו למימוש בנת"ד, הופיע ביקוש של כ־280 אלף דולאר שהעלה את המחיר ב־4 אג', ל־6.33 ל"י. (עליה של 5.5%). המחזור הסופי הסתכם ב־232 אלף דו־לאר.

בענף אגרות החוב הצמודות לדולאר נרשמו עליות של 4—5 נק' בשערי „צים", „ים המלח" ו„זוהר", מול נסיגה של 0.5 נק' בשער „חשמל ב'". בענף הניירות הנסחרים במטבע חוץ נרשמו ירידות של 0.5%—1%, תוך ירידה גם במחזורים. (נקשרו עיסקות ב־ענף זה בסכום של כ־75 אלף דולאר בלבד).

בשוק המניות חל גידול קל במחזור. בשער „נאות אביב" נרשמה עליה של כ־6% בשני השלבים, תוך התרחבות ניכ־רת במחזור. שלטום התקיימה אסיפת בעלי מניות המיעוט של החברה וכפי שנמסר ער־רה קבוצת המארגנים את ה־אסיפה, בראשה הקבלן רובינ־שטיין, טענות קשות כלפי ני־הול העסקים של חברת „נאות אביב". לאור ההתפתחות זו הוזלה אתמול ספקולציה נרח־בת במניות החברה הנסחרות בבורסה.

בשוק המניות הסתכם המח־זור במיליון ל"י בקירוב, כזה 270 אלף ל"י בשלב המשתנים.

אשנב לבורסה

המדדים הקבועים
המקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

המדד הכללי	100.32	-0.27
כספי וביטוח	99.33	-0.02
בני מסחריים	104.36	-0.01
בני לכשכבי	86.38	-0.16
מוסדי כיבון	98.96	-0.12
חברי השקעה	97.05	-0.05
תעשיה	104.87	-0.33
כמות ושירי	100.78	-0.57
קרקע ובינוי	97.40	-0.27

מדד „פיאי" שער ההשקעה ב־92 מניות מובילות (מחושב על ידי „פאי" 100 = 31.12.72)

+0.17 86.48

נפתחה ועידה של תנועת הנוער הדתי העובד והלומד

הועידה הארצית השלישית של ההסתדרות החינוכית של תנועת הנוער הדתי העובד ו־הלומד נפתחה אמש בבית־העם בבירה, במסגרת אירועי „יום ירושלים".

שר־הדתות יצחק רפאל אמר בטקס, כי „נוער המחונך ל־ערכים מקודשים דהיים לאור מיים הוא הערובה הבטוחה להבראה החברה".

תברת שיווק ארצית
בעלת משרדי הפצה בערים הגדולות
מעוניינת ב־
א. קבלת סוכנויות לייבוא
ב. קבלת מוצר. או פטנט להפצה בלעדית
לפנות: „החברה הדינמית" בע"מ, ה' באייר 6, ככר־המדינה, תל־אביב, טלפונים 256701, 264666 (לאייר).

הופיע ונמצא למכירה
מחקרים בתולדות עם־ישראל וארץ ישראל
כרך שלישי
העורכים: ב' עודד, א' רפפורט, ע' שוחט, י' שצמילר
מזכיר המערכת: צ' שכטר
בהוצאת אוניברסיטת חיפה תשל"ה
המפיצים הבלעדיים: „ספרית פועלים" בע"מ, רח' אלנבי 73 תל־אביב.

אבדה בקיסריה
½ שנה, חומה
חזה + כפות + פנים — לבן.
העונה לשם „שרי"
טלפון 284788
פרס נבוה למוצא

נעלם כלב זאב גור
העונה לשם „קיסי"
המוצא הישר יטלפן 716191 ויקבל פרס.

מחפשים
משפחה אומנת
בתל־אביב או בסביבתה
לבחור מוגבל המשרת עצמו חלקית.
בדבר פרטים נא לצלצל בין השעות 8—13 051-91208 מ־13 051-91264

„יהודי" עצור !!!
אם הנך מעוניין/ת לדעת וללמוד יותר על נושאי יהדות
ביכולתך להשתתף באופן קבע פעם או פעמיים בשבוע בערב לימודי יהדות באיזור מגוריך,
בנושאים: פילוסופיה יהודית, מסורת וערכים ביהדות, הסטוריה יהודית, הלכה וכו'.
חוגים אלה מיועדים לכל ללא קשר להשקפה או לגיל והינם נערכים ללא תשלום.

לכבוד
ת.ד. 7220 ירושלים
ברצוני להשתתף בחוג. הימים האפשריים הנוחים לי ______
בשעות ______
השם ______ הכתובת ______
עיר/שכונה ______ גיל ______ טלפון ______

„אחינועם"
ערכי יהדות לעם
המשרד: רח' ברזיאר 1, בית הגן ירושלים, טלפון: 02-527385.

החברה לניהול קרנות בנאמנות בנים

	מחיר היחידה	מחיר פדיון
צבר	300.5	286.4
ארז	111.3	106.1
איתן	180.23	175.83
נזייף	120.45	117.38
אלמוג	102.69	100.21

הנאמן: בנק הפועלים

המנהל: פזא פוק

	מחיר היחידה	מחיר פדיון
צמיד	187.39	182.79
גביש	171.93	167.72
בדולח	169.5	165.2
שמיר	153.97	150.35
בי"א	241.8	235.5
יגדל	108.2	105.4

הנאמן: בנק לאומי לישראל בע"מ

למכירה
מרכזיה אוטומטית
P.A.B.X. סוג 5×20
תוצרת תדיראן, דגם 100 ×
- במצב מצויין -
לפנות לבית אמריקה טל' 252343 ת"א

משתלם לבקר אצלנו!
מרקונלנס
עדשות מגע CONTACT LENS
במחיר 400 ל"י זוג
תוצרת עצמית, דקות ושקופות במיוחד
בדיקת עיניים ללא תשלום, התאמת עדשות
„מרקונלנס"
חיפה, החלוץ 5, קומה א' טל. 642765

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הטכנולוגיה
המחלקה להנדסת חשמל
מזמינה את בוגריה מכל המחזורים
לכנס
אשר יתקיים ביום 13.5.75 משעה 14.00
בבנין החשמל ליד „אגד"

בית מרגוע ניר עציון
(בבנינים החדשים)
* אויר הרים צח
* נוף מרהיב ונגיש על שטח גדול
* חדרים עם שירותים צמודים
* אוירה ביתית
* טיולים ושחיה יום יום לחוף הים
* כשר למהדרין
לחג השבועות כל המקומות תפוסים
אפשר להזמין החל מ־28.5
מחירים מרוזים־עונתיים
פרטים והרשמה: ניר עציון בית מרגוע ד.נ. חוף הכרמל, טלפונים: 04-942301, 04-942074
המחירים הזולים להבראה מטעם האוצר וצריך לפנות עם האישור ישירות לבית המרגוע.

טייל במכונית באירופה
עם זוג/זוגות
נוכחים
ליש בע"מ
נסיעות ותיירות
ת"א, מונטיפיורי 25

להשכרה או למכירה
בדמי שכירות חודשיים
חנות
במרכז מסחרי
בגודל 70 מ"ר (אחוד של שתי חנויות) בשכונה חדשה, רח' הרב לנדרס רמת־גן, גבול בני־ברק, המתאימה לכל מטרה.
להתקשר בשעות הערב: 866704.

למכירה או להשכרה
(אפשרי בחלקים)
באזור רחוב המסגר תל־אביב
1. אולם לתעשיה 200 ממ"ר
2. חנות 26 ממ"ר
3. חניון תת קרקעי 270 ממ"ר
בהצעות נא לפנות לת.ד. 169 ראשל"צ, עבור „מ".

דלתות בגילוף יד
תוצרת חוץ
עבודה מעולה ומרשימה, מתאימות באופן מיוחד לוילות.
מחירים מיוחדים לקניה בכמויות אספקה מיידית
*
נא לפנות בכתב לת.ד. 108 רעננה

חממות למכירה
2 חממות כל אחת 2 דונם
דגם סוקול "3, כולל כל הציוד חימום ואוורור, במגשימים.
טלפון 907179, 914159
אחרי שעה 17.00

חנות 100 מ"ר + מחסן 80 מ"ר
במרכז החלוץ —
להשכרה או שותפות
04—667056 17.00—20.00

לוח מעריב

קבלני בנין

(סוף מעמוד 46)

[illegible]

דירות למכירה

(סוף מעמוד 46)

בצפון ת"א בבניני נוה דירה גדולה 130 מ"ר הרבה תוס' ... 446482 460,000

צפון תל-אביב דירות לוקסוס ... חדרים מ — 230,000 אנגלו ... 03-242341

1-1½ חדרים

(סוף מעמוד 46)

צפון תל-אביב דירת חדר ... 211518

[illegible] ... 140,000 ... 03-242341

2 חדרים

(סוף מעמוד 46)

להשכרה דירת 2 חדרים ... בצפון ... 457

דירת 2 חדרים בהוסקה הל' ... 239979 470048

[illegible] ... 336703

+ הול ... 238554

[illegible] 2 חדרים 40,000 ...

[illegible] ... 375365

[illegible] 2 ... ארונות קיר —

2½ חדרים

(סוף מעמוד 46)

[illegible] ... 222564

[illegible] ... 2½ ...

[illegible] ... 441587 ... 449779 ... 799979 ... 230409 ... 285326 ... 135,000

[illegible] 2½ + ארונות + מרפסות

3 חדרים

(סוף מעמוד 46)

[illegible]

לשכירה 3 + מ"א ק"ה ... 955097

[illegible] ... 741858 ... 615868 305,000 ... 410157 ... 214305 ... 40/2 ... 457201 ... 234408 ... 140,00 ... 479074 ... 475377 ... 846654 220,0 ... 906954 ... 150,000 ... 052791310 ... 169,000 ... 798131

[illegible] ... 052735079 ... 867708 ... 909236 ... 860239 ... 840630 ... 904055 ... 954408 ... 956532

3½ חדרים ויותר

(סוף מעמוד 46)

3½ בתחת אביב רחוב אמורי ... אים + הוסקה, מים חמים — 447587

בחולון בת 3, 3½ חדרים, לוקס ... 854118

בבאות אפקה דירת 4 חדרים חדשה 222813 ... 13.00—9.00 ... 20.00—17.00

בבבבבבבבב 4 חדרים כניסה מיידית בהזדמנות טל' 256926

בגבעתיים חדשה, לוקסוס, 4 חדרים ... 310,000 ... בהזדמנות בבנין 4 דירות מיידי אנגלו-סכסון 03-242341

בהתנחלות 3½ חדרים, ארונה ... 908088

דירת ... 4 חדרים במרכז ... 867750

בהרצליה ב' דירת לוקסוס 5 חדרים, 3 שרותים, מטבח ... 400,000 ... 03-242344 ; 03-930261

בחולון 3½ ק"א, חניה, ... 43 ...

קרית קריניצי 4½ חדרים ... 134 מ"ר ... 250 ... 253385 ... 16.00—10.00 ... 20.00

4 חדרים + מ"א + תוספות ... 345,000 ... 343634

ברמת-אביב 4½ חדשה ... 360,000 ... 03-242341

בהרצליה 100 מ"ר 4 חדרים ... 226102

בראשל"צ במרכז 3½ חדשה + חניה 188,000 מיידית — 396914

לשכירה 3 חדרים חדשה, מוקד ... 47/1 ... 476349

לשכירה דירת מפוארת, 3, ב' כניסה לגהלה. 474876

דירת 3 חדרים + מ"א + פינת עבודה, ברמת-אביב. טל' 441336 אחרי 14

בהזדמנות דירה 3 + ארון ... 41/3

בהתחלה 3 חדרים 70 מ"ר ק"ב, טל' 480466

וילות ובתים

(סוף מעמוד 46)

קוטגי ברמשנה לשכמה 5½ חדרים ... 294308

[illegible] ... 03-757281

[illegible] ... 03-754431 ... 03-757281 ... 03-751540 ... 03-751191 ... 03-50181

דירות להשכרה

(סוף מעמוד 46)

2 חדרים ... 474880 ... 19—17

3 חדרים מרוהטים, מרוהטים ... 283684 ... 19—15

2½ בין בני-ברק — רמת-גן + טלפון, ריהוט חלקי. 426405

בשכר חדשי

(סוף מעמוד 46)

בפתח-תקוה לנר. בלהמני, 3½ חדשה, מרוהט, מיידי. 456980

בהרצליה מרכז 4 חדרים ... 981826 ...

דירה ... 5 חדרים ... 868774

... 2 חדרים ... 355691

... 3 חדרים ... 52968 36145

... 2 חדרים ... 730825

4 חדרים ... 362381

... 4 חדרים ... 615083

... 2½ ... 848747 949316

בדמי מפתח

(סוף מעמוד 47)

... 3 חדרים ... 335439

... 2 חדרים ... 03-237402

... 2 חדרים ... 341427

... דירה 2 חדרים ... 986473

... 65,000 ... 3 ... 860665

דירות מרוהטות

(סוף מעמוד 47)

מושכרת לדירה נהדרת, 4 חדרים ... 738652

בצפון ת"א 3—4 חדרים לוקסוס ... 6122

2 + פ"א מרוהט ... 211256

בחולון קרית שרת 3 ... 230004 ... 288963

דירת חדר ... 456063 ... 5—7

חדרים מרוהטים

(סוף מעמוד 47)

בהזדמנות להשכרה חדר יפה + טלפון ... 234138

דרושה ... לדירות לוקסוס ... 231589/788064

ביקוש דירות

(סוף מעמוד 47)

דרוש לצעיר חדר ... 053-91595

דירות להחלפה

(סוף מעמוד 47)

להחליף ... דירה 4 חדרים ... אנגלו-סכסון 03-242341

עסקים

(סוף מעמוד 49)

[illegible] ... 201220 ... 20.00

להשכרה ... 54 ... ת"א

... 739354

... 11336

... 297864

... 297419

חנויות

(סוף מעמוד 49)

בראשון-לציון 20 מ"ר ... 946136 ... 62,000

... 252556 ... 2,600 ... 03-242343 ... 285376 ... 3,000,000 ... 03-242341

משרדים

(סוף מעמוד 49)

... 03-753385 ... 03-242341 ... 03-242344 ... 470325

מבני תעשיה

(סוף מעמוד 49)

למכירה מבנה תעשיה 1700 מ"ר על 5 דונם, אזור התעשיה ... ת.ד. 22 רעננה.

להשכרה מבנה לתעשיה 300 מ"ר באזור ... 873264

בתי מלאכה

(סוף מעמוד 49)

בהזדמנות בית מלאכה ... 140 מ"ר + כוח + ... 894630

שידוכים

(סוף מעמוד 47)

... 107 תל-אביב.

בן זוג

... 1116 ...

... 051-92914 ...

... 36899 ... 2689 ... 29138 ... 15.30—19 ... 36813

טיולים

(סוף מעמוד 48)

שני קוחדים 25 מעוניינים ... 33 ... 860665

הצעות עבודה

(סוף מעמוד 42)

דרוש מכונאי אלקטרוניקה ... 6609/ ... תל-אביב.

דרוש מנהל ... 03-232346 ...

... 233108

... 826450

... 440411

... 756020

... 03-958047

... 502288 908395

... 252013 (7.00—15.00)

... 265623 18.00—16.00

... 83/9

... 729331

... 823856

... 782924 ... 765133

... 55416 ... 16.00—2.30

... 281486

... 2121

... 823857

... 758892

... 781857

... 03-30418 ... 18.00

... 758892

... 282903

מספרות

... 807487

פקידים

... 245406 ... 612465 ... 43,000 855089 ... 280338 ... 13—9 ... 284020 ... 295616 ... 963320 961405 ... 84—91 ... 880584

שליחים

להברת שבא דרוש נער שליח ... 23 ... 53884 ...

... 90 ת"א.

עוזרות ומטפלות

... 448519 ... 859605 ... 451157 15.30—7.30 ... 14.00—8.00 237388 ... 03-456241

גזירה ותפירה

... 820566 ... 5572 ת"א ... 59935 ... 821269 ... 873050 ... 26 ת"א

חרטים ומסגרים

דרושים חרטים לעבודה מדי יקת. הכלי בע"מ מסילה ישרים 92 תל-אביב 822346

מכוניות למכירה

(סוף מעמוד 48)

מהנד ביבר 1965, במצב טוב + מקום עבודה. 269054

אמריקאיות

שברולט נובה מוסד סגור, 1970, 4 מחלפים בדצמה, 8 צי' לינדר, מגנו, מיזוג ומהירה לי', טל' 614106 .932225 45,000

אודי — נ.ס.או.

פריגן 4, 1964, מסם לשנה, מצב טוב. 946435

פריגן 1000 מודל 68 טלפון 3302 לא בשבתות

פריגן 4, מודל 1968 יד ראשונה. טל' 052-723718

נ.ס.או. 1300 סוף 1972 במצב מצוין. טל' 853318

אוסטין — מוריס

בהזדמנות אי 40 ב-4,000, שנת 60, מנוע 68, 411863

אופל

אופל ספורט נ"ימי במצב מצוין 482720 ,738020

אופל 1300, 1973 + רדיו, + ממכ לחצי שנה. 239220 בבוקר.

אופל רקורד 1971, 10,000 קופה, במצב נהדר 164848, ב-16.00

וולוו

הלוו 72 אוטומטי, במצב מצוין + רדיו. 47,000 ק"מ. מחיר 68,000 להתקשר: בעבודה, יהוד הה: 973375 בבית: מיום א' — 965454

ווקסהול

ווקסהול ויוה 22 גיר אוטומטי 4 דלתות. 906761

טריומף

טריומף 1300 סטורה 74,000 ק"מ יד שניה 941588

טריומף 1500, 68, אחרי שיפוץ מנוע. טל' 448687

מרצדס

בהזדמנות במצב מצוין, מרצדס 220, 24,000 ק"מ. 268420

סוסיתא

כרמל דוכס 1970, ב-15,000 ל"י, 74,000 ק"מ. טל' 914717

מנוע סוסיתא מודל 66 מנוע אחרי אוברול 882144

סוסיתא מסחרית, 65, מצב מצוין — 4,500. הסמתנאים 1 רמת-גן, מרי.

סימקה

סימקה 1000, 1964, מסם אוקטובר מצב טוב 946435

סימקה 1000, 68 + תוספות, נהדרת, 17,500, טל' 783430

פולקסווגן

פולקסווגן 1300, אוטומטית, 1973 יד ראשונה, מכבה 40,000 ק"מ. 782040

פולקסווגן 1200, 62 טלפון 448705

בהזדמנות! לרגל נסיעה! פול קסוגן 1300 1973 + רדיו. — 851574

פולקסוואגן וריאנט 1600 1970 למחיר התלמה יד ראשונה — במצב מצוין. 24,500 ל"י. להתקשר 03-729003

פולקסוואגן 1300, 1973, יד ראשונה. טכבאות, בורוכוב 31 רעננה.

פורד

מסחרית פורד 1614 1974 בתנאי הרום טלפון 03-947342 הורן בשבת.

קורטינה 1970 במצב נהדר — בשבת עד 18.00 471568

בהזדמנות מאוגום קופה סוף 74 מיים 750564 .68,000 —

קורטינה 1500 סופר, 1965, במצב טוב. טל' 723026

פיג'ו

פיג'ו 404, 1967, מצב מצוין. 938044

למכירה פיג'ו 404 שנת ייצור 68 במצב טוב מאוד, מסם עד פברואר 1976 לפנות למנהל הדשק „דבר" בע"מ שינקין 45 טל': 286141

פיג'ו 404 מודל 74 במצב נפלא בשבת 057-93581 במשך הש בוע 281452 .947896

פיג'ו 104, 1974, 17,000 ק"מ. 220104, ובשבת 759030

פיאט

פיאט 125, 1969, מצויינת, רדיו 268305 לא בשבת.

הזדמנות! דגל קבינה 1974 + רדיו + תוספות, מצב מצוין. 756589

פיאט 238, מסחרית, 73, 29,000 ק"מ. בקרב 958168

פיאט 850 ספיישל, 1971, רדיו, 261009, ובבית 243045

פיאט 125 מודל 1968, מסם 12 חודש. טל' 794322

פיאט מגדר 2 קבינות, 1973, טל' 293404

ציטרואן

2 דה שבו למכירה מודל 1964 מסם לשנה. טל' 053-792561

דה-שבו 1965, מנוע חדש, ניר מסופק — 215 962381 ערב.

קונטסה

קונטסה 1300/4, 1966, במצב טוב 751807 9,000

קונטסה 1300, 66 + רדיו + מסם. טל' 283282 ,288902 ,282643

רנו

בהזדמנות רנו 12 ספיישל אדר מה, 1974, במצב מצוין טלפון 03-200825

אוטובוסים וקטנועים

(סוף מעמוד 48)

מיניד מודל 67 בהזדמנות. טל' 868903

רבים 69, במצב מצוין, מסם לשנה. טל' 888983

מכונות

(סוף מעמוד 48)

הילד נסיעה למכירה תנור אפיה, מכונת כביסה, מיטת תינוק, הכדורגל. טל' 763810

למכירה תנור אפיה + 12, אוכלים ורהום. סוקולוב 47/1, 470349

למכירה מכונת גלידה אמרי קאית, כבר מלכי ישראל 8, פיקאצ.

מקררים

(סוף מעמוד 48)

אמקור 10 בהזדמנות!!! טל' 38798 תל-אביב גם בשבת.

אמקור 13 מצב חדש 2,500 — ... 1/28 ...

פריג'ידר לקירוש 1.25 ... 823671

פריג'ידר 13 ... 751771

אמקור 10 ... 748218

פריג'ידר 13, במצב מצוין להת קשר 418830 ... 13.00

רהיטים

(סוף מעמוד 48)

פינת אוכל מעוצבת מקורית — שולחן + 6 כסאות 03-471629

למכירה בהזדמנות דלתות ... 4 ... 726416 ... 17—19

למכירה בהזדמנות ... 241456 / 740383

למכירה ... 32791 46/5

מוכרת להחבר ... 259248

מכונות כביסה

(סוף מעמוד 46)

בטקט הרשה מכונת כביסה ... 739715

למכירה מכונת כביסה קנדי — ... 941588

כל סוגי מכונות כביסה תוצרת הארץ וחוץ, תנורים וטלוויזיות ... 500.— ... 78 ... 824593

בהזדמנות! מכונת כביסה ... 055-96874 ... לא בשבת.

מגרשים

(סוף מעמוד 47)

משקיע מוכר חלקות אדמה ב' מקומות שונים בארץ. השקעה טובה, פרצלציה חלקית. לפנות בימי אנגלוסכסון 03-753385

ברעננה כחצב לי קוטג'ים — 6578/79 ב-052-791651 בהמשך הנליל.

בחמש שותף לבנית קוטג' מכ רש גבוה ... 130,000 — 863343

... 150,000 ... 03-242341

כלי נגינה

(סוף מעמוד 48)

ב„צלילית" אורגנים מכשירים ואקורדיאונים חדשים ומשומשים בתשלומים. ביאליק 10 ראשל"צ 949329

מערכות קול

(סוף מעמוד 48)

בהזדמנות! פטיפון סטריאופוני ... 742862

טלוויזיות

(סוף מעמוד 49)

טלוויזיה „זניט" במצב מצוין. יהודה הנשיא 26, ק"ב, טליקר, בגיבורים.

צילום

(סוף מעמוד 49)

חדש — קמרה יחווה ישראלי לצילום פוטו ומינויים טלפר בים 56107 ,56108 ,299598

שיפוץ, מכירה וקניית מקרנות 16 מ"מ, רוסשטיין, פייארברג 17 טל' 625565

חיות בית

(סוף מעמוד 48)

למכירה גורי בוקסר יפים — טלפון 052-22585 ...

למכירה גורי כלב רועה גרמני טל' 759460, קיאם

שרותים

(סוף מעמוד 49)

„הדבירקו" מלטשים ומבריקים מרצפות — 200. ונקיון יסודי. 283772

חקלאות

(סוף מעמוד 47)

98 דונם עצי הדר, למלנו בעי עות סטור 299105

טרקטורים

(סוף מעמוד 48)

טרקטור פרגוסון 1080, 2000 שעות 83, 45,000 טל' 961637

מסבים

(סוף מעמוד 47)

התקנה בינלאומית מכניזטמית מכבלת בכיתה כאופן פרטי. נד ציוגה 3 גם בשבת, פינלית.

אורה-פיקס
משחה אמריקאית
להצמדת שיניים
תותבות לחניכיים
למכירה בדנטל-דפו
אשכטי, טל. 624664
רח' לבונטין 4 ת"א
שימו לב!
למכירה גם בבתי מרקחת

בית פרטי חדש
54 מ"ר, 3 חד',
מטבח + שרותים.
מוקם תוך 3 שעות.
אין צורך ביסודות.
03—474493

משרדים
למכירה
חיפה, רמת הדר
שני חדרים כ-75 מ"ר
מתאים גם לקליניקה,
מועדון מעבדה.
טל. 04—86257

אבד לפני שבועיים
בפארק הירקון
זאב שחור
כפות חומות, אוזניים
נופלות, 3 שנים.
טל. 476818
ויבוא על שכרו

כלבה
מהסוג סטר אירי
בצבע חום
אבדה
בסביבות הרצליה
להתקשר לאריק
8—4 בשעות 932232

לוח מעריב ירושלים

הצעות עבודה

דרלוהן דרושים כרוכים ל' איטחקום בבתים משותפים. טל' 62930

מכוניות למכירה

רנו 6, בלי מיסים, 72. 27,000 ק"מ. 412432

פורשה סטייטן 63, אוברול, בקראם צבע, טסט לשנה. 6,000, 02-271477 לא בשבת.

(סוף מעמוד 51)

דירות למכירה

3 חדרים חדשה + הסקה, ק"ב בקרית שרת. לפס 524428

דירות להשכרה

בקטמון מיידית!!! 3 ריקה + הסקה, ק"ג, 650 (מראש השנה). 536321

לוח מעריב חיפה

דירות מריהוטות

בשכ"ת בהדר 2 חדרים מרוה טים קומפלט טל' 719241

הצעות עבודה

לחברה — פרמית להזכרת צירי מכבי דרוש נהג מכונה עדיפות לבעלי רשיון נוריה לי בטרייילר. עבודה מובטחת — תנאים טובים מוצעים. לפנות טלפונים 235657 224893 או בהתב ת.ד. 40 נשר.

דרוש זבן להגות בחיפה, יוצא צבא עד גיל 35. משכורת טובה לאדם ההרוץ. 82349 17—20

לחברה אפנסיבל דרוש מוכר טוכבר + הפלנות. למחלקת מכונות. לפנות בבקום לכהל. הרצל 31.

מכוניות למכירה

פג'ו 404 פרטי מודל 64 פג'קט כחנון מכוחרי מודל 66 לא בשבת 514425

אחרי 80 אל.אס. 1973 צהוב — 251747 ,66173 25,000

אסקורט 73, 1300, חדשה. 35,500 יד ראשונה. 538580

חיפושית 1300, 1966 + תוס' פות, במצב טוב. טלפון 667093

מכונות כביסה

מכונת כביסה קנדי אוטומטית דרך הים 171 מוהבי.

רהיטים

ספה כפולה 2 כורסאות ושולחן ספיק במצב מצוין 224538

מחסנים

דרוש מחסן 40 מ"ר להשכרה, גישה לרכב. 666164

פרסומים

קבלת מודעות ל„מעריב" חיפה רחוב הנביאים 32. משעה 8 בבוקר עד 7 בערב — לא הפ' סקה, ביום שישי 8—12.30.

(סוף מעמוד 50)

דירות למכירה

3½ חדרים + ארון קיר — וולרנהיימר 8 טל' 511622 חיים ביום שבת 18.00

בדמי דירה יפה ומהודרת + מ"א + ארונות — 165,000. טל' 233545

3 חדרים קיר קריית-שפרינצק להתקשר בערב 04-711582

בקרית ים למכירה דירת 3 חדרים ע"י הקוטג'ים 712595

דירה 3 חדרים בקריה-היים מערבית טל. 728106

בקרית היים מוהית ליד קרית מוצקין 3 חדרים מצודרת — 04-712502

בקרית מוצקין 3 פינתית מסר דרת 2 מרפסות, ארונות קיר — 716547

3½ חדרים מכודרים במרכז מוצקין 150,000 היווך "בהזגן" 669827—532643

3 חדרים גדולים + 2 מרפסות מגורות בגולומב. 643965

בהזדמנות 3 + מ"א + ארונות גרליה 160,000 מיידי 528416

2 חדרים + הול מואר גדול, 2 מרפסות מגורות, 14 מדרגות, 155,000. רחוב מינת הרצל ע"י הרצל 78, מטמה הלבנה.

דירת 4 חדרים מצב מצוין, מעונות גאולה. 666589

וילות ובתים

בדניה, רח' אימליה 43, קוטג'ים משפחתיים בסטנדרט גבוה, ב' שלבי בניה. פרטים ימי הול — 86351 2542267

בקרית אתא בית בודד למכי רה על דונם 3 חדרים הול 2 מרפסות 96 מ"ר 230,000 728512

וילה בטכניון, מקום נהדר. טל' 04-415313 שעות הבוקר.

דירות להשכרה

מרכז 2½ חדרים + מרפסה סגורה במצב מצוין ארלוזורוב 103 טל. 529926

4—3 חדרים בסביבות מרכז קרית אתא טל. 04-724851

הועד הציבורי להקמת אתר הזכרון לחטיבת „הראל" | מרכז ההסברה | יוצאי חטיבת „הראל" — „פלמ"ח", 10, 164
טקס חנוכת - אתר הזכרון
חטיבת „הראל"
בגבעת הראדאר
יתקיים ביום רביעי, כ"ה סיון תשל"ה (4.6.75),
בגבעת הראדאר, בשעה 16.00
בתכנית הטכס:
* התכנסות ומפגש רעים
* „יזכור" לחללי החטיבה
* דברים
* פרקי מקרא וזמר
כל יוצאי חטיבת „הראל"-„פלמ"ח", חטיבה 10, חטיבה 164 וממשיכיהם, המשפחות השכולות ושובי האזור — מוזמנים.
ההרשמה למעונינים להשתתף בטכס — בלשכות המחוזיות של מרכז ההסברה:
ירושלים — רחוב הסורג 2, טלפון 02-223316/7.
תל-אביב — רחוב קפלן 6, טלפון 03-255256/7/8.
חיפה — רחוב אחד העם 5, טלפון 04-640991.
באר-שבע — בנין מרכז הנגב, טלפון 057-74906.
יש להודיע בכתב או טלפונית את שם המשתתף, מספר הנלווים אליו, יחידתו, והתקופה בה שירת בחטיבה.
פרטים מדוייקים על סדרי הטכס, תחבורה, וזמנים — יפורסמו בנפרד.
איש החטיבה! קרא ומסור לחבריך ולבני המשפחות השכולות

עירית ת"א—יפו
האגף לתרבות, לנוער ולספורט
משרד החינוך והתרבות
אגף הנוער
היחידה להדרכה ולכה אדם
המדרשה למדריכי נוער
החלה ההרשמה
לשנת הלמודים תשל"ו
(מחזור כ"ס)
מתקבלים:
א. בעלי השכלה תיכונית.
ב. במקרים מיוחדים — מסיימי י"א שנות למוד, בעלי נסיון בהדרכה.
משך הלמודים: שנתיים (לימודי בוקר).
מלגות: ותינתנה לתלמידים המעוניינים ע"י משרד החינוך והתרבות.
עבודה בשכר: בתקופת הלמודים יועסקו התלמידים בעבודה חלקית בשכר.
הסמכה: לבוגרי המדרשה אשר יעמדו בכל הבחינות המחייבות, יוענק התואר „מדריך מוסמך", אם השכלתם היא בגרות חלקית (3 בחינות) לפחות. משכורתו של מדריך מוסמך שווה לזו של מורה מוסמך.
רישום ופרטים: המדרשה למדריכי נוער — רחוב הפטמן 6 תל-אביב (מול בית מטעל הפיס), בשעות 8.00—12.00 לפה"צ. טל. 255345

חשוב לבעלי
מכשירי טלפרינטר
הננו שמחים להודיעכם כי
קיבלנו משלוח גדול של
N. C. R. נייר כימי
מתוצרת N.C.R. ארה"ב
וביכולתנו להמשיך באספקת כל כמות של גלילים ולפי סדר הצבעים הרצוי ללקוח עד 10 העתקים ללא צורך בנייר פחם.
להזמנות נא להתקשר לח.י.ר. טלפון 824176 823870 ת.ד. 8448 יפו.

מעבדת צילום
בת"א
להשכרה
כולל משרד, ציוד מעבדה, ציוד צילום, ארכיון וחוג לקוחות רחב.
בדבר פרטים להתקשר טל: 03-259079

שאר מדורי הלוח בעמודים 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51

9.5.75 — כ"ח באייר

הראשונה: שופטי ... דים בתביעות ...

נקנסו על אי חשו... אגדת דרין וסרו...

...קיש „הדר" לצמודי ...

החברה לניהול קרנות בנאמנות

	מחיר היחידה
צבר	100.5
ארז	111.3
איתן	180.23
עדיף	120.45
...	102.69

בנק הפועלים

בית מרגוע ניר ...
(בבניינים החדשים)
* אויר הרים צח
* נוף מרהיב ונוח על שטח ...
* חדרים עם שירותים צמודים
* אוירה ביתית
* טיולים ושרות יום יום לחו...
* כשר למהדרין
... חשבונות כל הקופות ...
... להזמין החל...
מחירים מרום-עונה

صكنا من الرحل

هكذا من الأصل

חברת החשמל לישראל

מחוז הדרום — תל־אביב

מכרז מס' 356/103/75

מתבקשות הצעות: למבנין קוי מ"ג 22 ק"ו ותחנת טרנספורמציה, רשת מ"נ והתקנת קוי חיבור לבתים במושב זיקלה וחאן יונס.

את הפרטים על העבודות הנ"ל אפשר לקבל במשרדי החברה ברחוב החשמל 16 תל־אביב, טל' 614343, עו"ד פולציק, החל מ־12.5.75 תמורת תשלום של —.100 ל"י.

את ההצעות יש להחזיר עד יום 22.5.75 שעה 12.00.

הרשות בידי החברה לבצע את כל העבודה או חלק ממנה ואין היא מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

השתמש בחשמל בתבונה

עצור !!!
מודעה זו עשויה לעניין אותך

במסגרת המחלקה לפסיכולוגיה באוניברסיטת תל־אביב נערך מחקר שבמהלכו יינתן

טיפול לאנשים הסובלים מחרדה חברתית

כלומר: אנשים המתרגשים בנסיבות חברתיות בפוגשם זה, במסיבות במגע עם המין השני, בתוך קבוצה, מול דמויות סמכות וכד'...

אם יש לך קשיים בתחומים אלה, תוכל להפיק תועלת מהטיפול שאנו מציעים לך.

על המעוניינים לפנות בכתב עד 14.5.75 למר טומי שחר המחלקה לפסיכולוגיה אוניברסיטת תל־אביב רמת אביב או טלפון ביום א' 11.5.75 בין השעות 8.00—10.00 14.30—16.30 למספר 03-724753.

טמפרא
TEMPERA

• שקט
• ניתן להעברה מחדר לחדר

מזגן אויר נייד

• זול בשימוש
• הטוב בעולם כולו

אוגר חום חשמלי

פרסום אלי

נא לפנות: חיפה: „טמפרא", מוריה 60, טל. 252100. תל־אביב: א. יוסף אבן גבירול 5, טל. 266412. ירושלים: ב. מאיר, בן סירא 10, טל. 226519. חדרה: פרידמן גביש, פלטרין, טל. 22958. נתניה: פחטר, א. קראוזה 6, טל. 24595. רחובות: להט, בית הפועלים 6, טל. 956529. ערד: „אקלים ערד", איזור תעשיה, טל. 90105. באר־שבע: קרון מן, פסגי פאר, טל. 10...

ברעננה

בשכ"ח דירת 5 חדרים חדשה

לוקסוס מלא שירותים כפולים.
מתאימה לרופא או מקצוע חופשי.
לכניסה מיידית. טלפון 937157

חנות בנתניה להשכרה בשכ"ח

רח' הרצל 49, פינתית. כתאים למכולת / מגדניה 20 מ"ר + גלריה. טלפון 03-294704 ביום 03-418328 בערב.

חנות פינתית להשכרה

בפסג' לונדון מיניסטור (בנין נאות אביב) אבן גבירול 30 ליד קולנוע „לימור"
26 מ"ר + גלריה
בדבר פרטים להתקשר טל: 03-259079

חשוב!

לועדי בתים,
שרותי אחזקה וניקיון
גינון והשקה,
ואחזקות משרדים.
טלפון 30169.

מהנדסים · טכנאים · בינאים · שרטטים · מחסנאים • • • דרושים מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • •

מ.ל.ל.

מכון לסטטיסטיקה ולמיכון משרדי בע"מ

לשכת השרות הגדולה בישראל המפעילה מערכות מחשבים חדישים מסרית מחשבי 370 בתקשורת

דרושים לעבודה בתל־אביב:

א. **מזכירה - כתבנית**
ב. **פקיד שכר**
עם נסיון וידיעה במיכון.
ג. **פקידי קלט־פלט**
בעלי נסיון לעבודה בחיפה
ד. **נקבניות**
בעלות נסיון לעבודה בתל־אביב וחיפה

לבעלי נסיון מובטחים תנאים הולמים ועבודה רבת אתגר

נא לטלפן בתל־אביב 9—257354 ובחיפה 3—528252.

כרמל כימיקלים בע"מ

דרושים

1. **מהנדס מכונות**
בעל 3 שנות נסיון לפחות, רצוי בתעשיה הכימית.
2. **טכנאי / שרטט מכונות**
בעל שנתיים ותק לפחות, רצוי עם נסיון בשרטוט צנרת.
3. **מנהל אחזקה**
בעל נסיון של 5 שנים לפחות באחזקת מכונות ומערכות קיטור האויר דחוס וכושר ניהול צוות עובדים.
4. **הנדסאי / טכנאי מכונות**
לתפקיד מנהל משמרת במתקן הייצור.

ידיעת השפה האנגלית

תנאים טובים למועמדים המתאימים.

לצורך קביעת ראיון נא לטלפן 04-942051 או לפנות בכתב לפי הכתובת: כרמל כימיקלים בע"מ עת...

מוסד דתי בירושלים
מחפש
רואה חשבון מדופלם צעיר
לתפקיד בכיר עם עתיד

•

מועמדים עם נסיון בהנהלת חשבונות, מתבקשים לפנות לת"ד 7555, ירושלים עבור „עתיד".

פלנוקס
מפעלים כימיים ופרמצבטיים
נתניה, ת.ד. 160 טל. 053-22771

דרושים

★ **מהנדס למחלקת בקורת איכות (Q.C)**
בעל רקע בהנדסה כימית ונסיון באבטחת איכות בתעשיה כימית / פרמצבטית.

★ **טכנאים / הנדסאים כימיים**
למחלקת הפיילוט
לעבודה בעלת אתגר ועניין

על המועמדים לפנות בכתב עם פירוט קורות חיים למנהל הכללה, ת.ד. 160 נתניה.

האוניברסיטה העברית בירושלים

שנת היובל תרפ"ה—תשל"ה

המכון ליחסים בינלאומיים ע"ש לאונרד דיוויס — החוג למדע המדינה

הופיעה חוברת מספר 7 של
„מדינה ממשל ויחסים בינלאומיים"

בחוברת:

✱ ד"ר אילן דאוטי — מדיניותה הגרעינית של ישראל
✱ ד"ר דן הורוביץ ופרופ' משה ליסק — המימד האידיאולוגי במערכת הפוליטית של הישוב
✱ ד"ר שלמה אהרונסון — גורם הזמן בתהליכים פוליטיים
✱ גב' יעל ישי — משפט פראג ומפלגת הפועלים המאוחדת
✱ ד"ר אורי מילשטיין — פוליטיקה ביהדות ומדינה בישראל
✱ ד"ר עקיבא כהן וגב' רובין ליבו — הופעת המעמדים לכנסת השמינית ברדיו ובטלוויזיה
✱ ד"ר רפאלה בילסקי, ד"ר דן ענבר וד"ר גבריאל... — זכויות חיילים משוחררים לאחר מלחמת יום הכיפורים
✱ סקירות ספרים מאת: ד"ר עמנואל גוטמן, ד"ר אברהם בן צבי, מר יעקב בלשטיין, ד"ר אברהם בריכטה.

מחיר החוברת 10 ל"י

ניתן לרוכשה ב„אקדמון" ירושלים, או ע"י פנייה לפקולטה למדעי החברה, האוניברסיטה העברית בירושלים ולצרף המחאה לפקודת מערכת „מדינה ממשל ויחסים בינלאומיים".

משכית
דרוש
מנהל חשבונות
מדופלם
✱
למועמד המתאים מובטחים תנאי קידום
טל. משעה 16.00 296163, 294405 ת"א

מכון התקנים הישראלי

הודעה על מתן היתר לסמן מצרכים בתו־תקן

מכון התקנים הישראלי מתן ליצרן

דרושים

מהנדס ייצור או מכונות
לתפקיד מהנדס בקרת איכות
• לפחות שנתיים נסיון בתעשיה
• ידיעת עברית על בוריה
• ידיעה טובה באנגלית

מסגרים לאחזקה טכנית
פקידה להנהלת חשבונות
• השכלה תיכונית או מקצועית
• רצוי נסיון בעבודה בהנהלת חשבונות או במחלקת כספים • רצוי ידע בהנה"ח
פקידה כללית • כתיבה בעברית
כתבניות

לפנות למכון התקנים, רח' האוניברסיטה 42 רמת־אביב בין השעות 08.30—13.30

סמל המתוגה סמל האיכות

אלקטרה

דרוש טכנאי
או מהנדס אלקטרוניקה

שהתמחה במכונות בעלות בקרה ספרתית NC, לתפקיד אחראי על מערך מכונות הניקוב NC שבמפעל. התפקיד כולל: אחזקה, תיקון ופרות המערכת הקיימת וקליטת מערכת חדישה נוספת (עשוי להשלח לחו"ל להשתלמות במכונה חדישה). נא לפנות בכתב אל אלקטרה מחי כה אדם, ראשון־לציון, איזור התעשיה, רח' יוסף ספיר 1, או טלפנית למס. 03-256630, בשעות הערב.

למשרד מהנדסים דרושים:

1. **הנדסאי בנין**
(לתכנון קונסטרוקציה)
2. **שרטט בנין**
(קונסטרוקציה)
נסיון של 3 שנים לפחות

נא לטלפן 267757 או 265822 ת"א

למכירה
מפעל תעשייתי

1. מוצעים באזאת למכירה נכסים של החברות הנ"ל הכוללים מפעל לייצור בוכנות וטבעות־בוכנה למנועי רכב, לרבות קרקע ברמת החייל, תל־אביב בשטח של 11,660 מ"ר (ברוטו) ומבנים; ציוד ומכונות ליציקת אלומיניום, עבוד טבבי של אלומיניום ופלדה, עבוד טבעות, בקורת אמת וכו'; מלאי ח"ג, מלאי מוצרים בעיבוד ומלאי מוצרים מוגמרים.
2. המפעל מוצע למכירה על־מנת שימשיך להיות מופעל כ„עסק חי". פרטים נוספים ניתן לקבל אצל החי"מ.
3. הצעות יש להגיש לחי"מ עד יום ה' 15.5.75 שעה 12.00, בצרוף המחאה בנקאית או ערבות בנקאית בשעור של 10% מהסכום המוצע. בהצעות יש לפרט את המחיר המוצע עבור המלאי והציוד, ובנפרד את התמורה המוצעת עבור המלאי שימצא ביום המכירה.
4. אין החי"מ מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.
5. המכירה כפופה לאישור בית־המשפט.

יעקב מעעל
כונס נכסים ומנהל של החברות:
בוכנות מוביליה בע"מ — בכנוס נכסים
פלקסרינג פיסטונרינג — בע"מ — בכנוס נכסים
סחר וייצוג (1964) בע"מ — בכנוס נכסים

הכתובת:
שדרות רוטשילד 20, תל־אביב. טלפון: 55151

לבית החולים בילינסון
דרושה
נקבנית

בעלת נסיון
לעבודת ניקוב וביקורת
דו"חות מחשב
מ־7 עד 11 לפנה"צ

לפנות למחלקת המנגנון במקום
טל. 915721

דרוש
איש שדה

עם רכב, בעל נסיון
לביצוע נסיונות שדה בהגנת הצומח.

לפנות: יבנין ויפה טל. 50034, ת"א.

דרושים
למפעלי טקסטיל בקיסריה

1. **מנקב ברטיסי ז'אקרד**
המסוגל לעבוד באופן עצמאי
2. **מחסנאי**
בעל נסיון בחוטי טקסטיל

לקבלת פרטים נא לפנות למפעלי טקסטיל קיסריה למנהל כח אדם או למר איל, או טלפנית 063-88855/6.

לחברת ביטוח גדולה
דרושים

1. **מנהלי/ות חשבונות**
מנוסים/ות
2. **מנהלי/ות חשבונות**
מתחילים/ות
3. **קופאי/ת**

•

לפנות: טל. 54165 או לת.ד. 29890 תל־אביב.

לכפר נוער בסביבת ת"א
דרושים

✱ מנהל כללי
✱ מנהל פנימיה

רצוי יוצאי התנועה הלאומית
לפנות לת.ד. 23164 תל־אביב.

דרושים

1. **מנהלן דינמי**
2. **איש מכירות מנוסה**

✱

לפנות בפרטים מלאים ת.ד. 1082 ת"א.
— סודיות מובטחת —

לחברת בניה
דרוש/ה
מנהל/ת מכירות
בעל/ת נסיון בלבד
לארגון וניהול מחלקת מכירות

לפנות בכתב בציון פרטי נסיון קודם לת.ד. 4333 ת"א למס' 234.

מהנדס מכונות
בעל נסיון רב בתעשיה

מהנדס כימי
בעל נסיון בשטח הפולימרים,
עם ידיעות בשפה האנגלית.

דרושים למפעל תעשיתי גדול באזור חולון.
לפנות לת.ד. 2905 תל־אביב

למוסד הדרכה ארצי — דרושות
מזכירות ערב עצמאיות

לייעוץ ✱ קבלת קהל ✱ פקוח על משרד
1) בחולון וברחובות (שעות העבודה 16—20)
2) בתל־אביב (שעות העבודה 16—21), לפרטים, נא לפנות טל. 03-624162.
3) בבאר־שבע (שעות העבודה 16—20).
נא לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים לת.ד. 33114 תל־אביב.

אוניברסיטת חיפה

מודיעה

החל מיום ראשון — 11.5.75 ועד סיום מושב חבר הנאמנים 13.5.75, תפעל מזכירות מיוחדת למושב חבר־הנאמנים.

בדבר אינפורמציה ניתן לפנות לטלפון מס' 04/240446 או טלפון מס. 04/254411 שלוחה 769.

להברת יצהר
תרושת שמנים ישראלית בע"מ
דרושות

1. **מדגימה למוצר לתינוקות**
בעלת רכב
2. **מדגימות ל„אל שמן"**
באזורי חיפה, ירושלים, גוש דן, אזור הדרום והמרכז

הכישורים:
✱ הופעה נאה ✱ עברית צחה ✱ גילים 20—40.
העבודה תתבצע 5 ימים בשבוע לפנה"צ.
העונות על הדרישות הנ"ל, תפנינה לגב' סילביה, פרסום אדמון, שד' רוטשילד 98 בימים: א' בין השעות 4.00—7.00 ובימי ב', ג' בין השעות 9.30—1.30 בלבד.

דרושים:
מנהל מכירות
מנוסה
עד גיל 30
רכב הכרחי
פקידה
למיהול משרד
+ הדפסה
טל. 847364 בלבד

גונית בע"מ טל. 84 73 64 / 82 55 33

למושב אביגדור - דרוש
רכז שוק תוצרת חקלאית
דיור במקום הכרחי ומובטח

לפנות בכתב למזכירות המושב „אביגדור" דאר קרית מלאכי, טלפון 055-96952

בהזדמנות חייבת להמכר השבוע מתחת למחיר חשוק
3 חדרים 3 כווני אויר
חזית קומה ב' + מעלית כמעט חדשה ברחוב עליית־הנוער 8 תל־אביב המשך ארלוזורוב לכוון גבעתיים.
משפחת הפל.

המשך „דרושים" בעמודים: 43, 44, 52, 53, 51, 55, 56

... – כ"ח באייר תשל"ה

המכללה הטכנולוגית
באר־שבע
... י"ב תיכון בתשל"ח
השתלמויות ערב בתל־אביב

ארגון עולי מונקטש והסביבה בישראל

ביום רביעי, ד' סיון תשל"ה, 14.5.75, בשעה 7 בערב בדיוק תתקיים האזכרה לקדושי עירנו והסביבה באולם בני־ברית, רחוב קפלן 10 בתל־אביב.
בהשתתפות:
הרב ברוך רבינוביץ רבה הראשי של חולון מקודם הרב הראשי של מונקטש
מ"מ ראש עירית בני־ברק מר ישראל גוטליב יליד מונקטש
תפילה ואזכרה ע"י החזן חיים ויס, יליד מונקטש
המנחה:
סגן ראש עירית בני־ברק מר אהרן קופלוביץ
האולם ייפתח בשעה 6 אחה"צ לשיחה עם מכרים ועם עולים חדשים שהגיעו לא מזמן ממונקטש והסביבה.
הועד
אפשר להגיע למקום באוטובוסים מס' 12, 19, 63.

במלאת שנתיים לפטירת יקירנו
ישראל הילמן ז"ל
אזכרה תערך ביום שני, ב' בסיון תשל"ה 12.5.75, בשעה 3.30 אחה"צ, בבית העלמין בבאר־שבע.
נפגשים ליד השער.
המשפחה

אזכרה לקדושי
אוז'הורוד והסביבה
UZHOROD–UNGVA'R
תערך ביום שלישי, י' סיון תשל"ה, 20.5.75 בשעה 7.00 בערב, באולם „דן", רח' הירקון 61, תל־אביב. האולם פתוח משעה 5.30.

לשרגבו רפאל
אתך באבלך הכבד
במות אמך
רחל רפאל
ז"ל
ההנהלה ועובדי
חברה ימית להובלת פרי בע"מ

אזכרה לקדושי ערמיהאיפאלווא
(ERMIHALYFALVA)
והסביבה
תתקיים אי"ה ביום שלישי, ג' בסיון תשל"ה (13.5.75), בשעה 5.30 אחה"צ, בתלמוד תורה, רחוב הלפרין, זכרון מאיר, בני־ברק.
תחבורה: אוטובוס 54.
נא להופיע בבגדי צניעות.
הועד

לרענן נוסמן
משתתפים באבלך על מות
אמך היקרה ז"ל
משרד להובלה „איתן"
חדרה

לאברהם זאבי
קבל את רגשי השתתפותנו הכנים
בצערך הרב על מות
אמך ז"ל
חברת י. ליפסקר בע"מ

למכירה בחיפה
מ ג ר ש
בן דונם ושבעים מטר
46½ אחוזי בניה, חלקה 14, גוש 10762
טלפון אחה"צ: 528828 — 02
532693 — 02

אנו מודים לכל מנחמינו
בהלקח מאתנו
ליאון (אריה) בנקיר
ז"ל
סטוקהולם — כפר שמריהו
מרים ויואשה בנקיר
והמשפחה

מנהל המכס והבלו ועובדי האגף
מתאבלים
על פטירת חברם לעבודה
טוביה טוריג ז"ל
ומביעים תנחומים לרעיתו ולמשפחה

הבונים ומתאבלים
על מותו של
קרל שפר ז"ל
משה בן שושן
ועובדי המשרד

תנחומינו הכנים
למר אברהם (ארתור) בלש
על פטירת
רעיתו ז"ל
מיפרומאל ירושלים בע"מ

משרד העבודה / משרד החנוך והתרבות — אורט ישראל
המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית
המרכז להכשרה טכנולוגית
לירושלמים
נמשכת ההרשמה לקורסים:
★ **קדם הנדסאים**
★ **קדם טכנאים**
מתקבלים בוגרי י"א
★ **קדם מדריכים**
מתקבלים בוגרי י' + 3 שנות ותק מקצועי
למעונינים תנתן הכנה מיוחדת
לקראת בחינות בגרות חיצוניות.
פרטים והרשמה: כל יום בין השעות 8.00—19.00, ביום ו' עד 13.00, רח' יפו 68 (בית סולכור), טל. 226455

משרד העבודה / משרד החנוך
המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית — אוניברסיטת בן־גוריון בנגב
המכללה הטכנולוגית
באר־שבע
בוגרות י"ב תיכון בתשל"ה
בתואם להסדר, דחיית גיוס עם שלטונות צה"ל, תוכלנה בנות המסיימות כתה י"ב השנה להצטרף לעתודה הטכנולוגית ולהרשם ללימודי יום במכללה לקראת תואר הנדסאי/טכנאי במגמות הבאות:
אלקטרוניקה — ארכיטקטורה
בנין — חשמל
כימיה — התמחות במדעי הגרעין — מכונות
לימודי המחשב
ההרשמה מסתיים בתאריך 23.5.75 — לאחר מועד זה לא יהיה ניתן לרשום מועמדות נוספות.
למועמדות שתתקבלנה למכללה יידחה שרות הצבאי עד לתום תקופת הלימודים.
פרטים והרשמה במזכירות המכללה הטכנולוגית, רח' בזל 71, באר־שבע.
ת.ד. 45, רח' בזל 71, טלפון 79132, באר־שבע

בה"ס לחינוך של התנועה הקיבוצית - אורנים באוניברסיטת חיפה
המכינה הריאליסטית הקדם־אקדמית
תיפתח בראשית חודש יוני 1975
מכינה זאת מיועדת לתלמידים הרוצים ל־התקבל לקורסים הריאליסטים האקדמיים (מקבלי התואר B.Sc. בהוראת מדעים).
מועמדים שאין בידם תעודת בגרות ריאליס־טית יוכלו להתקבל לקורסים הנ"ל רק על סמך לימודים ועמידה בבחינות הגמר של המכינה הריאליסטית.

1000 מלה בדקה — האם זה אפשרי?

רוב בני־האדם קוראים לאט ✶ הקריאה האיטית מביאה אותך לפיזור מחשבתי, חוסר ריכוז ונמנום ✶ הקורא המהיר מתקדם ומצליח יותר בחברה, בעבודה, בלימודים ובעסקים ✶ מיל"ה, המכון הישראלי לשיפור הקריאה, שיפר השגי לומדים במידה מפתיעה ✶ לימוד הקריאה המהירה בישראל הפך ל„צו־האופנה"

השעה 2.00 אחר חצות. שקט; באחד מחלונות הבית ברחוב מימון בירושלים עדיין דולק אור. וילונות מסוככים על החלון. מבעד לוילון חדר קטן ומטופח. במרכז החדר, שולחן כתיבה עמוס ספרים, מחברות, ניירות, 2 סרגלים, מאפרה מלאה בדלי סיגריות וצלוחית מלאה „קליפות־גרעיני־חמניות. מתחת ל־שולחן הכתיבה מבצבצות זוג רגליים השופות ושעירות. הרגליים דוממות ואינן נעות. ליד הרגליים, גיגית. כביסה מפח מלאה מים. במים צפות קליפות של גרעיני־חמניות. השעה 2.00 אחר־חצות, שקט ודממה מסביב! אך לא; משהו זז. כן, הרגליים. הרגליים התעודדו. פתאום לחיים, הן מתרוממות לאט, בהיסוס ובחוסר בטחון. ל־אחר מכן הן נוחתות בכח ובבת־אחת על שפת גיגית־המים. הגיגית מתהפכת מ־עוצמת המכה. המים נשפכים על הרצפה וקול נקישת הגיגית ברצפה נשמע כרעם בתוך החדר. אהרון קופץ מכסאו בבהלה. אורות נוספים נדלקים בחדר הסמוך. הגולה ורעש־שבאומי הסתערו על הדממה והפרו אותה. נגרית, אשתו של אהרון, מופיעה מבוהלת ומשוראתה את אשר אירע, היא פורצת בצחוק מתגלגל. אהרון, עומד נבוך, רטוב כולו עד לתחתוניו וגם הוא צוחק — „זה היה הרעיון של יאירי" אומר הוא. — „בשנה שהנך לומד עד שעה מאוחרת בלילה והנך מנמנם נרדם אליפות, טבול את רגליך כדי פעם בגיגית מלאה מים קרים, כדי ש־תתעורר". רעיון זה לא עזר, כנראה, לאהרון להיות ערני יותר, אולם הוא עזר לבדית לפתור את בעית שפיכת החדר שנועדה למהרת היום.

לא רק אהרון בלבד מתלבט בשעת לימודיו או בשעת קריאתו בבעית הנמנום ו־חוסר הריכוז. מאות ואלפים נתקלים בבעיה דומה. ולך, האם לך לא קרה דבר דומה?!... אתה מתחיל לקרוא. לאחר השורה ה־שביעית או השמינית אתה מבחין כי, למעשה, אינך קורא. אומנם, עיניך רצות על פני השורות אולם מח־שבתך נמצאת במקום אחר לחלוטין. במקרים אחרים כשהנך עייף במקצת, בעצמות עיניך, גופך כתרעפה ושוקע ואתה עובר למצב של נמנום והתעוררות לסרוגין. הפתרון של אהרון היה: גיגית מים קרים לטבילת הרגלים. אולם בתקופתנו, קיימות שיטות חדישות ומתקדמות יותר. הכוונה, ללימוד מיומנות הקריאה המהירה.

מדוע זקוק אהרון ל־קריאה?! מדוע אתה זקוק לקריאה?! מדוע מאות מיליונים של אנשים, נשים וילדים בעולם קוראים בכל מיני צורות: בישיבה, ב־שכיבה, בעמידה ובנסיעה?! התשובה היא: כדי להגדיל את אוצר ידיעותיהם. ככל שתהיה בעל ידיעות רבות יותר, אתה עשוי להצליח יותר בחברה, בעבודה, ב־לימודים ובעסקים.

בהזדמנות קרובה בדוק את סוד הצלחתם של המצליחים. אם הנך תלמיד־תיכון, חפש אותם בכיתתך בין הקוראים מהר ובין מקבלי הציונים הגבוהים ללא מאמץ רב. אם הנך סטודנט, חפש אותם בין חבריך ללימודים ה־קוראים מהר והופשים מהר. סטודנטים אלה מצליחים ל־לא מאמץ נראה לעין לעמוד בהצלחה ברוב הבחינות מבלי לוותר על השחיה שלהם ו־על המפגשים החברתיים ש־להם. אם הנך משפטן, חפש את עמיתך למקצוע הקורא במהירות רבה ביותר מסמך בן 15 עמודים, שהוגש לו זה עתה במהלך הדיון ה־משפטי. עוד בטרם סיים את קריאתו הוא מצביע, מיניה וביה, על נקודות משפטיות באותו מסמך הסותרות את טענותיך. אם הנך עובד בכיר או מנהל חברה הנעזר מעל כתפיו (אשר אחד מסימני ההיכר של שולחן־עבודתך הן ערימות המסמכים וה־ניירות הגולשים ממנו) חפש את עמיתך למקצוע הקורא לא יותר משעה ביום. קוותה וזה אף קפה לפחות 3 פעמים ביום וקורא את כל עתוני הבוקר והערב (בזמן ה־עבודה) ללא מאמץ רב. שולחנו תמיד נקי, מצוחצח וללא ניירות. וכשודנים ב־העלאה בדרגה של אחד ה־עובדים הבכירים, הרי רוב הדיונים נסבים עליו כמועמד המתאים.

בוא ו„בקר" אל האנשים שהגיעו לצמרת, אל האנשים שהגיעו אל שיא כושרם ו־הצלחתם, אל נשיאי ארצות־הברית של אמריקה. הנשיא פורד קורא מהר מאוד גם קליטתו מהירה. בדרך־כלל הוא יוצא בבוקר מביתו באלכסנדריה, ליד וושינגטון, בדרכו לבית הלבן, כשצרורי עתונים תחת זרועו. מתברר, כי הנשיא נוהג לקרוא 9 עתונים מדי בוקר וכן הוא מקבל על שולחנו בבוקר תקציר של העתונות, בדיוק כפי שהוכן לקודמו, ריצ'ארד ניכסון. אולם פורד מעדיף לעבור על העתונים אישית ואינו מסתפק בתקציר ש־מכינים בשבילו. הנשיאים ג'ונסון וקנדי לא אהבו תק־צירים, והתמחו בקריאה מהירה של עתונים. אולם ניכסון העדיף את התקציר היומי שהכיל כ־30 עמודים וכלל גם תקציר של מאמרי מערכת וידיעות מעתוני חוץ.

ומה בישראל? בישראל הצעירה עוד לא נוצרה מסורת של הכשרת נשיאי־ישראל בקורסים לקריאה־מהירה. אולם בין שרי חברי הכנסת מצויים כאלה ה־מיומנים בסודות הקריאה המהירה. בין שרכשו ידע זה בכוחות עצמם ובין על־ידי שהכשירו את עצמם בקורסים לקריאה מהירה שמקיים מיל"ה, המכון הישראלי ל־שיפור הקריאה.

בקורסים לקריאה מהירה הנערכים על־ידי מיל"ה משתתפים תיכוניסטים, סטו־דנטים, מנהלי מפעלים, מו־רים באוניברסיטה, פרופסו־רים (בקורסים המתרכזים השתתפו לפחות שניים) ו־...עקרות בית. כיום אפשר לשמוע בכביסה לתיאטרון או במשרדים וחדרי־המתנה דו־שיח על מספר המלים שקראו בדקה ועל אחוז ה־הבנה והקליטה.

בקיצור, האופנה כיום — היא הקריאה המהירה. נהירה זו אל השתלמות בקריאה מהירה מוסברת בהשגים המפתיעים שמשיגים הלומ־דים. למשל, בקורס האחרון שהתקיים בתל־אביב, השתת־פו 48 לומדים. מהם 29 לומ־דים קראו למעלה מ־1000 מלים בדקה עם אחוז הבנה סביר.

אגב, בקורס האחרון השיגו מספר תלמידים השגים מר־שימים: —

1. רות ברמן מורה להיס־טוריה מרסדגן, התחילה לקרוא במהירות של 215 מלים בדקה וההבנה שלה היתה — 70 אחוזים. בפגישת הסיכום קראה 750 מלים ב־דקה עם 70 אחוז הבנה. בקריאת חומר קל היא הגיעה למהירות של 1450 מלה ב־דקה וההבנה הסתכמה ב־85 אחוזים.

2. איתן הנגאל, תיכוניסט מתל־אביב התחיל לקרוא ב־מהירות של 195 מלים בדקה וההבנה הסתכמה ב־80 אחו־זים. בפגישת הסיכום קרא 940 מלה בדקה וההבנה היתה 75 אחוזים. בחומר קל הוא קרא 1512 מלים בדקה ו־הבנתו הגיעה ל־85 אחוזים.

3. יהודה כצליה, סטודנט למשפטים מתל־אביב התחיל לקרוא במהירות של 120 מלה בדקה. אחוז ההבנה שלו הסתכם ב־73 אחוזים. בפגישת הסיכום קרא 800 מלים בדקה (כמעט פי־שבעה) והבנתו היתה 85 אחוזים. בחומר קל הוא קרא 1370 מלה בדקה ו־86 אחוזי הבנה.

כדאי לציין שגם המשתת־פים בקורסים בכתב מגיעים להשגים נאים. למשל: ישר־ראל אפלת, מנהל חברה כ־רתובות התחיל לקרוא ב־מהירות של 175 מלים בדקה ו־65 אחוז הבנה. בסיום הוא קרא 780 מלה בדקה ו־75 אחוזי הבנה.

לכשתכינים, הרי מספר פר־טים על הקורסים הקרובים לקריאה מהירה. הקורסים ייפתחו ב־4 מרכזים: בתל־אביב, בבית־ציוני־אמ־ריקה, רח' אבן גבירול 24. בירושלים, בבית־אלישבע, רח' המידי 4 (קטמון). בחיפה, במרכז לתרבות, ע"ש אורדשטיין רח' פרץ 20 וב־באר־שבע בבית המדרש למורים וגננות רח' ויצמן.

כל הקורסים ייפתחו בעת ובעונה אחת ביום שני 12 במאי בשעה 6.00 בערב. המעונינים לקבל פרטים נו־ספים יוכלו לעשות זאת על־ידי טלפון 03־912093 בלבד. (אפשר להתקשר 24 שעות ביממה). אגב, אנו מקיימים קורסים לקריאה מהירה ב־כתב לאלה העוסקים במרכזי הלימוד הנ"ל. אלה האחרו־נים יוכלו לפנות אל ת.ד. 470 פתח־תקוה ויקבלו את כל הפרטים הדרושים להצ־טרפות לקורס בכתב. (מ.)

סנטרלואיס ישראל
חברה לבנין בע"מ
בונה
דירות פאר
בזכרון יעקב
בנות 3—3½—4
חדרים ע"ע
כולל פנטהאוזים
עם נוף לים,
4 כיווני אויר
כניסות נפרדות
פרטיות, גינון, חניה ועוד
תכנון ובניה מעולים
טלפונים 04-246131
03-410076, 063-22625

נותרו 5 ימים בלבד
במחיר־הנחה מבצע מיוחד עד 15.5.75 במחירים מ־לפני הפיחות, במרכז רח' רוטשילד. בנין שופרסל 2 מעליות, הסקה מרכזית, מרכזי תרום, ארונות פורמאיקה — כניסה תוך 4 חודשים.
דירות בנות 3, 3½ ו־4 חדרים.
לפנות: משה גלבאום בר־כוכבא 26, פתח־תקוה טלפון 913075.

מכבש למכירה
A.B.G
אלבסנדר
W 120
S 75 בומג
טל. 03-485517
03-906824 בערב

למכירה
גורר סקניה
דבל
110 סופר
טלפון 991104
טלפון 956255

להשכרה
מלגזה 2 טון
דיזל גלגלי אויר
למכירה מלגזה
מאטמטור
גלגלים מלאים
טלפון: 04—721964

רעפי מרסל
"IMOLA" לבנים
ינויצקי יעקב
טל. 264236, 246075

טפטים
ביצוע מעולה
מחירים נוחים
בקרוץ עם קטלוגים
טל. 03־287669 (בין 15.30—18.00 לא בשבת)

למכירה
שופל 930
כמעט חדש
בתנאי מלווה תרום.
טל. 919801—03

סמי טריילר
מעונין בעגלה
8—8.50 מטר
דבל אקס
טל. 03־916040 פרט לשבת

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
המדור ללימודי חוץ
בשיתוף עם
אגודת האינג'ינרים והארכיטקטים בישראל
מודיעים על
פתיחת השתלמויות ערב בתל־אביב

1. שיטות, ציוד ותחשיבים בעבודות עפר — אינג' צ. מרוביץ
24 שעות; דמי הלימוד: 195.— ל"י
מועד הפתיחה: יום רביעי, 28.5.1975
2. יסודות תורת התחשיב בבניה — אינג' ש. ריזה
42 שעות; דמי הלימוד: 335.— ל"י
מועד הפתיחה: יום שני, 19.5.1975
3. מעגלים טרנזיסטוריים — אינג' י. ברנון
20 שעות; דמי הלימוד: 160.— ל"י
מועד הפתיחה: יום שני, 9.6.1975
4. מעגלים אינטגרליים — אינג' י. ברנון
30 שעות; דמי הלימוד: 240.— ל"י
מועד הפתיחה: יום חמישי, 12.6.1975
5. מחשבים אנלוגיים — אינג' ר. ברכר
24 שעות; דמי הלימוד: 190.— ל"י
מועד הפתיחה: יום חמישי, 22.5.1975

בחודשים יוני—ספטמבר 1975
ופתחנה ההשתלמויות הבאות:
תכנון וביצוע מבנים בטרומים — אינג' ר. איתן
30 שעות; דמי הלימוד: 240.— ל"י
שיטות מחשב בטכניקה של קונסטרוקציות — ד"ר י. גליק
56 שעות; דמי הלימוד: 450.— ל"י
עקרונות הניהול בבניה — ד"ר א. ורשבסקי
56 שעות; דמי הלימוד: 450.— ל"י
תכנון ופקוח על היסוד — אינג' ד. מאירי
54 שעות; דמי הלימוד: 450.— ל"י
שיפור דרכי הניהול — מר ה. רותם
30 שעות; דמי הלימוד: 240.— ל"י
הכרה כללית של מחשב (תרגול במסוף) — חבר מרצי המרכז לטכנולוגיה חינוכית
24 שעות; דמי הלימוד: 425.— ל"י
התכנון האקלימי של המבנה והעיר — ד"ר ג.א. הופמן
36 שעות; דמי הלימוד: 290.— ל"י
דיווח טכני — כתיבה, עריכה והגשה — מר ב. ברנריה
15 שעות; דמי הלימוד: 120.— ל"י
פרטים והרשמה: הטכניון, המדור ללימודי חוץ, רחוב ליסין 14, תל־אביב, טלפון 268126/7, 2669

אוניברסיטת חיפה
בית הספר לעבודה סוציאלית
התמחות קהילתית כפרית
ההרשמה להתמחות קהילתית־כפרית נמשכת ותסתיים ב־24 ליוני 1975.
התמחות מכשירת בעלי מקצוע, ברמה אקדמית, לעבודה קהילתית במושבים ובערי פיתוח.
משך הלימודים הוא שלוש שנים, למסיימים מוענק תואר בוגר אוניברסיטה בעבודה סוציאלית (התמחות קהילתית־כפרית).
קיימת קרן מילגות מיוחדת המאפשרת לתלמידים לקבל הלוואה מותנית בסכום של 4.000 ל"י כל שנה בתנאי שהתלמיד מתחייב לעבוד שנתיים באזור כפרי.
תקופת הקבלה והערכה בתחילת יולי 1975.
פרטים על המסגרת וטופסי הרשמה נתונים לרכישה: בחנות אגודת הסטודנטים באוניברסיטה ובחנות ספרים „זהר" רח' החלוץ 22 חיפה.
מועמדים המבקשים לקבל את ה„מדריך לנר־שמים" בדואר, ישלחו מכתב בצרוף המחאת דואר בסך 5.50 ל"י.

הנהלת חשבונות לכל
מסלולי לימוד:
קורס בוקר מזורז (1)
קורסי ערב רגילים 1, 1+2, 2, 3
הנהלת חשבונות בכתב
הפתיחה 21.5.75
לביא
ת"א, סמולנסקין 7, פינת בן־יהודה 90, טל. 232611
שעות המשרד: 10—12, 16—20

EMPERA
אוגר חום חשמלי
האוניברסיטה העברית
פרינה סימשל ...
בינלאומיים
למכירה
מפעל העש...
אוניברסיטת ...
מודיעה

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

במלאת שמונה שנים לנפילתו של יקירנו הבלתי נשכח רס"ל

מירון אליעזר ז"ל

במלחמת ששת הימים תתקיים אזכרה ביום ראשון א' סיון תשל"ה (11.5.75) בשעה 4.30 אחה"צ בבית הקברות הצבאי בקרית־שאול, בתל־אביב. אוטובוס מיוחד יצא בשעה 4 אחה"צ מרח' שניאור 6 (פנת רח' פינסקר 18), תל־אביב.

בניו ויצחק משה, ההורים
מיכל — בתו היחידה
וכל בני המשפחה

עשרים שנה עברו מאז נפילתו של יקירנו

בנימין דום ז"ל

שיר המרצחים השיגוהו והוא בן 22 ביום כ"ה באייר תשט"ו (17.5.55) בשדות כיסופים עלה על מוקש רצחני שקיפח את חייו. אהוב על משפחתו, חבריו וידידיו. בן נאמן למולדת. חבל על דאבדין ולא משתכחין. יהי זכרו ברוך.

המשפחה

ארגון עולי בורשה—מקוריש

הזמנה

הננו מזמינים בזה לאזכרה השנתית לקדושי בורשה שתתקיים ביום שלישי ב' בסיון תשל"ה — 13.5.75, בבית הזכרון לקדושי מר־מוש ברח' צבק יורפאל 80, פנת צלנוב, בת"א. אוטובוסים מס' 17, 16. מתאספים זהל בשעה 4 אחה"צ.

בחיפה! קבלת מודעות דחופות בשעות הלילה (מ־18—24) לכל העתונים טלפון 718016.

מסגריה מקבלת כל סוגי עבודות כולל גדרות וסורגים. ★ טל. 847364.

מנוף נייד למכירה תוצרת גרוב
כושר 22.5 טון
זרוע 26 מטר
ג'קים הידרוליים מצב — כמו חדש
טל. 04—910036 בערב
טל 04—920370

טרקטור D — 96 (1965) עם בולדוזר ודוזר במצב מצוין למכירה עקב מחלה. 04—255868.

ביום שלישי, ב' סיון תשל"ה (13.5.1975) בשעה 12 בצהרים תתקיים אזכרה

לגבורי משמר הירדן

שנפלו במלחמת השחרור על הגנת המושבה והמולדת

מתאספים ליד האנדרטה במשמר הירדן

הועד להנצחת משמר הירדן

במלאת 5 שנים לנפילתו של יקירנו

סגן מיכאל פישר

אשר נפל בקרב עם מחבלים בעמק בית־שאן

נעלה לקברו להתיחד עם זכרו ביום ראשון, א' בסיון (11.5.75) בשעה 4.30 אחה"צ בבית הקברות הצבאי חוף הכרמל חיפה.

יוכבד נחשון ליאור ועמית
מילה פישר
משפחת גוטרמן

ביום השנה השמיני לנפילתו של יקירנו

רס"ן קרלו שגב ז"ל

נעלה לקברו ונתיחד עם זכרו ביום שני, ב' בסיון תשל"ה (12.5.75) בשעה 16.30, בהר הרצל בירושלים.

אזכרה תערך בבית ההורים, רח' נחמיה 36 שכונת גורדון ראשל"צ ביום ראשון, א' בסיון תשל"ה (11.5.75) בשעה 18.30.

המשפחה

אזכרה לבננו ואחינו האהוב והבלתי נשכח

רס"מ יוסי קילמן ז"ל

אשר נפל במלחמת ששת הימים בקרב על רמת־הגולן

תתקיים ביום ראשון, א' סיון תשל"ה 11.5.75 בשעה 5.00 אחר הצהרים בבית העלמין הצבאי בקרית שאול

הוריו, אחיו וסבתא

במלאת שבע שנים לנפילתו של

זאביק אילון ז"ל

נעלה לקברו ביום ראשון, א' בסיון תשל"ה (11.5.75), בשעה 15.30, בקיבוץ החותרים.

קיבוץ החותרים

במלאת שמונה שנים לנפילתו של בננו ואחינו היקר והבלתי נשכח

גיורא ז"ל

במלחמת ששת הימים

נעלה לקברו בבית הקברות הצבאי בהר־הרצל ביום א' 11 במאי 75 בשעה 4.30

שולמית וצבי רון

במלאת שמונה שנים לנפילתו של בננו ואחינו היקר

יואל זבדי ז"ל

בקרב על תל־פחר

תערך אזכרה בבית העלמין הצבאי שבהר הרצל ביום שני, ב' סיון תשל"ה (12.5.75) בשעה 4 אחה"צ

המשפחה

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

ד"ר אפרים הלוי ז"ל

תערך אזכרה וגילוי מצבה, ביום שני, ב' בסיון תשל"ה (12.5.75), בבית הקברות סנהדריה ירושלים, בשעה 3.00 אחה"צ.

ד"ר שמואל הלוי
והמשפחה

במלאת שמונה שנים לנפילת בננו ואחינו היקר

רב"ט דוד לוי הי"ד

במלחמת ששת הימים ברמת הגולן

נתייחד עם זכרו הבלתי נשכח ביום ראשון, ר"ח סיון תשל"ה (11.5.75). האזכרה תתקיים בשעה 5 אחה"צ בביתנו, רחוב הקשת 31, קרית שלום תל־אביב.

ידידיו ומוקירי זכרו מוזמנים.

המשפחה

במלאת שמונה שנים לנפילת יקירנו הטייס סגן־אלוף

שלמה בית־און הי"ד

במלחמת ששת הימים

נתייחד עם זכרו ביום שני, ב' בסיון תשל"ה (12.5.75) בשעה 5.30 אחה"צ. נפגשים בשער בית העלמין הצבאי בקרית שאול.

המשפחה

במלאת שנה לנפילתו של בעלי בננו ואבינו היקר

סא"ל יעקב קרן (קרשנר) ז"ל

תתקיים אזכרה ליד קברו ביום שני ב' סיון תשל"ה (12.5.75) בשעה 4.00 אחה"צ, בחלקה הצבאית בבית העלמין ברעננה.

המשפחה

במלאת שמונה שנים לנפילת יקירנו

מישאל לוי הי"ד

תתקיים אזכרה ביום ראשון, א' דראש חדש סיון (11.5.75), בשעה 7.00 בערב, בבית הוריו בתל־אביב, רחוב דגנית מס' 10.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירתנו

יעל (אלקה) פוסטן ז"ל

לבית קירשנר מביאליסטוק

נעלה לקברה להתייחד עם זכרה ביום ראשון, א' בסיון תשל"ה (11.5.75), בשעה 4.30 אחה"צ, בבית העלמין הישן חוף הכרמל, חיפה.

אוטובוס מיוחד יצא מרח' ארלוזורוב 14 בשעה 4.00.

המשפחה

במלאת שנה לפטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר

בנימין מילדוורט ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון, א' סיון תשל"ה (11.5.75) בשעה 4.30 אחה"צ בבית העלמין בקרית־שאול. קרובים וידידים נפגשים ליד שער בית העלמין.

המשפחה

במלאת שנתיים לנפילתו של יקירנו

אלי זאבי ז"ל

נעלה לקברו בבית הקברות הצבאי בקרית שאול, ביום חמישי, ה' בסיון תשל"ה (15.5.75), בשעה 13.00

משפחת זאבי

למשפחות דוניק וגולדשמידט

אתכם אנו באבלכם הכבד בהסתלק מכם ללא עת יקירתכם

פאולינה רזניק ז"ל

כי יתן ולא תוסיף דאבה עוד.

משפחות:
גולדברג ד., פרס, שלומוביץ,
צלנר, גולדברג י., לגמן,
פאני עמר, שינהאוס

במלאת שנתיים לפטירתה של יקירתנו

בתיה כספי ז"ל

תיערך אזכרה ביום ראשון, א' בסיון תשל"ה (11.5.75) בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין בחולון. נפגשים ע"י השער החדש.

בעלה, ילדיה ובני משפחתה

במלאת שנה לפטירת יקירנו

([illegible]) מנדק הילדסהיים ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון, א' בסיון תשל"ה 11.5.75 בשעה 15.30 בבית העלמין בחולון.

נפגשים על יד השער החדש.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת אשתי, אמנו וסבתנו היקרה

זיניה זלדה ספקטור ז"ל

תתקיים אזכרה בבית העלמין בחולון, ביום ראשון, א' בסיון תשל"ה (11.5.75), בשעה 15.00.

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים ברחוב הולדה 6, תל־אביב.

המשפחה

גילוי המצבה של

וילמה גרגלי ז"ל

יתקיים ביום ראשון, א' סיון תשל"ה (11.5.75) בשעה 3.00 אחה"צ.

נפגשים על יד שער בית העלמין בחולון.

בתה הוה גבו והמשפחה

במלאת שלושים לפטירת חברנו

יעקב בן־צבי ז"ל

נעלה את זכרו ביום שני 12 במאי בשעה 8.30 בערב בחדר האוכל של נצר סירני.

המשפחה
ובית נצר סירני

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

אשר יוסף בנימיני ז"ל

(לשעבר מפקח על רשת הבים בירושלים)

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום ד' (ד' בסיון תשל"ה) 14.5.75 בשעה 4.30.

המפגש ברחבת בית העלמין גבעת שאול ירושלים

המשפחה המתאבלת

ביום השלושים לפטירת בעלי ואבינו

שמואל בן־זכאי (ליטבק) ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה בבית העלמין בכפר [illegible] ביום שני ב' סיון תשל"ה (12.5.75) בשעה 3.30. נפגשים ליד בית הכנסת.

המשפחה

במלאת [illegible] לפטירתו של בעלי היקר

מוסקל משה ז"ל

תתקיים אזכרה ביום ראשון, א' בסיון תשל"ה (11.5.75) בבית העלמין בחולון.

נפגשים ליד השער החדש, בשעה 4.00 אחה"צ.

המשפחה

ליעקב שמש

קבל את תנחומינו הכנים בבית

אביך

מחבריך לעבודה
מפעל מתכת והפלסטיק תדיראן

[illegible]

אנו מודיעים ביגון על פטירת יקירתנו

רחל הדני ע"ה

(לבית ברינשטין)

שלבה נדם

הלויה תצא היום, יום ששי כ"ח אייר [illegible] 9.5.75 בשעה 12.00 בצהרים מבית הלויות [illegible] רחוב דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין בחולון.

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

השרויים באבל כבד:
בעלה, יחיאל הדני [illegible]
בניה ישראל וצבי
כלתה ליאורה
נכדיה, וכל בני המשפחה
קרוביה וכל מוקיריה

יקירתנו

רות אדם

(לבית אילנברג)

איננה

הלויה תצא היום, יום ששי, כ"ח [illegible] (9.5.75) בשעה 11.30 מבית חולים [illegible]

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.

נא להמנע מביקורי ניחומים.

בעלה ד"ר משה אדם
בנה יוסף אדם
אחיה יעקב אילנברג ומשפחתו
אחיה דוד אילנברג ומשפחתו
אחותה ברכה אלרואי ומשפחתה
ויתר המשפחה

למנהלנו

יעקב איילנברג ומשפחתו

אתכם באבלכם על מות

האם ז"ל

המורים, העובדים [illegible]
בית־ספר "בית [illegible]"

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אמנו וחברתנו

שרה קליין

הלויה תצא היום יום ששי כ"ח [illegible] (9.5.75) בשעה 2.00 אחה"צ מבית [illegible] לבית העלמין בתל־מונד.

המשפחה
ובית כפר [illegible]

במלאת שלושים לפטירת אבינו וסבנו היקר

דוד אברהמי ז"ל

(אסיף)

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון [illegible] בשעה 1.30, בבית הקברות בחולון

נפגשים ע"י השער הישן

הודתנו נתונה לכל מנחמינו שהשתתפו באבלנו

כל משפחות [illegible]
משפחת אברהמי
ומשפחת [illegible]

במלאת שלושים לפטירתה של אמנו, סבתי ואחותי היקרה

יפה אמיתי ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה על קברה בבית העלמין בחולון, ביום ראשון, א' סיון (11.5.75) בשעה 3.30 אחה"צ. נפגשים על יד השער [illegible] בשעה 3.15 אחה"צ.

המשפחה

במלאת 11 שנים למותו של

צבי שויג

ז"ל

תתקיים אזכרה ביום שני, ב' בסיון [illegible] (12.5.75), בהר־המנוחות בירושלים.

נפגשים בשעה 4.30 אחה"צ בבנין [illegible] בירושלים.

המשפחה

---

20 יהודים וערב[illegible]
לאחר תיגרה ב[illegible]

[illegible] מבקש לשלוח
[illegible]קטנה מרוסיה - לישראל

גרפינקל

[illegible] בפיס

מעריב לספורטאים

בעקבות פשרה שהושגה הלילה עם ההתאחדות לכדורגל

השופטים ינהלו את המשחקים מחר

הסכימו „לארח" שופט אחד בלבד משווייץ — שישפוט במשחק הרגיש בין הפועל ת"א לשמשון ת"א ✶ ההתאחדות תבטל הבוקר הזמנת־חירום של 14 שופטים מהולנד

מאת א. פבק

שופטי הכדורגל הסכימו אמש לשפוט בכל משחקי הליגה, לאחר שקיבלו את הפשרה שהוצעה להם, לפיה ישפוט רק שופט זר אחד במשחקי הליגה, השבת. הסכמתם ששופט זר ישפוט כתוצאה נובעת מרגישות המשחק שבו ישפוט.

המשא ומתן בין ההתאחדות לכדורגל לאיגוד השופטים התנהל כל היום. בשעות הצהרים, לאחר שההתאחדות לכדורגל הסכימה שרק שופט זר אחד, משווייץ, ינהל את משחק הליגה בין הפועל תל־אביב לשמשון תל־אביב — וזאת לאור מידע שהגיע אליה במשרד החקירות המועסק על־ידה, לפיו יש לצפות במשחק זה ל„כל מיני אפשרויות" — דיווחה ההתאחדות על שיבוצו של השופט השווייצרי השני, שיגיע אמנם היום לישראל, אך לא ישפוט. אפשר שישמש קוון במשחק שינהל חברו.

לנוכח מידע זה לא נותר לאיגוד השופטים אלא להסכים, מאחר שאין האיגוד רוצה לערב את השופטים ב„פרשיות". באספת השופטים שכונסה אמש הביעו שני שופטים בין־לאומיים, נפתלי איתן ויוסף פינקלשטיין, התנגדות לשיבוצו של שופט זר אחד. אך התנגדותם לא הועילה כיון ששאר השופטים סבורים שאין להכנס לעימות עם ההתאחדות.

● **נשיא האיגוד השפיע**

גם נשיא האיגוד, אברהם לוין, שהופיע בשעת הישיבה, תרם בדבריו לקבלת ההחלטה לשפוט מחר ובשעות הלילה המאוחרות נמסרה הודעה על־כך לנציגי ההתאחדות לכדורגל.

שופטי הכדורגל יכונסו מחר בבוקר בתל־אביב, כדי למסור להם את המינויים למשחקים. ההודעה, ברגע האחרון, נועדה למנוע לחצים ואיומים על השופטים.

נודע, כי ההתאחדות התכוננה לאפשרות שהשופטים יסרבו לשפוט, ואישיות בכירה בהתאחדות שוחחה אתמול עם ההתאחדות ההולנדית ר הזמינה 14 שופטים לניהול משחקי הליגה הלאומית וא', השבת. ההולנדים השיבו, כי קשה להם לגייס מספר רב של שופטים, אך מקרה ישיבו הבוקר ב... מספר השופטים. נראה, כי השיחה הבוקר תהיה פורמאלית בלבד כאשר שההזמנה הבר... סל.

● **יפתור איגוד השופטים**

בהתאם לתוכנית האלטרנטיבית עמדו כל 16 השופטים הזרים לשהות כל השבוע בארץ, כדי לשפוט גם במחזור הליגה האחרון. ההחלטה להזמין שופטים מחוץ־לארץ לניהול כל משחקי הליגה — הזמנה שהיתה עולה להתאחדות 100 אלף לירות — באה כדי שלא לשבש את הימורי ה„טוטו" המכניסים סכומים ניכרים למוסדות הספורט. עתה, מתברר, אין צורך בצעד שננקט.

אין ספק, כי בתום משחקי הליגה יפתור איגוד השופטים והנהלת ההתאחדות. תכונה הנהלה חדשה לפי תקנון חדש, לפיו לא יוכלו עוד שופטים לבחור את חברי ההנהלה.

בינתיים יש תסיסה בקרב השופטים, על התנהגות הנהלת האיגוד בפרשה זו, ולראיה — נציגי חיפה לא הופיעו אתמול לאסיפה כתשובה של איגוד השופטים. גם השופטים בתל־אביב אינם מרוצים מכל הפרשה מאחר שלדעתם לא רצתה ההתאחדות ברצתם ואפשר היה להסיר את הסכסוך בצורה מכובדת יותר ולא להכנס לעימות עם ההתאחדות.

בגלל רגישותם של משחקי הליגה מחר — לא תשודר תוכנית „שירים ושערים". אך להתאחדות אין התנגדות שישודרו 3—2 משחקים שאינם מעורבים במאבקים בקצות הטבלה.

● **ידלין שוקל שינויים מרחיקי לכת בעניני ההתאחדות לכדורגל**

„הנני שוקל שורה של שינויים מרחיקי־לכת בכל הנוגע לענייני ההתאחדות לכדורגל ומבני הליגות. ואפעיל כל השפעתי לביצועם" — זאת אמר אתמול שר החינוך והתרבות, מר אהרן ידלין.

שר החינוך הגיב בכך על ההתפתחויות האחרונות בענין משחקי הליגה בשבת. הוא אמר, כי מלכתחילה לא היה בדעה שאין לקיים משחקים ללא קהל, הטעים כי השיקול שעמד לנגד עיניו היה שאין לתת פרס למתפרעים מקרב קבוצות אוהדים חסרות ריסון.

„מעריב לספורטאים" — גם בעמוד 29

עם זאת, הוסיף שר החינוך, כי לאחר שוועדת הספורט של הכנסת המליצה לקיים את 2 מחזורי הליגה האחרונים ללא קהל, הוא ראה מחובתו להמליץ לפני ההתאחדות לנהוג על פי ההמלצה, וכן הביא לפניה שורה של נימוקים ענייניים מדוע עדיף לקיים 2 משחקים ללא קהל.

מר ידלין הביע את צערו על כך שלדיון בוועדת הספורט בנושא זה לא הוזמן נציג רשות הספורט ממשרד החינוך והתרבות, וכן הביע את השתוממותו על כך שיו"ר ועדת הספורט, ח"כ א. כץ, לא מצא לנכון לדווח לו על ההחלטה ושיקוליה. השר אמר עוד כי על המשטרה לעשות מאמץ מירבי של פיקוח על הסדר במשחקים הקרובים.

רבין — בנעילת כינוס „הפועל", בחיפה:

„הספורטאים האורחים נתנו תשובה מוחצת למתנכלים לספורט הישראלי"

מאת אודי ירון

במעמד ראש הממשלה מר יצחק רבין ננעל אמש באודיטוריום בחיפה, לעיני יותר מאלף צופים, הכינוס העשירי של „הפועל".

בדברי ברכתו ציין רבין כי „...אם של 900 הספורטאים האורחים מעשרים מדינות בארבע יבשות, נתן תשובה מוחצת לכל אלה שמבקשים להתנכל לספורט הישראלי".

בפנותו אל האורחים הביע רבין תקוה שהם נוכחו לדעת בביקורם עד כמה רוצה ישראל בשלום ומוכנה להידבר עם כל אחד בכל מקום. רבין ברך את „אלפי משתתפי הכינוס, שבמשך שמונה ימים נטלו חלק ב־140 אירועים, מדן ועד באר־שבע".

מירקם הטקס נפתח בנגינה של התזמורת הסימפונית של צעירה של עיריית חיפה ולאחר מצעד דגלי הארצות בירך את הבאים ממלא מקום ראש עיריית חיפה, ירוחם צייזל.

לאחר החלק האומנותי, שבו נטלו חלק הלהקות האורחות בהתעמלות ובמחול וכן להקות מקומיות, נשאו דברים מזכיר מועצת פועלי חיפה אליעזר מולק וראש הממשלה יצחק רבין. דגלי המשלחות עוטרו בעיטורים רבים וחגל הכינוס נמסר למשמרת למזכיר הכללי של „הפועל", יוסף ענבר.

✶ 368 שייטים ב־39 סירות־מפרש, בדגמי „לייטנינג", „סנונית" — שינקו. אתמול בחיפה לשיוט הערים ה־24 לזכר דיאמה הייקין, סיימוהו היום, בקטע שבין שדות־ים ליפו. יהיה זה האירוע הספורטיבי האחרון של כינוס „הפועל".

הגרמנים זכו ב„טור־דה־ישראל"

רוכבי האופניים של מערב־גרמניה שהשתתפו בכינוס „הפועל", ניצחו אתמול ב„טור־דה־ישראל" „מירוץ ששת הימים" שהיה לאורך 540 ק"מ ומסתיים בבאר־שבע.

הגרמנים צברו זמן־כולל של 41:24.53 שעות כשחבר קבוצתם, הנרי ריינקלין, בן 17, מטובי רוכבי־האופניים הצעירים של גרמניה צבר את הזמן הטוב ביותר בסיכום הכללי של הקטעים — 13:45.56 שעות. הוא שמר על „החולצה הצהובה", החל מהקטע השלישי, מבלי שניצח בשום קטע במירוץ.

בקטע האחרון אתמול ניצח אורך 92 ק"מ מבאר־שבע לערד וחזרה, היה רינקלין רביעי ותמנו 2:15.28 שעות.

את מדלית הכסף במירוץ נטל יארג אשטרכן, אף הוא מגרמניה, עם זמן 13:46.15, ובמדלית הארד סטיב לאורנס (אנגליה) — 13:46.20 דקות.

בקטע האחרון אתמול ניצח פיטר שיפנר מגרמניה, שחצה ראשון את קו הגמר תוך 2:15.27 שעות. אחריו באו בזמן־זהה פטר שטופר מאוסטריה, והאקאן ליהטו מפינלנד.

הראשון בין הישראלים בדירוג הכללי נקבע דני זית, שתפס מקום 20 וקבע זמן מצטבר של 14:15.19 שעות. הוא הקדים את אלכסנדר קישינובסקי (מקום 23) — 14:25.31 וירון גיגי (מקום 25) — 14:47.07.

בקטע הראשון של המרוץ זינקו 49 רוכבים, ביניהם 22 ישראלים. את קו הגמר חצו 29 רוכבים בלבד ובהם שישה ישראלים.

בטקס הסיום נכחו ראש־עיריית באר־שבע, א. נאוי ר מפקד מרחב הנגב של משטרת ישראל, ניצב משנה י. יהב, שייצג את שר המשטרה.

גלי צה"ל

„משלנו"

מצעד הפזמונים העבריים

8.5.75

1.	את ואני	שלמה ארצי
2.	בואי נעשה לנו חג	יגאל בשן
3.	[illegible]	להקת חיל האוויר
4.	[illegible]	דודו זכאי
5.	התחנה המרכזית	אבי טולדנו
6.	[illegible]	[illegible]
7.	[illegible]	[illegible]
8.	[illegible]	חוה אלברשטיין
9.	ילד של כייף	להקת חיל האוויר
10.	[illegible]	[illegible]
11.	שיר פרטי	[illegible]
12.	כל אותם זמנים	[illegible]
13.	[illegible]	[illegible]
14.	פרקים בתולדות הישוב	שוקולד מנטה מסטיק
15.	[illegible]	ג'קי אלקיים
16.	[illegible]	[illegible]
17.	[illegible]	יהורם גאון
18.	אבי	[illegible]
19.	[illegible]	[illegible]
20.	[illegible]	[illegible]

הפינה לשיפוטכם:

21.	גלית	להקת [illegible]
22.	שיר ערש	חנן יובל
23.	[illegible]	גלי עטרי
24.	טוב לי	דורון מזרחי

גזור ושלח

לדאר צבאי 1005 צה"ל (.ם)

זה הדירוג שלי (סמן מספר השיר):

1— 2— 3— 4— 5— 6—

7— 8— 9— 10— 11— 12—

שם ....

כתובת ....

בין המשתתפים יוגרלו פרסים

חג'ג' — הכדורגלן ה־18 בסגל שייצא לארה"ב

מאת י. גורן

ישראל חג'ג', כדורגלן מכבי נתניה, הוזמן אתמול לסגל הנבחרת הלאומית לקראת המסע בעוד תשעה ימים לארצות הברית. הכדורגלן שמר המאמן הלאומי דוד שוייצר לצרף גם את אבי ארגז מהפועל חדרה. שוייצר הודיע לארגז כי רק אחד משני המוזמנים האחרונים יכלל בסגל שייצא למסע, וזוכות הראשונים — שמורה לחג'ג'.

אתמול בבוקר נפגש שוייצר עם שותפו לצוות של מנחם בלו, כדורגלן מכבי תל־אביב, ובשעות הערב — עם בלו. השניים הסבירו לשוייצר, כי אם תואיל ההתאחדות לפצות את בלו, שהוא שותף בחנות לחלקי חילוף, על הירידות מן העבודה עקב עיסוקו בנבחרת, הוא יוכל להיענות לבקשת המאמן ולהצטרף למסע.

הבקשה נדחתה ולפיכך הודיע אמש שוייצר כי לאחר צירופו של עלי עותמן מהפועל ירושלים ולאחר גיפויו של השוער אריה בדרנו, יהיה השחקן ה־18 של הסגל — ישראל חג'ג'.

המאמן אמר כי אם ייפצע כדורגלן מן הסגל בשחקי הליגה שנותרו — יצורף ארגז במקומו.

אביטן מבית"ר ירושלים הורחק מ־3 משחקים

סיים אמש את עונת הכדורגל

שלום אביטן, כדורגלן בית"ר ירושלים, סיים אמש את עונת המשחקים הזאת — ויצא לפגרת הקיץ. הוא הורחק על־ידי ועדת המשמעת של ההתאחדות לכדורגל משלושה משחקים (בפועל), בעקבות הרחקתו במשחק הליגה של קבוצתו נגד הפועל חיפה.

העונש האוטומטי (בן השבועיים) אמנם יסתיים בשבת הבאה, אך ועדת המשמעת הקדימה את הדיון מאחר שביום ד' בשבוע הבא יתקיים משחק הגמר, ולמחרת — ערב חג. אביטן לא ישחק איפוא במשחק הגמר ובשני משחקי הליגה האחרונים.

משלושה משחקים הורחק גם כדורגלן בית"ר ת"א, מיכאל גרשוביץ, אשר הורחק במשחק קבוצתו עם הפועל פ"ת. עונש חמור הוטל על משה אסייג ממכבי עפולה — הרחקה לשנתיים בפועל. הוא נמצא אשם בפגיעה בכוונה ביוסף גולדשטאוב.

חמו: לא אזמין את אבישר לסגל נבחרת הכדורסל

מאת אלכס דורון

שמואל אבישר, כדורסלן מכבי תל־אביב, לא יוזמן בשום אופן לסגל נבחרת ישראל לקראת אליפות אירופה — על כך מסר אמש המאמן הלאומי אברהם חמו, בתשובה לשאלה מוסר „מעריב".

„מאז משחקי אסיה בטהרן לא תואמן אבישר עם נבחרת ישראל. כאשר התעוררה שאלת הרכבת הסגל לקראת כינוס „הפועל", אמר לי אבישר, כי אינו יכול להתפנות לאימונים, מאחר שהוא עסוק בעבודתו. והנה התברר לי עתה כי יצא לטייל בארה"ב", אמר חמו. „כיצד אראה בפני השחקנים אם אצרף עתה את אבישר לנבחרת, לקראת אליפות אירופה?" — הוסיף המאמן.

הנבחרת התפזרה שלשום, לאחר משחקה בשער־הנגב שבו ניצחה את נבחרת המכללות והקבוצות מארה"ב — והתכנס מחדש היום אחה"צ למחנה אימונים, שיימשך עד יום א'. במסגרת המחנה ייתכן שיערכו שני משחקי אימון עם נבחרות המכללות האמריקניות, ללא קהל וללא מכירות.

חמו הודיע כי למחנה יצטרפו היום איתמר מרזל (בתום חופשה שקיבל ממשחקי הטורניר כדי להתכונן לבחינותיו באוניברסיטה); של ברודי (שלא נטל חלק בטורניר הכינוס) ושלמה בלום שהוצע לחזק את הנבחרת, כסגל העתודה. לעומת זאת עדיין לא ברור אם חנן קרן ובארי ליידבוביץ יוכלו ליטול עתה חלק באימונים, כיון שהם חולים (קרן — עם חום גבוה; ליידבוביץ — חש מיחושים בגבו ומקבל טיפולים רפואיים).

קבוצה של בית"רים, שעלתה להר־הבית, מפגינה התנגדות לשוטרים המנסים לסלקם מן המקום. (צילום: חנניה הרמן, „24 פלוס")

20 יהודים וערבים נעצרו לאחר תיגרה בהר־הבית

משטרת ירושלים עצרה אתמול אחה"צ 20 צעירים יהודים וערבים לאחר תיגרה שהיתה ברחבה בהר־הבית בירושלים.

סמוך לשעה 5 אחה"צ, בעת קיום העצרת בכותל המערבי, פרצו כ־20 מתנכלי תנועת בית"ר לתחומי הר־הבית. לכלכו קירות המסגד. צעירים מוסלמים ניסו למנוע זאת בעדם, ואז פרצה התיגרה.

אנשי עיריית ירושלים ניקו את הקירות.

ראש עיריית ירושלים, מר קולק, הגיב בזעם רב על התנהגותה של „קבוצת צעירים שלוחת רסן, אשר פגעה בשקט הציבורי ביום חגה של ירושלים, שהתנהל בציון רב והוך. שקט מופתי".

המרגל הבריטי בתעשייה האווירית הספיק לעבוד שנתיים עד שנלכד

מאת רחל פריטור

המהנדס הבריטי, דוד קלי, אשר נידון לפני חודשים מספר לשש שנות מאסר, בגין גניבת מסמכים מהתעשייה האווירית, עבד במפעל במשך כשנתיים, לאחר שהוזמן לעבודה מיוחדת והועסק על־פי נוהל מיוחד.

קלי נימנה עם צוות מתנדבים ומכאאב שעסק בהגהה והכיות הקשורה בייצור מטוס הקרב הישראלי „כפיר", בגד עבודת איזה.

דוד קלי, בן 61, תושב סאסקס, בריטניה, נימנה עם צוות שעסק בפיתוח חלקים שונים, לא נמסרו לו פרטים על כל־ות השימוש באותם חלקים, או ישומם.

טרם העסקתו בפרויקט, נבדק המהנדס הבריטי, בדיקה בטחונית המקובלת בתעשייה האווירית, ונמצא כשר למשימתו ולתנאי העסקתו. לאחר הבדיקה בא לישראל יחד עם רעייתו ובנו.

עובדים בתעשייה האווירית, אשר זוכרים את דוד קלי, סיפרו, כי התנהגותו היתה „קורקטית, מבלי שיתבלט. האיש עשה את העבודה המוטלת עליו, תוך ניצול הידע הרב שהיה לו".

בסופו של דבר נעצר. בחיפוש שנערך בביתו נמצאו העתקים מהמסמכים השונים, שאליהם הגיעה לו גישה, ואשר הם ניסה להבריח כישראל.

קלי נעצר עוד לפני שהספיק לצאת מגבולות המדינה יחד עם מסמכיו.

התעשייה האווירית ממשיכה להעסיק מומחים זרים בנושאים שונים. כפי שנמסר, לא היה בהעסקת המהנדס קלי משום מחדל בטחוני. לכן לא שונו ההוראות הבטחוניות הקשורות בהעסקת מומחים זרים.

אשתו של קלי ובנו יצאו מישראל לאחר מעצרו ומשפטו.

✶ קונגרס אינטרנציונל ספורט הפועלים הבין־לאומי יפתח הערב בירושלים במעמד שר־החינוך אהרן ידלין ומזכ"ל ההסתדרות ירוחם משל. במוצ"ש יבחר הארגון מזכירות בין־לאומית חדשה.

האלופה „סלטיקס" בסכנה הדחה

אלופת הליגה המקצוענית האמריקנית בכדורסל (נ.ב.א.), קבוצת „בוסטון סלטיקס", נמצאת בסכנת פיגור במוקדם התחרות עם „וושינגטון בולטס" בשלב הגמר של אליפות הליגה בתוך המזרח.

לאחר ארבעה משחקים — מתוך שבעה שנדרשים לתחרות — יש ל„וואשינגטון" שלושה נצחונות לעומת נצחון יחיד של ה„סלטיקס". אמש ניצחה וואשינגטון בתוצאה 108—119 והערב, בבוסטון יערך המשחק החמישי ביניהן. הפסד ביתי של ה„סלטיקס" יוציאה ממעגל המשחקים; „וואשינגטון" תתמודד על אליפות החוף המזרחי והמנצח לראות מי כהתהת ה„מערב", „גולדן סטייט ווריירס", בסידרה של משחקי הגביע על כתר האליפות הארצית.

מברקתהרה של וילי דאומה

„ברצוני שתדעו שיש לכם ידידים, עליהם אתם יכולים לסמוך" — נאמר במברקתהרה ששיגר וילי דאומה, סגן יו"ר הועד האולימפי הבין־לאומי ויו"ר הועד האולימפי של מערב־גרמניה, ליוסף ענבר מזכ"ל הפועל, מיד עם שובו אתמול למינכן מביקור באורח כינוס „הפועל".

כדורסלני תורכיה ניצחו את סין 72—80

נבחרת הכדורסל של תורכיה, שיחד עם ישראל תשתתף בחודש הבא בטורנמנט באליפות אירופה — פתחה אתמול סיור משחקי־הכנה בסין־העממית. במשחק הראשון, בפקין, לעיני 18 אלף צופים, ניצחו התורכים את נבחרת סין 80—72 (36—43). פעמיים במהלך המשחק הצליחו הסינים להשוות (69—69 ו־71—71).

נשיא פיפ"א: נסללת הדרך לקבלת סין

סין הודיעה לנשיא פיפ"א, הברזילאי ז'ואו האבלאנג, שביקר בפקין השבוע, כי היא רוצה לחזור לארגון הבין־לאומי — אבל רק אם טייוואן תסולק או תודיע כי אינה חברה בו עוד. הוא הוסיף כי בכנס של מועצת פיפ"א שייערך בספטמבר „תיסלל הדרך לסין להצטרף אל. עד 143 המדינות החברות בפיפ"א". סין — אמר נשיא פיפ"א — עשויה להשתתף כבר במשחקים המוקדמים לגביע העולמי וכן בגביע העולם לנוער שייערכו ב־1977.

✶ אלופת בתי־הספר התיכוניים של ישראל בכדורסל לבנים, קבוצת תיכון עירוני ד' מתל־אביב, עמדה להתמודד הבוקר עם נבחרת שוודיה, בשלב רבע הגמר באליפות הבין־לאומית הנערכת ברומא. נבחרת ישראל בטורניר הבנות, תיכון יהוד, שנכשלה בשלב המוקדם, תתמודד מחר נגד נבחרת צרפת, במשחקי הדירוג על המקומות 15—9.

פעיל־עליה מבקש לשלוח ...תו הקטנה מרוסיה - לישראל

...ת אברהם תירוש ... מארק אזבל ממוסקבה... ויסקאי בעל שם עו־... שהשלטונות הסובייטים מסרבים יותר משנ־... להתיר לו לעלות ל... ורעייתו לירידה, החליטו לשלוח את בתם, בת חמש, לבדה לישראל, כדי „לאפשר לה להיות היום נורמליים ולהצילה מאווירת הפחד שבה היא חיה".

אולם השלטונות הסובייטים מסרבים לכך. האם פירסמה עתה מכתב גלוי, נוגע ללב, המופנה בעיקר לנשים. בצירם, בו היא מבקשת, שכל מי שיקרא את מכתבה, יפנה במברק אל נשיא בית המועצות, ניקולאי פודגורני, ויבקש „לחוץ את בתנו, ולהניח לה לצאת לישראל".

בקשה מיוחדת לסיוע לציאת הילדה מפנה האם אל נשות מדענים בעולם ואל נשות מנהיגי מעצמות המערב: הגברות פורד, רוקפלר, קיסינג'ר, וילסון ושיראק. „אני מאמינה, כי יהיה מעמדה של אשה גבוה ככל שיהיה, המילה „אם" ולא תוכל להישאר אדישה לגורל ילדה שילדותה מקופחת" — כותבת גבי אזבל לנשות המנהיגים.

במכתב הגלוי שהועבר טלפונית לישראל, מתארת האם את מצב הילדה המושפעת קשות מאווירת הטרור שנוצרה סביב המשפחה.

במכתב נאמר בין השאר: „באחרונה שואלת אותי בתי, בת חמש, לעתים קרובות, מדוע מרבים לבקר בדירתנו אנשי משטרה ואנשים זרים, ולמה הפסיקו הילדים לשחק אתה בחצר, אינם מבקרים בביתה ואינם מזמינים אותה לבקר אצלם.

לידיה אזבל מספרת במכתב, כי לפני כשנה נעצר את בעלה, לעיני בתו, שהיתה אז בת ארבע. אנשים זרים הקיפו אותו ברחוב והוא הוכנס הביתה. לאחר מכן נלקח למעצר בלי שנתנו לו להיפרד מבני משפחתו.

כותבת האם: „אינני יודעת אם בתי תצליח אי פעם להשתחרר מהמראה הזה ולשכוח".

זכו בפיס

בהגרלה הרגילה של מפעל הפיס מס' 19/75, שהתקיימה אתמול, זכו הכרטיסים הבאים:

בסך 500,000 ל"י זכה המספר: 505721.

בסך 100,000 ל"י זכה המספר: 467144.

בסך 50,000 ל"י זכה המספר: 180670.

בסך 10,000 ל"י זכו המספרים: 382440 676392.

בסך 5,000 ל"י זכו המספרים הבאים: 038785 192626 196273 236081 299991 335661 435617 488756 613551 761098.

בסך 1,000 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 03909 17347 37783 42703 44229 48170 54225 72162 90980.

בסך 500 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 20134 40399 41460 53075 58555 70195 71269 77063 98700 98764.

בסך 200 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 3971 6005 7281.

בסך 100 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 0039 0075 0211 0901 1125 1344 1403 2081 2319 2454 2531 2788 3209 3798 4001 4336 4434 4730 4817 5061 5229 5277 5778 6358 6383 6872 7345 7470 7605 8188 8753 8872 8887 8957 8980 9202 9216 9296 9392 9408.

בסך 6 ל"י זכו כל הכרטיסים הרגילים שמספריהם מסתיימים בספרה: 4.

אוי שכחתי!

אל תתביא את טופס ההדבקה של **מבצע הגיליון** „מעריב" — „הדיראג"

שים אותו במקום בולט בעונך כדי שתוכל להדביק בו מדי יום את האות המתפרסמת ב„מעריב" בעמוד הראשון.

שלישיה נולדה בבאר־שבע

...ישה נולדה ביום ג' ...בית־החולים סורוקה בבאר־שבע... האם, אורה ולך, בת קיבוץ גורים, ילדה שני בנים ובת.

...לשה שנולדו פגים, הועברו לאינקובטור, ואתמול ... אחד הבנים משם. ...כי 1,790 ק"ג, משקל הבן 1,650 ק"ג, ומשקל הבת 1,60... ק"ג.

... היא מורה בקיבוץ ... אליעזר, סטודנט ל...ים באוניברסיטת תל־...

נושב בית־נחמיה חשוד בפציעת רועה

...ב בית־נחמיה, ליד בן־... נעצר אתמול לחקירה ... שירה בנשק אשר ... שהיה ברשותו לצורכי ... ופצע קשה רועה כ... שחדר לשדותיו של המושב.

התפטר מזכ"ל פועלי אגו"י

...ל פועלי אגודת ישראל הרב דוד הלוי, ה...תמול בישיבת מזכירות ...ה בתל־אביב על התפטרותו. סיבת ההתפטרות, ... היא בעיות פנימיות ... „לפני זמן רב התח...ל קיום ועידה, ובגלל ... פנימיים בין הסיעות ...ר להוציא את ה... לפועל. בתנאים כי... אינני רואה אפשרות ... בתפקידי", אמר.

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

...שה (מוקו) גרפינקל

...יה תצא היום, יום ששי, כ"ח באייר תשל"ה (9.5...) בשעה 12.30, מבית־החולים רמב"ם בחיפה לבית העלמין הישן בחוף הכרמל.

המתאבלים:
אשתו עמליה
בתו ורד נאור ומשפחתה
בתו תמר פנקס ומשפחתה
וכל בני המשפחה

הננו מודיעים בצער רב על פטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר

מתתיהו (מקס) לוסטרניק

...יה תצא ביום ראשון, א' בסיון תשל"ה (11.5...), מביתו ברח' אייזנברג 2א' ברחובות, לבית העלמין ברחובות.

...על מועד ההלויה להתקשר לטל: 951208.

המשפחה האבלה

...רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי היקר

...יה ב"ר יהושע טננבוים

מסרנקי פולין

...ה תתקיים היום, יום ששי, כ"ח באייר תשל"ה (9...), בשעה 1.00 בצהריים, בבית העלמין חולון. נפגשים על יד השער החדש.

המתאבלים: אשתו ובני המשפחה

המומים וכואבים על מות

גד הרן

בדמי ימיו

חבריו מתא הסטודנטים של „העבודה" בירושלים

...דעות אבל גם בעמודים 9 ו־10

יום ו' 9.5.75

רחל הדני

רות או...

יעקב איילנברג

האם

שרה קלי...

דוד אברה...

יפה אמית

צבי ש...

ז"ל

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מעריב

עמוד 12 | יום ו' 9.5.75 — כ"ח באייר תשל"ה

פיגור ניכר בבניית העיר ברמת־הגולן

מאת מאיר הראובני

עבודות הבניה של המרכז העירוני המתוכנן בקצרין, בטבורה של רמת הגולן מתעכבות חודשים רבים. על כך נמסר לסופר „מעריב", מפי חוגים הקרובים למפעלות ההתיישבות בגולן.

על הקמת העירוני בגולן החליטה הממשלה לפני כשנתיים. אשתקד מסר שר הפיתוח, כי בתוכנית השנה יושקעו כ־80 מיליון ל"י בעבודות תשתית ובהקמת הדירות הראשונות שם, אולם נעשו עבודות כפשוטה: הוחל רק בפדירה ובהקמת מקלט ציבורי גדול.

בשנת הכספים הנוכחית הוקצו בתקציב מחלקת ההתיישבות של ההסתדרות הציונית כ־58 מיליון ל"י, בעיקר לישובי רמת הגולן.

מנהל חבל הגליל במחלקה להתיישבות, מר אהרון נחמני, מסר זאת לסופר „מעריב", אמר, כי התקציב מיועד ל־21 ישובים בגולן, בהם ישובים בהקמה ובהתארגנות כמו קשת, גרעין „גשור" הנמצא במבנים זמניים בצומת פיק, גרעין המושב הדתי תל־זית, הנמצא זמנית במושב נוב וגרעין עולי בריה"מ „עליה 70", הנמצא במחנה „השולטים" ברמות. גרעין הצולים יאכלס את הכפר התעשייתי הראשון שיוקם בשנת התקציב הנוכחית באיזור נחל דליות, בטבורו של הגולן.

מר נחמני מסר עוד, כי היקף הייצור השנתי של ישובי רמת הגולן מגיע לכ־80 מיליון ל"י.

פקיד בכיר במש' התחבורה חשוד בנסיון לקבל שוחד

מאת יהושע כהנא

מנהל מחלקה באגף העבורה של משרד התחבורה בתל־אביב חשוד בנסיון לקבל שוחד. הוא נחקר בשטרה אולם לא נעצר. עד תום החקירה הוא הושעה מעבודתו, כאישור שר התחבורה גד יעקובי.

הפקיד הבכיר של משרד התחבורה, יוסף לר, המשמש בין היתר גם מנהל המחלקה לפעת תרום באגף התעבורה בת"א, חשוד שהציע ליבואן מכוניות לקשרו עם עובד בכיר במערכת הבטחון, לשם עיסקה בין הצדדים בפרשה של מכירת ענדרים לצה"ל. תמורת התיווך ביקש הפקיד הבכיר של משרד התחבורה מן היבואן דמי עמלה במטבע חוץ בהו"ל. על פי הידיעות דחה היבואן את ההצעה.

מחלקת ההונאה של המשטרה פתחה בחקירה ביזמת מנכ"ל משרד התחבורה, מר דן חירם. הדבר הובא גם לידיעת פרקליט המדינה. הפעולות המשמעתיות נגד הפקיד הבכיר עוכבו עד אשר סיימה המשטרה את גביית העדויות בפרשה.

חומר הראיות שנאסף בחקירת החשוד הובאו אתמול לידיעת שר התחבורה ופרקליט המדינה. נודע כי בחומר בצוי חשד כבד, שהפקיד הבכיר עבר עבירה פלילית שיש עמה קלון. לפיכך הורה שר התחבורה שהפקיד יושעה מעבודתו למשך 14 יום.

מחבלים ניסו לרצוח תושב בכפר־דורא

מאת יוסף ולטר

בלילה בו נרצח הנהג הישראלי, הנהג מונית משכם עוזה לפתות, ניסו מחבלים לרצוח תושב כפר דורא שליד חברון.

חקירת הרצח של ישראל פרידמן ז"ל לא העלתה עד כה כל תוצאות. גם החיפושים בשטח לא העלו דבר.

נודע כי פועלים שצפו במתרחש, בשעת ביצוע הרצח, ניסו לבוא לעזרתו של ישראל פרידמן ולגרש את שני המרצחים. אך אלה איימו עליהם בנשקם ואילצו אותם להסתלק. שלושת העצורים, שנעצרו כחשודים בליל הרצח, עודם במעצר.

אתמול ערכו כוחות הבטחון בשכם שורה של מעצרים תוך חקירת רציחתו של נהג המונית, האשם קלבונה.

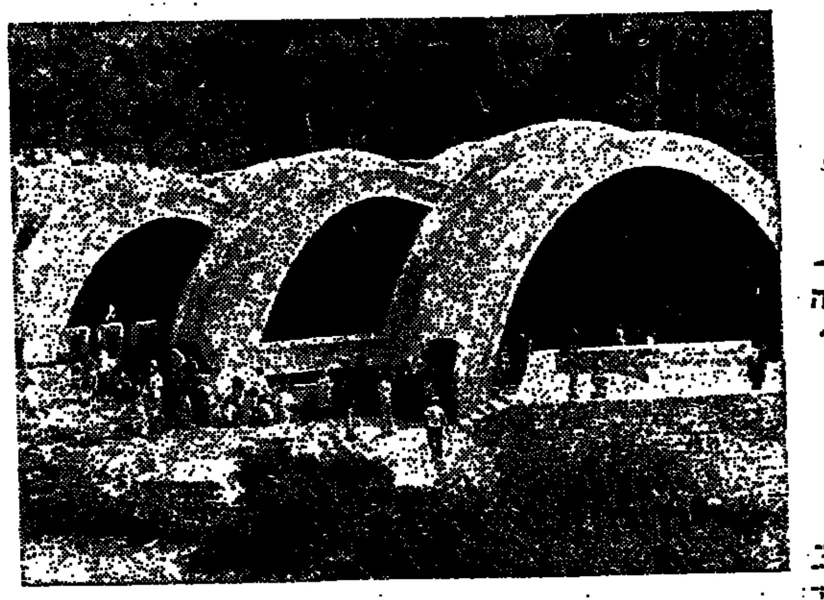

אתר ההנצחה למשחררי ירושלים, שהוקם בגבעת התחמושת.
(צילם: חנניה הרמן, „24 פלוס")

זכר משחררי ירושלים הונצח בגבעת התחמושת

בגבעת התחמושת בצפון מערב ירושלים נחנך אתמול אתר ההנצחה לזכר הנופלים בקרב על שחרור העיר.

האתר נחנך במעמד ראש הממשלה יצחק רבין, הרמטכ"ל רא"ל מרדכי גור, ראש עיריית ירושלים טדי קולק, כמפקדים לשעבר, בני המשפחות השכולות והחברים לנשק.

„ירושלים היתה ותהיה הבירה הרוחנית, המעשית והפוליטית של עם ישראל" — אמר ראש הממשלה בטכס.

האתר עשוי קשתות דוגמת הביצורים שהיו בגבעה.

יום שחרור ירושלים נחוג אתמול אחה"צ בעצרת הודיה ממלכתית ברחבת הכותל המערבי בהשתתפות רבבת חוגגים ובראשם נשיא המדינה, אפרים קציר, הראשון־לציון, הרב הראשי לישראל, הרב עובדיה יוסף.

חזנים ומקהלות מבני כל העדות השמיעו תפילה מיוחדת שחוברה ליום ירושלים. כן נאמרה תפילת אזכרה לחיילי צה"ל, שנפלו על שחרור ירושלים והודלקו אבוקות זכרון.

ליל שימורים

בתפילות וריקודים המותיים ליד הכותל, סיכמו הבוקר אלפי בני נוער, חברי „גוש אמונים" ואוהדיהם, ליל שימורים שהחל אמש בשעה תשע. כעשרות אלפים צעירים, רובם ככולם חובשי כיפות, התקבצו בהר ציון למעין „הפנינג" סטגוני, ששולבו בו ריקודים, שירים, הופעות אמנים ונאומים.

רחל ינאית בן צבי פתחה את מכבת הנאומים, בקראה לעם לעשות חשבון נפש. „כולנו אשמים באי ישוב השומרון. לא רק הממשלה", אמרה.

הרב הראשי, הרב שלמה גורן אמר כי יהודה היא לב האומה, ירושלים הראש והשומרון חלק בהגוף, ובכל אלה נשמתנו תלויה.

עובר בן עמי, ראש עיריית נתניה לשעבר, קרא: „ישמע העולם, ישמעו המתווכים לימיניהם, כי אין אנו רוצים לוותר על שעל אחד מאדמתנו, יהיו הלחצים אשר יהיו".

אלוף (מיל.) אריק שרון, אמר, כי ממשלת ישראל היא „ממשלה כשועבדת בירושלים המשוחררת".

התביעה תבקש להחמיר בעונשו של מיכאל צור

התביעה תבקש להחמיר את הדין בתוכנית נגד מיכאל צור, בשל היותו עובד ציבור בעת שביצע את ההאשמות המחמורות שעליהן הוא עומד לדין.

החילת משפטו של מיכאל צור נקבעה להיום בבית המשפט המחוזי בת"א לפני הנשיא התורן מר מ. קנת והשופטים א. מני וא. אולסקר. סדרת האישומים נגד צור, כוללת מעילה באמון, קבלת כספים במרמה בנסיבות מחמירות, גניבת כספים, קבלת שוחד וכו'. היקף הסכומים הכלולים באישומים אלה עולה על 112 מיליון

דורש דיון דחוף בכנסת במעמדה של ירושלים כבירה

ח"כ בנימין הלוי הגיש אתמול הצעה דחופה לסדר היום ליו"ר הכנסת על הנושא „אם אשכחך ירושלים".

ח"כ הלוי אומר בהצעתו, כי לרגל יום ירושלים צריכה הכנסת לדון בחולשות במעמד ירושלים כבירת ישראל הלכה למעשה, ולתת תנופה מחודשת לחיזוק מעמדה של העיר ובירצורה. הוא מצביע על המחדלים והפיגור הרב בנושא פיתוח העיר, ובעשה דחוף ביותר לקראת המאבקים המדיניים הצפויים לנו עתה בזירה הבינלאומית.

אלון, בעצרת באור־יהודה:

נשיא הסנאט הצרפתי [...] למסע למען יהדות המצ[...]

מאת מנחם שמואל

לא נעשה כל עוד גורלו של יהודי אחד הוא בסכנה בגלל היותו יהודי — הכריז אמש סגן ראש הממשלה ושר החוץ, יגאל אלון באור־יהודה. הדברים נאמרו בעצרת המונים למען יהדות המצוקה בארצות ערב ובריה"מ. העצרת אורגנה על ידי המועצה המקומית, בשיתוף עם אגודת הסטודנטים של אוניברסיטת בר־אילן והמועצות הציבוריות למען יהודי בריה"מ וארצות ערב.

שר החוץ אמר, שממשלת ישראל לא הסכה מאמץ בגיוס אישים באורים בעולם למאבק הבלתי פוסק למען הצלתם של יהודי סוריה, הנמקים בגיטאותיהם. הוא גילה, כי נשיא הסנאט הצרפתי, אלן פוהר, יוצא בקרוב לסבב הרצאה בארה"ב ובריהוי העולם במסגרת המאבק הזה.

הרב הראשי לישראל, הרב שלמה גורן, אמר, כי [...] פנה למצפון העולם, ש[...] ישוחרר משבי אחרון ה[...] הנמקים בארצות המצוקה.

ראש המועצה המקומית יהודה, מנשה יצחקי, [...] העלות בכל פה"מ עם [...] תביעה לשחרור של [...] הפליטה ולהחזרת [...] היהודי השדוד בארצות [...]

בתחילת הערב החל[...] בעה משואות לזכרן של [...] צעירות יהודיות, שנ[...] ני שנה באכזריות ב[...]

„הפנתרים" מבקשים לאס[...] על אחרים להשתמש בש[...]

קבוצת אנשים, המציגים את עצמם כחברי התנועה „הפנתרים השחורים", פנתה אתמול לבית המשפט המחוזי בתל אביב בבקשה לאסור על קבוצה אחרת להשתמש בשם זה ולקחת את הכספים הרבים המגיעים לתנועה. הדיון ייערך בשבוע הבא.

ויקטור תייר כיפו ואברהם אברג'ל מירושלים פנו באמצעות עו"ד צבי סער לבית המשפט וביקשו להוציא את צו המניעה נגד שלום כהן, נעים גלעדי וצ'רלי ביטון.

המבקשים טענו, כי לפי תקנות התנועה יש לערוך אסיפה כללית של חברי המפלגה אחת לשנתיים. ואסיפה כזאת לא נערכה. לפיכך טוענים המבקשים, כי שלום כהן לקח לעצמו את תואר יו"ר התנועה, או מזכיר התנועה, ללא סמכות.

ויקטור תייר, המציג עצמו כאחד המייסדים של התנועה ורכז איזור הדרום, טוען כי כאן הבחירות להסתדרות הרצאו רבבות ל"י למען התנו[...]עה, והוא חושד [...] בזיום של סכומי[...] לפי חשבונו קיבלה [...] 185 אלף ל"י לפי [...] כמפלגות, ועוד 14 א[...] לחודש מב פוליט[...] דרוה. כן קיבלה [...] ל"י הלוואות וסכומי[...] כאיסוף כספים ב[...] תרומות.

לדעתו הוציאה ה[...] 200 אלף ל"י ה[...] גורלם של סכומים [...] מטעם הנתבעים [...] של תצהירים נגדיים.

קובלנה נגד קרייזמן הוגש[ה] גם למוסד לביקורת העב[ודה]

מאת מרדכי אלקן

עתירה נגד ראש עיריית גבעתיים, קובא קרייזמן, בעניין מכון המכבות של אהרז' זי בנייה לקבלן בגבעתיים, הוגשה אתמול להי"כ ד"ר ארי אנקוריון, יו"ר המוסד לביקורת במרכז מפלגת העבודה.

העותר, דני ויינמן, חבר הנהלת עיריית גבעתיים וחבר מזכירות הסניף המקומי של מפלגת העבודה, כותב, בין השאר: „עתירה זו מוגשת אחרי שניסיתי בכל דרך אפשרית למצוא את הדיון בפורום מפלגתי מקומי. איני מוכן לתת יד להשתקת הנושא. אם נמשיך בהשתקת הנושא, יגרום הדבר נזק רב למעמדה של המפלגה ולסיכוייה בבחירות הבאות. האם עלינו לחכות עד שנגיע לאובדן השליטה בעיר, דוגמת ראשון־לציון, קרית־אונו, רחובות ובת־ים? כותב שבאוזן את השוד בקרניו ויוציא המוסד לביקורת מסקנות בדוקות וברורות".

ראש עיריית גבעתיים אמר אמש בשיחה עם סופר „מעריב": „אני משוכנע כי כל עניין האשמותיו כלפי יימצאו בטולי יסוד. אשמח ברצון לבירור זה ותוכח העובדה שהנושא לא הושתק עד כה בשום פורום מפלגתי".

צוות מיוחד ממשרד מבקר המדינה החל השבוע בחקירה במשרד מהנדס עיריית גבעתיים, בעקבות פנייתו של קרייזמן לבדוק את האשמות ויינמן.

ועד דיירי הבית [...] רחוב וייצמן 17 — [...] בגבעתיים [...] לכנהל [...] ציבור במשרד [...] בטענה כי הקבלן [...] בל תוספת אחוז [...] את הבית [...] הבתים הצטמצם [...] רים. „כל תוספת [...] לעבינו [...] סרטן ועד הבית [...]

הדלקת נרות

שבת, פרשת בה[ר]

ירושלים:	18.46
תל־אביב:	19.04
חיפה:	18.58
באר־שבע:	18.58
אילת:	19.00

קיבוץ נחשולים

מעונין בקליטת משפחו[ת]
(רצוי עם ילדים/ות לכתות א', ב', ג')
וכן רווקים/ות
•
מורים/ות
וכן בעלי מקצוע: מסגרים, טכנאים ואנשי אחזקה

נא פנו: קיבוץ נחשולים, ד.נ. חוף הכרמל, טל' 04-942021, 063-99481 או לועדת קליטה הקיבוץ המאוחד, ת"א, רח' סוטין 27, טל' [...]

פרס 500 ל"י

ינתן למי שימצא או שיביא למציאת כלב זאב שעונה לשם „ברנדי" שנעלם מבנסיון כך לכלבים רח' יהודה בקעה ירושלים.

כל היודע פרטים לטלפן ל־02—226670 או 02—284807.

רשל ניט
יצרני חולצות טריקו לנשים ולגברים
מכירת מוצרי יצוא
רח' זמנהוף 26, תל־אביב
רח' ז'בוטינסקי 132, רמת־גן.

המכירה הגדולה בהלבשה הגיעה לחיפה!!!
בזר „פוסיקט" - רח' החלוץ 4, חיפה
מבצע מכירה מטורפת:

	במקום	רק
חולצות לנשים יבוא — אמריקאיות	125.—	25.—
חולצות לגברים ולנערות מבה"ר „דנדי"	100.—	35.—
חולצות תחרה במיוחד לצעירים ולצעירות	120.—	25.—
חצאיות שנל מכל הסוגים	145.—	35.—
בגדי־ים לנערות ולצעירות בדוגמאות חדישות	140.—	35.—
מכנסיים לילדים ולילדות מג'ינס, גברדין ועוד	110.—	כמעט חינם
חולצת גופיה לגברים ולנערות	45.—	10.—
חולצות לילדים ולילדות עם ציור קראטה	47.—	10.—
שורטים לילדים ולילדות בדוגמאות חדישות	49.—	15.—
מכנסיים לנשים מג'ינס, גברדין ועוד	145.—	45.—
מגבות מקטיפה אמיתית — גודל ענק	85.—	30.—

ועוד... ועוד...
בואו והיווכחו!!!
המכירה תחל ביום שבת 10.5.75 משעה 7.00 בערב

RCA

סוכנים מורשים לישראל לשפופרות, מכפלאורים, ליזרים, מכשירי בקרה, מיקרופונים וכו'.
כמו כן מכירה מהמלאי העשיר והמפליא של טרנזיסטורים, טיריסטורים, מעגלים משולבים, ספרים בקצועיים, שרולים מבקבים, חופי טפלון, קבלים בגדים מוזיקים וכו', רזיסטורים, מערכות להרכבה לסטריאו, רמקולים של פיונר, פיליפס ואחרים.
עיר אביב
סוחרים לאלקטרוניקה בע"מ
מיסודה של
חברת רדיו ישראלית
ת"א, נחלת בנימין 18, טלפון (03)50156 פתוח 8—16, ביום ו' 1—8.

עצור
התחתונים באלה אפשר להשיג רק ב־...
אופנת אלנבי
המכירה תחל במוצאי שבת ה־10.5.75 ותמשך שבוע ימים בלבד
אופנת אלנבי
רחוב אלנבי 79 תל־אביב טל. 290438

	מקודם	רק ל"י
תחתונים לנערות מדנטל תוצרת חוץ	27	5
חולצות לילדים וילדות חדישות ביותר	45	10
חולצות לנערות עם התחתונים תוצרת חוץ	85	15
חולצות לגברים מדנטל אמיתי	115	20
מגבות גדולות יבוא מחוץ לארץ	110	25
חולצות לילדים ולילדות עם הדפסות	45	10
חולצות טריקו לגברים	55	15
חולצות אינטרלוק יבוא מארה"ב	95	20
חולצות לנערות חדישות ביותר	115	25
שורטים לילדים ולילדות בכל המידות	45	10
בגדי ים לנערות מודל 1975	125	30
חולצות גופיה לגברים ולנערות הפתעה! רק ב־10		10
טוניקות לנערות עד מס' 48	115	25
חולצות לנערות מבה"ר דנדי	135	30
מכנסיים לילדים ולילדות מכל הסוגים	110	כמעט חינם
מכנסיים לנערות טרק באופנה אלנבי אפשר להשיג, תוצרת חוץ	145	כמעט חינם

בגדי עור
[מבצע משולב]
מגדל העמק - תל־אביב
לונדון - PITTARD'S
ימכרו אצל שניידר
זמנהוף 25 (פינת המלך ג'ורג' 99) ת"א
מעילים ז'קטים
זמש ועור
לגברות ולגברים
25% בהנחה של
מבחר ענק
[...] בשעות 1—8 [...]

לוי דוד ובניו קבלני בנין
מציעים למכירה
בפתח־תקוה
במקומות שונים
דירות פאר 3 - 4 חדרים
עם מיטב השכלולים
בתנאי תשלומים נוחים
אפשרות למשכנתא עד 30.000 ל"י
לזוגות צעירים
דירות לפי היכולת
פרטים: רחוב תלפיות 13 פתח־תקוה טלפון: 911297, 904865 בשעות: 9.00—13.00, 16.00—19.00.

דירות פאר
למכירה ולהשכרה
באיזורים הטובים ביותר
בתל־אביב
אוז'ל ציטרין מנדלסברג
תל־אביב, ככר מלכי ישראל 5, טלפון 224514
בין השעות 8—1, 4—7.

DOGMOR
מזון לכלבים
עד פתח הבית
99 ל"י לשק בן 20 ק"ג
מזון כלבים משובח
עם רוטב בשר נמס
יבואנים דוגמור ישראל
טל. 03-901098, 04-254917, 02-38715.

מעונין במגרש מאושר לבנית 4 קוטג'ים
באזור תל־השומר, קרית אונו, צהלה, אפקה, רמת השרון, הרצליה, פתח־תקוה
לפנות ת.ד. 1059 גבעתיים או טלפון 747693.

קבלני בנין
להשכרה או למכירה
ציוד בנין משופץ
1. דמפרים הידראולים.
2. מערבלי בטון + טחנות.
3. שרפרים שונים.
בן־מאיר מיכה, רח' כנרת 4 בני־ברק, טל. 703888.

רהיטי יבוא איטלקיים

פינת אוכל (6 כסאות)	3000 ל"י	במקום 4800 ל"י
סלון	7000 ל"י	במקום 9500 ל"י
מזנון	6500 ל"י	במקום 9500 ל"י

שולחנות סלוניים, חדרי ילדים, חדרי שינה ומטבחים
„אדיר" יבוא, שיווק והפצה.
רח' פינסקר 61 ת"א טל. 289944
פתוח: מ־10 בבוקר עד 8 בערב

להשכרה
3½ חדרים
62 מ"ר, מתאים לבית מלאכה לחולצות לקונפקציה / משרדים.
לפנות: שאול גרשון, רח' מרחביה 4, ת"א, או טל' 251552 בשעות 5—7, עו"ד אולאי.

להשכרה
דירה בהרצליה [...] לבית ד' [...] לתאיר הדיל [...] ליחידה; ובגינה [...] המצליחים לרוחה.
לפנות: צוות הרוצח בע"מ. טל. 03-827657

בהרצליה פיתוח
וילה נפלאה
340 מ"ר + [...]
5 חדרי [...]
„אלמור" [...] תל־אביב [...] 03-237422

של
שמואל שניצר
אשם בלב

מעריב של שבת

אצלנו... • מאת שלום רוזנפלד

מהרהורי הימים האלה:

מה נפלא הוא ההוד של מסדר-הנופלים ומה נורא הבזיון של מסדר הכושלים.

♥

צמרמורת עוברת בגבי היהודי כשאני חושב מה היינו מגלים, אילו יכולנו לקרוא היום במחשבותיהם הנסתרות של רבים מאלה שרק לפני 30 שנה הריעו לנצחון על הנאצים.

♥

רק אדם שצודק מאד או שלא-צודק מאד יכול לכעוס כפי שכועס עתה קיסינג'ר על ישראל.

♥

היושר מהלך בינינו בימים אלה על בהונות-רגליו, מציץ מדי פעם בכל סדק פתוח ובקול ענות חלושה שואל, תוך שהוא מנסה להתגבר על המולת-ההינגה: *סליחה, אינני מפריע?...*

♥

על קיבוץ גינוסר ייאמר, שמעולם לא היה משופע בעבודות-חוץ כמו בתקופה האחרונה.

שוטא מתנות יחית.

אבל אוהביהן — עושים חיים.

♥

מה טעם ראתה ועדת-החינוך של הכנסת להמליץ שמשחקי הכדורגל ייערכו ללא שיתוף קהל?

דומני, שבכדורגל שלנו קל יותר לקבוע היום את התוצאות ללא שיתוף השחקנים.

♥

מפנקס ההגדרות

חכמתו של החזק, שיודע הוא לקלוע אל חולשותיו של הטיפש.

♥

לא אחת רואה אדם את הסכנה רק כשהוא עומד בגבו אליה.

♥

השוחד הריהו בבחינת גשר שצדו האחד נטוי על תרומה וצדו האחר — על תמורה.

שמואל שניצר
מי אשם בלכלוך

...יוו הוא בראש וראשונה ענינו של ה...רה; הרשויות המקומיות ממלאות בו ... חשוב, אך שר-הממשלה, עדיין איננה ...בה פסולת ברחוב. הנכונה היא לדאוג ...די ניקוי באותים; אבל אם הציבור לא ...הורה הודעה של נקיון, אם יתעקש ...את רשות הרבים, לא יועיל גם צבא ...אבלי נקיון. כל אדם יכול להיווכח ...צות הנקיות ביותר אינן אלה שיש ...המספר הרב ביותר של עובדי נקיון; ...קומות שבהם אין לעובדי הנקיון מה ...ל.

...היוך לנקיון הכפיים. כוח משטרה איננו סימן לפשיעה מעטה; בדרך כלל מצביע על ההיפך. וכל מי שבוש ונבלם ... הכותרות שבעתונים, כל מי שבאשים ... ממשלה ומוצא פגמים בבקורת, מוטב ... כי יושר איננו צומח מתוך ספר ...ם, ולא בתוצאת המשטרה. ... לא תכונה שבאופי, ואופיו של אדם ... תלוי במדיניות ממשלתית. הוא פרי ...ינוך, והוא מושפע השפעה עמוקה כן ...ה השורה בציבור. יש לממשלה חלק ...ביצירת האווירה הזאת, אבל אין הוא ...מכריע. החברה היא הקובעת אם ... לגנוב או לא, אם מותר להציע שוחד ...ו, ואם כדאי לשקר ולרמות או לא. היא מתייחסת בסלחנות לעבריינים, היא מלמדת זכות על מעשיהם, כאשר ...ספקת להם תירוצים ושעירים-לעזאזל, ... להם, היא יוצרת אוירה של שחיתות. ... הדין שלה יש לפעמים יותר משקל ...לאלה של בתי המשפט.

...ור בישראל יגנב ביושר אם יקח על ...את חלקו באחריות. הוא אשם במדה ...ומה, כיחידים וכקבוצות אנחנו עוסקים ... שנים במתן היתרים לחוסר יושר. ... מתכוון למדות המקובלות אצלנו ב... במלאכה ובשרותים. אם כי גם להן ... חלק לא מבוטל. אי אפשר להפריד ... בין הרמאות הקטנה של החנווני ... סחורה פגומה ומסרב להחליפה, ובין ... הגדולה של המעל במיליונים. ואי ... להתעלם מן הזיקה הקיימת בין בעל ... שלקח כסף בעד הלפים שלא סימן ...מנהל החברה שזייף מאזנים. ואולם ...מנתי הוא לנטיה להצדיק את עושי ...הסרמה ולתלות את הקולר בשלטון, ...צו ב,שיטה'. אימרה השגורה בפי ...ריא, ש,אי אפשר להיות אדם ישר ... זה שקר גס; אפשר להיות אדם ...ל בוד של רקבון ובכל מאורה של ...; אבל נוח לו מאד לנוכל לקבל ...לי כוח מידי החברה, ואנחנו מספ... הזיכיונים האלה ביד רחבה.

...תחיל בגיל הילדות. התלמיד המרמה ... איננו בעינינו נוכל, הוא ,קרבן'. ... זה אשמה בכל; היא מירושה, היא ... גורע ליכלתו של הנבחן, ובכלל ...ך בה. היא מכשול שצריך להתגבר ... לא חשוב איך. כל האמצעים כשרים.

...המעלים הכנסות וגונב מס, הוא ...בעיני החוק, אבל לא בעיני החברה. ... הוא שהמשות אותו. ... בני אדם לשקר ולהונאות. המס ... שיעוריו גבוהים מדי, ופקיד השומה ... ממילא איננו מאמין בהצהרות אמת.

הנוטל שכר ואינו עובד, איננו גנב ...הציבור. הוא ,יודע להסתדר'. במק...ים הוא נהנה מהגנת ההסתדרות. ... לקבוצות לחץ, וקבוצות לחץ איננה ...סלידה בחברה הישראלית. היא מוצ...באה. כיוון שהכוח בידה, היא רש...שתמש בכוח הזה לכל מטרה שהיא, ... או פסולה. היא יכולה להוביל ... עד להתמוטטות הכלכלה; היא ...כופף חוקים; היא יכולה להפר הס...

המתעשר בדרכים לא כשרות איננו ...בה. הוא איש מבוקש בחברה, ... ותוקף פמליה של ... אין איש בא בטרוניה עמו. ה... הוא הסותג את כל הגינויים. הוא ...יליונרים. הוא המחלק טובות הנאה. ...נותן את הרשיונות, את ההלוואות, ...ורים, את החוזים. מי שלוקח ... אין לו ברירה. השיטה היא ... אותו.

אנחנו יושבים עכשיו ומחכים שה... תבער את השחיתות ותסהום את ... הקוראות לגנבים. עם הגנבים עצמם ...לנו דין ודברים. ... אנו מניחים שריפוי הנגע היא ...לגנות הגבוהים. אצלנו כאן למטה ...ים ממש.

■

... בזמנו השחיתות איננה מחלה של ...ונת. היא קודם כל נגע החברה, ... מחלה של כולנו.

...א נוצרת על ידי שיטה; היא ה... את השיטות והמשטרים הנוחים ...ה איננה באה מן המימסד דווקא. ...ת בסיפוס בין מינהל גרוע ואורח ...פו. מול כל פקיד הנוהג שרירות, ... המוכן לקחת את מה שאיננו מגיע ... כל עיתת מס הכנסה עומדת ...ון שהשיגה את הפריווילגיה הזאת ... במשרד הבטחון איננו יכול לקנות ... מפני שיש מישהו המוכן לקנות ... בעד הפסולה הזאת. וממשלה ... ,ליצור מליונרים' בלי שיתוף ... מצד אנשים חסרי יושר המוכ... על חשבון הכלל. לפחות מח... השחיתות באה מלמטה, ואולי הר... כן המכזית.

לפיכך יתכן זה נאה, גם זהו הוגן, לתבוע מהממשלה שתתקן את דרכיה — ולא להציג תביעה מקבילה, נגדית, לא פחות, לציבור עצמו. ולאו דווקא לגנבים שבו, שהם מיעוט קטן, אלא לרוב שבו, ה- מתלונן ש,כל הארץ מושחתת', ואינו חש שעל ידי כך הוא מושיב גם את עצמו על ספסל הנאשמים, וקורא דרור לכל רמאי ונוכל וגנב.

■

ארץ איננה מושחתת כיוון שיש בה שיעור מסויים של גנבים ונותני שלמונים. ארץ מושחתת כאשר אותם גנבים ונוכלים — מע- מדם החברתי אינו נפגע גם כשהם נתפסים בקלקלתם, ובצאתם מבית הסוהר הם מגלים שלא נגרע דבר מכבודם. ארץ מושחתת כאשר איננה מפעילה סאנקציות חברתיות נגד נותני השוחד. כאשר איננה מקיאה אותם מתוכה, כאשר איננה מוקיעה אותם בתועבה של בת.

אי אפשר לומר שהחברה הישראלית מק- פידה מאד על עבריינים כלכליים. היא חו- לקת כבוד לאנשים ישרים — אבל זהו כבוד המהול בקורטוב של חמלה. אדם ישר מוחזק כבטלן נתמר, קצת יוצא דופן, קצת תמהוני, ולאו דווקא איש מופת. בעל ההצלחה המהירה הוא הראוי לחיקוי, והדרך שבה הצליח איננה חשובה ביותר. הוא יכול להיות סוחר שהפקיע מחירים, ספסר שהב- תיר מלאי, יצואן שקיבל תמריצים על יצוא שלא היה, משקיע שהשיג הקלות מפני ש- הצליח לשכנע את הממשלה שהוא יכול להסתפק ... היא צריכה לתת את הכסף; הוא יכול להיות מלך בתי המרזח במופק- קים, אלוף גונבי המס, שותלן ... פרוטקציות, מקורב-למלכות המשתף אחרים ב- קשריו הקרים-מפז — אין זה מעלה או מוריד. הוילה שלו משמשת לו כתעודת- יושר, ואירוחו השופע מאפיל את עסקיו ה- אפלים. הוא אדם שכדאי להתיידד אתו, תורם בעל מוניטין היודע להפיק ריווח מכל תרומה. רבי המדינה הם באי ביתו, וכל המכבסים ... הוא יושב ליד שולחן המזרח.

הסגידה לכסף איננה, כשלעצמה, עבירה. אין שום סעיף בחוק האוסר חלוקת כבוד למתעשרים. אבל הערצת ההצלחה המהירה היא הזורעת את האקלים שבו משגשגת ה- שחיתות, היא הרשע, המתריע, הפרש המבריח.

היא המקנה הקולקטיבי של הציבור היש- ראלי, העומד עכשיו נדהם מול התוצאות, ואינו רואה, אינו מבין, שאת בית הגידול הוא יצר במו ידיו.

■

המלחמה בשחיתות מתחילה בבית — בבתים של האזרח הפשוט, הכמה לטוהר. קודם כל עליו לעשות את חשבון נפשו, ולהיות בטוח שהוא עצמו לא נקלע לשטח ההפקר הגרוע שבין היושר השחיתות.

האם הוא מקיים עם מעבידו יחסים של יושר ואמת? האם הוא נותן תמורה לשכר שהוא נוטל? האם הוא תובע יותר מבני שלאחרים? יש יותר? האם הוא עומד על כך, לעומת זאת, שהפריווילגיות שהשיג לעצמו ישמרו לו בלבד?

האם מקום העבודה שלו איננו כאותם מקומות פיקטיביים שמכבר חדלו להתקיים (ואולי מעולם לא היו קיימים) אבל הם מוכן לגנות, בוזות ה,חוקה', שאין אדם מוכן לחזור עליה? האם הוא משוה את לקוחותיו באמונה? האם אדם יכול לסמוך עליו גם אם אינו עומד עליו ומשגיח?

מי שאיננו יכול לתת לעצמו תשובות ברורות וחד-משמעיות על שאלות אלה, מוטב שלא ישתתף בקינה הלאומית על השחיתות; — הוא עצמו חלק מקלקול-המידות, והעובדה שהוא קטנוני בשעה שאחרים מרמים בסי- טונות, איננה נסיבה מקילה.

היושר איננו ניתן לחלוקה ואיננו סובל פשרות. מי ששואף לחברה מתוקנת, נקיה, שבה אין שולחים יד ברכוש הציבור ואין קונים יתרונות בשלמונים, צריך, קודם כל, לחזור ולסגל לעצמו כמה אמיתות של חיי יום-יום שנשתכחו במרוצת השנים. הוא צריך לדעת ולהודות שאדם אשר מצא משרה שבה המשכורת גדולה והעבודה מעטה, לא הגיע אל פסגת הקריירה; הוא הגיע אל שיא הביזיון.

הוא צריך להבין שמי שמצליח להשתמט כל השנים מתשלום מס אמת איננו בר מזל; הוא גנב קטן.

הוא צריך להכיר בעובדה שאדם המצליח, מכוח הלחץ שהוא יכול להפעיל, להטות את החוק כדי להשיג יתרון שאין שאר ה- אזרחים שותפים לו, איננו גיבור-החיל. הוא אדם חסר יושר אלמנטרי.

הטוהר מתחיל במישור זה, בקומת הקרקע של חיינו. רק לאחר שהיא תטו- הר, אפשר יהיה להוליך למלחמה בלכלוך שבקומות הגבוהות.

על טירור – ועל זמן ומקום • משה שמיר

בתוך יומיים, בזה אחר זה: איש בין כותלי ביתו בירושלים, איש ליד הגה מכוניתו על אם הדרך. ,נפלו לפני בני עוו- לה' — כותרות ומליצות-עצובות. בשנות ה- שלושים צפות בזכרון בלי שהתבקשנה. ה- טירור הערבי כבר הרקיע שחקים, כבר הפיל מטוסים בשמי אירופה, כבר טבח עשרות בני אדם בבת אחת, כבר קצר קצירו בשדות תעופה, בקיבוצים, בבתי מלון, בבתי קול- נוע ... — והנה חזר השבוע אל האליף- בית שלו, אל תוהו-ובוהו; איש תמים נרצח בביתו, עובר-אורח תמים נרצח בדרכו.

למן הזכרות לשוכחים ולמשכיחים, לכל אלה המדברים את ,כל הטירור' מאז ,מיבצע השמדים' (1967), או מאז ,הרפתקת סואץ' (1956) או מאז ,נישול הפליטים' (1948), או מאז ,תוכנית החלוקה' (1947) — תו- כורע המעלה למול עינינו תמונת שדות בש- רפים, תמונת משאית הפוכה עולה באש, תמונת איש קרוע לקרעים על רצפת ביתו — תמונות ,הנוב העברי' שהיה ... שלנו, וכל אלה משנות השלושים, משנות העשרים, ואם תחליף את המשאית בעגלה רתומה ואת הנוטר בשומר על סוסו — יעלו לפניך גם שנות העשור עד ראשית המאה ועד סופה של המאה שעברה.

בתוך כל המתיחות בה אנו חיים עלולה כין הזכרות כזאת ליצור בתודעתנו ערבוביה משונה של נוסטלגיה ודיכאון. מצד אחד געגועים ל,ימים הטובים' ההם, כאשר ה- סכנה נשקפה, לכאורה, ליהודים ולא לכלל כולה, ומצד שני זכרון-הנפש בשל אין-קץ היסורים. ודרושה לנו, על כן, עשיית חשבון צלולה ונוקבת, אשר תבדוק את העבר ב- ממדיו שלו ובמושגיו שלו ובו-בזמן תהיה מסוגלת להיכון לקראת העתיד הקרוב והרחוק מבלי להיות קשורה במושגים ובפיתויים של העבר או ההווה.

לגבי חשבון העבר, הדברים פשוטים, ורק מי שעיניו מתכסות מדי פעם בקורי עכביש מתוך חוסר-שימוש אינו יודע אותם: הטירור הערבי, ההרג, הרציחה ללא אבחנה, הוא ה- מקרה הטבעי, הוא הכלל — בעולם הערבי כולו (גם במלחמות פנימיות בין מדינות ער- ביות, גם בתוך כל מדינה ומשטר) ועל אחת כמה וכמה בכל שנוגע לקיבוצים לא-מוסל- מים או לא-ערביים. הכוונה-יסוד זו הגיעה להתמקדות ללא-תקדים בנושא היהודי. הדבר השני, אף הוא פשוט ונהיר: מקרי טירור מעטים ובודדים, אם לא זכו בתגובה הולמת ומוחצת מצידנו — קיבלו עד מהרה ממדים של סכנה לקיבוץ היהודי כולו. הנוסחה היא אכזרית בחד-משמעיותה: יהודי נרצח ב- פוגרום, כשהכל מתנבאים לנפשותיהם — משמע, היה פוגרום ויש מפולת רוחנית ו- פוליטית. יהודי נפל בקרב-הגנה — משמע, היה קרב ויש התעוררות והתחזקות רוחנית ופוליטית. היה ניצחון.

בשנות העשרים תקפו הערבים בשלושה-ארבעה גלים — והם היו כולם כמפולות מו- סריות. נעזבו ישובים, ביניהם ללא שוב (תל חי, חברון), הוכתה קשה העליה לארץ, נבלמה התפתחות הישוב. הסיבה העיקרית לכך: לא היתה התגובה הולמת, מיידית ו- ישירה.

בשנות השלושים היה ,המרד הערבי', ש- אבו קראנוזי ,מאורעות' — בהיקף הרבה יותר רחב. גם מספר הקרבנות היה גדול בהרבה. אף על פי כן מסתכמת תקופה זו כתקופה של התחזקות והתאוששות הישוב היהודי, ואף כאן הסיבה העיקרית באופן התגובה שלנו. אפשר ויכוח על שיטות ה- תגובה ומידתה — אבל היתה תגובה עצמאית ודינאמית — ההגנה, באותה יציאה מפורסמת אל מחוץ לגדר, בקוד חדש של לוחמים, וב- עיקר בהרחבה נועזת של ההתיישבות (,חו- מה ומגדל') שהלכה דווקא והתמקמה אל קצות הארץ ואל לב האיזורים הערביים ש- היו קודם לכם ,נקיים' מיהודים.

שני לקחים אלה מחשבון העבר יש לשאת עמנו ללא הרף. ההתקפות עלינו נשאו ב- חובן תמיד סכנה טוטאלית לעצם קיומנו. עמידתנו מולן היא שקבעה, תמיד, את הת- קדמותנו או נסיגתנו בכל השטחים.

★

הבדיקה לקראת העתיד (מתוך ההווה ה- שוטף) היא עוד יותר אכזרית. הכלל הראשון, שיש לשאת בתודעתנו כמכוות-אש: התודעות טירור, בכל גדול או קטן, בשני מקרי רצח בודדים או בטבח המוני — איננה בהכרח פרי החלטה או קו מדיני או הוראה שנתקבלה באיזה מרכז בקרה ראציונאלי. הרצח המוכוונות לרצח, הכלים לרצח וה- אנשים שישתמשו בהם — אינם זקוקים בהכרח לא לפיקוח ואפילו לא לרשת קשרים ויחסים מהודקת. אלה הם הזורמים, אלו הן תכונות, זוהי מערכת פוטנציות — שהתפש- טותם על פני החברה הערבית, המדינות הערביות, הקבוצות הערביות השונות, היא יסודית, קרקעית, ... ומבודדה כ- סוימת שייכת לרמת-קיום ותיפעול פרימי- טיבית ביותר: היא איננה זקוקה לראש. היא זקוקה — מאד — לקיבה שתזין אותה. אבל לא לראש שיצוה עליה.

במלים אחרות, מתחום המילון הפוליטי: אפשר, אולי, להגיע להסכם כלשהו עם מדי- נה ערבית זו או אחרת. הצבאות הערביים הסדירים מקבלים פקודות, וגם פקודה לנצור את הכלים מבוצעת ותבוצע. אבל אין כח בעולם הערבי המסוגל להתחייב להפסיק את הלחימה הטירוריסטית ולעמוד בהתחייבות זו. מי שחושב, כי הסכם כזה או אחר עם ערא- פאת יביא לידי הפסקת הטירור, יביא לחי- סול מקרי רצח מן הסוג שאירע השבוע ב- ירושלים וליד ג'נין — אינו אלא משלה את עצמו. מי שאומר זאת בפומבי — מאחז את עיני הבריות ומחבל במאבקנו הבטחוני ו- המדיני.

מאחורי גבו של ערפאת עומד ג'ורג' חבש, ומאחורי ג'ורג' חבש עומד מישהו קי- צוני ממנו, וכל צעד שיעשו גם הקיצוניים שבקיצוניים לקראת השלמה עם קיומם של יהודים בארץ-ישראל — יחשוף מיד מתחת לקרקע קיצונים אחרים, מרחיקי-לכת יותר, שיכריזו על המשלימים אתנו כי בוגדים הם, וירימו את דגל חיסול היהודים מחדש.

דבר זה נכון לא רק משום שהטירור זרוע בשטיפת כזאת בעצם רקמת-החיים הערביים, אלא גם משום שכיום — בעולם כולו ולאו דווקא אצלנו — הטירור הוא צורת הלחימה הזולה ביותר, הנוחה ביותר, ובמקרים רבים — היעילה ביותר. עם משאבי-הון העצומים המצויים בידי שליטים ערביים בודדים, עריצים כלפי עמיהם ומתרפסי-חיזוקים וחנופה כלפי-חוץ, עם שפע הבסיסים שמדינות-ערב מעניקות לכל קבוצה או כנופיה או תא פור- ענות מכל סוג שהוא, עם הרגשת הביטחון העצמי השוצפת המוענקים היום לכל שאפ- תן ערבי בזכות היותו מבוקש גם במערב וגם במזרח — אין לראות מתי וכיצד תי- פסק הילודה המואצת של קבוצות-טירור חדשות לבקרים. כאשר כל אמצעי הטכנו- לוגיה והתקשורת, כל הנכסים שבעולם וכל התמיכה הפוליטית הניתנת אוטומאטית כ- ראש מובטחים לאנשים שרק החוק והמשפט אינם קיימים בשבילם — מה יעצור בהם? מי יצוה להם ,הרף ידך'?

★

הדרך לתגובה על הטירור איננה לא משא-ומתן עם המחבלים ולא הנהוגי- התגוננות והוא לא התקפלות. הדרך ל- תגובה על הטירור היא מלחמה עד חורמה.

בבואך להילחם באויב צריך אתה ללמוד את נקודות-החולשה שלו. אבל לפעמים כדאי גם ללמוד מה הם יסודות הכוח שלו. פע- מים, במקום לתקוף את נקודת-החולשה — כדאי לנסות להחליש את קוי הכוח.

אם נשאל עצמנו מה הוא המקור העמוק, הבלתי-משתנה כמעט, לכוחם של אלה ה- מבקשים לחסלנו טוטאלית, מניין עקשנותם שלא להותיר לנו אפילו פתח-קיום, מניין סי- רובם אפילו להעמיד פנים שהם מוכנים ל- דבר עמנו — תהיה התשובה על כך אחת: הם אינם ממהרים. יש להם זמן. פעולת הרס אינה דורשת תכניות. אין לה מוקדם ומאו- חר. ברגע שברור להם — או נדמה להם — כי אמנם אנו נחלשים והולכים, כי תהליך ההתקפלות שלנו נובע, כי הכרסום הטירו- ריסטי אוכל בנו ומדכא אותנו, ברגע שנראה להם, כי יותר מכל דבר אחר אנו רוצים לצאת מן ההתמודדות — אין הם זקוקים עוד לשום עידוד ולשום סיכוי הצלחה. זו היא הצלחתם. הם אינם נחפזים. מה שלא עשו היום יעשו מחר. ...

תשובתנו הראשונה צריכה להיות, על כן: גם לנו יש זמן. אין בטוח, אם תשובה זו היא נכונה כל-כך. אנו סוף-סוף דימוקרטיה, וכשירצו בכך הרוצים — יוכלו אולי לעמ- כית, כי רובו של העם בציון אינו סבור כי כוחותיו יעמדו לו לאין קץ. אז צריך לומר דבר פשוט ועצום מאד, לעצבנו, לאותו רוב שלנו (אם כזה הוא, אם כמשלהו, ל- משל, באותת מכבאה רוב בעם) — הדבר הוא: כי שאינו מוכן להילחם לא יהיה כי שנבהל מטירור — יורד מן הבמה.

על כן יש לעשות כל מה שבכוחנו של עם נאבק לעשות, כדי שהתשובה זו תהיה אמנם נכונה. כך: גם לנו יש זמן — ואת הזמן נותן לנו המקום. טירור בשומרון? — צריך שיהיה ברור לכל, כי אנחנו נשארים בשומ- רון וביהודה — עם טירור או בלי טירור. וצריך שיהיה ברור, שלא זו בלבד שאנו נשארים ככוח צבאי ומדיני באיזורים אלה — אלא כמעמיקים אנו את אחיזתנו בהם. אנו מתיישבים על ידי ג'נין. אין לטירור שום השפעה על החלטותינו. בית לחם, גילה, חברון — הן חלק מארצנו. הטירור בחלקים אלה — הוא בעיה פנימית, וכבעיה פנימית נטפל בו. אם השיטה העונה של שכר על התנהגות טובה איננה פועלת — נפעיל ביתר שאת את הצד השני של המטבע: את הער- בש. נעקור את הטירור. ללא היסוס.

הדוגמה של שנות 36–39 צריכה להדר- יך אותנו בזה. ידנו האחת מחזקת בשלח — והיד השניה נוטעת וקובעת נקודות הת- יישבות בכל פינות הארץ. בדרך זו מצוי ה- סיכוי האפשרי היחיד לכך, שבקרב אויבינו הטירור ומפרנסיהם תתחיל להתעורר מחשבה של ספק, שמא הם רק מחזקים אחיזתנו על ידי הטירור. מחשבה זו רק היא עשויה להוליך למסקנה: אין להרוס את מדינת ישראל. יש להשלים עמה.

עברנו המפואר בארץ הזאת נותן לנו את מלוא הזכות לומר, כי עד עתה אמנם לא הצליחה האיבה הערבית להחלישנו, משום שהיו בנו כוחות הרצון והנפש להפיק מן ה- מבחן את הכוח לעמוד בו. בעמדנו שוב על רגבי עפר של קברים טריים — חייבים אנו לעצמנו את ההבטחה, כי כוחות הרצון והנפש עודם עמנו.

אחרי 30 שנה - חי וקיים!...

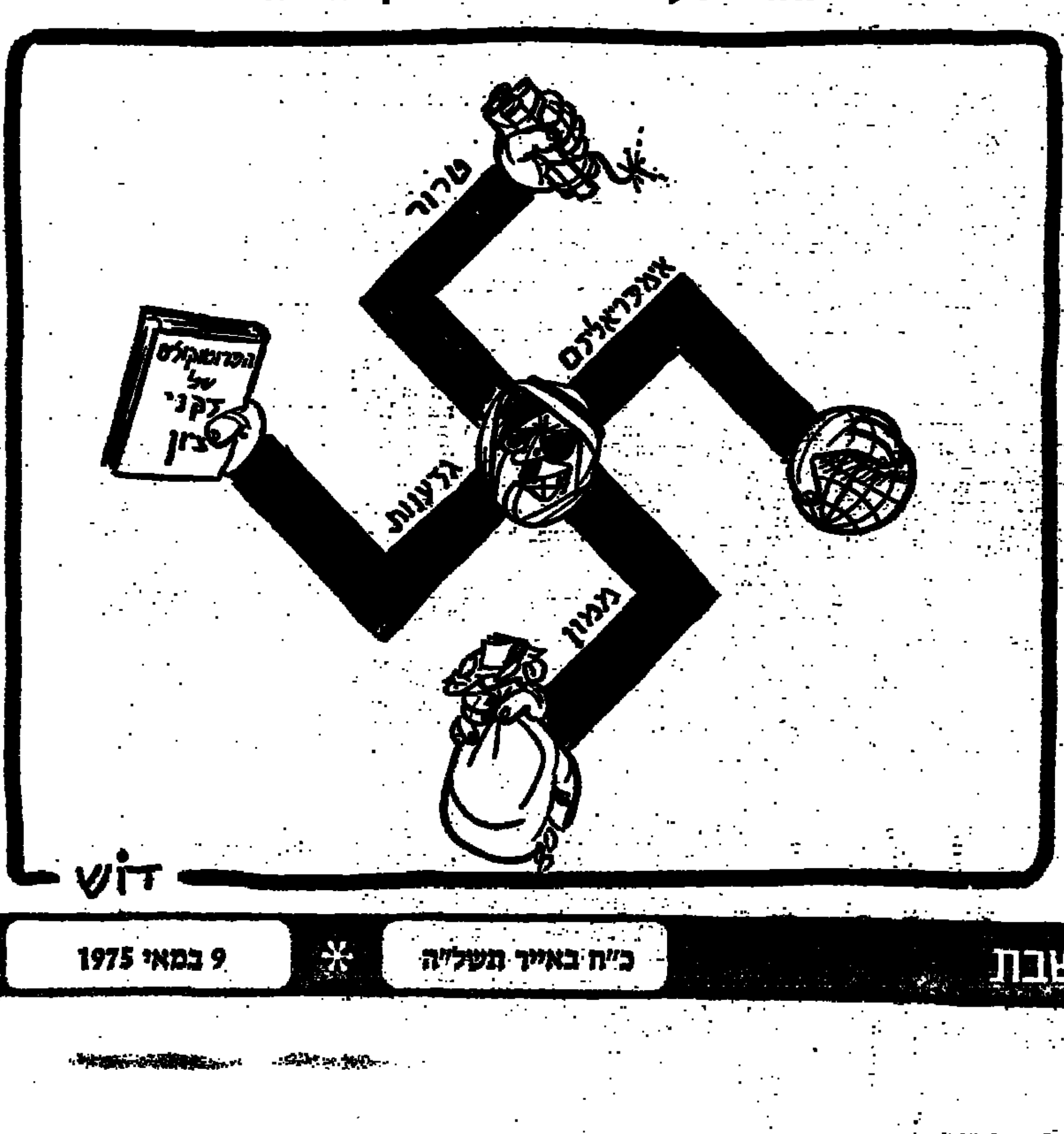

هكذا من الأصل

...המנאם הצרפתי ...יהודות ה...
...מבקשים ... להשתמש ...
...נגד קרייזמן ... לבקורת ...
קיבוץ נחשולים
מעונין בקליטת
וכן רוקים
מורים/
וכן בעלי מקצוע:
טכנאים ואנשי...
בגדי ע...
ובצע משולש
מגדל העמק
לונדון - ...ARD'S
אצל שוו...
מעילים ז...
זמש ועור
לגברות
ולגברים
להשכרה

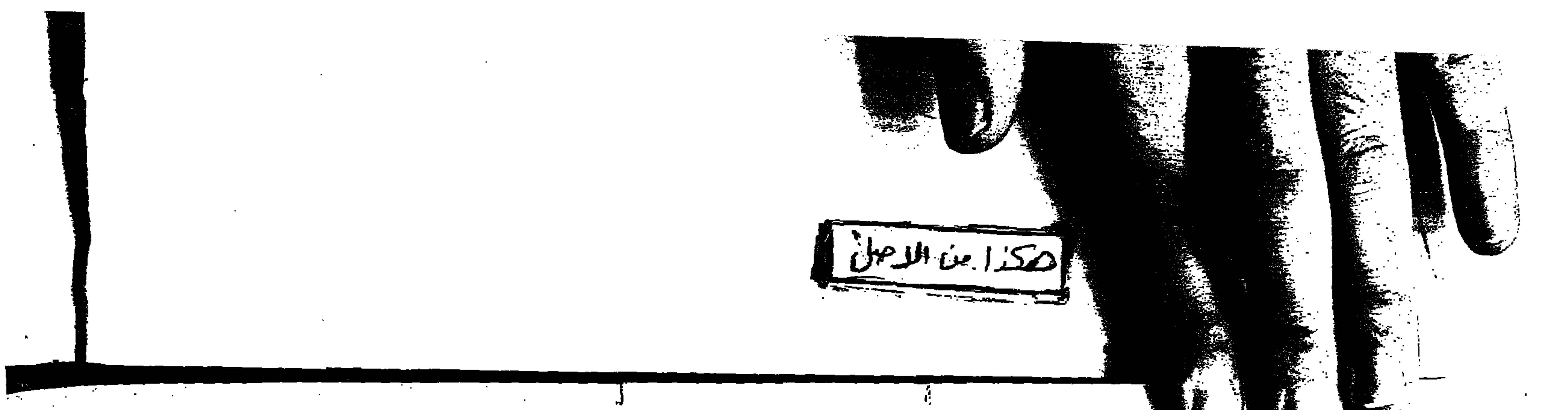

חפשי

סוף־סוף חפשי. לא לכאן דעתו נוטה ולא לשם דעתו נוטה.

ביקורים אינו מקבל תוכחות, או מרות, שום נאמן אלא לעצמו.

מזכיר לך בכך את הבעשה בסיני, שלא נותרו לו אלא שלוש שערות.

נכנס יום אחד אצל ספר ואמר לו:

„סרק אחת לכאן, שתיים לכאן, בלבד שתתן דעתך על פסוקת יפה שבאמצע".

העביר עליו הגוגזן את מסרקו ונשרה שערה מראשו הקרח.

„אין בכך כלום, ידידי, אלא עשה כמנהג האופנה: זו לכאן, זו לשם ופסוקת יפה באמצע".

סריק ונשרה עוד שערה.

„מילא, במה אתה" אמר הסיני. „בלבד שלא אצא פרוע".

על קפה הפוך

פישוטה של עקמומית

סופר־ילדים שקראתי עוסק בתולעת — אריכה, אך מצומצמת בתוך עצמה — שלבה קץ סוף־סוף בבדידותה. בקשה להכנס לחופה, אלא שהיתה בדרגית והאמינה בהרמוניה, הבאה אך באהבה.

יום אחד נשאה ראשה וראתה שורץ יפה, רוחש לפניה בעפר. שלחה לו מתנות וקבלה ממנו מתנות.

כיון שנכנסה עמו לחופתו, חשכו עיניה: לא צר כנגדה, אלא פשוט, קצה גופה השני!

ללמדך כי יום תנועה, הרוצה בהתחדשות, אינה חייבת לבקש אהבה בחוגים לעת־מצוא. די לנו ל י י ש ר את גבנו — והרי כל תולעת־יעקב!

חוץ לחומות

ביוני, הבא עלינו לטובה, יתקיים אצלנו, בירושלים, קונגרס עולמי של מומחים לעניני הצעיר שבמדעים, גרונטולוגיה, או חקר הזקנה.

שיחת רדיו מרתקת, ששלושה מטובי הפרופסורים תמיים עמנו החליפו בה דברים של טעם רב, הכניסתנו במקצת לסוד בעיר היו.

שמעתי, דרך משל, לשמוע כי אין הזקנה באה עלינו קצרה נשימה, בסוף מחזור חיינו תחת השמש, אלא קופצת עלינו לפרקים בעדה רכה ובשוחה. סבור הייתי שצעקה כתנך־מיתב הוא הדבר המוזר ביותר ששמעתי מפי רופאים. מסתבר כי יש גם, כה שקרין, הזקנות־בתוך־הרחם.

שקיפה ב מ ז י ד, אם אפשר לאמר כך! בכל־מקום הביוני כי כלהבת־ההתשה שלנו במוות אינה אלא משחק, שבו מבקשים אנו למתוח את ת ו ח ל ת חיינו מן השנה שבה נולדנו עד קצה גבולם הביולוגי.

מעניין היה לשמוע כי בחירוג משך החיים נמצאת ישראל ברשימת אלופות העולם ורק ארצות־הצפון, שוודיה, נורווגיה, איסלנד, מקדימות אותה במרוץ שמנצחו הוא — מי שמגיע אחרון!

יש, כנראה, משהו בצפון. היוונים הרבו לספר על ההיפרבוראים, שוכני ארץ סוף־העולם שבעבר („היפר") לבנף הרוח־צפון („בוריאס"). יודע הן, או נאמר יותר צפונות, אומרים כי שמעו ודאי על מיטוריה שהשמש אינה שוקעת בהן אלא אחת לשנה. זה רחוק, אולי, ליום הצפוני הארוך. ארץ שכל הקיץ בה אינו אלא יום אחד, אינה יכולה שלא להיות ארץ שנותי־המפלגה.

אף אמנם ספרו אז על ההיפרבוראים כי חיים אלף שנה!

אצלנו ספוגה התאווה לאריכות ימים באגדות העיר ל ו ז. כך נקראה לפנים גם ב י ת ־ א ל שבאפרים. אך גם לוז האגדית, בארץ־החתים, נוסדה, כדבר הכתוב ב„שופטים", בידי אחד מפליטי פלסטין, שאנשי ישראל השלמה, מתגולי יהודה ושומרון, מילאו מכות:

„ויראו השומרים איש יוצא מן העיר ויאמרו: „הראנו נא את מבוא העיר ועשינו עמך חסד". ויראם את מבוא־העיר ויכו את העיר לפי חרב. ואת האיש ואת כל משפחתו שילחו. וילך האיש אל ארץ־החתים. ויבן עיר ויקרא שמה לוז, הוא שמה עד היום הזה."

הדרבה א־לוויה שבלבנון, על גדות הזבני, אומרים החכמים במראי מקומות, אף כי באטלס הפתוח עתה לפני נמצאת ארץ־החתים באסיה הקטנה!

אך הבוא בכל מקום שתמצא, חז"ל הפליגו בשבחה.

„לוז", כציננו ב„סוטה", „מלאך המוות אין לו רשות לעבור בה..."

כמציה שני הכושים, סופרי שלמה, אליחורף ואחיה, בני שישא, „פעם אחת ראה שלמה את מלאך־המוות שהוא עצב. אמר לו: „מפני מה אתה עצב?" אמר לו: „מפני שנתבקשו ממני שני כושים הללו שיושבים כאן". וכבו שלמה לשעירים ושגרום לאותה לוז..."

לוז, שאין למוות שליטה על היושבים בין חומותיה. הרצון להאריך את שנות החיים־הבלתי יתיק כימי חיי הבלבי בעצמם.

אך מ ז ו ר מאוד! בצד התאווה לחיים ארוכים, קיימת מעין הכרה שטוב כי לא ימשכו יותר מדי...

עבודה היא שעל ההיפרבוראים אמרו כי שבה ס ו י פ ו כאלף שנותיהם. נהגו לקפוץ בראש צוק רם ובטא תהומה. נגמר להם.

כהגא בכך ספרו חז"ל על לוז: „מלאך המוות אין לו רשות לעבור בה, אלא זקנים שבה בזמן שדעתם קצה עליהם, יוצאים חוץ לחומתה..."

לא שאני בא חלילה בטוריא עם ביטובי הזמן האנושי, המבקשים להאריך עתה את חיינו באמצעות הויטמינים, ההורמונים, התכשירים האנטיביוטים, סמי־הפלא משככי המכאובים וכל סחוות התיזודיגיה ההנדסית, אלא שמהדק אני אצבעות גם לגרונטולוגים. מיום שאבד פונס דה־ליאון את דרכו למעיין־העלומים בביצות של פלורידה (מבצם לאו־זאבה, שאפשר היה אולי לדרוש את שמה בלוז המודיעה, „לזאנה") אין לנו בירה אלא להרחיק בכבוד.

יהי בא אך רצו שיפלה בידם למשוך את תוחלת החיים האופטימלית שלנו לגבול מותם הביולוגי. בלי שנביע בהם שנה אחת קודם!

הפרט הקטן

הבורחים מהבחירה

חנוך ברטוב

האם הגענו כבר אל השלב האחרון בשקיעתה הנמשכת של מפלגת העבודה הישראלית וצפויים חילופי־משמרות בהנהגת המדינה — אלה ייסוגו אל „הספסלים האחוריים" של האופוזיציה ואלה יעברו לשולחן הממשלה?

האם מלמדים הרפורמים האחרונים — ההכרזה על הקמת „יעד" ובעקבותיה בחוגי־מערכי־חוגים, ידיעות על תיסכולו של המזכיר של מפלגת העבודה והכרזתו לפרוש, מלמול חרישי בסיעת המערך בכנסת על ניתוק שנתגלה אפילו בינה לבין ראש הממשלה ושר החוץ — האם מלמדים כל אלה על סיכוי לצמיחת „תנועת עבודה חדשה" במקום זו המתפוררת והולכת?

קשה לשער את העתיד לקרות בעתיד אלא תוך הסתמכות על נסיון העבר. נסיון זה אינו אפשר שלא ירפה מראש את ידיהם של כל המקווים באמת לשינוי יסודי בהנהגת הציבור, להתחדשותה של הדימוקראטיה הפנימית לתהליך נמשך, תהליך ויוצר, לאורחות שבו יש „בוחרים" ו„נבחרים", „שולחים" ו„שליחים", גם „ציבור" וגם „נציגי ציבור".

ומטעם פשוט: כל מי שיש לו ידיעה כלשהי גם בראשיות הכוחות ביסודה של תנועת־העבודה וגם באופן שנתרגמו הלכה למעשה, יודע שמכשכשים כאן בערבוביה פילוסופיה דימוקראטית־לעילא ומציאות ביורוקראטית־לעילא. מנסים היום לחפש את התאריך המדויק — מתי זה התחיל? זה לא התחיל, זה הלה מן ההתחלה. זה טמון אולי בסגנון טעון־הסתירות של הדימוקראטיה המשתוללת הזאת. לפי זה, אין לסמוך על החברים, שידעו בשביל מי להצביע. יש להבטיח שייבחרו הראויים באמת. איך מבטיחים זאת? על־ידי ועדות־מינויים, על־ידי רשימות מוסכמות וסגורות, שהבוחר יכול לאבק לעצמו או להיות במי לואו! על־ידי כך שמשריינים מראש כך וכך אחוזים, ובראש הרשימה, לצמרות הקיימות. (ב„דבר" של אתמול אני קורא, כי אבנו הבאמבת למנוע פרישתו של זרמי, סופם בכל זאת: „הצעה כוללת גם קביעת רשימה מרכזית שתבטיח מקומם של אישים ופעילים מרכזיים בשלוש התפיבות". כרגיל, כרגיל).

זה התחיל מן הפתקים הקטנים בכאנ"ס לאנ"ס. זה התחיל מהרגשתם של המנהיגים, שכוחם לא בא מתוקף היותם נבחרים, כי בשל היותם ב ח י ר י ם. זה התחיל, כמובן, שהעיקר הוא לעשות משהו, ונמאס מכל הפטפוטים, וגיהוצי־החוק, וקשקושי־הפרלמנטאריים.

זה התחיל ב„נעשה ונשמע". זה נמשך ב„נעשה ונצפצף".

שלא תהיה טעות: דבר זה אינו מיוחד למפא"י, למפלגת העבודה ולמערך. הירכו של דבר: הפילוסופיה של תנועת העבודה היוותה משגת על ראייה שחיתויה של החברה, יחוד אותה מורמים ימניים של „אליטיזם" והסמכותיות היו גם חלק מהשקפת־עולמם.

התעקשות לחזור ולבקר את המציאות במפלגת העבודה דוקא נובעת מן ההכרה של כותב שורות אלה, שכבה של הדימוקראטיה הישראלית אינו רק מעורער אלא איננו רואה איך יתוקן.

כשהיתה החברה קטנה והזרימה הבלתי־פורמאלית בעורקיה היתה מהירה ומתמדת והיוותה למנהיגות סמכות־אמת, וזו כל אלה מעין פיצוי על ביורוקראטיזציה של החברה. שהדברים אינם כשורה גילינו לא רק בשנים האחרונות. היו בודאי כמה פנים לויכוח על „ממלכתיות" לעומת פעילות מגוונת של זרמים רעיוניים ורוחניים שונים ואפשר להבין את הרצון להשל את אחידותה של המדינה הצעירה. אבל כבר אז, לפני חצי־יובל שנים, ניכרה מגמה לקרב „אנשי ביצוע", כלומר כל מי שמקובל לא רק כמי שיודע לעשות אלא כמי שאין לו מחשבות עצמאיות משלו. אנשים יהודים, נוך־קונפורמיסטים, בועסים, גידוח. התבלטו „הנערים" — נעריו של מנהיג פלוני ונעריו של מנהיג אלמוני.

היו בהם אנשים מחוננים מאוד, אף שמיכאל צור אולי לא היה לגמרי חריג בהווייה כזאת, שבה תמיד מתכנה מישהו מלמעלה לאינו צומח מלמטה, והוא מי שעיקר הינו בכשרונו לשאת חן בעיני היחיד ולא במגלות המנשאות אותו מתוך הרבים.

המכשלה החמורה ביותר — ואת זה אי אפשר היה כמובן לראות אלא כעבור שנים רבות — היתה בתוצאות ארוכות־הטווח של שיעבוד הכל לתכליות כפי שנצטיירה בעיניה של הצמרת. כך הלכה ושקעה הכנסת. בלי לפגוע בלא־מעטים מחבריה, ניתן בהחלט לשאול: האם משכה לתוכה הדימוקראטיה הישראלית את המיטב?

כולנו יודעים את התשובה.

כך קרה במפלגות. וידידי במפלגת העבודה לא יכעסו עלי אם שוב איחוד את הדברים כלפיהם דוקא. הרי מפלגת העבודה של 1975 היא אחוזת־עיניים. עשר שנים לאחר ייסודה, ומאז הצטרפו אחד־עשר שנתונים לציבור המבוגרים במדינה, אין אדם יכול להצטרף מבוגר למפלגה, קל וחומר להיות פעיל בה אלא דרך ה„לשעבריים". אלמלא הוכנסו גם חברי הכנסת לרשימות על ידי אותם אישים עצמם שהכניסו לרשימות את חברי־המרכז, צריכה היתה הכנסת לא רק למנוע הקצבות ממלכתיות מאותה מפלגה, כי אם לסמן שאין זו מפלגה דימוקראטית כלל ועיקר. העובדה, שאין עניין זה מוסדר עדיין בחוק, היא מסימניו המובהקים של הניוון הזה.

אגב ידיעה שנדפסה השבוע ב„דבר" — ויש לשבח על כך את העתון — התגלה דבר המסמל את כל המצב הזה כולו. המוסד לביקורת של מפלגת העבודה פסק, כי לראש הממשלה, לשר החוץ בר־לב ולשר לשעבר אהרן ידיב אין זכות הצבעה במרכז, משום שאותם חברים לא נבחרו כי אם צורפו ל־מרכז (ששוב איננו זוכרים מתי נבחר הוא, אבל אנחנו זוכרים א י ך).

לכאורה, אין מה להוסיף על כך. מאז יום הכיפורים, לפני כעשרים חדש, עברו עלינו לא רק זעזועים חיצוניים ופנימיים קשים אלא אנחנו מוסיפים לעמוד לפני הכרעות, אולי הגורליות ביותר מאז קום מדינת ישראל.

והנה: הכנסת המכהנת היום היא זו שהיבחרה חבריה הוכנו לפני הרעש. המרכז של מפלגת העבודה נבחר לפני הרעש. על מציאות דימוקראטית כזאת מוסיף ראש הממשלה להשען את סמכותו.

אני מרגיש צורך להעיד כאן משהו: נגזר עלי כנראה למצוא עצמי תמיד בעמדה של ביקורת על הממשל, ולעתים עד כדי אירוניה מרה. אנשים כמותי סבורים היו כי לאחר הזעזוע הנורא שעברנו כולנו, ייפתח עידן חדש בחיינו הציבוריים. אנשים כמותי ראו בצוות החדש, חרף הספקות שקיננו בלב כבר אז, את ה„נבחרת" הטובה ביותר לביצוע התמורה הזאת.

זאת וצד: בכל שנות קיומה של המדינה איני זוכר תקופה, שבה היתה ההתרחקות של הציבור כולו — להוציא אותו קומץ של נבלים, להמבקר כינה אותם בצדק בוגדים — לשנות את אורחות־חיינו, להסתלק מן הזוהרות ה„קיסריות" המנופחות, להשל את הכוח הפנימי העצום הגנוז במדינה הזאת, להחזיר לעם את הבטחון הפנימי בעצמו, להזרים מן הציבור, להעלות מתוכו לא אומרי „הן" חונפים כי אם שליחי־אמת, נבחרי־אמת, נציגי־ציבור, להחזיר את עטרת תנועת העבודה ליושנה, להחזיר לישראל את עמדת־הכבוד בעם היהודי ובעולם.

איני בא לומר לא שהממשלה הזאת לא עשתה דברים טובים, אף לא שניתן לרואה היום ממשלה טובה הימנה. לא זה העניין, לא כאן הכאב, לא זו האכזבה העמוקה.

ההסבר לכך הנמוך כמו גם למהלכים המדיניים כושלים ולהמנעות מנכילת ההנהגה בתנועת העבודה המתלשת מקורה כנראה, בראש וראשונה, בבריחה מן הבחירה.

כל כמה שלא יישמע הדבר קשה, אין להמצא הסבר אחר לדבר. הצרכן זה הוא בדיחה ישנה, הכנסת הזאת נבחרה על־אפם ועל־חמתם של רבבות לוחמים בעמדם בחזיתות המלחמה. ואפילו כך, הממשלה הזאת לא תוכל להגשים שום תכנית מדינית מוצקת — זאת דעותיהם של כמה מחברים המרכזיים שמענו לא אחת, גם בעל־פה וגם בכתב — כל עוד הצמד הזה. הצמד מן הבחירה, הוא התלוי בלשלטה־הסתרים שבתוך בתוך עתידנו.

אמור: כל הבורח מן הכבוד — הכבוד רודף אחריו.

אולי זה השיקול הסמוי את מחשבתם של מנהיגי מפלגת העבודה. אולי סבורים הם, שככל ירחיקו לברוח מן הבחירה, כן צדידה הבחירה לרדוף אחריהם.

מכאן אולי אותו רצון אומלל של הסדר חלקי עם מצרים, בלי להעמיד את שאלת השלום הסותר הסוטי במוקד פעילותנו המדינית וההסברתית. בכל שאתה מוסיף להרהר בדבר, כן מוליך הדבר לשאלת הבחירות וההתחייבות שניתנה מראש להפריע שלא להגיע לכל פשרות בעניין יהודה ושומרון.

מכאן אולי המצב השורד במפלגת העבודה, וגלוייה האחרונים של ההתעוררות הפנימית הזאת. הכל — ובלבד לא לעמוד לבחירה.

אלא שהזמן — בניגוד לעבודה — הוא ארנבת. הוא הולך ואוזל, כשעון־החול הזה, הלוואי ונגלה ב־11 ביוני, היום שבו אמורים להפגש רבין ופורד בבית הלבן, כי ההבדינו ואיננו דוהרים אם לעבר הסדר בפוי ואם לעבר מלחמה שלא השנה באורח יסודי מאומה.

מכל דית שהיא אין להימלט מן המסקנה, שממשלה זו צריכה לעמוד לבחירה ולהעמיד לבחירה דרך מדינית. אין להימלט מן המסקנה, שבאין בחירות תימשך ההתפוררות הפנימית, תיטל שארית הניות מן הדימוקראטיה הישראלית.

שהרי ניתוח קר של מבנה הכוחות הפועלים בישראל מוליך אל המסקנה, שתחרות אמיתית כזאת לא תושג על ידי קבוצות דורשות־טוב, אף שאדם כמותי רוצה לכאורה לראות בהצלחתן. חברה שיש בה מוקדי־כוח עצומים מכאן וציבור מפורר מכאן לא תקבל תצמית „תנועת עבודה חדשה". התסיסה החדשה רק תתיש את ההתפוררות, תביא לא לחילופי־משמרות, כי אם להילך פי־פשרה. יבוא אולי רגע, שבו תתקבל אפילו ממשלת מומחים, שלאיש מחבריה לא תוכח זכות הצבעה במרכז של מפלגת השלטון. האבסורד יגיע לשיאו.

וכשאתה חושב, שכל זה עלול להתרחש בימים שבליב שולחן הממשלה ישבה דוקא החבורה הזאת, שתלינו בה תקוות מרובות כל־כך, מתפלץ הלב. מחיר הבריחה מן הבחירה עלול להיות כבד מאוד.

מתי תפרוץ המלחמה הבאה?

מאת אורי דן

„מתי עלולה לפרוץ המלחמה?" זו השאלה החוזרת ועולה בחשש בכל שיחה על המצב. ולא רק פרשנים ואנשי ציבור דנים בה. כל בית ישראל.

אם אם משתרשת תחושה — שהיתה חייבת להיות ברורה לכל כבר בתום המלחמה הקודמת — שמלחמה נוספת עם הערבים בלתי־נמנעת.

מתי תתחולל המלחמה הזאת?

לגופו של עניין האם זה ינוח משהו מאתנו, אם היא תפרוץ לא בעוד שלושה חודשים אלא בעוד שישה או שמונה־עשר? כלוחמה היא דבר איום, ושום תאריך אין בו לשנות עובדה מרה זאת. הצרה היא, שבד אי כך, עם זינוה בלי זינוה, עם קיסינג'ר ובלעדיו, מוליכות המסקנות למלחמה שממתין לנו במקום שבו נפסיק לסגת ללא תמורה.

והפעם אין המדובר רק במלחמה עם מצרים וסוריה — אלא גם עם ירדן.

המלך חוסיין מרחיק לכת בהתחייבויותיו הבין־ערביות ובהצהרותיו, ואנו עלולים למצוא את עצמנו מול נסיון של כוחותיו לצלוח את הירדן, חוסיין הקים צבא רציני ולמלחמה כל צבורך להקדיש מחשבה מיוחדת, צבאית, ומדינית.

דבר אחד בולט בכל ההכנות הפרטוכים הערביים. הם מדגישים לא רק שיגור טילי קרקע־קרקע „סקאד" ממצרים וסוריה אל ריכוזי אוכלוסיה של ישראל אלא גם שימוש בכוחות קומנדו מוטסים.

מצרים, ירדן וסוריה השקיעו מאמץ רב בהגדלת יחידות הקומנדו המונחתות ממסוקים. כבר במלחמת 1973 נתקלנו מיד בהחלת המלחמה בנסיון מצרי רחב היקף שנמשך ימים ולילות רבים להנחית גדודי קומנדו בעורף כוחותינו, בנסיון לתפוס מאחזים במעברים החשובים ולהקל על הגעת הכוחות המצריים.

לכן אין זה מן הנמנע, שבמלחמה הבאה יוחזר נסיון זה בקנה־מידה הרבה יותר גדול, ובכל החזיתות. הירדנים עלולים לנסות להשתלט בפרוץ המלחמה על מעברים חשובים בד בבד עם נסיון כוחותיהם השריוניים לצלוח את הירדן, פעולה קלה יחסית מבחינה טכנית. הם, וכן הסורים עלולים לנסות להשיג כמוהו באמצעות כוחות כוננתיים, גם בקרב האוכלוסיה הערבית המקומית בשטחים, ולא רק שם. כן הזכות להקדיש לכך מחשבה מיוחדת. ההדגמה של 1973 בהשמדת כוחות הקומנדו המצריים המוצבים בחזית המעלה היא הטובה ביותר.

לא להיתלות ב„תאריכים"

כדי להשיג מטרה זאת, וכן כדי לא לחזור על מחדלי יום־הכיפורים, אנו חייבים להבין שהפעם לא נזכה לגבי פרוץ המלחמה אף כי לא רק נתוך זה והוא טרובה לכך שלא יהיו מחדלים.

כדי שלא נופתע אין זה די שהמודיעין הצבאי יעסוק אך ורק במידע הצבאי והאחראים לו לא יעסקו ב„פוליטיקה" ולא יהיו שותפים בקונספציה הפוליטית, כפי שקרה לפני מלחמת אוקטובר 1973.

כדי שלא נופתע צריך להפסיק להשתעשע ב„תאריכי קסם" — במועד פתיחת התעלה לשיט, בתום המנדט של כוח האו"ם וכדו' — ב„מועדים דומשים".

מנהיגי ישראל ודובריהם גורמים שהציבור הישראלי יתגודד בין תאריך לתאריך. מדי פעם אנו נתפסים לתאריך שלקראתו „צריך להיות מוכנים", בשעה שהערבים אולי דווקא מתבוננים בתוכנית ההונאה עליהם להשתמש בכיחושים סביב תאריכים כאלה כדי להסוות את התאריך האמיתי שלהם. מלחמות פרצו לא אחת ברגע שהכל הפסיקו לדבר עליהן.

הבעיה שלנו היא איך לשמור כוננות ודריכות לא רק באותם תאריכים מפוקפקים אלא בין „התאריכים". אם רצונו למנוע את המחדל המודיעיני של יום־הכיפורים — עלינו פשוט להיות מוכנים למלחמה בכל רגע. זה מצבה האמיתי של ישראל.

הכל תלוי בראש

לצורך זה אין צורך לגייס כוחות נוספים ולהכביד את הנטל. באורח קבוע, יום יום, נמצאים תחת דגל צה"ל כוחות סדירים וכדומה מילואים שכוננות והערכה נכונות שלהם יכולות להבטיח קידום התקפה־פתע ערבית ולאפשר הנחתת מכת־מנע ישראלית במקרה צורך.

לא ניתן להתכונן ל„תאריך" בשיטה קדומה של ימי כוחות הילדות שלנו — לפי הצורה בה אנו מעריכים כצבא־יהם של מנהיג ערבי זה או זה. עלינו לנהוג כפי שנוהגת למשל ארצות הברית, שיש לה כוחות גדולים במצב הכן, היכולים להתערב בכל מקום בעולם. (והוא הדין בבחה המלחמה הנמצא בכוננות כל שעות היממה, בלי כל קשר למצבו הצבא הסובייטי ברחבת העולם, או להמרוץ כוחות „ברית וארשה").

נקודת ראות זו של „כוננות־בכל־רגע" — זו הגישה שעל ישראל ליישם בוודאי ובוודאי. אם כך ייעשה ייפסק „משחק הפסולולים" המעצבי בצמרת הישראלית הנוצא מיד את ביטויו בכל שדרות העם.

כמובן, לצורך יצירת מצב זה דרושים דמיון מבצעי וכושר ארגוני במקצועות הבריאות המוזיינים במלחמה, ויש צורך בכיבושת שליליה בה עמדה ועדת אגרנאט, ואשר יש כאלה בצמרת צה"ל שעדיין לא יהדו לעצמי קה.

כך תהרים אנו שוב לטרגיב מרסי ב־כותבו הצבאי — העיקה העליון של הצבא רצה אגרנאט, שהצביעה כמה במלומי צה"ל על מחדלי המלחמה הקודמת, הנגיה כה שהיה יודע מאז 1948, הצבא הישראלי כצבא הוא צבא מצוין וכשבים שהיו נבצר בדרך כלל בעיקרים של מפקדים ובי־ידדע שבבהלה.

כאשר מדברים על הצורך שבצה"ל יהיה בכל רגע בכוננות למלחמה יש לשים לב לנקודה זאת בביטחה.

יובל אליצור

הסכם בריסל: ראשית הדרך

השבוע, כמעט מבלי משים ובלא שרבים הספיקו לתת לבם למיפנה שחל, הוסכם במקצת נחוי־הראייה הכלכלית כבעיות „חלוקת העוגה" לסיכוי האפשרי כי „העוגה" עצמה תתפח ותגדל אם המשק יחזור להיות מרקמה ועירה המתבשלת במיץ של עצמה, בירכתי הים התיכון ויעשה חלק של המשק העולמי. לפתע נפתחו בפנינו אופקים המבצעים ליזמה ולתנופה של ישראל.

שני תהליכים שעיקמו באיטיות תקופה ארוכה ליבלבו והניבו פרי. אחד גרם לטיסת שר החוץ יגאל אלון לבריסל, ואחד גרם לצאת של האוצר יהושע רבינוביץ לוושינגטון.

התשוב בשני התהליכים הוא זה ששיאו יתרחש בבריסל — חתימת ההסכם להקמת „אזור סחר חופשי" בין ישראל והקהיליה הכלכלית האירופית. בוושינגטון יחתם כנראה הסכם נוסף לשיתוף־פעולה כלכלי בין ישראל וארצות הברית, שמטרתו ומשמעותו יהיו מצומצמים יותר.

מלבד העיתוי המקרי שבחתימת שני ההסכמים יש בהם צדדים משותפים נוספים. החשוב בהם הוא ששניהם מחזקים — כל אחד בחזית אחרת — את קשריה הכלכליים של ישראל ופותחים אופקים חדשים ליצוא הישראלי. ההסכמים מנתצים את בידודה הכלכלי של ישראל ומחזקים אותנו במערכה נגד החרם הערבי.

אף שההסכם עם ה„שוק" „מכניס אותנו לאירופה" — הכן הראוי שנתחיל לחשוב יותר במושגים אירופיים כשאנו מדברים על פיתוח כלכלי — תימשך זיקת ישראל למשק האמריקני גם להבא. מוקדם או מאוחר יהיה עלינו למצוא מכנה משותף לשתי „אהבות" אלה, ואין להניח שהדבר יהיה קל.

בחודשים הקרובים ייעשה מאמץ ניכר על ידי משרדי הממשלה, מכון היצוא, התאחדות התעשיינים וההסתדרות להסביר את פרטי ההסכם שייחתם ביום א' בבריסל. יש סעיפי מכס והנחות הודגעות — מבעירות יותר לגבי היצוא הישראלי וקשות יותר כשמדובר ביבוא לישראל — אך יש גם רשימות של „יוצאים מן הכלל" ומכסות יצוא, שאם עוברים אותן חוזר המכס לקדמותו. יש כללים שונים לגבי יצוא תעשייתי ויצוא חקלאי (לפי הגדרות ה„שוק" שיווקי ירקות ותרכיזי פרי הדר הם „תוצרת חקלאית" בעוד שבישראל מוגדרים פריטים אלה „כמוצרי תעשיה").

„קורסים לשוק המשותף" יערכו מטעם מוסדות שונים וכל ענף במשק יתבקש להביא את חבריו אל ספסל הלימודים. חוברות הדרכה כבר נמצאות במכבש הדפוס.

בשעות ההתרגשות הגדולה אין הציבור הישראלי אדישות מורה לגבי המגעים עם ה„שוק", והוא לא נמנה גם אחר שבדצמבר אשתקד, בסוף ישיבה מאראתונית שארכה 21 שעה, הגיעו ישראל וה„שוק" להסכם שייחתם עתה בבריסל, היה ברור שה„סיווג" בינינו ובין תשע המדינות של מערב אירופה יסתיים ב„התכנה". ההתעניינות המעטה בנושא נראתה מפתיעה במיוחד על רקע המחלוקת העמוקה — ריב־אחים כמעט — שנתגלעה בנושא זה בדרגה ולאחרונה גם בבריטניה.

יתכן מאד שתקופה זו של „לא איכפתיות" כבר מאחורינו. העוסקים בכך מניחים כי ככל שיתקרב מועד הפעלת ההסכם, ככל שיוחדרו פעולות ההסברה והעידוד לחוגים רחבים יותר, ירגיש כל תעשיין, כל חקלאי וכל יבואן שההסכם זה נגע לו.

יש מי שסבורים כי הויכוח הציבורי בדבר ההשתלבות ב„שוק" יתחיל בישראל לאחר מעשה. לאחר טקס החתימה בבריסל, לאחר האישור על־ידי הממשלה בירושלים ולאחר שמסע ההסברה יחדור לתודעת הרבים יכה גלים יימצאו גם כאלה שיקראו: „עצור! בה העבודה הזאת לכם די" לשכניעו מעבנות כלהלן:

* חומות המכס ב„שוק" נמוכות בלאו הכי וניתן להתגבר עליהן גם ללא הסכם. ממוצע המכס ב„שוק" הוא 6.9 אחוזים ואילו בישראל הממוצע הוא 25 אחוז. אף כי ניתנה לנו ארכה של 14 שנים עד שיהיה עלינו להגיע לאפס מכס על מרבית מוצרי היבוא, יהיה סך היתרון הישראלי גדול כפי היתרון של תשע מדינות ה„שוק".

* יש ענפי תעשיה שגם לאחר תקופת ההסתגלות של 14 שנה לא יוכלו להתחרות במוניטין ובחידושים הטכנולוגיים האירופים. מפעלים אלה ייאלצו להתחסל, ההשקעות שנעשו בהם ירדו לטמיון והעובדים ייאלצו לחפש מקומות עבודה אחרים.

* על־ידי ויתור על מכסים תאבד הכנסת הכספית לאוצר המדינה, האוצר ייאלץ לפצות את עצמו בהעלאת שיעור מס הערך הנוסף ובצורת מכסים פעמיים אחרים שיפגעו במעים הנהגים כיום מביסוי מכך יחסית.

* ההסכם עם הקהיליה הכלכלית האירופית „יסבך" את ישראל ביחסיה עם ארצות־הברית ועם מדינות אחרות שעמהן היא מקיימת קשרים מסחריים הקיים. עתה נאלץ להפלות לרעה יבוא משוויץ, שוודיה, יפן, דרום־אמריקה ואפריקה.

הגלגלת העיקרית של טיעונים אלה ד־אמרים היא בראותם את ההסכם עם ה„שוק" כמצב סטאטי, בסוף הדרך. למעשה ימצא ביום כי הבא, לפמרת חתימת ההסכם, בראשיתה של דרך חדשה, של התפתחות שיהודע לה הצעפה מהבטח ומרחיקה לכת של כל שיקעה במשק הישראלי בעשרים השנים הקרובות. וכיוון שמדובר במציאות אמית אין ההשוואות התיכינים של העבר תופסים.

אם נבדוק את הענפים שייפגעו על רקע האפשרות שעתה ניתנת דחיפה להשקעות אדירה של חברות רב־לאומיות שירצו לנצל את התמורה ההבשתיתית הקיימת בישראל כדי לחדור באמצעותנו לשוק האירופי הגדול; אם ניתן דעתנו לעובדה שחברות אירופיות יקבלו הסכמי ידע ושיווק עם חברות ישראליות כדי לנצל יתרונות יחסיים, יתברר לנו שאולי נוותר על כמה מפעלים כושלים אך נקבל בתמורה פיתוח תעשייתי עצום.

גם המבחן המסך הכנסות האוצר מוטעה מיסודה. בכל שמתרחבים בסיס המשק, בכל שגדל הכמות־ מוספים ממפעלי תעשיה כן עולה הכנסות האוצר בשיעור גדול פי־כמה מהסכומים שלא יתקבלו אם יוטלו מכסים על היבוא. ובדומה, גם הטיעון בדבר היתרון הישראלי הגדול לצבות השיווק המצומצם יחסית של „השוק", איננו כבדם. „הקהילה הכלכלית האירופית" תוכל להתקיים ולשגשג גם אם ישראל לא תהיה קשורה עמה בהסכם כלשהו, אך אם ישראל תמצא את עצמה בודדה, ללא עגן ב„שוק", היא עלולה להישאר משק קטן ומסוגר הנכנס לקפוץ והתחומם על־ידי משיכת שורשי נצליה.

אם כל דאגתנו צריכה להיות נטויה לשימורה ולחלוקה הצודקת של ה„עוגה הלאומית" הקיימת, אפשר שההשתלבות ב„שוק" מיותרת. אך מי שמאמין שניתן להגדיל את ה„עוגה" אינו יכול לחשוב במושגים של „עם לבדד ישכון".

אשר לטיעון בדבר ה„התסבכות" עם ארצות־הברית ועם מדינות אחרות, סבורים אלה שרואים בהסכם בריסל רק ראשיתה של דרך חדשה כי גם לבעיה זו יימצא פתרון של הרחבה בברוצת השנים. ד"ר יעקב כהן, ציר ישראל בבריסל, כי שטיפל בשנים האחרונות בהסרת המכשולים הסכנים הרבים שהוצבו בפני המשלחת הישראלית, כתב זה לא מכבר ב„רבעון הכלכלי" שהוא מאמין כי בברוצת השנים יחייב ההסכם עם ה„שוק" את ישראל להנמיך את המכסים כלפי ארצות־הברית וכלפי מדינות תעשייתיות אחרות. לדעתו יהיה אפשר להגיע להסדרים של הפחתות הדדיות עם ארצות־הברית ואף עם „אפטא" ארגון איזור הסחר החופשי של אירופה, שבו חברות שבע מדינות מערב־אירופיות שאינן חברות ב„שוק".

עוד יש לזכור, כי בשנים הקרובות יהיו לישראל יתרון מיוחד שכן היא המדינה הראשונה המגיעה להסכם כלא של איזור סחר חופשי במסגרת „ההסדר הגלובאלי למדינות הים התיכון" — המדיניות שאותה קיבלה ה„קהיליה" בכנס 1972 לפי הצעת שר החוץ הצרפתי מוריס שומאן. מדינות אחרות כגון טוניסיה, אלג'יריה ומרוקו, וכן ספרד, פורטוגל, מלטה וקפריסין, לבנון ומצרים, עדיין עומדות כולן ב„תור" ובעתיד הקרוב, לשנות, ואולי לנו עדיפות כלפיהן.

ההסכם שכנראה ייחתם בוושינגטון בשבוע הבא יכלול גם סעיפים לעידוד הסחר בין ישראל לארצות־הברית — מניעת כפל מסים, עידוד השקעות, הסרת מכשולים כגון החרם הערבי וביטוח סיכוני הסחר עם ישראל. „הגשר הגדול" בינינו ובין ארצות־הברית — בקשה לשיוך בשנת התקציב האמריקנית הקרובה המתחילה ב־1 ביולי 1975 — יידון השבוע בקיפין בשיחות השר יהושע רבינוביץ עם עמיתו האמריקני וויליאם סיימון ועוזריו, אך היא לא תהיה נושא למשא־ומתן.

הסכמי בריסל וושינגטון, שניהם, הם חלק ממסגרת שאת תוכנה יקבע כל אדם בישראל: פועל, תעשיין, צרכן. באות השרים והפקידים, היועצים והמפקידים, הצוערים וההכרות במסדרוני הממשלה השונים ובגופים הכלכליים שידעו שכם בהחלטות להסכם עם ה„שוק" הם כאיזור שעלה בידיו להביא את הסוס אל השוקת; לשתות צריך לרצות הסוס עצמו. כל אחד מאתנו יקבע בהתנהגותו הכלכלית אם אכן ההסכם יביא בכנפיו את המיפנה הנקווה.

ישראל והשוק - בתאריכים

25.3.57	שש מדינות באירופה — גרמניה, צרפת, איטליה, בלגיה, הולנד ולוקסמבורג — חותמות על „הסכם רומא" המקים את ה„קהיליה הכלכלית האירופית".
1.1.58	„הסכם רומא" נכנס לתוקפו.
1.1.59	הצעדים הראשונים בין ה„שוק" והמדינות שמחוצה לו נכנסים לתוקפם.
20.6.60	ישראל פונה ל„שוק" על מנת לפתוח במגעים ובדיונים באלגנטיות.
26.11.62	שר האוצר לוי אשכול עומד בראש המשלחת הישראלית הפותחת בבריסל את המו"מ הרשמי הראשון. ה„שוק" מסכים רק להסכם סחר בעל משמעות מצומצמת. נסיונות להרחיב את המסגרת נכשלים.
4.6.64	השר עקיבא גוברין חותם בשם ישראל על הסכם סחר ללא העדפה שבו ניתנו לישראל כספר הנחות מכס על כמה פריטי יצוא.
7.6.67	בעיצומה של מלחמת ששת הימים מאשרת מועצת השרים של מדינות ה„שוק" את בקשת ישראל להסכם סחר חדש, שבו יינתנו לישראל תנאי העדפה, כלומר הקלות שלא יועברו אוטומטית גם למדינות אחרות. אחר־כך מונעת צרפת קבלת הסכם ברוח זו.
29.6.70	לאחר מו"מ מייגע חותמת ישראל על הסכם העדפה עם ה„שוק". מעמדה משתפר אך היא שואפת להסכם מרחיק־לכת יותר.
9.10.72	מועצת השרים של ה„שוק" מאשרת בלוקסמבורג את „תוכנית שומאן" של „הסדר גלובאלי למדינות הים התיכון". בהתאם להסדר זה יכולה ישראל להגיע למעמד של „אזור סחר חופשי" בינה וה„שוק".
23.1.75	ישראל וה„שוק" חותמים בראשי־תיבות על ההסכם החדש. יש להתגבר על התנגדות צרפתית, התנגדות איטלקית לכמה סעיפי ההסכם.
11.5.75	שר החוץ יגאל אלון יחתום בשם ממשלת ישראל על ההסכם החדש, ההופך את ישראל יותר מכל קודמי להשתלבות מלאה ב„קהיליה הכלכלית האירופית".

„אין לקנא בו", אמר אחד השרים על מסעו של רבין לפגישה עם פורד

מאת יוסף חריף

ראש הממשלה אמר ליועציו כי כאשר פורד וקיסינג'ר מבקשים „יזמה" ישראלית הם מתכוונים לויתורים ישראלים. אך „כל עוד אין תזוזה מצרית, לא תהיה תזוזה ישראלית" ● סאדאת סירב לבוא לושינגטון ולפיכך החליט פורד לפגשו בזאלצבורג ● ידידי ישראל בקונגרס ממליצים לפני ישראל לא להגיע לידי קרע עם הממשל.

אם להסתמך על דברים שהשמיע השבוע ראש הממשלה, יצחק רבין, בחוג סגור בענין הסדר עם מצרים — קשה להעריך את תוצאות התנופה המדינית המחודשת של ארה"ב, כשחוד־החנית שלה הוא הפעם הנשיא פורד בעצמו.

לאחר שנודע על ההזמנות ששיגר הנשיא פורד לנשיא מצרים ולראש ממשלת ישראל לפגישות נפרדות עמו היה ברור לכל, כי ממשלת ישראל מתקרבת עתה למבחנה ה־אביבי. אולי המבחן בה"א הידיעה ביחסיה עם ארה"ב. הפעם, אם יהיה עימות, הוא יהיה עם הסמכות העליונה, שאין למעלה הימנה בארה"ב — הנשיא. יתירה מזו, עד כה אפשר היה להתנצח סביב השאלה מי־המצה־את־מי; עתה, לצורת למראית־עין ימתחו קו על העבר ויבררו את הדברים מן ההתחלה כדי שלא להותיר עוד מקום לאי־הבנות. הפעם יתנהל הבירור ללא „מתווכים", אלא באורח ישיר, פנים־אל־פנים, — פורד מול רבין — והתשובות כשאלות יצטרכו להיות ברורות ותוכנות.

גם השבוע, בישיבת הממשלה, כאשר הו־דיע ראש הממשלה לשרים על ההזמנה ש־קיבל מנשיא ארה"ב לבקר בבית־הלבן, למה שושינגטון מכנה „פגישת עבודה" — להב־דיל כביקור רשמי סתם, שעניינים הם הצי־קר ולא בהכרח התוכן — נמנע מר רבין מלפתח בדיון מדיני. הוא הסתפק בהערה, כי דיון כזה יתקיים „לקראת נסיעתו". להב־רי הממשלה היו, מן הסתם, שאלות רבות אבל, על כורחם, דחו אותן ליום שידובר בהן. אבל גם בלעדיהן אפשר היה לחוש באווירה ההוזוה: „אין לקנא בו"... — לחש שר אחד לזולתו.

„השיקולים של מארס תופסים גם היום"

כלפי חוץ לפחות הוסיף השבוע ראש־הממשלה להעניק קור־רוח, אף שהוא לא פתות מאחר ידע להעריך את הומרת ה־מארשות המצפים לו בשבועות הקרובים. האפשר, שדווקא משום כך סקרנים היו רבים לדעת כיצד הוא מתאר לעצמו את ההתפ־תחויות מכאן ולהבא.

מה יהיה כיוון ההתפתחויות? — שאל רבין בעצמו והשיב: מצרים רוצה בהסדר „מדיני" לפי תנאים שלה; ארה"ב מציעה לנו שנקבל את התנאים הללו; ואנו, ישר־ראל, אומרים: אותם שיקולים שהניעו אות־נו אז (בחודש מארס, במשא־ומתן באמצעות הד"ר קיסינג'ר) — תופסים גם היום!

„אנחנו" — נקט ראש הממשלה בלשון רבים. קשה לומר שהכל בממשלה סוברים כמוהו ואומרים אותו הדבר. על כל פנים, הוא אומר, כי לממשלה צמדה ברירה: „מה שלא היה טוב אז — לא טוב גם היום"? והכרום הספיק איש מן המאזינים לו לשאול „אך מה בכל זאת יהיה"? — השיב ראש הממשלה: „הדברים די פשוטים. אם אין תזוזה מצרית — אין תזוזה ישראלית... כל מה שנדרש מאתנו כיום הוא שיקול־דעת, תבונה וקור־רוח והעיקר — הכרה שאין לעשות דברים, שאין אתה משוכנע כי מוצ־דק לעשותם. רוצה לומר, השכנוע העצמי של ישראל הוא שצריך בסופו של דבר להכריע, ולא לחצים מבחוץ".

זה הולך. אלא שדווקא פשטות זו, או בהירות זו של דברי ראש הממשלה גורמת, לא רק אצל איש־ברחוב, אלא גם אצל חברי ממשלה, חוסר בהירות: מצד אחד טוען מר רבין, שיש מקום להתווכח עם הממשל בושינגטון, אך „אסור שהדברים יביאו למשבר"; ומצד שני, אף שהוא יודע את עמדת ארה"ב („ושינגטון מציעה לנו בעצם לקבל את התנאים המצריים") הוא מגלה תקיפות וחוזר גם היום על האני־מאמין שלו, ששתי הבעיות, כלומר ישראל ומצרים — חייבות ליטול על עצמן התחייבות להימנע מכל שימוש בכוח ללא הגבלה ושיש כלשהו וכי הצדדים בכוונות מצ־רית להתחייב שההסכם (על הסדר־ביניים) יהיה בתוקף „תקופת שנים ארוכה", כמד־דומה. — שוללת כל אפשרות להשיג את המטרה המרכזית המצדיקה נטילת סיכונים הכרוכים בנסיגה מקוי ההגנה שבהם מח־זיק עתה בסיני.

ההר בא אל מוחמד

אם לשפוט על פי תיאור האמריקני אודי־מצרים קשה להבין, כי ארה"ב יש בידה הכח להשיג מידי סאדאת ויתורים מפליגים. יש משהו סמלי גם במקום המפגש בין פורד לסאדאת. אין היא נערכת בושינגטון. זה בלא ספק מכובד יותר מבחינתה של ושינגטון, הרוצה את הנשיא — בא אליו. והנה, אף שסאדאת רוצה בטובתה של ארה"ב כבשראתה אין הוא עולה אל הבית־הלבן ועל כורחו נפגש פורד עם סאדאת ב„מחצית־הדרך", בזלצבורג.

מקרה? לא דווקא. על כל פנים ראוי לזכור, כי פעמים אמור היה נשיא מצרים לבוא לושינגטון לביקור רשמי (פעם ב־נובמבר אשתקד ופעם בינואר השנה), אבל סאדאת הוא שדחה את הנסיעה ובפעם ה־פעמים אמר, כי ל א י ב ו א ל ו ו ש י נ ג ט ו ן לפני שיושג הסכם ובעקבותיו תיסוג ישראל נסיגה נוספת. המדרש לכך יכול להיות אולי זה: אם אתם, האמריקנים רוצים „לראות אותי בושינגטון" — במובן הרחב של המושג — עליכם לעשות „משהו" עם ישראל!

הסוף: שפורד נוסע לסאדאת ולא להיפך, גם אם הפגישה לא תתקיים בקאהיר, אלא בשטח „ניטראלי", דומה, כי אין דבר זה גמול משמעות.

בטרם נקבעה הפגישה עם סאדאת ניסה ד"ר קיסינג'ר באמצעות שגרירו בקאהיר למשש את הדופק המצרי ולראות אם יש סיכוי למשוך את מצרים להביאה לידי „ויתור" מה לטובת ישראל. קיסינג'ר התכוון, בכל המשוער, להשיג הסכמה מצרית לתוחלת־זמן ארוכה יותר של הסדר־הביניים משהיו המצרים מוכנים לה עד כה (המצרים הציעו במהלך המו"מ בחודש מארס שבמקום שנה כה יה צורך להאריך את המנדט של כוחות האו"ם שבאזור החיץ מדי שנה. חושים — יודע מכאן ולהבא, אם יושג הסדר־ביניים, אחת לשנה). אולי משום ששר־החוץ האמריקני הבין, שאם יוכל להביא לישראל ויתור בשאלת תוחלת־הזמן — נניח הסכם לשנתיים לפחות — יוחשב הדבר לויתור מצרי ואז יקל על ארה"ב ללחוץ על ישראל לעשות גם כן ויתור נוסף. אבל התגובה הראשונה היתה מאכזבת. השגריר האמריקני בקאהיר דיווח לושינגטון, ש־מצרים טוענת, כי היא הלכה עד קצה גבול יכולתה...

עם אלון לא דובר על הפגישה

אפשר שבהמשך המגעים בין ושינגטון לקאהיר — ירושלים מודה שהיא יודעת כיום מעט מאד „מה הולך" בין ארה"ב לבין מצרים — קיבל קיסינג'ר איזה סימן, שפורד לא ייצא מעם סאדאת בידים־ריקות לגמרי ובענין תוחלת־הזמן של ההסכם „יש על מה לדבר". שאם לא כן קשה להבין מה ראו בושינגטון לזמן את פורד ואת סאדאת לזלצבורג. קשה להניח, שאחר כל המהלומות שהונחתו על ארה"ב בשבועות האחרונים מוכן היה הנשיא לשים את כל יוקרתו על כף המאזניים בלא שהושגה מראש הבנה כלשהי בין ארה"ב ומצרים. יש לזכור, כי המאמץ האמריקני המחודש מכוון להחזיר לושינגטון את היוזמה ולא להניח למוסקווה לקטוף את פירות הכשלון של קיסינג'ר במזרח־התיכון. כשלון נוסף, והפעם בדרג העליון, יהיה בו כדי לערער את מעמדה של ארה"ב באיזור כמה מונים. רק לאחר שהוסכם על פגישת פורד—סאדאת, יזמה ושינגטון את הפגישה בין הנשיא לבין ראש ממשלת ישראל. בשיחה עם שר־החוץ, יגאל אלון, ששוחח עם ד"ר קיסינג'ר בחודש שעבר על הצורך לחדש את הדו־שיח בין ושינגטון וירושלים ועל כך שכל אחד יעשה „במיטב יכולתו" לשם תיאום העמדות לקראת ג'נבה, לא דובר כלל על האפשרות של פגישה בין הנשיא לבין ראש הממשלה. באותו יום שאלון עמד לעזוב את ושינגטון — ה־21 באפריל — נתראיין הנשיא פורד ברשת הטלוויזיה ה־אמריקנית סי.בי.אס. המראיין שאל את הנשיא: ידיעות הבאות מירושלים אומרות, ששר־החוץ אלון מתכוון להציע „פגישת פיסגה" בינך ובין מר רבין. האם אתה מצפה לפגישה כזאת?

קיסינג'ר ליעקבי: השדר היה „לפני"...

תשובתו של פורד היתה, שאין הוא מצפה לכך... על כל פנים לא לפני שתחול התקדמות נוספת בכיוון מחודש (במדיניות המזרח־התיכו־נית). ייתכן — אמר — שבשלב מסויים יהיה זה דבר רצוי, אבל יהיה זה גם רצוי לפגוש ראשי מדינות אחרים מן המזרח־התיכון, „אבל אין אני רוצה לקבל עלי כל התחייבות הלילה לגבי כל אחד (מראשי המדינות) או ליותר מאחד"...

באותם רגעים שהשמיע פורד את הדברים כבר היה אלון במטוס בדרכו לישראל ולפני צאתו ל א נאמר לו דבר על מה שמתבשל בין ושינגטון לקאהיר בכל הכרוך בפגישת המיסבה בין פורד לסאדאת. רק אחרי שקאהיר הודיעה את דבר הפגישה הקרובה בין נשיא מצרים לבין נשיא ארה"ב נזהרה ושינגטון להודיע על כך באורח מוסמך ובמקביל החלה מדברת עם ירושלים על פגישה בין הנשיא לבין ראש ממשלת ישראל. אבל גם מי שלא מחשיב במיוחד את „דקדוקי־העניינות" הללו יקשה עליו, כמדומה, שלא להרהר בבינת היחסים בין ושינגטון וירושלים ותשובתו של פורד בסיום הפרק המזרח־תיכוני, שבאותו הראיון אוכזת משהו. כשנשאל על־ידי ה־מראיין: וכך הטיפול בישראל לא יהיה עוד בעתיד כבמדינה מ ו ע ד פ ת? — השיב: סבורני כי במצב קשה זה, שה־אפשרות של מלחמה היא רצינית ואם תהיה מלחמה הרי חידוש האמברגו על הנפט (הערבי) הוא בלתי נמנע — אני סבור, כי עלינו להיות זהירים מאד בהליך ההער־כה מחדש שלנו!

משפטים אלה עשו את שלהם וישראל רשמה אותם לפניה. היה זה ראש הממשלה, שבאחת מישיבותיה של הממשלה אמר, כי כל „העיון מחדש" לא בא אלא כחלק מן הלחץ על ישראל. התבטאות זו של הנשיא פורד יש בה, כמדומה, כדי לחזק את הערכתו של מר רבין. אבל אם אמנם זו היתה תכלית „העיון מחדש" הרי שמשהו נשתנה. גם בושינגטון משגיחים לדעת כי המטרה לא הושגה באותה מהירות שציפו לה. על כל פנים, שר־החוץ האמריקני מבקש עתה להסב־יר, כי „העיון מחדש" אינו מכוון דווקא נגד ישראל. מעניין היה הראיון הקצר שמסר השבוע בממשלה שר־התחבורה, גד יעקבי, על שליחותו ההסברתית בארה"ב. בין השאר סיפר על שיחה שהיתה לו עם ד"ר קיסינג'ר (ההכרות בין השניים היא עוד מן הימים, שיעקבי היה תלמידו של קיסינג'ר באחד הסמינרים הבינלאומיים באוניברסיטת האר־ורד). באותה שיחה חזר קיסינג'ר וטען כי „העיון מחודש" אינו מכוון נגד ישראל. אם כך — הקשה יעקבי — איך אתה מסביר את השדר החריף של הנשיא פורד אל ראש הממשלה רבין (באותו שדר, כזכור, נכלל האיום בעיון מחדש שושינגטון תצטרך לע־שות לגבי מדיניותה באיזור אם ייכשלו השיחות על הסדר־ביניים). תגובתו של קי־סינג'ר היתה: זה (השדר) היה ל פ נ י... ועכשיו אנו נמצאים א ח ר י...

קיסינג'ר נתכוון אולי לכך, ש ל פ נ י — כלומר, כשהיה צורך למנוע את כשלון השיחות היתה לאותה פיסקה בשדר „העיון מחדש" משמעות שונה משיש לה עכשיו — א ח ר י כל מה שאירע בינתיים.

גורמים אמריקניים בישראל דיווחו כי ישראל תעמוד איתנה

מעניין הדבר, כי אפילו גורמים אמריקניים בישראל — שהיו שותפים להבנת מסעו של ד"ר קיסינג'ר במזרח — גילו, כי בדיווחיהם הביעו אמונם לאפשרות שישראל תגלה ע מ ד ה א י ת נ ה וכי יש לקפוד את עמדתה זו ב ר צ י נ ו ת.

אבל נגזר, כנראה, על ישראל להיות לזמן מה עם התפרצויות כאלה מצד ד"ר קיסינג'ר. הוא נפגע ללא ספק קשה מכשלונותיו של ארה"ב במקומות אחרים בעולם וביחוד בדרום־מזרח אסיה, אך מכבידים עליו ונוטלים ממנו את כושר הויסות העצמי.

אלה הנוטים לראות בושינגטון סימני התאוששות בגישה האמריקנית סומכים הער־כתם על מגעים עם גורמים שונים בממשל. יזוקה שגורמים אלה משקפים משהו מן ה־הירהורים־השני של מעצבי המדיניות בשדגל ממש. בניגוד לתחזית הקודרת לגבי מה שעלול לקרות כתוצאה מכשלון שיחות קיסינג'ר — תחזית, שקיסינג'ר עצמו השמיע אותה בשיחתו האחרונה בירושלים עם ראש הממשלה ואנשי־צוות המשא־ומתן — נראים כיום הדברים, לאחר שקיעת האבק, פחות גרועים. כך, למשל, חשש קיסינג'ר — לפחות כך אמר — שמצרים תקשיח עמדתה ועל כורחה תשוב לחיקה של מוס־קבה, ושתהיה התמוטטות במזרח־התיכון כתוצאה מהתפרצותה של בריה"מ ורצונה לנצל את כשלון השיחות כדי לדחוק את רגליו של קיסינג'ר, ושבריה"מ תדרוש במפגיע את כינוסה המידי של ג'נבה כדי ליצור חזית אנטי־ישראלית תוך נסיון לכ־פות את רצון הרוב — ברית־המועצות פלוס מדינות ערב המשתתפות בוועידה — על ארה"ב, ובאמצעותה על ישראל. והואיל וישראל לא תוכל אלא לדחות את התכנית הסובייטית שתובא לג'נבה (הכוונה „לתכ־נית־שלום" שעיקרה נסיגה ישראלית לגבו־לות 1967 והקמת הגדה המערבית ורצועת־עזה למדינה פלשתינאית עצמאית) — ייווצר קפאון, אשר בהכרח יוביל למלחמה.

אינם נחפזים לג'נווה

והנה, כיום מודים גם בושינגטון, כי התאור הזה היה קודר מדי. אין ספק, שביסודו של דבר זו אמנם התכנית הסוב־ייטית להסדר כולל — הרוסים מאמינים, כי זו תכנית של פשרה והגנת ההגנה על האינטרסים הבסיסיים של כל הצדדים — אבל גם הרוסים ובעיקר המצרים יודעים היטב, כי אין בזימון דחוף של ועידת־ג'נווה תכנית כזאת מן התבונה ומן המעשיות, וכך נתברר כי שום צד אינו שש כלל להגיע לג'נווה. מ צ ר י ם, מטעמים פראקטיים, מבינה כי מה שלא יעלה בידה להשיג מידי ישראל מחוץ לג'נווה לא תשיג בג'נווה. יתירה מזו, מצרים יודעת שמחוץ לג'נווה היא חזקה יותר מבחינת יכולתה לכוון את המהלכים. לסוגנה, בעולם הער־בי. בג'נווה — סוריה הקיצונית תגנן כנגוד־ראשון ומצרים על כורחה תאלץ לומר „אמן", ללא יכולת תמרון מצרה.

הרוסים — לא במקרה מדברים הם, גם בדמשק, על הצורך להכין את הוועידה בג'נווה „בצורה מדוקדקת" (כפי שנאמר בהודעה המשותפת הרוסית־סורית בתום ביקורו של שר־החוץ הסובייטי גרומיקו ב־דמשק). מוסקבה אינה רוצה להסתכן במצ־ב, שבמקום שיביא להסדר יוביל אולי למלחמה ולעימות אפשרי עם ארה"ב. אפילו לא יתגלגלו הדברים למלחמה ממש, תחשש מוסקבה מפני צרעת: הרוסים עם ושינגטון כתוצאה מעימות בינהן בזירה. ארה"ב — איננה ששה ללכת לג'נבה מחשש שההכבדה בכל הכרוך בטיפול ב־בעיית הסדר במזרח־התיכון יעבור לידי מוסקבה. לבד, כמובן, מן הסיבה האמורה שכשלון בג'נווה רק יחיש את סכנת המל־חמה במזרח.

על כף המאזניים: יוקרתו של פורד

אבל להשינגטון יש גם סיבה נוספת: הפרידה מווייטנאם, גם מצד הצורה וגם מצד התוכן, יצרה אצל הממשל האמריקני רגישות רבה לגבי אמינותה בעולם בשאלת יחסה אל בני־ברית. מבחינה זו מבינה עתה ושינגטון, כי אין היא יכולה לדחוף סתם את ישראל להסדר, כשלא מובטח מראש כי אין מדובר בהסדר רעוע. אלא שהבר־ת של ראש הממשלה, כי מה שושינגטון מציעה הוא בעצם ק ב ל ת ת נ א י ה ש ל מ צ ר י ם מעוררים ספיקה לגבי מגמתה של התנופה המדינית החדשה של הושינג־טון כשבמוקדה — יוקרתו האישית של נשיא ארה"ב.

אפשר שדברים שאמר בימים אלה הנשיא פורד, שאין הוא מצפה משיחותיו עם סאדאת ורבין להסכם נוסף הם כעין פולי־סת־ביטוח מפני כשלון (שמובטח מראש אם לא תעצור ארה"ב לאיזון אמיתי ורק תגבה את ההסדר באמצעות טיח־טפל של נוסחה, שאין בה ממש).

יש, כמובן, עוד סיבה אחת למגמת התנ־אונות בגישה האמריקנית והיא דעת־הקהל והקונגרס. ההתבטאויות מן הסוג שהשמיע השבוע לא רק איש כהנרי ג'קסון, המתכונן להתמודד על הנשיאות בארה"ב, אלא גם אדוארד קנדי, אשר הבהיר, כי על ארה"ב להמשיך ולצדד במשא־ומתן אשר יבטיח את עתידה של מדינת ישראל ויביא לשלום במסגרת גבולות מוכרים ובטוחים ל־מדינת ישראל ולסיום מ צ ב ה ל ו ח מ ה.

מה יהיה לאחר ה־11 ביוני

אבל אם נכון הדבר שהאיזון שבאלו נסתמן במדיניות האמריקנית, במהלך ה־עיון־מחדש, אין פירושו ויתור מוגבר אחרי מצרים — והלא על „א י ז ו ן" כזה, שמשמעותו המעשית היתה שינוי היחס המיוחד כלפי ישראל והתקרבות גדולה יותר לערבים המליץ פעם וויליאם סקרנטון, שליחו המיוחד של הנשיא ניקסון, שנשגר לאזור במסגרת „עיון מחדש" של המדי־ניות האמריקנית במזרח התיכון לאחר עיון ניקסון — אלא איזון של ממש, שפירושו הסדר שיהא משתת גם על ו י ת ו ר י ם מ צ ר י י ם, כי אז יש להוסיף, כי נוסף על כל הסיבות שמנינו לעיל היתה גם לעמדה הישראלית האיתנה תרומה בלתי מבוטלת. יתכן, שהממשל, ככל שהוא משתחרר מן המרירות כלפי ישראל — „הכשילה" ו„היסטתה" ו„לא עמדה בהבטחותיה" לקי־סינג'ר — מגיע שוב להערכה מפוכחת, כי דווקא ישראל חזקה, בלתי „לחוצה" ובלתי „מוססת" היתה נוחה יותר וגמישה יותר מאשר אם יופעלו עליה לחצים ויוכתבו לה תנאים בניגוד להכרתה.

מכל מקום, אם חושש הממשל בושינגטון ערב פגישותיו של הנשיא עם סאדאת ועם רבין, כי ההצלחה של התנופה המדינית החדשה איננה בטוחה — אין זה חשש שוא. נראה, שאם יבנה הממשל את תמריכו החדש על יסוד התנופה, כי די בויתור נוסף, סמלי בעיקרו, כדי להביא את ישראל לידי קבלת תנאיה של מצרים — הרי הממשל את „אי־ההבנה" החדשה במו ידיו. כל זאת אנו אומרים מתוך הנחה, כי ראש הממשלה, יצחק רבין, יהיה נאמן לדבריו, כי „באין ביטול מצב הלוחמה לא ראינו רשות לעצמנו להסכים לפינוי מלא של המעברים ומסירת מרבית אזור הנפט המזרחית של מפרץ סואץ לידי מצרים".

את הדברים האלה אמר מר רבין לא רק לפני המשא־ומתן עם מצרים בחודש מארס ולא רק בשהלכו, אלא א ח ר י ו, כאשר היתה חובה להסביר לכנסת ולעם את הגור־מים האמיתיים לכשלון שיחותיו של ד"ר קיסינג'ר. היסוף ראש הממשלה לדבוק בתפיסתו המדינית על אף הלחץ המופעל על ישראל מצד ארה"ב?

מתוך דברים שהשמיע השבוע ראש ה־ממשלה נראה, כי לא חל, לפי שעה, שום כרסום בעמדתו התקיפה. מה יהיה לאחר הפגישה עם פורד ב־11 ביוני?

קשה להשיב על השאלה, שהרי אין לדעת מה יביא הנשיא בשמו של סאדאת. מה שאומר ראש הממשלה ב ר ג ע ז ה הוא שב„אין תזוזה מצרית — אין תזוזה ישרא־לית". השאלה המתבקשת מאליה בהקשר זה היא כמובן זו: מה ייחשב כ„תזוזה" מצרית, לאחר דיווחו של שגריר ארה"ב בקהיר, כי סאדאת גורס, כי מה שהסכימה מצרים לתת עד כה לשם השגת הסדר־ביניים עם ישראל הוא „מעל ומעבר" לכל שהיא יכולה לתת.

יש בממשלה, ואולי גם בתוך צוות ה־משא־ומתן, הסבורים כי הטוב שנשיא ארה"ב ידע על עמדת ישראל ל פ נ י שהוא נפגש עם נשיא מצרים בזלצבורג. וגם אם אין מקום להעלות הצעות מפורטות חשוב שיידע לפחות על מה ישראל לא תהיה מוכנה לוותר במסגרת הסכם הקרוי „הסכם קטן", שאם להעריך על פי מה שישראל כבר ויתרה במהלך המו"מ אין הוא כה קטן כל עיקר. שהרי בתחילה מוכנה היתה ישראל במסגרת „הסכם קטן" רק לסגת 30—50 ק"מ בלי המעברים ובלי אבו־רודס ואילו בסופו של המו"מ הסכימה ישראל לסגת עד למרכז שטח המעברים ולפנות את באורות הנפט של אבו־רודס וסביבתה הקרובה בתנאי שיימסרו לשליטה א ז ר ח י ת מצרית.

חזונו של ראש הממשלה

מצרים תבעה לעצמה את כל המעברים וכן שטח גדול יותר באזור אבו־רודס (היא לא הסתפקה בדרך יבשתית לאבו־רודס, שתהיה משותפת לישראל או שתהיה בה נקודת־ביקורת של האו"ם). בניה שבעורה זאת הסכים עתה מצרים לתוחלת־זמן ארוכה יותר — האם תחול גם תזוזה ישראלית? ל א היינו רוצים להתחייב בענין זה בתשובה חד־משמעית, אף כי ראש הממ־שלה העמיד את הדברים בלשון שאינה משתמעת לשתי פנים בהדגישו, כי „באין ביטול מצב הלוחמה" אין הממשלה רואה רשות לעצמה להסכים לפינוי מ ל א של

(סוף בעמוד 23)

משבת לשבת

4 קושיות ותשובה אחת

ארבע קושיות שאל השגריר קיטינג את שר החוץ יגאל אלון בפגישתם האחרונה בירושלים, ערב צאתו לארה"ב.

הקושיות לא היו של השגריר עצמו ולא כוונו אל ממשלת ישראל בלבד, אלא לכל ממשלות האזור. ממשלת ארה"ב ביקשה לדעת האם ישראל וארצות ערב רוצות בהמשך התיווך האמריקני; האם הן רוצות בהסדרים חלקיים; האם הן רוצות להעביר את הדיונים לג'נווה; האם יש להן רעיונות חדשים או הצעות חדשות להמשך המגעים.

את השאלות האלה הציגה ממשלת ארה"ב ערב כנס השגרירים האמריקניים, שנועד להעריך מחדש את המצב. התשובות של כל הנוגעים בדבר היו כמעט זהות. גם ישראל גם ארצות־ערב הסכימו שארה"ב תמשיך במאמץ הדיפלומטי לקידום ההסדרים, וגם ישראל וגם כמדומה חזרו על עמדותיהן באשר לדרך יישובו של הסכסוך.

ההסכמה שבה שני הצדדים הסכימו שארה"ב תמשיך במאמץ הדיפלומטי שלה עודדה את ממשלת ארה"ב והניעה את הנשיא פורד לנסות לשבור בעצמו את הקפאון שהשתרר בשיחות בסוף מארס.

הברכה ממוסקווה

יש לי חששות וספקות אם אכן יש תבונה מדינית בהדגשת ההישג המדיני שבחתימת ההסכם עם השוק האירופי המשותף.

השמועה לכאן אחר החתימה של ההסכם עם ישראל בראשית השבוע הבא בבריסל, מבשר על מתווה כריעה באירופה־לכת כלפי הערבים, „לשם איזון".

החששות אלה עדיין קיימים, אך אף על פי כן כדאי לברך על ההסכם דווקא על משמעותו המדינית. וזאת לא בגלל מה שאומרים לנו בבריסל, אלא דווקא בגלל מה שאומרים לנו במוסקווה.

ובכן, רדיו מוסקווה מתח בשידור בערבית ביקורת חריפה על „השוק" בשל חתימת ההסכם עם ישראל וטען, כי „השוק" מסייע על ידי כך „לתוקפנים הישראליים".

אין צורך לפרט את כל ההאשמות של רדיו מוסקווה על תמיכת השוק בתביעות הישראליות. עצם העובדה שהסובייטיים רואים בכך הישג ישראלי דיה לעודד אותנו.

יתרה מזו, אם הערבים יראו את ההסכם בין ישראל לבין השוק כפי שמפרשו רדיו מוסקווה בערבית, בוודאי יש מקום לברכה נוספת על הסכם זה.

המטוס היהודי והמנוע האמריקני

פגשתי השבוע בתל־אביב עובר־אורח שבא יום לפני כן מסין העממית. האורח הוא יהודי היושב דרך־קבע באירופה ומבקר לרגל עסקיו לפחות פעמיים בשנה בסין העממית. השנה היה בקאנטון באחד בואו לרגל היריד הבינלאומי הנערך שם. ביריד ..: פגש יהודים רבים מאירופה ומאמריקה העושים עסקים טובים עם סין העממית.

כאשר ניסה אורח זה לעורר את שאלת הקשרים עם ישראל בשיחה עם סינים בעלי השפעה היתה התשובה: „אתה רוצה למלא את מקומו של מוריס כהן? („כהן בעל שני האקדחים", יהודי ידיד סין שפעל בשעתו למען הקשרים עם ישראל) אפילו הוא לא הצליח..."

אף על פי כן, כאשר הציע הסוחר היהודי לפני זמן לסינים לקנות את המטוס הישראלי הקל מתוצרת התעשיה האוירית לישראל, לא הפריעה להם התוצרת הישראלית. הם היו מוכנים לרכוש מטוס זה בתנאי שהמנוע האמריקני יוחלף...

לא אחת בעבר נפגש האיש עם שני יהודים, שפירא ואפשטיין, שעבדו בשביל הממשלה הסינית. שפירא, שהוא יליד לונדון, ידע גם לשיר שירים עבריים. עם בוא ה„מהפכה התרבותית" סולק מעבודתו ומאז חזר לעבודה. אין הוא יודע ... על המאמרים שהוא כותב. זה שנתיים שאורחנו לא פגש בו.

מה שאמר מין הגדול למשה דיין

הווייטקונג שיחררו השבוע ממעצרו את הגנרל דואן ואן מין (מין הגדול), נשיאה האחרון של וייטנאם הדרומית.

ואן מין, האיש שמסר את המפתחות של ארמון הנשיאות לידי הווייטקונג, חי שנים רבות בגולה מאחר שלא הסכים עם השיטה המושחתת של ממשלת סייגון. אם כי כל השנים התנגד לווייטקונג. כאשר ביקר אלוף משה דיין במקום גלותו בבאנגקוק ביולי 1966 אמר ואן מין:

„מה שאנו צריכים לקבל מבחוץ זה ציוד טוב וסיוע, אבל התנאי העי־קרי לנצחון הוא פנימי. אנחנו צריכים מפקדים וייטנאמים טובים ואמונת העם בצבאו. אולם את אלה לא רק לא נשיג אלא נאבד לחלוטין אם הצבא האמריקני ינהל בארצנו את המלחמה נגד הווייטקונג. — לא רק המלחמה נגד הווייטקונג הנה אמריקנית, אלא גם דרום־וייטנאם הופכת למדינה הנמצאת תחת שלטון זר".

כך דיבר מין הגדול, בשנת 1966 אך משנקרא לנהל ברגע האחרון להתגונן עם אמונה במאבקו — כבר היה מאוחר.

הכל למען דינוה...

לשכת המסחר של שר החוץ החדש כללו המשך מבכות. ... אחר צרפת, גרמניה, בריטניה יוצא היום יגאל אלון לבריסל, לחתימה של ההסכם עם השוק המשותף, ובעוד שבועיים יצא לבוקרשט, לביקור רשמי ברומניה. האם כי השנוי קירבה גיאוגרפית למוסקווה אין לביקור זה כל נגיעה בגישושים של הסובייטים. העובדה שמשמרים הצלחת את האפשרות שג'נווה תהיה הצעד להודעת דינוה, אם תכונס, ורומניה לא תנצע, זאתה את ראשי השלטון בבוקרשט לחוד בפעילות, להצגה גבוהה בשאלות המזרח התיכון.

מכאן הביקורים של אישים רומניים בארצות ערב, והזמנת יגאל אלון לבוקרשט. ממשלת רומניה, אשר עמדה בלחץ הסובייטי והערבי לנתק את הקשרים עם ישראל, סבורה שקשריה עם שני הצדדים בסכסוך מקנים לה יתר זכויות להשתתפות בדינה.

אך בינתיים דינוה עצמה מתרחקת הולכת, ואף אם תכנס בעוד כחודשיים יהיה זה למותב קשר בלבד.

חוץ ליהודים

בא לידי מיסמך סובייטי מעניין המנסה להעניק ביסוס משפטי לסירובם של הערבים להכנס למו"מ ישיר עם ישראל.

זה מיסמך רשמי שהוגש לוועידה בינלאומית של משפטנים, הוכן על־ידי המלומד הלאלאייב, המסביר את חשיבות המגעים הישירים כדרך לישוב סכסוכים בינלאומיים. אחר הוא גומר את הכלל על הדרך זו הוא אינו שוכח להעיר, שכלל זה אינו יפה לסכסוך הישראלי־ערבי.

לא ניכנס לפלפול המשפטי של המלומד הסובייטי, אך בעיון שהוא הצגם את סיסמה „קרונה בריבוי" (מגוון ליהודים).

אלוף ההכחשות

חוסיין הכחיש השבוע בושינגטון, כי הוא הסכים לפיקוד צבאי ירדני־סורי מבזרוד למקרה של מלחמה.

אך בעבר הכחיש חוסיין שהוא קיים מגעים עם נציגי ישראל.

חממת האיוולת

ציר המאמי הוא נציג אש"ף בלונדון. הוא אינו מן החשובים במנהיגי ארגון המחבלים, הוא בסך הכל עסקן די מוכשר.

לפני כשנה הגיש המאמי „תכנית שלום" פלשתינית למשרד החוץ הבריטי וביקש הערכתו. אנשי משרד החוץ הבריטי, היודעים כה משקלו של המאמי בהירר־כיה, ביקשו ממנו שיציג אישור מביירות. מערפאת, אש"ף, לתוכניתו; אך האישור התמהמה לבוא.

מה שהבינו פקידים בריטיים לא הבינו עסקנים מסויימים בישראל. אשר נאחזו בבשורת המאמי כאילו הוא מציע שלום לישראל, ושבועות רבים נמשך „פסטיבל המאמי" במאמריהם של הללו, בלא שטרחו לבדוק מה בעצם נאמר בתוכנית, ולא בכתבה של אדוארד מורטימר סופר „טיימס" הלונדוני, על אותה תוכנית.

סופר ה„טיימס" טען, שבציונו של עראפאת מציע „תכנית שלום", אך מי שיקרא המאמר של המאמי ב„מידל איסט אינטרנשונל" יוכל למצוא את ההשלמה של המאמי אל חיסול ישראל בדורנו שלנו, זה, או כפי שהוא אומר:

„אנו מקווים, כי לא יחלוף זמן רב עד שנוכל לעבר צורה מסויימת של קיום יחודי, שתאפשר לשני העמים לחיות יחד במסגרת פלשתינה מאוחדת... לא בימינו? אולי; אף כי ברור שתהליך השינוי יתחיל בתוך ישראל הוא עשוי להתנהל במהירות רבה יותר משסבורים. אבל בכל אופן, אנו הפלשתי־נים יכולים להרשות לעצמנו לחכות. אנו כבר למדנו סבלנות במרוצת שנות יסורים רבות. הזמן — והצדק — לימינינו. ואולי גם הכוח, בנבשיל הזמן.

„יבוא יום, האנשים יקראו בספרי ההיסטוריה שלהם על האפיזודה של ישראל הציונית, ובהביטם עליה לאחור יבינו, כי בסך הכל היתה רק עווית חולפת במהלך ההיסטוריה של המזרח התיכון".

פירוש דברים ממנו זה כ„תכנית שלום" אין אשליה גדולה ממנו.

כדי למנוע כל טעות ביחס להשקפתו האמיתית של המאמי אחר קילופה של קליפה העמעומית, הבהיר מרכז אש"ף בביירות בהודעה לעתון „אל נהאר" את שכתב המאמי בזו הלשון:

„אנחנו הפלשתינים מאמינים, שהקמת מדינת ישראל היתה משגה מדיני נורא ופשע גם כן. אנו מייחלים לבוא היום שתיעלם מדינה מפילה או מבנית הציונות תתיכון. כן מאמינים מרדינות שבאחד הימים, מוקדם או מאוחר, תיעלם ישראל הציונית והמענית. ובציפיה לכך אנו משקיעים כל שביכולתנו לזירוז בואו של אותו יום מאושר. וזה יהיה יום מאושר לא רק בשבילנו ובשביל אחינו הערבים והעולם כולו, אלא גם בשביל העם היהודי בכל פינות העולם, ובשביל התושבים הישראלים, אשר השליטים הציונים הטעו אותם והונו אותם.

„כמו שהדמוקרטיות המערביות מייחלות ליום שיבואו במקום ממשלת רודזיה ודרום אפריקה דמוקרטיות אשר בצלן יחיו יחדיו לבנים שחורים ובבנוניים כך אנו, הפלשתינים, מייחלים ליום שבמקום הציונות בישראל יבוא משטר דמוקרטי, שבו יחיו יחדיו היהודים, המוסלמים והנוצרים המשתייכים לאותה ארץ, בשלום ובשוויון.

„אנו מבינים, שעלינו לחיות בקיום־יחדיו עם ישראל עכשיו, עד היווצרות בסיס טוב יותר לחיים משותפים בין עמנו לבין העם היהודי הנושב עכשיו על אדמתנו".

היש מקום להגיע על המיפנה הגדול ביחס אש"ף לישראל מצד דברי התעמולה של אחד מטובכיו בלונדון?

יום ו' 9.5.75 — כ"ח באייר

יגאל אליצור

הסכם בריסל ראשית הדרך

ישראל וה... בתאריך

هكذا من الاصل

هكذا من الاصل

בוושינגטון מצפים שרבין יביא עמו „מפה סופית"

ביקור חוסיין מלך ירדן השלים את השלב הראשון של „העיון החדש", והשלב השני יתחיל בפגישות הנשיא פורד עם נשיא מצרים, ראש ממשלת ישראל, השאה של איראן והאלד מלך סעודיה

מאת **שמואל שגב**, סופר „מעריב" בוושינגטון

אבדנה של הודו־סין מעסיק היטב את וושינגטון בימים אלה, אך „העיון המחודש" שלה במדיניותה במזרח־התיכון נמשך על כל הסתירות הפנימיות הכרוכות בו.

המקורות השונים המדווחים על „העיון המחודש" מוסרים כי „הוא נמשך", „הוא עומד להסתיים", או „לא יסתיים אלא בעוד כחודש ימים". פקיד במשרד החוץ האמריקני אמר לקבוצת עתונאים בשבוע שעבר, כי „העיון" „נסתיים בעיקרו", בעוד שדובר הבית הלבן הודיע, כי „הוא לא יתפרסם קודם לפגישותיו של הנשיא פורד בחודש הבא עם נשיא מצרים סאדאת ועם ראש ממשלת ישראל, יצחק רבין".

כל הדיווחים המבולבלים והסותרים הללו אומרים דרשני. ואכן רוב העתונאים בוושינגטון משוכנעים עתה, כי כפי שהודו מתחילה אין „העיון מחדש" אלא מכשיר דיפלומטי שנועד להפחיד את ישראל ולגרום לה לרכך את עמדות המיקוח שלה.

אף על פי כן, יטעה מי שיחשוב כי בבירות הזמן הזה לא בחן הממשל את האפשרויות היסודיות ולא שקל מחדש את העובדות השונות, בהקשר בסעבות הרבים הנוכחיים. הבהה לכך הן הפגישות המיוחדות של נשיא ארצות־הברית עם נשיא מצרים ועם ראש־ממשלת ישראל, שלדעת אנשי מפתח בממשל האמריקני, תפקידן לשמש כשלב ב' ב„עיון המחודש", אחר השלב הראשון, שהוגבל לדיונים בתוך הממשל עצמו.

מכאן, שגם ההתייעצויות עם חוסיין מלך ירדן היו חלק מן השלב השני של „העיון המחודש", ובנוסף לפגישות עם סאדאת ועם רבין יהיו גם שיחות עם השאה האיראני ואולי גם עם חאלד מלך סעודיה.

● פחד הנפט

ההתייעצות במנהיגי החשובות בספיקת הנפט במפרץ הפרסי, שאינן גובלות בישראל, מעניינת כשלעצמה. היא מרמזת על המידה שבה מונחית המדיניות האמריקנית במזרח־התיכון לא רק על־ידי שיקולי מוסר וזכויות בודשות, אלא גם על־ידי חישובים כלכליים של חידוש חרם הנפט.

על רקע זה שוב אין נקודת־המוצא בהתכבשות עוד בחשיבותה של ישראל ובצרכיה של ישראל בגבולות בטוחים, נקודת־המוצא הנוכחית היא מניעת מלחמה חדשה שתוליך לחידוש חרם הנפט, והעובדה שארצות־הברית ביטאה שינוי זה בצורה כה ברורה כי מדינה זו נעשתה רגישה יותר ללחצים הערבים ונכונה יותר להפעיל לחצים דומים על ישראל.

האותות שהשינוי המימשל האמריקני לישראל בהעלמת חילופי־הדברים ההכתובים עם הנשיא סאדאת עד קבלה הסכמה הסופית להפגש עם הנשיא פורד בזלצבורג, והזמנתו של יצחק רבין לוושינגטון רק לאחר קבלת הסכמה זו — ובההלכה למכור מערכת הגנה אווירית מושלמת לירדן בשעה שבקשות דומות של ישראל לא נענו — זוכו בשימת־לב מרובה בוושינגטון. ישראל אינה יכולה להתעלם מהם.

בבחינה מסוימת ההערכה האמריקנית אופטימית יותר כשהיתה מייד אחר כשלון שליחותו של הנרי קיסינג'ר ב־22 במארס. באותה עת היו פקידי המימשל האמריקני בטוחים, שאם ישראל לא תיכנע ללחצים הנוכחים תהיה המלחמה האלטרנטיבה היחידה.

גם אם אפשרות זו עדיין קיימת, נראה כי הפקידים הסיקו מסקנה שונה, ולפיה גם אם המלחמה בלתי־נמנעת היא לא תפרוץ בעתיד הקרוב; היא עלולה לפרוץ באביב הבא, מתוך מאמץ להשפיע על מסע הבחירות לנשיאות בארצות־הברית ולהכריח את הנשיא פורד לפעול בנחרצות נגד ישראל אם אכן רצונו להיבחר מחדש.

לדברי פקידים אלה נתן נשק הנפט בידי מדינות ערב עוצמה פוליטית כה רבה עד שבכוחן לסכל את הלחצים היהודיים המסורתיים בשנת הבחירות. לפי תאוריה זו לא רק ישראל תפיק תועלת ממסע הבחירות אלא גם הערבים יוכלו לנצל את ההתפתחויות כדי להכריח את המימשל למנוע קיפאון וללחוץ על ישראל לוותר ויתורים טריטוריאליים נוספים.

ואכן ישנם פקידים פרו־ערביים הכורזים כי על מימשל פורד לחשוש יותר מחידוש חרם הנפט מאשר מן הלחץ היהודי. הם מסבירים כי ישראל חזקה עכשיו הן מסוריה והן ממצרים, ולא יאונה לה כל רע אם לא תקבל ציוד מתוחכם נוסף מארצות־הברית, שעה שיש בכך לעזור למימשל לשכנע את הערבים כי מדיניותה של ארצות הברית במזרח התיכון מאוזנת.

אין חדש בכך שיש גורמים פרו־ערביים במשרד החוץ האמריקני, בסוכנות הביון המרכזית ובפנטגון. החידוש הוא ב„העוז" של מוסדות אלה להביע דעות פרו־ערביות בגלוי ובלא כל מעצורים.

אין ספק ש„האיפוק" שמגלים מנהיגי ערב במסעי ההסברה שלהם בארצות־הברית מסייע למימשל האמריקני במאמציו. המלך חוסין אולי אינו אויבה הצבאי המסוכן ביותר של ישראל, אולם בהיות יוםך־הצי־

בוד ההתעמולה המעיד השבוע פנים מאופקות ומתונות ועשה את היחס של הדיפלומטים הישראליים קשים ומסובכים יותר. הוא „שחט את כל הפרות הקדושות" והסיירה של הופעות מוכבות באוניברסיטאות ובמכללות הצבאיות האמריקניות אמר, כי ישראל יכולה לקבל ממדינות ערב כל אשר ביקשה — שלום רשמי, אי־לוחמות, גבולות מוכרים — בתנאי שתיסוג מן השטחים שכבשה במלחמת ששת הימים ותכיר ב„זכויותיהם הלגיטימיות של הפלשתינאים".

● מיתקפה ערבית

אין כל סיבה להסתיר את העובדה, שחוסיין הותיר רושם רב בדעת הקהל האמריקני, המשתוקק להאזין לנאומים „מתונים" המעניקים לו צידוק מוסרי לפניה ההדרגתית לעבר הצד הערבי.

דעת־הקהל איננה התחום היחיד שמורגשת בו הנוכחות הערבית יותר ויותר. אחר שזכו לאוזן קשבת אצל המימשל האמריקני, מנסות עכשיו ממשלות ערב למקד את מאמציהן כדי לזכות בתמיכת הקונגרס. פקידים במימשל וכן מקורות בקונגרס הודו השבוע, כי בעולם לא ראו מספר כה רב של סנאטורים וחברי קונגרס בארוחות רשמיות בשגרירויות הערביות בוושינגטון.

הסנטורים ג'ורג' מקגאוורן וצ'רלס פרסי מרבים יותר מכל, להשתתף בקביעות בסעודות־ערב בשגרירויות מצרים וירדן, בעוד שנכבדים ערביים מחקים את הנוהג הישראלי ומקיימים פגישות קבועות בגבעת הקפיטול כל אימת שהם נמצאים בוושינגטון.

נכון, גם הקונגרס וגם דעת־הקהל עדיין פרו־ישראליים במידה רבה, אולם אסור להתעלם מן המאמץ העצום שעושים הערבים לזכות בתמיכה, ובצד גישתו האוהדת של המימשל עלולה מגמה זו להסתיים בתוצאות הרות.

אוירת התסכול השוררת עתה בארצות־הברית, פרי ישיר של התבוסה האמריקנית בהודו־סין, מסייעת הן בידי ישראל והן בידי הערבים במאמציהם להשפיע על „העיון המחודש" שעורך המימשל. מעצבי המדיניות האמריקנית וחברי קונגרס בעלי־השפעה חוששים על שאחר נסיגת סייגון לא עשו להצלת קמבודיה ודרום־וייטנאם. הם רגישים מאד לביקורת הנמתחת עליהם, שלפיה אין הם ראויים לאמון.

● לחץ לוויתורים

מכאן נובעים מאמצי המימשל לפעול במהירות כדי לשכנע בעלות־בריתה באירופה, באסיה ובמזרח התיכון, כי ארה"ב תכבד את כל התחייבויותיה והמהלומה שספגה בהודו־סין אסור שתחליש את אמונם בוושינגטון. כל התרשמות כי ארה"ב נוטשת את ישראל, בעלת בריתה, עלולה איפוא, להכות גלי זעזוע לא רק בארה"ב עצמה; כל נטיה כזו תפגע בארה"ב ועלולה להביא לידי התמוטטות מעמדה כמעצמת־על.

עם זה מסייעת המבוכה למיתקפה הדיפלומטית של הערבים. התמוטטות בווייטנאם הבהירה לעם בארה"ב אילו צרות עלולות לנבוע בלבישת האיצטלה של „שוטר העולם". בבסיסית העתונאים האמריקנית שלו אמר ד"ר הנרי קיסינג'ר, כי אחד הלקחים שיש להפיק מפרשת וייטנאם הוא כי „יש להחזיק במדיניות תוך עשרות שנים למען מטרה יעילה, האם אין היא יכולה להיות יעילה יש להתאימה למה שאפשר לקיומה".

הערבים שואלים אם מדיניותה של ארה"ב היא להגן על כיבוש אדמות הערבים על־ידי ישראל ומכאן משתמעת שאלה שניה — האם מסבירה אמריקה באמת, כי תוכל להמשיך ב„קשיחותה של ישראל" ולהחזיק בה עשרות שנים נוכח התנגדותן של עשרים ושתיים מדינות ערביות השולטות בחלק גדול מעושרו של העולם?

במצב זה, מלא מבוכה וסתירות, מתכונן ראש הממשלה יצחק רבין לוושינגטון לשיחתו עם הנשיא פורד ב־11 ביוני. רשמית אין לארה"ב תכנית מפלה.

אך בהבעת „דעות פרטיות" אפשר לחוש לאיזה כיוון נושבת רוח „העיון המחודש". פקידים אמריקנים בוושינגטון אומרים, כי אפשר שעבר זמנם של הסכמי הביניים וכי לא סוריה ולא מצרים אינן נכונות לפסוק בסידורה חדשה של „דיפלומטיה של דילוג ביניים". עם זה סבורים הפקידים, כי „ישב לכל הנוגעים בדבר" לבוא לז'נבה אחרי נסיגות נוספות של ישראל בסיני, ומכאן הדרישה הנמשכת ל„רעיונות" מצד ישראל שפירושם המעשי הוא אחד ויחיד: על ישראל לעשות את הוויתורים שלא היתה נכונה לעשות כאשר נכשלה שליחותו של קיסינג'ר.

כדי להמתיק את הגלולה בדעת הקהל של ישראל לא ייקרא צעד זה „כניעה", אלא „תרומתה של ישראל למאמצי השלום במזרח התיכון".

● שליחות גורלית

חשוב מזה הוא כי כל הסכם ביניים שיעובד עתה יהיה חייב להיות קשור בהסדר הסופי הכולל, ומכאן שבעוד שבעבר היתה תכלית הסכמי הביניים להמנע מהתערבות ברורות של ישראל בעניין הסופיות, יש עתה נטיה שהן ישראל והן מצרים, ואפשר שגם שאר מדינות ערב, יבהירו מה מטרותיהן הסופיות.

לכן, גם אם לא ביקשה ארה"ב מישראל רשמית „לשרטט את המפה הסופית שלה", מודים פקידי המימשל בשיחות פרטיות כי לכך הכוונה, הם מצפים שראש הממשלה יצחק רבין יביא עמו לוושינגטון „מפה סופית" שכזו.

נוכח כל השיקולים הללו יהיה ביקורו הקרוב של יצחק רבין בוושינגטון אחד השליחויות הקשות ביותר שהוטלה אי־פעם על ראש ממשלה בישראל. הוא יזדקק לא רק לתבונה, לגמישות דעת ולזהירות, אלא גם לתמיכה המירבית של כל הציבור בישראל.

שליחות זו עשויה לחרוץ את גורל ישראל לשנים רבות.

סקר חדש של המכון הבינלאומי לעיונים אסטרטגיים:

„השנתיים הבאות - גורליות למזרח התיכון"

„בשנת 1974 היתה ישראל מסוגלת להשמיד את עיקר כוחה של סוריה ולכבוש חלק ניכר של מצרים" ✶ זו הפעם הראשונה הקדישו עורכי הסקר פרק מיוחד לגורם הפלשתיני

מאת **צבי לביא**, סופר „מעריב" בלונדון

הציוד הצבאי העיקרי במזרח התיכון

	ישראל: לפני אוקטובר 1973	ישראל: אבדות במלחמה	ישראל: כ"ח כיום	סוריה: לפני אוקטובר 1973	סוריה: אבדות במלחמה	סוריה: כ"ח כיום	מצרים: לפני אוקטובר 1973	מצרים: אבדות במלחמה	מצרים: כ"ח כיום
טנקים ראשיים	1700	810	2260	1500	1050	1950	1850	900	1920
רכב משוריין	3000		3300	1100		1150	2000		2500
תותחי שדה	550	?	710	900	?	800	1400	?	1500
צוללות	3	0	2	0	0	0	12	0	12
משחתות	1	1	0	0	0	0	5	0	5
סטי"לים	13	0	18	8	5	6	19	3	16
[illegible]	12	0	10	?	0	?	30	0	30
מטוסי קרב־הפצצה	308	79	380	110	165	150	180	182	140
מטוסי יירוט	59	12	47	200		250	210		250
מטוסי סיור	6	0	6	0	0	0	0	0	0

השנתיים הבאות יהיו גורליות למזרח התיכון. בשנת 1974 לא יכול החידוש המלחמה לשרת את האינטרסים של אף אחת ממדינות האזור. הערבים ביקשו להמשיך לקצור את הפירות הפוליטיים של מלחמת 1973 וישראל היתה מסוגלת להתמודד עם הערבים מבחינה צבאית במלחמה חדשה, אך זו לא היתה מצמיחה לה כל תועלת פוליטית.

במצב זה נוצר בסיס טוב למשא־ומתן. שר החוץ האמריקני הכיר בכך, אך המיגבלות של הסכמי־הביניים והמסקנות־אש היו ברורות כתחילה. דרושה מסגרת להסדר־מקיף כדי לתת תמריץ למשא־ומתן, והיא עדיין חסרה.

זו המסקנה העיקרית של מומחים צבאיים ופוליטיים ב„מכון הבינלאומי לעיונים אסטרטגיים" בלונדון, בפרק המוקדש למזרח־התיכון בסקר האסטרטגי השנתי שלהם, המתפרסם היום.

המומחים אומרים, שכל סיבוב נוסף של קרבות יחדיר לאזור כלי־נשק חדישים רבים שפותחו באחרונה בארצות־הברית ובברית־המועצות.

„מלחמה חדשה במזרח־התיכון תוליך כמעט בוודאות לחידוש השימוש ב„נשק הנפט" על־ידי המדינות הערביות המפיקות נפט, ועובדה זו מקנה חשיבות־יתר להצהרות החוזרות ונשנות שמשמיעים באחרונה מתווי המדיניות האמריקנית, כי אין להוציא מכלל אפשרות התערבות צבאית להגנה על הספקת הנפט.

הסקר האסטרטגי קובע כי התערבות כזו, שהיא אפשרית מבחינה צבאית לגבי ארצות־הברית, כנראה לא תבטיח נפט בכמויות מספיקות ובעוד מועד לבניית מיתת־הנק ממדינות כתושעות גדולות. עם זאת, תגרום התערבות כזו קרע מכריע בין ארצות־הברית — התלויה פחות ביבוא נפט — ובין בעלות־בריתה באירופה ויפן, שיתנגדו לפעולה צבאית.

אף על פי כן, נראה כי לאזהרות האמריקניות נודעה השפעה מרתיעה כלשהי, בהחדירה גורם של אי־ודאות לשיקולים הערביים.

☐ המעצמות יסתבכו

ארצות־הברית וברית־המועצות יסתבכו בסכסוך כה באורח בלתי־נמנע. ברית המועצות אמנם ממשיכה לספק ל„דטנט" כבסיס ליחסים עם ארצות־הברית ומנסה לשבש את המדיניות האמריקנית במזרח־התיכון, אך הספקות לגבי „דטנט" גברו באחרונה בארצות־הברית.

למרות מסקנת היסוד שתיתכן החדרה של כלי־נשק חדשים רבים למזרח־התיכון במקרה שיחודשו הקרבות באזור, מציין הסקר כי „אם תתחולל מלחמה במזרח־התיכון בשנים הקרובות אין להניח שייעשה שימוש בנשק גרעיני".

מומחי המכון מזכירים, כי בדצמבר 1974 הצהיר נשיא ישראל באום שלא נועד לפרסום כי ישראל רכשה פוטנציאל של נשק גרעיני. דבריו אישרו השערות של משקיפים רבים מכבר, כי לישראל יכולה לייצר ראשי־חץ גרעיניים (הסקר מזכיר בסעיף מאוחר יותר, כי ישראל נמנית עם המדינות המוציאות לפועל תוכניות כילים הקשורות בשיגור נשק גרעיני).

עדות נוספת לכך רואה הסקר בסירובה של ישראל להסכים למתן ערובות שדרשה ארה"ב כתנאי להספקת חומר בקיע, כפי שהבטיח הנשיא ריצ'ארד ניקסון לישראל בביקורו בה ביוני אשתקד. התוצאה היא שההסכם בעניין זה נשאר על הנייר בלבד.

האינטרס הישראלי בנשק גרעיני הוא לצורך הבהרה לאויבותיה כי יש גבול לאבדות שהוא גבוהה להשלים עמן בלי להפעיל גמול גרעיני וחיזוק בקשותיה לקבלת נשק קונוונציונלי מתוחכם מארצות־הברית.

☐ 4 עקרונות ישראל

על רקע זה של לקחים צבאיים מנוסחים המוקרים את עקרונות מדיניות הבטחון של ישראל לעתיד:

✶ למנוע מן הצבאות הערביים כל אפשרות לזכות בשטחים בהתקפת פתע.

✶ במקרה של מלחמה, לזכות בנצחון מכריע תוך זמן קצר ככל האפשר, כלומר לגרום אבדות גדולות ככל האפשר לצבאות הערביים.

✶ למנוע מצור ימי מוצהר או בלתי־מוצהר, להגיב עליו או לצמצם עד מיזער את יעילותו.

✶ לא להירתע מפני איומים ב„הפצצות אסטרטגיות", בין שאיומים אלה יושמעו לפני פרוץ המלחמה ובין שיושמעו בעיצומה. מנהיגי ישראל אף מצהירים כי בכוחו של צה"ל לגמול עשרות מונים על הפצצת מטרות אזרחיות בטילי קרקע־קרקע מדגם „סקאד".

לדברי הסקר משוכנע הפיקוד הצבאי הישראלי כי הכוחות הנוכחיים העומדים לרשותו ואלה שיעמדו לרשותו בעתיד יאפשרו לו להשיג את המטרות שצוינו אם במלחמת־מנע (נוכח ראיות שבכוונת האויב לתקוף את ישראל או להפר את המצב בקווי־ההפרדה) ואם באמצעות הגנת הגבולות לכל אורכם אחרי גיוס ההתקפה ערבית.

אך במתון זה של הפיקוד הישראלי העליון מותנה בשלושה תנאים, שאף אחד מהם אינו בשליטתו המוחלטת:

✶ ראשית, יכולת לקיים את מאזן הכוחות הנוכחי על־ידי רכישת נשק ומערכות־תיאום מארצות־הברית וממקורות מערביים אחרים וייצורם בתעשיה הצבאית המקומית.

✶ שנית, ברית צבאית ערבית תיאלץ לפרוש את כוחותיה לפחות לאורך שתי חזיתות נפרדות, תוך הגבלה ברורה של יכולה להעביר ממקום למקום את ריכוזי הכוחות, בשעה שהעדות להיותר קטן יותר יהנה צה"ל מן היכולה לבחור לעצמו את המקום שבו ידכו את המאמץ היבשתי העיקרי שלו, ובכך ייצור ברקת דרכים באותה.

✶ שלישית, האסטרטגיה הערבית תותיר מקומות רבים ללא הגנה. מצב זה לא נוצל בידי צה"ל במלחמת יום הכיפורים, משום שהיה עליו להערכו בהדיפת ההתקפות הערביות, אך במלחמה בעתיד יוכל צה"ל לתקוף מקומות אלה באין מפריע.

☐ ישראל חזקה

לדעת עורכי הסקר נראה, כי בשנת 1974 היתה ישראל מסוגלת להשמיד את יחידה הכוח העיקרי של סוריה ולכבוש חלק ניכר של שטח מצרים אילו החליטה לעשות כן. בנובמבר, כאשר סוריה עדיין לא הסכימה להאריך את יפוי־הכח של חיל האו"ם ברמת־הגולן, וכאשר ישראל ערכה תימרונים לבחון הליכי גיוס חדשים, זמן כה התקבל הרושם, כי ישראל עלולה להתפתות לכתוש את הציוד הצבאי הנותר שלה ולהנחית מהלומה על סוריה.

יש להניח — כותבים עורכי הסקר — שאילו הנחילה ישראל תבוסות צבאיות מוחצות לסוריה ולמצרים היו הערבים מחדשים את חרם הנפט, ומגמות פוליטיות קיצוניות יותר היו קמות בקאהיר ובדמשק. התפתחות כזו היתה מחזירה את הסובייטים מחדש למצרים (הסקר, כנראה על־פי תנאים שהיתה מכתיבה בריה"מ). [illegible] פגיעה קשה באהדה הפוליטית לישראל בקרב בעלי בריתה במערב, [illegible] אחת כבציתהיה.

[illegible]

ב־1973. צה"ל מצויד בכלי־נשק חדישים שייצרה התעשיה הצבאית הישראלית המתפתחת או נרכשו מארה"ב. בסוף 1974 כבר החזירה ישראל לעצמה את כל הנשק שאבד לה במלחמת יום הכיפורים ואף יותר מכך, הנמסר כי היא הצטיידה בתחמושת וחלפים שדי בהם לאפשר לה לעמוד במלחמה בדרגת עוצמה של מלחמת יום הכיפורים, וזאת במשך גם יום לפחות.

☐ מצרים מפגרת

עורכי הסקר כמעט מתעלמים מן הצד הערבי. הם מגבילים עצמם לדו"ח קצר שחסר בו הניתוח האנליטי המציין את הפרק המוקדש לחשיבה הצבאית הישראלית. הפרק על הערבים חוזר, פחות או יותר, על כל העובדות הידועות ואין בו אפילו מסקנה אחת בעלת משקל.

אשר למצרים נאמר בסקר, כי הבעיה החמורה ביותר שעמדה לפני הרשויות הפוליטית והצבאית של מצרים משך כל 1974 — בנוסף על שיחות קיסינג'ר — היתה המשך העיכוב בהספקת נשק מבריה"מ. בעוד כסוריה מחזירה לעצמה את כל הנשק שאבד לה במלחמת יום הכיפורים, נמנעו ממצרים משלוחי נשק ישירים והיא השיגה חלפים רק באמצעות הסיוע האלג'ירי, שמימן רכישה זו.

סיוע אלג'ירי זה הוא מקור הידיעות שהתפרסמו תכופות על הספקת נשק המגיעה למצרים, ובכללה כ־40 מטוסי „מיג 21"; כמה סוללות של טילי קרקע־אוויר; כמה מאות טנקים. בנוסף קנתה סעודיה נשק במערב, בעיקר מצרפת, והעמידה אותו לרשות מצרים.

ברור, איפוא, כי עיסקת הנשק בין מצרים וצרפת בינואר 1975 לא הפתיעה איש. בתמיכתו הפיננסית של פייצל מלך סעודיה הזמין סאדאת מטוסי־קרב „מיראז' פ־1", אך בגלל קשיי ייצור יסופק למצרים מספר מוגבל בלבד של מטוסים אלה בעתיד הקרוב ביותר, וכל השאר יסופקו רק בשלהי 1975 או בתחילת 1976.

☐ סכנת תסיסה

תוכנית הסיוע הסובייטית למצרים לא הופסקה כליל — נאמר בסקר — העזרה הכלכלית, במיוחד באשראי לפיתוח התעשיה, נמשכה במשך כל 1974, אף על פי שהסתכמו בכ־15 מיליארד דולר (כ־30 אחוז מסכום זה לרכישת נשק).

יהיה כמאת, בריה"מ ידעה היטב כי למרות כוונתו המוצהרת של נשיא סאדאת (או אולי אינה המוצהר) לחפש מקורות אחרים לקבלת ציוד צבאי תישאר היא בעתיד הנראה לעין הספק העיקרי של מצרים בתחום זה, ולו רק לקבלת חלפים לציוד קיים.

מדיניות החוץ והכלכלה שלא השיג ציוד חדש לצבא ולא תאפשר לו אימון כראוי תוליד תסיסה בצבא הצבאי במצרים.

תסיסה פוטנציאלית זו היא סכנה פוליטית למשטרו של סאדאת, אך בוערות לא־פחות הבעיות הכלכליות שמדינה זו ניצבת לפניהן. כפי שהודה הנשיא סאדאת, היתה מצרים קרובה לפשיטת־רגל בשלהי 1973. למן אותה שנה השתדל סאדאת למשוך משקיעים זרים, מערביים וערביים, אך רק אחרי שביצר את מעמדו הפוליטי וגדע באביב 1973 את האופוזיציה משמאל יכול היה לנהל מדיניות זו ביעילות.

סוריה זכתה בטיפול דומה מצד עורכי הסקר, שאינם מזכירים אף במלה אחת את עמדותיה העויינות את ישראל. אמנם, הם מציינים כי בריה"מ חימשה את סוריה מחדש תוך חודשים ספורים אחרי המלחמה, אך מעדיפים לדון בשאיפתה „המצרית" של סוריה לשפר את כלכלתה.

כבר בינואר 1974 קיבלה סוריה כ־50 מטוסי „מיג 23", יותר מ־30 טילי „סקאד", לפחות 600 טנקים (רובם טי־62) וציוד אחר. סבורים, כי לפחות 3000 יועצים צבאיים סובייטיים מוצבים בסוריה בנוסף ליועצים אחרים בתחומי כלכלה ומינהל.

מצבו הפוליטי הפנימי של הנשיא אסד היה דומה למצבו של סאדאת, אך בעקבות שנים של מצב מלחמה, בידוד דיפלומטי ומאבק פוליטי פנימי, ידע כי סכנות פוליטיות צפויות לו מליברליזציה מהירה מדי, והתפנות מערבה. כדי לחזק את התמיכה הפנימית במשטרו נקט איפוא אסד עמדה נוקשה במדיניות החוץ שלו (בהסכמת בריה"מ), בעיקר בכל הכרוך בתמיכתו בפלשתינים.

זו פעם ראשונה מקדישים עורכי הסקר מקום נרחב לפלשתינים, לארגוניהם, לאידיאולוגיה שלהם, להכרה הבינלאומית בהם ולמהלך „פעילות הגרילה" שלהם. הפרק הפלשתיני, בעצם ניסוחו ובעצם הצבתו כפרק בפני עצמו, מעיד כה גדולה החשיבות שמייחסים מומחי המכון לפלשתינים כגורם אסטרטגי בזירה הבינלאומית.

יעקב שרת ● תיק תק תיק תק

תיק תק תיק תק תיק מתקתק לו השעון באזור התעלה ● ואתה שואל האם תקתוק שלום הוא או תקתוק למלחמה בהתהוה ● הערים שוקקו, משה דיין קובע כי סימן הוא לטובה ● אשרי המאמין בו אף שפעם כבר ניכוה ● (אם הקביעה אינה קשה) שום אגורה פה באזור ● היא לפתות שווה דולרים למרצים טוב (החזר) ● ובאמת יש פה מקום לתסריטים לכאן ואף לכאן ● והוא הדין גם בפתיחת התעלה לשיט בחמישה ביוני, יום מבוז ● האם זה מסמל תפנית בלתי־נמנעת לשלום באזורנו? ● או תהליך של התעצמות מצרית המאיים עלינו? ● לאן, לאן נשמך החול עם בשעון שצד אחד אנחנו בו וצד אחד מצרים ● האם לתוך מיכל הגרעינים שלנו, או לזה של השולטים עכשיו בקו המים?

תיק תק תיק תק תיק מתקתק לו השעון על הירדן ● פעם תיק גלהם, פעם תק היה הכם, אך איך הפעם יתקתק חוסין? ● פרשני הרגל בוויטנאם ובראשם האיש אשר היה יועץ־שני נשיאים ● החליטו כי דווקא עכשיו יש להגדיל את הירושה אשר יוריש לפלשתינאים ● הם מספקים למלך נשק בלי עיון קצה כותש בסיכויו לתקיים ● למרות שאין ספק בכלל איך שלטנו אי־פעם יסתיים ● אבל בטוח קרוב, כפי שנהוג לומר ● ברור שבחזית המזרחית יש לעמוד היטב על המשמר.

תיק תק תיק תק תיק מתקתק לו השעון בקצה הגולן ● תקתוק די עצמאי, אינו מושפע לא מגרומיקו לא מעמיתו ההולקלק המהולל ● (זכור נזכור איך אסד בפרצוף הזוקמר כבר הסית ● „גפשום טיוואן וגם ויטנאם, תיסכו את ישראל גם כן", הבטיח) ● מה פשר התקתוק שם בצפון — קיץ מלהכה או התכה או הפוגה? ● האם הרשם בדמשק כי נושכנו כבר, ידנו עצבה?

תיק תק תיק תק תיק מתקתק לו השעון בירושלים הבירה ● הזמן הוא בעל־ברית של מי? כל מנצלו לטוב או מנצלו לרע? ● יש רגעים ולגנוב עשיית הרוח שם למעלה מתחום אתה ואף יורק ● אבל ביום הגיבורים, ביום ירושלים, נאמין שהשעון האביתי שלנו מתקתק בלי הרף לא על ריק ● ובהתייצב ראש ממשלתנו לפני הבעייננים־שום־מחדש עיון שמטרתו אותנו להתיק ● יוכל לפצל לפי שעון של עם הכה, קשה עורף ועתיק.

שים לב לפאר! במוצע הקפיצת הציר!
SALICE
פ.מ.ד. בע"מ תל־אביב, רח' יקמיה 8, טל. 441461

נגר, שים לב!
הקפד לרכוש את הטוב ביותר
★★★
הציר הקפיצי של SALICE מאיטליה כבש לו מוניטין רב בארץ
בזכות הקפיציות המעולה שלו, אמינותו לאורך זמן והסגירה הטובה שהוא מאפשר
לכן הזהר מתחליפים זולים שהופיעו לאחרונה בשוק!
★★★
ציר קפיצי של SALICE מס' 707 ניתן להשגה בחנויות לפרזול ואצל המפיצים
PMD

האדם מאחורי העיטור

טאנק אחד ושמו „כוח צביקה"

מאת מנחם תלמי

ל מלחמה מצמיחה אגדות שרבות מהן אמת. אחדות מהן מונחות מתחת למצבת קבר. אחרות חיות מות וסובבות בקרבנו. אפשר : בהן.

: מלחמה מולידה סיפורים ים, שהם כמעט מחוץ לתחום שרי והמתקבל על הדעת. וככל ר אלה מוזרים ונועזים, מעוגהם באמת. הם היו. הם התו.

לחמת יום הכיפורים הולידה רים רבים מסוג זה. אחד מהם הסיפור על „כוח צביקה".

צו עליו עוד בשלהי מלחמת יום ים, כשנטענו בשדות הקרב המוות, ולדי מתכת הרוסים ושיירות מנופצות. כלשהו, על „ציר הנפט" שברמת אמר לנו מישהו: כאן היה „כוח־צביקה"; מאחורי גבעת התותר „כוח צביקה" הדף אותם.

אותם. את הסורים שלחצו לעבר גאמלה. אחר כך קראנו כל מיני סיפורים מקוטעים על „כוח צביקה". הרבה ידעו לספר עליו, אבל איש אחד לא ידע להוציא בברור. מישהו אמר כי הוסל בקרבות. אחר טען כי כל הכוח הזה הוא בכלל אגדה, שלא היתה ולא נבראה במציאות.

השבוע, ימים מספר לפני הענקת עיטורי הגבורה, הוסר המסווה(?), פגשנו את „כוח צביקה" פנים אל פנים.

הוא רבץ על ספה באחד מחדרי הבנגרים של קיבוץ מעוז־חיים שבעמק בית־שאן וצפה להנאתו בטלוויזיה. וכאן אולי המקום לציין כי „כוח צביקה" היה גבר אחד, פלוס טאנק אחד, פלוס שלושה אנשי צוות. צביקה היה אחד. הטאנק והצוות התחלפו בדרך־צת המערכה שלוש פעמים.

○ בן לוחמי־הגיטאות

גבר חסון, נאה. קוראים לו צביקה גרינגולד. אבל אנחנו, ששמענו עליו רבות לפני שידענו מי הוא בדיוק, לא יכולנו להשתחרר מן הכינוי הדמיוני והתקיף הזה — „כוח צביקה".

„כוח צביקה" התרומם ממרבצו על הספה — גבר במלוא קומתו ומבנהו האיתן, בעל שיער בהיר חלק, עור נוטה לשיזוף נאה, עינים על גבול האפור התכול, קול עמוק, אישי, צלול, שופע גבריות מאופקת.

לפני עשרים ושלוש שנים נולד „כוח צביקה" בקיבוץ לוחמי הגיטאות. עשרים ואחת שנים לאחר מכן ניצב בצריחו של טאנק בודד בציר הפריצה הסורי אל מרכז הגולן, כשהוא עושה ככל אשר לאל ידו (ויש הטוענים — אף למעלה מזה) כדי לעצור את הסופה הזו. גם כשנפגע, גם כאשר נטפו פניו דם והכוויות הציקו לו, לא נטש את הטאנק, לא התפנה להחבש, הוסיף להלום בחירוף נפש. וכך שרה בקרב עד אשר אלו כוחותיו, עד ששוב לא היה מסוגל להתפקד הוחש לבית החולים.

הוריו של צביקה גרינגולד הם מניצולי השואה, חברי הגרעין החלוצי שהקים בשנת 1949 את קיבוץ לוחמי־הגיטאות.

האם לעובדה שהוא בן לניצולי שואה, שגדל והתחנך בישוב שאנשיו נושאים את עם הגיטאות למזכרת ומקיימים מפעל מיוחד במינו לליכוד קורות השואה והנצחת אירועיה וקרבנותיה — האם יש לעובדה זו חלק בעמידת הגבורה וחירוף הנפש הבלתי רגיל שגילה צביקה במלחמת הבלימה ברמת־הגולן?

„אולי, — אומר צביקה אחרי הירהור ממושך — אולי עובדה זו הוסיפה משהו, בתת־ההכרה. אבל אנחנו, ילדי קיבוץ לוחמי הגיטאות, איננו משהו מיוחד וחריג. זו טעות לחשוב כך. אני יודע כי יש הסוברים שאנחנו חיים במין חשיכה מאויימת, מתקיימים בצל השואה ונושמים אותה עשרים וארבע שעות ביממה. זה לא נכון. ילדי הקיבוץ הזה, על אף מפעל ההנצחה הגדול המתקיים בו, הם ילדים ככל הילדים בארץ הזו, עם קצת יותר תודעה והתייחסות מפותחת יותר לגבי בעיית הקיום היהודי. מאוד ייתכן שאנחנו רגישים יותר לתופעות מסויימות, אבל ודאי לא בצורה מכרעת ובולטת. אבל ייתכן בהחלט שבמלחמת יום הכיפורים, כשנלחמתי שם על ציר הנפט וניסיתי במיטב כוחי הדל לעצור את הסורים שבאו מולי, דלקה אצלי בפנים איזו נורת אזהרה, שאמרה שאסור שזה יקרה עוד פעם. אבל בסך הכל, במישור הגלוי והמודע, זה לא שיחק תפקיד. לא חשבתי על הבעייה הזו אפילו לא לשבריר אחד של שנייה. הייתי עסוק מדי במלחמה, שקוע בתוך הקרבות, בתוך האירועים החריפים שרדפו זה אחר זה במהירות".

כיום משרת צביקה גרינגולד כסרן בחיל השריון ומתגורר עם רעייתו בקבוצה — מעוז־חיים.

○ בטרם קרב

„לשריון, — הוא אומר בקולו העמוק והלוהט — הגעתי לגמרי במקרה. את הקריירה הצהלית שלי התחלתי דווקא בחיל האויר. רציתי להיות טייס. אבל אחרי ארבעה חודשים ניפו אותי. פניתי לשריון כדי לחסוך מעצמי תקופת שירות נוספת, שכן הטירונות של חיל האויר תופשת גם בחיל השריון. לקראת מלחמת יום הכיפורים נמצאתי בחופשת שיחרור מצה"ל. הייתי אז סגן ומפקד פלוגה בחיל השריון. החטיבה שאליה השתייכתי (החטיבה של בן שהם ז"ל) עד לראשית תהליכי שיחרורי היתה אז בקמים(?), ברמת הגולן. כששמעתי בראדיו שפרצה מלחמה, התלבשתי מיד, לקחתי את ה„פקלאות" שלי ויצאתי בטרמפים צפונה. מיכל, שהיא כיום אשתי והיתה אצלי אז בביקור, אמרה לי: מה אתה רץ? חכה שיקראו לך. אבל אני ידעתי שאף אחד לא יקרא לי, כי באותו שלב לא הייתי שייך לאף יחידה. לקראת ערב הגעתי למחנה נאפח, בו שכן אז מטה החטיבה שאליה השתייכתי עד לחופשת השיחרור. המחנה היה אז כבר לאחר הרעשה סורית. האנשים שפגשתי שם, אף שהיו די נרגשים מן האירוע, לא חשבו עדיין במושגי מלחמה. הם סברו לתומם, כפי שגם אני סברתי עוד שעות אחדות לאחר מכן, שהמדובר בסך הכל באיזו תקרית, או במה שקוראים ,יום קרב'. לא יכולתי להציל מאף אחד מה בדיוק קורה והיכן קורה. פגשתי שם חבר, אף הוא קצין במעמד דומה לשלי, ששמע על פרוץ המלחמה ומיהר לבוא לכאן. מצאנו זחל"ם, הפעלנו בו את מכשיר הקשר, עלינו על הרשת של החטיבה שלנו לשעבר ומשסמענו את קולו של קצין האג"ם, הודענו לו כי אנו מתייצבים, אם הוא צריך אותנו. הוא כנראה היה צריך מאוד. ביקש שנגיע אליו במהירות. באנו אליו. ראינו שם מספר טאנקים שחזרו פגועים משדה הקרב. צוות טכני ניסה להחזיר אותם לכשירות מבצעית. הוא הצליח לעשות זאת לטאנק אחד בלבד, בו היו מתחים אנשי הצוות הרוגים. חילצנו את הגופות מתוך הטאנק ועליתי עליו עם אנשי צוות שקיבצו לי מכל הבא ליד. צורף אלי טאנק נוסף שנפגע ותוקן, כשעליו מפקד לוחם מוכשר ואמיץ בשם חגי צור. עליתי על רשת הקשר וביקשתי הוראות".

○ היתקלות ראשונה

ההוראות שניתנו לי היו לנוע על ציר הנפט לכיוון חושניה, לעלות שם למוצב ולתגבר אותו. לצורך זהות בקשר נ-

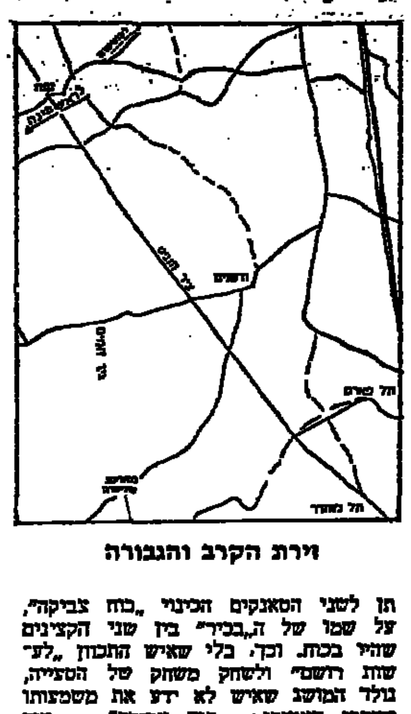

זירת הקרב והגבורה

תן לשני הטאנקים הכינוי „כוח צביקה", על שמו של ה„בכיר" בין שני הקצינים שהיו בכוח. וכך, בלי שאיש התכוון „לעשות רושם" ולשחק משחק של הסוואה(?), נולד המושג שאיש לא ידע על משמעותו היקפו האמיתי: „כוח צביקה" — עוד כינוי במכלול הכינויים המלחמתיים, עוד כתובת עלומה על גבי גלי האתר. שרבים האמינו כי באחוריה ניצב כוח של ממש. באף אחד משלבי הלחימה, ויהיו קריטיים כאשר יהיו, לא טרח מפקד ה„כוח" הזה, צביקה גרינגולד, לגלות למישהו את עצמתו של הכוח, את מספר הכלים והאנשים שברשותו. יש הטוענים כי אפילו מפקדיו של צביקה, שעמדו אתו בקשר מתמיד, הפעילוהו והזיזוהו ממקום למקום, לא ידעו כי המדובר בסך הכל בטאנק בודד אחד. אף פעם לא שאלוהו „כמה הוא" והוא לא מצא כל סיבה להבהיר להם דברים בתחום זה. אמרו לו ללחום, לעצור. הוא לחם ועצר. ככל שהיה לאל ידו.

„היה כבר ערב כשיצאנו מנאפח אל ציר הנפט. אני הייתי בטאנק הראשון, חגי באחורי. על אף שעברו כבר כמה שעות טובות מאז פרוץ המלחמה, לא היתה לי כל תמונה ברורה ממה שמתרחש בשטח. באותו שלב עדיין סברתי כי המדובר בסך הכל באיזו תקרית, שהוליכה יום קרב, העתיד להסתיים בשעות הלילה. שיערתי שכמה כלים של האויב, שחדרו לתוך שטחנו במהלכו של הקרב, נקלעו לחשיכה ולא יודעים בדיוק איך לחזור הביתה, וכי עלינו לטאטא אותם ולהתגבר את הקו. בשום אופן לא יכולתי לדמיין לעצמי אז כי המדובר במלחמה של ממש, אשר כבר בשלב הראשון שלה הצליחו כוחות גדולים של האויב, עם הרבה מאוד טאנקים, לחדור אל מעבר לקווינו וכי חלק מהם כבר על ציר הנפט בדרכו לעבר הכביש המרכזי של הרמה ולעבר מחנה נאפח שממנו יצאתי זה עתה.

„וכך, דרוך אך לא מודאג יתר על המידה, נסעתי על גבי כביש הנפט, כשמאחורי חגי עם הטנק שלו ומסביב חושך. מרחוק ראיתי סימני קרב, הבזקים והאורות, אבל כל זאת, בצירוף רעמי התפוצצויות, נראה רחוק ובלתי ממשי. אפילו מהתמונה לדיווחים ברשת הקשר לא ניתן היה לקבל מושג על התמונה האמיתית. פתאום אני רואה מולי, במרכז הכביש, במרחק של כמה עשרות מטרים, לוע עצום של תותח ובהמה(?) טאנק הנע לעו-

צבי גרינגולד
„כוח צביקה"

מתי במהירות. אינסטינקטיבית נתתי פקודת אש. הטאנק הסורי שבא מולנו נדלק. לקחנו אחורה, כדי לא להתגלות באור הלהבות שלו וכדי לא להיפגע במקרה שיתפוצץ. ואז הסתבר לי כי מהזעזוע של הירייה התערערו כמה מן התיקונים שבוצעו בטאנק לפני שקיבלתי אותו וכמה מן המערכות שלו יצאו מכלל שימוש. עברתי כיד לטאנק של חגי. תפשתי את מקומו. הוא עלה לטאנק שלי, ניסה להתקן את המערכות וכשנוכח כי הדבר בלתי אפשרי, חזר לכיוון נאפח.

○ כמה טנקים סוריים?

וכך, לאחר יריית התותח הראשונה שלו, נשאר ל„כוח צביקה" טאנק אחד בודד על ציר הנפט בואכה נאפח, מול טאנק סורי העולה באש. לאלה שהאזינו לקשר החטיבתי לא היתה עובדה זו מוגדרת. כמובן. הם הוסיפו לשמוע את דיווחי „כוח צביקה", את שיחותיו עם המח"ט, את דיווחיו הבלתי פוסקים על תנועת טאנקים ושיירות סוריים הבאים מולו ועל ה„הורדות" שהוא מבצע בזו אחר זו. לכולם היה ברור, וכך כנראה גם למח"ט עצמו, כי „כוח צביקה" מונה כמה טאנקים לפחות.

וכך ניצבו על הציר השחור טאנק אחד, סגן אחד בן 21 ושלושה אנשי צוות, שאינם מכירים זה את זה, שלא ראו איש פני רעהו לפני כן ואף לא באותה שעה עצמה, כי כל אחד היה כנוס במקומו, ומסביב עלטה. שלושת אנשי הצוות שמעו רק, במערכת הקשר הפנימית, את קולו של הסגן האלמוני, הניצב בצריחו — קול שציווה לנוע, לעצור, לירות.

כאמור, הוטל על „כוח צביקה" להגיע לחושניה, לעלות שם על מוצב כדי לתגבר אותו.

„אבל למעשה כמעט לא יכולתי להתקדם — מספר צביקה גרינגולד — כל הזמן הופיעו מולי ומן האגפים טאנקים וכלים סוריים אחרים. כל כי שהקרב(?), הסף מאתנו(?). על כל פגיעה הייתי מדווח למח"ט, שדאג מרביה הזמן לשמור אתי על קשר".

סיפורים בסיפורים שונים נקשרו על כמות הטאנקים וכלי הלחימה האחרים שהשמיד „כוח צביקה" באותו לילה על ציר הנפט, כשהוא מנסה לבלום את התקדמותם לעבר הכביש המרכזי של הרמה. צביקה עצמו אינו נלהב לגלגל בנביון(?) הכמות.

„תראה, — הוא אומר בהבעה של אי־נוחות — הדלקנו כמה וכמה טאנקים סוריים. לא ספרתי כמה. וכשניסיתי לאחר מעשה לשחזר משהו בתחום זה, נוכחתי כי לא אצליח. המהומה היתה גדולה. המהת רב. הכל התרחש בבהירות. קרו המון דברים. היו מצבי לחץ. דברים התערבבו לי בראש. אני זוכר היטב את הטאנק הראשון שהדלקתי. אני זוכר עוד הכויות נוספים. לא לפי הסדר הכרונולוגי. השאר די מבולבל. שמעתי כי במקום כלשהו כתבו שהורדנו שם משהו בסדר גודל של חמישים טאנקים סוריים. אני חושב שזה די מוגזם. במקום אחר קבעו שהשמדנו שם עשרים וחמישה טאנקים. אני מתאר לעצמי שזה קרוב יותר למציאות. אבל אני לא בוטח להשבע על אף מספר".

○ „פתאום הבנתי שזוהי מלחמה"

טאנק אחד, עירירי בתוך לילה של בלהות נוראות. על ציר הנפט בואכה נאפח, בואכה הכביש המרכזי של רמת הגולן. מכאן אפשר להגיע בקלות לגשר בנות־יעקב, לראש־פינה. זה לא רחוק. „כוח צביקה" עומד בפרץ. כבו יחידות אחרות בגזרות אחרות של שדה המערכה. הוא אחד, בודד, מנהל משחקי מחבואים עם הטאנקים הסוריים, הבגיחים מולו בתוך האופל. הולם בהם. מדליק אותם. הוא מעביר ברשת הקשר דיווחים, מקבל הוראות, כל שמאזין יודע ש„כוח צביקה" קיים, פעיל, שומר על קור רוח. אבל אף אחד אינו מעלה בדעתו כי מאחורי הכינוי הזה מסתתר טאנק אחד, שבצריחו ניצב בן קיבוץ לוחמי הגיטאות, שאביו היה פליט וחייל בצבא הפולני, שאמו — המחופשת כנערה נוצריה — היתה נעה ונדה בין בתי כפריים שנתנו לה מחסה.

„הוא היה גדול, הבחור הזה, — יספרו מקץ זמן אנשים בפיקוד הצפון בנסותם להבין את ה„בוסטים" שהניעו את מעשיו וחירוף נפשו של הקיבוצניק הצעיר מלוחמי־הגיטאות. אין להניח שהם היו מודעים לאותן נורות אזהרה שהיבהבו בבתי(?) נפשו של הבחור הזה, נורות שקיבלו אותות סמויים להזכיר לו שאסור שכל מה שמתואר במפעל ההנצחה שבמשקו יקרה עוד פעם.

○ שוב טאנק עירירי

„לפי הבמיות(?) שעלו עלי התחלתי פתאום להבין שלא מדובר ביום קרב ובכלים סוריים שלא מוצאים את הדרך הביתה. — מחייך צביקה — וכשפגשתי בשלב מסוים של הערב שיירת תחמושת שלנו, שחזרה מקרבת הגבול ואנשיה סיפרו לי

(סוף בעמוד 28)

בדרך ל„בודפסט"

מאת עפרה אליגון

„נחשי מי מדבר?"

וכשנוכח בעל הקול מעבר לקו ש„הניחוש" אינו עולה יפה, הוסיף פרטים: מלחמה, ארץ־גושן, נו, טוב, משה לוי..."

„מושה חצי ז" הקול נשמע נצער עוד...

„לא, לא „חצי". סתם משה לוי".

גם כך סימן הזכר. כל אדם רביעי בארץ הוא משה לוי. „מצטערת, איני זוכרת".

„זה החייל שפגשת אחרי המלחמה. החייל בלי היד שכתבת עליו מאמר גדול. עשרים ושש שעות מאושרות".

■

קרעי תמונות שהצלחתי להחזיק רצות על מסך הזיכרון. ימים ולילות כבים, מרובד אחר של חיים, שמנסים לשכוח. המלחמה הגדולה הזו שהחיים נחלגלה לתוכה בפתע. כתבות צבאיות מ„בצבא אל נגד" שלנו, חונכת שירית בסיני. צבא שהקין מחדש ונינוח, קפל אהליו כמובס. אבדן אמון, מלחמות גבראלים, תהייה, ספירת המלאי החודשי הנעשי, ובעקבותיו מועקה שהוראה לאחר מכן לוחמים שפשטו מדיהם, לחבות הכבשה. לתוצות החיים, ב„אני מאשים". ואלם שירד על רבים, החיים בתוכם.

ובתוך כל אלה — משה לוי. בתוך העיר שנפגשנו פעם אחת, הוא קפץ מתוך הרקע, פורש זרועותיו לצדדין באחור, בחום, בהבטחה הנובעת מאמונה עמוקה, שיהיה טוב, שכבר טוב.

עמד באוהל המשורד, הצמוד לקרון האבחנה(?), עמד הבעידיך מקור. בחור במכנסים ורודים וחולצה דקה, הבולטים מאוד באוירת הסאקי הגבוך החום של סיני לשעת ערב. עיניו בוהקות ומוקפות מסגרות חומות, מבריקות בבוק של חום. שרוול ריק תקוע בכיס מעילו. חייל פצוע שבא אל הרופאה שלו לבקר בחזית שבה נפגע, אספר(?) את ידו, ולהראות לה את צעירים. נכנס למלחמה כמו כולם, היה כמו כולם, ועכשיו הוא אחר ויישאר. ישא לבדו בזהיו בלי יד ימין, אחד אותו, כולו מנוקב רסיסי עופרת מטיילים בגופו, „בהתרעה מתמדת", הוא אומר צוחק, ומניף הולצתו להראות את עצב הורדים רסיסים כשרה מוקשים בועיר נפתן...

ביום האלוף הדימר לרשותו, נהג האלוף שב ליד ההגה, הצירנית צוירה בכל זוב ויצאנו לדרך. כשאני בתפקיד טרמניסטית, זוכרת היטב מעמדי. בכל מקום קיבלו אותנו החיילים בהפגנה של אהבת תשומת לב, כמגיע לאזו פנות. משה היה הוגג. אך לקראת סוף הסיור נהיה מדריך. ניכר היה שהוסמו עלה. הוא קרא, הוא סיפר את סיפור המלחמה שלו באותה, ללא הרטה, ללא רחמים עצמיים. ומר שהיה חוזר על מה שעשה בלי ספק כלשהו. אמר, שלמען המדינה מוכן אבד יותר מיד. מוכן לתת את כל כולו. יוסתי הרבה. מדבריו לקוחת. להתלבות שבאה בעקבות היציאה מבית החולים אל שדה הקרבות שלו אל עצמו, לבי נמתו העכשוית. עדיין מצוי במסרת הצבאית — אם כי בציוויליות, וטרם הלך אל חווית היום־יום, בגופו הפגום. זה אומר משה לוי אחרי כשנתיים?

„היה כבה — סיפר אז — הייתי בבית הכנסת. ברגע ששמעתי שיש מצב כוננות לקחתי את המכונית ונסעתי לבסיס. „סידרתי" אותם והמתיילתי(?). הייתי פקוד ממילואים למשך שנה כיון שנפגעתי בתאונה ברגלי. זה היה בשבת. ביום ראשון כבר היינו בבלוזה. עד אז לא הפגשנו שזו מלחמה. אבל בדרך לשם ראינו כבר חליפים שרופים, טנקים פגועים וגם נפגעים שלנו.

„השתתפנו בכל מיני משימות וביניהן מארבים לקומנדו המצרי. ביום השלישי למלחמה כבר היו לנו שבעה הרוגים. ביניהם הסמג"ד.

„בחמישה עשר בחודש (יום שני) שבוע שני למלחמה, נקראנו למשימה על ציר „בודפסט". הייתי שייך לסיור הרמ"ש, מפקד זחל"ם. סמל.

„היינו כעשרה זחל"מים ושלושה ג'יפים. הגענו לציר שלנו והכינו להכנס למלחמה. הכינו וראינו הרבה נפגעים, אבל הנלנסים והליקופטרים מפנים. לא מרגישים כל כך טוב לחכות ולראות את זה. בשעה שש בבוקר קבלנו פקודה להיכנס ולהיכנס בסדר. זה היה באזור הביצות של באר־להו(?), בין כביש הפלאסטיק והים והקומנדו המצרי, בדרך לבודפסט. העריכו אותם בשלושים קומנדו, היו במקום כמאתים וחמישים. הוטרה משם אש תופת. היינו מסותחים. ראיתי את המ"פ שלי מסתער ונהרג מיד. בזה אחר זה נפגענו. הזחל"ם שלי נשאר האחרון. גם הוא הסף ,סאגר' לתוך השרשרת ונפרש.

„לפרות שהחילים שלנו לא יכול היה לזוז, החלטתי לא לנטוש ולהמטיר אש. ביקשתי מהמיתולוגיק(?) שלי שיתן חיפוי ואני אסתער, אבל הוא שמע את „צריסוס" על הרומן(?) ולא רצה לקום. מי שקם נהרג. אמרתי לשמשון זקן ז"ל: ,אני נותן חיפוי, אתה מסתער'. נבגע בראשו לאות הן. קמתי. טיל קטע את זרועי, לא התפוצץ והמשיך. אנשי הקומנדו היו כ־30—40 מטר מאתנו. נתתי פקודה לקפוץ

זירת הקרב והגבורה

מן הזחל"ם וקפצתי עם כולם. אני זוכר שראיתי את היד שנשארה שם, ליד הזחל"ם(?) שלא רצה לקום. היתה לי משונה מאוד לראות חלק מגופי נשאר מאחור...

„כל אחד שקפץ — נפגע. אלה שלא הספיקו לקפוץ — נורו בתוך הזחל"ם מפגיעת טיל. נהרגו ארבעה חברים. שמשון זקן (24), אבנר דהאן (26) אלי בימון (25), אליאסף נגרי (25). היינו ידידים, ביחד במילואים, לפחות חמש שנים...

„הזחל"מים האחרים נסוגו להתארגנות שניה. רק הזחל"ם שלי עמד שם. נפגע כל הצוות — פצועים כמוני, אלה הרוגים. ואלה פצועים ומאבדים דם.

„...מכאן זה לא יוצאים, אקח אותם אתי', אמרתי. קמתי על רגלי, ראיתי היטב מה קורה. ראשי היה קר ומגיבני(?). התחלתי ללכת אליהם. הוצאתי ביד שמאל רימון מצד ימין שבחגורה. הלכתי אליהם זקוף. זה לא ירו עלי. ראיתי אותם בבירור, ראשים שחורים, בלי קובע פלדה אפילו. הסתכלתי בפניהם והם הסתכלו בפני. היה בינינו קשר־עין־מקפיא. הם עמדו עם הקלצ'ניקובים בידיהם, בתוך ברות עד צוואר, ולא יכלו להסיר עיניהם מן „הרוח" הצועדת זקופה, בלי יד, וקילחה דם הם מלווה אותה. הייתי מגואל כולי בדם. טעמו היה מתקתק.

„ניגשתי אליהם, כמעט לתוך העמדה החפורה, 5, 6 מטר מהם, אחרת הרימון לא היה פוגע. צריך היה לגלגל אותו פנימה. הוצאתי את הניצרה בשיני. שמעתי קול שיניים נשברות. ירקתי את השיניים והצמדתי את המנוף בבהון וזרקתי את הרימון לתוך העמדה. הרגשתי רסיסים של הרימון שלי בפני, בזרוע וביד שמאל ובעינים. אבל גם ראיתי בעיני איך הם נשפכים החוצה ושוכבים שם כמו בובות שחוטיהן נקרעו...

„אחרי כן הסתובבתי והלכתי בכיוון הכוח שלנו. ואז ירו עלי מעמדה אחרת אש תופת. מנשק אוטומטי. זה זמזם כמו דבורים. זה דפק כמו ברד. לא היה אכפת לי. שום דבר לא יכול היה לפגוע בי. ובאמת לא פגע. בדרך הזו בחזרה לא פגע בי מכש אפילו כדור אחד. הצרכתי ב„לא לאבד את ההכרה". אני חושב שהלכתי כך איזה מאתיים מטר".

„למה לא באו לחלץ? לא יכלו. היתה אש נוראה. האזור היה מכוסה. אבל גם כאן. היה „קשר עין" בינינו. קשר אחר. בשרי".

„הגעתי לכוח שלנו. החובש הפלוגתי חבש אותי. שם לי מחסום עורקים. אחרי שהתלבשתי המשכתי ללכת, אל החיילים שלנו. ביקשתי שיגשו לפצועים שלי, אמרתי שנשארו שם עוד אנשים חיים מלבדי... ורק כאשר ראיתי שהחיילים מתחילים לנוע לכיוון ההוא הסכמתי שיפנו אותי.

„סבלנו אבדות כבדות. מחצית החבר'ה הרוגים, המ"פ וכל הקצינים נהרגו גם הם. פצועים בלי סוף. שמעתי אומרים: ,לפנות אותו תחילה. דחוף'. הגעתי לרפידים עם שניים וחצי ליטר דם בגופי. אחרי כן הטיסו אותי ל„הדסה" בירושלים. כל אותה העת התייחסתי לעצמי כמו אל זר. אפילו לא היו בי רחמים לכאבו של חבר פגוע, שהייתי אני עצמי. רק ב„הדסה", כשהתגלגלו עלי חמישה רופאים ואיזה גדוד של אחיות, ידעתי שאחיה. רק אז ידעתי. וידעתי שכואב לי. התחלתי לדאוג שלא אראה. העין הדאיבה אותי, היד כבר לא היתה, אז מה יש לדאוג. לא איבדתי את ההכרה אפילו לרגע אחד..."

■

זאת סיפר לי משה לוי בינואר 1974 שעה שישבנו שעות על גבי שעות באור מובהק(?) סגור, והמתנו בשדה התעופה של רפידים, לטיסה לילית הביתה. הוא גם היה מלא התפעלות ותודה ליחס הסביבה אליו, ליחס קרוביו, מקום העבודה שלו „אלתא" באשדוד, לבית החולים — לכל עם ישראל באשר הוא שם. באישיותו של משה, שיש בה חום וחיבה המה ושום פרוגנית(?) ויותר מקורטוב של גאווה במציאותו ונכונותו על שלום בכל מאודו.

ואיך משה עכשיו? אחרי כמעט שנתיים. איך חיו, מה דעותיו, מה תוכניותיו — מה בפיו של גיבור ישראל, אחד המעטים שהוענק להם את הגבורה כמו קום המדינה?

„אתה צבר, משה ז"

„חושב את עצמי לצבר. באתי מאלז'יר כשהייתי בן עשרים וחודש".

„איך קיבלו את הידיעה אצלכם ז"

„מורגשים. כמובן. במפעל ההנגים, אני יודע שעומדים לעשות לי מסיבה. גם בעיריית אשדוד. המשפחה שלי באה. אבל ככה, אני מרגיש שאני מקבל את זאת בבאירכות(?). בשם חברי..."

„מה מטריד אותך ז" שאלתי כשראיתי שאיש שיחי מפגין אותות אי מנוחה.

„מוכרח לחשוב את אסא קדמוני ומורלים איך נלך לבית הנשיא. אם בציוויליות ואם במדים. אנחנו שנינו היחידים מאנשי מילואים שקיבלנו את האות. כל היתר אנשי צבא קבע. אלה שנשארו בחיים — אני מתכוון.

„אתם חברים ז"

„מקווה שנהיה".

„גם אתה מתגעגע המהותה(?) ז"

„חס וחלילה. אני לא „מודליסט", מה שנקרא. ואף פעם לא אהיה. אני חושב שהצבא אינו מורכב מאנשים אחרים שבו מצוי במדינה אותם. כמו העם כך הצבא. והמחדל, אם. היה. מחדל, התחיל למטה, כולנו אשמים בו. האדם הפשוט בישראל, איש מילואים הוא. וכשהוא מחזיר ציוד, לדוגמה, ביום שחרורו, דבאבל לו חלק, הוא עוטף הכל בשמיכה ואינו מרונו. אומרים להחיל להחזיר תחמושת, הוא אינו מקפיד לזרוק את ה-

משה לוי
„שונא מלחמות, אוהב ישראל"

כדורים לארגז, ולא איכפת לו אם הם בשמבים לחול... אומרים לך לגרז את הטנק, ואתה עושה חצי מלאכה, ואחרי חמישים קילומטר הטנק או הזחל"ם פורסים שרשרת... כמה דוגמאות קטנות, בטלות — אבל מדברות בעד עצמן. הרוב הוא העם הפשוט. לצרכי התגוננות קל לו להגיד שהמחדל מתחיל מלמעלה...

„אם הייתי נלחם גם כיום כפי שנלחמתי, לאחר השחיתויות, את שואלת? אם הולכים למלחמה צריך להילחם. ולהילחם טוב. הגנבים, המשחיתים אינם, ולא היו ולא יהיו, נר לרגלי. הם תת־בני אדם שאינם כדאים שיזכירו אותם".

„ומה יחסך אל הערבים ז"

„אין לי טינה אליהם. אינני שונא אותם. חלילה. אבל גם לנו יש זכות לחיות חכות לארץ משלנו. אני שונא את המנהיגים שלהם, את דרכי הסירור ודחיית ההידברות. מוכנים למשרה? שיהיה כבר כמו שאני רוצה..."

„האם מאז הפציעה שלך נשתנו חייך ז והאם נשתנית ז"

„אני לא חושב שנשתניתי. בגרתי אולי, אבל מאום לא השתנה במחשבה ולא בדרך חיי. להיפך. אני עושה עכשיו הרבה יותר מאשר עשיתי קודם. אני עובד באותו מפעל, אולם עכשיו אני עובד בניהול — אני מנהל מחלקה וסגן ראש ענף (קודם הייתי סבבאי). אני לומד שנה שניה ניהול תעשייתי במכון, ואני מצייר. הרבה. היד כמו שמה לי אתגר. אני כותב באופן חופשי ביד שמאל ומצייר בה, ויש אומרים שיפה. אפילו מכרתי כבר שתי תמונות.

„מה אני מצייר ז נופים, מרבה לנסוע לעיר העתיקה בירושלים ולצייר, רחובות, שקיעות, איך יפה, חבל שמזהמים אותה...".

■

טוב, ודאי שתהיים. מדינה קטנה, כל הזמן במלחמות, צריכים היינו להיות מלוכדים יותר. לחשוב מה אנחנו יכולים לעשות למען המדינה ולא רק מה היא יכולה לעשות למעננו. אנשים נהרגים למענה חיים למענה. לעתים, רחוקות אמנם, אני תוהה. לא במלחמה, לא בצבא, בחיי היומיום אני תוהה. אני רוצה להיות בטוח למשל, שהמסים שאני משלם הולכים למטרה אליה הוקצבו. למשל, מכבים לי ממשכורתי מלוה מלחמה — אני מקבל ממשרד הבטחון גימלה (נכות 73%) ומשלם למשרד הבטחון. בערך מתאזן. הייתי רוצה לדעת שמה שאנו משלמים הולך אכן לצרכי בטחון ולא לידי המושחתים.

כואב לי שהנגע פשה גם במשרד הבטחון. עם זאת אני שמח לא לגילויים, אלא לעובדה שמגלים. מאמין שישרשו את הנגע. אני בעד הענשה מחמירה. לא העמדה לקיר, אינני הורג אנשים — אבל החמרה. הייתי מכניס אותם להרבה הרבה שנים, כפי שנוהגים בעגיאה(?) בסחורניות".

„מה תכניותיך לעתיד, תגידי מנהל ענף ז"

„מסיים את הלימודים, אבל לא מתכונן להישאר בעבודה. אני מתגייס לצה"ל, לצבא הקבע. הסכימו לקבל אותי בחזרה לעבודת מטה, וכנראה אצא לקורס קצינים".

„אתה אוהב מלחמות ז"

„אני שונא אותן. אני אוהב את מדינת ישראל. באופן חולני, אוהב אותה".

תיק תק תיק

هكذا من الأصل

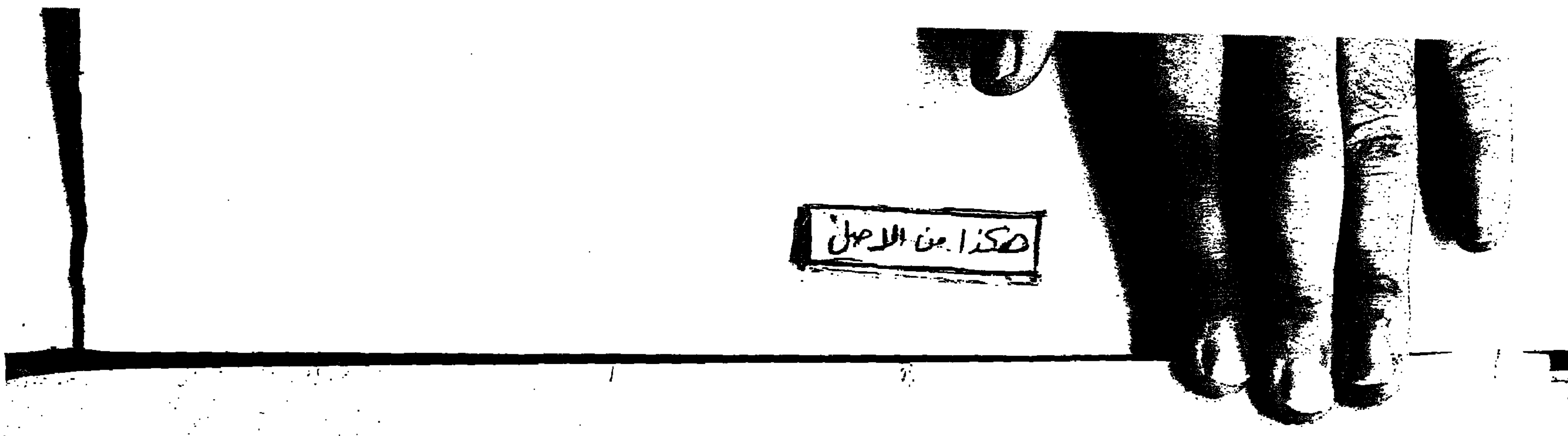

האדם מאחורי העיטור

המלחמה לא נגמרה בסרפאום

אסא קדמוני
המחאה דעכה, המאבק נמשך.

מאת אהרון דולב

בגדה המערבית של תעלת סואץ, ב־18 באוקטובר, סמוך לתחנת רכבת מצרית, במקום הקרוי סרפאום, ניהל אסא קדמוני קרב יחיד נגד מיתחם חטיבתי שלם. כאשר בצהרי יום הצליחה נקלעו הוא וחיילי כוח הצנחנים אל מיתחם מצרי מבוצר ונלכדו במלכודת מוות. על גבורתו בקרב זה הוענק לו „אות הגבורה".

הקרב על סרפאום, טוען אסא, היה קרב מיותר ועלה לצנחנים ב־14 הרוגים ו־35 פצועים. אסא ניהל קרב זה, אבל גם אחר שיצא בו הוסיף לנהל קרב־יחיד עקשני נגד טישטוש האמת על סרפאום. מאבקו נמשך חודשים, אך חשף את ה„בגידות שנכשרו", „טישטושים ודיווחי כזב", „שרשרת הדחות" ונסיבות של רצח אופי — ובתוך כך נתהוותה גבורת היחיד, שהצילה, כמו שאמרו אז, את כבוד הצנחנים.

□ הוויה, לבטים, קבלה

רב־סרן (מיל.) אסא קדמוני, בן שלושים ושלוש, מראשוני תנועת המחאה של החיילים המשוחררים ומראשיה, „סתור" על־ידי צה"ל אחרי המלחמה. הוא הודח מתפקידו כמפקד פלוגת צנחנים, בקשתו להתקבל לצבא הקבע נדחתה ומאבקו הממושך על זכותו לשרת במילואים במסגרת חטיבת־האם שלו העלה חרס.

תגובתו הספונטאנית היתה להחזיר באדיבות את העיטור לצבא שאינו רוצה בו. אחר־כך התייסר בלבטים קשים עד שהחליט לבסוף לקבלו.

מבותר באגף הדרומי של המיתחם המצרי נלחם אסא בשלב הקיטי של הקרב. לבדו, מכוון עשרות מטרים, נגד מאות מצרים. הוא ירה בהם ברובהו, הטיל בהם עשרות רימונים, הוסיל בבזוקה שתי כשאיות מלאות חיילי אויב. משהתרופף הכיתור המצרי זכה החילוץ הבקיע חובר אל הצנחנים הנצורים, נותר במחסניתו של אסא שבעה כדורים.

רס"ן (מיל.) אסא קדמוני צלח מערכה עם גדוד הצנחנים הראשון שחצה את התעלה. כשלוש מאות אבידות, בהרוגים ופצועים, סגנה חטיבת הצנחנים של אסא קדמוני במלחמה האחרונה. רוב אבידותיה היו בקרב הי והיקים ששרדו מקרבות החטיבה בשנים עברו. שאלות נוקבות הצטברו, צרבו, אך בימי המלחמה לא מצאו פורקן אלא בלחיכת־גבורה מרה ונואשת. דברים רבים במלחמה הזאת, אמר אסא, „לא יכולתי להבין".

□ במקום נגמ"שים — „תנובה"

„סיפרו לנו, שלצנחנים יש מטוקים ונגמ"שים, אבל למלחמת יום הכיפורים נסענו באוטובוסים של „אגד" וברכב של „תנובה" ונאלצנו לחפש כלים וציוד שהיו אמורים להיות שייכים לנו אורגנית. הנה לא הבנתי איך לא הבינה ההנהגה הצבאית את רפיסותו של קו בר לב. שבנינו טיפל התאבנות מחשבה צבאית, את כשלון הדוקטרינה הצבאית של צה"ל, שאותו זהה לדבריו עוד בשבתו במצעים, בימי מלחמת ההתשה שלאחר ששת הימים. בחיים בר לב ראה את האחראי הישיר לתפישה הצבאית שהולידה את הקו, ותבע את התפטרותו בשל כמה טעמים — כאחראי להקמת הקו, להזנחת המערך המוצנע של צה"ל, לפוליטיזציה בצה"ל ולשיטת מינויים פסולה שבה מפתח מפלגתי או מחשב אלקטרוני קבעו את מסלול הקידום ולא מעוף, דמיון וכושר חשיבה בקורי.

כאשר בשובו מן המלחמה הודקר לעיני הארץ כולה ובידו שלט שקרא להתפטרות חיים בר לב קיים אסא במעשהו נדר שנדר תחת שמי הבוערים של ראש הגשר. אחר־כך תבע עם חבריו, פעילי תנועת המחאה התפטרות כל שרי „ממשלת המחדל" ושידוד כל מערכות החיים הפוליטיים, הכלכליים והחברתיים — במדינה.

„אינני רוצה — אמר — לצמוד בתקרית בסואץ ולשמוע בסרטנזיסטור, שכל המדינה עסוקה בסוגיית „מיהו יהודי", שהוקמה ועדה לבדיקת „תעבכי האתרית יושבת על מדוכת שמירת שלמותה של מפלגת העבודה".

זרע המחאה נבט עוד בימי מלחמת ההתשה, בשתי התזיתות. אסא שירת במעלה ובקעה: „ראשית, התהלכתי חפוי־ראש בגלל הרגשה שנעשית שגיאה אסטרטגית חמורה ביותר. בקו התעלה הוצב צה"ל באופן סטאטי, בשטח־הריגה קלאסי וסטאטי שהשתרע לאורך 160 קילומטרים. במקום להתרחק אחורנית ולשלוט משם על קו המים, „צבדנו רק על

התסרוגות שלנו, במקום על הסרוגות של האויב. לא יכולתי להבין מדוע חייבים חיילינו לשבת על שפת המים ולהחשף הגבוה, במקום לכוות את התעלה באש תותחנו.

□ חייל נהרג, טרקטוריסט עושה הון...

„כשהולך המשיטה של המצרים חזרתי וטענתי, כי זה רק עניין של זמן עד שהם יכבשו מעוז או יסודו אותו בהפגזות. ובכלל, נראה לי שבאו מלחמת ששת הימים נגררנו אחרי המצרים מבחינת החשיבה הצבאית. כשהם הגניזו התחפרו. כאשר ההפגזות כבדו העמקנו להתחפר. כשהמצרים החלו לפשוט הבאנו סבקים למעוזים. במקום להציב ל־אויב בעיות טיפלנו בתשובות לבעיות שהציב הוא לנו".

שם, ב„סטח הריגה קלאסי", שיפשף אסא קדמוני את עיניו בתימהון: „ראיתי שעל אותו מטר מרובע נהרג חייל כמעט יום יום, ובסמוך נמצא טרקטוריסט הגרוויח הון־עתק, לפעמים בלי לעבוד כלל, בגלל התקרית שבה נהרג החייל. ראיתי גבורת חיילים ונופלים כול אוילות ושחיתות של מערכת, המפעילה חיילים מסורים שבזכותם היא מתקיימת, בשנה שבאותה משבצת הול התעשרו והשמינו קבלן וטרקטוריסט, ובאות־הערכה לפעלם זיכו אותם בנוסף בהעלמת־עין בתחום המיסוי".

כמי שמגדיר עצמו כ„אידיאליסט חצי־מקצועי" נתמלא אסא חרון, שלא מצא את פורקנו אלא לאחר מלחמת יום־הכיפורים.

בהתחלה, סיפר, פשוט לא האמין למראה עיניו. ככל שחלף הזמן התעצמה המערכת הקלוקלת, התבצרה, ההנהגה והגורמות המעוותות שלה בתחומי התעסוקה, החברה האסטרטגית, שאבה לקירבה ציבור גדל והולך עד שאיימה להקיף את כל שכבות העם. הוא־מחון נהפך לחיסכול שבזוטר־אונים. „ניסיתי לפרוק את המועקה בהתגבות עם מפקדי היחידים, וכתוצאה מן החיכוך נדחקתי הצידה".

בבקעה זקפה לזכותה פלוגתו של הפ"מ אסא קדמוני את ההישג הגבוה ביותר מכל יחידה אחרת בגזרה בכל המערך החי"רי של צה"ל. בשלושה חודשים חיסלו חיילי פלוגתו 31 אנשי „פתח" ולקחו בשבי 140.

בפעולה כראמה נפצע אסא קשה, ונרשמו לו ירידת פרופיל תלולה ו־50 אחוז נכות. שיבתו לכושר הוגדרה כפלאית. כעבור שלושה חודשים בלבד זחר וצנח. הוא התקין לידו הכבית, ששוקה בפציעה, מיתקן מיוחד שאיפשר לו הפעלת „עוזי", השתמש במיתקן, בלחימה, עד הולמתו המלאה.

כל אותה עת גישש החיכוכים בשאלת ה„נוכחות". בסוף שנת 1970, במלאות עשר שנות שרות, מהן שש שנים בתפקיד מ"פ קרבי בצנחנים, השתחרר אסא קדמוני מצבא־הקבע ועבר לצד וסוחר בתפקיד קצין שלישי.

בשלוש השנים הגשים הצבר הגל־אביבי, אשר מאז ימי מסעותיו כחבר הנוער־נוער ובעשר שנות שרותו בצנחנים תרש ברגליו כל פינה ותקיק ברחבי הארץ בלי להקפיד תמיד על קווי הגבולות, חלום ישן להכיר את העולם. הוא סייר באירופה, באפריקה, במזרח הרחוק. מלחמת יום־הכיפורים שיבשה את תוכנית המסע לאמריקה.

□ אזעקה בחוף שרתון

אסא „ירד" מן הים כחצי שנה לפני פרוץ המלחמה והתקבל לעבודה ניהולית ב„אולפני גבע". „האזעקה תפסה אותי שוחה בחוף „שרתון". רצתי הביתה. בדרך ניסרו לי בראש דברים שחזרתי עליהם, כתוכי, בתקופות השרות בקו־התעלה. נהגתי לומר שבקו הזה אנחנו כורים לעצמנו קבר.

„כשהגעתי הביתה היה המשפט הראשון שהפלטתי, „המעוזים נופלים". הורי שאלו בניין לי. אמרתי: „אין כל ספק בדבר. זה מוכרח לקרות". רצתי מיד לחטיבה. פגשתי את המג"ד והוא אישר: „המעוזים נשטפים". תגובתי היתה: „לקו בר לב היתה השמעה הרסנית על צה"ל. עבדנו את עגל־הזהב".

„עוד באותו יום החלטתי, שאם אחזור חי מהמלחמה אקח את הנושא הנורא הזה הנקרא „דוקטרינת בר לב" כסמל ואפתח במאבק על רפורמה צבאית וחברתית במדינה".

אחרי המלחמה, כשיצא למחות, קישרו את מחאתו למחדל בדרג הגדודי, שבגללו כותרו הוא וחבריו בסרפאום. אסא דוחה פירוש זה כסילוף גמור: „את שלט־המחאה שלי ניסחתי עוד בדרך לצליחה, כשעברנו ליד שני כפרים באיזור דר־סואר וראיתי את פתחיהם הסתומים מפגיעת הארטילריה המצרית. אותה מלכודת־מוות שחזיתי בדמיוני ודיברתי עליה במשך שנים, נתממשה. קיוויתי, שסוף סוף הכל יפקחו העיניים ויראו שטוב לא מדובר באיזה משוגע, שבאיים עליהם ביום־הדין, אלא במראה הפיס' בשטח".

אכן, כולם ראו, דיברו ונדרו. כל מערך אנשי המילואים, הנופלים והנשארים בחיים, שיננו זה לזה, סיסמה אחת — פה שהיה לפני המלחמה שוב לא יהיה אחריה. „היתה תקווה, והיא נסכה בנו עוז להמרה — כשנשוב מהחזית נקים את הגדר ונשנה את פני המדינה".

בסוף פברואר כבר עמד מוטי אשכנזי, מפגין יחיד, מול משרד ראש הממשלה: „הציפה אותי שמחה עצומה. זה התחיל. מישהו כבר עומד". אסא קדמוני פשט את מדי הקרב והצטרף. תחילה באו החיילים המשוחררים. אחר־כך, כשהחלו לזרום המוני האזרחים שאיכפת להם, נראה השינוי הנכסף כמעט בהישג יד. כל השאר ידוע. תנועת־המחאה הגיעה לשיאה — והחלה דועכת.

תחילה נדמה היה כי „רעידת־האדמה" שזיעזעה אושיות באוקטובר 1973 תשנה את דמותה הקונפורמיות של החברה הישראלית. בשיאה נאמד מספר תומכי תנועת־המחאה בכחצי מיליון נפש. הפעילים המחנה הגדול של התומכים נתנו ביכוי ספונטאני לאי־נחת עמוק, אולם בשל סיבות שראוי להתחקות אחריהן, לא הפכה התנועה לכחשול מהפכני ולא השיגה את יעדיה. השינוי הנכסף לא התחולל. תנועת־המחאה דעכה.

□ „אידיאליסט חצי מקצועי"

חברה שמרנית מאובנת, אך חרדה מפני תמורות מפציקות, באה על סיפוק היסכליה עם חילופי אחדים באישי הצמרת של אותה

מערכת שלטונית שנשארה על כנה. לאסא קדמוני התברר, כי הציבור הישראלי מסתפק ב„שעיר־לעזאזל" או שניים, ואינו רוצה שיזכירו לו יותר מדי את רפיסותו ואוזלת־ידו. הוא מבקש שיניחו לו — ומי שאינו ממהר לשקוע בחזרה ל„מיסודי" בעיניו.

אסא קדמוני, „האידיאליסט החצי־מקצועי", הקצין המעולה, גיבור מלחמת יום הכיפורים, הפך למיסודי כזה — בלתי רצוי הן בצבא והן בחיים האזרחיים.

אשר אירע לאסא קדמוני מאז וחזר מן המלחמה ועד היום, עשוי לספק להבנה המסוסדת בישראל הזדמנות הולכת להתבונן בעצמה. המחיר שנתבע גיבור מלחמת יום הכיפורים לשלם על מחאתו היה הרזות, חרם חברתי ודיכוי כלכלי.

בקיץ אשתקד נוהרו מוטי אשכנזי ואסא קדמוני „דון־קישוטים" יחידים. „מוטי ואני תיכננו את השלב הבא במערכה כהסתערות להפלת הצמרות של שני הגושים הפוליטיים הגדולים במדינה בשיתוף עם צעירי המפלגות. שלב זה חייב התמסרות טוטאלית, התנגשות עם המערכת השלטת ועמידה בלחצים כלכליים, ומעטים היו נכונים לו. החלה נשירה. בכל ישיבה התמעט מספר המשתתפים. לישיבה האחרונה שנתקיימה בביתי הופעתי לבדי. מוטי היה במילואים.

„החברים שהבטיחו ולא קיימו הולכו להתחמק מפני־ רצו להימנע מלעבוד פנים־אל־פנים מול תגובות לא־נוחות. אחר־כך באו גילויים של שמחה־לאיד על נפילת התנועה המחאתית".

□ „מקרה ספציפי"

אסא קדמוני נותר מחוסר־עבודה. כל הסכנותיו בשוק על „מחאה" עקרה והוא באלץ לפנות את חדרו השכור ולעקור לדירת הוריו, ויתר על סיגריות החול ללכת ברגל כדי לחסוך דמי־נסיעה. „יכולתי לחזור לצי הסוחר, אלא שקרה דבר מוזר. כל עוד סערה המחאה וכלי־התקשורת הכירו אותי בין ראשי פעיליה, הבריקו לי מחברת „צים" ללא־הרף שאבוא להפליג. משדעכה המחאה תמו הבבריקים".

אסא משוכנע, שמישהו בחברה היה מעוניין לא בהעסקתו אלא בהרחקת „מתסיס" אל מעבר־לים.

ממקום עבודתו האחרון בטרם יצא למלחמה, אולפני „ברקי פנה המפריס" („אולפני גבע", לשעבר), קיבל אסא מכתב פיטורין. זה היה בעיצומה של הפעילות בתנועת המחאה. משנודעה המחאה והחלה המצוקה נתקל אסא במודעה בעתון: „ברקי פנה המפריס" חיפשו עובד לתפקיד מבקר־איכות; „בדיוק התפקיד שמילאתי בחברה לפני המלחמה. שלחתי מכתב. קיבלתי תשובה שלילית: „לאחר עיון מחודש בהעסקתך באולפני־גבע החלטנו פה אחד לא להחזירך לעבודה".

„ניגשתי לשם. המנהלים הכימי של המפעל נבהל אל מול המכתב, גלגלתי, כדי להסדיר לי פגישה עמו, אך גלגלה סירב אפילו לקבלני לשיחה. כתבתי לו: „אם אתה מוכן להסכים לכך, שבחור שעבר את המלחמה יסתובב מחוסר־עבודה, סימן שבעיניהם האמיתיות אינה השלטון אלא העם. אתה מהווה דוגמה אופיינית לחברה, שהצמיחה מתוכה סדרי שלטון ומימסד כמותה.

אסא תר אחר עבודה בתחום האירגוני ההולם את כישוריו. חבר הפגישו עם מר שחף, מנהל כח־האדם בקונצרן „כללי" בדצמבר 1974. „הוא שאל אותי מה הם תחומי העיסוק שלי. סיפרתי לו על עברי הצבאי ועל עבודתי בצי הסוחר. הכישורים הללו, אמר, מתאימים, האיל והוא מחפש סגן למנהל מסוף מכולות ברמת־גן או באשדוד. סוכם שאקבל תשובה תוך ימים אחדים, אך כל תשובה לא הגיעה. התקשרתי שנית ונקבעה לי פגישה נוספת.

„ „יש רק בעייה אחת — אמר לי האיש — אתה משרת במילואים. אינני יכול להעסיק היות והמנהל המסוף עצמו משרת במילואים ובצורה כזאת לא יכול העסק להתנהל". בדהמתי. מנהל כוח־אדם בקונצרן „כללי" בעצ לתרץ אי־העסקה עובד בשרות מילואים?

„אמרתי לו: „האם אינך תופש, ש„כללי" פועלת במדינה המחייבת כל אחד מאזרחיה לשרת במילואים עד גיל חמישים?" „כמובן, אמר, „אבל מקרה זה ספציפי". הוא התפתל על כסאו באי־נוחות, ואני הוצפתי בוז עמוק. הייתי מוכרח לקום וללכת או להפוך את השולחן. הלכתי".

במודעות בעתונים קרא אסא כי תע"ש מחפש קצין משוחרר בדרגת רב־סרן להפקיד מינהלתי. אסא שלח מכתב. כשבוששה התשובה להגיע, פנה אל עובד המינהלה בתע"ש, איזיק, חבר לספסל הלימודים ב„בית־החינוך" צפון בתל־אביב ואחראי לקבלת עובדים באזור המרכז:

„סיפרתי לו, שאני מתקשה בהשגת עבודה והבעתי סברה כי פעילותי בתנועת־המחאה בעוכרי. איזיק טען: „לא יכול להיות, אינני מאמין". שלפתי את המודעה והראיתי לו, שתע"ש מחפש משרה ההופכת את כישורי. איזיק הבטיח שאקבל תשובה תוך יומיים.

□ „לא נאה להיות פועל"...

„עברו ימים אחדים. שום תשובה לא הגיעה. אך בעתון הופיעה הצעת־עבודה נוספת מטעם תע"ש, המחפש עובדים בלתי־מקצועיים. מספר תיבת הדואר בהודעה היא של המשרד של איזיק. נגשתי אליו לקריה. הוא התנצל: המישרה שביקשתי — אמר — כבר תפוסה. אבל הוא מחפש אחרת עבודי. אמרתי לו: „למה לך להתאבך? הרי אתה מחפש פועלים ואני זקוק לכל גרוש. קבל אותי כפועל".

„איזיק התאבק במבוכה: „לא נאה לך להיות פועל, אדם כמוך ראוי לעבודה מכובדת. שאם לא תיבבא לכבוד מיכרה כיני הליה יקבל אותי לעבודה כפועל, אבל הוא ניתק מגע „ללא מיקוד־מקום", כמו שאומרים, ואני הבנתי שגם תע"ש אינו מעוניין בי, אפילו כפועל פשוט".

תלאותיו של אסא קדמוני בחיפוש אחר פרנסה, לבשו אופי של תיס הבוהי־כללי מאורגן. עם ישראל, ככל הנראה, אינו מהבב ברנשים מפוקפקים. ההורים מן המלחמה זועמים תואבים ויוצאים להפגין לבין יהיה מתוקן ובטוח יותר לכולנו. „הראה — אומר אסא קדמוני — כל הפריקה הזאת עלולה להתפרש לא נכון. עלול להיווצר הרושם מדועת, כנבעיני טיפה בריה. נכון שהנבה

גבר, אבל אין בי שמץ מרירות. יתכן שאני טומן את־ראשי בחול, אבל אנשים אלה פשוט אינם נחשבים בעיני כישראלים, ואינם מגורים אצלי עם המדינה. הם לא יעורערו את המסיבציות. של ולא ישנו את ערכי. לכן גם המלחמה וכל מה שעבר אינם כלל ממין העניין הזה, ואסור לערבב בין הדברים".

קרובי משפחה היפנו את אסא לחברת הביטוח ההסתדרותית „הסנה", שחיפשה קצין בדרגת רס"ן (מיל.) לתפקידי הדרכה בחברה. אסא פנה במכתב וקיבל את התשובה הבאה: „קיבלנו בתודה את פנייתך בעניין משרת עוזר־הדרכה. לדאבוננו הרב, למרות שהתרשמנו מנתוניך, לא נוכל לקבלך למישרה זו. אנו מאחלים לך הצלחה".

□ שנה בלי עבודה

גם חברת צבעי „טמבור־אסקר" פירסמה מודעה בעתון בחפשה קצין צבא לשעבר, ששימש גם כקצין בצי הסוחר, לתפקיד אירגוני הקשור בשיווק מוצרי הייצוא של החברה. אסא פנה מיד במכתב. תשובת מנהל כוח־אדם של חברת „טמבור־אסקר" נשלחה על טופס סטנדרטי: „מאשר בתודה את קבלת מכתבך. כן הצעת את מועמדותך לתפקיד ניהולי. ברצוני להודיעך, שלתפקיד הנ"ל נבחר מועמד אחר".

קרוב־משפחה מסר, שחברת ההשקעות של בנק־הפועלים מחפשת קצין משוחרר בדרגת רס"ן לתפקידי פיקוח אירגוני על יחידת המחשב. אסא התייצב לפני הפקיד האחראי לכוח־אדם בחברה: „מיד הודיעני, כי בעצם נפלה טעות. הוא אינו מחפש קצין משוחרר, אלא כשהו אחר, הכל ושלום וכל טוב".

בחברת המחשבים „רמ" זיהה אותו מקבל פניו מיד. הוא התייחס במשפטים אחדים ל־כישוריו כפעיל תנועת־המחאה, ופטר אותו בלא כלום.

שנה תמימה נמשכו נסיונותיו של אסא קדמוני להתקבל לעבודה. מצוקתו החריפה, חובותיו תפחו, מכתבי הסירוב בערמו. אך, הוא לא אמר נואש ולפני כחודש שבר את מעגל־החרם בעזרת תעשיין פרטי, „אוהד תנועת־המחאה".

פקודיו, עדי קרב־הגבורה שניהל, וחבריו הקרובים, סיפרו על מופת לחימתו, על קור־רוחו ותושייתו. אחרי המלחמה אמרו שלאסא מגיע הצל"ש הגבוה ביותר אך הביעו ספק אם יקבלו בגלל דיווחי שקר שסילפו את חוקרי הקרב ובגלל התייצבותו לימין מוטי אשכנזי בראש תנועת־המחאה נגד האחראים, לדעתו, למחדלי המלחמה. עוד בשבתו במבואות איסמאעיליה, בימי מלחמת ההתשה, אמר אסא: „אנחנו כאן, קובעים, שהמערכת הצבאית לא פעלה כראוי... עלינו לדאוג שמספר השגיאות שייעשו בצה"ל בעתיד יהיה קטן ממספר השגיאות של האויב, כי לגבינו זוהי שאלת עצם הקיום".

כנביא־זעם התהלך אסא אחרי המלחמה, זעק בהתיק, ניסה להדביק אישי מדינה ומפקדים בכירים, את כלי התקשורת ואת העם כולו, בתחושת אסון קרב ובעוצמת הדחיפות שבצריכת שידוד־מערכות לשינוי פני החברה הישראלית בכלל, ולתיקון הפגמים שנתגלו בצה"ל בפרט.

הוא התריע על כיווני התפתחות שליליים לקנו אחיזה בסגל הפיקוד, בימי הרמטכ"לים חיים בר לב ודוד אלעזר: על עליית קרנם של אנשי מטה ואירגון, והתמעטות השפעתה של הקבוצה בעלת כושר החשיבה המאקטי והאסטרטגי המקורי. צה"ל — טען — הצמיח אנשי מטה, עשה מהם מצביאים ומפקדי הזיתות, חנה את „יוצאי הדופן", את הסיירי „בהתגבלות תעשה לך מלחמה".

זירת הקרב והגבורה

הסידיו של אסא פיקפקו אם יקבל עיטור כלשהו. הם טעו. כלום אין בהענקת אות הגבורה לאסא קדמוני משום סתירה הטענות נגד אותו מימסד צבאי עצמו, או שמא יש במערכת להתעלות כאשר מדובר במתן ביטוי לרחשי ההוקרה ללוחמיה הגיבורים?

אסא אומר: „חרף כל הביקורת שלי, שיובן לא נכון, כאילו המימסד הצבאי הוא גוף המוגני. יש במערכת רבים וטובים, שהאמת היא נר לרגליהם והם הרדיפים עצמתו הפיסית ולחוסנו הנפשי של צבא הועבדה שאיש לא התערב בהחלטת הענקת האותות מעידה שההחלטה היתה אובייקטיבית".

□ „קישוט חיצוני תפל"

אבל מי שבכל זאת מכריע במימסד הצבאי החליט מה שהחליט, ואסא נותק מיחידתו, זכריותיו המצטברות כקצין קרבי ומפקד־פלוגה, נשללו והוא הורחק מכל פעילות צבאית. שנה וחצי לאחר המלחמה דוחים, חוזר ודוחים את כל בקשותיו לחזור לשורות צבא הקבע, ואפילו מונעים ממנו מינוי־מילואים בתפקיד שהחזיק בצה"ל כמפקד פלוגה.

בנסיבות אלה נראים בעיניו מעמד הלוחם העיטורים כטקס חסר־תוכן והעיטור עצמו כקישוט חיצוני תפל.

„אותה מערכת המעניקה לי את אות הגבורה היא המנדה אותי ומרחיקה אותי מכל פעילות. עד כדי כך אינני רצוי לה, שאינני ראוי להתקבל לפגישה על־ידי הרמטכ"ל ושר הבטחון. פניתי אל שניהם פעמים רבות ושניהם סירבו לקבלני. שניהם מועגים שהם בונים את צה"ל ומחזקים את שורותיו לקראת הבאות — איך זה מתיישב עם נידוי קצין קרבי בעל 15 שנות ותק, הנמצא מתאים לקבל אות־גבורה — רק להם פתרונים.

„שנה וחצי אני נלחם על זכותי לתרום את תרומתי האישית לצה"ל, ואם מונעים ממני מינוי משמע שאומרים לי כי אינני ראוי לשרת בתפקיד בשורות צה"ל. הפירוש סתירה משוועת. אם באים ומהללים אותי שהוכחתי כקצין קרבי ומכרידים עליו... אינני יודע איך אלה שהחליטו להעניק לי עיטור בים סתירה זו, אבל בעיני היא מקפלת ביטוי אותו סולם־ערכים מעוות שעדיין קיים בצה"ל, ואשר נגדו, בין השאר, יצאתי בתנועת המחאה".

□ „איזה מין גיבור אני"

לפני כחודש הוזמן אסא קדמוני להופיע לפני ועדת האותות הממלכתית. אסא שמח למוכיר הוועדה כי אין בדעתו להיענות להזמנה. אחר פנייה אישית כבד ראש מטעם ההדרכה בכטה הכללי, אלוף מנוס פרח, נכלך אסא בדעתו. בתום שיחה עם סרפאום, לפני חברי הוועדה, מה...

(סוף בעמוד 28)

אלכס

Alex
Auto Air Conditioning

אלכס־אוריגינל
למיזוג אויר מושלם במכוניתך

"אלכס אוריגינל" המזגן המקורי והיחיד המתוכנן ומיוצר לכל סוג מכונית בנפרד.
פיתוח, תכנון, ייצור, התקנה ושירות הכל תחת גג אחד
חב' אלכס בע"מ — מזגנים לרכב.
רחוב היצירה 18, רמת־גן, טל. 723625
באיזור הדרום להשיג אצל: "קירור במי" באר־שבע,
איזור התעשיה, דרך הנגרים, טל. 057-76812

דירות־יוקרה

קרית־ביאליק

* מיקום נפלא * נוף מרהיב־עין

4 חדרים מרווחים
120-122 מ"ר

מחיר קבוע ללא הצמדה
ללא מס־ערך־מוסף

מועד כניסה: אוגוסט 75
הקודם זוכה!

פרטים נוספים:
* רסקו — חיפה
רח' הרצל 1, טלפון 668161
* „דירות־עם" — ק. מוצקין
שד' השופטים 2, טלפון 710191

רסקו
RASSCO

טראגדיה אמריקנית • פרופ' שלמה אבינרי

ציור של ביל מולדין (שיקגו סאן־טיימס)

נפילת דרום־ויטנאם בידי כוחות הווייט־קונג והצפון־ויטנאם היא ללא ספק אחת [...]ידיות הגדולות בתולדות [...]ת־הברית לאחר מלחמת [...]ם השניה. לו היה כאן כשלון של מדיניות אמ[...]ית אולי היה אפשר [...]ר לסדר היום, אך מדו[...] בטרגדיה במלוא מובנה המלה — מי שניסה [...]ר כוחות שאין לו שלי־טה עליהם — ולרוב גם לא את מהותם — תרם לתו־שלו להשגת התו־[...] שניסה למנוע.

[...]ם סייגון אינה, בעיקרו של [...] בנצחון של התנועה הקומוניס־[...]כי אם בנצחון תנועת השחרור [...]אום הוויטנאמי. העובדה כי [...] של תנועה שחרור לאומית, [...]ולה לא היתה קומוניסטית [...] לנצחון קומוניסטי היא פרי [...]צמה של מעורבותה האומללה [...]צות־הברית במה שהיה ביסודו [...] מלחמת אזרחים פנימית, [...] בתודעת הציבור באמריקה [...]ת אחרות לכלל מלחמת נגד [...]ין ארצות־הברית הקומוניזם.

[...]תורת הדומינו" הוכיחה את [...] נכונה, לגבי קמבודיה לפחות, [...]ארצות־הברית פעלה ב א י ל ו [...]ית קיימת ובכך תרמה למי[...]להוכחתה. כאן, כבמקרים [...]ל הכלל של חיזוי המגשים [...] — אם אתה מגיע שמשום [...] מתנהג לפי זה, אתה תורם להתרחשותו של אותו דבר, וביחוד, אם כל כוחך [...]

הו־צ'י־מין, כלאומי וייטנאמי, יתכן שהיה מעין סוג של משטר לאומי בארצו שהיה דומה [...] לאנטי־[...], ו־וייטנאם היתה הופכת לכעין יוגוסלביה, הו־צ'י־מין לכעין טיטו של דרום־מזרח אסיה, אך ההתמהמות זאת הסבה לאותה האפשרויות [...] לאמר שתנועתו נתפסה על־ידי האמריקנים כשלוחה של הקומוניזם הבינלאומי.

יתכן שלו חיו הבריטים נוהגים במפלגת הקונגרס בהודו באותה דרך, היו דוחפים גם אותה לזרועות הקר־מלין [...] היא שהאנטי־קומו־ניזם המשטני של אמריקה בשנות החמישים והששים (שהדים שלו עדיין לא שככו היום בחלקים של הציבו־רית הישראלית), נטל לעצמו כמה מקוי האופי — במוסקו — של הקומוניזם המשטני עצמו.

כמו שהקומוניזם הסובייטי הול־באי ראה בכל פעילות אנטי־סובייטית את יד „הקאפיטליזם הבינלאומי והאימפריאליזם האמריק־ני", כך האנטי־קומוניזם המשטני ראה בכל תופעה אנטי־מערבית את יד הנסתרת של „הקומוניזם הבינ־לאומי".

הכרזה הרת־אסון אחרת של מעורבותה האומללה של ארה"ב ב־וויטנאם היתה הכתמת שמה של ארה"ב ברחבי העולם הדמוקרטי. כיון שארה"ב מצאה את עצמה תומ־כת בווייטנאם בכת קצינים מושחתת נגד תנועת שחרור לאומית מהפכ־נית, הפכה ארצות־הברית ב ג ל ל ו י י ט נ א ם, יותר מאשר בגלל איזו פעולה בינלאומית אחרת שלה, לסמל ריאקציה והתנגדות לשחרורו של העולם השלישי.

כל הסיוע הטכני שנתנה ארצות־הברית לארצות העולם השלישי, כל העזרה הטכנית והכנה המתבססת על אמונתו (הנאיבית לעתים) של העם האמריקני בקידמה ההיסטורית ובסיוע בינלאומי — כל זה ירד ל־טמיון בגלל הכתם הנורא שרבץ על ארצות־הברית ששלחה חצי מליון חיילים על מנת להלחם באומה קטנה הנלחמת על חירותה.

בלי משים הפכה ארה"ב, שלא היה לה מלכתחילה כל ענין אימפריא־ליסטי או קולוניאלי בהודו־סין, ל־אויב הלאומיות והעצמאות של אומה קטנה זו, ובמשך שנים המציגה [...] את עריה וכפריה. [...] ההצדקות האידיאולוגיות והאנטי־קומוניסטיות שארה"ב מצאה למדי־ניות זו, מעשיה אלה לא הפלו את יוקרתה אלא הפכו את המושג „וייטנאם" [...] והולידו על [...].

את המלחמה בווייטנאם הפסידה ארה"ב, אך יותר עם זאת הפסידה הרבה יותר מזה — את אמינותה בעולם כמדינה שאיננה אויב העולם השלישי. התוצאה היא שאין ארה"ב יכולה היום להיות מעורבת בסכסוך בינלאומי כלשהו, שכן הבאישה את ריחה בווייטנאם כשם שצרפת ואנגליה הבאישו את ריחן (במידה פחותה הרבה יותר) במבצע סואץ.

הנזק לישראל, בהקשר זה, מרובה. לא בגלל כשלונה של ארה"ב נגרם נזק לישראל, אלא בגלל עצם מעור־בותה, שכן זו היתה מעורבות שבה לא יכלה ארצות־הברית לנצח. כי־תוצאה מכך אף דעת הציבור בארצות הברית, שהושפעה עמוקות ממלחמה ברוטאלית שניהלה ארצות הברית נגד אומה קטנה, לא תהא מוכנה היום למה שיחשב כהרפתקאה מעבר לים.

במלים אחרות — בגלל מעורבותה שבווייטנאם [...] איבדה ארה"ב את האפשרות — ה־[...] — להיות מעורבת בסכסוכים שבהם יש לה ענין [...] וניתן להגדיר, במונחים אוני־ברסליים כמו גם מוסריים ופוליטיים, את המעורבותה. הנזק ה ז ה אין לו שיעור.

•

זוכר אני ויכוחים שהיו לי עם חברים אמריקנים בשנת 1966, בה שהיתי בשנת שבתון באוניבר־סיטת ייל באמריקה. כבר אז טענתי, בלי לראות את עצמי כמומחה ל־וייטנאם, אך מתוך נסיונן של תנועות שחרור אחרות, כי אמריקה לא תוכל להחזיק מעמד בווייטנאם. אחת משתיים: או שמעורבותה הלך ותגדל, ואז יגדלו אבדותיה והביקו־רת על הברוטאליות של התערבותה הלך ותחזק, או שעליה „להתקפל", פשוטו כמשמעו.

הדברים באו כהלם לאותם ידידים, ליברלים בדרך כלל, שעדיין האמינו כי ניתן להגיע להסכם כלשהו עם הצפון שישמור את היוקרה האמריק־נית ואת מעמדו של הדרום. הרגשתי והיתה כי הדרום אינו יכול להתקיים לאורך ימים כיון שלא הצמיח חברה בת־קיימא, עם שלטון ומערכת נור־מת ומנהיגות היכולה לעמוד בפני כוחו הסוחף של תנועה לאומית ומהפכנית.

הדרום, טענתי, הוא יציר־כפיהם של הצרפתים ושל האמריקנים, וככל שהעמק המעורבות האמריקנית כן תגדל משמעות המפלה אחריה. ברור היה לכל, שאין אמריקה יכולה לצאת למלחמה חורמה קונבנציונלית נגד הצפון, שכן אז תמצא את עצמה בהתנגשות חזיתית עם בריה"מ ועם סין.

האירוניה היא, שלו הניחה ארה"ב לסייגון ליפול בידי כוחות הצפון לפני עשר שנים, לפני תחילת התערבותה, המאסיבית בדרום־ויט־נאם, היו ההשלכות הבינלאומיות על בטחונה ומעמדה של ארה"ב, שוליות לחלוטין, ואף „תורת הדומינו" ספק אם היתה מתממשת.

[...]ות האמת ההיסטורית בדבר [...]נאם: במלחמת העולם ה־2, [...]נכבשה הודו־סין הצרפתית [...]פנים, קמה שם תנועה שח־[...]מית נגד הכובש היפני והכתה [...] בתמיכה אמריקנית לא [...]ראשה של תנועה זו, שנוסד־[...]מין, עמד הו־צ'י־מין, ולאחר [...] במלחמה ציפתה התנועה ה־[...] של השלטון הקולוניאלי [...] אלא להגשמת עצמאותה.

[...]צרפתים ביקשו לחזור להוד־[...]ים את שלטונם כיום, וכך [...]הגרים לכלל מלחמה לקונה [...]סובבת סיבוכים הרבה, בין [...] שחרור הלאומית הווייטנא־[...]ן השלטון האימפריאליסטי [...]

[...]זה, אחר נצחון הקומוניסטים [...] על משטרו של צ'אנג־קאי־[...]תה התנועה בהודו־סין סיגית [...] ותלותה במקורות הנשק [...] הללו קירבו אותה יותר [...] קומוניזם, אולם האמת ההב־[...]סית של התנועה — ועיקר [...] נבונה — היו לא [...]גיה הקומוניסטית. שלה [...] מעתה כתנועה לאומית, ה־[...] לצדק חברתי.

[...] כשלונם של הצרפתים [...] נכונה, המדיניות ה־[...] לסבך המזרח־סיני. בתקופה [...] השתלטות הקומוניסטית על [...] קוריאה היתה הנטיה [...] לראות את יד הקומוניס־[...] דבר, וכך ראתה ארה"ב [...] הו־צ'י־מין (ואת יורשיו, [...] כמות משלוחות הקומו־[...] לא רק משטרו של [...] אלא עוד יותר משטרו [...] אשר תוקף שלו דרוך [...] נגד צפון־וייטנאם [...] קשר קומוניסטי בינלאומי [...] דרום מזרח־אסיה, על [...]צות־הברית, והעולם כולה.

[...] אמריקה את עצמה [...] משטר דרום־וייטנאם [...] שלא הצליח [...] מעולם של קונספירציה [...] בשקטים שנוהגו בשלי־[...] שעבד נאלכדה התנועה [...] עם הנמה למהפכה [...]

[...] בדרום־וייטנאם [...] הקצינים, היה לו [...] של האידיאולוגיה [...] מערבית [...] אולם [...] לא התגבש לכלל [...] בעלת לגיטימיות [...] של דבר [...] תמיכה של ארה"ב.

[...] של ארצות־הב־[...] הסכסוך [...] מיוחדת [...] ההיסטורית של [...] היתה כי במהלך כל [...] נמצא במאבק — [...] נגד השכן הסיני. [...] ההיסטורי של העם [...] הוקים לא מעטים [...] שלו השכילה ארה"ב [...] הו־צ'י־מין [...] היתה דומה להוד־[...] הקונגרס ההודית או [...] לאומית אחרת, ש־[...] עצמאותו היו מפתחות [...] להשפעה קומוניסטית.

בארה"ב אומרים „לא" לפליטים

נשברה המסורת האמריקנית של מתן מקלט ✶ בחלקה יונקת התופעה החדשה מהתחזקות הבדלנות, שאת דגלה נושא עכשיו השמאל ולא הימין

מאת **פיליפ בן**
סופר „מעריב" בארה"ב

„תקופת וייטנאם חלפה", אומרים עכשיו רבים באר־ה"ב, ובראשם ה־נשיא ג'ראלד פורד.

אבל אין לך דבר רחוק יותר מ־הדאי. להיפך, רבים באמריקה סבו־רים עכשיו חשש שבעוד חודשים אחד־דים תישאל השאלה „מי איבד את וייטנאם ?" כמעט באותה עצמה כ־אותה ביטה מאיימת כפי שבשמעה לפני עשרים שנה השאלה „מי איבד את סין ?", ותהיה זו של „מקאר־תיזם" עלולה להיות טראומטית לא פחות משהיתה התנועה הקמשית.

יש אומרים, שאם עדיין אין „מקארתיזם" חדש, כבר יש „מקאר־ראניזם". סנאטור מקאראן הנודע (יש אומרים הנודע לשמצה) יזם הגבלות שונות על כניסת מהגרים, שחייבו מבקשי אשרות אמריקניות להשבע שולי פליטים לרוב, ובזכות זו היתה לאות המדינות האדירות והעשירות (ולעתים קרובות להביא עדים ולהגיש מסמכים מסייעים) שמעולם לא היו חברים בשום מפלגה קומוניסטית ולא שירתו את „הקומוניזם הבינלאומי".

כהתגלות „מקאראניזם" חדש רואים את היחס השלילי של אזרחי אמריקה אל כ־150 אלף פליטים מדרום־וייט־נאם, שמקצתם כבר הגיעו לארצות־הברית ורובם יבואו בשבועות ובחו־דשים הקרובים כיון שאינם רצויים במקלטים הזמניים בפיליפינים, ב־תאילנד, בהונג־קונג, בסינגפור.

בימים הראשונים אחרי נפילת סיי־גון, כאשר יצאו משם המוני פליטים וייטנאמיים במטוסים, באוניות־מל־חמה ובאוניות־סוחר, קיבל הבית ה־לבן יותר מ־2,800 מכתבים, מברקים והודעות טלפוניות מאזרחים שהביעו התנגדות לקליטתם בארצות־הברית, או להושטת סיוע חומרי להם, ולעתים קרובות גם לזה וגם לזה. פחות מ־2500 תמכו בהושטת סיוע לפליטים ובקליטתם.

זה יחס לא אופייני במיוחד במדי־נה שבמשך ארבעה יובלות קלטה [...] שבעולם.

כפי שנמסר קיבלו מיניסטריון ה־חוץ האמריקני והחברים בשני בתי ה־קונגרס הודעות המביעות התנגדות רבה עוד יותר לקליטה המונית של פליטים וייטנאמיים בארצות־הברית ולהקצבת סכומים גדולים לכלכלתם ולשיכונם בחודשים הראשונים בכל מקום בעולם.

● קרנות הסיוע ריקות

בנסיבות אלה אין פלא שעדיין לא אושרה בקשתו החדשה של ה־נשיא פורד מן הקונגרס להקציב כ־חצי־מיליארד דולר לצורכי הפליטים, אף שדוברי הממשלה אינם חדלים מהדגיש, שכל קרנות־הסיוע כבר נת־רוקנו ואת צורכי הכלכלה והשיכון של הפליטים, שאינם יכולים להכות, מספקים כרגע בכספים שנועדו למט־רות אחרות.

נמסר, כי הנשיא פורד „מתפקע מכעסי" האמר שהוא „מתוסד מאוד", אבל כל אלה השפיעו אך מעט על חברי הקונגרס המושיבים כנראה יותר את האנשים, שבחרו בהם בנו־במבר אשתקד ויתבקשו לבחור בהם שוב בעוד שנה וחצי.

שבועיים בלבד אחרי שבא הנשיא פורד לסן־פרנציסקו כדי להוריד שני תינוקות וייטנאמים מבטוס שנחת שם, הבריז מושל מדינת קליפורניה — פעם נודע כליברל — שכאשר יש במדינתו מובטלים כה רבים אין הוא יכול להתייחס בקורת־רוח לנהירת פליטים וייטנאמיים לקליפורניה.

מפאת לחצם של אנשי הקונגרס ב־פלורידה — הקום שאקלימו חם, אשר נבחר כמיפלט אפשרי לפליטים מוויטנאם הטרופית — הוחלט לקלוט רק 2,500 נפש במרכז הקליטה בבסיס חיל האוויר אגלין, אף שלפי התוכנית המקורית אמרו לשכן שם 20 אלף.

אותה התנגדות נשמעה במקומות אחרים בארצות־הברית, שאליהם הביאו או עומדים להביא פליטים מוויטנאם, ואף שנציגי ממקומות רבים את הזמורות בחוד־הספר כדי לטשטש את ההתנגדות, ואת הפלי־טים היורדים מן המטוסים מקבלים במוסיקה, בפרחים ובנאומים, אין כל אלה משנים את העובדה שבקרב הפליטים התפשטה עד מהרה הידי־עה שאין הם רצויים ביותר.

● בשם המוסר, והמשק

המתנגדים לנהירת הפליטים ל־ארצות־הברית כבר פיתחו נימוקים שבהגיון. הם טוענים כי רוב הנמ־לטים אינם אנשים הפוחדים מפני הקומוניסטים אלא אנשים „היודעים להסתדר", שבמשך שנים ידעו „ל־עשות חיים" והפיקו תועלת בקשרי־הם עם האמריקנים — נערות בא־רים, יצאניות, סוחרי שוק שחור ש־קנו דולרים מן האמריקנים והורו ומכרו אותם ברווח גדול, ואנשים שמכרו סיגריות וסמטיק אמריקניים או הפצים גנובים — כל אלה צברו זהב ועכשיו הביאו אתם את הונם במטוסים.

שמועות על נציגים אמריקניים ב־סייגון שקיבלו 3000 דולר או יותר כדי להניח לווייטנאמי לעלות ב־מטוס פליטים, ועל נשים וייטנא־מיות ששילמו ממון רב ל„בעליהן" האמריקנים שהיו מוכנים להתחתן על תעודות נשואין, מספקות אף הן חומר לתעמולה נגד הפליטים.

את התעמולה הזאת מזינות גם הידיעות שמרשל קי הנודע — מי שנחשב כוכב עולה בשמי סייגון עד שיריבו הנשיא תיו הצל עליו — נתגלה כמנהיג פליטים באמריקה, ד־איש זה, שאף לא מכבר גינה את הבורחים מארצם כ„מוגי לב ובוג־דים", אומר עכשיו להיות מנהיג הפליטים הווייטנאמיים בארצות־הברית.

יש סבורים, כי התנגדות זו לפלי־טים נובעת בעיקר מן השפל הכלכלי הנוכחי באמריקה ומן החשש כי ה־פליטים יתחרו על מקומות העבודה שמיליוני מובטלים אמריקניים כבר מתחרים עליהם, אולם נשיא הסתד־רות הפועלים הגדולה ביותר באר־צות־הברית א.פ.ל.־סי.איי.או. — ש־הוא הנציג המוסמך ביותר של ה־אינטרסים של פועלי אמריקה — אמר: „אמת, יש לנו אבטלה ב־שיעור של 9 אחוזים, אבל אם ארץ גדולה זו איננה יכולה לקלוט עוד 30 או 40 אלף פליטים ולמצוא להם עבודה, הרי אנו מתבוששים למו־רשתנו. קבוצה כזאת היא כטיפה ב־ים".

באותו יום הכריז הנשיא פורד כי ארה"ב, שקלטה 40 אלף הונגרים אח־רי המרד ההונגרי ב־1956 ו־675 אלף קובנים אחרי השתלטות פידל קאסטרו על קובה, לא תנעל שעריה לפני הווייטנאמיים האומללים, ואף גם רוב הפליטים הם נשים וילדים ומספר מבקשי העבודה בארה"ב מ־בין הפליטים באמת יהיה מועט.

כבר יש אומרים, כי ההוצאה ה־יחידה הנראית לעין של „יציאת וייטנאם" תהיה הופעת כבה וכמה מסעדות חדשות בניו־יורק, בסן־פרנציסקו, בלוס־אנג'לס ובכרכים אחרים, ורק המסעדות הסיניות ה־מרובות יסבלו מהתחרות חדשה מ־צד המסעדות הווייטנאמיות.

● הסיבה — בדלנות חדשה

אבל יש פרשנים הסבורים כי ה־התנגדות הבלתי־אופיינית לפליטים החדשים צומחת לאו דווקא בשל שיקולים קטנוניים של מחסור ב־מקומות עבודה אלא היא יותר ב־גדר הסמכות אידיאולוגית. בעיני אותם האמריקנים שמלכתחילה הת־נגדו למעורבות ארצם בווייטנאם — מטעמים אידיאולוגיים, מוסריים או בשל סיבות אחרות — הפליטים מ־וייטנאם הם הקארית האחרונה של בעיית וייטנאם כולה והכי שמסיבה זו או זו התנגדו למעורבות מתנג־דים עכשיו לקליטת הפליטים שבו־מם.

אל אלה יש לצרף קבוצה קטנה, אבל קולנית מאוד, המאמינה באמת — לדבריה על כל פנים — שכל מה שבא מסייגון מושחת וכל מה שבא מהאנוי צח וטהור וכי אנשי הווייט־קונג בדרום, שעזרו להאנוי לנחול את הנצחון, הם צדיקי עולם.

הללו סבורים, שהפליטים אשר נמלטו מפני האנוי ואנשי הווייטקונג מפחד שיתגלו פשעיהם או יבולע להם משום נאמנותם למשטר סייגון, הם פושעים שרק ישחיתו את המי־דות הטובות של אותם האמריקנים המאמינים כי הבית הלבן, מיניסטריון החוץ ומיניסטריון ההגנה הם שותפים לשחיתות של סייגון ולשלי־טת השחיתות בארצות־הברית וב־ארצות אחרות בעולם.

המגמה של התנגדות לפליטים היא בלי ספק גם הפגנה ראשונה — ו־אולי לא אחרונה — של בדלנות חדשה באמריקה. שנים רבות דגלו סיעות הימין באמריקה באידיאולו־גיה של בדלנות. כיום נדמה שה־נושא העיקרי של מגמה הבדלנות החדשה הוא השמאל הקיצוני, אם כי לא השמאל הקומוניסטי, שכמעט איננו קיים בארצות־הברית.

אל תשים את כל הביצים בסל אחד...

רכוש גם מטבעות ומדליות מזהב וכסף בהנפקת ממשלת ישראל

„מטבעות ומדליות לישראל" שדרות רוטשילד 15 תל־אביב
מציעה לך להצטרף למעגל האספנים והמשקיעים הגדל מדי יום והנהנים מתחביב מהנה ומהשקעה בעלת סיכויים לרווחים גבוהים מאד. חסוך מאות לירות ונצל את מחיר הפרסומת שלנו ב„מבצע רכישה מיוחד" למטבעות ומדליות מזהב.

מטבעות ומדליות זהב ממשלתיות:

מטבע		מדליות	
הרצל 1960	6,000.—	בר־מצוות	2,500.—
ויצמן (זהב)	7,350.—	הצליינים	2,000.—
בנק ישראל רגיל 1964	6,300.—	מצדה	2,750.—
בנק ישראל קשוט 1964	38,250.—	ירושלים	2,450.—
הנצחון 1967	7,350.—	רוטשילד	2,500.—
ירושלים 1968	3,800.—	בלפור	3,400.—
שלום 1969	3,200.—	אל על	6,500.—
שלח את עמי 1972	5,150.—	קרן היסוד	6,600.—
כ"ה למדינה (3) 1973	5,700.—	שחרור (3)	5,500.—
סט בריטורין 3 מטבעות	3,400.—	חשובי המשטיק (נדירות)	22,250.—

הצעה מיוחדת: אוסף מושלם של „סטים מיסטנה" למטבעות שבמחזור אך עם סימן טביעה מיוחד „מגן דוד" זעיר על כל מטבע — הונפקו ע"י בנק ישראל במיוחד לאספנים בלבד ובמהדורה מוגבלת מאד. מחיר אוסף של 4 סטים של השנים 1971, 72, 73, 74 אשר עתידים להיות נדירים במיוחד. מחיר האוסף —.250 ל"י בלבד.
בגלל הכמויות המוגבלות הנמצאות ברשותנו ניתן לרכוש מטבע אחד בלבד לכל דורש. המכירה לפי השיטה „כל הקודם זוכה".

מטבעות ומדליות לישראל
מציעה את המטבעות למכירה במשרדה שדרות רוטשילד 15, תל־אביב, בכל יום מ־9.00—13.00
ובסניף **בנק ברקליס דיסקונט**, ככר המדינה, שד' העצמאות 65 בת־ים, טלפון 7—860176.
תצוגת מטבעות: אוסף מושלם של מטבעות ומדליות מזהב וכסף שהונפקו ע"י בנק ישראל וממשלת ישראל, יוצג במשך חודש מאי בסניף הבנק הנ"ל בשעות מ־8.30—12.30 ואחה"צ מ־16.00—20.00, מלבד יום רביעי ושישי.

מכذا من الاصل

هكذا من الاصل

מסכות הגז שמנעו משבר ישראלי–גרמני

עשור ליחסים הדיפלומטיים בין ישראל ומערב־גרמניה בסימן ביקורי אלון ורבין בבון

מאת
אינגה דויטשקרון

עשר שנים עברו מאז נתכוננו קשרים דיפלומטיים בין מערב גרמניה וישראל (12 במאי 1965) ונסתיימה תקופה של הבטחות, עסקות חשאיות ומגעים שלא נעשו בלב שלם. שגרירה הראשון של מערב־גרמניה נתקבל בקריאות־מחאה בירושלים; כיום רואים מדינאים ישראליים בגרמניה המערבית אחת המדינות המעטות באירופה שאפשר לפנות אליהן בעת צורך בתמיכה.

[illegible]

אולם ארהארד לא ראה את עצמו כבול לעסקות החשאיות שעשו הקאנצלר קונראד אדנאואר ודוד בן־גוריון, [illegible]

גרמניה המערבית, והכבשה ב־1966. ישראל דרשה כי ההסכם הסודי שחתמו אדנאואר ובן־גוריון ב־1960 בדבר הענקת מלווה של 500 מיליון דולר לישראל, [illegible]

אבל הגרמנים היו נכונים להעניק לישראל כלוות שנתיים, אם כי לא בצורת „הוכנית עסקית" כפי שהיה בעבר. [illegible]

● הקאנצלר מנע משבר

ביום השנה הראשון לכינון היחסים, ב־12 במאי 1966, נחתם ההסכם. הגרמנים הציעו הלוואה בסך 160 מיליון מארק לאותה שנה (צתה בקבלת ישראל 140 מיליון) בתנאים נוחים, [illegible]

[illegible]

● ישראל ללא ברירה

מאז 1955 רצתה ישראל לקשור קשרים דיפלומטיים עם גרמניה המערבית [illegible]

● לא היה פרוטוקול

[illegible]

לוי אשכול עם הקנצלר לודוויג ארהארד: הזכות לקשור יחסים עם ישראל...

ראל אינו מוצדק. [illegible]

● צוות חדש בבון

[illegible]

● הפנים ל„נורמליזציה"

[illegible]

ישראל וגולת ארה"ב

מאת **מתתיהו פלד**

יחסי ישראל וגולת ארה"ב היו מאז ומתמיד מורכבים ורבי פנים, מאחר שיהדות ארה"ב, שלא כבקהילות היהודיות בשאר ארצות המערב, מהווה ציבור מאורגן ורב עצמה, ממילא נפל עליה התפקיד המיוחד במינו להוות משענת עיקרית לישראל במאבקה לקיומה כמדינה ריבונית וכמקום מפלט לגלויות החלשות והמתמוטטות ברחבי העולם. אולם הקשר המיוחד הזה שבין ישראל וגולת ארה"ב מעולם לא מנע חילוקי דעות ומחלוקות לגבי טיב הזיקה שביניהן.

בני הדור הצעיר של יהדות ארה"ב מעלים שאלות לגבי עתידה של היהדות וגורלה של ישראל ודחייתם עלולה להביא לניכורם והרחקתם

[illegible]

10,562
פרסים ששווים הכולל
מיליון לירות
במבצע ענק של
מעריב
הבטח את השתתפותך!
גזור את האותיות המתפרסמות מדי יום בעמוד הראשון של „מעריב", הדבק אותן על דף ההדבקה הנמצא בידיך והרכב את המשפט:
מעריב ראשון בתפוצה
תדיראן ראשון באיכות
אם חסרות לך אותיות — אל דאגה. במהלך המבצע יתפרסמו תלושי „במקום" להשלמת האותיות החסרות.
(מותר להדביק רק 4 תלושי „במקום" בטופס אחד)
מיליון
מעריב ראשון בתפוצה
תדיראן ראשון באיכות

ה„תקועות" בתעלה מפליגות

לקראת חידוש השיט בתעלת־סואץ הכינו המצרים תכניות פיתוח נרחבות לאזור כולו, אך מתחבטים בהשגת מימונן ✶ עד שנת 1982 תועמק התעלה לעומק 22 מטר כדי לאפשר מעבר מיכליות בנות 250 אלף טונה

מאת **דויד הולדן**
סופר „סנדיי טיימס" בקאהיר
מיוחד ל„מעריב"

פעם הראשונה זה שמונה שנים עברו אוניות סוחר זרות בחלק של תעלת סואץ. ביום ד' השבוע נגררו ה־ראשונות מ־16 האוניות שנתקעו באגמים המרים בגלל מלחמת ששת הימים דרך ה־תעלה לפורט סעיד, בדרך ל־פירוק לגרוטאות.

שחרור האוניות התקועות הוא השלב האחרון של שיקום התעלה לקראת פתיחתה לספנות הבינלאומית ב־5 ביוני, יום השנה השמיני לפרוץ המלחמה שגרמה לחסימת התעלה.

מבחינה פוליטית אפשר לראות את החלטת הנשיא סאדאת לפתוח את התעלה, על אף כשלון שליחותו ה־אחרונה של ד"ר הנרי קיסינג'ר לכונן התקדמות נוספת לקראת הסדר שלום ישראלי־ערבי, כנסיון מפוכח לחזק את דמותו כרודף־שלום בעיני וושינג־טון והמערב, תוך שבו בזמן יעשה קורת־רוח למוסקבה בהעניקו לצי הסוחר וצי המלחמה שלה גישה מהי־רה יותר לאוקיינוס ההודי.

מבחינה כלכלית זה חלק של תוכ־נית נועזת יותר, שגולתה מכוונת ועתה ניגשים לבצעה תוך מזיגה של בטחון וכמעט־יאוש — להציל את מצרים משואה פיננסית בטווח קצר, ולספח עד סוף המאה הנוכחית גרעין של שגשוג, שלא ידעה מצרים כמותו מ־כבר.

שתי הבחינות כלומר־נפרדות. אם יתמודדו היתרונות המדיניים בשום היפצל התקדמות נוספת של שיחות־שלום בין ישראל לערבים, תהיה סכ־נה צפויה גם ליתרונות הכלכליים מן התעלה ולהיפך: כיוון שפה ושם יש סיכון גלוי של כשלון, כמילא הח־לטת הנשיא סאדאת לפתוח את התע־לה ולגשת לביצוע תוכניות הרהבה רבות־ממדים, היא ההימור הגדול שלו מאז הורה לחייליו לצלוח את התעלה באוקטובר 1973.

● חצי מיליון חזרו

לפי שעה ההישגים מרשימים. מאז החל בעבודות שיפוץ התעלה בינואר 1974 שלו מנמה מהנדסים ומומחי־חילוץ מצריים בעזרת צוותים כמו־לות הים של בריטניה, ארצות־הברית וצרפת, עשר אניות גדולות טבועות ו־120 מכשולים קטנים יותר, ובכלל זה טנקים, מכוניות ומטוסים.

בחודש אפריל סרקו שלות מוקשים בריטיות וצרפתיות את כל אורך ה־תעלה ברכיביה. בינתיים תוקנו גדות התעלה, שוקמה רשת הקשר, סומן שוב נתיב השיט בתוך התעלה, ושלוש ערי התעלה — פורט־סעיד, איסמאעי־ליה וסואץ, הוכשרו שוב למגורים.

חצי מיליון תושבים כבר חזרו ל־ערים, ואף שרוב הבניינים, ביחוד בסואץ, עדיין הרוסים ובקירותיהם קליעים, תוקנו 45 אלף בתים ודירות שניזוקו, ונבנו 14 אלף דירות חדשות, חוד־שה אספקת החשמל והמים, תוקנו ה־כבישים, ועתה חודשה התפוקה באחד משני בתי־זיקוק הנפט בסואץ, שנהרסו ב־1967.

עד כה הושקעו בעבודות אלה כ־600 מיליון דולר — יותר ממחציתם במטבע חוץ. זו תוכנית השיקום ה־גדולה ביותר שביצעה מצרים עד כה. מבחינת הממדים היא יכולה ל־הידמות לבניית סכר אסואן הגדול, ומן הכתם היא עולה עליה מבחינת הבעיות הלוגיסטיות והתחבורתיות.

„התקועות" שזה עתה תנועה שעתן, אחרי שנות עיגון שלא מרצון...

● תחזית כלכלית מעורפלת

אולם זו רק ראשיתה של תוכנית נרחבת הרבה יותר, שנועדה להגדיל פי־שניים או פי־שלושה את כושר התעבורה בתעלה עצמה ולהפוך את כל אזור התעלה לאזור פיתוח תעשיי־תי, חקלאי ותיירי. הכוונה היא ל־זווג מימון בינלאומי ושפע עבודה מקומית זולה באחד ממרכזי הצמיחה העתידיים הגדולים ביותר של המזרח התיכון.

כיוון שלפי שעה יכולות לעבור ב־תעלה רק אוניות בעלות שוקע שאי־נו גדול מ־11.5 מטר — היינו בעלות 60 עד 70 אלף טונה במטען מלא — הם יודעים שבראשונה יוכלו לחדש רק חלק מועט מתובלת הנפט, שהו־זות לה שיגשגה התעלה בעבר. מי־כלית־על בת 250 אלף טונה, השטה סביב כף התקוה הטובה, יכולה להו־ביל כל שנה בדולר אחד בזול יותר ממכלית בת 60 אלף טונה השטה דרך התעלה.

אולם תנועת מטעני־צובר ומטעני־מכולות בין אירופה ובין המזרח ה־ערבי והמזרח־הרחוק גדלה במהירות, ככל שכספי הנפט הערבי יוצרים בי־קוש גדול חדש למוצרי תעשיה מיר־באים, ואין ספק כי נתיב־המעבר הישן בין אפריקה המזרחית ובין ארצות הים התיכון ואירופה המזרחית בוודאי ישוב אל התעלה בהקדם.

לפי אומדן של יושב־ראש הבנק הלאומי של מצרים עלתה הסיגת התעלה לעולם כולו, 15 מיליארד דו־לר עד כה. לפי אומדן המצרים תכ־ניס התעלה כבר בשנה הראשונה עד 120 מיליון דולר (לעומת כ־170 מיל־יון דולר בשנה השלמה האחרונה של פעולת התעלה לפני מלחמת ששת הימים) ומכאן ואילך תגדל ההכנסה במהירות.

● שילוב תעלה וצינור

כדי להבטיח את גידול ההכנסה מתי־כוונים המצרים להעמיק את התעלה תוך 3 או 4 שנים עד 16 מטר, כדי שיוכלו לעבור בה מיכליות טעונות מטען מלא בנות 150 אלף טונה ועד 1981—1982 הם רוצים להעמיקה עד 22 מטר, כדי לאפשר מעבר אוניות בנות 250 אלף טונה.

העמקת התעלה, הרחבתה ויישורה כדי הפיכתה דו־סיטרית (כעת היא חד־סיטרית והשיירות צריכות לחכות זו לזו באגמים המרים), יעלו 1.45 מיליארד דולר, מחציתם במטבע חוץ, אולם המצרים מקווים שהשקעה זו עתידה לשאת רווח שנתי של 600 מיליון דולאר במטבע חוץ מדמי־מעבר, ועוד כפליים או שלוש פעמים כסכום הזה במטבע חוץ בענף ה־תיירות והאספקה לאוניות.

צינור הנפט „סומאד" ממפרץ סואץ לאלכסנדריה בהשקעה הנאמדת ב־360 מיליון דולאר, יכניס עד 35 עד 50 מיליון דולר בשנה כאשר יפעל במלוא כושרו, כנראה בשנת 1980. ה־עבודה בהנחת הצנור כבר הוחלה.

המצרים מטעימים שכבר כיום צר־כת אירופה כ־450 מיליון טונה נפט לשנה מפרוח לסואץ — 275 מיליון טונה יותר מכושרה הקודם של ה־תעלה. הם מניחים שעד שיגיעו התע־לה והצינור למלוא כושרם ב־1982 תג־דל הצריכה כל כך, שיהיה צורך בשניהם.

אולם תוכניות פיתוח אחרות באזור התעלה עשויות להצל על התעלה ועל הצנור יחדיו. אולי עדיין אין מקום לדבר על „תוכניות" ו„חלומות" הוא מונח הולם יותר, אולם מחלקה מיוחדת במשרד השיקום המצרי עובדת עם מומחים מבריטניה, מארצות הברית ומן האו"ם להפיכת החלום לתוכניות ממשית לפיתוח, כגון:

● חסר מטבע חוץ

● יצירת שני אזורים חופשיים ל־תעשיה סביב לפורט־סעיד ולסואץ, ו־הגדלת התפוסה של נמל פורט־סעיד כ־300 אלף טונה עד 10 מליוני טונה ושל נמל סואץ מחצי מליון עד 5 מליוני טונה.

● בניית עיר־תעשיה חדשה בין איסמאעיליה לקאהיר, ושיוב והשקיה של 2 עד 3 מיליונים דונם של אד־מות מדבר וביצה משני עברי התע־לה.

● פיתוח ענף התיירות והדיג בשני קצות התעלה והגדלת אוכלו־סית האזור עד שנת 2,000 פי 6 עד פי 8 — מחצי מיליון עד 3 או 4 מיליו־נים נפש.

אומדן ההוצאות לתוכנית זו ל־5 השנים הקרובות בלבד עולה על 7.2 מיליארדים דולר, לדברי עותמאן. ל־דבריו יותר מ־500 חברות זרות — מבריטניה, מארצות־הברית, מגרמניה, מיפן ומארצות אחרות כבר התעניי־נו בהשקעה זו.

וכאן מתעוררים הספקות. כמה חב־רות מחוץ לארץ כבר זכו בחוזים על עבודות פיתוח בסואץ. למשל, שלוש קבוצות תכנון בריטיות מטפלות בהכנת תכניות לשלוש ערי־התעלה, וחברה בריטית אחת עומדת לזכות במיכרז על כריית אחת מחמש התע־לות מתחת לתעלה, ליצירת קשר יבשתי בין שתי שפותיה, בסך 60 מיליון דולר. אולם ממשלת מצרים עדיין לא הצליחה להתמודד עם בעיית השקעות־החוץ אפילו בממדים קטנים.

יותר על כן, רב כל כך הצורך ב־„זריקות" מזומנים מיידיות לשם קיום ושימור של התשתית המפוררת של מרכזי האוכלוסיה הקיימים — ביחוד בקאהיר ובאלכסנדריה — עד שיש סכנה ברורה כי המשבר המתגבר הו־לך של חוסר־מימון בנקודות אחרות יערער את התכניות השאפתניות ל־פיתוח אזור התעלה.

מכאן שהימור סואץ עלול להיות הימור של הפסד, אלא שלנשיא סא־דאת אין ברירה. אולי אפשר ללמוד עד היכן מוכנה מצרים להרחיק לכת להגשמת חלומותיה ממה שאמר לי לא מכבר פקיד אחראי בפורט־סעיד — בדעתם של המצרים להחזיר על כנה את האנדרטה של פרדינאן דה לספס, אבי התעלה, שסולקה אחרי התקפת כוחות בריטניה וצרפת ב־1956.

אם כי סולקו המוקשים מן התעלה, עדיין ניצבת לפני הספנות אבן־נגף כבדה מאוד — ענין הביטוח.

עוד לפני שתעבור אוניית סוחר אחת בתעלת סואץ יהיה צורך לשכנע קומץ אנשים בלונדון, שהסיכון כדאי. בכל ששואף הנשיא סאדאת לקדל בעלי אוניות בעולם שיחזירו את ציקום אל קפיצת־הדרך המסורתית בין מזרח ומערב, תכל שיקבע דמי־מעבר צמו־דים, ההחלטה הסופית תהיה בידי חברות „לוידס" בלונדון.

לפי שעה הוסכם על פרמיה של 0.25 אחוז לביטוח מטענים, אבל שום גורם איננו מוכן להציע פרמיה ל־ביטוח האוניות עצמן עד שתעבור האוניה הראשונה בתעלה.

הייתי בוועידה באלג'יר

...ופרת „מעריב" נכחה בוועידה ה־10 של ארגון „המשפטנים הדמוקרטים" שמאלני ✶ נציג איטלקי יהודי ונציג צרפתי יהודי הסתייגו מההחלטה אנטי־ישראלית ✶ שמאלנים מישראל שלחו „מברק ברכה" ובו קבלו „קומוניסטים בגדה שעונו במאסר הישראלי עינויים נוראים"

מאת **עדה לוציאני**
שליחת „מעריב" לאלג'יר

מה מריץ עתונאית יהודיה לחפש או לנצל כל הזדמנות להציץ אל תוך מצ־...ית ערבית? האם הסיבה ...רנות טבעית, שבדרך־כלל ...א אחת מתכונותיו של כל ...נאי, או האם יש פה דחף ...יוטי שמקורו מזוכיסטי?

...כן שיש פה מידה רבה של ...בות וגם שמץ מזוכיזם. עם זאת, ...תי, המניע מורכב יותר.

...אשר — כמו שזה במקרה הנוכחי — מדובר באדם שאין לו כל נסיון ...גנת והחוי היהודית בסביבה ...ית, הוא מוצא את עצמו במצב המשטמה כלפי ישראל והמשך־ כלפי היהודים כה חזקות עד נעשות דבר־מה מוחשי ביותר.

יהודים אלה התרוצצו במוחי ...ר מטוס „באאינג" של חברת ...ר' אלג'יר" הטיס אותי מרומא ...ירה בבקר אביבי אחד. אחד ..., עורך־דין, היה אחראי להימצ־ באותו מטוס. הוא הראה לי אחד חוברת פרסומת מודפסת נייר לבן מבריק.

...ך קו ירוק שהיתוה שער ...מי הופיעה הודעה כי הקונגרס ...ידי של „האגודה הבינלאומית המשפטנים הדמוקרטים" (שנוס־ — כאמור בהודעה — ב־1946 ...יס, „כדי להגביר את שיתוף ...לה של המשפטנים לביצוע אמ־ ...ואים להשגת שלום ושיתוף ...ה בין עמים) יתקיים באלג'יר. ... נזקקתי לזמן רב כדי להחליט ...הצטרפותי, מה גם שהובטח לי ...נתשלום יהיה מתקבל „על הכיס ...עתונאים יתקבלו בברכה.

...ברת הפרסומת הבטיחה גם ...יות שם פקידים רמי דרג וארב־ ...ימי דיונים, בחמישה נושאים ...ים: 1) חוק בינלאומי והמאבק אימפריאליזם, קולוניאליזם, גזע־ ...ואפרטהייד. 2) שלום, בטחון ...חום בין מדינות בעלות משט־ ...חברתיים שונים. 3) בעיות מש־ ... של פיתוח כלכלי, בעיקר אלה ...ת בריבונות לאומית על אוצ־ ... טבע, הלאמה, חברות רב־ ...יות, שיתוף פעולה כלכלי. 4) ... הסביבה וזכויות האדם. 5) ... המשפטנים בפיתוח הדמוק־ ...תוכנית האדם ולקידמה החבר־

הרחק מהבירה

...ת הפרסומת הבטיחה „חדרים עם חדרי אמבטיה במלון חדש. הסהרקין, לאורך מפרץ אל־ לא הרחק מארמון הקונגרסים". ...ר, במלון הגדול והגרוע, היה ...מרי, הכיל ריהוט תכליתי, מקל־ ...אה ומכשיר טלפון שלא פעל. ...יה כל שירות בחדרים. האוו־ ...יו דלות וכל תוספת עלתה הון ...ת.

...ר שהתמקמנו במלון, גילינו ...חנו הרבה, כי המלון שבו ...ים מאלג'יר, וכי הנסיעה במו־ ...הבירה, עולה כ־12 דולאר. ה־ ...ת לבירה היו איפוא אירוע ...דומן.

הזמן בילינו ב„ארמון הקונגר־ שהנשיא בומדיין ממלא בו ...ם בינלאומיים למיניהם המקיף ...נהיג המדינות הבלתי־מזדהות. ...ר לנו כי אין כל סיכוי למצוא ... פנוי במלון באלג'יר. הבירה, ...אן וכיאוד, היא אבן שואבת ... עסקים ולפקידי ממשלות, רובם ...ת המערב, המתאמים דריסת ...בתוכניות הפיתוח הנרחבות של ...יה.

...ינים המשקיפים בילו את ...ימי שהותם באלג'יריה ב„אר־ ...קונגרסים", או נכחו בקבלות־ ... שאורגנו לכבודם.

...אף הוכרת להישאר בין כתלי ...בנין הזוהר האפשרות להציץ ...ך המציאות האלג'ירית, היה ...יס חוויה מעניינת.

...הפעם הראשונה ש„האגודה ה־ ...מית של המשפטנים הדמוק־ ..." מקיימת את ועידתה במדי־ ... „עולם השלישי". עובדה זו, ... שבה השתמשו נואמיהם של ...המדינה, המארחת מיקדו את ... בעיקר בתפקידים של המשפט־ ... הארצות המתפתחות בעידכון ...הבינלאומי בכל התחומים, כדי להיות „החוק של האיש"

ביוזמת מוסקווה

... הקמתם של הקונגרס הגישו ...ה ליישב מציגות הזיאוריה. ...ל, 600 הנציגים מרחבי העולם ...צו הצעת החלטה לביטול ערכו ... וגנד החלה רטרואקטיבית של ...ין, בעקר שמועצת ההפיכה ...ריה היתה עסוקה בפרסום צו ...ת תוקף עונש־המות והלוי ... נגד סוחרי סמים, עם תחולה ...קטיבית ל־1 באוקטובר 1974. ...ן הבאתות, אלג'יריה, שמתקי־ראת סוציאליסטית, היא על־פי חוק הקוראן הנוקשה, המקשא את מעמד האשה במצב של פיגור נורא. הקונ־גרס אישר החלטה לכבוד שנת ה־אשה הבינלאומית, הקוראת ל„ביטול האפליה נגד יצורי אנוש בכל רחבי עולם ופתיחת הדרך „לנשים להגיע לעמדות של ניהול, לצדק ולהתפת־חות חברתית".

הנציגים באו ממדינות בעלות מש־טרים חברתיים שונים, וכן באו נצי־גים של תנועות שחרור באירופה, אמריקה הדרומית, אפריקה ואסיה.

על סדר היום של הקונגרס היתה שורה של נושאים חשובים, למן הלא־מת אמצעי ייצור ועד עינויי אסירים, אך הסכסוך הישראלי־ערבי והבעיה הפלשתינית היו בין הנושאים שתפסו חלק חשוב של זמן הדיונים.

אפילו הדיונים המקצועיים שיוחדו למומחים היו עמוסים פוליטיקה, עד כי נדמה שהמהומה מתרחשת באולם עצרת האו"ם.

משקיפים סבורים, כי את הכנס יזמה ברית המועצות (שבראש המשלחת שלה עמד „המושבע העממי" סמירנוף, שהיה התובע במשפט סיניאבסקי־דניאל...).

○ קיצוניות מילולית

המדיניות היתה להרשות לנציגים להפגין קיצוניות מילולית. הציונות והאימפריאליזם האמריקני תוארו שוב ושוב כ„אויבה הגדולים ביותר של האנושות", וכגלגול המודרני של ה־נאציזם והפאשיזם.

הנימה נקבעה על־ידי שר המשפטים האלג'ירי, אשר בנאום תוקפני דרש מן המשתתפים „להמנע מסיגנון עדין והתנסחויות מבולבלות".

„כאשר עוסקים בשאלת הפלשתינים, למשל", אמר, „במקום לדבר על „זכו־יות לגיטימיות" עליכם להדגיש את זכותו של „העם הפלשתיני" להקים מדינה עצמאית וריבונית בכל סנטי־מטר רבוע של פלשתין הכבושה עתה על־ידי גורם זר אשר הגיע, ובמוסף להגיע, מאירופה".

המשלחת האיטלקית היתה מורכבת בעיקרה מקומוניסטים וסוציאליסטים שמאלניים אך אנשיה הגיעו אל ה־נושא הפלשתיני בגישה שונה במקצת. משלחת איטליה הציעה הצעת החלטה שבה הוזכרו כל העקרונות הנסבלים היום על מדינאים רבים באירופה בי־התייחסותם למצב במזרח התיכון.

הצעת ההחלטה יצאה בקריאה לפתי־רון הסיכסוך על בסיס של הכרה בזכות הפלשתינים להגדרה עצמית ובהכרה באש"ף כבנציגיה הזד־קים של העם הפלשתיני.

לאחר גינוי פעולות ישראל בשטחים ביקשה הצעת ההחלטה האיטלקית „להכיר בזכות ישראל כבמדינה עצ־מאית ואוטונומית".

למיטב ידיעתי, היתה זו ההצהרה היחידה בכל הקונגרס כולו אשר הצי־עה הכרה כזאת.

הצעת ההחלטה האיטלקית הועברה בין הנציגים בשעה שהוועדה שבה ישבו גם נציג אלג'ירי ונציג של אש"ף עסקה בהסיכות תיווך בין ה־איטלקים ובין הפלשתינים.

הפלשתינים טענו שההחלטה ה„ריש־מית", העוסקת בזכויות הפלשתינים, שאינן ניתנות לערעור, בניגוד מדי־ניות ישראל והאימפריאליזם האמרי־קני, ובהבעת תקוה ש„ביום מן ה־ימים תקום מדינה עצמאית דמוקרטית חילונית אחת בפלשתין" היא „המי־נימום האפשרי".

○ האיטלקים נכנעו

האיטלקים נכנעו ללחץ והבריזו ש־הם מסירים את הצעת ההחלטה שלהם ויצביעו בעד הצעת ההחלטה הרשמית. יוצא מכלל זה היה הנציג הקומוניסטי היהודי לוציאנו אסקולי, אשר פנה אל באי הקונגרס בנאום אישי שבו דגל בתוקף בעמדה האיטלקית המקו־רית. הוא הכיר בזכותם של הפלשתי־נים למדינה משלהם, אך סירב לקבל את הכרזתו של נציג אש"ף ש„הפלש־תינים אינם מסכימים לחיות בשלום עם מדינה יהודית". הוא הזהיר את המשתתפים שגישה זו תוביל למל־חמה, וקבע שהיא מפירה את החוק הבינלאומי.

היו שני קולות נוספים נגד ההחל־טה, אחד של הולנדי ואחד של הנציג הצרפתי מדים גרינשפאן, אשר פנה גם הוא אל הקונגרס ב„נאום אישי" ובו אמר שאין הוא יכול לשכוח „את שלושת מיליוני בני העם אשר סבלו סבל שלא יאמן העולם עוד במדינה שמעולם לא נוצרה בעזרת כוחות האימפריאליזם, כפי שהואשמה אותה אחד הדוברים למען העניין הפלשתי־ני; אלא קמה מכוח החלטה של ארגון האומות המאוחדות".

„איני יכול שלא לדבר", הוסיף, „שכל המעצמות הגדולות, אשר הלכו מיוצגות בקונגרס זה, הצביעו בעד הקמת מדינת ישראל". הוא הציע ל־שנות את הצעת ההחלטה ולהוסיף לה את ההצהרה שבאה מפיו של ראש המשלחת הסובייטית, אשר אמר כי „חייבים לקבוע את עיקרון של שמי־רה על זכות הקיום של כל המדינות במזרח התיכון".

כדאי להדגיש את העמדה הסובייטית, למרות שהצביעו בעד הצעת ההחלטה הרשמית, ובניגוד לכל שאר המשלחות שתמכו ללא הסתייגות ב־עמדת הפלשתינים, הדגישו הסובייטים פעמים במשך הקונגרס את הצורך בשמירה על קיומן של כל המדינות באזור.

כן כדאי לשים לב לעמדתה של משלחת ארצות הברית, שחבריה נב־נים עם „איגוד הפרקליטים הלאומי", ארגון שמאלני שולי.

הנציגים האמריקניים הבריזו ש־„בהתעלם מכל דעותיהם האישיות, חייבו הנציגים האמריקניים על ידי הארגון שלהם להמנע מכל הצבעה בנושא הפלשתיני", הם הביעו תקוה שבעתיד תשונה עמדה זו, כדי שהנ־ציגים יהיו חופשיים להצביע על פי דעותיהם ואמונותיהם האישיות.

○ „אין לנו בעיות"

בשיחה פרטית אמר נציג אמריקני כי החלטה זו נתקבלה כדי למנוע קרע חמור בתוך הארגון שלהם.

„ארגון המשפטנים הדמוקרטי" של ישראל היה נוכח בקונגרס „נוכחות רוחנית" בצורת מברק שהודיע: „אנו מצטערים שלסיבות הממונה לא נוכל להשתתף בקונגרס חשוב זה. חברי הארגון שלנו, יהודים וערבים כאחד, נאבקים נגד אי־הצדק החברתי ביש־ראל, המשך האפליה נגד האוכלוסיה הערבית, נגד חוקי המבחם הבריטי הדרקוניים, נגד גירוש ערבים מאד־מתם".

לאחר תיאור תנאי חייהם של הער־בים בשטחים הכבושים, נאמר עוד במברק: „אנו מבינים על קרבנות הכיבוש הישראלי בבני בתי־הדין ה־צבאיים, מגנים את דעת־הקהל נגד העינויים השיטתיים מהם הם סובלים בשעת החקירה... כיום נמשכים ה־דיכוי הרדיפות, בעיקר נגד כל ה־יסודות המתקדמים בגדה המערבית, ביניהם הקומוניסטים אשר עונו עי־נויים נוראים ואשר נכלאים במאסר במשך שנה כמעט ללא משפט וללא האשמה כלשהי".

המברק, שעליו חתומים חנא נאקרה ועליציה לאנגר, מסתיים בהבעת תקוה ש„האחד יהודי־ערבי שלנו יז־כה לשלום צודק ובר־קיימא המבוסס על זכויות ועל כבוד לכל העמים".

ומה באשר ליהודי אלג'יריה? לא פסקתי מלהזות באשר אליהם ולמצבם בעוזבי באמינה לגרום והאשמות הר־גינויים.

בודעה קצרה בעמוד הפנימי של „אל מוג'אהיד", העתון הכתוב צרפתית הנמצא בשליטת הממשלה, הכריזה על קיום תפילות השבת ומסורה את מפן בית הכנסת, ואת מרכזי התפילה.

בביקורי שם ושאלתי שאלות בשר־מות על חיי הקהילה התשובות היו אדיבות והוגות. „באלג'יריה יש בין 500 לאלף יהודים. אנו חיים בשלוה ואין לנו בעיות. היינו רוצים שיניחו לנו לנפשנו". זה היה הכל.

תיקון טעות

...מאמרו של ד"ר מנחם מילסון ...עריית הכבוד הערבי", שפור־ ...ב„מעריב" של שבת ב־2 ב־ ...1975, נפלו כמה טעויות: ...„רגש הכבוד נפגע כדחוף ה־ ... לשם עצמו" ולא „רגש ה־ ...ל", כפי שנדפס בטעות, וכן ...ור שגרנו לעצמנו את ענד־ ... הערבים" ולא „לאותו" ש־ ...ל", ועם הקוראים הסליחה.

כל הביטוח לנהג ולמכונית
כל מה שאתה צריך בביטוח רכב

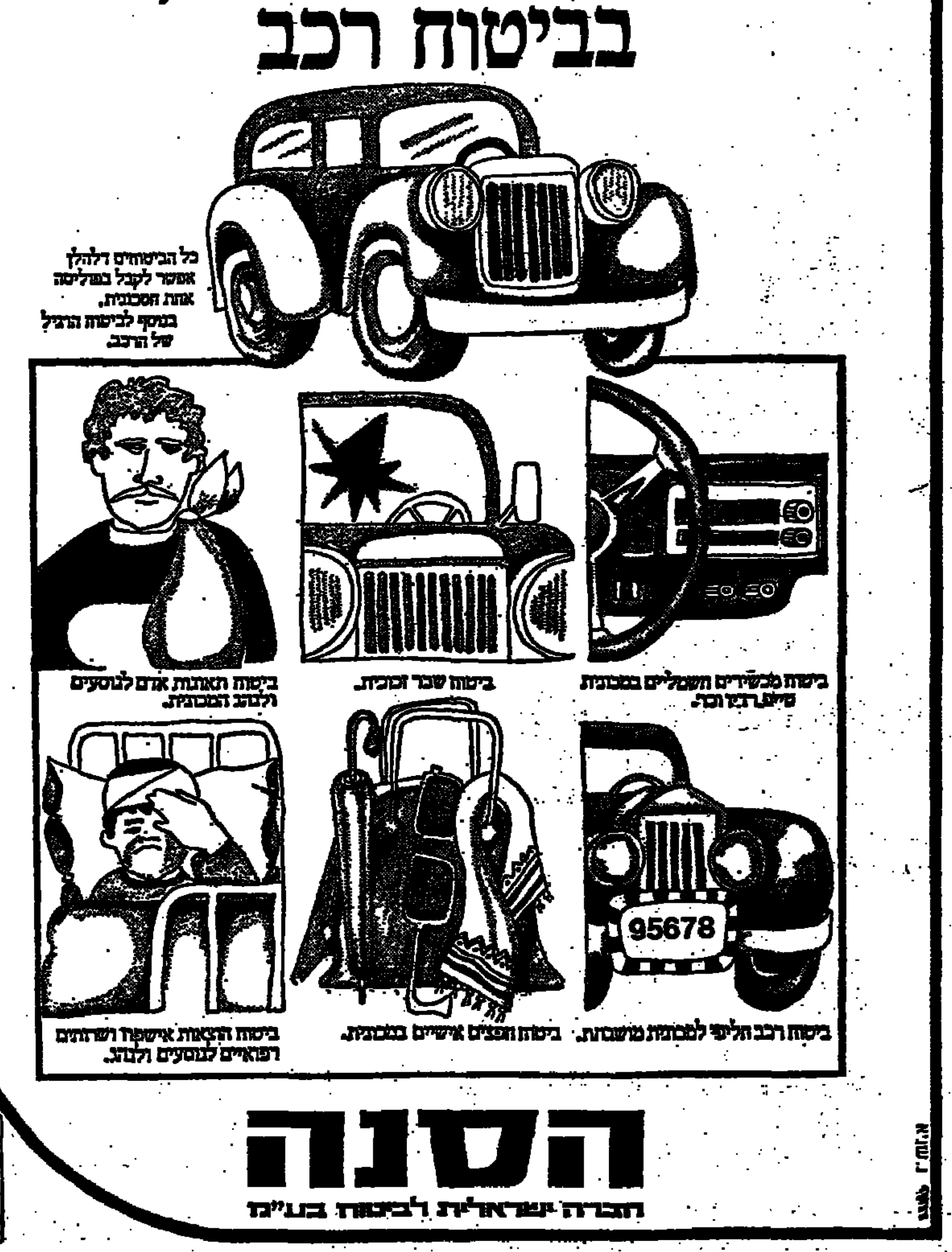

הסנה
החברה הישראלית לביטוח בע"מ

...ל וגולת אר...

صكذا من الاصل

هكذا من الاصل

ראיון השבוע עם ח"כ אבא אבן

דב גולדשטין

אם הממשלה עדיין מאמינה בהסדר חלקי, בניגוד לדעתי, עליה להגיש הצעות חדשות, אחרת לא יתוקנו היחסים עם ארה"ב

חבר הכנסת אבא אבן, שר החוץ לשעבר, מבקר בחריפות את מדיניותה של ממשלת רבין — וחזר זה עתה ממסע בארה"ב, שבו... הסביר את המדיניות, שהוא חולק עליה.

ח"כ אבא אבן חושב, כי טעויות כבדות־משקל של ממשלת ישראל גרמו כשלון על שליחותו האחרונה של ד"ר הנרי קיסינג'ר — והוא נסע לרצות את אוזנו של מזכיר המדינה האמריקני ולשכנע אותו, כי לישראל מותר... לטעות.

דבר והיפוכו? קשה ליישב עם ההגיון? מתנגש עם השכל הישר? ממשובותיה של הפוליטיקה הישראלית.

— כי אבן, האם ממשלת ישראל אשמה לדעתך, [illegible] זאת?

איני רוצה ואף איני חייב לעסוק לחקר בסוגיה על כתפי של מי מוטלת האשמה. הצעתי לד"ר קיסינג'ר בביקורו בוושינגטון, שנשאיר סוגיה זו לפרשנים ולחוקרים בספריותיהם. כל ממשלות וכל חבריה עומדים לשיפוטה של ההיסטוריה. העיקר עתה הוא להכיר בחומרת המצב. לכתרת השעיית שיתופו של ד"ר קיסינג'ר לקו ההודעות הישראליות הרשמיות והבלתי רשמיות, מהקלה ראה כשרימת בהומדתו של הנגיין. דובר על „מריבה משפחתית", על „מצבי רוח", ובזמן האחרון אפילו קראתי ביטוי על „תקופת ציהוד ביחסי ארה"ב — ישראל". לדעתי, ביטויים אלה מחטיאים את האמת. אין מדובר רק בהתרגשות חולפת או באכזבה אישית או ברצון אנושי טבעי למצוא ביטוי ופיצוי על הקלות בדרום־מזרח אסיה. כל הגורמים האלה קיימים במשקלם — כבודו במקומו מונח. אולם התרשמתי מאוד מכוונת האכזבה של אישי ממשל אמריקאים כישראל ומבדיניותה.

„ישראל אכלה את הגזר ולא נענתה"

אין כאן הצגה בעלמא. הטענות שלהם ידועות. הם סבורים — וזה נכון במיוחד ביחס לד"ר קיסינג'ר — שהיה ברור מראש, כי אין כל סיכוי להסכם שונה הרבה מזה, שהוצע לישראל בסוף המרס, ואף על פי כן לחצה ממשלת ישראל על קיום המהלך של ד"ר קיסינג'ר. טענה אמריקנית נוספת: ארצות הברית, מתוך רחשי אמון, העניקה לישראל מראש שפע בלתי מצוי של אספקה צבאית ועזרה כלכלית ולא ניצלה את אלה כמנוף. הגזר... לעיניה של ישראל על דרך של פיתוי ובתנאי שישראל תיענה ליוזמותיה של ארה"ב.

הסברה האמריקאית היתה, כי כדי להאכיל את ישראל בגזר, בנדיבות, ומתוך הטובה היא תגלה מתינות. על רקע זה שמעתי בארה"ב השוואות בין מידת העזרה, שנתנה ארה"ב לישראל, לבין „הענות" הצבה הישראלית, כביכול, להמלצות של ארה"ב.

בכל מקרה, יש להתייחס ברצינות גמורה, לעובדה, שאחרי שנים של יחסים אינטימיים בין שתי המדינות, בשתהרות הצטננות בין ארה"ב לישראל. ישנם כבר ביטויים למבריע הזה. למשל: פעם נהגה ארה"ב להתייעץ עם ישראל לפני כל אישור של נשק לירדן ואפילו לבקש את הסכמתה. (אני זוכר, שהממשל האמריקאי הוציא אותי פעם מבית רשמי בקנדה, כדי להתדיין לפני, שישראל הדיחה בקונגרס לא יפריע לאישור עזרה צבאית לירדן), ועכשיו החליטה ארה"ב על עזרה חשובה לירדן, [illegible] מאזן הכוחות, בלי להתייעץ אתנו, כאילו אין הדבר נוגע לנו כלל.

שוב אין מתאמים

דוגמה אחרת: ממשלת ארה"ב היתה נוהגת לתאם עם ישראל צעדים שהיא נוקטת לפני כל פגישה עם מצרים. עכשיו יש לי הרושם, שהיא בתאמה עם כאראה, לפני הפגישה של פורד עם ראש ממשלת ישראל. כאשר הצעתי לאחרונה לד"ר קיסינג'ר דרכים להתיאום המדיניות בין ישראל לארה"ב, לקראת [illegible], קיסינג'ר נתן לי להבין, כי עד לסיום ה„הערכה מחדש", אין [illegible] ארה"ב אם ובאיזו מידה רוצה כלל ארה"ב לתאם עמדות עם ישראל.

לסיכום פרק זה: אכזבה, האכזבה מבונה לעצמה, אינה מביאה מרפא. אולם דיאגנוזה [illegible] יסודי לכל מהלך של ריפוי. ואני מציע שהדיאגנוזה ליחסי ישראל־ארה"ב תהיה המודה ולא קלה.

— סליחה, לא הבנתי על השאלה שלי: האם ישראל אשמה [illegible] אלא הגדרת רק [illegible] את המצב הקודם...

אולי תרשה לי להשיב על השאלה הזאת בתשובתי על המשך שאלותיך?

— בבקשה. [illegible]

החודשים ניהל ד"ר קיסינג'ר את משימתה של ישראל [illegible] — [illegible] ממשלת ישראל. האם התאריכים הקובעים תוספים, במקרה, את ימיה של הממשלה הנוכחית, [illegible] ההודעה של השר הבכיר?

בין שתי תקופות

קשה לי לנחש מי אחראי להגדרה [illegible] זו. הרי כל השוואה בין התקופה אוקטובר 73' — יוני 74', לבין התקופה ביוני 74' עד היום (תקופת כהונתה של הממשלה החדשה) [illegible] לטובת התקופה הראשונה (תקופת כהונתה האחרונה של הממשלה הקודמת). בעצם, לא ידעה מדינת ישראל מעודה תקופה דיפלומטית כה צפופה יוזמות והישגים, כמו בתקופה שהוזכרה. כמעט שלא חלף חודש בלי [illegible] של מגע, הידברות, הסכם: הפסקת האש באוקטובר 73'; הסכם ששת הסעיפים בנובמבר; הסכם על כינוס ועידת השלום בדצמבר; הסכם ההפרדה עם מצרים בינואר 74'; ההסכם לחילופי שבויים; הסכם ההפרדה עם הסורים ביוני 74', ובתוספת להסכמים אלה, בתקופה [illegible] — [illegible] הבנה, שקבעו [illegible] ביחסים עם ארה"ב.

כאן התחימה על ההסכם עם סוריה, בשבוע ביוני 1974, ועד עתה, אין שום הסכם נוסף. יש קפאון מוחלט [illegible] סתום במגעים עם הערבים וגרוע מכל: [illegible] הרצינית ביחסינו עם ארה"ב בנוסף על עליית קרנו של אש"ף על חשבון חוסין, הרתעות ישראל מהסכם ביניים עם ירדן ו[illegible].

סיכומו של חשבון: אותו „שר בכיר מאוד" היה יותר נבון אילמלא פתח את חבילת ההשוואה בין שתי התקופות, שהרי אז גם אני לא הייתי נאלץ לערוך את [illegible]. אך לפי שאלת, הרי התקופה האחרונה לכהונה של הממשלה, שכיהנתי בה, מצטיירת עתה כתקופת־זוהר, לעומת התקופה הנוכחית. אפשר, כמובן, לטעון, שאין בכך אלא מקרה. אולם העולם האכזרי של הפוליטיקה מזכה ממשלה בהשגים, המתגבשים בזמן כהונתה ומחייב אותה בתקלות, הנופלות בזמנה. על כן הייתי מייעץ לממשלה לא להתפש לדכאון וליאוש, אך בשום פנים ואופן לא [illegible] על הממשלה הקודמת. להיפך: מתבקש כאן תרגיל של חשבון־נפש [illegible].

בדידות הקרבן ובדידות האחריות

— באיזו מידה חייבת ישראל, לדעתך, להתאים את מדיניותה לשאיפותיה של ארה"ב [illegible], אם ממשלת ישראל סבורה, כי [illegible] על בטחונה?

זהו הנושא המרכזי, שהתייחסתי אליו בביקורי האחרון בארה"ב. שאלתי את עצמי ואת שומעי: מה קורה כאשר ישנה מחלוקת בין ארה"ב לישראל, בנושא הנוגע לבטחון ישראל? דעתו של מי צריכה להכריע?

— מעניינת, [illegible] הזאת. והמסקנה שלך?

המסקנה שלי: שיש לכבד את העיקרון של אחריות בודדת של ישראל! שלא יבינו אותי שלא כהלכה: ישראל אינה בודדת באשר לנשק ובקבלת סיוע עצום מארה"ב; ישראל אינה בודדת בתחום הכלכלי. אמריקה, כמש, גואלת אותה ממצוקותיה. ישראל אינה בודדת בנוגע לענייניה המדיניים. ארה"ב ניצבה לימינה, [illegible] לבדה, נגד הערבים, הסובייטים והרוב המכריע באו"ם. אולם, ישנו תחום אחד, שבו ישראל בודדת לחלוטין: ככל שמדובר בקורבנות, בדם ובנפש, ישראל מקבלת על עצמה בדידות של קורבן. אין אנו רוצים שהמצב יהיה שונה. אולם המסקנה ברורה: הואיל וישראל היא בודדת בקורבנותיה, יש לכבד את בדידות אחריותה לקבוע את התנאים המינימאליים, להבטחת בטחונה.

דווקא בעניין זה יש לישראל גם הזכות לטעות, לפי הערכת ידידיה. אמרתי [illegible] מאנשי הממשל [illegible] בארה"ב: „יש לנו הזכות לטעות!" אין צורך לרצות להגיע [illegible] עם ארה"ב. יש [illegible] מאבק עליון להגיע להערכה משותפת. אולם, לאחר מיצוי כל האפשרויות, כן הראוי שהאמריקאים יגידו: „הישראלים, לצערנו, מתעקשים יותר מדי. אנו חושבים, שהם היו מסוגלים ומחויבים לגלות יותר גמישות. אך בסופו של חשבון הם, ולא אנחנו, ישלמו את מחיר־הדמים על כל [illegible] בבדיניות יותר מדי נוקשה — ועל כן נכבד את אחריותה המכרעת של ישראל".

אגב [illegible] הזה הזכרתי למארחי, שראוי להם לזכור, שכל בעלות בריתה של אמריקה סברה, שהיא היתה יכולה להיות יותר גמישה [illegible] בקורת. אמרתי, כי [illegible] באוקיאנוס השקט, אצל [illegible] אחרים של ארה"ב, נוגע לבטחונה של ארה"ב ולא של ישראל ועל כן יש להבין כאשר האמריקאים מקפידים יותר [illegible].

— האם לא בדיוק כך, [illegible], נהגה ממשלת ישראל? האם לא [illegible] לבטחונה של ישראל [illegible] להענות להמלצות האמריקאיות, בשלב האחרון של מסע [illegible] של קיסינג'ר?

אני בהחלט סבור, כי הממשלה

אבן

אין אני יכול להבין מה הטעם והברכה להתפרק מנכסים כמו המעברים ושדות הנפט, בלי שלום, ולבוא לוועידת ז'נווה ערום ועריה ● המו"מ בתיווכו של ד"ר קיסינג'ר התחיל ברגל שמאל. הממשלה עודדה ציפיה בלתי ריאלית, שמצרים תסכים לבטל את מצב המלחמה — דבר שמצרים לא יכלה להסכים לו — ולכן לא יכלה בסופו של המו"מ לקבל את ההסכם ● למרות שנוסח ההסכם היה גרוע, היתה הממשלה צריכה לקבל אותו ולא לרסק את המו"מ ● הממשלה תשגה משגה חמור אם תוסיף לטעון, כי „אין שינוי בעמדתנו" ביחס להסדר הביניים „ואין לנו מה לומר", ביחס להסדר כולל ● הדרך הטובה היא להכין תוכנית שלום ולהעמיד את הערבים במבחן השלום ● לא אמרתי בלונדון, שאני מועמד לראשות הממשלה ואין השעה הולמת התבטאות מחייבת מצדי בעניין זה ● ההרצאות שלי בארה"ב היו 120 אחוז בסדר ובשליחותי האחרונה לא קיבלתי אף פרוטה ● תקופת כהונתה האחרונה של הממשלה הקודמת היתה התקופת־זוהר לעומת עשרת החודשים של הממשלה החדשה.

היתה רשאית להיות הפוסקת האחרונה בעניין בטחון ישראל. זה הדין לגבי הוויכוח, שיש לנו עם ארה"ב. אבל כאן, בבית, בפנים, מותר לשקול באיזו מידה היה זה בלתי נמנע להגיע להתנגשות זו עם ארה"ב.

תזכירו של משפטן ישראלי

— ומה אתה חושב? אפשר היה למנוע זאת? הממשלה היתה ראשית להסכים לנסיגה עמוקה למדי, תוך ויתור על המעברים בסיני ועל שדות הנפט, תמורת [illegible]?

בשלב הסופי של המו"מ, כפי שהוא התנהל ועל פי ידיעתי, לא היה מנוס לממשלה מלהשיב כפי שהשיבה. אך, כידוע, הייתי ספקן מלכתחילה ביחס לסבירותו של הסיכוי להגיע להתחייבויות מצריות בעלי אופי מדיני, במסגרת של נסיגה ישראלית מוגבלת.

לאחר ששמעתי את הודעת הממשלה, כי אין עוזבים את המעברים בלי ביטול מצב המלחמה, אמרתי לכמה ידידים: „נסתם הגולל על כל הפעולה הזאת", שהרי צריך היה להיות ברור כשמש, שאין זה סביר לצפות ממצרים, שתבטל את מצב המלחמה, תוך שישראל תישאר בגבולות שטחי סיני ובכל השטחים המוחזקים האחרים.

על שולחנו של שר החוץ מונח תזכיר של משפטן ישראלי, שהוגש לו בזמן כהונתי כשר החוץ. הרי גם ב־1971, בדיונים על הסדר חלקי עם מצרים וב־1974 בדיונים על הסכם ההפרדה, שקלתי אם סביר הוא לתבוע ממצרים ביטול מצב המלחמה. אולם, דעתו של המשפטן היתה, שלפי כל התקדימים הכללים, ביטול מצב המלחמה מצד מצרים, היה יכול להתפרש כהשלמה מצרית עם סיפוח כל השטחים שיישארו בידיה לישראל. שאלתי אף את פיהם של מומחים דגולים בעולם למשפט בינלאומי והשלם אישרו דעה זו. ארה"ב סירבה לבטל את מצב המלחמה עם גרמניה המערבית, עד לאחר כינון יחסים עמה. עם יפאן ביטלה ארה"ב את מצב המלחמה, שבע שנים לאחר המלחמה. המעמד [illegible] של מצב מלחמה מהווה הצדקה יחידה למצרים להוסיף ולתבוע שטחים, כפי שקיום מצב המלחמה הוא ההצדקה היחידה לישראל להחזיק שטחים מחוץ לתחום ריבונותה.

משטעמים אלה ראיתי תביעה זו ממצרים כמופרזת ומחוסרת תכלית. אילו [illegible] הממשלה בתביעתה זו לא, הייתי מסוגל להגן על עמדתה בארה"ב. לאשורי, [illegible] ועבר לתביעה מעשית, היא ביקשה [illegible] מצרית [illegible] לביטול האיבה, בלי לעמוד [illegible] על שינוי בדוקטרינה היהודית של מצרים.

זו היתה תביעה מוצדקת. ככל שר ישראל מוותרת על שטחים היא זכאית לבקש, שמצרים תוותר על כמה גילויים של איבה.

לא כדאי לצעוד להסכם־ביניים

אבל גורלו של המו"מ נחרץ כבר כשהוא התחיל ברגל שמאל. שאלתי בפומבי: אם מדובר על הסכם ביניים במקום דוחה, הרי הדבר מובן. אבל אם אומרים: קודם־כל הסכם ביניים ואח"כ [illegible], השאלה הנבערת היא: מה הועילו חכמים בתקנתם? אם בלאו הכי נגיע לשולחן הגדול והקשה בז'נבה, לשיחות על הסדר כולל, זמן קצר לאחר שישגו הסכם־הביניים, האם לא מוטב להגיע לשם כאשר המעברים ושדות הנפט הם בכיסנו? מה התועלת והתבונה, שקודם נתפרק מנכסינו ואח"כ נגיע לוועידה ערום ועריה? זהו [illegible] טוב לעניינה של ישראל?

ולכן היתה הממשלה צריכה לשקול [illegible] דברים, ביסודיות לעומק: האם כדאי לצעוד להסכם ביניים — ועל זה יש בפי רק תשובה אחת: לא! לא כדאי; [illegible] אפילו אם מחליטים ללכת בכיוון הזה, [illegible] שמצרים תעשה הסכם [illegible] נפרד עם ישראל, למרות [illegible] השלילי של סוריה ושל אש"ף; למרות התנגדות של פייצל ועל אף הקנאה של בריה"מ בסיכוי, שארה"ב תשיג הסכם, ללא השתתפותה שלה. ועל כך יש גם כן רק תשובה אחת: לא! אי־אפשר היה לצפות שזה יקרה.

[illegible] כדי כך? אני חושש, שמנהיגים אמריקאים וישראלים בנו לעצמם דגם אופטימי מאד של המדיניות המצרית ועלו לפיה.

אבל באחר שהממשלה החליטה ללכת בדרך הזאת, היא היתה רשאית להגיע בסופו של [illegible] הכרעה כדלהלן: אכבה [illegible] המצרים אינם מספיקים; אמנם ההסכם הזה גרוע בכל הנוגע לניסוחו, אבל קובע לא רק הנוסח, כי אם גם ההקשר הבינלאומי הכולל. בהסכם מסוג זה, ישנו משקל לשיקולים שמחוץ לנוסח הכתוב ולמפה המשורטטת ויש לשאול: שמא קבלת ההסכם גרוע מובה מריסוק המו"מ?

הממשלה במו ידיה צימצמה את האופציות שלה

— זו תיראה כשאלה אקדמאית, [illegible] מה התשובה לשאלה?

התשובה היא: כן! קבלת ההסכם גרוע היתה טובה מריסוק! אילו אפשר היה — ואפשר היה! — לבוא [illegible] למגרעות ההסכם על־ידי חיזוק השותפות עם האמריקאנים ועל ידי התחייבויות אמריקאיות, שיפצו אותנו על הסיכונים שבתוך ההסכם, והיתה הממשלה צריכה לקבל את ההסכם המוצע.

קח, למשל, את הסכם ההפרדה עם הסורים: מי שקורא רק את המסמך, יתרשם, כי ההסכם הוא כולו לטובת סוריה. הנסיגה היא כולה של ישראל; התקדמות — כולה של סוריה ואין בהסכם בשורה מדינית לטובת ישראל ואפילו לא אותו דילול־כוחות, שהושג בהסכם עם מצרים. אף על פי שדעת הקהל בישראל סערה ורגזה, אמרה הממשלה דאז באומץ לב [illegible]: ההסכם לגופו גרוע ובלתי מאוזן, לפי מה שכתוב בו. אבל יש גם הקשר בינלאומי ואזורי. בהסכם הגרוע הזה אנו [illegible] המשכותה של המלחמה עם סוריה, מגיעים להידוק יחסים אינטימי מאד עם ארה"ב ומחזקים את מעמדה של ארה"ב באזור לעומת השפעתם של גורמים עוינים לישראל ופותחים את הדרך לצעדים נוספים לקראת המשרה ונותנים לצה"ל להתארגן ולשקם את כוחו. כל אלה, שמחוץ לנוסח ההסכם, הצדיקו את קבלתו. הממשלה היתה רשאית — והאחרונים היו רשאים לצפות זאת ממנה — להחיל את הדיון הזה גם על ההסכם האחרון המוצע עם מצרים. אילו פעלה לפי השיקולים האלה ופנתה אל הציבור להסביר לו את מהותם, תוך סכנה של סערה פרלמנטארית וציבורית, הייתי אומר: כל הכבוד!

אבל אי־אפשר היה להגיע להכרעה כזאת ברגע האחרון, לאחר שהציבור התחנך להאמין, כי מגיע לנו ביטול מצב המלחמה וכי ויתור על המעברים מסכן את בטחונו של צה"ל.

לכן אמר: הממשלה [illegible], ובייחוד בתביעה לבטל את מצב המלחמה, צימצמה את האופציות שלה עצמה וכאשר הגיעה שעת ההכרעה, היתה שבויה בידיהם של הצהרותיה.

הדברים אינם בעלי ערך היסטורי בלבד. יש לי תחושה, כי לא נסתם הגולל על הסוגייה הזאת והממשלה עוד תצטרך לעשות שוב ומחדש את החשבון, כפי שתיארתי: כלום לא כדאי לקבל הסכם לקוי, שרווח של מעמד בינלאומי כרוך עמו, במקום לדחות הסכם לקוי ולהסתכן בהתכרה יסודית של היחסים עם ארה"ב?

יש, כמובן, גבול לשיקול הזה ואחריות הממשלה היא לקבוע מהו הגבול הזה, שמעבר לו מסתכן בטחון המדינה, אבל אלמלא הציפייה הגבוהה והבלתי ריאלית, שהממשלה [illegible] עודדה, היתה הממשלה יכולה [illegible] לקבל את ההסכם הגרוע. היחסים עם ארה"ב שקולים כנגד ליקויים בהסכם עם מצרים.

זאת ועוד: בשלב האחרון של המו"מ הציג הצוות הישראלי את העניין כאילו לא הצליח להשיג מאומה ממצרים. אתה הרי יודע, כי אין אני יודע כמפריז במחמאות, אבל ברצוני לומר, כי צוות השרים קיפח את זכויות עצמו: מה שהושג ממצרים לא היה, אמנם, [illegible], אך בהחלט לא מבוטל לחלוטין.

אמרתי לקיסינג'ר: התרגשותך מופרזת...

— כלום אין אתה מבקש לך זכות [illegible] שני הכיסאות, באשר בצד אחד אתה נענה לבקשת הממשלה [illegible] לעזרתה ולהסביר את עמדת ישראל בארה"ב, בשעה [illegible] לישראל ובצד שני אתה מבקר את הכרעת הממשלה [illegible] את העמדה האמריקאית? איך זה בכלל מתיישב עם ההגיון, [illegible], שאתה נשלח לארה"ב להסביר שם [illegible], שאינה מקובלת עליך?

הדמוקראטיה, לפי הבינתי, מבוססת על חלוקת תפקידים: התפקיד הביצוע ותפקיד הבקורת. איחוד זה הוא [illegible] עיקרה של הדמוקראטיה. חבר פרלמנט מן האופוזיציה אין לו שום חלק בביצוע ולעומת זאת מוטלת עליו אחריות הבקורת. אין זו רק זכותו אלא במפורש גם חובתו להציג את שיקול דעתו העצמאי. [illegible] לסרי־הכל של ציבור המדינית. חובה זו אני ממלא לפי מיטב שיקול דעתי [illegible] הקוראים רשאים [illegible] את הדברים [illegible]. ממשלת ישראל אינה זקוקה [illegible] ח"כים אופוזיציה ואפילו לא [illegible] ח"כים של המערך [illegible]. אני רואה את תרומתי העיקרית לציבור [illegible] אלה, בתחום הבעת הדעה, בחופש מוחלט.

אשר לשליחותי לארה"ב — שאלה זו עליך להפנות לאלה, שביקשו אותי לקיים אותה. הסברתי למבקשים, כי אין בדעתי לומר דברים, שאינני מאמין בהם, אך אהיה מוכן להגן על העמדות הבאות: א) בשאלות של בטחון ישראל זכות ההכרעה הסופית היא של ישראל ולא של ארה"ב. ב) ההסדר החלקי לא היה כל כך חשוב עד כדי להצדיק [illegible] ויאוש. אילו הושג לא היה בתקיים השלום וכאשר לא הושג אין מתקיימת [illegible]. ולכן אמרתי לד"ר קיסינג'ר: „ידידי הדגול, התרגשותך מופרזת! יש לשמור על חוש המידה. אכזבה אחת אין פרושה כשלון כולל למדיניות המשותפת האמריקאנית־ישראלית. [illegible] לרדת מההתרגשות הזאת!" ג) העיקר אינו במה שקרה במארס, אלא במה שיש לעשות במאי, יוני, יולי. ולכן — הבה אמרתי לד"ר קיסינג'ר — הבה נמצא עמדות לקראת העתיד. ד) כל פירוד, או אפילו רק רושם של פירוד בין ארה"ב לישראל, ואפילו הוא חלקי, חולף וקצר־כוחו, אינו יכול אלא להקשיח את עמדת הערבים ולעודד אותם ואת ידידיהם [illegible] של מתינות ופשרה.

...וקיסינג'ר אמר לי: אני מתפעל מהסולידריות הלאומית שלך

ממשלת ישראל סברה, כנראה, שיש ערך בהסברת נקודות אלה. יש אפילו יסוד לסברה, שנודע לדעתי ערך רב כאשר הן באות מפיו של גורם עצמאי, שאינו אנוס על פי כהונתו [illegible] סניגוריה זו. אחרי שמילאתי את שליחותי קיבלתי הדים נלהבים ונרגשים מפי הממונים על ההסברה הישראלית בארה"ב. אני חושב, שהממשלה עשתה דבר נבון, כאשר [illegible] בשעת הזעם גם באנשים, שאינם חוסכים את שבט־בקורתם בבית. אני מצטער מאוד שליחותו של בר־אהרון בוטלה מטעמים שאינם נראים לי צודקים. בארה"ב שולחים אנשים כאהרון ידין, שהגיע [illegible] עם הממשלה הראשה, [illegible] ראה את עצמו נאלץ להתפטר, וגם אנשים כיצחק נבון ומאיר עמית, שיש להם נוסח לא לגמרי זהה עם הנוסח הרשמי. אנשים כמותם [illegible] אינם חייבים להגן על כל מה שנעשה בעבר, כדי להציג הצעות משכנעת ומוסכמות, ביחס למה שצריך לעשות בעתיד.

לאחר שהופעתי בטלוויזיה וקיסינג'ר צפה בהופעתי, אמר לי: „כיום כאשר [illegible] יודע משהו על דעותיך האישיות, איני יכול אלא להתפעל מהסולידריות הלאומית שלך". אכן [illegible] הדברים על דרך הפרזה, יש בזה הגיון מסויים.

במשרד או בבית, [illegible] — תמיד יש לך להמתין דקות אחדות, [illegible].

אותו שואל — הוא משיב [illegible] תמיד דומה בעיניי, כי אילו [illegible] שלא ביקש לשמוע את השאלות קודם הפגישה, הנה [illegible] ידועים לו מראש ואף תשובות [illegible] בדייקנות „אבנית", בלשונו העשירה והאינטלקטואלית.

„חצי אורח רגלי" כינוהו — ולא [illegible]. כבר אינו שר החוץ, [illegible], אבל עדיין הוא שופע סמכות. „עכשיו אני חייב לעשות הרבה יותר דברים [illegible], בהרבה פחות עוזרים" — הוא ספק קובל, ספק מתגנדר — „אבל הקושי הוא, כי [illegible] התפקידי הקודם [illegible] מוסיפה לתסוס סביבי. אני מקבל אלפי מכתבים וחייב [illegible] להשיב עליהם. רשויות המדינה שולחים אלי מאות אורחים ו[illegible] פמליותיהם, סנאטורים [illegible] פרלמנטים ועיתונאים חשובים, ואני מארח אותם על חשבוני הפרטי. תשמע סיפור קטן [illegible] לי עם הבריטי ג'ורג' בראון. [illegible]

[illegible]

(סוף בעמוד 56)

בישראל של היום

תחנת אגד החדשה בחיפה

מעשנים TIME 100

סופר קינג־סייז פילטר הארוכה והעדינה אחת היצירות המעולות של הטבק

שמונה שנים לחירות ירושלים * כ"ח אייר תשכ"ז - כ"ח אייר תשל"ה

שאלו שלום ירושלים...

בירת ישראל במקרא ובמקורות חז"ל

"...כי נחם ה' עמו, גאל ירושלים". (ישעיהו נ"ב, ט')

*

"מי שלא ראה ירושלים בתפארתה, לא ראה כרך נחמד עולם" (סוכה, נ"א, ב')

*

"שמחתי באומרים לי, בית ה' נלך. עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים. ירושלים הבנויה, כעיר שחוברה לה יחדיו. שם עלו שבטים, שבטי י־ה, עדות לישראל, להודות לשם ה'. כי שמה ישבו כסאות למשפט, כסאות לבית דוד. שאלו שלום ירושלים, ישליו אוהביך. יהי שלום בחילך, שלוה בארמנותיך. למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך, למען בית ה' אלוקינו אבקשה טוב לך". (תהילים קכ"ב)

*

"אמר ר' יהושע בן לוי: ,ירושלים הבנויה, כעיר שחוברה לה יחדיו' — עיר שהיא עושה כל ישראל חברים!" (ירושלמי, חגיגה פ"ג, ה"ו)

*

"ירושלים הרים סביב לה וה' סביב לעמו מעתה ועד עולם". (תהילים קכ"ה)

*

"אמר ר' שמואל בר נחמני: אין ירושלים נבנית, עד שיתכנסו הגלויות. אם יאמר לך אדם, שנתכנסו כל הגלויות ואין ירושלים בנויה, אל תאמין לו, שנאמר: (תהילים קמ"ז) ,בונה ירושלים ה' — נדחי ישראל יכנס!" (תנחומא נ"ח)

*

"אמר ר' יוחנן: עתידה ירושלים לעשות מטרופולין לכל הארצות". (שמות רבה, כ"ג)

*

"...על בת ירושלים, הזאת העיר שיאמרו: כלילת יופי, משוש לכל הארץ". (איכה ב', ט"ו)

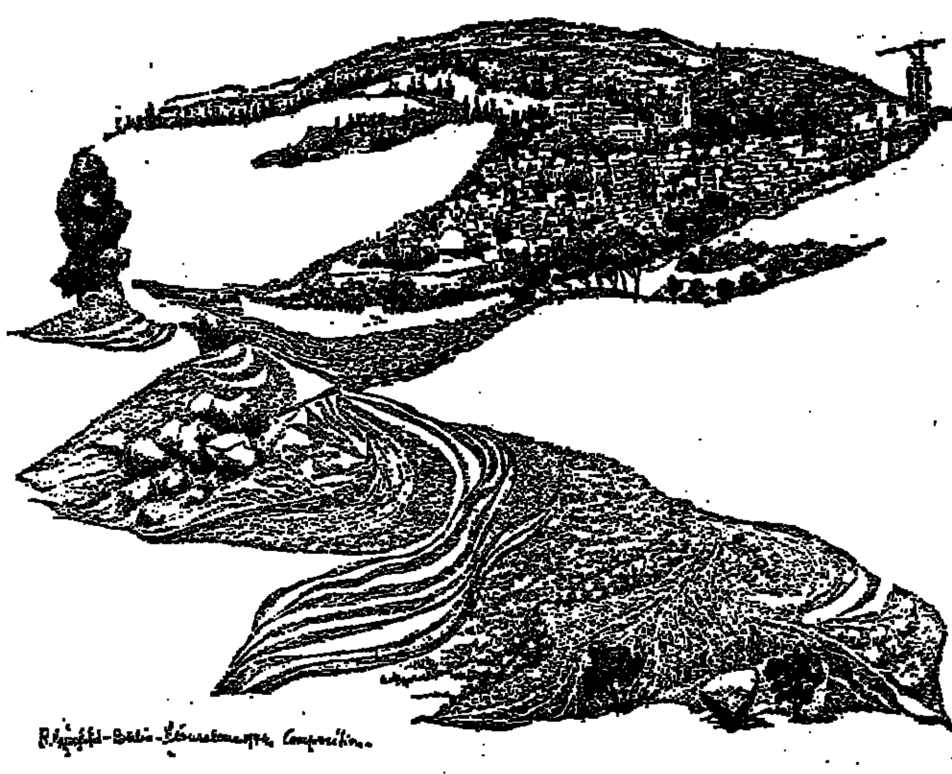

רחל מאירפלד־ביליס, ירושלים, 1974

"אין לך יופי כיופיה של ירושלים". (אבות דרבי נתן כ"ח)

*

"בימים ההם תיושע יהודה וירושלים תשכון לבטח..." (ירמיהו ל"ג, ט"ז)

*

"ויהודה לעולם תשב וירושלים לדור ודור. ונקיתי דמם לא נקיתי וה' שוכן בציון". (יואל ד', כ, כ"א)

*

"עשרה קבין יופי ירדו לעולם — תשעה נטלה ירושלים ואחד כל העולם כולו". (קידושין מ"ט)

"עשרה חלקים של יסורים בעולם — תשעה בירושלים ואחד בכל העולם. עשרה חלקים של חכמה בעולם, עשרה חלקים של תורה בעולם — תשעה בירושלים ואחד בכל העולם". (אדר"נ)

*

"למען ציון לא אחשה ולמען ירושלים לא אשקוט, עד יצא כנוגה צדקה וישועתה כלפיד יבער. וראו גוים צדקך וכל העמים כבודך..." (ישעיהו ס"ב, א')

*

"עתידה ירושלים להיות מתרחבת בכל צדדיה ושערי ירושלים מגיעין עד דמשק". (ספרי, דברים, א')

*

"עתידה ירושלים שיתקבצו בתוכה כל הגויים וכל הממלכות, שנאמר (ירמיהו ג') ,ונקוו אליה כל הגויים לשם ה'".

*

"על חומותיך ירושלים הפקדתי שומרים כל היום וכל הלילה תמיד בל יחשו המזכירים את ה' אל דמי לכם. ואל תתנו דמי לו, עד יכונן ועד ישים את ירושלים תהלה בארץ". (ישעיהו ס"ב)

*

"הנה זה עומד אחר כתלנו, משגיח מן החלונות, מציץ מן החרכים" (שיר השירים ב'). אמר ר' אחא: לעולם אין שכינה זזה מכותל המערבי, שנאמר: ,הנה זה עומד אחר כתלנו..." (שמות רבה, ב')

*

"רבתי בגויים" (איכה). — רבתי בדעות. ר' הונא בשם ר' יוסי היה אומר: בכל מקום שהיה אחד מבני ירושלים הולך, היו מציעים לו קתדרה לישב עליה בשביל לשמוע חכמתו". (איכא רבא)

*

"והנצח — זו ירושלים!" (ברכות נ"ח, א')

*

"כה אמר ה' צבאות: הנני מושיע את עמי מארץ מזרח ומארץ מבוא השמש. והבאתי אותם ושכנו בתוך ירושלים והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלוקים, באמת ובצדקה". (זכריה ח')

ליקט: נ. ק.

סולם לשער האריות

מאת ישראל הראל

עומדים היינו בריחוק־מה ממנו. ק. פכר אצבעותיו כמתקשה להתבטא, לבסוף אמר: "תיגש. אתה, הלא יש לך קשר עם זה". ק. גבר אלי. אך הביט אל י. גם י. לא הביט בעבר.

הנרגע יותר את רצועות קסדות־הפלדה, כאילו בר־נש. הבטתי לשמים, שמי אייר צלולים, רכים, כחולים. עליז, צלם, שנילחה אל אחד המגדלים, תפס ... שוב שקט. שקט מופלא הוקצט כדי מעט בג־[illegible] ירות או בהעקה־התרגשות הזה.

עומדים היינו, סמוכים לקיר האבנים התמיר, רחוק אך מעט ממנו — ולא נינשנו. ק. כרך יד הוסת על כתפי: "ניגשי". ניערתי את ידו.

בקצוה, למרגלותיו, ישבו מספר צנחנים. בגם שנון ... האנשים הלבושים מדים מנומרים יצרו עמו כפתריציה ישראלית, מורה ומיוחדת בהיגה. האחב דל בו הקיר הסמוך לו, מעולה, השלימו את תמונת... העדפלית, משל לא היה המעמד המראה חזיון ... אחד הצנחנים כתב משהו, בעשותו את קסדתו כתובה. קיפל את הנייר, הדקו ותחבו בין הא־בנים. "תן את הפתק", הפציר בו אחר מחבריו. ק. הניח שוב יד על הכתף. "תפסיק לחלום, בא נשי".

הקולות מאחורינו נשמעו כצהלות ילדים הבלוחים ... אמבולנס או מכונית סבבי־אש. צהלה־שמחה ... מבוקרת. באוזני היא נשמעה זרה, מנוכרת מה־עם, מהומן, מהמעמד.

חבורות קצינים חוילים, בבגדי־צבא נקיים, אך־ים הגדים לכתבים, התגפלה על הכותל. מםט־ים אותו בשתי ידים. מישהו החל לומר תפילה ... אחרים הצטרפו. הצנחנים היושבים לרגליו קמו ... דרך. חבורות נוספות הגיעו בקוצר־נשימה ... ילדים מגששות, מחבקות, אוחים רכנו, בוכים. ... מגולחים למשעי, חלקם עם בגות לוחיה, פילסו ... דרך. נעשה צפוף. שרים. אלופים לעצבר, ... ילים ורבנים.

"צפוף", אמר י.

"אני עומד להתפוצץ", הוזרתי לו. "בואו".

"אבל עוד לא זה..."

"היינו. לא צריך לנגוע. בואו כבר, אין לי אויר". עלינו במדרגות, נאבקים בגופי אנשים המטפ־סים דרך. אלה, שבאו מולנו נאבקו באשות להקדים להגיע בשניות ספורות.

"מה יש לך די שעלוני בתוך עיניהם הרואנות של ...?"

*

דני האור האחרונות נעלמו מהמצבות של הר הזיתים. יבבות־הצדדות נשמעו כאילו הן בתעברות אבצעות מגבירי־קול אלקטרוניים. אפלה צומת הצ־עות ירדה עלינו באותו ערב, לאחר יום קרבות שבו ... לירושלים המזרחית הגענו לחומות העיר העתיקה, ובתבנים לפרוץ לתוכה עם שחר.

הפגזה. איש אינו יודע מי מפגיז ומה מופגז. י. ניגש אל מוזיאון רוקפלר ומגד את עובי הקיר בבוי־ ... "80 ס"מ לפחות. אם גם הגג כך, יחזיק מעמד כבר ..." האנשים שהחו בחצר המוזיאון החלו מתעשים ... גומחות, ללינת לילה. חבורות התאג"ד היפשה ... הרופא בעלים שחרות. "רופא חדש" מעבירים ... את הידיעה. חבורות התאג"ד נבצעת אמש ... להגיש עזרה לנפגעי התגנה ברחוב שמואל הנביא. עוד לפני הפריצה, הרופא וכמה מהחובשים ... נפגעו מהנביו. באפלוליה פנים המוזי־און מתרוצצים אישוני העיניים. הכל נעשה לאור נרות ... הארכיאולוגים שוברים את צללי האנשים ... יוצרות כמול־צללים ענקי. גרוטסקי.

כלי רכב עשה דרכו בחשכה, מגשש דרכו ללא־ ... לעבר שער המוזיאון. א. הגיע עם מים ומזון. הגי־ ... של נשקיקל מתוילה לגנן בקרבת־בקום. ותצים ... פיצוות קרב את הכביש הבצמדים לחומת־אבן. ברור. ... מנגדים את ,אוגוסטה ויקטוריה". אבל כאן, ... מקום, הם יורים! חומות העיר העתיקה בסילות ... כבר. כמספר צרורות נורים עלינו מבעד לחרכי ... החומה. הספק מתחיל לכרסם. אלוהים, מה קורה לה, ירושלים? בבלגעת השחרור לא יכולנו, גם עכשיו לא ... פגי מרגמה. בחת סמוך, סמוך מאד.

"אידיוט, נאוה חשבת שהכל נגמר, שהם מבוהרים", ... עינד הבריקו בעור צרורות הכדורים הנתובים. ... התרומם שוב לבחון את התמונה. זו תהיה התקפה ... האבודות, הפריצה לעיר העתיקה. מספיק שישפכו עלינו ... רותחת. כמו בסרטים.

"40 מסוגים ירדניים באיים", הודיע החייל בבית, ... אבטנה של מכשיר קשר. "לנו יש איזה תמיכה? ... אם איקסים".

האש על "אוגוסטה ויקטוריה" פסקה־ שקט מוזר.

מזורה עקית בערת שם. משה אמר אחר־כך שהיא נעשתה נקודת־ציון.

האש בגמוד רוקפלר לא פוסקת. שורות מכשירי קשר מזמזמים. שלוש קפיצות קרב — ונותנו ליד הפ־סיק. עוד "מהוסר־עבודה" ובניים הגיעו לשם. "מכו אחר — אמר מישהו, מנסה לזלל את השטח כאנשים — ואיזה אסוף". איש מלבדו לא נתן את דעתו על הבנה. המדורה של "אוגוסטה ויקטוריה" בדלה הלכה.

"רומא בוערת", הבריקו שינוד של מאן דהו.

"זה שהבעיר את הדליקה יושב בקצה דוקאי", ענה לו מישהו שטיפל במכשיר־קשר סרבני בקומנדקר.

משה רוכן עם כמה אנשים על מפה, או שמא היה זה הצלום־אויר, בהיעזרו בפנס־כיס קטן. סטבמל צועק "שקט" התתרגשות הגמות מקיפים את הכל. שלות הדיבור נבלעים ובטלים בקולות הנפץ. "שקט", צועק סטמפל שוב. פקודות אחרונות לטנקים ולסיירת לכיבוש "אוגוסטה ויקטוריה". רעש מנועי הטנקים גבר על קולות כולם. מישהו, מגס־יד מאיר בידו, מנסה לפלס דרך לאוזות. הטנקים הגייפים של הסיירת יוצאים. רעד עבר בגו. קר בירושלים, או שמא מקור הרעד אחר.

עברו כ־30 דקות. מוסה הגר מגמוד הוודך. הוא אומר לקשר: "השיג לי אותם". אני מכור את הקול הזה: הוא מודאג.

צרורות יריות. לאחריהן כמה התפוצצויות רכות, כמו צרור של קטנונים. כעבור שלוש־ארבע שניות הבליחו זהורי־אור מכוונה אלומות צנועות. פצצות תאורה. אור־יוזור, הולגי, הכאיר מוזה אור־קולי מס־פר־שיער. ... גאס: אש מקלעים. התו־ מקלעים, בוקות, ומטבגי־גמץ. ... לשם? לשם כה. אלה שלנו שמתקפים, כמם שאנחנו התקומנו התקפנו ב־24 השעות האחרונות. אבל משה מודאג. סביבו התרגשות.

אלוהים, מי שם בסיירת? ישי ושיבולר, מיכה וד־אובן, הובי ואורי הזוני.

הגיע ג׳יפ עמום פצועים. אחד הפצועים נפטר בידי המטפל. השני — ישי. חובשים לו את היד. תודה לאל. מי נהרג? כה קרה? הו, ירושלים.

עשתו לא היה מותר. היתה טעות ביתוס ובמקום להאדר בין הגיעו הג׳יפים לגשר בזל קדרון ושם עלו על מארב — זה נודע אחר־כך.

הרקמות האגדומות שבוררו בידי הורדנים ביטורו דם.

*

במשך הלילה מתגדרים פגישים חלקים, אכוריים. ל"אוגוסטה ויקטוריה" כלל לא הגיעו. פעו ביתוס. הג׳יפים של ישי הגיעו לגשר הקדרון הנתמגו בבלבולה. מתת בגבולות ומהצוקת לאור הרקטות. נוכחו שהם על

בשר. טעות. "לחזור" צעק מ. "לחזור למעלה".

מאוחר מדי. סכך בין ג׳יפים לטנקים. אנשים נפ־געים. זעקות: "חובש", "נפצעתי, רופא", "כל הכלים חוזרים", "למעלה, לחזור".

האש משתוללת ומקפיאה.

הג׳יפים נפגעים. מתנגשים. הטנקים הפגועים מפ־ריעים לתנועה. הגשר נהפך למלכודת. צריך לקפוץ מעל לג׳יפים, לכביש, לקדום.

אנשי הסיירת שלא נלכדו בגשר והיים לעזרה. שיבולר מבצע את נסיגות החבלה שלו, שעליהן יוכה לצל"ש רמטכ"ל. חובי נשאר על הגשר לטפל בפצועים, עד שנפגע פצעי־מוות. הירדנים דופקים על החומה כדי להשתיק את מקורות הירי. טנק נופל לתהום בחל קדרון. הכל נקלט, נקלט בטרוכם. בצורה מהממת. ירושלים. האין הדם כבר מדי?

ואנו השבנו שדי. העיר מבוחרת. תיפול כפרי בשל. מ. וא. נמרו לארגן את הכוחות הגיעו למוקף.

"כה עתה עושה כאן ?"

"הפנים שלך בלי דם".

"בלי דם ?"

"השתה קצת מים".

"אתם יודעים", התגלתי, "במשך היום, כשהתק־דמנו בדרך־שכם (גם שם היתה סעות ביתוס. כבר ידע־נו. אם היינו מתקדמים לרוקפלר בדרך המתוכננת, בדרך באלה־א־דין — היינו עוקפים, ולא כתבנותים, עם עב־דות הלגיונרים המגינות על הקו העירוני. ואז לא היתה "סימטת המוות", ולא היתה הקפטולציה האמריקאית ולא בית הקברות.) ..."תסתפי, לא נורא".

מלחמה, חביבי. רצית לשחרר את ירושלים. לעשות היסטוריה. לא היה מתר לך לצנוח באל־עריש?

המשך התגבלות: "במשך היום נפלנו, נפצענו. אבל לא־לאט עיכלנו שזו מלחמה. עיכלנו שיש אבידות. גם לא ראינו את כולם, נפצעו אוגי, אחד לכל אורך דרך שכם" (כן, פורדי נהרג, צמרנותו אוחזות בו). עכשיו, כאשר אנחנו נוכר. יהושע, איך יכול להיות. הוא, דוקא הוא. האיש השלם הזה. אבל הוא הרגיש. ידע, ויזהומיק. עמד להתחתן בדיוק היום.)

אבל הלילה נדמה היה לך שכולם, כולם הלכו. אנ־שים וגיפים וטנקים בערבוביה. אתה לא עושה כלום — חוץ מאשר לאכול את עצמך. צריך לנוח. מחר צריך לגבוה את החומה.

*

במגדרונות שבכב עשרות גוהים בשקי־שינה. אור נר ריצד על הגושים, ששכבו ביגות למרגים. באותה הפינות שעוד כתמכה. ונגבשים סידור את תרמילי הד־וכבשים לקראת הקרב, מחר.

"כה שלוכך י'"

התובש לא זיהה, ולא טרח להשיב.

בזים לפני הקרב הגדול — על חומות העיר הע־תיקה. מתי היה קל יותר להבקיע חומה — בימי קדם או עתה? בימי קדם התגוננו נצורים בשכו רותח, באבנים ובחיצים. עכשיו יש להם מקלעים כבדים, מרגמות, בזוקה ונפק קל. בבוקר, לפני שבגא, בוודאי נקבל פקודה לא לפגוע בבקומות קדושים. ירושלים עיר קדו־שה. ישראל עם קדושים.

"אם נפריץ יקצדו את כולנו". הגוש בשק־השינה שלידי לא יכן. מ. אחד המפקדים, היה דאוג. כל היום ניהל את הגנת רוקפלר כהצליפות שבאו מהחומה. היו נפגעים. אי־אפשר לשתק מגיני חומה אמיצים בנשק קל שלנו.

ק. צדק. אפשר להרדם גם בתוס יום כזה. מ. כבר שוך בדבריו. אך אני שוקע אל השינה הכאבנת, הב־תוקה. מגיני החומה כבאים דרך־שכם רותח. אני מטפס ראשון על הסולם שמוצמד לחומה ובלכסה מאיצים בי לטפס מהר יותר. הנביכים פקוח. תראה, הם עומדים לשפוך עלי שכן רותח. אני גם רואה את המייל שד־חומה. הוא מביט בי מבעד לשריון, שעליו כפיה אדומה. רוצה לצנוח מהסולם ולצאת מזה. אבל הנדושה, פרופ׳ ברנהייימר עומד ומציג את התאוריה שלה. הנדשה מפני "מה יעשו היו הא הגורם הדומיננטי ברוח הלוחמה. פרופ׳ ברנהייימר, אבל אני כפחד לספר על הסולם, עומדים לשפוך עלי שכן רותח. אני גם רואה את החייל שד־מבוזה אלי את הקסת המיבנית שלו, זו שירוה חיצי־מתכת גדולים. אם אמעד מהסולם, פרופסור, גם כן יכה־ זו לי? פרופסור, אולי הגיד למוקה שכדאי לצור על העיר ולהרעיב אותה. ואולי כדאי לפרוץ דרך מערת צדקיהו? היא צריכה להיות כאן, לא רחוק, מול רוק־פלר. אבר לי אורי. או תדבר עם מוקה!

— כלל המדים כציבים סילכות. אריק קורץ אלי מלמטה. "אני יודע שאין עם שום דבר; אני קצין המו־דיעין. כפה, פרוליק".

יוזזיק, בסולם לידי, עבר אותי, הגיע לצריח, הטך את כד השכן על פני הנגינים. הם זרקו אותו כגובה עשרים כסד והוא נהרג מפגה. רק אני עוד כמפס, מטפס ולא מגיע. דובי, המטפס מתחתי, דוחק: קדימה, קדימה. אני מתבייש ומטפס. הוה, למעלה, מתחזקים. הם כופים את כד השכן כלפי מטה, כדי פוגע בבריה השריון של המפקד שלהם. אני רוצה לבשר לאלה שלמטה. אריק קורץ שוב: עלה, פרוליק. יוזזיק היה צריך להתחתן אמש. בשכבת עלה לתורה עליית החתנים. אבן־קלע עם־קית פוגעת בבריות. הסולם קצת זז. כולם צועקים "מהר יותר". "מהר יותר" אבל בסולם הזה אף פעם לא נגמר. גם המשקל של התגור כבד. קשה לספס: שריון, חניות, קסת חיצים, וגם שלושה־ארבעה המושות לכף

לע־בינותי. הפמיסו אותם עלי עוד אתמול, בשמואל הנביא. דובי, אני לא יכול לכופף ברך ולספס לשלב גבוה יותר. סקיפיון אפריקנוס לא היה נוקט בשיטת התקפת־מצח על חומות העיר. היה מוצא התבולה רוצה לעבור אותה. דובי: אריק, אני לא יכול יותר!

*

אולם רוקפלר רוחש היה פעלתנות שקטה. אנשים ניקו נשק ובוסטיות, כאילו התכונו למסדר בוקר. ב. למוד נסיון היום הקודם, פיזר את הרימונים בסל־צות ובמעורו ושלח יד לבחון ולתרגל שליפה. אנשים בעורו, הגיעו מסקי־השינה, מנסים לחזור להכרה ולהתמצאות.

טרח: טרחו־ח־ח! המוזיאון מדבוע. כספר ארגו־זכוכית, ובהם מצגים יקרים, מתנפצים. צרור פגזים נוחת סבוק־סבוק. איש לא נשאר בשק השינה. אור יום מבליח כעומד לקרות. פסלים קדומים נופלים אפיים. אבק נופל מקימורי התיקרה. מצמופים בפינות. מישהו נשאר בברכו העולם. ספק מתוך אדישות, ספק בגלל קהות־חושים, וחוב אל פיו כשהו כמנת־קרב. מסמך פגזים נופלים בחצר, ברחוק עשרות מטרים.

"בטוחים את החומה", כציר אחד הרגמים בשקי זנועיה אדישה.

איזה מנגנון הגנה צמח ביממה האחרונה? חלק מן האנשים אף לא חבשו קובע־פלדה.

יושבים כבוחצים. רגע, שניים, שלושה.

קריאה: "רופא. רופא!" הרופא והחובשים רצים החוצה. איש לא נע בנקבוהיהם.

י. מתפרץ. כזוקן, בהעהד לכהן ברבנות: "יש הרבה פצועים בחצר. כולם להוציא את התחבושות ה־אישיות שלהם. כי ייתכן להחבש — ביציא". מנסים להציל כפיר פרטיב: יש לצבורה הרגיב ובצערים פצועים כפגנו שנפל ישירות בחצר. "כנראה כבילנו".

פה וכה נזרקות אליו התבדחות אישיות. לרבים מן האנשים אין. כבר מכירו אותן אהביהי. הדור כרדיים באדישות. י. כנער אנשים, כהחגן: "התבוכות. פצועים גרסים" החיל בברכו והחזר בבמוק לכרכם נציווה בהוך מנה הקרב.

בהחפ"ק נתנו הוראה לפנות את המוזיאון. הא־סילידה הפניה בתוך העיר העתיקה סמוך לחומה, כ־30—25 מטר מרוקפלר. רצים, בלי רצון, לבתים סמו־כים. ההרגשה בין הקירות העבים של המוזיאון היתה בטוחה למדי.

*

כחות כתורכים. כצב התבושת, מעט פים — הרגליים כבו־כרוהפות בהצע ההתכנסות לריכת היציאה. בחבורות הנכבדים שעל פניה אנו עוברים, חיוכים.

"רגע היסטורי", אומר מישהו מן החבורה והצנה: "דחף אותו לתחת, את הרגע ההיסטורי. יגרגנו איהגו בהחומה".

הכוח כורע לאורך חומה הגן המקיף את רוקפלר. עוד לא הוברע בניין בהקיף, כבר שכם או כבשער ה־אריות. ענן אבק נע מעבר לדרך שער שכם הפונה. ג׳יפים נתרוצצים, בכביש־רקט פילטים חבורה צעירה בות ההולכה לאיבוד. "מה הב בהרוצצים, החבורה ה־אלה, רוצים לספוג פגז, כדור בלבן"?

"יש לך רימון בשבילי?"

"לפני שתי דקות נתתי אחד. נשארתי עם שניים".

"קח מהקניה, עודי יתן לי אחד. את המחסנית לקחתי אבבי כאחד הנפגעים".

"שמרו לנו את הכבוד לכבוש את העיר העתיקה ולהכנס ראשונים לכותל־הבערבי".

"סיגבי עם הכבוד הזה. בוותר עלידי".

כמה עשרות חיילים התקדמו שפופים, בבקביל לחבורה שלנו, הכודעת, הכרעו בראש הכוחי. "כוח הבטיח לי אישית". מסביר ג. המפקד שלהם, "שאבעק את הדגלי".

הגזרה הצורפיה התחילה לנוע. רביעיות בכוסים יורדות בשכאלנו על "אוגוסטה ויקטוריה", ואחריהן כיתהרות פטריות־אש שהחרזה. בכיפוב שצצים הב־כוסים לגיזה נוספת הם בברכים אחנו בכנפיהם. אנשים בגסים להצבר לכבכ־דיקשה, להפוס את ההבוגנה זר כאד לא כברזת. אין הדרך. אין כפות, אין ידיעות מודיעין על אויב. לא כסרו כה המכימות הספציפיות.

מקיפים את רוקפלר. בגיעים להצטלבות ובצמדים לקיר האבנים. החומה שלכת על העבר. בפינת החומה, בגדל־החסידה הצופה כגובה עשרות כטרים ובמגדל עמדת מקלעים כבדים שמרתקים את כוחותינו בבר־ביבה. ראשוני כה ז. עוברים ללא נפגעים ובצמדים לגדר ואבבים בכורד, נסתרים כהחומה.

נתגלינו. שני מקלעים כבדים בתהילים לשבוף את הכביש. אחריהם נורקים רימונים מהחומה. חייל מכוח ז. נפגע. הכעבה על החומה שולטת באור יום בלא על הכח. חייל אחר, האחרון מכוח של ז., יוצא בקפיצות־קרב לעבור את הדך עשרים המטרים. כדי של

(סוף בעמוד הבא)

בניגוד לדע... עם אר...

هكذا من الأصل

כ"ח אייר תשכ"ז - כ"ח אייר תשל"ה ✻ **שמונה שנים לחירות ירושלים**

בחפירות הכותל נחשפת והולכת תפארת העבר

מאת **יחיאל לימור**

ממצאי החפירות הארכיאולוגיות ליד הכותל המערבי בירושלים, שהיו עלומים יותר משמונה שנים, מאז הוחל במלאכה, ייחשפו חלקם לפני הציבור בעוד חודשים אחדים.

הנהלת משלחת החפירות אומרת לפתוח לקראת חג הסוכות לציבור אתר באתרי החפירה, אך מאחר שגם בקטע זה עדיין לא הושלמה החקירה, נוקט פרופסור בנימין מזר, העומד בראש צוות הארכיאולוגים, לשון זהירה ומוכן להבטיח רק שאם לא בסוכות, ייפתח האתר לקהל במרוצת השנה.

כאן החלו הארכיאולוגים לחשוף את עברה של ירושלים עוררה עבודתם עניין רב בארץ ובחו"ל, אך אתר החפירה שהתרחב בהתמדה, נסגר בפני הקהל הרחב. רק מתי־מעט, ארכיאולוגים ואורחים חשובים, זכו להצצה בכוכי־קבורה כימי בית ראשון, צעדו על מרצפות רחובות מימי הורדוס, והתפעלו מקישוטים ביזנטיים.

כל השנים הללו נשמעו הבטחות, כי אתר החפירות ייפתח לביקורי קהל „תוך שנה־שנתיים". עתה שוב מבטיחים, כי לקראת סוף השנה יוכל כל מתעניין בהיסטוריה הקדומה של ירושלים לבקר במקום, אך מדובר רק בקטע אחד מחוץ לחומות העיר העתיקה, המשתרע מדרום לכותל־הדרומי של הר־הבית.

במקום זה חשפו הארכיאולוגים את שערי־חולדה ואת גרם המדרגות רחב הידיים המוליך אליהם. גרם המדרגות נוקה, שופץ ושוחזר, ולקראת התהדר יוכל הקהל לעלות בו עד שערי חולדה, שבימי בית שני היו המבוא הדרומי להר־הבית.

אתר החפירות המרכזי לא ייפתח. „כל עוד אנו עובדים בו לא ניתן להתיר ביקור של קהל", אומר פרופ' בנימין מזר, „ועבודת הארכיאולוגים עתידה, ככל הנראה, להמשך עוד שנים".

החפירות החלו בחלקו הדרומי של הכותל המערבי והתרחבו לכל אורך הכותל הדרומי ומדרומה לו, ובעתיד יומשך אתר החפירות דרומה יותר, לאזור שבו שכנה עיר דוד. הדבר מותנה הן בקצב ההתפתחות החפירה באתר הנוכחי, והן בהתגברות על קשיים הנובעים בעיקר מכך שבתקופה הירדנית בוצעו פעולות בנייה נרחבות באזור זה, המצמצמות עד מאד את השטחים הפנויים לחפירות.

בנימין מזר אומר, כי הוא „מתגעגע להמשיך בחפירות בעיר דוד, בשיטות חדישות יותר", ובינתיים מתמקדת עבודת הארכיאולוגים בחשיפת ה־עופל, המשתרע בין עיר דוד ובין הר־הבית. לארכיאולוגים עניין מיוחד בשרידי הביצורים הקבורים באדמה. העובדה, כי בשטח כה קטן מצויים שרידים ארכיאולוגיים מתקופות כה רבות, תסייע לקבל מושג בהיר על אמנות הביצורים מימי מלכי יהודה ועד ימי בית־הורדוס.

המבקרים את הכותל יכולים להבחין, כי הארכיאולוגים הרחיבו באחרונה את שטח החפירות גם לקטע הנמצא מחוץ לחומות העיר העתיקה, ליד שער האשפות. כפות הבולדוזרים הגורפות שם ערימות פסולת ועפר, כבר העלו אלפי מטבעות מתקופות שונות, אך המימצא העיקרי באתר זה הוא מגדל.

„יתכן שמגדל זה הוא מהתקופה הצלבנית ויתכן שהוא מתקופת אליה קפיטולינה", אומר פרופ' מזר. „ה־עבודה רק בראשיתה, ומוקדם מדי לקבוע".

בשמונה שנות חפירה נחשפו רבבות ממצאים ארכיאולוגיים, אך יחלפו שנה־שנתיים עד שפרסומים ראשונים עליהם יראו אור. כידוע, מצוי דגם של ירושלים בתקופת בית שני במלון „הולילנד" בבירה. לאור ממצאי החפירות הארכיאולוגיות החדשות נער־כו תיקונים בדגם, והוא נעשה מדויק יותר.

אומר פרופסור בנימין מזר: „נתגלו לנו דברים חדשים רבים. בחפירות חשפנו את הרחוב הראשי מתקופת בית הורדוס, שנמשך משער האשפות עד שער שכם ומתחתיו השתרעה אמת המים. התברר לנו, כי קשת רובינסון, שבעבר חשבו שהיתה חלק מה־גשר המוליך מהעיר העליונה להר הבית, היא אחת האומנות של גרם המדרגות שהוביל מהרחוב לסטיו ה־מלכותי בהר־הבית.

„יש גם גילויים נוספים, אך ככלל אפשר לומר, כי במהלך החפירות נעשו התיאורים ההיסטוריים מאותה תקופה ברורים וגלויים לעין. משחזרים עתה את גרם המעלות לשער הכפול בכותל הדרומי של הר־הבית, וממצאי החפירות תואמים את שהיה ידוע לנו עד כה רק מתיאורי יוסף בן־מתתיהו".

בנימין מזר חולק שבחים לעבודת התכנון הבינוי בתקופת הורדוס: „כל האזור הזה שאנו חופרים היה מתוכנן בצורה מעולה על ידי אדריכליו של הורדוס. אפשר לומר כי היתה כאן ממש פעולה של תכנון ערים.

„מצאנו מצבור גדול של שברים, קטעי עמודים ואלמנטים מעוטרים, ואנו יכולים לומר, כי לפרות שבסגנון הארכיטקטוני. ניכרות השפעות הל־ניסטיות מצד אחד ומזרחיות מצד שני, התגבש באותה תקופה סגנון מיוחד, הסגנון הירושלמי. עיקר העיטורים הם ציורים גיאומטריים או ציורים מעולם הצומח. לא נמצאו עיטורים של דמו־יות, לא של בני־אדם, ולא של חיות. תקופת הורדוס נעדרה לחלוטין „עשיית פסל או מסיכה", וזה בניגוד לתקופה הרומאית־ביזנטית המאוחרת יותר, שבה נמצאו עיטורי חיות ואנשים בבתי־קברות ואפילו בבתי־כנסת.

המטבעות הרבים שהוטבעו בתקופת בית הורדוס נעדרים אף הם דיוקנאות אדם. המטבעות היחידים הנושאים דיוקנאות שנתגלו בחפירות היו זרים, מכסף ומזהב. הם מעידים על היותה של ירושלים מרכז מסחרי בינלאומי. תקופה ירושלמית אחרת שנחשפה במלוא תפארתה היתה התקופה ה־ביזנטית (במאות 4—7). בצד המימ־צאים המעידים על עושרה ופארה של העיר בתקופה זאת, נתגלו גם שרידים יהודיים מפתיעים. כמו ציורים או חריטה של מנורות בנות שבעה קנים על משקופי בתים.

הקיץ הממשמש ובא יביא עוד לאתר החפירות מאות מתנדבים לעזרת הארכיאולוגים. בשנים קודמות הגיע מספר הסטודנטים בקיץ עד 400, וה־שנה מקווים כי 300—200 יצטרפו לסגל הקבוע ויסייעו בחפירה. העבודה תימשך. אנשי משלחת החפירות אינם מוטרדים כלל על־ידי החלטות אונסק"ו התובעות מישראל להפסיק את החפי־רות „ההורסות את אופיה ההיסטורי של העיר"...

חשיפת הפינה הדרומית־מערבית של הר הבית וטור המדרגות העולות מהרחוב המרוצף לאורך הכותל ה־מערבי, בכיוון שער ברקלי (מימין); מינהרה מתקופת בית הורדוס מתחת ל„שער היחידי" בכותל הדרומי (משמאל); טבעת זהב מהתקופה הביזנטית, שנמצאה בחפירות (ל־מעלה); חותם עברי מימי בית רא־שון ועליו „הושעם (בן) חגי" (למטה)

סולם לשער האריות

(המשך מהעמוד הקודם)

אש ניתך על הכביש. החייל נפגע ומתחזר. הבא אחריו עומד דרוך. מה חושב אדם בשניות אלה? מה חושב אני, הבא־אחריו בתור, ברגעים אלה?

„רוץ". הבחור שלפני, פורץ בריצה זיגזג. באמצע הדרך כרע, נפל.

„עצור", נשמעה הפקודה.

הייתי דרוך עד להתפקע. נדמה היה לי שצעקו „רוץ". פרצתי בריצה אלכסונית. ומקהלה אדירה צועקת בעקבותי: „עצור! עצור! עצור!" הכדורים שורקים, אבל זווית הפגיעה עדיין קשה. הצעקות מבלבלות. פניתי בתנועה חדה לאחור. ידים נשלחו לעברי — בינוקי־שועים ונזרקתי לידי החברים, הסוחבים אותי מים הכדורים הרודף.

„נמתין רגע ונעבור לאט — ובשכל".

הקצין הבכיר שהצטרף לטור עמד כעשרים מטר מאחורינו. „איך זה להחזר משם", שלח ונוך החקשים לראש הטור, בלי לזכות אותי במבט נוסף.

„בזוקאים אליי", אמר.

הקריאה הועברה הלאה ושלושה־ארבעה בזוקאים נקבצו אליו.

„תיפסו עמדות ידי לזווית המגדל. ברגע שאנו פוקדת אש — אתם יורים". ובפנותו אלינו המשיך: „ובחיפוי שלהם אתם רצים אחד אחד. ברור ל'"

עמדתי ב„היכון", כמו לפני צניחה.

מטח בזוקות — ואני בודד. שוב קפיצות־קרב. פשוט, ריצה מטורפת כשהעורף מאותי. ריצה של 2—3 שניות, הארוכות בחיים. קפיצה — בצד שני. אלה שצפו בדריכות בריצה, סיפרו שפצצות הבזוקה פגעו בקושי בחומה. אבל העשן והרעש הספיקו, כדי למנוע ירי מדוייק.

במטח השני דייקו הבזוקאים יותר. אחד־אחד עברו האנשים. כעבור מטחים אחדים זנחו הירדנים את ה־עמדה, שהפריעה לכל המטר להתקדם לעבר שער ה־אריות.

●

העליה לשער האריות, בין כלי הרכב השרופים, היתה מבצע־אלים יותר מאשר ההתקדמות בנחל־קרב. אנשי החפ"ק — המכמרים — הקדימו אותנו. מוטה לא ישאיר את זכות ראשונים לאחרים.

מעל לצריח המואזין, סמוך לשער־האריות, יורים. שוב קפיצות־קרב. צרור מה„עוזי", ואני ליד ה־גדרים משתיק את הצריח.

בתוך רחבת הר־הבית.

הרקות קודחות. עד כאן הגענו. מה המקום שנגלה לידינו. א.ד. כתב אחר־כך, שסבור היה שזה לא ממשי, שהוא צועד במסלת האגדות החלומה ואילו זה ענני בין־המציאות: מציאות — ואגדה. חלום — ומעשה. אלה מתאחדים עכשיו. וכאשר הגענו להר הבניה צעדי הצמדתי לקרקע, מאבטח את הכהונה והורסים אחרינו מפני הפתעות, ראיתי דמות יושבת על חומת הר־הבית וגבה אלי.

„היי אתה — רד. עוד תחטוף כדור".

הדמות סובבה אט־אט, בהתאמצות, את ראשה.

„ג. מה אתה עושה כאן. איך הגעת ל'"

ז.ג. חייך חיוך מטות, עייף.

הוא התפרץ הכל. אז עלו הזכרונות ואז בקעו המי־יגונת ואז עלו דמעות השמחה — ההרגה. ואז הוזן מעם המערכה. ואז צפו זכרונות מלחמה, הסתהור וה־ריפת בית המקדש ובר־כוכבא ואלעזר בן־יאיר. „עד־בוביה של היסטוריה ומציאות, שמחה ותוגה", כתב ג.מ.

ומוטה צרח בכל כוחו בקשר, „הר־הבית בידנו, הר הבית בידי!"

אני מביט בשעון. השעה 1000 בשעה. „הולי" צועק מישהו.

אם־כן, תם ונשלם הכל?

לתדעה החדר שכשהו חסר עדיין. „הכותל־הכו־רבי", שאג מישהו. „אני רוצה לכותל".

„עוד לא". עונה י. „רצית להצטרף למה — תמתין". י. קיבץ את הכוח לסריקת הרובע המוסלמי, בואכה שער שכם.

●

„גדולות" התחילו להגיע. אלוף הפיקוד, סגן ה־רמטכ"ל, הרב גורן. אחריהם יבואו השאר. להשלים הבשיכה. עכשיו — לסרוק עכשיו את השטח, סימטאות הרובע המוסלמי. כאן, עכשיו, כבר אין טעם להפגע. בתהיים. לא כל הערבים הפסו כה קרה יש המסתובבים. „בכל מלחמה אחרת היו הרגים אותם", מסבן מישהו. כאן אפילו לא יורים.

צרורות ארוכים ומהרי בהתפגז. הנה אויר חזק — ואנו נשכבים. העשן מתפזר — ושוב — הקולות המוכרים: „חובש, חובש".

ד. נפצע אנוש. עוד שני פצועים. שלושת הני־צחים בכחו.

פעמיים במשך שעה אחת. אלה שהלכו לפני — נפגעו.

חוצים את ויה־דולורוזה. הפצרים מפנים. שער שכם. הגנה הקפית.

ד. הבכב. הצעיר, גופו לא החזיק בעמד. למה לא נתנו לו לראות את הכותל — לפני הפריקה? האם הכותל היה, בכלל, חשוב לו?

„חברה, אף אחד לא זז מההומה. לתפוס עמדות ולצפות אל מחוץ לחומה — ופנימה. לכבוע הפתעות".

„בוא לכותל. אתה לא תזיק בעמדה".

„הזוגנים עזבו כבר?"

„לא יודעים. ניגשים לחפ"ק לקבוצות פקודות. וב־דרך נקפוץ לשם".

שוב בהר־הבית. כשהו כתנק בגרון.

„הביטו. זונות כבר מצטלמים על מדרגה ביעד־השלג, בהר־המוריה".

דמו של ד. עוד חם.

הר־המוריה, במשמעות השם מחולחלת. שמש הד־הרים רכה, הכל כל־כך רוגע. השקט מאיים להביא לידי התפרצות.

„בוד לכותל".

„אולי נמתין עד שיעזבו הענבים".

„בוד. אני מריח יציאה בהודה מכאן לסוריה. הנר־נות האלה לא קיבלו את המגיע להם. במקומנו יבואו את חטיבת ירושלים".

הצעדים נעשים המסנים יותר. הנה השער — צוהר. רינה יחסית. אנחת־רווחה.

ושוב בא השכחן. ואנחנו אפילו לא יכולנו להת־יחד, לחשוב, לעשות חשבון־נפש. אולי לבכות. מישהו ראה צנחנים בוכים. אנחנו נבלעו לעמודות הענבה ליד שער שכם.

ולפתרת, כצפוי, לקוח אותנו לסוריה.

ישראל הראל

קנה דירתך בדירות **גינדי**

ראשון־לציון, רח' הרצל 59 (מול התחנה המרכזית)
רחובות, רח' הרצל 187 (מול המשטרה)
פתח־תקוה, רח' חיים עוזר 28 (מול העירייה)

עופר אשר ודני
הצוות המקצועי בדירות גינדי ברחובות מציע
דירת 4 חדרים ברחובות
185,000 ל"י
בתנאי רכישה ובמחיר ללא תקדים
65,000 ל"י בחתימת החוזה.
40,000 ל"י משכנתא לא צמודה.
היתרה בתשלומים נוחים לפי אפשרויות הקונה.
יתרונות:
הדירה באזור מרכזי ושקט, חזית, כניסה סגורה, מעלית, טלפון פנים, מטבח „רגבה", חדר רחצה נוסף צמוד לחדר הורים. תכנון ארכיטקטוני מרשים — פינת משחקים בחצר ועוד.

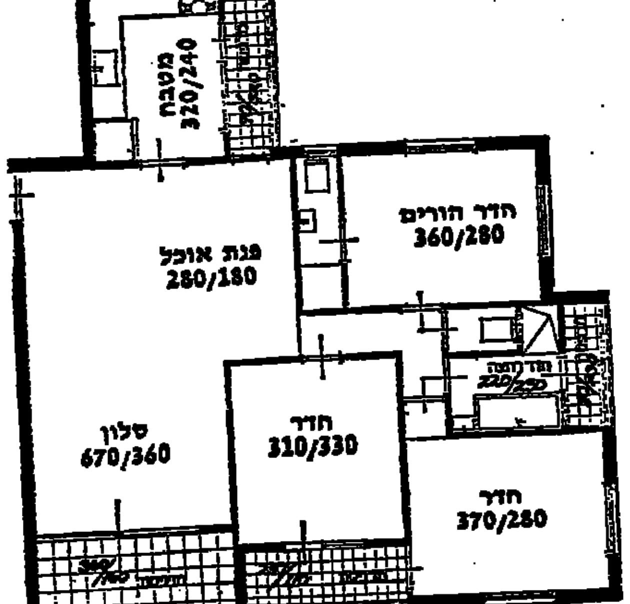

בראשון־לציון - 3½ חדרים לחזית 165,000 ל"י בלבד
אצל **גינדי** קנית בבטחון זכית

...היום ...לרכוש ...יוקרה ...אמבאסדור 3.800 ל"י

הקטע ה„נכון"

מאת יהודה פרדיס

רבה חובבי־צילום סבר־ים, כי מאחר שהם משלמים עבור כל שטח הסרט, עליהם לנצל את כולו לשם הפקת התמונה הסופית. כך קורה, למשל, שמצלמים עצם מעניין, אך מרוחק, ובתשליל (נגאטיב) הוא תופש רק חלק קטן מאד מכל השטח. בהגדלת־הנייר שוב ייראה ה־קטע המעניין קטן מאד, כשהוא מוקף המון פרטים אחרים, אף שהללו כלל אינם מעניינים אותנו. כמעט לכל אחד יש אוסף של תמונות־נוף, שיש בהן „עודף" של שמיים ריקים, או חולות משעממים.

בגלל חשש לעיוותים פרספקטיביים, לא ניתן היה להתקרב יותר, ולכן, כל שטח הנגאטיב כלל גם פרטים מיותרים של הרקדנית: הרגליים והשוליים נראו מיותרים, ושוו לכל הדמות מבנה בלתי־מבוסס וחסר־יציבות. „גיזות" קל הביא לתוצאה הרצויה (בתמונה משמאל). עתה הקומפוזיציה טובה בהרבה, ושוב אין התמונה כוללת פרטים מיותרים.

אפשרות אחת לתיקון המעוות — להת־לין את המצלמה ביקרה ומשוכללת יותר, המרשה לנו להרכיב עדשות בעלות אורך־מוקד שונה. אם נרצה עתה לצלם עצם מרוחק, די לנו לעבור לעדשת „טלה", ...

הגדלה סלקטיבית

במצלמות הזולות, בהן לא ניתן ל־שנות את אורך־המוקד של העדשה, נוכל לפתור את הבעיה בדרך אחרת ...

צילום דיוקן

אצל חובבים רבים מתעוררת בעיה נוספת, שאף היא עשויה למצוא פתרונה בדרך הגיל: לפעמים אנו בעתונים ...

צילום לשקופיות

כל זה טוב ויפה ביחס לתמונות־נייר — בין בשחור־לבן, ובין בצבעים. לא כן הדבר ביחס לשקופיות, מכיוון שהללו מפותחות תמיד הישר מן הסרט עצמו ...

„תכלת לבן" תובעת יצוג

סיעת „תכלת לבן", המייצגת 22.7% של הבוחרים לוועידת ההסתדרות הכללית, מתכנסת לוועידתה העשירית

מאת ישעיהו אביעם

שש מאות וחמישים צירי סיעת „תכלת לבן", חברי תנועת החרות בחטיבת „ה־ליכוד" בהסתדרות העובדים הכללית, המייצגים רבבות חברים מפיתחת רפיח ועד רמת־הגולן, ישתתפו ביום א' בפתיחת ועידתם הארצית הר־ביעית.

נראה כי הוועידה תהא „שקטה", שכן בבסיס המוחזים שנערכו לק־ראתה לא התגבשה אופוזיציה פנימית לראשית. דיוני הוועידה יסובו בעיקר על בעיות חברתיות, היחסים בין סי־עת „הליכוד" שהיא הסיעה האופוזי־ציונית הגדולה בוועד הפועל של ההסתדרות, לבין הנהגת ההסתדרות ...

האחוז עולה

„תכלת לבן" קיימת כסיעה מוכרת קצת יותר מעשר שנים ...

שכר מינימום

מגמות איחוד

המשולש ישראלה

הדאת בעל דין...

הדיין „נבדק" ביסודיות...

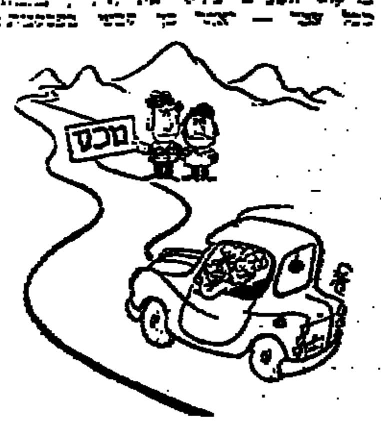

הגנב הודה במעשה...

„יבש" או לא „יבש"...?

חתונה — אחרי מדליה...

הלוואי...

הרא עייף אותם...

כיצד חותכים סלמי?...

מידע — גם לח"כים...

ר' מיקוניס והזוג המתגרש

...אבל הוא שוטר תנועה!

ירידה לצורך... רבייה

יחי השוויון!...

שבוע יוצא דופן...

גם היום תוכלו לרכוש מערכת יוקרה „אמבאסדור" ב־3,800 ל"י

(והיא שווה הרבה יותר)

המחיר כולל שולחן סלוני

איש לא יוכל להציע לך הצעה כזו! ההצעה לזמן מוגבל

קח את עתון מעריב מיום 22.12.72, או ידיעות אחרונות מיום 5.1.73 ותיווכח כי עוד לפני שנתיים מכרנו מערכת אמבאסדור בזו במחיר של 3,800 ל"י. היום המערכת יפה יותר עם השכלולים של 1975.

בהיטים לסלון, חדרי שינה ולפינות אוכל. ניתן לקבל ב־10 צבעים שונים.

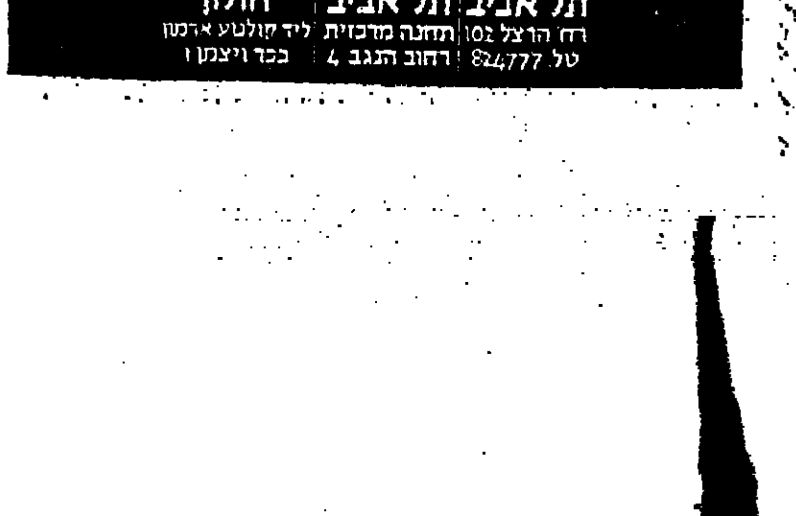

רהיטי אפרתי

תל־אביב: רח' הרצל 102, טל. 824777 | תל־אביב: תחנה מרכזית, רחוב הנגב 4 | חולון: ליד קולנוע ארמון, כיכר ויצמן 1

صكرا من الاصل

هكذا من الأصل

המפרץ הפרסי

„פלשתינאי אחד עובד, 4 כוויתים מתבוננים בו"...

מאת דייוויד הרסט (כווית)

הרגשה והתפייסות שכבות עתה על סדר היום במפרץ הפרסי. ההסכם שבין עיראק לבין איראן הוא אירוע שמבהיר יצמחו אנשים כמותו. הכל צריכים להסתגל למצב החדש. השחים חורים מפגין ובכבים אותו. כוורדי הזוהר שעיראק מבייעת להם, עומדים עתה לפני לחץ של בגדאד למצוא הסדר עם השולטאן של עומאן שבו הוכפה איראן. סעודיה מסדירה עתה את בעיית הגבול שלה עם עיראק. נראה שרק כווית עדיין אינה יודעת מה ילד יום.

מדינות זו, שהכנסותיה השנתיות מן הנפט שלה מגיעות ל־32 מיליארד לירות סטרלינג ושמספר התושבים בעלי האזרחות שלה מגיע ל־400 אלף, היא הקהילה העשירה ביותר בעולם. אך לעיראק יש תביעה היסטורית לבעלות על שיטחה של כווית, ועל תביעה זו בגדאד לעולם לא ויתרה סופית.

בגלל תביעה זו ביקשו שליטי כווית, מאז זכתה לעצמאותה, להצדיק ריבונות זו, שבעולם המתנהל לפי איזה שהם כללי הגיון, לא היו זוכים לה כלל. הם נתנו לאזרחי המדינה להנות מן העושר שהביא הנפט, כמנו את מדינת הסעד „המתוקצבת" ביותר בעולם ו־תבניתו אבא מהגרים, להפעיל אותה.

מבחינה פוליטית הצליחו שליטי כווית לשלב בין שליטתם המשפחתית לבין צורת שלטון הקרובה לדמוקרטיה פרלמנטארית, הקרובה ביותר בעולם הערבי, להוציא את לבנון. ברחבי העולם הערבי פעלו שליטי כווית להפיג את קיצונם של המשטרים שאינם מעוניינים במכון. הדבר מתבטא בעיקר במוסדה של מענקים, מילוות, השקעות ותרומות ל„מדינות העימות" — כמצרים, סוריה וירדן.

שליטיה של כווית עומדים עתה בפני הכרעות קשות שישפיעו על מעמדה המיוחד בקרב העולם הערבי. כמה מאזרחיה המשכילים של כווית תוהים אם יש למימשל השולט, שעדיין מורכב מ„שבט סאבח־בחר", התבונה העצה להחליט.

מבית, המצרך הממשלה לתקן מצב שלאורך זמן איננו נסבל: בכווית מתגוררים יותר תושבים זרים מאשר כוויתים.

בקרוב ייערך מפקד אוכלוסין חדש. במפקד האחרון, לפני כשלוש שנים, היו במדינה 375,100 כוויתים ו־440,300 זרים. סבורים כי מאז המיפקד האחרון הגיע מספר התושבים של כווית למיליון ויותר, וכי גדל המספר לטובת הזרים.

האפליה בין שני סוגי תושבים אלה מנקרת עין. „אפילו הישראלים מנצלים מצב זה בתעמולה שלהם", אמר אזרח כוויתי בעל נטיות ליברליות. למהגרים לכווית אין שום זכויות פוליטיות. אין הם יכולים לקנות אדמה או להקים עסק עצמאי. אפשר לגרש אותם בכל עת. רבים מהם חיים במצב „גטאות".

אזרח כוויתי שיש לו הכישורים הדרושים, אם כי הוא חסר נסיון, יתקבל לעבודה בשירות המדינה בדרגה גבוהה הרבה יותר, משמחזיק בה מהגר שיש לו עשר שנות נסיון. שכרו יהיה כפול משכר המהגר הזה, השום שיהנה מהטבות כהנות הניתנות רק לאזרח.

למעשה נהפך המימשל של כווית לארגון צדקה, שבו מועסקים כל אלה שלא היו זוכים לתעסוקה במקום אחר — מוסד שלדברי הבדיחה הרווחת בכווית „עושה בו פלשתינאי את כל המלאכה, בעוד ארבעה כוויתים מתבוננים בו".

והמהגרים עצמם אינם נאבקים לשנות את המצב, משום שבעצם הגיעו לכווית לא מתוך שאיפות פוליטיות, אלא כדי לשפר את תנאי חייהם. תוך כמה, אין הם רוצים להסתכן בגירוש. הכוויתים המשכילים הם הפועלים עתה לתיקון חוקי ההתאזרחות הקשים. הם רואים תיקון זה כחיוני להמשך פיתוח בכיסה אתגשיתוף המסתוי של המדינה.

לשכת התכנון של כווית הגישה הצעה שלפיה תיענק, סוף סוף, האזרחות ל־50 אלף מהגרים ותיקים. גם לפי ההצעה החדשה לא יהיו למהגרים אלה מלוא הזכויות של ילידי כווית, אך יוענקו להם הזדמנויות שוות.

השאלה היא, אם תאושר הצעה זו באסיפה הלאומית של כווית. כאן עלולה להתגלות נקודת התורפה בשיטה הדמוקראטית של המדינה, שיזמה אותה המשפחה השלטת, מתוך חישובים משלה. כ־20% מבין 50 חברי הפרלמנט החדש שייכים למה שקרוי „גוש השבטים". במשך שנים מגדדת המשפחה השלטת התאזרחותם של בדואים, נבערים וחסרי מקצוע, לחזק את בסיס השלטון שלה.

את האתגר לשלטונה, למותה קרוב, ראתה הממשלה לא מצידם של המהגרים אלא מצד השכבה הפוליטית החדשה שהתגבשה בכווית, כתוצאה ממדיניותה הליבראלית של אותה הממשלה. בדרך זו זכו כ־200 אלף יהודים למחצה, הנודדים במדבריות סוריה, עיראק וסעודיה באזרחות של כווית, בגלל קשריהם עם המערכת השבטית הישנה של כווית. לאלה יש זכות להצביע, בעוד שזכות זו נשללת ממצרים או פלשתינים המתגוררים שנים בכווית הם בעלי מקצוע חשוב למדינה ומכירים את נאמנותם לה.

את בניגיהם של אזרחים שבאלה יכולה המשפחה השלטת להפעיל לצרכיה החוששים כי המגמה תשתמש בהם לאסוף את הצעת החוק החדשה, אף כי למותר הארוך פירושה צעד המסייע לרווחתה של המדינה.

מבחוץ, עומדת עתה כווית בפני עיראק חזקה ומגובשת יותר, אשר עלולה להוליס לפעול נגדה. קשה להניח כי עיראק תרחיק לכת עד כדי פלישה לכווית. אך כתוצאה מן האיום מבגדאד החלה כווית לבצע תכנית חימוש יקרה ונרחבת, לגבאה בן עשרת אלפים החיילים.

תגובתה האמיתית היחידה של כווית היא הענין שיש למעצמה לקיום אותה. ההסכם בין עיראק לאיראן מפחית במידה רבה את הסכנה שיפרוץ באיזור סכסוך שבו תהיה כווית כלי משחק בידי המדינות הגדולות. אלג'יריה, שפעלה הרבה להביא להפסקת בין עיראק לאיראן, מסייעת עתה להסדיר את חילוקי הדעות שבין עיראק לכווית.

הפרלמנט של כווית: המשפחה השלטת מפעילה נטייה לבלימת רפורמות...

היסטוריה

מאבק החיילים על הסמל העברי

מאת דוד גיב

שלושים וחמישה אלף איש ואשה מארץ־ישראל התגייסו לחילות השונים של הצבא הבריטי במלחמת־העולם השניה, מהם 26,000 יהודים ו־9000 ערבים. כמבים יודעים היום, כי גיוס הערבים נעשה כתוצאה ומלידי פעיל מצד שלטונות המאנדאט, ואילו על גיוס היהודים — פרק להיסטוריה העוז והשירותים — נאלץ הישוב העברי להיאבק עם השלטונות רוב שנות המלחמה.

מעטים יודעים היום על קיומו של מאבק נוסף, אם בגלוי ואם בסתר, מצד החיילים היהודים בתוך יחידותיהם, לדגל, לסמל ולפיקוד עברי. מאבק זה התחיל עוד ביחידות ה„חפרים" של ראשית המלחמה ולא נסתיים אלא עם קום הבריגדה היהודית בספטמבר 1944. הוא נערך על ידי חלקם הגדול של החיילים, ללא הבדל השקפות ושייכות מפלגתית, אבל בלטו בהם — תחילה ביחידות ה„חפרים" ואחר כך בשלושת גדודי חיל הרגלים של הרגימנט הארצישראלי (ה„באפס") — החיילים יוצאי בית"ר, ובראשם הנוער הגבורות — „מזכירות החיילים". היתה זו מסכת פעולה רבת־עניין ועוצמה, רצופה גילויי עוז והפגנת כבוד־עצמי, אנושי ולאומי.

בסתיו 1943 החליטו השלטונות להתקין סמל חדש בשביל „הרגימנט הארצישראלי", במקום סמל ה„באפס" הקודם. ציורו של הסמל החדש היה העתק מסטבע של 100 מילים (10 גרושים) ארצישראליים ובו עלה־זית ותמלה פלשתינה בשלוש שפותיה הרשמיות של הארץ. בעברית: „פלשתינה (א"י)". הידיעה על כך עוררה זעם בשורות החיילים. הכל ראו בכך נסיון מצד ממשלת המאנדאט לטשטש אופיים הלאומי־היהודי של שלושת הבטליונים היהודים — רובו ועיקרו של הרגימנט. זכור היה שלגדודים העבריים במלחמת העולם הראשונה, לפני הצהרת באלפור, כבר היה סמל עברי משלהם: המנורה בעלת שבעת הקנים ובה הכתובת העברית „קדימה". אספות־חיילים וישיבות של „ועדי הפלוגות", שכונסו לרגל הידיעה, החליטו לא לענוד את הסמל החדש לכשיגיע אל היחידות, והלך־הרוח הנרגש לא הותיר ספק, שהחיילים לכל דרגותיהם יעמדו במבחן זה.

ימים אחדים לפני שעת המבחן, שלחה הסוכנות היהודית הוראה לכל הוותיקים לענוד את הסמל. „דבר" אף הקדיש לכך מאמר ראשי בשם „פסול שאר" ובו קריאה לחיילים „לקבל את הסמל הזה של הרגימנט הפלשתינאי כאות של התקדמות". פיטון דומה העלה משה שרת, מנהל המחלקה המדינית של הסוכנות היהודית, בפגישה עם משלחת מטעם „הנהלת החיילים" (זלמן ליבנברג, מנחם ליקורמן) בהשתתפות מנחם ארבר, ראש „המחלקה לעניני צבא" שליד שלטון בירוזי ומשה יגבל, מזכיר המחלקה המדינית של הסוכנות.

הדבר בא כתדהמה על ציבור החיילים כולה. אבל עיקר בכוח נפל על הבית"ריים, שגמרו אומר לא לסמור צעדם מן המאבק, אף אם יוותרו לבדם. ואמנם כשהגיע הסמל למחסני הפלוגות בגדוד הראשון ובגדוד השלישי, החונים בארץ, נמצאו מלקבלו ר־69 חיילים שסירבו לענוד במתגון בשורות המסדר — נלקחו למעצר והועמדו למשפט. ביניהם היו גם שלושה מחברי ה„הנגה": כרמי איינברג, ישראל פייגרמן ויהושע בראנדשטי־הכהן. כרמי אייזנברג נפל במלחמת השיחרור במפקד עמרות ואילו ישראל פייגרמן הצטרף לשורות אצ"ל ונפל בהתקפת אצ"ל על תחנת המשטרה ברמת־גן (שבה נפצע ונתפס דב גרונר).

אחד מעלוני המחאה שהופצו במחתרת נגד הסמל

בין המסרבים־במופגן שנעצרו, היו גם שני חברי „מזכירות החיילים", אליהו גלעזר וזלמן ליזגברג. רוב חברי ה„מזכירות" שרתו אז בבגדאד, בגדוד השני שסרב כולו לקבל את הסמל ולפיכך לא היו שם משפטים.

המשפט הי־69 נפתח ב־2 בדצמבר 1943 בבית הדין הצבאי בצריפין ונמשך לבצלה בשבעת ימים. לקראת המשפט והמהלכו, כמעט יום־יום, פורסמו הודעה ועלוני־הסברה בעברית ובאנגלית, שהופצו, הודבקו או הותפו על ידי ביתריים צעירים בערי הארץ ומושבותיה ונשלחו בדואר או על ידי שליחים לכתובות הצבא הרבים במזרח התיכון. הסיקור הרחב ביותר למאורע ניתן ב„המשקיף" הרביזיוניסטי וב„הבוקר", בשאת הכחותרה של אצ"ל, אבל גם שאר עתוני הארץ דיווחו לציבור על מהלך המשפט. לקראת המשפט „גייסו" יקוד הר־זהב 16 עורכי־דין, שהתנדבו להגן על הנאשמים חינם אין כסף. הוא מבצן הבטיח לכולם שסכרים ישולם להם ימים אחדים לאחר שתקום המדינה העברית. כשנפגשתי עמו בסוף מאי 1948, לאחר שחזרתי ממעצר אחר בידי הבריטים (קניה ואת"ם עתלית), הראה לי מכתב פלא הן הומחר והאהבת־ישראל שקיבל מאחד עורכי הדין וגבו ה„הביטוי" לקיום ההתחייבות...

חשיבות גדולה נודעה גם להבאת אישים בן הישוב העברי כעדים במשפט להוכחת הנגיעה הלאומית וגם הדתית שבסמל. בין אלה שהעידו היו הראשון לציון הרב עוזיאל, רבה של תל־אביב הרב עמיאל והפרופסור יוסף קלוזנר. הרב הראשי הרצוג שלח מכתב לנשיא בית הדין ובו הבעת הזדהות עם תחושת הנאשמים. הפרופסור קלוזנר, בהופעתו המרשימה לפני בית הדין, מיקד את עדותו נגד הכתובת פלשתינה (א"י) שבסמל ויצא להוכיח ש„השם ארץ־ישראל כבר נמצא בשמואל א' ומלכים ב'... במדרש יש „פלסטיני" רק כשמדברים על יחסים עם גויים, ומה שנוגע לא"י, הרי זה יכול גם להורות, אינו יהודי". הוא הביא ראיות מן הספרות ההלכתית על הוראה זו של ראשי התיבות א"י, ו„כיצד אפשר להכריח חיילים יהודים שישאו על כובעם סמל המעיד על כך שאינם יהודים?". מרשימה היתה גם הופעתו של „סבא רוזנברג" הזקן, סרגינט לשעבר בגדודים העבריים במלחמת־העולם הראשונה, שבא להעיד על הסמל העברי־הלאומי של גדודים אלה, וכבל להוראתו התייצב לפני השופטים כשהוא לבוש מדי הצבא שלו מאותה תקופה.

„באיזו יחידה אתה י"י — שאלו נשיא בית הדין, רוזנברג התמוח, עבר לעמידת „דום" ודקק: „הגדוד ה־38 של קלעי המלך, אדוני ז"י — „אינני יודע על יחידה כזו בצבאנו, ואתה אינך Properly Dressed, מי נתן לך להיכנס למתנה ז"י אבל רוזנברג העיד, והדברים נצמדו למכלול ההוכחות הדרושות.

המפקד האנגלי של אחת הפלוגות, העיד על אפיים הטוב וסבלנותיהם החיילית של פקודיו מבין הנאשמים. הנאשמים עצמם הודו כולם בסרוב למלא את ההוראה בדבר הסמל, ובם נימקוהו בטעמים לאומיים־ציוניים, חלקם גם בטעמי דת. לאחר שבעה ימים ניתן פסק־הדין: 3 חודשי מאסר עם עבודת־פרך. הנדונים ריצו את עונשם בכלא הצבאי בצריפין, המאסר הוקטן לחודש ימים בהתחשב עם התנהגותם הטובה. לזוהם מצאו שהסמל היה לעובדה קיימת בכל פלוגות הרגימנט החונות בארץ, שוב לא היה ספק שבכל נסיון מחודש של סרוב הענידה ייוותרו לבדם, ולפי הוראה מ„מזכירות החיילים" צייתו לפקודה. פיצוי־מה ניתן לחיילי הגדודים לכבוד 8 חדשים כשהוקמה הבריגדה היהודית: תג של מגן דוד על רקע כחול־לבן, צמוד לשרוול.

בשורות הבריגדה הספיקו רבים, שחוזרו אל גדודיהם, להשתתף בקרבות נגד הגרמנים בחזית איטליה. שלושה מהם נפלו: הנחום רוזנברג, יעקב שולמנר ויצחק בורשטין. שלמה פרידמן נפצע ומת בעת מילוי תפקידו. השאר היו בין הפעילים ב„בריחה", בהעפלת של שארית הפליטה ובמאבק אצ"ל שהוקמו על אדמת אירופה.

קליטה

חצה דירה? הינשא(!) לעולה תוך שלוש שנים!...

מאת יוסף וקסמן

להתחתן... אבל מתי? למצוא בעל, ולא „סתם" צבר נחמד, אלא דווקא עולה חדש, שיש לו עדיין זכויות עולים — זו המשימה העומדת בפני אדל, עולה צעירה מארה"ב. אחרת היא תפסיד את זכותה לקבל דיור הולם באמצעות משרד הקליטה ובתנאים שאפשר לעמוד בהם.

„אין בעל — אין דירה", „אין אשה — אין דירה". זה הכלל שקבע משרד הקליטה לגבי עולות חדשות שגילן פחות מ־30, ועולים חדשים עד גיל 35. לגבי שניהם קיים גם תנאי נוסף, כפול, כדי לזכות בדירה המיוחלת: להינשא בתוך תקופת הזכאות כמוגדר לגבי עולים חדשים — היינו במשך שלוש שנים מיום העליה; וכן שהבן, או בת הזוג, יהיו אף הם עולים שטרם עברו את אותה תקופה זכאות.

„לכי ותמצאי בעל, אם את רוצה דירה...", — אמרו לאדל. „או שתפני לרבין שישנה את החוק", ופסקה בעוקצנות הפקידה שמאחורי המכתבה, בקומה ב' במשרדי מחוז ירושלים של משרד הקליטה.

„כאילו שלמצוא בעל זה כמו... לסור ל„סופרמרקט" ולרכוש איזה מצרך מהמדף...! זהו אבסורד, תקנה שאין לה הקנה, מי יכול, כבה, צ'יק־צ'ק למצוא בעל ודווקא עולה חדש, שגם הוא בעל „זכויות" עדיין. הכל תוך שלוש שנים לכל היותר, כאשר באים לארץ חדשה, לא מכירים את שפתה, נמצאים בתהליכי ארגון חיים חדשים, מחפשים עבודה ונבטים להתאקלם ולהיקלט. זוהי גזירה שאי־אפשר לעמוד בה", אומרת אדל, הצעירה החיננית.

„אדרבא — מוסיפה חברתה, שלה בעיה זהה — שמשרד הקליטה יקים גם מחלקה לשידוכין... אולי זה יעזור לנו למצוא בעל ולגברים לגלות את בחירת לבם".

„ואולי היו רוצים שנגהיג בארץ נישואין פיקטיביים, רק כדי לזכות בדירה, כמו שעושים בארה"ב, כדי לקבל רשיון עבודה...", — זורקת „ציון" עולה שליקיה. אלא שלא כמו בענין רשיון העבודה, אין נישואים פיקטיביים יכולים לפתור את בעיית הדיור בארץ, משום ששני בני הזוג מקבלים רק דירה אחת ולמחרת החתונה — בעת הגירושים — תצוף מיד השאלה: בידי מי תישאר הדירה?

אדל פרישמן, בעלת תואר „בי.אס" בחנוך וטיפול בלקויי דיבור ותואר „אם איי" בהוראת חירשים־אילמים, שבאה עלותה, לפני שנה, עוסקת בהקניית דיבור לילדים שהגורל התאכזר להם ושלומדים ב„מרכז הילדי" שבירושלים, אינה יחידה עם בעיה זו.

על חריפות הבעיה תעיד העובדה, כי 40 אחוזים מקרב העולים הצעירים, רווקים ורווקות, מארצות המערב, ירדו מן הארץ, כשהם שלא מצאו פתרון דיור שיניח דעתם.

אדל, שהיא בת עשרים ושבע כיום, לא תוכל לקבל דירה — אם לא תנשא — גם לאחר שתגיע לגיל 30. זאת כיום עיקרון נוסף של משרד הקליטה הקובע, כי רק כאשר העולה מגיעה ב„גיל המתאים" (30 לגבי רווקה ו־35 לרווקים) זכאי לקבל דירה, דירה קטנה, אם יש כזו במקום מגוריו של אותו עולה.

„כמה כך עלי לבוא בעל ויותר מהר תוך זמן קצר, בטרם תהליך הזכאות שלי, אהיה — אבחנה לעולם ועד בדירה שכורה לאחרה, תבלי כאוכה לעמצם את הזכות הניתנה כמובן לכל עולה אחר: דירה קבע להתגורר בה", אומרת אדל, בשבעיניה התבוללת דמעה.

כאשר פנתה אדל למשרד הקליטה, נאמר לה, כי יכולה לקבל משכנתא בסך 45 אלף ל"י. „זה סכום שאינו מספיק לרכישת דירה ולי אין יותר, הסברתי ופרצתי בבכי. תשובת הפקידה היתה: „זו הבעיה שלך...". האם כך צריך לענות במשרד המופקד על קליטה? לומר לי שאלך לרבין שישנה את החוק... כך קולטים?"

במשרד הקליטה הוסבר לי, כי היה הכרח לקבוע קריטריונים, ולשים „גבולות גיל" לזכויות לדיור, בעיקר בגלל המחסור בדירות קטנות, מתאימות לרווקים, שכמעט ואינן נבנות ע"י משרד השיכון. הפתרון המוצע ע"י משרד הקליטה לעולים כאלה הוא דיור משותף של עולים צעירים, בזוגות או בשלושות, בהתאם לגודל הדירה; ההשתתפות כספית המשרד בשכר הדירה, בשעור של 250 ל"י לחודש מקסימום (הסכום יעלה בקרוב ל־300 ל"י), או במשכנתא של 45 אלף ל"י.

משרד הקליטה דן עתה בהארכת תקופת הזכאות ל־5 שנים, במקום 3 שנים, ובכך להאריך את הזמן עד למציאת החתן, או כלה. אם בן, או בת הזוג אינו עולה בעל זכויות לדירה, אין העולה יכול לקבל אלא משכנתא בסך 60 אלף ל"י, או מגורים בבניה־ציבורית.

„מדוע לא הסבירו לנו תנאים אלה בטרם עלייתנו? השליחים סיפרו לנו על זכויות למיניהם, אך הגבלות לדיור בגיל זה ואחר, או שרק נשואין מעניקים זכות לדיור — איש לא הזכיר. מה שמשרד הקליטה מציע אמנם טוב, אך אינו פותר את עיקר הבעיה, שהיא למרות הכל דירה" — אומרות יהודית כץ, אסתר זיבת ואדל פרישמן, שלה קרבה משפחתית לבני בעל שמו נקרא רחוב פרישמן...

מצב חברותיה של אדל, הצעירות ממנה, גרוע יותר משלה, כי על פי הסדרים הנהוגים עתה, עליהן להנשא בגיל צעיר. שולה, שהגיעה והיא בת 17—18, ויש כאלו לא מעט, חייבת למצוא לה בעל בגיל 20. גבר, שבא בהיותו בן 30, צריך להתחתן תוך שלוש שנים. בעוד לומר, או לכל היותר צופה צעדיו העצמאיים הראשונים בארץ. אלו ואלה רווקים בגיל זה מכל כוהבה על מיאשין והמכאן שזכאותם לדירה בתנאי שלום אינה באה לכלל מימוש.

בפי העולים הצעירים שאלה נוקבת: „מדוע לא נבנות דירות להשכרה לבני גילנו. זה היה פותר בעיות רבות. ומדוע אין נבנות דירות קטנות למכירה לעולים צעירים, כאשר ידוע כי יש רבים כאלה. אילו היו דירות קטנות, גם המשכנתא הנמוכה היתה מספיקה לעזור לרכישה".

ואולם, על שאלות אלה אין מענה בפי איש.

יוגוסלביה

הם יורים גם באנשים...

מאת גבריאל דונאי (בלגרד)

המלחמה המשפחתית בין שומר היער והצייד הבלתי־חוקי לבשה ממדים חדשים ביוגוסלביה, שבה נורים המאבק בין ציידים־פרשה וציידים לאויבי־צוה לפחות עשרה אנשים.

מיצוצי ציד שהתגברו בהם שבורה בעיקר לבני „הצבא ההורני" השיתוס הביאו לפתיחה על ידי הפטרונים המסורתיים, אשר למענם חברי המפלגה, הבודדים להלוישן את אוכלוסיית ציפורי הבר בחבלת רפובליקות של יוגוסלביה.

טיטו אוהב לצוד בשעות הפנאי ויושבי המפלגה המדינה ביוגוסלביה מחזיקים שמורות ציד פרטיות, שבו הציד נחשב לשם עיסוק רב־יוקרה. בשום כך, לברות שלהלכה כל אזרח חבר על יוגוסלביה הן דרכה המדינה, נוהגים אנשי המנגנון בחיות הבר המוכבות ביערות לבשליטתם בכרבים הפרטי.

אך הציידים המקומיים מוסיפים לצוד ביערות אלה כתמיד ומתנגדים בכוח הנשק לנסיונם של פקידי הבני־גנים להפוך את כתנת הטבע לרכושם הבלעדי.

קרבות דמים לילים פרצו על רקע זה, ורק ברפובליקה הסרבית נהרגו בהם 20 איש ב־18 החודשים האחרונים. בתקרית שאירעה באחרונה בעירה נרסמית הוע שומר יערות ציד בלתי־חוקי נפצע את הנהו. בעירה אובצינה, באותו אזור, נורה שומר לכוות על ידי ציידים בלתי חוקיים שפתח בשיטה לעצור אותם. שני ציידים ניצבו לצייד לילי לאור פנסים בסמוך לאלכסבינה נורו ונהרגו על־ידי אנשים „בלתי ידועים".

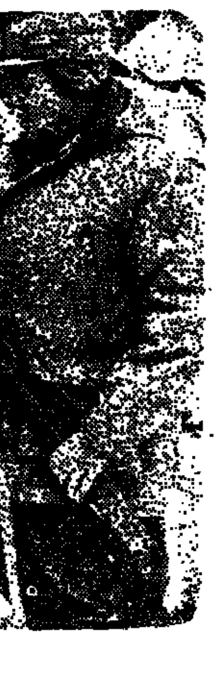
הנשיא טיטו
שמורות ציד פרטיות...

התעיות הגוברת ההולכת של הצדים דמים בין הציידים גרמה דאגה רבה ביוגוסלביה, אך עד עתה לא נמצאה כל עצלה הקיה לשים קץ למצב המבוכי.

לדברי אנשי אגודת הציידים של סרביה, מחזיקים למעלה מרבע מליון אנשים ברפובליקה הסרבית רובה ציד, לברות שמספר חברי האגודה הוא בסך הכל 80 אלף. דובר האגודה הוצן כי „אנשים רבים מאוד" נשאו ציידים בקצבייה הוא מצרוך כי רק ושהקד לשלל כתני מיליון פסיונים, 12 אלף צבאים וארנבות וכ־5,000 נאבים. הארנבה נמוחה כליל מאזורים רחבים.

תכשירים

קרח מכאן ומכאן- וכולסטרול באמצע...

מאת סופר מיוחד

פרופסור קאל משאלה באוניברסיטת הלסינקי, ששיער ראשו כה־דר בביעתו, הגיע באחרונה להנ־הן להוציא שם בפתחני את הגורם לנסירה שקרותחם של בכירים.

קרוב לוודאי שה„ואשם" הוא אותו „מיצץ אנטבירמאלי" — הכולסטרול — הבאשין ליהיה לבו האדם בססמכי־דם ובמחלות לב.

פרופסור משאלה הגיע למסקנה דעתי פרוססים כרדים ותמונות של גברים קרחים „לפני ואחרי", על בעת להכהיה את יצילתו של פוצד פוני היום, אשר פתם לאחר מתקיים באוניברסיטת הלסינקי. לצורך המחקרים אלה נעשו בדיקות ב־40 אלף גברים, שמצאתם בשרה בצורת הבקיר וביאם ואחר כך שבה וצבחה בצורת הבקיר אחד, אבר, לדברי הפרופסור בצבם את אובדן השיער. כ־300 איש להתפשם בבכרי החדש של כ־9 חדשים.

אילה הן הפרופסור הן החברה הביטוית את התכשיר („בוטקאלי") אינם מוכנים להתחייב כי הוא יביא גור לשערותיהם ה„קלאסיות" של הגברים, שאבדו את שיער ראשם בצעירותם. שכן קרחות אלה תורשתיות וניתן לרפאן אך ורק בתרופה הורמון ומי לגניט של הגבר. רוב הגברים המכבדים את עצמם כעידים יותר על השיער מאשר על דברים אחרים...

עם זאת סוברים המומחים, כי מדי בי התכשיר החדש, שהשיטות בו זוכה לכיפוש בסמפו רגיל, תוקפים במשך הזמן את דיכוי הכולסטרול הבצורים בקירבת שורשי השיער ומוכנים לצמיחת שערות חדשות במקום אלה שנשרו.

התמונות שהצגנו לראות, המביאות של בעלי קרחות לפני הטיפול ולאחריו, לא היו משכנעות ביותר. תמונה אחת הראתה גבר כבן 35, שקרחתו בת 10 השנים האמיתה פלומה דקיקה בקרחה. בתמונה של אותו אדם, שצולמה שישה שבועות לאחר מכן, נראית הפלומה שובה אך בפשש בקרדבזה. קשה להגיד, מהגדל וער זה היה מעורר תשוקה אדירה בליבה של סופיה לורן...

כך היאו ואן דורס, מנהל חברת חילצור, אמר כי השיטה „קרה היא יפה", נשכבה תבוה, אך לא תמיד כאלה שקרחתם גרמה להם סבל רב.

מכל מקום

בוטניקה

הקטיושות פגעו בעצי הסקוויה שהובאו מקליפורניה

מאת גיורא שמיס

שגב הקטיושה, אשר עשה את דרכו במשה שעברה לגב ירושלים, בוודאי לא כוון למקום כה צדדי ושקט, כמו הגן הבוטני של האוניברסיטה העברית בירושלים. אך, לזכר ויזק, כך צריך היה להיות הגן הבוטני הראשי של ישראל. שכן גן זה הוא פרי־הלכה שטרם־התגשם. של מבח „מתוצעים לדבר", בינהם מבכרי המומחים בארץ, כפרופסורים מיכאל זהרי ואברהם פאהן „זיכה מיסודיהי של האתרהי עד היום", כמו כ. אבישי.

הגן סיפור עצוב על מאות עצים ושיחים המפוזרים קטנים, לא בגלל חוסר טיפול ותשומת לב אלא בגלל חוסר תקציבים. בראשונה היתה תוכנית להקים גן ענק ובו כ־10.000 מיני צמחים רב־שנתיים, שיחים ועצים, גן שישתרע על שטח של 206 דונם, בין קריית האוניברסיטה בגבעת־רם, מוזיאון ישראל במורה וקצהו של עמק המצלבה בדרום. גן זה נועד „לייצג" לא רק את צילם הצומח של ישראל, כי אם את הצומח בעולם כולו, לפי עשרה אזורים שונים: האיזור הים־תיכוני, לכבוד צמחיה ארץ־ישראל, איזור הצמחיה האירופי — או כפי שהוא ידוע בכבו הנדסי, האיזור האירו־סיבירי, איזור אסיה המרכזית והים, אזורי סין־יפן, איזור אוסטרליה, איזור דרום־אפריקה ואזור אפריקה הצפונית והודית.

אם היתה מתגשמת תוכנית זו, היינו יכולים כבר היום להלך בשבילים המובילים על הגן־הבוטני, המדריך הזה, כמעט בבדיה את עיניו בנוף מגוון. עצי בהם ביערות טרופי: ביחוד הם באסיה וצצי להם האפשרות של הקקטוס, באמריקה; בעצי שקיה שמצבם בקליפורניה; באזורים שמצבם בהרי ההימלאיה וגם בהרי הלבנון. אולם במקום לשתול צמחים אקזוטיים אלו, נאלצים מתכנני הגן לבטל ולבטל אותם בעציצים, ארגזים או חממות צפיפות. בחודש ניסן הם כנסים לגבול על כ־4000 צמחים שאפשר בשקדנות כ־350 מלמדה בהלו וגניב מינים ברחבי העולם.

*

בההולה, ההייתסו מומחים רבים לרעיון בהשקעה מרובה, כמוהם טוענים כי תנאי האקלים והאדמה של ירושלים אינם מתאימים לנטיעת גן כזה. אולם הצמיחה שנערכו בצמחים שהועברו למקום ועברו ההליך של המאקלמה, הראו כי דווקא ידי־עים, בגלל מיקומה הגיאוגרפי והאקלימי המיוחד, מתאימה לגן בוטני כזה. החודש הקר המגשלג בזה לגידולם של צמחים כמעט אירופה ובצפון אמריקה. ואילו החג האחיד המתמזג באביב ובסתיו, מאפשר לגדל צמחיה סובטרופית. צמחים אחרים, הרגילים לתנאי חום קיצוניים או כוח קצה, חשבו לגדל בחממות מיוחדה, בהן מותקנים מכשירים לוויסות הטמפרטורות.

פריחה של עץ היוקה שבא ממדבריות דרום־מערב ארה"ב.

זוחי הכדנית — צמח הלוכד ב„כדורי" חרקים

„גן בוטני כזה", אומר כ. אבישי, „יכול להיות לא רק פנינת יופי בהנוף לבה של ירושלים, אלא גם גורם כלכלי ומחקרי ממדרגה ראשונה. גנים כאלה תמיד תרמו לפיתוח גנים חדשים שבמרוצת הזמן הפכו לחומרי גלם לתעשיות גדולות ולמוצרי יצוא מבוקשים ביותר". בארץ לא נמצא שום גן בוטני הקשור עם מוסד מחקר ולכן יש קשיים רבים בהכשרת אנשים שיקלטו בצמחיית הארץ. הקמתו של גן כזה יכולה להבטיח את הכשרתם של אנשים כאלה. גן כזה גם נועד להיות ברכה למחקרים על התליכי איקלומם של צמחים, שיחים ועצים. חלקם ישמשו להפקת חומרי מבע הדרושים לפקולטות למדעי־הטבע ולבתי ספר לרפואה. כן מתכוונים לרכז בגן איסוף זרעים מרכזי לצורכי הוראה ולצורכי חליפין של צמחים מכל פינות העולם.

„אני אולי הישראלי היחיד המקיים קשרים הדוקים עם בית־המוזיאוני — אומר אבישי — „אני מתכוון לקשרי עם 18 גנים בוטניים ומעבדות לגידול צמחים ברחבי המדינה הסובייטית. בגלל קשרינו הבטוחים, אין לנו כל קושי להשיג תוך כמה שבועות כל צמח הדרוש לנו. יהיה זה אפילו מסין, מצפון וייטנאם או מכל מקום אחר".

עד היום הצליחו מתכנני הגן לשתול שלוש חלקות מתוך העשר המתוכננות. חלקות אלו הן: חלקת אוסטרליה, חלקת צפון־אמריקה וחלקת הים־התיכון. אולם מכאן לא הלה כל התקדמות. כל פעם שהיה נדמה כי הנה מגיעים כספים, אשר יאפשרו את המשך העבודה, היו מתאכזבים במלאכת הבנה נלהבת של זרעים ושתילים, שכן חייב לעבור זמן בה בין שלב ההכנה לשלב השתילה.

אחר כך באה האכזבה. הכספים לא הגיעו והיה צורך להכין ארגזים חדשים לאיכסונם הארעי של השתילים. תמונה מרכאת מתגלית כיום לעיני המבקר באיזור הגן הבוטני. על צלע גבעה שמתחתיה משתרע איזור הגן, ניצבות מספר חממות קטנות, מבנה אחד המשמש כמשרד וכמה ערוגות עציצים ושתילים; יתר השטח עומד ריק ולא מנוצל. באיזור ההכנות המשתלה מצויים הצמחים בתנאי צפיפות קשה. חלקם הולך לאיבוד בגלל חוסר מקום התרחבות, חלקם בגלל מחלה הפושות בצמחים והלקם נפגע בתנאי מזג האוויר. כך נתים לאיטם עצי הסקויה, עצי הבהם מסיביר ושורה ארוכה של צמחים נדירים. המצב בתוך החממות קשה עוד יותר. צמחים עומדים דבוקים זה בזה, כשאין ביכולתם למצוא להם מקום גידול מתאים. ראינו צמח מפואר, בעל עלים ענקיים, שמחוסר מקום ניצבו בכית צמיחתם את זגוגיות החממה ופרצו החוצה.

מחשבים

ט.ל.ח., אך לא המחשב „אשם" אלא המתכנת

מאת יהודה פרדיס

לפני כחודש קיבלתי השבוע־מלפון ובו בסוף יוצא דופן: דו־שנה נוסף במדריך — 50 ל"י. היאיך ולא הוזכרו רישום כזה, פניתי לדואר בבקשת הסבר (שאגב, לא קיבלתיו עד היום). עד מהרה הוברר, כי כל עבותי בתשובת וכו בחיוב כזה: פשוט, הקשר הוהובת השבונם האישי, את הרישום הנוסף שהעקבון נהג לרשום את עבותיו. הכל נשגב בכתפיהם ותיכון: מה לעשות — שוב טעות של המחשב!

האמנם כך? יש בקרב הציבור הרחב דעות שתות ומשובשות על אופן פעולתם של מחשבים, כך שכבחוסר מידע מדויק, נוח מאד להטיל את כל האשמה ב„מוח אלקטרוני כמובר", שאין לנו שליטה בו. אולם למעשה, שונה המצב לחלוטין.

פרצה להורות־המחשבים בשנות האוניברסיטאות בחו"ל כבר לפני שנים אחדות דרך בקריות, להדגים לתלמידיו את אופן־הפעילה של המחשב, לשם כך נבחרו סטודנט וסטודנטית, עליהם הוטל לשלא הפקיד של הבנין־כוהנב, ושל כסף (הורע הבבנצה). הכסיכה היתה פשוטה ותמיכה — להצות כביש סואן.

הסטודנטית בבקשה לפעול אך ורק בהתאם להוראות המתכנת (ה„תכנית").

זה שפה: בצד צבר אחד קיימה! ואם הגעת לכביש־המדרכה?

סטודנטית: לא.

כך נמשך הדבר צעדים אחדים, עד שבסופו של דבר הגיעה הסטודנטית, כי הגיעה אל שפת־המדרכה.

סטודנט: הביטי כשמאלה וימינה: האם את רואה רכב קרוב?

סטודנטית: כן.

סטודנט: המתיני 5 שניות. הביטי שמאלה וימינה; האם את רואה רכב קרוב?

סטודנטית: כן.

(הכוונה היתה, כמובן, שאל לה לסטודנטית לנסות ולחצות את הכביש, כל עוד קיימת סכנה שתידרס ע"י רכב: אלא שהגבונתה לשאלה הורה ונשנתה, פעמים רבות).

בסופו של דבר פקעה סבלנותו של הסטודנט־המתכנת, והוא פרץ בצעקה: לכל־הרוחות! מדוע את מחכה בניתור??

תשובה הסטודנטית בנחת: איני מקבלת אלא שהתכנית שלך לקויה: לפני בכוונה במצב־תקיעה!

*

וזוהי דוגמה קלאסית, של ליקוי בתיכנות: הרעיון הכללי היה מצויין, אך המתכנת לא לקח בחשבון, כי יתכן כצב שבו תיתקל הסטודנטית בסכנות הזה, זו כמובן אינה כהווה כל מניעה להצית־תבביש.

כך גם ניתן להבין ל„רוחו" של מחשב, שעבד בשרות משרד־שידוכים גדול. תפקידו הצטמצם בהתאמת מועמדים לפי נתוניהם האישיים, כגון אופי, תחביבים וכדומה. מה פלא, שבאחת המשימות שלו, ניסה המחשב לזווג אח ואחות?! שוב — המתכנתנים לא חזו אפשרות כזאת מראש, ולא טרחו לתת למחשב הוראה, כי במקרה כזה עליו לפעול אחרת.

קיצורו של דבר: המחשב גופו כמעט אינו טועה. ייתכן אמנם, שפריט כלשהו מרבבות מרכיביו יתקלקל או ישבות — אולם מזמן דאגו לכך, שתאונה כזאה לא תשבש את כל מהלך־העבודה. כדור מיוחד במחשב עוסק כל הזמן בבדיקה עצמית שיגרתית, בה הוא מפעיל בזה אחר זה את כל המרכיבים הרבים שלו. אם משהו אינו כשורה, מכניס המחשב לפעולה תת־מדור רזרבי; אם אין כזה בנמצא, הוא מתריע על התקלה ומסרב לפעול, עד שיסולק הפגע. מחשבים מתוחכמים אפילו מעירים למפעיל, שהוא עומד לבצע פעולה „בלתי חוקית", וישבתו עד שהלה ייפלך בדעתו ויתן הוראה המתקבלת על דעת־המחשב.

קורה בכל זאת שיש תקלות — לפעמים רציניות ביותר; פעם קרה שרוב הסטודנטים באוניברסיטה אדינבורג קיבלו לפתע מתנה בן השמים — המחאה על סכום נכבד למדי: „המחשב טעה" והחליף את רשימת הזוכאים למלגות, ברשימת כלל הסטודנטים שבאוניברסיטה!

גם במקרה זה לא המחשב טעה, כי אם האדם שעמד מאחוריו, כלומר, המתכנת. בשיחה פרטית הודה בפני איש־תיכנות, מן הבכירים במדינה, כי למעשה, יש במקצוע זה הרבה מן היהירות התהוושה של „אריסטוקרטיה טכנולוגית". לרוב לא נאה לעוסקים בכך להודות, כי שגו או התרשלו, או לא חשבו עד הסוף. כיאשר יש תקלה מסוג זה, נוח וקל בהרבה להאשים את המחשב — ומה עוד, שהציבור הרחב אינו מסוגל להבחין בין סיבה למסובב. בעיני האורח התמים, המחשב והמתכנת הם היינו־הך, ומי שמקבל הודעת־חיוב הבוזה, יודע רק דבר אחד: המחשב הדפיס הודעה זאת — כשמע שהמחשב אשם!

התרופה היחידה למכה זאת — הקפדה־יתר בשעת התיכנות. כתיבת תכנית למחשב אינה תמיד עניין של דקות ספורות; לפעמים יש לשבת על המדוכה ימים רבים, וקורה אף שלצורך זה מגייסים „צוות־מוחות" שלם — דבר העולה כסף רב. אולם רק הנך ביקורת מתמדת ונתיחה כל התקלות האפשריות, ניתן להבטיח ששוב לא יהיה צורך להתנצל: „מצטערים, אבל חלו שיבושים במחשב שלנו".

רפואה

ההתקן הפועל „לאחר מעשה"...

מאת תהילה עופר

שבע נשים מן העיר האמריקנית באפאלו ומסביבותיה, שנאנסו בהישים האחרונים, לא יודעו לשולם, אם הרו כתוצאה מהאונס — אם לאו. השבע, בתן צעירה מאד, כמעט ילדות, לא נאלצו להכנס בחרדה לכחוזר התידשי ונם לא לעבור את ה„חוויה" של ביצוע הפלה מלאכותית, בנוסף למה שכבר עבר עליהן. פחות מ־72 שעות לאחר האונס, טיפל בהן פרופסור לגינקולוגיה מהאוניברסיטה של מדינת ניו־יורק בבאפאלו וגרם לכך שאם אכבה הרה — הופסק הריונן באיבו.

היה זה במסגרת ניסוי רפואי, שתוצאותיו יתכן שיהיו מהפכניות בתחום השני בחלוקת של הפיקה על הילודה. פרופ' ג'ק ליפס עשוי להירשם בתולדות הגינקולוגיה, כמי שגילה את השימוש בהתקן תוך־רחמי למניעת הריון — לאחר מעשה. בכנס השנתי של ארגון הרופאים לתכנון המשפחה שנתקיים בסוף החודש שעבר בלוס אנג'לס, סיפר החוקר מאוניברסיטת באפאלו על תוצאות הניסוי, שנערך ב־97 נשים, מהן שבע הנשים שנאנסו. לדבריו נמצאה השיטה יעילה ב־100%, אף על פי ש־43 מקרב הנשים היו צעירות, אשר קיימו יחסי מין בימים הפוריים ביותר של החודש, בין אם מרצון (אך בלי לרצות להרות) או כתוצאה מאונס. הן לא השתמשו באמצעי מניעה כלשהו לפני קיום היחסים. התוצאה: אף אחת מהן לא הרתה לאחר שההתקן הורכב להן. ד"ר ליפס השתמש בהתקן בצורת האות T, בצורה מסויימת.

רופאים ישראלים שעמם שוחחנו, אומרים שאין הדבר כבעיא עיין על הצלחה של 100%, שכן חלק גדול מן הנשים הללו יתכן שממילא לא היו נכנסות להריון, למרות הנסיבות האופטימליים להריון. אולם, זהו חידוש מהפכני, אם כי לא הנבואה, אלא פיתוח הגיוני של שיטה קיימת כמעט בסוד „ביצת קולומבוס".

ב־1928, עוד בטרם שוכללה הגלולה למניעת הריון, מצא רופא מברלין, ד"ר ארנסט גרפנברג שגוף זר המוחדר לרחם, מונע קליטתה של הביצית המופרית בדופנות הרחם, עד שם היא יכולה להתפתח לעובר. ההתקן התוך רחמי (Intra Uterine Device, או בקיצור IUD) שוכלל תוך הניסויים אחר הצורה האידיאלית המסמך הטוב ביותר, המונע התפתחות התכווצויות הדלקות ברחם. היו ויש עדיין בשימוש התקנים בצורת האותיות הלאטיניות U ו־T, עיגולים, הספירה 8, צורה ספיראל ועוד. הם עשויים מתכת, חמרים פלסטיים או שניהם יחד ומוחדרים לרחם ע"י רופא. בעבר היו מקרים של דלקות כתוצאה מהימצאות ההתקן בתוך הרחם והיה צורך להוציאו. היו אף מקרים שההתקן... אבד. רופאים יודעים לספר על מקרה של הריון — ההתקן התוך רחמי נחשב יעיל רק בכ־95% — שבו אבד ההתקן ונמצא בשעת הלידה, דבוק לשליה...

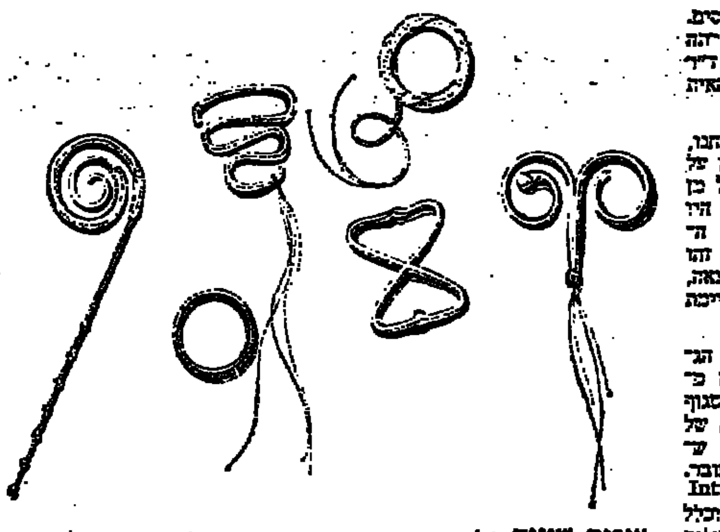

צורות שונות של התקנים תוך־רחמיים, שהשימוש בהם מקובל בעשרות השנים האחרונות.

פרופ' משה לבצט כותב בספרו „מאחורי עלה התאנה", כי 70% מן הנשים המשתמשות בארץ בהתקן כזה מרוצות מפעולתו. אך פרופסור לבצט אינו ממליץ על הרכבתו לנשים שטרם ילדו פעם אחת.

הרעיון שפיתח ד"ר ליפס מבוסס על ההנחה שהביצית אינה „מתיישבת" ברחם בשלושת הימים הראשונים (72 שעות) שלאחר ההפריה ובניסוי שלו אף היו שתי נשים שההתקן הוחדר לרחמן חמישה ימים לאחר קיום היחסים ולא הרו. וזה מה שמעורר את השאלה: האם זו מניעת הריון או הפסקת הריון? שאלה זו חשובה, כי להפסקת הריון יש מתנגדים רבים, מתוך מניעים רפואיים, מוסריים, דתיים, דמוגרפיים, חברתיים, נפשיים ועוד.

גינקולוגים ישראלים סירבו להתייחס לניסוי של עמיתם האמריקני, כל עוד אינם יודעים פרטים נוספים.

מומחה למשפט העברי אומר כי היהדות אינה מתייחסת להפסקת הריון, כשמדובר בעובר אשר טרם „נגמרה צורתו", כאל רצח, שעונשו בהלכה מיתה בידי שמים. כאמור קיים במקורות איסור על השחתת זרע, שהיא אחת הצורות של מניעת הריון.

מסתבר כי האיסור בהלכה קיים כאשר אין מניע להפסקת הריון, אולם היהדות (בניגוד לכנסיה הקאתולית, למשל) מתייחסת ביותר הבנה להפסקת הריון, כאשר היא הכרחית לבריאות האשה. מכאן ועד לפירוש לגבי מקרי אונס, לכשל, שהריון ולידה כתוצאה ממנו עלולים לפגוע בבריאותה הנפשית של האשה, קצרה הדרך.

בספר „פיקוח על הילודה בחוק היהודי" מאת הרב האמריקני דוד פלדמן מניו־יורק, מתוארים אף מעין התקנים למניעת הריון, שהיו נהוגים בתקופות קדומות (כגון ה„מוך"), ששלושת סוגי נשים הותרו להשתמש בו.

כאמור שההתקן התוך רחמי חדש יחסית, אין הרבה פסיקות של בני־סמכא לגביהם. הרב פלדמן מביא את הדעה שאולי ההתקן אינו בדיוק מונע הריון, אלא גורם להפסקת הריון. משום שאופן הפעולה של ההתקן טרם ידוע. בין אם הוא מוחדר לרחם כאמצעי מניעה, בין אם לאחר מעשה, אין מומחי הלכה והרופאים שומרי מצוות נחפזים לפסוק לגביהם.

אך אין איש, מאלה שעמם שוחחנו, שלא יכיר בחשיבות הניסוי של פרופ' ליפס, במיוחד במקרי הריון כתוצאה באונס, העלול לגרום נזק חמור לאם.

חשיבותו של כל אמצעי לפיקוח על ההריון מן הסוג של „לאחר מעשה", מוכרת על ידי כל המומחים, חוקרים רבים מנסים למצוא את הרכב האידיאלי של „הגלולה שלאחר מעשה". גלולה כזאת אמנם קיימת, היא מבוססת על החומר הנקרא „דאאתילסטילבסטרול", אך שימושה אושר על ידי שלטונות הבריאות האמריקניים (רשות המזון והתרופות) רק למקרי חירום, כי לא הוכח ב־100% שאינה מזיקה לבריאות האשה ולפוריותה בעתיד. משום כך רבה כל כך חשיבותו של הניסוי בהתקן ההוך רחמי לאחר קיום היחסים, שכן אינו אלא „אמצעי מכאני" ולא הורמון או תכשיר אחר, שתוצאות פעולתו אינן ניתנות לחזוי.

אילת

גים מאירים ואלמוגים זוהרים — במצפה תת־ימי

מאת ברוך מאירי

כאשר סייר ראש הממשלה, יצחק רבין, בשבוע שעבר באילת, במרחב שלמה ובסיני, הוא התעכב כמרשכות ב„מצפה האלמוגים" של אילת וגילה ענין רב בדגים הרבים הנראים מבעד לקירות הזכוכית.

תגובתו של מר רבין היתה אופינית לעשרות אלפי הצופים, אשר הספיקו, בחודש האחרון, לבקר באטרקציה החדשה של אילת: „עולם האלמוגים", הכולל מצפה תת־ימי, תצוגה של אלמוגים ואקווריומים.

ואכן, „עולם האלמוגים", בתופה הדרומי של שמורת הטבע האילתית, אינו „עוד מוזיאון ימי", או „עוד אקווריום", אלא אחד מחמישה מצפים ברחבי העולם (מהם שלושה ביפאן והרביעי באוסטרליה) ולדעת רבים: היפה והעשיר שבהם. המקום בו מוקם המצפה התת־ימי, בשמורת האלמוגים, קרוי בפי הצוללים „הגן היפאני", וזאת בשל קומתם הנמוכה וצפיפותם של האלמוגים במקום, המשווים לאיזור התחושה של „גן יפאני"...

כאשר באנו ל„עולם האלמוגים", הפגשנו אתר דוד פרידמן — המכונה על חייהם של בעלי החיים — באמר לנו, כי הוא עסוק בבינה. הלכנו לחצר והאיש אינגו. שבנו למשרד המסודה צחקה בקול: „לא בבינון בחצר הוא עסוק, אלא בבינון המצפה התת־ימי".

מסתבר כי המלאכה לא תמה עם הנחתו של „פעמון המצפה", בקרקעית הים. יש לעשות „מלאכת גימור עגפה — היינו, השתלתם של אלמוגים סביב המצפה — ועל־ידי כך להעשיר את האיזור בתצוגת אלמוגים, ובעקבותיהם באלפי דגים מוהבים. „מלאכה זו — אומר פרידמן — היא עדינה ואיטית. לכן היא עשויה להימשך עוד מספר חודשים".

עולם הדממה התת־ימי מתגלה לעיני הצופה במלוא הדרו.

דוד פרידמן מוכר באילת כ„איש הדגים והאלמוגים", שכן מאז עלייתו ארצה מארגנטינה, בשנת 1963, קשור הוא אליהם — ו„הם אלי..." — קשר אמיץ. ניתן אפילו לאמר, כי הוא עלה ארצה בזכותם. „לראשונה הגעתי לאילת בשנת 1957 כתייר. נגשתי לחוף וקבלתי מסכה ושנורקל כאוסקר פרידמן, האילתי הותיק, כדי להתכל מקרוב בדגים ובאלמוגים.

נכנסתי לים ויצאתי שיכור — לכל החיים — כפי שהסתבר לי מאוחר יותר".

באילת הצטרף דוד פרידמן להוליף מקצוע. „כלכלן לא היה לי מה לעשות באילת". תחילה עבד כבתג, בחברה שהקימה את נמל אילת, ואת שעותיו הפנויות הקדיש לים. הוא למד להכיר מקרוב את סוגי הדגים ומקום משכנם. כאשר הגיעו לאילת משלחות מהאוניברסיטה העברית, כדי לערוך מחקרים, נטלו עמם את דוד פרידמן, הם שאלו למקום משכנו של דג מסויים, ו„העולה החדש מארגנטינה" היה מביא אותם לכתובת הנכונה. „מהן, מהמשלחות הללו, למדתי הרבה. את הידע המקצועי שלי אני חייב להם. הם למדו ממני על עובדות החיים בשטח".

„המוזיאון הימי הקטן הזה — נאמר לפרידמן בשנת 1965 — הוא רק משהו זמני. יש לנו תכניות גדולות". מהתכניות הגדולות לא יצא כלום. ה„גאולה" באה בשנת 1973. באותה שנה העלה יום פרשי את הרעיון להקמת מצפה תת־ימי באילת. בעזרתו של מי שהיה ראש עיריית אילת, מר יוסקה לוי, החלה התכנית להתממש. מטבע היה שהיזמים יפנו לדוד פרידמן. הוא נשלח על־ידם לסיבוב, בן שלושה חודשים ברחבי העולם, אשר בסיומו לא היסס מלקבוע: „עולם התת־ימי בשמורת הטבע באילת, הוא העשיר והיפה שבתבל. אנו מסוגלים לעשות משהו העולה בהרבה על המצפים הקיימים ביפאן ובאוסטרליה".

*

הרבה שעות, הרבה ימים, הרבה צלילות השקיע פרידמן לאיתור המקום לשמורה האילתית. בסופו של דבר נבחר „הגן היפאני". הוא היה מתאים מכל הבחינות, להקמתו של המצפה. בספטמבר אשתקד, הושלמה עבודת ההכנה בשטח והבניין הצפוני של אילת והסתיימה הרכבתו של המצפה. הוא הורד לים והובא למקומו הקבוע בשמורת האלמוגים. 500 טונות(!) של ברוטאות שיקעו את המצפה לעומק של 7 מטרים. ליתר בטחון גם נקבעו שישה עמודים („כלונסאות") בתוך הים — בעומק של 18 מטרים כל אחד — במטרה לחזק את המצפה, ולמנוע הפתעות אפשריות. אם כי סערה במפרץ אילת פורצת רק לעתים רחוקות.

מעשרים חלונות, בעומק של 5 מטרים, מביטים המבקרים בסובב את המצפה. הם עומדים ליד החלון ומביטים, כשיכורים, בדג מרהיב בצבעיו שחולף ביעף ליד הלונג. הם עומדים ומשתאים מול להקת דגים החולפת באטיות מול אפם; עומדים ומביטים באלמוגים, שלפתע מסתבר כי אינם „סתם אבנים יפות", אלא משהו חי והוסס, משהו נע ונושם.

גשר, באורך של 100 מטרים, מחובר את המצפה לבניין האקווריום והמוזיאון, הנמצאים בתוך כיפות דמויות איגלו אסקימוסי. האקווריונים מופעלים בשיטה כמעט יחידה במינה בעולם, לפיה מוזרמים אליהם מי־ים, מבלי שיעבירו סינון כלשהו. דבר זה מאפשר להחזיק באקווריון כל בעל חי ימי, שכן סביבתו הטבעית כמעט שאינה נפגעת. הוא ממשיך להיות ניזון על המזון המקרוסקופי שלו, „הפלנקטון".

האקווריון והמוזיאון משלימים את התמונה. את אשר החסרת במצפה, יכול אתה לראות כאן, בנחת, בתוך „ארגזי הזכוכית" המרהיבים. יכול אתה להביט בלא חשש בדג האבנון המסוכן — שתורעה קלה הפגיעה שהוא דג ולא אבן — בזהרונים המסוכנים פחות, אך יפים בצורה בלתי רגילה; בתמנון הים, ארוך הזנב; בכרש הקטן המסוגר; בפרפרונים ותבריהם.

אחד הדברים המעניינים והנדירים הוא חדר החושך, בו מוצגים אלמוגים זוהרים, כעין תכשיטים משובצים באבנים יקרות וזוהרות.

בתוך חדר החושך מוצגים לראשונה בעולם(!) הדגים המאירים. דגים נדירים, המצויים במעט מאד מקומות בעולם (ידוע כי הם קיימים באינדונזיה). הדגים הללו הוכנסו לאקווריון באילת, רק לפני ימים מספר.

הדגים המאירים (שמם בלעז: פוטו־בל־פארון), נמצאים במשך היום בתוך מערות שבשוניות האלמוגים. בלילות, באין ירח, יוצאים הם ממערותיהם לתור אחר מזון. גודלם המקסימלי של הדגים הללו הוא 5 ס"מ בלבד, וצורתם רגילה למדי. מתחת לעין יש תא, בגודל חצי ס"מ, המאכלס בתוכו את החיידקים המאירים. בעת סכנה, וכדי לא להסגיר את עצמם, „מכבה" הדג את האורות, בצורה עפעף. ברגעים הללו דומה הדבר ל„ריבקרי" הקבוע בתוך מכונית...

„בימי הפסח ביקרו כאן כ־16 אלף איש" — מספר דני (דנל'ה) ויזגר־דיסקי, איש הידוח ותיק, עוזרו של פרידמן. „אנשים ממרכז הארץ באים לאילת רק כדי לחזות במצפה. יודעים גם מקרים בהם חוזר מבקרים פעם נוספת ואפילו שלישית. ההתעניינות היא גדולה מאד, וזה גורם לסיפוק רב".

„עדיין נמצא אני, כאילו, בתוך חלום. — אומר דוד פרידמן — לנגד עיני מתגשם דבר אשר בעבר הרחוק רק חלמתי עליו. הנה הצלחנו להביא מעט מהעושר הזה שיש לנו באילת, גם למבקרים מהחוץ. כאשר הבטתי בראש הממשלה, העומד במשך שעה ארוכה ומביט — דרך החלון — בדגים, בשקט הזה, בעולם הדממה, רציתי לומר לו: הנה מר רבין, יש גם עולם יפה, בלי מתיחות, בלי קיסינג'ר, בלי שעווריות. עולם יפה באמת".

هكذا من الاصل

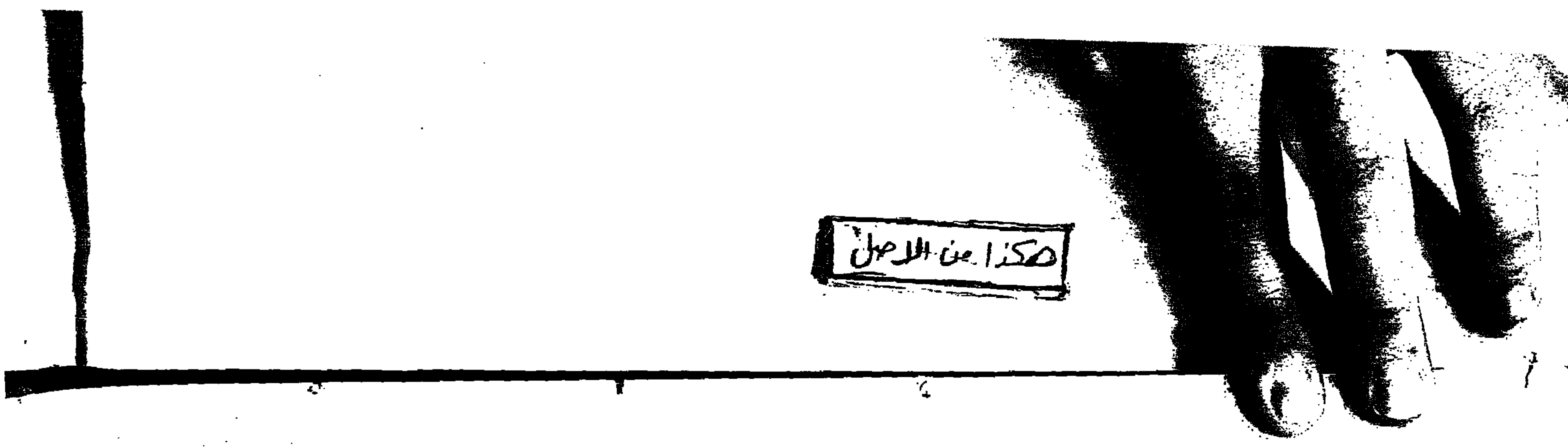

המלחמה לא נגמרה בסרפאום

(סוף מעמוד 18)

הודעה אישית, גולל את פרשת הדחתו ד־ דוייתו ושאל מדוע מניחים לו להרגיש שאינו רצוי בצה"ל.

„האלוף ברנן — סיפר אסא — אמר שהוא שובע על כך בפעם הראשונה ויעביר את עניינו לידיעת הרמטכ"ל. אמרתי: „הפרשה שלי מוכרת היטב לרמטכ"ל. הוא דחה את כל פניותי ואף סירב להעניק לי ראיון".

לפני שבועיים, כאשר הודיעו לו שהוחלט להעניק לו את אות־הגבורה, „התגובה" ה־ ספונטאנית היתה שאינני מוכן ללכת לזה. אם אינני ראוי לשרות קבע בצה"ל ואין מזמינים אותי אפילו לשרות מילואים, סימן שבצה"ל חושב שיכול להסתדר בלעדי. ואז איזה מין גיבור אני? איך אפשר להיות ראוי ופסול בעת ובעונה אחת?"

הלבטים הציקו. „בגוית אפילו — התחבט אסא — שעכשיו, כשעשו אותי גיבור, ישתנה היחס ויבלאו אחר משאלתי לחזור ולשרת את צה"ל, אבל זה יהיה דבר חמור שבעתיים, שכן יתברר שבעיניים בהוותים העיטור הוא הפותח שערים".

אסא מספר על חברו לקרב סרפאום, „ש־ נלחם כמותי בחירוף־נפש ולא נבחר לקבל עיטור. „רב־סרן בצר גם אלינו כאוגדת ברן אחרי 8 באוקטובר והביא עימו סיפורי זוועה על אוגדה שלבה שלא מילאה את משימותיה. לא האמנו לבישמע אוזנינו והתייחסנו אליו כאל תבהותי עד שהאבת על 8 באוקטובר יצאה לאור.

„בצר, מ"פ מעולה, הצטיין בסרפאום אבל גם הוא עדיין מסתובב כמוני ללא מינוי ומוסיף להיאבק על זכותו לשוב לחטיבה. כיוון שהוא לא נמצא ראוי לעיטור יש להבין שהסיכוי שלו עוד קטן משלי, והשאלה המד־ איגה אותי היא מהו סולם הקריטריונים המכריע בצה"ל — קונפורמיות שתקנית גוכח תקלות ושיבושים במערכת, או פתיחות והעזה לביקורת עניינית קונסטרוקטיבית?

„במה חטא בצר? אחרי המלחמה התייצב אצל קצין צנחנים ראשי ו„ציין". אמר את האבת, שהמערך המובצר של צה"ל לא הוכן כיאות למלחמה. זה הספיק כדי לפסות על פישוריו בקצין מעלה ולפסול אותו..."

פעם אחת, לפני יותר משנה, הוזמן אסא לכנס קצינים בצה"ל שבו נערך דיון בלקחי המלחמה. „קצינים מתחו שם ביקורת מקצועית על הפגמים שנתגלו במערכת, ואני השמעתי את השגותי על הליקויים בפיתוח ומיבנה צה"ל כפי שחזינו בהם במלחמה. בדברי הסיכום שלו ראה הרמטכ"ל להתייחס אישית רק אלי. הוא פנה אלי ושאל בעוקצנות אם אני עדיין מפגין. אמרתי, שתנועת־ המחאה התפרקה ושחדלתי להפגין. על כך הגיב הרמטכ"ל: „אז עכשו אתה צריך לצאת להפגין נגדי, כי גם אני חושב שקו בר לב היה קו טוב."

„מאותה עת פסח עלי צה"ל לחלוטין. לא הוזמנתי לכנסים, לא הוזמנתי לשרות מילו־ אים, ומלשכת ראש המטה הכללי הגיעו דחיות בנוסח „לצערנו לא יוכל הרמטכ"ל להיפגש עמך בקרוב".

לפני כחודש, משנודעה מרצמוהו לקבלת עיטור, נזכר בו הצבא ואסא הוזמן לכנס קציני החטיבה.

„ישבו שם מפקדי פלוגות. כולם היו חברים טובים שלי. כאשר נכנס המח"ט החדש מייד פתח באזהרה: „היה בחטיבה — אמר — מקרה בולט אחד של ביקורת לא־קונסטרוק־ טיבית, והוא, המח"ט, לא ירשה תופעה כאלה בחטיבה".

□ „חוסר יושר מוסרי"

„הסתכלתי בפניהם של חברי המפיפים. אף אחד מהם לא קם ואמר: „תחזירו לבחור הזה את הפלוגה שלו, להביות שאותה „ביקו־ רת לא קונסטרוקטיבית" הוכרה בינתיים כ־ אמת עובדתית קונסטרוקטיבית על־ידי הגופים הבכירים שתיחקרו את מלחמת החטיבה ואת קרב סרפאום, ואפילו הוסקו ממנה מסקנות אישיות כרחוקות לכת כלפי האחראי הישיר לבידיה, שעליו התרעתי."

„אבל בשיחות פרטיות, לפני הכנס ואחריו ניגשו אלי חברי, הביעו לי אהדה ואמרו: „אסא, אתה עוד יותר צודק ממה שאתה בעצמך יודע...'

„לזה אני קורא חוסר יושר מוסרי, הד־ שאלה היא אם צה"ל מעוניין בטיפוח סוג כזה של קונפורמיות. אם כך, סימן שמשהו יסודי מאוד במערכת עדיין מעוות וטעון בדיקה יסודית, שכן כמי שאותם מ"פים אינם מתייצבים לימיני — הם אינם נאבקים על עניינים שהם בנפשם ובנפשו של צה"ל".

לאחר אותו כנס חטיבתי, שבו היתרה המח"ט מפני „ביקורת לא קונסטרוקטיבית", הוזמן אסא לפני שבועיים להשקת כוסית לרגל עיטורו באות הגבורה. בתום הברכות, הזמינו המח"ט לשיחה.

„המח"ט — מספר אסא — פתח במשפט הבא: „הפעם נדבר גלויות". הפסקתי אותו: „רצוני רק להזכיר לך — אמרתי — כי אני לא הייתי האיש שהקפתי את קו בר לב, ולא אני הובלתי את הגדוד אל הכיתור בסרפאום". שאלתיו מה בדבר המינוי שלי לתפקיד מ"פ, והזכרתי שמינוי זה, שאינגו יותר מאשר החזרה לתפקיד שמילאתי שנים רבות, הובטח לי על־ידי המח"ט הקודם.

„המח"ט אמר: „המינוי הזה בטל ולא מפני שאתה אסא, אלא בגלל סיבות אובייקטיביות מסויימות, והזהיר אותי שלא אגיע איתו לעימות, אחרת אסולק סופית מן החטיבה. הכרעת החטיבתית, אמר, מספיק חזקה כדי לא לרצות אותי.

„עכשיו הם מתפלפלים ואומרים, שקצין קרבי יכול להיות ראוי לתואר גיבור, ובעת ובעונה אחת לא־מתאים לתפקיד מ"פ. אך באומרם זאת הם מוחקים את כל שנות פיקודי על פלוגה קרבית בכל שטחי לחימת היבשה".

□ „אסור להשלים עם הדחות"

מדוע הופך אסא עולמות כדי לחזור ל־ צה"ל? „קודם כל, העניין עקרוני. שוב הוא תביך עניין עקרוני. הייתי בסדר במלחמה, וקביעה זו איגה טעונה הוכחה. אני קשור בחטיבה ורואה את עצמי כחייל האחרון שצריך להתחנן שירשו לו להישאר בחטיבה הזאת. אני נאבק, כי אסור להשלים עם הדחות וסיהורים. חברים שואלים אותי למה לי להיאבק, הרי במלחמה ממילא אמצא את מקומי. גישה זו פסולה מכל וכל. אינני מאמין שאפשר לנהל פלוגה בקרב בלי להכינה, לאמן אותה ולהתקשר אליה.

„אני משוכנע, שאילו הייתי אני מאמן את הפלוגה שנכנסה לקרב סרפאום, היתה ה־ פלוגה מגיבה ונלחמת אחרת. היתה מתארגנת יותר טוב, מתפרסת יותר מהר ומסהרת יותר יעיל. בכאן התמורה שבהדחתי. מונעים ממני לאמן פלוגה בשלי למלחמה, ובכך שוללים ממני את הזכות להרים את תרומתי האישית בתהליך התארגנותו של צה"ל ובניית כוחו לקראת הבאות".

לבסוף של אסא התריפו הולכו לכל שקרב מועד הענקת אותות־הגבורה: אתמול הלך אסא לטקס בעל־כורחו, ברגשות מעורבים.

„ברגע האחרון ממש החלטתי שלא אני אעכיר את המעמד הזה, שלו שותפים, במישרין, שלושה זוגות הורים שכולים, ד ציבור גדול של משפחות ששכלו את בניהן נושא את עיניו אליה. הפרשה האישית שלי בטלה בששים לעומת החובה לכבד את זכר הנופלים ואת כאבם של ההורים השכולים. אסור שמעמד זה יוכתם ברבב. היחס אל הנופלים ואל השכול במדינת ישראל הוא ערך יסודי ועמוק בעיני".

„החלטתי בניסוח מכתב מנומס, שבו ניסיתי להסביר לארבעת חברי, מקבלי אות־הגבורה החיים, מדוע החלטתי לוותר על האות, ואז הוזקרה השאלה הכאובה מה כותבים ואיך מנמקים להורים שכולים — וכל המאבק העקרוני הצודק שלי התאפס ואיבד מערכו וחשיבותו".

אסא הלך אל הטקס בהחלטה נחושה להד־ ריף את המאבק לביטול הדחתו, „עד ש־ יותקנו בצה"ל במה אמות־מידה מעוותות, המוסיפות לעצב את דמותו ולהכריע בנוש־ אים מהותיים, שהם בנפש כולנו".

אהרן דולב

טאנק אחד ושמו „כוח צביקה"

(סוף מעמוד 17)

כי ראו בחושנייה כוח סורי גדול עם הרבה מאוד טאנקים. הבנתי שזוהי מלחמה ממש.

סמוך לחצות יצאה יחידה מחטיבתו של רן כדי לחבור אל „כוח צביקה" על ציר הנפט ולתגבר אותו. נקל לשער מה רבה ודחה פתיעתם של אנשי יחידה זו, אשר צה לחבור אל „כוח צביקה" וגילו כי זה מדובר בסך הכל בטאנק בודד אחד. יש להניח, כי אנשי יחידה זו היו הראשונים שגילו את העובדה המדהימה הזו.

„לאחר שבוצעה ההתחברות עם היחידה ששלחה החטיבה של רן הוחלט לנוע ל־ כיוון צומת חושנייה — כביש הנפט. אבל כעבור זמן קצר נכנסנו לתוך מארב של טאנקים סוריים, שעשו בנו שמות. רוב הטאנקים נפגעו. היו נפגעים רבים. גם הטאנק שלי נפגע ותג נהרג. אני נפצעתי בידי ובפני, בעיקר מכוויות. ירדתי מה־ טאנק הפגוע, מצאתי טאנק כשיר, והורדתי ממנו את המפקד ותפסתי את מקומו. ה־ פצועים הועלו על הטאנקים שיכלו לנוע ואלה מיהרו אתם לתאג"ד".

וכך נותר שוב בציר הנפט בואכה נאפח טאנק ישראלי בודד אחד, כשבצריחו סגן צביקה גרינגולד, שפניו וידיו מכוסות ב־ כוויות. היה זה הטאנק השלישי שהחליף הסגן תוך שלוש השעות ששרה בקרב. כמו בטאנק הנוכחי לא הכיר את אנשי הצוות, לא ראה אותם פנים אל פנים. המלחמה נמשכה. לא היה זמן להיכרויות. לא היה זמן אפילו לרדת ולבקש שיחבשו אותו, שלא לדבר על פינוי לבית חולים, לו נזקק לכל הדעות.

ושוב מופיע „כוח צביקה" ברשת הקשר, מדווח על המארב הסורי ומודיע כי הוא עדיין קיים, פעיל וכשיר וממתין להוראות.

„בשלב זה ביטל המח"ט את הפקודה לנוע קדימה לעבר חושנייה, הודיע כי עלי להשאר על הציר במקום שאני נמצא ולהמ־ תין שם ליחידת תיגבורת נוספת שיוצאת אלי. הכוויות גרמו לי סבל רב, אבל שקל־ תי והחלטתי שאני עדיין מסוגל לתפקד ועלי להשאר וללחום מפני שאחרת עלול הציר החיוני הזה, המוביל ל"בריכו העצבים שלנו ברמה, ליפול בידי האויב. אילו לא הייתי יודע את חשיבותו של הציר הזה ואת ההשלכות שיש לנפילתו, אולי הייתי מתפתה להתפנות לבית החולים. אבל אני ידעתי. חוץ מזה הרגשתי שלמרות הכוויות והכאבים, אני עדיין כשיר".

○ ההסתערות לתוך נאפח

„כוח צביקה" הוסיף להלחם. טאנק עריר־ על ציר הנפט, בואכה נאפח. טאנק שב־ צריחו ניצב סגן בן 21, שפניו וידיו כוויות. עם דימדומי בוקר מגיעה התגבורת המיוח־ לת, המגלה גם היא למרבה פתיעתה, כי „כוח צביקה" אליו חברה אינו אלא טאנק אחד...

בסתרת גבעה עוצר הטאנק של צביקה לתדלק ולהתחמש. אך היום עולה ואז רואים אנשי הטאנק לראשונה את מפקדם. למראה פרצופו הערוך הוגב דם הם קופאים. אחד מאנשי הצוות שולף תפוח מכיסו, מגיש אותו לצביקה וממלמל: תאכל, תאכל... זה הדבר היחיד שיש לאל ידו להציע למפקד הפצוע.

„באותה התנועות הקלות היו לי כמה רגעים כדי להרהר בכל מה שקורה. עתה ידעתי מעל לכל ספק כי כל השטח שורץ כחות אויב גדולים, שמגמתם לפרוץ לעבר הכביש המרכזי ואולי גם הלאה. התקשרתי עם המח"ט ואמרתי לו כי האחריות המוטלת עלי כאן היא גדולה מדי וכי מן הראוי שישלחו לכאן מפקד בכיר יותר. ואכן, כעבור זמן מה הופיע למקום הסמח"ט עם ששה טאנקים ונטל מידי את הפיקוד על מה שעדיין נקרא „כוח צביקה". באחד מששת הטאנקים שהגיעו היה הגי וזו לו הפעם השלישית לחזור לשדה הקרב. מאוחר יותר הצטרף אלינו גם המח"ט. לחמנו ב־ איזור זה עד שעות הצהריים, כשאנו מש־ מידים כלים סוריים רבים. בערך בשעה שתיים בצהריים דווח לנו כי טאנקים סו־ ריים הגיעו לנאפח. מיד הסתובבנו והדהרנו לשם במלוא המהירות האפשרית. בשטח נשאר הסמח"ט עם שני טאנקים לצורך בלימה. מאוחר יותר הוא נהרג שם.

„אנחנו הסתערנו לעבר נאפח, כשכוח של חטיבה אחרת כבר היה במקום והשמיד חלק מן הטאנקים הסוריים שכיתרו את המחנה. תוך כדי הסתערות אל עבר המחנה, שכמה מאנשינו עוד נמצאו בתוכו, נהרגו המח"ט וקצין האג"ם שהיה אתו, הטאנק שלהם התהפך. בשלב זה היינו שני טאנ־ קים שהמשיכו להסתער. השמדנו את מה שהותירה לנו אנשי החטיבה האחרת ופרצנו לתוך המחנה. דיווחתי בקשר כי אני בתוך נאפח, שהטאנק כשיר, אך אין לי נהג, כי הוא יצא מכלל פעולה. קצין השלישות, שקלט את דיווחי, תפס יוזמה. אירגן באיד־ שהו מקום נהג והביאו אלי לתוך המחנה. אבל בשלב זה כבר אין לי מפקדים, לאחר שהמח"ט וקצין האג"ם נהרגו רגעים אחדים קודם לכן בהסתערות על המחנה. אני מח־ ליט, איפוא, שמה שעלי לעשות הוא לחזור חזרה לציר־הנפט ולהמשיך להלחם שם בי סורים המנסים לפרוץ לעבר הכביש המרכזי. המ"פ שבטאנק הכשיר השני, זה שיחד פרצנו לתוך המחנה, מצטרף אלי. אבל בעוד אנחנו בדרך מתקשר אתנו קצין המו־ דיעין החטיבתי ומבקש שנבוא מיד למקום מסויים, שם מתארגן קו הגנה חדש. אנחנו פונים ונעים לעבר אותו מקום, שעל יד כביש היורד לגשר בנות יעקב. כשאני מגיע לשם העייפות והפציעות מכריעים אותי. אני מצליח איכשהו לרדת מהטאנק בכוחות עצ־ מי, אבל ליותר מכך אינני מסוגל. חדלתי לתפקד. מיד העלו אותי על ג'יפ והביאו אותי לבית החולים בצפת".

○ צל"ש לכל מי שהיה למעלה

למחרת היום מגיעה לבית החולים בצפת חברתו מיכל, העתידה להיות רעייתו.

„פחד היה להסתכל על הפרצוף שלו, — היא מספרת — למרות שהכוויות הוגדרו אצלו כבינוניות. הוא שאל אותי איך הגעת. אמרתי לו: במכונית. כן, אבל באיזו דרך הגעת? אמרתי לו: מה זאת אומרת באיזו דרך? ממעוז חיים לטבריה, מטבריה לראש־ פינה ולצפת. הוא נראה מופתע לגמרי".

„בטח שהייתי מופתע, — מסביר צביקה — כשעזבתי יום קודם את רמת הגולן נראה היה שהעסק מתמוטט שם. אמנם אנשים שהגיעו לבית החולים סיפרו לי כי המיתקפה הסורית נבלמת, אבל לא האמנתי להם. חשבתי שביקשו להרגיע אותי. על כן הייתי בטוח כי בשלב זה הסורים כבר שולטים באש על כביש טבריה—ראש־פינה, אם לא למעלה מזה, והנה היא מופיעה באה ומספרת כי הגיעה בדרך הרגילה, ללא כל בעיות. רק אז התחלתי להאמין שהמצב לא כל כך חמור כפי שהצטייר אצלי".

לאחר חמישה ימים בבית החולים חוזר סגן צביקה גרינגולד לרמת הגולן, מצטרף לשרידי החטיבה שלו שנופצה על סדן ה־ בלימה. הוא ממשיך לשרת בצה"ל עד אוקטובר 1974, משתחרר, חוזר למשקו, נושא לאשה את חברתו מקיבוץ מעוז חיים, מש־ תלב בענף המיזגה. אבל חברים מן השריון לא חדלים לדבר על לבו כי ישוב לצבא, לפחות לתקופה מסויימת. מאמצי השיכנוע נושאים פרי והוא שב ולובש את המדים.

את הבשורה כי הוחלט להעניק לו את עיטור הגבורה הוא מקבל כסרן ביחידת שריון. האם התרגש?

„אני לא אגיד לך שקיבלתי את הידיעה הזו בשוויון נפש. אבל הרבה יותר ממני התרגשו הורי. יש להניח שלגביהם טמונה בעובדה זו משמעות מיוחדת, עם השלכות קצת יותר עמוקות מאשר לגבי. ועוד דבר: עם כל הסכנה שהדבר ישמע בנאלי, אני חייב לציין שאני רואה עצמי מקבל את העיטור הזה לא כאדם פרטי, אלא כנציג של יחידה מסויימת, או לפחות של צוות מסויים. בסך הכל צריך לזכור שלא לחמתי שם לבד. עוד מישהו היה אתי בטאנק, ובכלל, לדעתי מגיע ציון לשבח לכל מי שהיה שם למעלה והשתתף במערכה ה־ בלימה".

מנחם תלמי

ראיון „השבוע" עם אבא אבן

(סוף מעמוד 22)

מנהיגים יהודיים, הוא ראה צורך לחד־ סט באבחנה בין הצוות הקודם והד־ נוכחי ולדעתי אין תפארתו על כך. זכותם של אוהדי ישראל לערוך הש־ וואות בין תקופה לתקופה, בין צוות לצוות. כפי שאנחנו מהר־ הרים לעתים על יחסים שלנו עם אישים ומפלגות בארה"ב, יש להניח, כי קיימת תהיה כזאת גם במחל־ קת המדינה של ארה"ב. אולם, כמי ששללתי בזמני הבעת העדפה פומ־ בית מפי ישראלים, ביחס למועמד זה או אחר לנשיאות בארה"ב, כך אני שולל תופעה זו, כאשר היא באה מעבר לאוקינוס, בהתייחסות לאישים ישראליים.

מים רותחים מצטננים מאליהם, אבל ביחסים מדיניים הזמן אינו מצנן

— ד"ר קיסינג'ר אומנם אומר, כי ארה"ב מוכנה להצעות חדשות הן מצד ישראל והן ממצרים, אבל בהטילו את האשמה לכשלון השיחות על ישראל (והדבר מובן מהלשם, כי אתה מחזיק בדעתו) ברור בכתבות, כי בעצם הוא מצפה רק להיתורים ישראליים נוספים. האם, לדעתך, צריכה ישראל להציע הצעות חדשות, עוד לפני פגישתו של פורד וסאדאת, בראשית יוני, בזלצבורג?

הממשלה תשגה שגיאה חמורה מאוד, אם תתייצב לשיחות עם המימשל האמריקאי פעם נוספת, בלי הצעות חדשות. אינני גורס את הפזמון: „אין שינוי ולא יהיה שינוי בעמדותינו", כפי שאני כותב מאוד בנטייתה של הממשלה להתחייב בארוני ראש „הליכוד", שכה שהיה הוא שיהיה, בלי שינוי. אם הממשלה תוסיף לטעון, כי ביחס להסדר הביניים „אין הדיבר בפינוי" ואילו ביחס להסדר הכולל „אין לנו מה לומר" — כי אז אין כל אפשרות לתקן את היחסים עם ארה"ב. התיקון לא יבוא בלי כאבן ויוזמה מצד ישראל. שללתי כעיקרון את ה־ דימוי „תקופת צינון", שכן מים רות־ חים מצטננים מאליהם, עם עבור זמן, ואילו ביחסי ארה"ב־ישראל הזמן אי־ נו מצנן ואינו מביא מרפא.

אני ממליץ המלצה כפולה: אם הממשלה סבורה עדיין, בניגוד לדע־ תי, שיש ברכה ותכלית בחזרה ל־ הסדר־ביניים, עליה לציין בהודע בסד־ גייה כוללת, להציע מיגוון חדש של הצעות ואפשרויות. הקו המנחה צריך להיות, אם אפשר — ואני בטוח, שא־ כן — להשיג מחוץ לתחומי ההסכם ובוטחאותיו, פיצוי מדיני ובטחוני, ש־ יצדיק את קבלת ההסכם. ברור, שלא נשיג מרכיבי שלום רציניים, אך אפ־ שר לדרוש שיפור בתחום של מושך הסכם ויש לראות בשיפור היחסים עם ארה"ב ובהתחייבויות אמריקניות כלפי ישראל, תמורה ראויה להסד־ כם גרוע בתוכנו. הממשלה מחוייבת לפתוח את התיק הזה מחדש ולשד־ אול את עצמה, אם לרגל מה שנוד־ ברר ביחס לתוצאות ה א ש ל י י ה, אפשר לגלגל את העניין לפחות כך, שאחריות הממשלה תיפול על מצרים ולא על ישראל — אם למרות כל הכנות הישראלית אי־אפשר יהיה להשיג הסכם.

הרצוי ביותר היה, אילו הממשלה היתה נערכת לדיון כולל בתנאי ה־ שלום. המשבר באזורנו נמשך לא בג־ לל סירובה של ישראל לפנות שט־ חים, אלא בגלל סירובם של הערבים לעשות שלום. עובדה זו איגה מעוג־ נת דייה בתודעה הבינלאומית, או אפילו בתודעה הישראלית היהודית. הממשלה צריכה להכין תוכנית שלום, המבוססת על פשרה טריטוריאלית ב־ כל החזיתות ולהעמיד את הערבים לפני מבחן־השלום.

אני מודע בהחלט לקשיים הפני־ מיים, הנובעים משתי המלצות שלי — וכאן אני בא אל העיקר: ה־ מבחן אינו ביכולתה של הממשלה לומר: לא! זה אינו מחייב שום אומץ־לב. השאלה היא: האם המא־ זן הפוליטי והפרלמנטארי בישראל אינו מגביל יותר על המידה את חו־ פש התימרון ומונע מן הממשלה לק־ בל הכרעות מכאיבות, אך הכרחיות. אחרי עשרה חודשים נטולי התקדמות בתחום המדיני, אין מנוס מן השאלה הזאת. גם הממשלה וגם המפלגות מחוייבות לפתוח בפעולה מדינית תוס־ סת, חדשנית, ולהחזיר מן ההיצמדות לביטחים ולצמדות, שכוחם היה יפה בעבר.

מה שאמר לי גרומיקו

— שר החוץ הסובייטי, אנדריי גרו־ מיקו, אמר לך בכינוס ועידת ז'נבה ב־1973, מה שאמר. אם כי ראית את עצמך מנוע מלהת לדברים פומבי, … הסובייטים … ויגגראדוב … ישראלי … ההליך של מגעים עם בריה"מ?

הדברים שמר גרומיקו השמיע אז באוזני בסודיות, יצאו בינתיים מפיו בפומביות: התנגדות לתיקונים טרי־ טוריאליים, אבל תמיכה בריבונותה ובזהותה הלאומית של ישראל (דחיית התיזה של אש"ף), הכרה בגבולות ארבעה ביוני 1967 (נוסחה, שאינה ישראלית, אך בכל זאת רחוקה מ־ להיות אש"פית) ונכונות להידבר ב־ מיכור של שרי־החוץ, בכל מעמד ש־ יוזכן.

ביקשתי או מגר עבריו, המשנה למנכ"ל משרד החוץ, להשאר זמן מסויים בז'נבה ולקיים הליכי הידב־ רות נוספים עם מר ויגגראדוב. אך התברר, שהשגריר ויגגראדוב מוסמך לדבר אך ורק על נהלים וסדרי־יום של הוועידה ולא על מדיניות כל־ לית. הסתבר, כי כאשר גרומיקו דיבר על הדרג של שרי־חוץ, שיוסיפו לקיים את הדו־שיח, הוא התכוון בדיוק ל־ מה שאמר. על כן הייתי סבור, כי המשך הדו־שיח חייב להעשות בצנ־ רת אורים, כאשר שם נזדמנו שרי־ החוץ — ועד היום לא ברור לי מדוע לא בא ההמשך: האם בגלל הגבלות סובייטיות, או בגלל שיקול, ששקלה ממשלת ישראל?

מכל מקום, אין אני מאושר עתה מן החזרה אל מגעי־מתווכים. אין זו רק שאלה פרוצדוראלית, כפי ש־ יבקשו אולי לטעון. לאופי הגלוי של מגע עם בריה"מ יש ערך מדיני רב. מגע גלוי עשוי לעשות רושם גם על הערבים וגם על „העולם השלישי". מר גרומיקו אמר לי בז'נבה: „העק־ רון של ריבונות ישראלית וזהותה הלאומית וזכותה של ישראל לבט־ חון, אינו גורם לנו שום בעיות". ואם כך — מותר לשאול: מדוע לא לקיים את הדו־שיח במוצהר וב־ גלוי??

לא נתתי ראיון ל„ג'ואיש כרוניקל"

— על פי המצוטט מה„ג'ואיש כרו־ ניקל" הבריטי, הנהרת שב, כי אתה רואה את עצמך כמועמד לראשות הממשלה. האומנם? מתי? תציע תפקיד בממשלתך לרבין, כפי שהוא הציע לך?

לא נתתי ראיון ל„ג'ואיש כרוניקל" ואינני אחראי לאף מלה, המופיעה שם. כל עתונאי רשאי לנתח כל אפ־ שרות פוליטית, אולם אני אינני כתו־ בת לשאלות, שהופיעו שם במאמר, שלא היה בגדר של ראיון אתי וש־ אין אני מצוטט בו.

— אבל אני רשאי לשאול אותך: האם אתה רואה את עצמך כמועמד לראשות הממשלה?

הרכב הממשלה אינו עומד עתה לבחירה ולהכרעה. על כן אין זו שעה הולמת להתבטאות מחייבת מצידי.

— מר אבן, אתה גובה כמה גבוה המגות הרצאתיך בארה"ב...

גובה.

— ישנה איזו השוה בציבור: … דולאר להרצאה?

מה שעשיתי הוא 120 אחוזים בס־ דר! לאחר שלא הצטרפתי לממשלה החדשה, מצאתי את עצמי כמעט בין לילה ללא תעסוקה — זה היה בסתיו — וללא סיפוק אינטלקטואלי. הייתי עצמאי בזכויותי ובחובותי. הצטברו לי מאות ימי חופש. נטלתי, איפוא, חופשה קצרה ויצאתי לארה"ב. שם התקיימתי כפרופסור וכמרצה — יו־ מיים בשבוע בקתדרה שלי ב„קולומ־ ביה", יום בשבוע להרצאה בשכר, ש־ סודרה בפורומים שונים, ו ח מ י־ ש ה לילות בתקופת שהותי, שנו־ דבתי ללא פרוטה לארגונים יהודיים וציוניים. אין אפילו החלקיק המיק־ רוסקופי של רבב בהתנהגות זו.

השליחות הנוספות שלי, להסברת עמדתה של ישראל, היתה כולה על חשבון זמני. כל ההרצאות וההופ־ עות אורגנו על־ידי השגרירות הישר־ אלית והקונסוליות בארה"ב. זו היתה התנדבות מלאה, בלי אף פרוטה.

דב גולדשטיין

„אין לקנא ברבין"

(סוף מעמוד 15)

המעברים ומסירת מרבית אורכה של הגדה המזרחית של מפרץ סואץ — שבה מצוי אוצר אבו־רודס — לידי מצרים.

לזכותו של ראש הממשלה ייאמר, כי לפי שעה הוא אומנם שומר על קור־רוח כשבאו ואמרו לו השבוע: „ראה, גם אבא אבן וגם משה דיין חזרו מארה"ב (שניהם נפ־ גשו, בין השאר, עם ד"ר קיסינג'ר) והם סובעים שישראל מוכרחה לנקוט יוזמה ו־ להציע „הצעות חדשות", הגיב ראש הממש־ לה בתמיהה: איזו „יוזמה" ואלו „הצעות חדשות" צריכים אנו להציע? כאומר, מה רע בהצעות שהציעה ישראל עד כה? „הלוא גם מה שהצענו היה כרוך בנטילת סיכונים רבים על עצמנו".

ובכן, לפחות בשלב זה עמדתו של יצחק רבין ברורה לגמרי: כשפורד וקיסינג'ר — אמר השבוע באחת ההתייעצויות — מדב־ רים על „יוזמה" או „הצעות חדשות" מצד ישראל אין כוונתם, אלא לדבר אחד — שישראל תעשה וויתורים נוס־ פים.

מבחינה זו אין ראש הממשלה מעריך את שיחתם האחרונה של אלון וקיסינג'ר כ„מעודדת ביותר". משום מה לחץ קיסינג'ר שישראל תציע „הצעות חדשות" ואז הוא יהיה מוכן להעבירן לידי מצרים.

הכרזו של ראש הממשלה היא, שמצרים דוחה את ההצעה הישראלית במהלך המשא־ומתן, באמצעות ד"ר קיסינג'ר, לא מפני שהן היו רעות כל כך מבחינת מצרים, אלא מפני שסאדאת אולי הבין, כי אם ינקוט עמדה נוקשה על כורחו תלחץ ארה"ב קצת יותר על ישראל ותביא לו על טס הסדר־ביניים כפי שהוא האר לצר־ כו. משום כך רואה ראש הממשלה סכנה בהעלאת „הצעות חדשות" בלי שתשבע ישראל תחילה למה מוכן סאדאת ע כ־ ש י ו. אם לא כן, נהיה, לדעת ראש הממשלה, עדים למצב זה: ישראל תציע משהו „חדש" ומצרים תדחה אותו, — כדרך שדוחה עד כה כל הצעה ישראלית אף שהדבר היה כרוך בנטילת סיכון לא כמוסל — ואז, שוב תבוא ארה"ב ותזעק שמוכרחים להעשיר את „הקפאון, שעלול להביא למלחמה" ולכן על ישראל להציע הצעות „חדשות" נוספות...

לאן יוביל מצב זה אם ישראל תשתוק ולא תאמר את דברה?

אותם הבקיאים במתרחש מאחורי־הקלעים אומרים, כי בניגוד לרושם שנוצר אולי כלפי חוץ, אין כיום דממה אלחוטית ב־ תקשורת עם ארה"ב. גם לפני הפגישה בין הנשיא פורד לבין ראש הממשלה ואולי גם לפני פגישת פורד־סאדאת, מועברות דעות והערכות מירושלים לוושינגטון, שתכליתן למנוע מראש אי־הבנות. הטחת האשמות בבוא היום כי „ישראל לא עזרה בהבטח־ תיה".

ידידים רבים של ישראל, מכותלי הקפיטול בארה"ב, משיאים לממשלה עצה לבל יגיעו לקרע עם הממשל בוושינגטון. גם אלה מדינאים ודמוקרטים, שאינם כאוהדים כלל את בחתם „להוריד את פורד" אומרים: זכרו כי עליכם לחיות עם הממשל הזה לפחות עוד שנה וחצי. „לפחות" — שהרי איש אינו יכול לקבוע בוודאות מי יישב בבית־הלבן ב־1977.

בכך אין ידידינו בארה"ב מתכוונים לומר — והם גם מדגישים זאת — שישראל צרי־ כה להפקיד את בטחונה לכמן הצלה יחכית עם הממשל פורד־קיסינג'ר, אבל הם סבו־ רים, שיש לעשות הכל כדי להימנע מעימות מוחלט עם ממשל זה.

ראש הממשלה, השקוד על ההכנות לקראת פגישתו עם נשיא ארה"ב מכיר ב„סיכון הצפוי" הטמון במפגש בלתי רגיל זה. הוא בלתי רגיל, לא רק משום שהממשל נתון באחת משעותיו הקשות והר־ גשות ומשקיעים נפשיים, ולא רק ההגיון הצורן, בטפטים על עמדתו. הוא בלתי רגיל מפני שלאחר כשלונות תכופים שירדו על ארה"ב במקומות שונים מבקשת היא לזכות בהישג כאן, במזרח התיכון (וזכור בודאי כיצד הביע הנשיא תמיהה, „איך ישראל יכלה לעשות לו את זה" — כש„הכשילה" את קיסינג'ר). זהו בלתי רגיל מפני שהמדובר בפגישה עם המע־ צמה העליונה בארה"ב אשר לא יוסי־ פה להטיל את יוקרתה על כף־המאזניים.

בנסיבות אלה, משוות קור־רוחו של יצחק רבין, האיש העומד בראש „הממשלה הש־ שה", כהגדרתו של קיסינג'ר, סקרנות רבה.

יוסף חריף

מזגנים למכוניות

מזגני אויר אוריגינליים BUILT IN עם ציוד אוריגינלי למכוניות

VOLVO

דגמים: 1975; 1974; 1973

* VOLVO, המפעל היחיד שהכין מראש מקום מיוחד במכונית למזגן האויר
* המזגן וההרכבה לפי ידע של תכנון VOLVO
* אנו נרכיב את המזגן במכוניתך במשך יום אחד בלבד.

אטמור מיזוג אויר בע"מ

ת"א, רח' פישמן-מימון 16. טל. 228166, 37798

מבט קצר נוסף — של מומחים אורחים — על האירועים המרכזיים בכינוס „הפועל"

● לראשונה בישראל קפץ השבוע אתלט לגובה „ביד לאומי" — 2.13 מטר. עשה זאת הפיני שומל.

● קבוצת הכדורגל האנגלית „סטוק" איכזבה בהופעתה נגד נבחרת ישראל (0—1 4), אבל השחקנים האורחים חיפשו את השמש הישראלית ונהנו מן הים ומן הנערות שהסתופפו בחברתם. בצילום: ג'ף הרסט (משמאל) ואלן האדסון הדרוו להצטלם בלה, דקות לאחר שנורו, בחברת נערה ישראלית.

● אנדריאה ליקי (בריטניה), פסלה שני זינוקים בתחרות הרשמית — אך לימחרת התנחמה בנצחון ב־100 מטר בתחרות נוספת, בה קבעה 11.9 שניות — זמן טוב מזה של המנצחת בתחרות הרשמית (12.1).

● נטליה אנדריי היפה מרומניה — ניצחה בריצת הקשת ל־1500 מטר.

(צילומים:
א. קוטין וא. זוסקינד)

„משהו מתחיל לזוז בשחיה הישראלית"

סבור „מר שחיה" האמריקני ג'ק אברמסון

שחיה

מאת אודי ירדן

„מבלי להגזים — כי זה מתבקש מאד בשחיה שלנו — אני יכול לומר במאבכים של בטחון, כי כמה מן השחיינים שהופיעו השבוע בתחרויות כינוס „הפועל", ייצגו בשנה הבאה את ארה"ב, כמועמדים למדליות זהב וכסף במשחקים האולימפיים של מונטריאול".

דברים אלה אמר לי „מר שחיה" ג'ק אברמסון — מי שמלווה את שחייני ארה"ב כמעט בכל הופעה שלהם בישראל, אבל גם נתלווה לי־מסעות־שחיינים אמריקנים למדינות אחרות.

אברמסון עב־הגרם, בעל הסיגר המכבבים הקבוע — חבר הועד האולימפי של ארה"ב והתאחדות הבינלאומית בשחיה — מסרב לגלות את גילו, אבל באה להכריז שזהו ביקורו השישי בארץ.

„הבאתי מבוסטון, קינגסטון, קלירוויל, קטלפניק, שאטל (7 מדליות). כולם הגיעו לכאן ישר מבריכות מתוכננות — המעבר ממשטר־אימונים אחד לשני — המחייב השוגה קלה.

„בארה"ב — הוא אומר — קשה להרכיב נבחרת אולימפית, כי המבחר עצום. אינני רוצה לעסוק בניחושים — זה מביא גם מזל רע — אבל אני מכובכב, שתזכרו חלק מן השמות שנראו כאן".

ומה בקשר לישראלים שהופיעו בתחרויות?

„משהו מתחיל לזוז אצלכם. אלה שהיו באחרונה בארה"ב התאמנו שם בצורה אינטנסיבית ועל פי תוכנית מודרנית — התקדמו מאד. דב ניסמן (8 שיאים חדשים בכינוס) עשה עבודה מצויינת. אבל עדיין הוא עדיין הסוף מכולם.

„לדעתי, חייבים המאמנים הישראלים לשתף פעולה ביניהם ולהגיע להבנה — כדי לקדם את הנושא החיוני. בשחיה אין הרבה סודות — הכל כתוב בספרים. אם בארה"ב למשל, יכולים כל המאמנים לשבת לאחר כל תחרות, ועל כוס בירה לנתח מה ראו — יכולים לעשות זאת גם כאן. זה יצור אווירה משפחתית — והשחיה תיהנה מכך וגם תקודם".

רוט תשתלב בצמרת

מאת ג'סי אברמסון

מיוחד ל„מעריב לספורטאים"

(המחבר נחשב לפרשן האתלטיקה מס. 1 בארה"ב; שימש 45 שנה כעתונאי ב„ניו־יורק הרולד טריביון" וב„וושינגטון פוסט" וסיקר עבורם את כל האולימפיאדות מאז 1928).

ריצת הנצחון של אסתר רוט־שחמרוב ל־100 מטר משוכות ברמת־גן, הבליטה מייד כי המעטרת כמ. 1 של ישראל ההופעה במשחקים האולימפיים אוהבת את ריצת המשוכות וגם יודעת מה לעשות בה — יותר מאשר בריצה הרגילה ל־100 מטר.

אתלטיקה

בהגדי לראותה מרחפת בקלילות מעל למשוכות; גיבורה הפעם ומשוחררת — ולא מתוחה. היה לה סיום מעולה — וזה מה שהעניק לה את הנצחון הבין־לאומי הנאה.

אבל עליה לפתח את המהירות שבין המשוכות. כי הבודנמי, שהיא מרחפת מעל למשוכה תוך שימוש טוב למדי בצדדים הטכניים של התרגיל הקשה הזה.

באמצעות שעון־עצר ידני מדדתי לה את הזמן 13.4 שניות — בהולם משביע רצון, בהתחשב בתקופת השנה ובמינימום התחרויות שהיו לה. עתה תצטרך אסתר לשלב את מהירותה עם הטכניקה הדרושה שרכשה. כך הוסבר לי, לא מכבר בארה"ב — היא יכולה בהולם להרחיק לכת ולהשתלב בצמרת.

לאן השבת בספורט?

כדורגל

ליגה לאומית

הפועל חיפה — מכבי נתניה
בני־יהודה — בית"ר י־ם
הפועל פ"ת — מכבי פ"ת
באר־שבע — מכבי יפו
מכבי ת"א — חדרה (14.00)
הפ. ת"א — שמשון (16.00)
כפר־סבא — הכח־מכבי ר"ג
הפועל י־ם — בית"ר ת"א
(השעה הראשית למשחקים — 16.00)

ליגה א' — צפון

בני נצרת — רמת־גן
נהריה — מכבי חדרה
מכבי חיפה — בתליאל (11.00)
קרית אתא — הפועל עכו
בית"ר נתניה — הפ. הרצליה
הפועל נתניה — צפת
מכ. הרצליה — קרית שמונה
טבריה — טירת הכרמל
(השעה הראשית למשחקי ליגה א' — 16.30)

ליגה ב', צפון א'

מכבי טבריה — מגדל העמק
קרית חיים — הפועל הצור
אפיקים — מג'דל כרום
בית שאן — בית"ר ק. שמונה
הפועל טבעון — כפר ויתקין
מכבי הצור — הפ. תל־חנן
בית"ר נהריה — בנות עלית
ב. טבריה — אחי בני־נצרת

ליגה ב', צפון ב'

מכבי השרון — גבעת חיים
מכ. ג. חנה — בית אליעזר
מחנה יהודה — ב. בנימינה
קרית ים — מכבי זכרון
בית"ר דב — רעננה
הפועל בלפינה — טייבה
ב. אולגה — מכבי ביאליק
עפולה — גבע הכרמל

ליגה ב', דרום א'

כפר־שלם — מכבי חולון
מכבי השקמה — ראש העין
בית"ר לוד — אור יהודה
מכבי יהוד — קרית אונו
עליה כפ"ס — בית"ר ר"ג
בית"ר בת־ים — כפר קאסם
גבעתיים — בית"ר חולון
ב. הרצליה — הפועל צפון

ליגה ב', דרום ב'

מכבי יבנה — מכבי ק. גת
אופקים — מכבי ב"ש
מכבי י־ם — הפ. אשקלון
הפ. קרית מלאכי — אילת
ירוחם — בית"ר אשדוד
ב. אשקלון — שכון המזרח
בית"ר ב"ש — מרחבים
הפ. ק. גת — מכבי רמלה

נוער

משחק הגמר ב„גביע יודשלים" לנוער, בין קבוצות בית"ר תל־אביב ובית"ר נתניה, ייערך השבת ב־2 אחה"צ באיצטדיון הפועל פתח־תקוה.

כדורסל

ליגה ארצית — צפון

אשדות/גולן — נהריה (?)
מעוז חיים — רמת הכובש (8)
מ. מוצקין — הרוה/גבע (7.30)
יזרעאל — טבעון (8)
בית־אלפא — כנרת (8)
גן שמואל — כפר ויתקין (8)

ליגה ארצית — דרום

מכבי י־ם — הפועל חולון
הפ. אריה ת"א — בית"ר ת"א
מכבי חולון — מכבי רחובות
מכבי דרום ת"א — גת
הפועל פ"ת — מכבי נתניה
(כל המשחקים — הערב ב־8)

נוער

שלב הגמר בגביע המדינה בכדורסל לנוער יהיה מחר ב־7.30 בערב במגרש „בית הנוער" במצלות.

מעריב לספורטאים

מאת אודי ירדן

מחר מתחדש סרט המתח בליגה הלאומית בכדורגל

מאבקים מכריעים לשתי הטוענות לכתר

ליגה לאומית

באר־שבע תארח את מכבי יפו ✶ נתניה יוצאת לחיפה

מאת כתב „מעריב לספורטאים"

אחר הפסקה של שבוע במשחקי הליגה הלאומית — יתחדש מחר סרט המתח, שני שלבים לפני הסיום, כאשר קרפל כבר עיין אותנו את שאלת הירידה וגם „חידת האליפות" מרב באה על פתרונה.

הטוענות לכתר האליפות... מחר למאבקים שעשויים להיות מכריעים. הראשה בראש הטבלה, הפועל באר־שבע, תשחק על מגרשה מול מכבי יפו, ויהיה זה משחק בין קבוצה המועמדת לראשונה בתולדותיה לאליפות, לבין מכבי יפו במאבק על קיומה בליגה.

[illegible], מכבי נתניה, שלפני שבועיים להתמודדות, יוצאת למשחק־חוץ קשה עם הפועל חיפה. הנתניתים יודעים, כי הפסד — לעומת נצחון באר־שבע — יקפיד כבר השבת את בארשבע כאלופה. אולם כל תוצאה אחרת, תידחה את ההכרעה לשבת האחרונה, שלא לדבר על הפתעה גדולה, במקרה שיש תבוסת בבית"ר־הנגב...

במוקד מאבקי התחתית, יעמדו למעשה שני משחקים, העשויים לפתור את חידת הירידה השניה. קבוצת בני־יהודה „תארח" במגרש הפועל חדרה (בגלל עונש ראשיה), את בית"ר ירושלים — שתיהן קבוצות, שמצבן הגרוע הנוכחי לסתום את הגולל על מאמציהן להיחלץ מן הסכנה.

המשחק השני בחשיבותו, לגבי התחתית, ייערך באיצטדיון „בלומפילד", שם יתמודדו הפועל ת"א עם שמשון. נצחון להפועל, פירושו, שקבוצה זו ניצלה כנראה — אולם תיקו, או נצחון שמשוני, יחזירו את שחקני הפועל שוב גוסף במתח מרט עצבים.

בית"ר ת"א, שנקלעה בפתאומיות להתחתית, זקוקה למעשה לנקודה אחת בלבד (בגלל הפרש שערים, שהוא הטוב ביותר באיזור התחתית), והיא מסוגלת להשיגה, במפגש החוץ שלה עם הפועל ירושלים, תמרת הירוקים.

„דרבי" פתח־תקואי — אחרי „עד להודעה חדשה" — יפגיש את קבוצות הפועל ומכבי, כאשר הכבבים עומדים להיפרד במחזור הבא מן הליגה הלאומית, וסיכויי הפועל לשפר מעמדה בטבלה — טובים.

הפועל כפר־סבא, 4 ימים לפני הופעתה בגמר הגביע, לא תשקיע בוודאי מאמצים מיוחדים, במשחקה הביתי נגד הכח־מכבי ר"ג, כאשר שתי הקבוצות זקוקות למעשה לנקודה, כדי להתרחק מכל סכנת ירידה תיאורטית.

באיצטדיון „בלומפילד", יתמודדו במשחק המוקדם, מכבי ת"א והפועל חדרה, הצמדה זו לנו ברירה אשר מצפה כבר לשריקת הסיום של הליגה. כל תוצאה במשחק בנדר יומרות זה — לא תפתיע.

1.	הפועל ב"ש	31—18	36
2.	מכבי נתניה	35—24	35
3.	הפועל חיפה	33—22	34
4.	הפועל י־ם	29—22	33
5.	הפועל חדרה	28—22	31
6.	מכבי ת"א	23—18	31
7.	שמשון ת"א	30—23	29
8.	הפועל פ"ת	29—31	27
9.	הפועל כפ"ס	29—33	27
10.	הכח רמת־גן	25—31	27
11.	בית"ר ת"א	31—31	26
12.	מכבי יפו	25—31	25
13.	בית"ר י־ם	23—25	25
14.	הפועל ת"א	20—23	25
15.	בני יהודה	22—28	25
16.	מכבי פ"ת	11—42	12

הליגה הלאומית בכדורגל (לאחר מחזור 28)

טורנירים לזכר לוף ומיורצ'יק

קבוצת הכדורגל של אגודת ברסיטאות אמסטרדם ועיריית בורג ממערב גרמניה ישתתפו ביום א' בטורניר בינלאומי על גביע לזכרו של רמי לוף ז"ל שייערך מטעם אס"א באוניברסיטת ת"א. כן ישתתפו בו משחקים נבחרת אוניברסיטת ת"א ונבחרת הנח"ל.

באותו זמן תארח מיכללת חיפה טורניר כדורגל על גביע לזכרו של דב מיורצ'יק ז"ל.

תוצאות

סיבוב הראשון

[illegible] — הפ' חיפה	2—1
[illegible]ים — בני יהודה	1—1
[illegible]"ת — הפ' פ"ת	1—1
[illegible] יפו — הפ' ב"ש	0—2
[illegible] — מכבי ת"א	0—0
[illegible] — הפ' ת"א	1—0
[illegible]"ג — הפ' כפ"ס	1—1
[illegible]"א — הפ' י־ם	1—0

איך תדע אם זכית בלוטו?

שלושה ניחושים נכונים כבר מכניסים אותך לרשימת הזוכים בהגרלת הלוטו של מפעל הפיס.
כל ניחוש נוסף מעלה את גובה זכיתך, העשויה להגיע, בפרס הראשון המצטבר — עד 500,000 ל"י.
השווה את הניחושים שלך עם תוצאות ההגרלה, אותן תוכל לדעת באחת מהצורות הבאות:

ברדיו ביום ג', אחרי חדשות השעה 13.00.

בטלפון ביום ב', משעה 13.00, בת"א 03-257246.

[illegible] הפיס ביום שלישי אחה"צ.

בעיתון בעיתוני יום רביעי.

מפעל הפיס
הסימון להצלחה שלך!

דסה-מיכון בע"מ-מחלקת ההדרכה

מודיעה על פתיחת קורס

תכנון ותכנות מחשבים

הקורס ייפתח ביום ב' 12.5.75.

הלימודים מתקיימים פעמיים בשבוע בשעות הערב, במשך כשנה.

במהלך הקורס ישולבו הלימודים בעבודה מעשית („הרצת" תוכניות) על המחשב החדיש של „דסה" מיכון „בורוז" B 1726.

הלימודים ברמה מיקצועית גבוהה.
תעודות מאושרות — למסיימים בהצלחה.

נותרו מספר מצומצם של מקומות!

לפנות: רחוב המסגר 60, תל־אביב
טלפונים: 30531, 267152.

צעיר וצעירה

בואו לקיבוץ בגליל העליון

במסגרת גרעין בוגרי צבא

להתקשר לאילנה בטלפון 285464 בתל־אביב בשעות היום

קיבוץ הזורע מציע למכירה:

מכונת כביסה

80 Kg. SPEEDMASTER
תוצרת הולנד REINEVELD
— מצב מצוין —

פרטים בטלפון: 04-993168/9

למפעלי דרושה

[illegible] נגררת למכונית

למתקן עד 750 ק"ג
מידות של 2x1

להתקשר טלפונית 33108, 32176

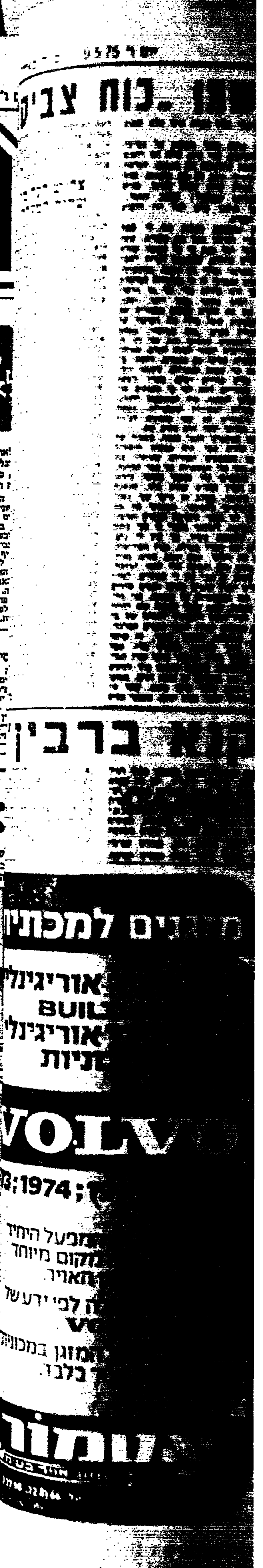

מכזا من الأصل

صكذا من الاصل

תוצאות הגרלת חידון הסמלים של מעריב

460.216 פתרונות מהארץ ומהעולם הגיעו ל„מעריב"

הצלחה ללא תקדים בחידון הסמלים

מאת סופר „מעריב"

גיטה, הנערה שנבחרה להעלות בגורל את שמות הזוכים בפרסים בחידון הסמלים של „מעריב", כמעט ו„טבעה" בערימת המעטפות הענקית, שהוצבה בחדר הסמוך לאולם הגדול בבית „מעריב": 460,216 מעטפות עם פתרונות של 21 חידוני הסמלים שפורסמו ב„מעריב". מאות אלפי קוראים שנטלו חלק באחד מהמיבצעים הגדולים של מחלקת המודעות של העתון.

השבוע הגיע המיבצע לסיומו. תחילה תוכנן שהמיבצע, שהחל ב־22 בנובמבר 1974, יסתיים מקץ חודשיים. אולם קוראי „מעריב" ניצחו: ההתענינות הרבה במיבצע הביאה להרחבת היקפו, לפרסום סמלים נוספים ולהארכת משך המיבצע עד 11 באפריל. במקום 9 שבועות נמשך המיבצע 21 שבועות, בהם פורסמו מעל דפי „מעריב" 990 סמלים. אף בכך נקבע שיא, שכן זהו המספר הרב ביותר של סמלים שפורסם אי פעם במסגרת חידון סמלים בעתון אחד בארץ.

„מעריב" בהתאם למסורתו, שבר את כל השיאים הכוללים בארץ גם בתחום זה.

שיא ארצי לקוראים

שיא ארצי יש לזקוף גם לזכות הקוראים: סכום ההוצאה לבולים על המעטפות שנשלחו ל„מעריב" עם פתרונות חידון הסמלים הגיע לכ־120 אלף ל"י וזה רק מהקוראים תושבי ישראל.

הנשיאות בטקס ההגרלה: מימין לשמאל ח"ה א. דוידזון, ג. רבינוביץ, שלום רוזנפלד — עורך „מעריב", א. פן יצחק סלע מנכ"ל „קפריש" — מפיצי „אלפא רומיאו", ש. קור — פותח את הטקס.

רבים מקוראי „מעריב" בחו"ל הקפידו על משלוח התשובות לחידון הסמלים בכל שבוע. פתרונות כאלה הגיעו מאוסטרליה, איטליה, אנגליה, ארה"ב אתיופיה, בלגיה, גאנה, גרמניה, דנמרק, הולנד, יפן, פרס, צרפת, קנדה ושוויץ.

לקראת הגרלת הפרסים היה צורך לרכז את התשובות בעשרות שקים שבהם הוכנסו מאות אלפי המעטפות שנשמרו בחדר מיוחד בבית „מעריב" במהלך פרסומו של החידון.

„פירמידה" של מעטפות

מול „הפירמידה" המתנשאת של המעטפות תפסו מקומם עורך „מעריב", מר שלום רוזנפלד; מנהל „מעריב", מר גוסטמן רבינוביץ; חברי הנהלת העתון, עובדי מחלקת המודעות, ראשי החשבון, נציגי המפרסמים והפרסומאים. כולם ציפו בענין לתחילת ההגרלה: מי יזכה בפרס הראשי — מכונית „אלפא־סוד", תוצרת „אלפא רומיאו".

מר שלמה קור, שפתח את הטקס ציין את ההצלחה הגדולה של המיבצע. מספר הסמלים שפורסמו גדול בשליש לעומת חידוני הסמלים בעתונים אחרים. גם במספר התשובות היתה הצלחה ללא תקדים. היענות הקוראים עלתה מעל למשוער. הפותרים היו בני כל הגילים וכל השכבות.

מר קור הוסיף כי הגרלה זו כוללת גם את המעטפות של הזוכים בהגרלות הביניים השבועיות, שנערכו בכל אחד מסיבובי חידון הסמלים. בהגרלות השבועיות זכו כל שבוע 25 קוראים ב־4 פרסים של 250 ל"י כ"א בתכנית החסכון „כח 10.000" של בנק לאומי לישראל בע"מ; טיולים — „טוסיור" מעל ירושלים מטעם חברת „מצוקי"; תקליטים של ר.ס.אי. וספרים.

מר קור הודה לכל אלה שנטלו חלק בעריכת המיבצע בכל שלביו — לכן תכנונו הראשוני, הכנת הסמלים וההגדרות, עריכת העמוד מדי שבוע, איסוף המעטפות וספירתן בכל שבוע ועד להגרלה הגדולה.

5 חודשי ריתוק

מנהל „מעריב" מר גוסטמן רבינוביץ הכריז על פתיחת ההגרלה וציין את הצלחתו של המבצע, שריתק רבבות קוראים במשך 5 חודשים.

בתום הברכות וההסברים החלה ההגרלה: מתוך ה„פירמידה" של המעטפות החלו לשלוף אחת, ועוד אחת, ועוד אחת. כל מעטפה נפתחה ונבדקה. כן, התשובות נכונות. הבקורת מאשרת. הטפסים נרשמים.

עתה יש לבשר לזוכים על ההפתעה הצפויה להם.

תגובתם הראשונה של רוב הזוכים: הפתעת „אי־אמון". „מה, באמת? אני לא מאמינה. אתם בטוח עובדים עלי" — אמרה לנו מרים שפרינגר מרמת אביב, שזכתה בפרס הראשי: מכונית „אלפא־סוד".

כך הגיבה גם דורית דוידש מהמושב בן־עמי שליד נהריה, אשר זכתה במזגן אויר תוצרת „אלקטרה": „מה, באמת? כל הכבוד".

„זה פנטסטי!"

הפתעת הזוכים האחרים התבטאה בצורה אחרת: „אה, אה, זה פנטסטי!"

כך הגיבה מזכירות קיבוץ כפר גלעדי, שחבר המשק אליהו לויטין זכה בכרטיס טיסה ת"א־רומא־ת"א, מטעם „אל־על".

בני הזוג שפרינגר לא היו בבית כאשר ביקשנו לבשרם טלפונית שהאשה כריב זכתה במכונית. אותה שעה יצאו עם בתם ביבה, בת השנתים, לסידורים שונים. כשפגשנום בשובם לביתם, ברחוב שמבצעי 23 ברמת אביב, היו מאושרים לשמוע על הזכיה.

בשנת 1971 עלתה מרים ו־בעלה מאריו מארגנטינה לישראל. „החלטנו שמקומנו בישראל". בני הזוג, ילידי ארגנטינה, כבר ביקרו בארץ בשנים 1967 ו־1968, כל אחד בנפרד. הוא במכון למדריכי חו"ל בירושלים. היא — במכון להכשרת מורים בירושלים. בשובה אחר כך לארגנטינה החלה להורות עברית. בארץ עובדת מרים כפקידה במכון להפתקות שמש בתל־אביב, ובעלה עובד כסוכן מכירות של רהיטים.

את הפתרונות לחידון הסמלים שלחה יחד עם ניסה. „יש לו זכות על מוצית המכונית" — היא אומרת. „הקפדנו לשלוח את החידונים בלי שחשבנו שנזכה אלא סתם כך, מתוך רוח־ספורט. ברור שרציתי לזכות. אבל במכונית? מי האמין שדוקא אני?"

„לא האמנתי שאזכה"

גם דורית דוידש ממושב בן־עמי שליד נהריה לא האמינה שתזכה. „באמת, כל הכבוד לכם" — אמרה כשבישרנו לה שזכתה במזגן „אלקטרה". „שלחתי את התשובות לכל החידונים. זה לא היה כל־כך קשה. בסוף כבר ידעתי את כל הסמלים בעל־פה. אך לא האמנתי שאזכה, כי מעולם לא זכיתי בהגרלות כאלה".

דורית, בת 21, היא ילידת המושב ונשואה לבן המושב גבריאל, בן 27, המתמחה עתה במשפטים. היא קוראת קבועה של „מעריב".

„לאמיתו של דבר — היא מסבירה — הרי מבחינת מזג האויר אין כאן צורך במזגן. אבל אם זכינו, אז נתקין בבית שלנו. באמת, תודה לכם".

אליהו לויטין מכפר גלעדי זכה בפרס אחר, הקשור גם הוא ב„עסקי אויר": טיסה לרומא וחזרה במטוס „אל על".

אליהו לויטין, מוותיקי קיבוץ כפר גלעדי, הוא בן 68. „הוא לא מוותר על שום חידון. תמיד יושב ועוסק בפתרון חידונים" — מעידים עליו חבריו במשק. בתפקידו בקיבוץ הוא עוסק בכל הקשור לנושא הביטוח. בשעתו אף היה מנהל בית הארחה בכפר גלעדי, ואף היה ממקימיו.

זכה פעמיים

לא רק קיבוצניקים או מושבניקים זכו בפרסים. חוג הזוכים מאפיין את חוג עולם הפותרים. טיבון ארי, מהולנד, זכה במערכת סטריאופונית מתוצרת „פילקו". אולם הוא זכה גם בספר כפרס בהגרלת הביניים בסיבוב ה־12 של החידון.

ברוך דניאל, בן 33, מנהל במקצועו, רווק, זכה בשפה סלונית של „רים". „זה נחוץ לו מאוד" — הגיבה אמו, מרחוב אבא הלל 126 ברמת־גן.

בין הזוכים גם חיילים. אחד מהם, סמ"ר נתן חתן, זכה במקרר „תדיראן 400".

הנערה גיטה שולפת את מעטפת הזוכה

הגב' שפרינגר עם בעלה (ועם בתה בת השנתיים) מופתעים בהתבשרם על הזכיה בדירתם ברמת אביב. סופר „מעריב" אברהם רותם והצלם ישראל סימיונסקי, באו מיד לאחר ההגרלה להודיע לזוכה המאושרת כי זכתה בפרס הראשון — מכונית „אלפא סוד" תוצרת „אלפא רומיאו".

רשימת הזוכים בהגרלה הגדולה בחידון הסמלים של מעריב

מכונית אלפא־סוד, מכונית היוקרה ממפעלי אלפא־רומאו
שפרינגר מרים, רח' שמעוני 23 ת"א

מקרר תדיראן 400
חתן נתן, מ.א. 2164889 סמ"ר ד.צ. ג/2145 צ.ה.ל.

מכונת כביסה — פילקו
גרינשטיין נעמי מכסיקו 4/9, ירושלים

טלויזיה — פילקו
הררי ישראל, תרנ"א 91, חדרה

מערכת סטריאו פילקו 20
טיבון ארי, הולנד
Dan Haag — Holland
1178 Loon Van Meerderuact

מזגן אויר אלקטרה MEP 100
דוידש דורית, מושב בן עמי ד.נ. אשרת

כרטיס טיסה ת"א—רומא—ת"א—אל־על
לויטין אליהו, קבוץ כפר גלעדי

תנור ראנר 806
בדר חוזה, טורצינר 2, רמת אביב

תנור וילס־אויקל
וילנר מיכאל, מ.א. 2173241 ד.צ. 2444 ט. צ.ה.ל

מכונת תפירה מרדיקס 293
בילאר איתי, הבטחון 14, קיראון

שפה סלונית מדגם „וונוס" — רהיטי רים
ברוך דניאל, אבא הלל 126 רמת־גן.

פוליסת ביטוח חיים ע"ס 50,000 ל"י בן יעקב ושות' סוכנות ביטוח
פינס עמוס, סן מרטין 6א', ירושלים

שטיח אמנותי גודל 1×2 מ' שטיחי ארבל
שרף דינה, אחד העם 6 ירושלים

מוליך־חום קונבקטור של דימפלקס
שם טוב חיים, יפו 193 חיפה

רדיו למכונית — תדיראן
מזרחי עליזה, מושב שומרה, ד.נ. גליל מערבי

דוד חשמל — כרומגן
רדושיצקי יוסף, הצנחנים 32, גבעתיים

טייפ סטראו + רמקולים למכונית — מרכז רדיו סטראו למכוניות
גדרון חגית, האורן 7 רמת השרון

סוף שבוע זוגי במלון גולן טבריה
צחי אריאלה, המשוררת רחל 5, ירושלים

סוף שבוע זוגי במלון בקעת הירח אילת
פקס סילביה, שדרות בנימין 46/ב, נתניה

חליפה לגבר — שניידמן ובניו,
רוטשילד עודה, חנקין 36, חולון

תמונה צבעונית גדולה 40×50 — סטודיו אמריקאי לצילום ASP
שחר פרים ויובל, הנגב 7 נהריה

2 שעוני טיסו חדישים 1 לגבר 1 לאישה
1. כץ ישראל, אלומות 5 גבעתיים
2. טל בלה, כצנלסון 22 בודים

גיטרה RICARDO — חליליות
זל חיה, גולומב 25 גבעתיים

מערכת אזעקה ביתית — אטלס אלקטרוניקה
שמואלי איל, קיבוץ צרעה ד.נ. שמשון

ארנק עור מיוחד — בוטיק „דניאל" לונדון מיניסטור
ברשמש חיה, שד' ששת הימים 5 כפר־סבא

עגלת תינוק „בום" — ג'ורדני
מור עדנה,
Mor Edna
Via G. Bolis 28 Padova 35100 Italia

גרילוקס — אמקא
זגר דורון, צפרירים 5 חיפה

מינוטגריל — אמקא
ויסנר משה, חניתה 61 חיפה

טוסטר פיצה — אמקא
פרייס אביגדור, הגליל 97א' חיפה

20 סטים של עטי אינוקס־כרום
1. מור עטרה, קבוץ האון ד.נ. עמק הירדן
2. מכליס תמר, דרך המשחררים 54/25, באר שבע
3. לימון שושנה, אברהם שפירא 49, נתניה
4. דאובה יעקב, רופין 9, תל־אביב
5. רוב מיכל, רדק 9, בני ברק
6. פירסטנברג מרדכי, בילטמור 3, תל־אביב
7. סס דני, פינסקר 26, חיפה
8. מוררו משה, השמונאים 32, בתים
9. בקר שלום, קבוץ האון, ד.נ. עמק הירדן
10. קולודני אמנון, גפן 17, גבעתיים
11. וסרמן עליה, אלוף דוד 97, רמת־גן
12. ורצקי דב, השניים 22, גבעתיים
13. לוי אורלי, קרימצי 9, רמת־גן
14. כרמלי רחל, פרוג 31, תל־אביב
15. נדלר בן, אורלוב 10, פתח־תקוה
16. בריל רחל, מושב בן עמי, ד.נ. עשרת
17. גייגר אברהם, הגבור האלמוני 44, יד־אליהו
18. הלברשטט יוסף, חרוץ 23, בני־ברק
19. גרינברג משה, עקרון 5, ת"א
20. סנדובסקי בלומה, שמואל הנביא 8, בני־ברק

5 מפסיקי זרם אוטומטי — החברה הדינמית בע"מ
1. אולשק חנה, סוקולוב 6, בני־ברק
2. שודיץ יונית, בני משה 17, תל־אביב
3. כהן יואל, רוזנהיים 10, בני־ברק
4. גולדשטיין יהודה, בר־אילן 7, ירושלים
5. אלדר משה, ישראל מסלנט 4, בני־ברק

מכונית לסוף שבוע — תב' אלונים
פרידמן מרדכי, רח' ריינס 68 גבעתיים

5 מערכות כלי מיטה — ביתן
1. נדיב עופרה, שביל השקמה 117 אשקלון, אפרידר
2. מכספל שרה, חולון
3. Elishia Tatsa, Southbourme Road, Sheffield 10, England
4. ששון חנה, הפלמ"ח 14, גני־תקוה
5. קליין גדליה, הרצל 17, קרית אתא

3 פאות סינתטיות — עטרה
1. ליבנה יצחק, עמל 6, כפר־סבא
2. רינה וציון שורק, משעול רחל 8, באר־שבע
3. רוזן אבנר, רח' ותיקים אבן־יהודה

2 כיסאות נח — ביח"ר שושנה
1. קרן דוד, דיזנגוף 15, נתניה
2. צור אהובה, יצחק שדה 2, טבריה

5 מגהצי אינפראקל — אמקא
1. שפי מרדכי, ההסתדרות 25, גבעתיים
2. שמואלביץ אריה, בארי 44 ת"א
3. מטינגר מנחם, אחוד 14, רמת־גן
4. גוסטמן נסי, שגרירות בלגיה, אבן־גבירול 76, ת"א
5. כהן יחזקאל, צ'רניחובסקי 42, כפר־סבא

2 שמיכות — בימ"ס „גאנז"
1. שטיכבאום ישראל, קבוץ ברור חיל ד.נ. אשקלון
2. נמרודי מצליח, דוד ילין 28, ירושלים

10 המחאות שי ע"ס —.50 ל"י כ"א — מגור
1. כהן שלמה, מ.א. 2146692, ד.צ. 2999 צ.ה.ל
2. סמי אריה, שד' טמאטס 9 תל־אביב
3. ווילק יעקב שלום, יונה 8, ירושלים
4. שטרן שושנה, זאב אברמוביץ 4ב' ראשון לציון
5. מטרי אסתר, העליות, גני צבי 9, הוד־השרון
6. דרזי צבי, עלית הנוער, 22 תל־אביב
7. פרידמן דני, ד.צ. 1204 צה"ל
8. סמל ויצמן שושנה, מ.א. 2580778, ד.צ. 1070
9. שור דוד, אביבים 2 רמת־גן
10. צור אילן, נשר הזיו ד.נ. גליל מערבי

בולווקר — חברת מיילקס
מירון אהרון, סוקולוב 102, חולון

5 משחקי לגו — סוכנויות קופמן
1. הדורי עליזה, צה"ל 61, צהלה
2. לייטנר סיגיה, אריאל 1, הרצליה
3. נועם גניה, הפלמ"ח 32, ירושלים
4. אביטל צביקה, שיכון רמב"ם 13/8 חדרה
5. גור יצחק, נחלת צבי 39, פתח־תקוה

5 מערכות צבעי ציור „טאלאנס"־קופמן
1. שפיר גילי, הגיור 14/א, חיפה
2. זילברשטיין מלך, קיבוץ גבעת־חיים מאוחד
3. פרידמן אילנה ויעקב, יד ושם ג'/18 באר־שבע
4. עליזה ומישאל אלישיב, מדרשת שדה בוקר
5. שקלרסקי אברהם, סלק 8, רמת־גן

50 חבילות שי של עץ הזית
1. נחום אורי, שכון ג' — שלב א' טבריה עלית 1
2. ליברמן גילי, חנקין 65, חולון
3. שגיב טאוה, אלוף דוד 205, רמת חן, רמת־גן
4. נזיק מנחם, דחומי 6, ירושלים, קרית מנחם
5. לביא רחמים, דרך השרון 35, הוד השרון
6. סינטוב רן, רחובות הנהר א/12 רמת גן
7. זמסקי אורה, החשמונאים 32, רמת גן
8. קירמאיר חיה, המעפיל 1, רמת גן
9. גרונדשטיין אהרון, סטרומה 5, רמת גן
10. איתן חיים, שמעון רייך 9 נהריה
11. קופרשטיין אמנון, ת.ד. 9220 באר־שבע
12. ירושלמי רחל, אבא הלל 49, רמת־גן
13. שני שרי, הדר 24, רמת גן
14. פוגל תמי, דיזנגוף 191, תל־אביב
15. גולנד אורלי, טשרניחובסקי 26, תל־אביב
16. לוי שרה, רוקח 68, רמת גן
17. ש. שלו, בי"ס מבאותים, מסמרת
18. ליפצר חנה, גיורא 15/12 ק. ביאליק צור־שלום
19. גרסטנר הדסה, מודיעין 174 גבעתיים
20. מגן חן, קבוץ האון ד.נ. עמק הירדן
21. ורדסהיים איתן, חנקין 43, חיפה
22. טובי חנה, חלקני 6, חולון
23. סינטוב אבנון, רחובות הנהר א/12, ר"ג
24. בן אהרון ברסה, הרצל 98, ירושלים
25. פינקו משה, לוי אשכול 169, קיראון
26. שפירא שמשון, קבוץ מעגן מיכאל ד.נ. מנשה
27. פרוידנטל דפנה, יחזקאל 7 רמת חן רמת־גן
28. גפני חנה, מושב ניר בנים ד.נ. לכיש צפון
29. בן־אברהם שושנה, איסלנה, קרית מנחם 7/28 ירושלים
30. הראל אפרים, האלמוגים 215/13, אילת
31. דליה סיכואה, טרומפלדור 6 רחובות
32. זינגר אלי, קבוץ כפר המכבי
33. וילנסקי אלזה, רח' מרגלית 7 חיפה
34. כהן עדה, כפר תבור
35. פיילס דורי, רח' 200+ (פלוס מאתיים) 713/7 טבריה
36. שפיר גילי, שד' הגיור 14 א', חיפה
37. גרין יהודה, רח' הקוממיות 15/4 נשר
38. וקסלר איריק, רח' עולי הגרדום 34 ראשון לציון
39. רציטורה נחום, רח' דרך השלום 81 תל־אביב
40. משה בן־יצחק, קבוצת מסדה ד.נ. עמק הירדן 15140
41. אברהם אברהם, סוקולוב 56/3 קרית אתא
42. ארז שרה, רחוב שטרוק 2 ה"א
43. שלף בק, זורס 42, חיפה
44. ראובן אשה, השומר 15, רעננה
45. רגד משה, זבוטינסקי 49, ק. מוצקין, חיפה
46. סמוכה יפה, שד' הקונגרס 38, רמת־גן
47. אשפיז מיה, גולומב 21, חיפה
48. מגדל גדעון, דרך אילת 26, רמת־גן
49. כהן זאב, אליהו ראם בית ישראל 8 ירושלים
50. מרגלית אביגדור, הדקל 1, אשדוד

10 מערכות סיר גבוה + מחבת — פלאלום
1. מרקוביץ רוזה, ישראל מסלנט 16 ת"א
2. ברנס נסים, כצנלסון 147, גבעתיים
3. גולדשטיין שלמה, מלצ'ט 14, ת"א
4. שלמון דנה, בעש"ט 16 רמת גן
5. זכאי יצחק, קבוץ בארות יצחק
6. קנטור אסתר, בן־יהודה 15, באר שבע
7. ברוקר אורה, קבוץ שער העמקים
8. סטורני מרדכי, הנשיא 49 חדרה
9. חלא עקיבא, שכון ד' המגביל 26א' ראש העין
10. קראוס יהודה, הנשיא 95, רסקו, אשקלון

5 קורסים — עשה זאת בעצמך — אורט
1. לופטיג שירה, אנה פרנק 2א' רמת גן
2. שילוח יעקב, אצ"ל 5/24 ירושלים
3. דביר יעקב, שד' דרום 3, הרצליה
4. אילון אורי, דרך הים 133 ג' חיפה
5. מלניק אמיר, קבוץ תל קציר, ד.נ. עמק הירדן

5 סוודרים לגברים או לנשים — [illegible]
1. ויינשטיין מרים, ורבורג 6 תל־אביב
2. איינגבר הני, הרצל 50, פתח תקוה
3. אלומלך שושנה, דבורה 21, תל חנן חיפה
4. מיזל שולמית, קפלן 75, הרצליה פיתוח
5. שלינגר ירון, שדרות ירושלים 6 ק. ביאליק

5 זוגות נעלי ספורט — המגפר
1. פיק בן ציון, ביאליק 2 רמת גן
2. ליבוביץ חיה, מושב כרם מהר"ל ד.נ. חוף הכרמל
3. מורן יעקב, ד.נ. עמק הירדן בית זרע
4. פרקש רינה, קפלן 7, אזור
5. פרידמן אילנה ויעקב, יד ושם ג' 8/7 באר שבע

5 מערכות כלי איפור ותכשירי איפור — [illegible]
1. אבן אביגדור, רח' ברנר 47 רעננה
2. גונן דני, מעוז אביב 11/3 תל־אביב
3. לשם עודד, ידשלום 36, רמת־גן
4. עוזי משה, אהרונוביץ 26, חולון
5. ברנר בלי, דרך השלום 93, תל־אביב

20 חולצות גברים — אופנת 18
1. פורת אילנה, האוניברסיטה 88 רמת־אביב
2. גבעון מיכאל, נחשון 6, רעננה
3. מרים שלמה, ירמיהו 11, בני־ברק
4. קרשטיין אברהם, הפלמ"ח 22, תל־אביב
5. כליף אהובה, דרך השרון 53, תל־אביב
6. אבני אסי, כצנלסון 6/2 קרית סבטון
7. שאהין מוחמד כליל, כפר סכנין
8. אורן יהודה, מימון 7 חיפה.
9. שבואלי מרגלית, מוזיר 6 תל־אביב
10. מרבק אסא, התומר 4 ירושלים
11. שליסא חן, פיתוחי חותם 4, ירושלים
12. אל בוחר נעמי, הנשיא 58, חדרה
13. ברקוביץ ניבה, ברודצקי 42, רמת־אביב ת"א
14. שלי חגית, הרברט סמואל 23, פ"ת
15. טל גדעון, קפלן 99, הרצליה
16. גיל עבריה, קבוץ גנסר
17. עינת פנינה, חן ת.ד. 211 מס' 38/27 ערד
18. אבן דוד, ד.צ. ש/2145 צ.ה.ל. מ.א. 692468
19. ארז רינה, הרימון 18, קרית נת
20. רובין שולמית, הירקון 256, תל־אביב

פריטי ריהוט לחדר ילדים מפלסטיק — גולן
חן מיכאל, ת.ד. 540 באר־שבע

10 מערכות שי לבני נשים — הנרי ה־8 (ישראל)
1. אריה ברנע, קבוצת יבנה
2. דן לייסטר, ארלוזורוב 27, נהריה
3. יעל אמיר, האורן 21, רעננה
4. ליאור גבי, השילוח 33, חיפה
5. גילה גיברשטיין, גד מכנס 7, פתח תקוה
6. צפורה מרשטיין, ישעיהו 5, תל־אביב
7. אמנון בן ציון, טה משה 3, עתלית
8. זלמן סונדק, שרת 10, עפולה
9. יהודה אפשטיין, הראה 175, רמת גן
10. רחמים יפת, שלוש השעות 17, פרדס כץ

פיצרית רימיני — ארוחה זוגית
טוריה גולדויירס, גולני 12, רמת חן

2 מגברי קול GA—50 חייפון
1. ישעיהו נוסמן, ויצמן 18, ראשון לציון
2. אילנה שחר, גאולים 52, חולון

הזוכים יקבלו בדואר הודעה אישית על אופן קבלת הפרס

מודיעין

ספירת העומר: היום 43 יום לעומר
יום שישי כ"ח אייר תשל"ה 9.5.75
שקיעת החמה: 19.26 ✶ זריחתה מחר: 5.47
- פרק יומי: ישעיה, כב
- משנה יומית: נגעים, יב, ח—ו
- דף יומי: ברכות, כה
- הלכה יומית: הל' תמורה, תקלח, ג—ח
- פרשת השבוע: במדבר

ספירת העומר: היום 44 יום לעומר
יום שבת כ"ט אייר תשל"ה 10.5.75
שקיעת החמה: 19.26 ✶ זריחתה מחר: 5.46
- פרק יומי: ישעיה, כג
- משנה יומית: נגעים, יג, ז—ח
- דף יומי: ברכות, סט
- הלכה יומית: הל' תמורה, תקלח, ג—ב
- פרשת השבוע: במדבר

✶ ברדיו
ראה "ימים ולילות", עמ' 46—47

✶ בטלוויזיה
ראה "ימים ולילות", עמ' 47

הודעות לקבלת מודעות אבל ותודה במוצ"ש — מצאת השבת עד 20.30 וביום א' בבוקר מ־6.15 עד 6.15 ב"מעריב", ת"א, רח' קרליבך 2, טל. 382211.

✶ רכבת

ירושלים
לתל־אביב 7.40, 10.40, 14.14.
לחיפה 7.04, 12.12.
לבאר־שבע ולדימונה

בתל־אביב
לירושלים 6.55, 9.54, 14.00.
לחיפה 6.44, 8.00*, 10.48*, 12.20, 13.46*, 14.50*, 16.00* במוצ"ש
לנהריה 8.00*, 12.20
לבאר־שבע 6.25, 8.54
לדימונה 8.54, 12.52

מחיפה
- לירושלים 6.42, 11.50
- לתל־אביב 6.12, 7.18*, 8.48*, 10.00, 11.30*, 12.33, 13.33*, 14.10, 15.00*, 15.30, במוצ"ש — 21.00
- לבאר־שבע ולדימונה 6.42
- לנהריה 6.33, 9.08*, 18.49

מנהריה
- לחיפה ולתל־אביב 5.43, 7.48, 10.47*, 15.00*
- לירושלים, באר־שבע ודימונה 5.43

מבאר־שבע
- לירושלים 6.14, 13.17
- לתל־אביב 6.44, 9.18, 13.17
- לחיפה 6.14

מדימונה
- לירושלים 6.14, 12.47
- לתל־אביב ולחיפה 6.14
- לבאר־שבע 6.14, 12.47

* רכבת מהירה.

✶ עזרה

משטרה
ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה, הרצליה, אשקלון, באר־שבע, נתניה, נצרת — 100; אילת 2444; חדרה 22; טבריה 20444; קרית־שמונה 40444.

מכבי אש
ירושלים, תל־אביב, חיפה, הרצליה, אשדוד, חולון, רחובות — 102; רמת־גן — 742222; בני־ברק; גבעתיים — 781133

— 733333; ראשל"צ — 942223; חולון — 842122; אילת — 2223; באר־שבע — 2222; חדרה ונתניה — 22222; טבריה — 20222; נהריה — 923222; נצרת — 5522; קרית־שמונה — 40133.

מגן דוד אדום
ירושלים, תל־אביב, חיפה — 101; אילת — 102; רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — 781111; חולון — 843133; הרצליה — 981333; נתניה — 23333; רחובות — 951333; ראשון־לציון — 942333; אשדוד — 2222; אשקלון ובאר־שבע — 333; חדרה — 22333; אילת — 912333; נצרת — 54333.

עזרה ראשונה נפשית 02־69811.

✶ מטוסים

נוחתים: אל על 006 מניו יורק 11.20; מאורות מבוקרשט 11.35; אל על 808 מניו יורק; אוליפיק 738 מאתונה 14.30; אל על 14.35; מטהרן 15.15; אל על 810 מבוסטון; מציריך 16.10; אל על מפרנקפורט 16.25; אל על 17.15 מטאורים 468.

אל על 348 מציריך 17.20; אל על 286 מרומא 19.35; בריטיש איירווייס 484 מלונדון 21.00; איירפראנס 138 מפאריס 22.50.

ממריאים: ת.ח.ח. 881 לאתונה; איירווייס 10.10; בריטיש איירווייס 485 ללונדון 10.30; אל על 385 לרומא 12.30; טאורים 246 לבוקרשט 12.25; אוליפיק 302 לאתונה 15.30; אל על 739 לרומא 16.40

מספר הטלפון כדי לוודא המראות מטוסים ונחיתתם 03־614656 —

בתי מרקחת

ירושלים
שישי: מגיד, רח' קקיל 33, טל' 39893; אל־ארז, רח' בצאב אל זהרא, טל' 282682.
שבת: רחובות, רח' דוד ילין 31, טל' 222788.
מוצ"ש: כעלוה דעבנה, מג־לות, בנין 129, טל' 281804; אל זהרא, רח' אל זהרא, טל' 283543.

תל־אביב
שישי: פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28, טל' 223721; שלמה המלך, רח' שלמה המלך 78, טל' 246461; יאני, רח' יהודה הלוי 67, טל' 612474.
שבת: הנביאים, רח' המלך ג'ורג' 72, טל' 286740; צבע, רח' יהודה המכבי 33, 449995; יאני, רח' יהודה הלוי 67, טל' 612474.
מוצ"ש: גרוס, רח' שיינקין 21, טל' 284791; כבר המושבה, רח' ה' באייר 48, טל' 258046.

חיפה
שישי: עליה בתיגלים, ע"ל 44, טל' 522062.
שבת: בלפור, רח' מסדה 1, טל' 662289.

רמת־גן ובני־ברק
שישי: הרצל, רח' הרצל 52, טל' 722372.
שבת: נגבה, דרך נגבה 38, טל' 743159.

חולון ובת־ים
שישי: בריאות, רח' קראוזה 46, חולון; גני בת־ים, רח' הנביאים 3, בת־ים.
שבת: עזרא, רח' בלפור 135, בת־ים; נאות רחל, רח' אילת 36, חולון.

באר־שבע
שבת: ירושלים, רח' הרצל 34.

נתניה
שישי: תרופה, רח' הרצל 2, טל' 28856.
שבת: תרופה, רח' הרצל 24, טל' 22243.

כפר שמריהו
שישי: כפר שמריהו, מרכז מסחרי.

הרצליה
שבת: דיר ברנקר, רח' סוקולוב 28, הרצליה.

פתח־תקוה
שישי: מרכז השרון, חובבי ציון 40, טל' 911078.
שבת: רסל, רח' רוטשילד 80, טל' 911406.

✶ רופאים

תל־אביב המרכז
ד"ר הריאבן, אפשטיין 6, טל. 443281.
מד"א, טל. 292222, שירות אמבולנסים ובמקרים דחופים, טל. 101, בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר.
בריות קופות־חולים:
קופת חולים "אסף"
קופת חולים "לאומית"
קופת חולים "מאוחדת"
קופת חולים "מכבי"
תורנות לילה במוקדי מגן דוד־אדום ברחבי המדינה — (מספרי הטלפון — ראה מדור "עזרה" ב"מודיעין").

חיפה והצפון
רופא תורן כללי (ילדים), טל' 254530; ד"ר פרידמן (כללי וילדים), רח' הלל 43, טל' 524922; מד"א: רח' יצחק שדה, טל' 101, מ־7 בערב עד 7 למחרת.

בתי־חולים

ירושלים
שישי: הדסה (ילדים, כי־רורגית מוח, א.א.ג.); בקור חולים (פנימית, נשים); שערי צדק (עיניים, כירורגית).
שבת: הדסה (פנימית, כי־רורגית מוח, א.א.ג.); שערי צדק (ילדים, נשים, עיניים, ירורגית).

תל־אביב
שישי: הדסה (פנימית).
שבת: איכילוב (פנימית).

חיפה
שישי: רמב"ם (כירורגית, ת־זונות, פנימית, ילדים, עיניים, אף אוזן גרון, כירורגית־ת, חולות נפש, בירורגית מה ד־סת); רוטשילד (גניקולוגיה).
שבת: רוטשילד.

מוקדי התרומות דם בתחנות מגן דוד אדום
בנק הדם יפו — 8—12.30; ירושלים — 8—12; תל־אביב, חיפה, אשדוד — 8—12.30.

10.5.75 — שבת
כנסיות עמנואל — יפו 20.30
מארח: עמוס קלר
קונצרט המלנים
גרשון שפיר — עובד כבי סייזר, כהנה אפשטיין — הלל גד, פיני צפיר — מסנגר, יהושע וינאבלאשר — אילן, עדית השלום — מסנגר.
כרטיסים בערב הקונצרט במקום הכניסה החל מ־7.00 בערב.

בידור
לאן השבוע · לאן השבוע · לאן השבוע · לאן השבוע

שחקני התאטרון מציגים לילדים
35 במאי
מאת: אריך קסטנר
לים הדרומי
עיבוד: אברי דרומט, תרגום: אלכס מלצ'קין
ירושלים "החאן" היום יום ו' 9.5 ב־3.00
תל־אביב "צוותא" מחר שבת 10.5 ב־4.30
ירושלים "החאן" יום ה' 15.5 ב־3.00

מועדון דרייב־אין גבעתיים
הערב ב־10.00
ברכות (מישין) סיגל היא הייתה הינוקת
בסרט
"עשי לנו ילד"

ויצו
הגיע משלוח חדש של
חדרי שינה
מגרמניה
בגוונים חדישים
במבצע
לזוגות צעירים
חדרי שינה
מגרמניה, מעץ תיק
כולל: ארון 3 דלתות 1.71X2.56, מיטה זוגית עם גב ו־2 שידות
ב־3380 ל"י
דיזנגוף 213, תל־אביב
רח' עקיבא 14, בני ברק

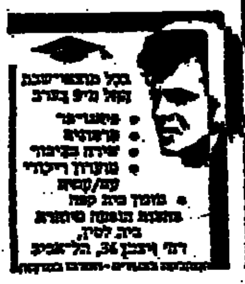

שגרירות איטליה
היום 9.5 ב־2.30 אחה"צ
סרט איטלקי
תאודמה
מאת פ. פזוליני
תרגום עברי/אנגלי
כניסה חופשית

אגודת באורי ירושלים
מארחת את הצייר הבאר־שבעי
מ.ת.י מן
ציורי שמן
דברי פתיחה: מר משה טמיר
משנה מרכז ארצי ויועץ השר לעניני אמנות במשרד החינוך
פתיחת התערוכה בשבת 10.5.75 שעה 11 בבוקר במועדון באורי, רח' אלחריזי 9, רחביה, ירושלים
התערוכה תהיה פתוחה: בשבת, 10.5.75 משעה 11.00—13.00 ומשעה 16.00—21.00
ביום ראשון ושני 11—12.5.75 משעה 10.00—13.00 ומשעה 17.00—20.00

הערב בפאב הנרי ה־8
טוביה צפיר
(כוכב ניקוי ראש)
בתוכניתו: "אף אחד לא שם"
בערב של: קטעי הומור, סטירה, פרודיות וחיקויים.
בהשתתפות: הנשיא, יצחק רבין, מנחם בגין, אריק שרון, גולדה מאיר, אלכס גלעדי, הנה ועוד.
כותב: יגאל ריבל ואחרים. על הפסנתר: רוני וייס.
הערב 2 הצגות ב־10.30 ובחצות וחצי
מחר מוצ"ש הצגה אחת ב־10.30
אחרי ההצגות הטסטיקה־האוז לרשות הקהל.
הנרי ה־8 טל. 938586, הרצליה פיתוח

ת"א "בית ליסין" הערב יום ו' 9.5 ב־10
כרטיסים: "הדרך" ובמשרדים. טל. 252691, רקבן 34

הבטח לך מקום לעונת הקיץ
לנופש והבראה
בבתי המלון וההבראה בכל הארץ
הזמנות במחירי הנחה במשרד "הצלחה" רח' בר־כוכבא 46, ת"א (ע"י כיכר דיזנגוף) טל. 220002, 236076. — סוכנות "ארקיע".
לזוגות בירח דבש — הנחות גדולות.

האגודה למען החייל בתל־אביב־יפו
בואו
לשחק "בינגו"
המשחק החברתי המרתק
במוצ"ש 10.5.75 ב"בית החייל", ברחוב ויצמן 60, תל־אביב, בשעה 9.00.
כל ההכנסות מדמי ההשתתפות קודש לפעולות למען חיילנו

מסיבות קוקטיל
המוצלחות ביותר
COCKTAIL PARTIES
לחתונות • ברית מילה • בר־מצוות
גרוס לילית — האינטימי, בית סמורה שד' 73, כנת מזאה, טל. 722314, 298772
בית הרופא — האקסקלוסיבי, יעק גן בהדר, רחוב הכסטון 1 ת"א, טל. 256983
בהנהלת מ. גרוס

נופש שבועות בנתניה...
מלון גיפתרים
רחוב דוד המלך 9, כשר
מיום חמישי ארוחת ערב ועד מוצאי שבת 200.— ל"י לאדם פנסיון מלא (4 ארוחות ליום), שנים בחדר.
בהזמנות לפנות: מלון "גן המלך" טלפון 053־23913.

במעגל
לנוער ולקידום האמנות
שיעורים פרטיים וחוגים לילדים נוער ומבוגרים
✶ קרמיקה
✶ ציור
✶ כתיבה יוצרת
פתוח בין השעות 10.00—21.00
דיזנגוף 204 תל־אביב (פינת ארלוזורוב)

יריד אשקלון לאמנות ואומנות
מרכז אפרידר
בימים 7 ביולי עד 14 ביולי 1975
ההשתתפות ביריד פתוחה בתחומים:
ציור, פיסול, צורפות, קרמיקה, הדפסים אמנותיים, מוזאיקה, גילוף עץ, בטיק, צילום, תכשיטים.
אמנים המעוניינים להשתתף ביריד, מוזמנים לפנות לפי הכתובת: המחלקה לתיירות ולאירועים עירית אשקלון, להנהלת היריד.

מועדון 2|2 בטכניון
הערב 9.5.75 ב־21.30
ריקודים לגלילי ופקליטיה עשירה בחוגת בורצ'יל:
מירי אלוני
פוקן שרעבי
ויואל שר
במוצ"ש 10.5.75 ב־20.00
ריקודי עם המונים בהדרכת ברוזין שירם
ב־22.30 דיסקוטק 2.2 במעלה
הכניסה מוגבלת ל־סטודנטים עם תעודות ולבנות מגיל 17 ו־מעלה.
התזמורת מבכסות בסוף הערב.

במלון מגדל שלום
מארח את
הזמר אודי
והפסנתרן רוני
בזמרי ישראלי ובינלאומי מוסיקת רקע וריקודים
משעה ועד שייק
במוצ"ש מחירים מוזלים במיוחד.
הזמנת מקומות: טלפון 54154 או בערב 58286

מועדון חצות וחצי
רח' המסגר 51 ת"א
בתכנית:
✶ להקת האריות
✶ הזמר עוזי פוקס

שיחת העיר
?

הזדמנות אחרונה לתושבי תל־אביב, חולון, בת־ים והסביבה
בחולון
מול בריכת הנצחון ליד משרד הרישוי
לפי בקשת הקהל — הקרקס נשאר בחולון עד ליום ג' 13.5 (כולל)
4 ימים בלבד — אל תחמיצו את ההזדמנות לחזות במופע הנהדר!
מחר מוצאי־שבת 10.5 ב־7.15 וב־9.00
ועד יום ג' 13.5 (כולל)
יום יום 2 הצגות ב־4.15 וב־8.00
כרטיסים בחולון: "בידורון", "ברטיסקרף" הקופה אהל הבופה, בת"א: "יוקר" 222445
אוטובוסים לקרקס: מבסון ת"א: "אגד" 92, 74, 89, כתחנה מרכזית: 90, 91, 93, 94, כיפור: 88, קו פניבי 1 עד כשרד הרישוי (מקום הקרקס). • "דן" 1, אחרי ההצגות מתכים אוטובוסים ליד אהל הבופה.

תושבי הגליל העליון הכונו!
הקרקס יופיע באיילת־השחר ב"בית העם" במשך 3 ימים: 14.5, 15.5, 16.5
בחדרה הקרקס מיום 27.5

ל־ירח דבש
בנהריה
הזמנת מקומות ע"י
און ארוח ונופש בע"מ
סוכני **אויים** העבכת סתונה
סניפים: ירושלים, שמאי 8, 224624; חיפה, הרצל 22, 645404; ת"א, אלנבי 113, 612567; שד' הנשיא 126, 82227; רמת־גן, דיזנגוף־סנטר 248306; נתניה, הרצל 4, 22947; הדר־הכרמל 2536236

בואו ל"נסט"
מסעדת הפאב בהרצליה פיתוח
מול מלון מגדל דניאל, חוף הים
הסטייקים הטובים ביותר בישראל!
ההמבורגרים הטובים ביותר בעולם!
אין לנו פסנתר בבר,
אין לנו בידור חי —
ההתבלה היחידה שלנו היא —
האוכל הטוב ביותר.
יש גם פינת יין וגבינות

הפקות M.M.I.
משרד לארגון מופעי בידור
ת.ד. 4035 ר"ג — טל: 760864
★ תזמורות ✶ להקות־קצב
✶ אמני־בידור
למופעים, חתונות, בר־מצוות ואירועים
לשרותכם תמיד!!! יעוץ חינם!!!

כליף
יפו טל. 822171
תכנית חדשה
TRIO TABARIN
שלישיה מסחררת מארגנטינה
TANIA FEROWA
חשפנית מעזת מפריס
PANTO
להטוטן מקסים מיוגוסלביה
PEPSY DANCERS
רקדנים קומיים מפריס
HOWARD DE COURSY
אשף הביבוב מלונדון
DOU BERTILLE
"הנשק הסודי" של התכנית
אבי בהט בדרן
בשבת תה מנחה ב־5.30 אחה"צ

הגיעו ל..מעו
לים

هكذا من الأصل

هكذا من الاصل

בידור

לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע

מופעי תיאטרון ★ בידור ★ מוסיקה

אגוד האמרגנים והמפיקים בישראל

מועדון התיאטרון — Lee עושה אנשים יפים
הרביעיה חוזרת
הערב יום ו' 9.5 בחצות
זה הכל בינתיים
הערב 9.5 ב־8.30 וב־10.30
שמעון ישראלי „אני יורד בגורדון"
מחר מוצ"ש 10.5 ב־9.00

רביעית המועדון חוזרת!
חיפה
„שביט" ב־9.00
הערב יום ו' 9.5 ב־9.00
כרטיסים אצל „גרבר" ובמשרדים
בת"א מועדון התיאטרון
הערב יום ו' 9.5 בחצות

א. ברנון מציג: הכל עובר חביבי — להיטי שנות החמישים בארץ ובעולם
ת"א „בתדרור"
הערב יום ו' 9.5
2 הצגות ב־9.30 וב־11.30
וכן מחר, מוצ"ש 10.5 ב־9.30
ת"א „בית החייל"
יום ג' 13.5 ב־8.30
כרטיסים: „יוקי", טל. 222445 ובמשרדים. טל. המשרד 456141

יהורם גאון עם תזמורת בת 15 נגנים
יפו „אלהמברה" יום ו' 16.5, שבועות, ב־10
להיטי ירושלים בביצוע... הערב יום ו' 9.5 ב־9.30
מחר מוצ"ש 10.5 ב־9.00
ב„בנייני האומה" 15.5 ב־9.30
כרטיסים: „רוקוקו" 223663

גבי עמרני — איפה הכסף
קרית־ביאליק „שפיגל"
הערב יום ו' 9.5 ב־9.30
טל. הקופה 711880
יפו „אלהמברה"
מחר מוצ"ש 10.5 ב־9.15
טל. הקופה 823457
תל־אביב „אהל"
יום ג' 13.5 ב־9.00
כרטיסים: „רוקוקו" טל. 223663

הגשש החיוור — אפרים קישון
יפו „אלהמברה"
יום ב' 12.5 ב־8.30
כרטיסים: „רוקוקו" ובמשרדים
גבעתיים „הדר"
הערב יום ו' 9.5 ב־9.30
ירושלים „בית העם"
מחר מוצ"ש 10.5 ב־9.30
חיפה „שביט" 13.5 ב־9.30

תיאטרון יגאל בעם מציג: ערב שירי המשוררת רחל
הצגות ה־100
רבקה רודנסקי, הגן יובל... קרית־ביאליק „שפיגל"
הערב יום ו' 9.5 ב־9.30
ת"א „בתדרור" יום ה' 15.5, ערב שבועות — בחצות
כרטיסים בת"א: יוקי ובמשרדים

שמעון ישראלי „אני יורד בגורדון"
ת"א, מועדון התיאטרון
מחר, מוצ"ש 10.5 ב־9.00
טל. הקופה 230039
הגושרות (אמנות לעם)
יום א' 11.5 ב־9.00
חיפה „שביט"
יום ו' 16.5 ב־9.30
כרטיסים: יוקי 222445 ובמשרדים

לונה פרק — עיר השעשועים
ביריד המזרח
פתוח כל יום (פרט ליום ו') מ־5 אחה"צ עד 10 בלילה
במוצאי שבתות מצאת השבת
תחבורה ציבורית מתאימה. „דן" קוים 28, 42, „אגד" 526, 333 ת"א־ירושלים־רמת־גן

אריק איינשטיין והצ'רצ'ילים „סע לאט" בחלק הראשון: להקת תמוז
ת"א „צוותא"
הערב יום ו' 9.5 בחצות
וכן במוצ"ש 10.5 ב־10.30
כרטיסים במשרדים וכערב ההצגה בקופת צוותא טל. 250156/7
התקליט „סע לאט" בכל חנויות התקליטים

זה הכל בינתיים — יהונתן גפן, דני ליטני
ת"א מועדון התיאטרון
הערב יום ו' 9.5
2 הצגות ב־8.30 וב־10.30
טל. הקופה 230039
ת"א „צוותא"
מחר מוצ"ש 10.5 ב־8.00
וכן ביום ב' 12.5 ב־9.00
טל. קופת צוותא 250156/7. כרטיסים במשרדי הכרטיסים ובקופות

שחקני החאן מציגים
„מילכוד 22"
בחאן הירושלמי, מחר ב־9
ת"א „בית־החייל" 17.5, 8.30
כרטיסים „יוקי" ובמשרדים
„משרתם של שני אדונים"
חיפה „תיאטרון עירוני"
11.5, 12.5, 13.5, 14.5

החאנברט — הקברט הסאטירי בתוכניתו החדשה: פשחוליק
עם: תהרון אלמה, שבתי ... רחל שור, קלורה רוזן ...
מוסיקה: ...
בחאן הירושלמי, בחאנברט
מחר מוצ"ש 10.5 ב־9.30
יום ג' 13.5 ב־9.30

בימת תיאטרון של התקוה: אהבה ראשונה
תל־אביב „בית החייל"
מחר מוצ"ש 10.5 ב־9.00
כרטיסים מ־29.4 בוחב יפה
רעננה „אורות"
יום ג' 13.5 ב־9.00
ראשון־לציון „הפארה"
יום ד' 14.5 ב־9.00
כרטיסים מ־28.4 כוחב יפה

עם עירית דותן בשירי הולנדר ובשירים אחרים — גיטארה: רוני ירידיה
חיפה „בית־רוטשילד"
הערב יום ו' 9.5 ב־11.15
תל־אביב מועדון 77
יום ה' 15.5
2 הצגות ב־9.00 וב־11.00

רבקה מיכאלי בשעות נוספות
תל־אביב „אהל" (בית ארלוזורוב)
הערב יום ו' 9.5 ב־9.30
חיפה, טבעון, „אולם צ'רצ'יל"
יום ו' 16.5 בחצות
קרית־ביאליק „שבוף" 31.5

זכור להזמין כרטיסים בטלפון בקופת התיאטרון בערב ההצגה

צוותא להרבות מתקדמת

ליל שבת 9.5	ב־9.00: „וינטונט" — שמעון לב ארי בשתור של וינסנט ואן גוך. בחצות: אריק איינשטיין והצ'רצ'ילים ולהקת תמוז.
שבת 10.5	ב־11.11 בבקר: סדרה 11:11, מנהל מוסיקלי: נועם שריף. „מעשה בחייל" — מאת איגור סטרווינסקי. ביצוע: חברי התזמורת הפילהרמונית הישראלית. ניצוח: שלום רונלי ריקליס. המספר: גדעון שמר. מנחה בי־אר (כנור), צבי הראל (צ'לו). ...מאת י.ס. באך והואר סונטה מאת מוריס רוול.
מוצ"ש 10.5	ב־8.00: זה הכל בינתיים. ב־10.30: אריק איינשטיין והצ'רצ'ילים ולהקת תמוז.
יום א' 11.5	ב־9.00: „הנה מה טוב ומה נעים" — שירי התנועה. בימוי והדרכה מוסיקלית: עמי פרלוני. עריכה: חיים חפר. משתתפים: נירה רבינוביץ, שולה חן, הילה פרח, דוד אלהרר, שי, שמואל בלה.
יום ב' 12.5	ב־9.00: זה הכל בינתיים.
יום ג' 13.5	ב־9.00: פדם פדם פדם — שירי אדית פיאף. עם: סנדרה ג'ונסון — יונה אליאן. תרגום וקטעי קישור: אבי קורן. בימוי: דני ליטאי. הנהלה מוסיקלית: שמעון שגיא. התזמורת: ארנסט לב — פסנתר ואקורדיון, יגאל קלמו — קלרינט, סקסופון. מוטי אמיר — גיטרה ויקטור פונארוב — קונטרבס.

התיאטרון הלאומי הבימה — **התיאטרון הקאמרי תל אביב** — **התיאטרון העירוני חיפה**

הבימה: אדי קינג — מחר 10.5 • יום א' 11.5; בני ערובה — מחר 10.5 • יום א' 11.5; על קצות הזית — בגבעתיים: הערב 9.5 ב־10; מחר 10.5 • יום א' 11.5
הקאמרי: בקשר הגברת הזקנה — מוצ"ש 10.5 • יום ג' 13.5; קומדיה של טעויות — יום א' 11.5 • יום ב' 12.5; 14.5, 17.5, 19.5 ירושלים; סיפורים קל — מוצ"ש 10.5 ירושלים; יום א' 18.5
העירוני חיפה: הקיץ — מחר 10.5 (8.30) חיפה; בן הזהב... — מוצ"ש 17.5; הנחוקי — יום ב' 12.5 ...; יום א' 11.5 ...

התיאטרון הלאומי הבימה

אדי קינג
מאת גיסים אלוני
משתתפים: אבני סטלה, אסטרוק אדית, בוכמן נחום, באור יוסף, בקר ישראל, בנן רולף, דוד ברון, טובי זכריה, טל שמואל, פריבר איתן, קלניקוף רפאל, ובגרה הנה רובינא.
תל־אביב האולם הגדול:
מחר 10.5 • יום א' 11.5 • יום ב' 12.5 • יום ג' 13.5 • יום ד' 14.5

בני ערובה
מאת עמנואל רובלס
בימוי: מישה אשרוב
משתתפים: שמואל עטמון, שלמה בר־שביט, יצחק שילה, אברהם רונאי, גיסים עזיקרי, אמל קובינסקה, אליעזר יונג, יצחק קלונר, בלהה מס, אריאל גורגין, מנחם עיני — שמעון כהן, יצחק ברקת.
תל־אביב האולם הקטן:
מחר 10.5 • יום א' 11.5 • יום ב' 12.5 • מוצ"ש 17.5 ב־9.00

תיאטרון ירושלים
רח' מרכוס 20 טל. 67167
אביב בתיאטרון ירושלים
בשיתוף עם עירית ירושלים
שבוע שביעי

היום 9.5.75 בשעה 15.00, הסרט **ניקולאס ואלכסנדרה**
מוצ"ש 10.5.75 בשעה 20.30 **יהורם גאון**
יום א' 11.5.75 בשעה 20.30 „להקת הדממה" של אגודת חרשים אלמים בכורה **„מגעים והתנגשויות"**
יום ב' 12.5.75 בשעה 20.30 **קונצרט מיוחד** — תזמורת משטרת ישראל
יום ג' 13.5.75 בשעה 20.30 התזמורת הסימפונית ירושלים — רשות השידור **קונצרט מיצירות שוברט**
יום ד' 14.5.75 בשעה 20.30 התיאטרון הקאמרי **קומדיה של טעויות**
יום ה' 15.5.75 בשעה 15.00 — הסרט **נקודת זבריצקי**
כרטיסים במשרדים בעיר, בקופת התיאטרון בשעות 16.00—20.00 ובקופת הסתדרות הסטודנטים.

בימת אנקור
ד. ליפאי א. קנון בשיתוף עם צוותא מציגים:
פדם פדם פדם — שירי **אדית פיאף**
סנדרה • יונה ג'ונסון אליאן
תרגום וקטעי קישור: אבי קורן
בימוי: דני ליטאי
הנהלה מוסיקלית: שמעון שגיא
בליווי: א. לב • י. קלאוו • מ. אמיר • א. ופסלר
הצגות בכורה באולם צוותא תל־אביב
יום ג' 13.5.75 9 בערב ✱ יום ו' 16.5.75 חצות
שבת 17.5.75 8 בערב ✱ יום ג' 20.5.75 9 בערב

חיפה — מועדון התיאטרון — בימת הבידור הקב — בהנהלת אלי בבאלי, רח' יוסף 47 טלפון 660900, 642542
הכוכבת הזו ורש מאי ערב ערב (פרט לימי א')
✱ **סטלה סטאר** זמרת ג'ז וחלוף מלונדון
✱ **מרטין וסטפני** בריקוד אקרובטי אירוטי נועז מפריס
✱ **EMERSON AND JAYNE** „בלק תיאטר" התיאטרון בבובות מרשים מלונדון.
✱ **אניקי דיון**
הכניסה ... לריקודים בשעה 9.15 בערב.

ב„תאו" הירושלמי
קונצרט הקאמרי השמעי בשתוף עם רשות השידור: עם המקהלה הלאומית „רינת" מנצח: אבנר איטי.
בתכנית: ויקטוריה, ... — יום א' — 11.5.75 בשעה 8.30 בערב —

בבית שלום־עליכם
רח' י.ל. ברקוביץ, ת"א
פגיש
גדעון שמר
שלש אלמנות
מאת שלום־עליכם (עברית א. אהרוני)
מוצאי־שבת 10.5.75
יום שני 12.5.75
מוצאי־שבת 17.5.75
בשעה 8.30
כרטיסים בבית שלום־עליכם וב„הדר"
באולם התערוכות **תערוכת הצייר איזיו שרף**
הפתיחה מוצ"ש 10.5.75 בשעה 7.00

בלהקת מחול בת־שבע
הופעות בכורה
ת"א „נחמני" מחר מוצ"ש 10.5 ב־8.30
איילת־השחר (רשת הקונצרטים) יום ב' 12.5 ב־9.00
נצרת „נורית" (רשת הקונצרטים) יום ג' 13.5 ב־8.30
כרטיסים בת"א: „כנף", במשרדים והקופה
נמכרת ההרשמה לסדרת המנויים 1975 ...

צוותא — ירושלים
רח' המלך ג'ורג' 38
יום שישי 9.5 „ירושלים שלי" (כל הכרטיסים אזלו)
שבת 10.5 ... בשעה 17.00
מוצ"ש 10.5 ...
יום ראשון 11.5 ...
יום שני 12.5 ...
יום שלישי 14.5 **"Feedback"**
... רביעי 14.5 ...

שלישית נגל
אומני מפוחיות הפה
10.5 אולם „ביורוקי" בת־ים
14.5 בית התרבות „אהל־שם" גבעה...

סטודיו השמש
ת"א, רח' גבעת... 14, טל. 223676
הערב יום ו' 9.5 ב־10.00
ליאור ייני
קרע מעולה
● ... ● ...

הארכיון הישראלי לסרטים — סינמטק ירושלים

9.5 שישי	15.00	מבחר סרטי אנימציה קנדיים
10.5 שבת	20.30	מה עשית במלחמה, אבא? — בלייק אדוארדס. דובר אנגלית, תרגום עברי
	22.30	רתיעה — רומן פולנסקי. דובר אנגלית, תרגום עברי
12.5 שני	19.00	ז'אן ד'ארק — קרל דרייר. כתוביות בהולנדית, תרגום עברי ואנגלי
	21.30	רומיאו ויוליה — בלט עם נורייב ופונטיין
14.5 רביעי	19.00	יוליוס קיסר — ג'וזף מאנקייביץ. דובר אנגלית, תרגום עברי וצרפתי
	21.30	אותלו — אורסון ולס. דובר אנגלית, תרגום עברי

ההקרנות באולם מ. שייבר בבית אגרון, רח' הלל 37 לאינפורמציה נוספת: טל' 231... 9.00—13.00

סינמטק חיפה — מרכז לתרבות וחברה ע"ש רוטשילד

מוצ"ש 10.5	19.00 • 21.30	אלפאוויל ALPHA VILLE; 7 החטאים LES SEPT PECHES CAPITAUX
	23.30	THE ANDROMEDA STRAIN
יום א' 11.5	21.30	...
יום ב' 12.5	19.00	FANTASTIQUE VOYAGE
		THE JOURNEY
יום ג'	19.00	THE ANDROMEDA STRAIN
13.5	21.30	LES CARABINIERS
יום ד'	19.00	CATCH 22
14.5		HELL IN THE PACIFIC

הסינמטק הישראלי
שנתיים לסינמטק — הקרנות חוזרות (שבוע ב')

שבת 10.5	שעה 19.30	מילי המודרנית — ג'ורג' רוי היל	
	שעה 21.30	המלאך הכחול — פון שטרנברג	
ראשון 11.5	שעה 19.30	סטיריקון — פדריקו פליני	
	שעה 21.30	הרפתקה היא הרפתקה — קלוד לאלוש	
שני 12.5	שעה 19.30	בעלים — ג'ון קסבטס	
	שעה 22.00	הקונפורמיסט — ברנרדו ברטולוצ'י	
שלישי 13.5	שעה 19.30	אנו הגנבים — מריו מוניצ'לי	
	שעה 21.30	כוס התרעלה — פרנק קאפרה	

ההקרנות מתקיימות בבית מפעל הפיס.

המתנה הטובה ביותר לילדים ולנוער — הספר
נערת הגומי בקרקס
מאת **מיכל אלמוג**
בהוצאת יבנה
הספר מגולל את קורות חייה של מיכל במקצועה הנדיר בעולם הקרקס והבידור ומלווה בתמונות מרהיבות.
להשיג בכל חנויות הספרים בארץ

77 — בן־יהודה 77 ת"א, טל. 230000, להזמנות 228880
מין מחנה... מין משחרר... מין מבדר
עם: ישראל גוריון
בערב שירים נסיה בתוכניתו: עומד לי על קצה הלשון
מוצ"ש 10.5 ב־10.30 ● יום ג' 13.5 ב־10.30
כרטיסים בכל משרדי העיר ובערב ההופעה במקום.
תושבי באר־שבע — יום ו' 2 הופעות 9.30 ו־11.30 — בצריף, רח' הפלמ"ח 127

77 — בן־יהודה 77 תל־אביב, טל. 230000, להזמנות 228880
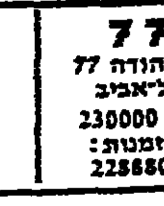
להובבי שירי עמים ולדינו
ערב עם כוכבת קזבלן, סלמוניקו ובוסתן ספרדי
אתי גרוטס
בהופעה חד־פעמית בליל שבת 9.5 בשעה 11.45
כרטיסים בכל המשרדים ובערב במקום

77 — בן־יהודה 77 תל־אביב, טל. 230000, להזמנות: 228880
ערב הופעת בידור עם:
טוביה צפיר
(כוכב מקוי ראש)
בתכניתו „אף אחד לא שם"
ובהשתתפות: נתן כהן, איציק וייס, קיסינגר, רבין, בגין, הסנדק, ועוד ועוד.
ההופעה בליל שישי 9.5.75 בשעה 9.30 בדיוק

אל תשכח לגזור ולהדביק
את האות היומית של מבצע המיליון „מעריב" ו„הדיראק" המופיעה גם היום בעמוד הראשון

מועדון לילה הדואר — ערב ערב פרט ליום א' — טל. 226255
יפו העתיקה
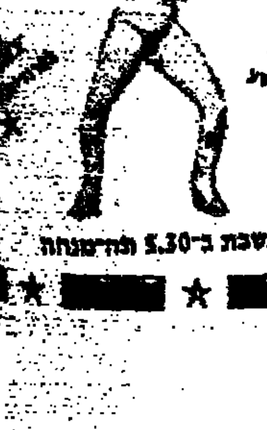

התחלת ההצגות בימי חול בשעה 11
הספארית הבינלאומית
MARA GLASOW
זמרת לטינית מובלאת ומלהיבה
DUO CARIOCAS
צמד צללית מ„אודפאו" טריף
JEAN CLANDE and BLACK
אורקסטרה בהופעה ...
בשבת ב־5.30 והיינוחה

השבוע בבתי הקולנוע

סטירות לינו ונטורה

במה לתרבות אמנות ובידור

תיבת נֹער

„בית ארלוזורוב" (מול קולנוע תל־אביב)

תכניות חגיגיות לחודש מאי

כל יום שני, שלישי ורביעי ב־4.30 אחר הצהרים
תל־אביב „בית ארלוזורוב" (מול קולנוע תל־אביב).

במרכז תכניות החודש:

- ריק איינשטיין בליווי הצ׳רצ׳ילים ולהקת תמוז
- שבעה בתיבה אחת — תכנית בידור בהשתתפות כוכבי תכנית הטלוויזיה „ראש כרוב"
- אוקסן וניקולט — בביצוע שחקנים, בובות ומסכות, בתרגומה של לאה גולדברג ז״ל, ובתמיכת משרד החינוך
- תזמורת הנוער העירונית ✱ להקת רקדני הג׳ז של ילדי רעננה
- הצוותה אילוף כלבים ✱ סרטוני מופת לילדים ולנוער — בשיתוף עם מח׳ הקולנוע לנוער שליד משרד החינוך בהגשת דן כנר ✱ מוצ׳ארט בג׳ינס, בביצוע משפחת עובד.

שעשועונים נושאי פרסים מתנת ממתקי צ׳פיז ודקטארי חיות בית

כרטיסים: „הזדן" אבן גבירול 90 ביזור משרדי הכרטיסים ובקופת „תיבת נוער". משרדי ההפקה: „סולך", בלוך 24 תל־אביב טלפון 247257.

DRIVE-IN CINEMA TEL-AVIV

קולנוע דרייב־אין ת״א טל. 477177

ב־7.45 סרט המתח לכל המשפחה
„הרואה ואינו נראה"

בהשתתפות ✱ פטר לורה ✱ ג׳והן הול ✱ אילונה מאסי (בכליקה)

ב־10.00: **„3 מיליארד בדרך הקלה"**
קבוצת „שלומיאלים" מבצעת את השוד הגדול ביותר בהיסטוריה של צרפת!!!

בהשתתפות: ✱ מישל בוקה ✱ מרסל בוזופי ✱ דני קארל ✱ שרל רליאני

במוצ״ש 10.5 בחצות בלבד
המערבון האיטלקי הראשון שצולם בישראל
„ג׳ק השחור"
בהשתתפות: רוברט וודי ✱ ריק בטליה בצבעים

בימת בר־אילן
אגודת הסטודנטים

במוצ״ש כ״ט אייר (10.5.75) בשעה 21.30
„את ואני"
ערב אמנים וראיונות
מוקדש ליום שחרור ירושלים

בתוכנית:
מיכל טל · שלמה ארצי
אלוף מיל. עוזי נרקיס
„כך שוחררה ירושלים"
מראיינים:
שלמה נקדימון
ניסים משעל
הדלקות תיכף בשעה 21.00 בדיוק

הכניסה לסטודנטים בלבד

קולנוע בן־יהודה

הערב ב־10.00
פול ניומן
המורד
✱
הערב ב־12.00
המרוץ הגדול
טוני קורטיס, ג׳ק למון, נטלי ווד, פיטר פאלק

פרספקטיבה

בבית סוקולוב, רח׳ קפלן 4

הערב בשעה 10.00
1. תיק איפקרס
2. תפוס את הגנב — מייקל קיין / HITCHCOK
3. פרסונה — ברגמן

בחצות
1. SUMMER 42 (קיץ של אהבה)
2. גברים במלכודת
3. אודיסיאה בחלל

ביום שבת — בשעה 11.00 לפנה״צ
1. הם יורים גם בסוסים
2. מרה סד

בשעה 5 אחה״צ
1. תפוס את הגנב — HITCHCOK
2. פרסונה — ברגמן

מועדון המקסים בכל מוצ״ש
ערב בידור וריקודים
הבדרן והזמר
דודו דותן
ריקודים לצלילי תזמורת
עונות השנה
המלך ג׳ורג׳ 48 ת״א
בנין קולנוע מקסים

למפעלים מוסדות מחקר, חוקרים

צוות הכולל מהנדסים, פיסיקאים, מתמטיקאים, והנדסאים, מקבל עבודות פתוח תוכניות מחשב תוך אפשרות למחשב ישיר במחשוב בעיות הנדסיות ומחקריות.

בהצעות נא לפנות לת.ד. 1031 קרית מוצקין.

הפתעה לתושבי חיפה והסביבה!!

באולמי שרון
רח׳ יל״ג 3 חיפה

בריתות מ־9 ל״י למנה.
ליל כלולות
במלון „דן כרמל" חינם לזוגות הנישאים באולמנו.

הפתעה לחתן **בר־מצוה**

מחירים עממיים — שרות אדיב

טל. 04-666177

אבישלום דרורי מתכנס

- היפנוזה שימושית
- גמילה מעישון
- בעזרת היפנוזה
- לימוד אנגלית בעזרת היפנוזה
- הרזיה בעזרת היפנוזה
- בעיות!!
- יעוץ בעניני משפחה

פרטים תל־אביב טל. 289835, 297193

תקליטים במבחר גדול
אצל פוטו סטריאו ספורט בן יהודה 8 ת״א — יותר של

רשת נח מציגים:

תל־אביב „סינמה 1" 57952
טוני סבטו · רובין מק דייויד
בתפקיד „המות" · בתפקיד „הכוח"
מאז „סרינטיסי" לא השתולל צמד כזה על בד הקולנוע
„עוד תתעשר אצלי"
בכורה ארצית • שבוע 2

תל־אביב „סינמה 2" 57952
„שריקה בערפל"
עפ״י רב המכר של אדגר אלן פו
שבוע 3
12—2—4.30
6.45—8.30—10.15

תל־אביב „הוד" 226226
האם אתה יכול לתאר לעצמך רעידת אדמה שמחסלת אומה שלמה!!
רעידת אדמה
בכורה ארצית • שבוע 2 • 4.00—7.30—9.30

תל־אביב „אורלי" 284025
(ציון בבחיין)
חויה קולנועית תוססת ומצלמת
שלמה שמגר „יד. אחרונות"
„המרוץ לצמרת של דודי קרביץ"
✱ ריצ׳ארד דרייפוס
בכורה ארצית • שבוע 2
4.30, 7.15, 9.30

חיפה „רון" 669069
אחד הסרטים המרשימים ביותר של זמננו
רעידת אדמה
בכורה ארצית • שבוע 2 • 4.00—6.45—9.00

ירושלים „עדן" 223829
טוני סבטו · רובין מק דייויד
בתפקיד „המות" · בתפקיד „הכוח"
בקומדית התרפתקאות שובת הלבבות
„עוד תתעשר אצלי"
בכורה ארצית • שבוע 2 • 4.30—7.30—9.30

ירושלים „רון" 234704
(ציון בבחיין)
חויה קולנועית תוססת ומצלמת
שלמה שמגר „יד. אחרונות"
„המרוץ לצמרת של דודי קרביץ"
✱ ריצ׳ארד דרייפוס
בכורה ארצית • שבוע 2
4.00, 7.30, 9.30

בערים אחרות

אשדוד	נתניה	לוד
„אשדור" „דצמבר החם" ✱ סידני פואטייה	„אסתר" „ג׳ורי" רגיש ונוגע ללב	„גוה דוד" „פרא" גברים קוראים לו פרא נשים קוראות לו כל הזמן

סרטי גלובוס את האחים אלה בע״מ
משרד הרשת:
תל־אביב, רח׳ אלנבי 32, טל. 51544-5-6

יין חנם ללא הגבלה!
ב„פונדק ג׳ניפה"
לכל מנת גבינות (22 ל״י לנפש)
פתוח מ־9 בערב עד 1 בלילה
דיזנגוף 269, טלפון 446611

השתתף במבצע המיליון „מעריב" ו„תדיראן"

בית הצנחן רמת־גן
(רחוב רוקח כניסה דרך אבא הלל מספר 155, לפני שילוס)

במוצאי־שבת — 10.5.75
ערב ותוכנית קרקסית וריקודים
1. הבאלף שומי דיאבולו
2. השימנסה ג׳וני לנסלון
3. המערב הפרוע — צמד דואו בלאני באקרובטיקה חריקת סכינים במטרות חיות
4. גבי לו ונחשים עקיים בריקודים אכסוטיים
ריקודים לצלילי **להקת „הצעירים"**
ע״י המיקרופון הזמרת שרית
למעוניינים — דיסקוטק

אגודת הסטודנטים אוניברסיטת ת״א
מועדון בר־מינן

היום, יום ו׳ 9.5.75
החל משעה 21.00
ריקודים לצלילי תזמורת
„עונות השנה"
בהצגת:
שייקה אופיר
★
מחר, מוצ״ש מ־20.30
ריקודי עם ועמים
בהדרכת משה תלם
בשעה 22.00
דיסקוטק
★
באודיטוריום ברישיה
היום, יום ו׳
בשעות 22.00, 24.00
סרט מעולה
★
מחר, מוצ״ש ב־21.00
סרט מעולה

שבוע 3 בקולנוע **גורדון** ת״א
הזמרת האמריקאית המפורסמת
אנה מופן
סילויה
אמריק קלמן
5 — 7 — 9
מוצאי־שבת 8 — 10

אולמי גל
ידי אליתר
ליד ביכוב „גליות"
ערב ריקודים
בכל מוצאי־שבת
תכנית בידורית
אופירה גלוסקא
והתזמורת „הפסגות" הגרולות הרשים

מועדון קולנוע „הוד"
דיזנגוף 101 טל. 226226
הערב בשעה 10 בלבד
סרט המתח של אדגר אלן פו
„העורב"
✱ פיטר לורה
✱ בוריס קרלוף

מועדון קולנוע **רמת אביב**
שרשי חצות
הלילה ב־10 ובחצות
„חמים וטעים"
מרילין מונרו, טוני קרטיס
ג׳ק למון

סטירת לחי
לינו ונטורה איזבל אדג׳אני
אני ג׳ירארדו
סרט הקופה מס׳ 1 בצרפת!
סרט שעושה לך טוב על הלב
שבוע 2 · מנגנת בכורה ארצית · קולנוע „מאר" ת״א · 4.30, 7.30, 9.30

השבוע בבתי הקולנוע

תל־אביב
במוצאי שבת: 7.30, 9.30
ימי חול: 4.30, 7.30, 9.30

חיפה
במוצאי שבת: 6.45, 9.00
ימי חול: 4.00, 6.45, 9.00

ירושלים
במוצאי שבת: 7.30, 9.30
ימי חול: 4.00, 7.00, 9.00

רמלה · **לוד** (בשעות: 7.30, 9.30) · **ראשון־לציון** (בשעה: 7.00, 9.00) · **נס־ציונה** · **רחובות** (בשעות: 7.30, 9.45) · **אשדוד** (בשעות: 7.30, 9.30) · **קרית מלאכי** (בשעות: 7.15, 9.30) · **אשקלון** · **רמת־גן גבעתיים** (בשעות: 7.30, 9.30) · **קרית אונו** · **שדרות**

עכו · **קרית־שמונה** · **פרדס־חנה** · **חדרה** · **נתניה** · **הרצליה** · **רעננה** · **כפר־סבא** · **פתח־תקוה**

יפו · **בת־ים** (בשעות: 7.30, 9.30) · **חולון** (בשעות: 7.30, 9.30)

קולנוע **כינרת**
ת״א, אבן גבירול 30
עמק הבובות
עפ״י רב המכר הגדול

חבורה דתיים וסטודנטים
במוצ״ש כ״ט אייר 10.5.75 משעה 20.45
ערב בידור באולם רח׳ קפלן 10, ת״א
להקת הפופולים
בתכניתם
„נער והתנערי"
ו„בריה, הם טובים!"
ריקודים ומסורת הדולפינים

מועדון „פריז"
הלילה 12—18
מלון „דן" טל. 236605
✱ פול ניומן
✱ ג׳ון וודוורד
✱ אורסון וולס
„חוות קיץ"
בצבעים

מועדון סינמסנטר

סינמה 1 · הערב בשעות 10—12
סינמה 2 · הערב בשעות 10—12
„מרכבות האלים"
„המונקטי"

תל־אביב, יונה הנביא 2, טל. 579952

פיאנו—תה—אסטון „קינג" מארח את התצוה „תחביביה של בתולה" מאת אנה נובאק
מה מתרחש בין גבר לאשה הנלכדים במשך לילה בתא טלפון.
הזמר גבי קריספין יעניק את הערב בשירים מלב ללב.
אוירה אינטימית ✱ ריקודים עד לשעות הקטנות ✱ כדאי להזמין מקומות מראש
„קינג" טל. 861880

עוגן · בידור · מופע

זה הכל בינתיים

שחקני החאן מציגים

אהבה אשונה

משה איש גרוטס

שובית צפיר

كذا من الاصل

האם תעדיף חיקויים זולים וכמלאי חסרונות על LEGO® אמיתי?

לפניך טבלת השוואה בעזרתה תוכל להבחין בין לגו אמיתי לחיקוי זול.
זכור! אין תחליף ללגו אמיתי וודא שסמל LEGO המקורי נמצא על המוצר שבכוונתך לרכוש.

LEGO לֶגו אמיתי

1. איכות
"לגו" אמיתי מיוצר מחומר פלסטי מלא וקשיח (A.B.S) שהוא מן המעולים ביותר ומשמש גם לתעשיית המטוסים והעשיית האלקטרוניקה. (אין פלא שמחירו פי ארבעה מפוליסטירן).

2. עמידות
"לגו" אמיתי אינו נשחק, בלתי שביר, מחזיק מעמד לשנים ארוכות והינו ההשקעה המשתלמת ביותר.

3. אמינות
ה"לגו" אמיתי בונה הילד בבנים חזקים ואמינים. הטכניקה המיוחדת לפיה מיוצרות אבני "לגו" מאפשרת ללבנים להצמד צמודות לשניה בכל נקודה ובכל פינה ואפילו בקצוות. ההתאמה בין הלבנים מדויקת ב — 100%.

4. יצירתיות
"לגו" אמיתי הינו צעצוע המעולה והפופולרי ביותר בעולם וזכה בפרסים אין ספור על התפקיד החשוב שהוא ממלא בפיתוח עולמו היוצר של הילד.

5. שיטתיות
"לגו" אמיתי מעניק לילד אפשרויות בניה אין סופיות מאחר והלבנים נצמדות היטב האחת לשניה בכל מצב וכן משום המבחר העצום של דגמים, תוספות וחלקים המתווספים באופן שיטתי מידי שנה ושנה.

6. חינוך
"לגו" היא שיטת משחק מחנכת ויצירתית שפותחה בדנמרק ע"י צוותות מחנכים ומדענים. כבר מגיל 18 חודש יכול כל פעוט ילד ליצור ולבנות בלבני "לגו דופלו". המהווים בסיס לאוסף לגו של הילד הגדל. בגיל 3 שנים בערך יכול הילד לשחק עם לבני "לגו" רגילות המתחברות בנקל עם לבני ה"דופלו". כל צעצוע "לגו" חדש שיקבל בעתיד יוכל להצטרף בקלות למעגל צעצועי "לגו" הקיים.

7. סיפוק והנאה
הילדים דורשים "לגו" אמיתי שים לב לכן, בעת הקניה לסמל LEGO המופיע על האריזה ועל כל פריט וחלק של הצעצוע דבר שיבטיח לילדיך הנאה מלאה ולך סיפוק והנאה.

חיקויים זולים ומלאי חסרונות

1. החיקוי מיוצר מחומר פלסטי זול ושביר (פוליסטירן וכדומה) המתאים לייצור גביעי שמנת, לבן וכו'.

2. החיקויים הזולים אינם מחזיקים מעמד, הם נשברים ונשחקים בקלות ולאחר השבירה מהווים סכנה לילד ולסביבתו.

3. החיקוי הוא מוצר גרוע ובלתי מדויק. הלבנים אינן נצמדות היטב אחת לשניה ובוודאי שלא בקצוות. המבנה הנבנה מהם מתפרק ברוב המקרים כבנין קלפים, תופעה המתסכלת את הילד, מוציאה ממנו את חדוות היצירה ופוגעת בבטחונו העצמי.

4. החיקויים הזולים לא נקלטו בשווקי העולם ואפילו לא בארצות מוצאם.

5. החיקויים הזולים מתסכלים את הילד בגלל אפשרויות ההרכבה הדלות והבלתי אמינות וכן בגלל מבחר החלקים הדל והמצומצם.

6. החיקויים הזולים הם אוסף לבנים שאין מאחוריהם שיטה דידקטית.

7. הילדים דורשים "לגו" אמיתי, הבל יהיה לכן, אם לא תשים לב בעת הקניה לסמל LEGO המופיע על האריזה ועל כל פריט וחלק של הצעצוע, אל תעמוד מבויש בפני הילדים כשיגלו שהצעצוע שהבאת להם אינו "לגו" אמיתי. אל תגרום להם אכזבה ותיסכול בראותם את המבנה שבנו בחדווה מתמוטט כמגדל קלפים.

החיקוי

שני שירים

בלונים

מעריב ספרות • אמנות • ביקורת

דו"ח של שמחה

מאת
משה שמיר

ראובן בן־יוסף, כתים ואוהבים, ספרית בקור, אגודת הסופרים ליד „מסדה", רמת גן, תשל"ד, 111 ע'.

„...בעוד החייב עצמם
אדירים ופירושם לקפוץ ולצלול
בתהום האפלה סביב לובן האי,
ולא המתים יצללו בה, רק אני"
(ראובן בן יוסף)

בשירה באמצים זו השתדלתי להיכנס כמתמחרכים כלובלה על פסק הלכה אשר [illegible] ביד. לא הרי [illegible] לי כסבסבנות על תהליכים, כאות לאיזה [illegible]. שם אני בגיע [illegible] אני מרגיש עצמי רשאי לצרף את [illegible] אל התיקה האירית־האינטימית. שירת ראובן בן־יוסף [illegible] לי הבאת רחנה והזכנית יותר מכל שירה אחרת המכתבה היום אצלנו, אבל אין [illegible] בלבה. [illegible] גם יודע [illegible].

יש אצלנו כמה משוררים שמשמעת שירית [illegible], כה כשכלית, שלשה בשירתם. אבל יש אצלנו עוד פחות משוררים כה [illegible], כה סבציבים, כה ספונטאניים, כי ראובן בן־יוסף. [illegible] — הי חיקות [illegible]. היא איננה מגבלת אותו, אלא מתנה לו [illegible] הצורנית הי [illegible] לירה סדירה איסורים והגבלות, אלא להפך — [illegible] המגידה לו לבטא בכל, המקפיצה אותו מעל לגבולות ותכנים, המביעה לגלות את כל המפלצה.

אם אנחנו בסופה התיקה, כי אנו עומדים בראשיתה של תקופה ניאו־קלאסית בשירתנו — אין לי ספק, כי ראובן בן־יוסף הוא היוצר המובהק, הבולט והמבשל ביותר בתקופה זו. אין כל ספק, בעיניי אחרים, כי שיריו הם הישגים [illegible] של עיצוב עולם הר [illegible], יודע עצמו, [illegible] בהכמה ובידיעה. זהו המצב של עולם זה — השמחה. בפעם הראשונה מזה זמן רב קלה בלב ספרותנו כעין כה סוהר וכה חי של שמחה שלימה, שמחת חיים ושמחת אהבה, שמחת שירה ושמחת הוויה. אין אני מדבר על הבחינה הפילוסופית של שירת ראובן בן־יוסף, שבה גלים גם מוטיבים שאין סימנם שמחה — מוות, זיקנה, מלחמה — אלא מדבר אני על המוזיקה הצורנית במשמעותה העמוקה והר קובעת ביותר: שמירת הבוהד בכל העולם הישנו לאפשרויות הביטוי. כאן שבועה וכבר־

ראובן בן־יוסף

בעת השמחה בעצם התשובה החיובית על האתגר של המציאות: „שמח אני — על כן הנני, הנני — על כן שמח אני". המציאותי אינו מתכסל את המשהו ואינו מבין אותו. ועל כן אין הוא צריך להתחבק מפניו ולגנות להקיפו (כמו לקודה גם למשוררים טובים כמו חיים גורי או ס. כרמי). באותה מידה אין הפיט־בטאוהו או המצבי־לבמבאותו — רגשנות, הפילה, הקוזת — השוד בעיניו כ־ בלהי־קיים, ועל כן אין הוא צריך להראות בתוסר הגם המליס של המציאות, כדי להרגיש כי אינו בניגוד באמת (כמו שקודה גם למשוררים טובים כמו כאיר ויזלטיר). לאפיתו של דבר, קודה אצל בן־יוסף מקרה אופייני של שירה קלאסית: ההבדלה בין הבחינה הצורית והבחינה התימאטית נעשית קשה יותר ויותר. המסביבה והקלות של הביטוי הן כה גמורות, כה אורגאניות — עד כי אינך מתפתה אפילו להפריד לבדוק איפה כאן האלמנט של המבנה, כיצד בנוי כאן החרוז, מה טיבה של הפיזאפוניה והיכן חבוי הסמל. זה פתאם נראה ביותר, כביש, מבש מגוחך — להתחיל לצבור בעריכה של פניכים, כדי להפס את זוית־ההיתוך על הכוכבות.

מי שירצה, בין שהוא תלמיד צעיר ובין שהוא פרופסור כוזקן, יוכל לעשות כאן פס־טיבל על מחקרי „פרוסודיה". אפשר לכתוב, אם רוצים, לכסיקון של הודה הצורות בספ־רות, לפי ספר שירים אחד של ראובן בן־יוסף — יחד עם זאת לא להבין דבר בקסם המיוחד שלו. אני מוכן להתערב, כי כל ה־ פרופסורים יתקשו את אחד ה„קתציטי" ה־ נהדרים ביותר בשירה זו — את ההפסקה בין צומת־ביטוי לצומת־ביטוי. כמו מאהב אגדי, המסוגל להטריף את דעת אהובתו במשפט אהבה שהוא, בהשמטות של צינון, בכמבצע התרוקות. בכמבצע הפסקת־נשימה (= נשיקה) — יהיב ראובן בן־יוסף להגמיך את המון, להוליך את קוראו בדרך הנראית פישורה לגמרי — עד שפתאם בא המנע הבהיים של איזו הבלהת־דימוי, של מה ש־ אני קורא „צומת־ביטוי" — ומגע זה מעביר בקורא רטט, כשם שהוא מחזיר את הרטט אחורה, אל המלים הסודרות שחלפו. פתאומיות זו, שהיא כולה בתחום הביטוי הצורה — והיא־היא פתאומיות השבתה, כמותה — היא שמורה למעמיקי־הקשב.

*

ראובן בן־יוסף פרסם עד כה ספרי שירה דקים אותם גרוכקן לא עבה אחד — אבל בספר שלפנינו הגיעו סגולותיו לידי גילוי מלא. המשורר הוא עתה במלוא כוחו, וקולו

מגיע אל תל־האויר שלנו, המלא מלמולים ובגיחות ולחישות־שרף — את התרועה המצ־ צת הנבצית של המשורר כגלב. ראובן בן־יוסף מקים בתוכנו יורש לשלמה של שיר השירים. זו היא משפחת־השיר שלו, כאן שורשיו (אבל, סטודנטים־לספרות, אנא! אל תרוצו אל הקונקורדנציות שלכם. אין כאן שום „סנטיניר" ושום „עפר איילים". יש מר־ באה אחת מסיר השירים, בפתיחה הפואימה „עזה כמות", היא כולה על דרך האירוניה המרה והנוקבת). אכן, טוב לקחת ספר עברי בימים אלה, ולהריח את ריח השירה הבצחית עולה ממנו, השירה כמשולת החיים והנהיגתם. זוית־המבט שלה היא בעלת מיקוד אידיאלי: לא רחוק־מדי עד כי לא יידאה הפרט הקטן, לא קרוב־מדי עד כי לא ייראו התריב והר שמש. המסגרת היא — תיתוך הזהב. הריתמוס — אלגרו. הסולם — מאבירי. הליימ־ מוטיב — תהילה לחיים. משפחתו של ראובן בן־יוסף פורחת על פני כל ספרויות העולם, והרבה קרובים לה בשירה הקלאסית המעט־ בית: תיאוקריטוס ומאליאגר, הוראציוס וקאר טולוס, גיטה, פושקין ורוברט פרוסט. אצלנו אבותיו של ראובן בן־יוסף הם משורדי בית מלכות שלמה: אבן גבירול והרמב"ל, בייכ"ל ושרניחובסקי. וזה האחרון יותר מכל, בלי שהמשורר מודע לכך, אולי.

אם אומר, כי ראובן בן־יוסף התזיר אל מרכז שירתנו את שיר האהבה, את השור האירוטי, את ההמנון לאשה — לא אל ה„נושא" אתכוון. בנושא זה מתעסקים אצלנו הכל. אלא עוסקים בו אצלנו בכבס עקום ובצורה, בביטוי נבוך ועבור, בהיסטריה פר־ ברטית מזה או בחולשת־דעת איכפוסטית מ־ זו. מה שמחזיר לנו ראובן בן־יוסף, הוא את האהבה הישירה, הפשוטה, הגלויה, הי־ יסודית. המעניין הוא, שאת השהור, את ה־ עדינות ואף את המהימנות של הרגש העמוק והלוהט שלו הוא משיג על ידי כך שהוא מגיש לנו אותו מתוך השכר. זו נקודת־המבט הנוספת, המעניקה להוויה את מימד־העומק שלה. זו נקודה המבט הנוספת שבצורה גוטלה החכמה את קצה־התוק שלה בין המושכים והגעגעים. זו היא התבונה המעניקה לשירים את צביונם הקלאסי.

בקצה השני של קשת האהבה הגדולה והרחבה של ראובן בן יוסף שוכנת האהבה לארץ, שוכנת תחושת השייכות למקום. לאנ־ שים, לעם. שוב: הנושא? — ריבון העול־ מים, איך חיללוהו משני הצדדים, המהללים והמקללים! אבל כאן פועל שוב הקסם של הדיבור החסכני המאופק, הצורה המלוטשת, קורטוב ההומור, והבהק הגהר מאהבות אח־ רות (לאשה, לבן, לטבע) — התוצאה היא מחזור צלול של שירים, „ציוניים" שדור שלמר סקי־אלתרמן לא היה מסוגל לכתוב כמותם (או היה מגלגל בהיתכא אל הסוף השביעי שבגעגוע) ואילו הדורות שאחריו בושו בהם יותר ויותר, דור אחר דור. מי מסוגל אצלנו להורוז היום „גואל" ו„ישראל" או לומר פסוק: „על ילדי אבן בריב לישראל" — בלי להסתבן בהלולמות מכל צד ומכל עבר? — אבל ראו־ בן בן־יוסף עושה זאת ועובר בשלום, אף יותר מכן: הוא מצליח להטביע בנו תחושה של כנות שקטה ומבוררת, מקבלת־עול — ההודיה. בגלל סגולתו הצורנית האופיינית: החוזק השפוך על הדברים, חכמת ההתבוננות בנוי. צריך לקרוא את השירים „מקורות ה־ מסבים" (ע' 32), „מכתבים" (ע' 33) — כדי להאמין שאפשרי שיר כה דיבורי, כה צנוע —

על מצבה של השירה

מאמר אחרון בסדרה

ועם זאת כה תקיף, כה קלאסי, על גימא שהוא כבעם גיאו־עתונות.

*

הראשון, כי דבר אחד לבחות לא אכלית לעשותו בבאמר זה בשום פנים ואופן — להביא הנבאות או מובאות משירים. שירין של ראובן בן־יוסף הם אורגאניים. אין הם אותם יצורי פלאסטיק סינתטיים, המורכבים מראש כתוליה־חוליה, כדי שאפשר יהיה לשלוף כתם מובאות רבות־משמעות. אלה הם שירים יפים להפליא, שאותה מתחיל קורא שורה ואינך יכול להפסיק עד תום השיר, ואתה קורא שיר ואינך יכול להפסיק עד תום הספר. אחד כקורי האוסף הקלאסיים המובהקים שלו הוא, אפוא, זה: האחדה הרציפה והקר לחת על השירים.

קו אופי שני, המחזק בי את הזיקה אל הקלאסי — הוא היכולת לעסוק בחומר ספרד־ תי, בלי שטעם הטל של „ליטראריות" יתגנב אל בין השורות. שני שירים מוקדש בן יוסף למשוררים עבריים — האחד בסימן ביאליק, „לזכור בשם ביאליק" (ע' 13) האחד בסימן ביכיל, וכנו „ביכיליי" (ע' 50) — והשירים שרויים בשני הקטבים של שירת בן־יוסף, הראשון בקטב האהבה, השני בקוטב השירה. הציר הקושרם זה לזה — השמחה, ועל הכל מרוקח השחוק. שני שירים מופלאים, מודר־ ניים באה, כבעם ניאו־ריאליסטיים — ועם זאת קלאסיים בצורתם ובמהותם.

השיר „לזכור בשם ביאליק" הוא, כאמור, בקטב האהבה. יש בו אהבה לעולם, לטבע, לבת ולבן, לילדות וליופיה ולתלוליותיה, ובעל לכל: אהבה לזכר האב יוסף, שדמותו קיימת בכל מחזור השירים הפותח את הספר. ב־ התאפקות שכולה טוב־טעם אמתי, בשירות של הוגה גלוי־עיניים — מבדק המשורר תמונות אחרות, החל בהגיבה על שירו של ביאליק „אחר אחד ובאין ראה" ודרך תמונת ילדיו המשתוללים להם חופשיים ונעלמים של גבעה במולדת ועד המגוב־ביבר רחוקה, כשר הוא שוחה לבדו בים אפל. „בבוקר קר / ואפור בלי מהרהבים..." ורק אביו צופה בו מן החוף. ההבהבות מצטרפות בסוד הדוקן השירי, בוזנת נקודת־התבוננות ואופפת באהבה אחת את כל הנראה — ואנו מקבלים מאותו שירי חי ושמבע, שטם פרוטוקול רצבינואלי לא יוכל להתרות במהימנות: ביאליק המשורר הם אחרות אחת, ילדי ה־ משורר והמשורר הם אחרות אחת, אבי המשורר המשורר הם אחדות אחת, והיכרון ההווה הם אחרות אחת. והאהבה, לרבות מקורה השיאה האירוטיים, נעשית באופן זה לסוד אחדותו של הקיום האנושי, היא מחברת את הזמנים היא מבצירה את החיים.

אם את מאבקם של החיים במוות יכולה להכריע רק האהבה, הרי את מאבקו של המשורר במוות יכול להכריע רק השחוק. השיר על מיכל מלא רגש חיבה ורחמים לדמות רתוקה ואומללה זו של משורר עברי מימי ההשכלה — אבל נעימת השמור והלגלוג ה־ עצמי, העברות בו מתחילה ועד סוף היא המאפשרת לו להיות, בנצב ללבב בלי להיות סנטמי. השחוק הוא שחוק של חסר הרחמים, אף כי יש בו גם הרבה אכזריות של חכמה המסרבת להשאיר צביעי־רמיה על פני המצי־

(סוף בעמוד 37)

איר הורביץ

שני שירים

קָרוֹב אֶל הַחוֹל וְקָצוּר יַרְכְתֵי יָם
וְכָל הַקְּטַנִּים קָרְנוּ בִּמְתָגוֹת הַכֶּסֶף הַזּוֹמְקוֹת מִזָּמָה.
אֶז בְּרִיקָן רָאִיתִי אֲדָמָה רְקוּעָה כְּסַפִּיר־עַפְרֵי חֲשָׂכִים.
נִתְכָּךְ בִּיתוּרוֹת הָרְחָמִים רָאִיתִי אֶת מַרְאֵה הַקְּשָׁשִׁים בְּגֶבֶשׁ.
וְיָדַעְתִּי אֶת הַיָּם הָרוֹעֵשׁ בַּגְּחָלִים כְּאוֹתְךָ הַבְּרוּיִים בְּשׁוּלֵי הַתְּהוֹרָה.
אֶת רֹאשִׁי בְּבֹר הַסְּחָהִי וְהָיָה הַסֶּלַע לְרֹאשִׁי. אֲנִי
שָׁבַתִּי יָם לְרִגְעָה שָׁם אֶל דִּיקָן אַחֵר.

*

עֲנָנִים כְּקִנְאָה דוּגִיּוֹת עַל שְׂפַת גַּלִּים.
כְּלִי־זָהָב קְקוּפִים כְּגִיעֵי דָם זֶנֵי גִּנּוֹן כְּהַלְלִים
עֲנָנִים כְּרִבְבָה כִּמְפַתְּחוֹת לְרִבּוֹא בְּרִיחִים.
כִּשְׁעָרִים אֲסוּרִים בְּרִכְבֵי שֶׁל שׁוֹכְנִים.
יְלִינוּ פְּתוּחִים וְהֵם כִּמְפַתְּחוֹת בּוֹכִים.
נְחֹשֶׁת יְלִינוּ כְּלֵי־דָם צֶלִי כְּנוּרִים.
יְקוֹנֵן מְצוּלוֹת זְהַב עוֹגָבִים. יוֹנִים
תָּגוֹת וְהֶעִיד כְּנְעוּלִים. יְהַלְלוּ חֲלִילִים

בְּכִבְכֵי עֲנָנִים הֶעִיד נְעוּלָה בְּרִבּוֹא בְּרִיחִים.
כַּף־יָד לְמִקְנַת הַלָּה הָיְתָה כְּאוֹר חֲדָרִים חֲשֻׁכִים
וְקִנְאָה דוּגִיּוֹת עַל שְׂפַת גַּלִּים וְהֵם עֲנָנִים.
עֲנָנִים כְּכַפּוֹת־יָד אוֹחֲזוֹת מַפְתְּחוֹת שׁוֹכְנִים.
לְאָהוּב נְחֹשֶׁת כִּתְדַפְּקִים כְּבוֹכִים. מַפְתְּחוֹת גּוֹלִים
בְּאֹשֶׁר אוֹר בְּרִיחִים כְּמַפְתְּחוֹת הֵיכָלִים
יְלִינוּ כְּאוֹר אָסוּף סְדוּרִים. עִיר מְנֻעוֹלָה

בְּסִבְכֵי עֲנָנִים וְקִנְאָה דוּגִיּוֹת עַל שְׂפַת גַּלִּים.
עֲנָנִים בְּזָהָב כְּמַפְתֵּחַ אֶחָד לְרִבּוֹא בְּרִיחִים סְדוּרִים.
רִבּוֹא בְּרִיחִים בְּרִכְבֵי שֶׁל שׁוֹכְנִים אֲסוּרִים
וְאוֹר שְׁעָרִים יָלִין לְאֶחָד מְרִבּוֹא בְּרִיחִים
וְהָרִבּוֹא אֶחָד הַבְּרִיחִים לְרִבָּה לְאַהֲבָה
וְאִיר־כְּנַעַר כְּלֵי־זָהָב שְׁקוּפִים כְּבָבָה

וְקִנְאָה דוּגִיּוֹת בִּמְאֲנֵי גַּלִּים
כְּנוּסִים לְמִסְף קוֹלֵךְ אֶל אֵין
וְעוֹלְבִי יוֹדֵעַ אִי יִבְקַע שׁוֹשָׁן
וְהַשּׁוֹשָׁן חֲלַל־פָּנִים יְהָרָה הַמַּיִם. בְּבִקְעַת בּוֹלִים
בְּאֹשֶׁר רְכֻבַּת מַפְתְּחוֹת לְרִבּוֹא בְּרִיחִים. נְעוּלִים
[illegible]
[illegible]
וְהַמַּיִם. [illegible] וְשׁוֹב עוֹמְדִים.

קדיה מולודובסקי

מאת
י. ח. בילצקי

[illegible] לשירתה של קדיה מולודובסקי עם הראשונים „והמוזיקע בעכס („לי־ טוך") ו„דזיקה גאס („רחוב דזיקה"). עם פריידקה קאבאריי דרך כל [illegible] אלים, בתי הסוהר, באבקים לעולם [illegible] שירי ירושלים. משירה הראשונים „אייגנס", קיוב 1919, כתב העת של

תבורת משוררים יהודים באוקראינה, דרך אודיסה, בה עשתה קדיה כגננת עבריה, דרך פולין וארצות־הברית וישראל — כצעוד של דור יהודי על עליותיו וירידותיו, בעתליך עם סביבה זרה, עוינת וכיסופיו לירושלים. קדיה היתה בשירת יידיש גם תקוה וגם דמעה שקטה, גם חיוך עצוב וגם עליזות מתרוננת. משוררת לאדם הבוגר ולילד, אסמה לתרמילה את המבתות, את הדורות הקודמים ופתחה שער רחב לדורה, לנוער הגולה, לנבא מוסרי לחם ולצבא מורדים ולוחמים. לא רב המרחק בשירתה בין ה„צאינה וראינה" והסידור הפתוח לבין דמויותיה — פריידקה ושייבל קאבאריי, דמויות המבטות לתת פתרון לעולם הדכא וכיות ושולל חופש. „כאם א שטיין און גיב א וואריף, / צי אין שכאם, / צי אין וואריף / הז ער זאל גים בלייבן ליגן / כיעבערער גפואגט א ליגן, / און דערויבער שכמכן

הגלגמת איבער שמעכלאך און העלישער, / און דערייבער הולדע חיות רייםן שפעכלאך און פעלזן („אבן כל הרוק ביה, / אבנ לעיר האם לכבר — בכל אשר נפול תפול / שם שקר הבר מ. / ולפיכך שבים שלות על עיירה על יעיהה. / ולפיכך היהי רעה הרעה / שיה הבעות בברוב") היא קדיה יצאה בשיר, משה ותורוה להיאבק נגד השקר, נגד הזוית הרעות הסורעות.

חן מיוחד לשירתה של קדיה, חן של אשה חכמה חוינית. האירוניה הדקה הפקוחה — זו מצלהה העליונה. התום הפנימי של כל שורה כבש, כי על כן לא חישתה את עולם הנסתר. את עולם הגולה הפשה ובכאות את ילדי מברדה בורשה, את השהולאך הבריליך, את קירות בית־הספר היהודי בתוכו גדל יהודי אוהב עמו, את הפועל שהאדם היהודי לכבר פרקי עבר וגלה פנים הרעות, המבור בבית היוצר של דורות חדוה.

קדיה מולודובסקי

קדיה מצאה מסילות ללב הקורא היהודי הטוב. כי על כן מיזגה בדבריה את התבונה ואת הרגש, ומילאה את שורותיה רוח חיים. לא בדברי כיבושין באה. לא בשירה — שהיא תכלית בפני עצמה, כי אם בבשורת חיים, בזמירות שמבנטון היתה: ללכד צווחא יהודית ליצירה שופעת. לא ריסנה, לא קינ־ רנה — עולם ומלואו ראו עיניה היוצרות. היתה תקופה וקדיה הקשיבה למרש ה־ נבלים הקרועות. בעינים צנומות הקשיבה, בפל רינותה והכמתה — ואת המרש הזה הביאה לרחוב היהודי הסואן, כיתפגית בין יתפים. היא נשאה את כאב הולות של הבית היהודי בגולה, המחפש את הגב, הנושא את יומו הכבד בחריקת שינים. שירתה של קד־ יה בנויה על דרך הדר־שיח עם הנולנים. היה בה מיסוד הגעש הסער, ועם זאת — מיסוד האור החולם.

בספרה „איין לאבד פון מיין געביינדי" („ב־ ארץ עקבותיי") מהלל שיר החורבן המקורב: „מיזרא אונעם — אזא וויינער אין א שלעכעטער, / אין קיין חיבט אין ניטגעא, / און גיבטנא קיין גנלעכטנט" („איזה עצב רחוק היתום, וזוה איננו הצדק איננו"). נזכרת היא בדוד בגיה, בזכרונות ילדות. בעיירתה אי שם בפולסיה — אולם הזכרון עוד מב־ ביר את הצבע המיותרים ערוכים לשירה שנוף האילן הבודד שולט בה.

עם החורבן שרה קדיה את שיר היהדות שעלתה על המוקד. המלך דוד נשאר לבדו. בקשתה של המשוררת: אל תנוח, בחר לך עם אחר לעת עתה. עייפים אנו ממוות וכ־ ליון. אין לנו יותר דם להיות הקרבן. אין אנו רוצים יותר לשאת את העול הכבד של עם נבחר. בקינותיה של קדיה על החורבן מצויים ציורים פיוטיים הלקוחים מאוצרנו הישן, תיאורים וקצב שירי התפכים את שירת החורבן שלה למיוחדת במינה בין כל משוררי יידיש. שירה: „א בריוו צו אליהו הנביאי" (אגרת לאליהו הנביא) היא אחת התעודות השיריות החזקות, שיר יחוד ה־ מכלכל את כל הצער והיאוש אשר שאג מ־ מעמקי כעמקינו בין חומות הגיטו.

באשר אבדה התקוה למשוררת ואין למי לפנות, פונה קדיה לזקן המבשרים, לאליהו הנביא. אותה הברית שנכרתה בימי נעוריה עם המבשר — נבגדה. אליהו הנביא לא בא לילדי הגיטו להביא בשורת גאולה ותנחומים. לא היתה לו קפיצת הדרך: בגיא־הצער, בבית השבר הגדול הוא לא הגיע. כשתרגולי נאצים השתוללו. קול צחוק של ילד לא בא אליו. מכוסם הוא לא שתה. „כמה הגבורה הזהר — מצווה המשוררת על אליהו הנביא. פעם שרה קדיה: „כל התלוכות לשבשיו. עם ה־ חורבן: כל המבטים ליהודים שהלכו בדרכי המוות. בעולם יהודי הרוס עגנו דבריה ה־ אחורונים, ובעולם יהודי הבונה מחדש את מולדתו — התמשך שירה היפה, שירה על ירושלים.

בארצות הברית מתה משוררת יהודית גדולה והעתון העברי במולדת אף לא רשם בספרים כי קדיה מולודובסקי מתה.

שנת הי81 לחייה נפטרה בארצות־הברית המשוררת קדיה מולודובסקי. [illegible] בדצמבר 1884 בקרטוז־ברזה. [illegible]

חינוכה — עברי. למדה ב„חדר מתוק", לאחר מכן — בקורסים העבריים [illegible] בוארשה, ואף עשתה כמה שנים [illegible] כגננת עברית. בשנות העשרים [illegible] לוארשה, בימים כשאנשי ה„כאלי־ טרע" — פרץ מארקיש, מלך רוויטש, א.צ. גרינברג כבשו בשיריהם הרחוב היהודי והכניסו את היסוד [illegible] האקספרסיוניסטי והפוטוריסטי לשירת [illegible], ובאמנותה — כתב הכרה [illegible] האימפרסיוניסטים — דוד ברגלסון.

ב־1935 הגיעה לארצות הברית ו[illegible] את הרומן בצורת יומן מ„לוב־ עד ניו־יורק". ב־1943 יסדה את ירחון „סביבה", אשר ניכו את מיטב [illegible] ספרות יידיש באמריקה וכל תפוצות ישראל. ב־1950 עד 1952 עשתה בישראל וערכה ירחון „חיים" (בית). שהותה בישראל הולידה שירי מולדת שזכו להדים רבים. חזרה לאמריקה, חידשה את הוצאת „סביבה" והיתה נותנת בכל מערכות היצירה של יהדות אמריקה. מספריה: „חשוונדיקע נעכט" (לילות חשוון) „דזיקע גאס" (רחוב דזיקה), שירי ילדים „מעען שיכעלעך אוועק" (יוצא מלים לשוסס); לאחר השואה: „דער מלך דוד איז געבליבן" (המלך דוד נותר לבדו), „אלע פענסטער צו דער אוי" (כל החלונות — לשמש), „ליכט פון דארנבוים" (אור מהסנה) „ירושלים" (תורגם לעברית ע"י מ. סבר), שירי ילדים „מארציפאנעס", ספר סיפורים: „א שטוב מיט זיבן פענצטער" (בית עם שבעה חלונות) כן תורגמו שירי הילדים שלה לעברית ע"י סובי חמשר־ רים העברים בספר — „פתחו את ה־ שער".

אברהם חלפי

יום של דגלים

יוֹם שֶׁל דְּגָלִים בַּשֶּׁמֶשׁ
וֵאלֹהִים מְחַבֵּק יְלָדִים
הוּא מְחַבְּקָם בְּהַרְבֵּה אַהֲבַת אָדָם

הוּא אֵינֶנּוּ יָכוֹל בִּלְעֲדֵי
יְלָדִים
וְזוֹגֵל אֶת נִשְׁקוֹ לִכְבוֹדָם

כּוֹתְתוֹ לְכַנְפֵי מַלְאָכִים
עֶלְיוֹנִים
כִּמְלָכִים

הוּא אֵינֶנּוּ יָכוֹל בִּלְעֲדֵי
יְלָדִים
אִם וְהֶסְכַּמְתֶּם אִם יְהוּדִים

יוֹם שֶׁל דְּגָלִים הַרְבֵּה בַּשֶּׁמֶשׁ
וְשֶׁל יְלָדִים

אנו חוזרים ומדפיסים את שירו של אברהם חלפי, לאחר שבודפסתו בשבוע שעבר נפלה טעות מצערת.

סיפור קצר

הגענו הביתה. כעבור זמן מה באה סבתא לבקר אותנו. ילדתי יכבה על המדבר ושי־ חקה בשקט בבובה הקטנה שבאמבטיה ה־ קטנה. הצעתי לאבי כוס תה אך לתמהוני היא פנתה לבעלי ואמרה:

„אולי יש לכם קצת קוניאק צרפתי? פתאם יש לי רצון לשתות קצת קוניאק טובי".

היום, שהחל בציפיה מרגשת לאירוע מש־ מח, השתבש ללא תקנה, אך גרוע מכנו היה ליל הסיוטים שבא אחריו: סבתא מהלכת בקירקס על חבל גבוה וקופים אוכלים לה את האף, ציארלי צאפלין צונח ומת. הוא שתה הרבה מאד קוניאק צרפתי. אבא ואמא נכנסים למתיחות הנוספים לחם. בלונים כחו־ לים, אדומים, ירוקים וצהובים פורחים מפתח חנות הצעצועים ומתפוצצים באויר בלי הרף. כל זה מתרחש לקול תרועות צחוק אדירות של המון ילדים קטנים. כולם משוגעים.

„ותביסי, מכניסים אותו למטוס הוא מזיז את הרגלי".

„אולי הוא ימות בדרך", קבעה.

„לא, ילדה שלי, הוא לא ימות בדרך. החבר שלו, זה שלוסע אתו במטוס, יביא אותו הביתה וישכיב אותו במיטה. הוא ישן הכל יהיה בסדר", הבטחתי.

„מנין את יודעת שהוא לא ימות ז"

„כבר ראיתי אנשים ששתו יותר מדי והם לא מתו מזה".

„אמא, אבא היה פעם שיכור ז"

„כן. בהולש. וכלום לא קרה לו".

„ואת, היית שיכורה ז"

„כמובן, כמובן, ולא רק פעם ז"

„וסבתא ז"

„סבתא ז במה שסבתא היתה שיכורה". כה עז היה רצוני להרגיע את בתי עד שהפלגתי ללא מעצור: „סבתא בכל פעם שהיא שותה ו..." פתאם השתתקתי. לנגד עיני צצה תמונה מימי ילדותי: אמי, ותמיהה ועדינה להפליא, עורכת את השולחן בליל שבת, כשמעליו כמה גביעים ובקבוק יין אדום ומתוק — אליקנט.

אחרי כן כיבדתי אותה במנה צנקית של גלידה, ובעודה מלקקת הערותי שכנראה לה להתבונן בבוניות ולהחליט מה מתחשק לה לקבל ביום הולדתה.

כן, בצבעים קולינריים ובשוהד גם הצ־ לחתי לאושש את רוחה המדוכדכת. אך אותו יום כנראה נגזר עליו שיהיה עכור. כבר אברותי בלבי „הוע עבר", והנה לרגלינו מבש צנח לו איש כבד־גוף וראשו נחבל במרצפת הרחוב.

הילדה צרחה: „אמא, מה קרה לו ז"

לפני שהספקתי לומר „זה לא כלום, הוא התגולל על בנבה", הסבירה לה ופקה אחת חביבה:

„הוא שיכור".

„מה זה שיכור ז" ביקשה בתי לדעת.

„איש ששותה יותר מדי", הסברתי.

„מה הוא שותה, מיץ ז"

„לא, קוניאק או משהו כזה".

„אז עכשיו הוא מת ז"

„לא, מתוק, הוא לא מת".

„מנין את יודעת ז"

מבעד לצפור מראש. בתי שילמה אך לא נהנתה כלל לא.

ציארלי ציאפלין מדהה. נופל, מקבל מכה נוראית. הילדים צוחקים. ציארלי מתקן איזה ברז והמאם פורץ זרם כים שמרטיב אותו כולו. הילדים מתפקעים מצחוק. ציארלי פותח דלת לבבות, נתבט בה ומצנח צב דם. צהלה ושמחה. בהמולה הבחנתי במין ציחקק כאלך על שתי בתי אך קשה היה לה להעמיד פנים הוא השותקה. עד מורה אפילו החלה להצטער אלי, ובמוף הגרש היא פשוט פרצה בבכי. כשיצאנו לרחוב הסבירה: „ציארלי ציאפלין הולך על חבל גבוה, הוא לא יודע ללכת על חבל והוא יכול כל רגע ליפול. הקופים הקטנים מטפסים לו על הפנים ומכרסמים לו את האף שלו. כל הילדים צוחקים. מה הם משוגעים ז"

כדי לפסות את דעתה של התינוקת מ־ המראשית האנושית נכנסתי אתה לחנות צעצועים וקניתי לה בבה קטנטנת שבתוך אמבטיה קטנטנה. (לא, בלון לא קניתי לה. הפעם לא היו לי עצבים בשביל זה).

בלונים

מאת
מרים אורן

בלון הוא דבר נחמד אבל יש לו חסרון רציני: הוא מתפוצץ. וכשהוא מתפוצץ זה כמובן סוף העולם. לכן יש אמהות המסרבות לקנות לילדיהן בלונים. אני תמיד קניתי לילדי בלונים גדולים, צבעוניים, עליזים ו־ שבירי לבבות. וכל עוד אהיה אוסיף לקנות לילדים שאני אוהבת בלונים. בלי הבאות כשלמים בחיים.

מתוך עקביות לגישה הג"ל הלכתי עם בתי, בהיותה בבת שש, לסרט של ציארלי ציאפלין. כן, כדם קר, בודעת יפה לכך ש־ הבאת הילדה הזאת תהיה מהולה בעצב, לקחתי את בתי הרכה לראות את הצגת ה־ קומיקאי הגאוני. אודה מיד: הדברים התגלגלו

ד' דגב־פלדמן

[illegible]גלית

לנאור

פַּעַם שֶׁקָּשָׁה לְךָ וְעָזוּב
רַק לְקַבִּים
הַזֹּאת הַסּוֹבָה הַרְטֻבָּה.
[illegible] הַכֹּל
[illegible] בְּלַגְלִים.
[illegible] טְלַטְלִים.
[illegible] לְגֶשֶׁם הַזֶּה
[illegible] אֶת הַכֹּל וְחוֹבֵק
[illegible] לְאֶבֶן אֵינוֹ יָכוֹל.
[illegible] וְכָל פַּעַם
זֶה לְךָ וְעָזוּב
[illegible] מֵאֹתוֹ הַבְּנִים.

صكذا من الاصل

هكذا من الاصل

דאר אויר
מספרות העולם
מאת סינדבאד

הקימויות הארגנטינית והנוסטאלגיה הוולשית ✱ הפגנת סופרים בלונדון ✱ שבחים לרומאן אנגלי ראשון ✱ מיהו רופרט גילכרייסט? ✱ מחזאי צ'כי קורא תיגר ✱ ה„קומדי פראנסז" מחייה „מתן" בן 250 שנה ✱ מיטב יצירות-העולם — באיטלקית ✱ יהודי בתקופת הפאשיזם

בימים אלה יצא רומאן חדש מפרי עטו של ארנסטו סאבאטו, מגדולי המספרים הדרום אמריקניים בכלל והארגנטיניים בפרט. שם הרומאן: „אבדון המשחית". זהו שד האפוקאליפסה ועניינו של הספר, המהווה המשך לרומאן הקודם — „על גיבורים וקברים" — הוא הצד הקיומי של האדם הארגנטינאי, ובמיוחד תושב בואנוס איירס הבירה.

אחד הגיבורים הבולטים ברומאן, המשתרע על 530 עמודים, הוא סאבאטו עצמו. הרומאן אזל מן השוק לאחר ימים מספר, אף כי מהדורתו מנתה 40 אלף עותקים.

לא-מכבר חזר סאבאטו לארגנטינה מאיטליה. יש רגליים לסברה שסיפורו הראשון, „המנהרה", יוסרט בבימויו של בולוניני, הזכור לטוב על „רוקו ואחיו".

בורחאס וסאבאטו

אגב, סאבאטו השתתף לא-מכבר בעצרת המחאה של אנשי-הרוח נגד אונסקו שנערכה בפאריס, שהוא היה אחד ממארגניה. הסופר הארגנטיני הצהיר, כי אמנם יש למצוא פתרון לבעייה הפלשתינית, אולם יהא זה עיוות טראגי וחמור ביותר אם הפתרון יימצא על חשבון ישראל. החלטת אונסקו נגד ישראל מסוכנת במיוחד מפני שזהו ארגון שעיסוקו בחינוך, השכלה וקידום העמים, ודווקא הוא מוציא מתוכו את ישראל, אומה שתרומתה עצומה בנושאים אלה.

✱

יותר מ-300 סופרים בריטיים נאספו באחד רחובה בכיכר בלגרייב שבלונדון והפגינו נגד מיניסטר האמנויות הו' ג'נקינס, כשהם מניפים דגלים וכרזות מעשה ידיהם. באותו מקום נמצא משרדו של השר.

סיבת ההפגנה: הסופרים טוענים, כי ג'נקינס הפר את הבטחתו להעביר את „חוק השאלת הספרים הציבוריים", כלומר החוק שיבטיח לסופרים תשלום בעד ספריהם המושאלים בספריות ציבוריות.

בין המפגינים נראו אלילויות כגון, אליזאבת ג'יין הווארד, מלו פארקינס, אנתוניה פרייזר, פט דייליס, אנגוס וילסון, בריג'יד ברופי ו... ויליאם שייקספיר. זה האחרון — לא בפועל, כמובן, אלא בתמונה.

✱

סופרים בבריטניה אינם עוסקים, כמובן, רק בהפגנות. הם גם כותבים ספרים. הנה כי כן, בימים אלה הופיע הרומאן „ירוק, ירוק הוא העמק שלי שבשיר" מאת ריצ'ארד לואלין, וכל מי שהזיל אי פעם דמעה על הרומאן הראשון והמפורסם ביותר שחיבר — „מה ירוק היה העמק שלי", הידוע בתרגומו העברי כ„מה יפית עמק-נוהר" — ישמח לדעת, כי לאחר קרוב ל-40 שנה חזר היו מוראגן הביתה, לוולס. במרוצת שני רומאנים המוצעים בין הספר החדש לספר הראשון — וידועים הרבה פחות — עשה היו בפאטאגוניה שבדרום אמריקה, התעשר והזדקן, אך לעולם לא שכח את ארץ-מולדתו.

קשה לומר שהביקורת מתפעלת מן הספר הנוכחי, המתאר סיפור שב היו — לא בדיוק לעמק, אלא לביקתה שהיתה שייכת למשפחת אשתו הצעירה, סיס, וולשית-למחצה ואינדיאנית-למחצה. היו מגיע לשם מלא תקווה — ומתאכזב: הלאומנות הוולשית קרובה ללבו, אולם אינו יכול לקבל את האלימות הכרוכה בה, הבית שהוא מבקש לבנות מחדש ניתן להיות מוצף, סיס מתה, נערה המוענת שהיא דודנית שלו מגלה לו מן „הצבא האירי הרפובליקני" והאשה שהוא במעט מתאהב בה יוצאת מדעתה.

הרעיון להחזיר את היו לארץ אבותיו יש בו כדי לשובב את הלב, אולם צר שלואלין השמיט של העלילה כל כך הרבה היסטריות לא-מעניינות ודראמות לא-מהותיות. רק כשהוא מעלה זכרונות והוגה את זכר העמק האבוד ההוא, מתרומם הסיפור ודומה שהוא נוגע במשהו אמיתי. אף כותב באותה מסוה [illegible] שהיתה אופיינית לספר שהוציא לו שם.

אגב, לואלין ישב זמן לא-מבוטל באילת וחיבר שם ספר שופע חיבה לישראל.

✱

לעומת זאת מאירה הביקורת פנים לרומאן ראשון של סופר אנגלי בשם דומיניק קופר, „מתי חוזיך", שנושאו נקמת-דם קטלנית הבוחה בין שני זוגים באיי ההברידים שליד סקוטלאנד.

הרומאן זרוע מלכודות, אך קופר איננו נופל אף לא באחת מהן ואף לא לרגע הוא נופל ברומאנטיציזם או בחומרנות מביכה. הוא מבין את המקום שהוא כותב על-אודותיו, חש אותו לפני ולפנים ומיטיב לצייר את זיקת-הגומלין שבינו לבין יושביו.

האי, שבו מתרחשת עלילת „מתי חוזיך", לובש צביון של גוף פעיל ברומאן. מאחורי הסיפור הפשוט חש הקורא בדראמה עמוקה ורחבה יותר, במלחמה בין אב-טיפוסים מיתיים. קופר הצליח לתאר, באהבה, במרץ ובתחושה לירית עזה, עולם נוגע על יסודיו והגמוניו. הוא כשרון חשוב ומבטיח.

✱

לא פעם מבכרים סופרים פוריים לפרסם יצירות בפסידונים — אולי מפני שהם נבוכים כל כך לראות את שמם באותיות דפוס, אפילו כשהשם איננו שמם. באנגליה פורסם עתה רומאן ראשון מתוך טרילוגיה והשם החתום עליו הוא רופרט גילכרייסט, אך יודעי דבר לוחשים שהמחבר האמיתי הוא הסופר האמריקני [illegible].

הספר הראשון בין השלושה „דראגונארד" — השניים שיבואו בעקבותיו: „גאולה של גבעת דראגונארד" ו„בנותיו של דראגונארד" — עוטה גל של שמועות, אומרים שגילכרייסט הוא בן של משפחה בעלי מטעים ותיקה באיי ההודו המערבית — אבל, כאמור לעיל, יש המבטלים גירסה זאת מכל וכל.

המאכסימום שארנסט הכט מהוצאת „סובניר פרס" מוכן לומר הוא ש„רופרט גילכרייסט" הוא פסידונים. אבל הוא מוסיף שהבטיח למו"לים האמריקניים של הספר, כי בבואת החלק השלישי יציג את הסופר עצמו לפניהם ב„אי [illegible]" אשר באיי באהאמה. גם סוכנו של המחבר, דסמונד אליוט, מסרב לגלות את זהות הלקוח שלו. אבל הוא לא הכחיש, בחורף שנה מקיר וחסם שבפלורידה, כי רצה המקרה ובאותו בית מלון שבו התאכסן, נמצא אותה שעה גם [illegible].

המו"ל האמריקני, הוצאת „בנטם", כנראה מאמינה שגילכרייסט הוא [illegible], שכן היא היתה מוכנה לשלם קרוב לחצי מיליון דולאר בעד הזכויות לספרי-כיס, בעוד שהוצאת ספרי הכיס הבריטית „קורגי" שילמה 50 אלף לירות בעד הזכויות הללו בבריטניה.

✱

המחזאי הצ'כי ואצלאב האוול שיגר מכתב לסוכנות הידיעות הצ'כית ולכמה כתבים מערביים שבו האשים את המישטר בארצו בפעולה המושתתת על „פחד, שחיתות ואדישות", אך ציין, כי „המיכסה מתחיל להרקיב".

סוכנות הידיעות הצ'כית לא נתנה, כמובן, פירסום למכתב, אך הכתבים המערביים העבירו קטעים מתוכו לארצותיהם. האיגרת היתה מופנית למנהיג המפלגה הקומוניסטית הצ'כית גוסטאב הוסאק.

„המכונה יכולה להתפורר לפתע ולהעלם בן-לילה", כתב האוול במכתבו. המחבר, הידוע במחזותיו „מסיבת הגן" ו„התזכיר", קובע, כי הצורות האכזריות-יותר של הדיכוי הממלכתי אמנם הן נחלת העבר, אך המשפטים הפוליטיים לא נעלמו כמו בימי [illegible], בני-האדם שוב אינם יראים לחייהם, אולם הם חרדים לפרנסתם: הרופא המנתח עלול להישלח למיכרות ואילו את הפועל המקצועי אפשר תמיד להוריד בדרגה. כוחה של המשטרה החשאית לא נגרע וסוכניה חדרו לכל רובדי החברה: השליטים — פוסק המחזאי בן ה-39 — לא איכפת להם מה חושב האדם בינו לבינו כל עוד יביע בפומבי את תמיכתו במישטר. „השקר, הבגידה והגניבת-הדעת הם הסגולות הנרומזות של זמננו. שלמות-האופי והאמת מעוררות חשד ומסתכנות בעונשין".

מכתבו של האוול בא ימים מספר לאחר שהוסאק עלה חיבי בזו באלכסנדר דובצ'ק, מי שעמד בראש „האביב של פראג" לפני פלישת הסובייטים ועכשיו מועסק במינהל היערות של בראטיסלאבה, ו„הזמינו" לצאת לגלות. הוסאק הגיב על הפירסום בחו"ל של מכתב ששיגר דובצ'ק לפרלאמנט הצ'כי ובו הטיח האשמות כבדות במישטר הוסאק.

האוול נמנה עם חבורה של סופרים צ'כיים בעלי מעמד שתמכו בדובצ'ק והיה נשיא איגוד הסופרים הבלתי תלוי ב-1968, אך גורש מהמפלגה והועמד למישפט באוקטובר 1970. המשפט נדחה לזמן לא-קבוע.

✱

במשך 248 שנים נשכח המחזה „אי ה[illegible]" של מאריבו לכשלון חרוץ. עכשיו בא תיאטרון ה„קומדי פראנסז" והעלה אותו על במתו — בהצלחה רבה.

מאריבו

בצורתו המודפסת שעשע המחזה את טרקליני פאריס במרוצת האביב והקיץ של שנת 1727. מקובל היה לקרוא אותו בקול באזני האורחים. בספטמבר אותה שנה ניסתה ה„קומדי פראנסז" להציגו, אולם נבצר ממנה לעמוד בדרישות הבחורות שתבע בימויו של המחזה, הכשלון היה גמור. כתוצאה מכך הלכה לעולמה גם הפופולאריות של המחזה בטרקלינים — והוא נגנז למשך קרוב ל-250 שנה.

אולם הזמן לא העיב את ברק הסגינות של המחזה הנשכח, ששאב השראתו מ„מסעות גוליבר" ואולי מן „המכתבים הפרסיים" של מונטסקייה. הוא מתרחש באי שבו נקבע שיעור-הקומה הגופני של האדם על ידי בינתו. כל התושבים הם אנשים הגיוניים בעלי קומה נורמאלית. אך כשמגיעים לשם שכונה אירופאים, מצטמקת קומתם לממדים ליליפוטיים... בני האי מתרים איפוא לרפא את אורחיהם מדעותיהם הקדומות הילדותיות ולהניח להם לחזור לממדיהם המקוריים. רוב האורחים אמנם זוכים לכך, אך מתברר כי שניים — משורר ופילוסוף — הם מסרבים ללא-תקווה. סבורים שהפילוסוף הוא קאריקטורה של וולטר, אך בהצגה המחודשת דווקא המשורר מעלה על הדעת את [illegible] המפורסם.

✱

בשעה שכותבים על משבר הספרות, כוזבים, כי קיימת, לתורת הכל, דרך ליהנות מן הספרות: לקרוא, או יותר נכון לקרוא מחדש את כתביהם של סופרים מן העבר. כך חשב והאי [illegible] שהחליט לכנס בשלושה כרכים את [illegible] היצירות של העולם. שם הקובץ [illegible]: „הפרות העולמית: אנתולוגיה [illegible] סבסטים".

פראמפוליני, מתרגם וחוקר-ספרות [illegible] חיבר כבר לפני זה את הספר „ההיסטוריה האוניברסאלית של הספרות". האנתולוגיה מחולקת, כאמור, לשלושה כרכים. החלק הראשון מכיל מבחר מהספרות של סין, [illegible] הודו, ערב, פרס, התורכו-טאטארית; [illegible] השני הוקדש לספרויות של מצרים, ישראל, יוון, רומי, הנצרות הקדומה, הביזאנטית, הבינייים, הקלטית, האנגלו-סאכסית [illegible] לאגדות. כאן אפשר, כמובן, למצוא גם [illegible] קים מתוך „שיר השירים" בתרגום [illegible] מעולה, וכן פרקים מתוך ההפניות [illegible] דית וימי-הביניים; החלק השלישי [illegible] קטעים מתוך ספרויות צרפת, האיבריה, גרמניה, יבשת אירופה, אנגליה, [illegible] הברית, הספרויות הסלאביות ומזרח-אירופה (כלומר ליטא, לאטביה, פינלאנד, [illegible] הונגריה, רומניה, אלבניה, יוון החדשה).

מחבר האנתולוגיה דאג לעטר אותה בציורים נאים וברשימות ביאוגראפיות [illegible] במפתח שמות ועניינים. חבל — שרק [illegible] איטלקית.

✱

אוברדן רוסי הוא גיבור הספר „יהודי בתקופת הפאשיזם" פרי עטו של [illegible] פרשי, מדינאי ידוע באיטליה, שהופיע [illegible] רונה בארץ זו. אוברדן רוסי היה יהודי [illegible] של פאשיסט מהראשונים, השותף [illegible] מזרח אפריקה והתנהג בה בכבוד. [illegible] חזר לאיטליה עבד כעתונאי בעיר [illegible] המאורעות שהתרחשו אחר כך, כולל [illegible] הגזע, הפכו אותו לאנטי-פאשיסט [illegible] גם סוף טראגי. זהו תוכן הספר.

לואיג'י פרשי הוא אחד המדינאים [illegible] סים האוהב גם את העט. הוא כתב [illegible] חיבורים משפטיים, מסות היסטוריות, [illegible] מחזות שגיבוריהם הם [illegible] על איטליה בת-זמננו („איטליה הגולה"). שני סיפורים שרקעם היא איטליה הפאשיסטית. הראשון בזמן הנושא את השם „ג'ובינצה, ג'ובינצה..." (נעורים, נעורים) זכה להצלחה רבה. השני הוא „יהודי בתקופת הפאשיזם", שמנבאים לו הצלחה לא פחות מזו שזכה בה הסיפור הראשון.

בראיון עתונאי סיפר לואיג'י פרשי, שנים רבות קיננה בראשו המחשבה לכתוב סיפור על משפחה יהודית שנפגעה קשה יותר מכיוון שגם האמינה ולחמה למען הפאשיזם. הוא הודה, כי ישנם בספר יסודות אוטוביאוגראפיים, כלומר שהדמויות בו דומות במידה זו או אחרת לאנשים שהוא הכיר. אביו של אוברדן הוא יהודי שהתקף [illegible] ואחר כך [illegible] הכפלגה בבודנה. במציאות הכיר [illegible] יהודי באמיליה, שעשה אותם דברים.

ספרים חדשים
עיון ראשון

סיפורת

בדרך חזרה

ספרו השביעי של המחבר, הכותב אידיש. שניים מן הרומאנים הקודמים שלו — „בסערה" ו„בנבכי" — תורגמו לעברית והופיעו בישראל. הרומאן הנוכחי עוסק בסיפורי ימים עברו. (ר. ואקוליק, „אין חוצ אויף צוריק", הוצאת „המנורה", תל-אביב, תשל"ה, 248 עמ').

עיון ומחקר

האדם-האל

מחקר על דמותו הספרותית של האדם-האל החל במיתולוגיה היוונית וכלה ברומאן המודרני. פרק מיוחד במסה מוקדש ליהדותו של [illegible] ולסמליות מבנה ביצירותיו השונות. (רבקה שכטר, „האדם-האל", הוצאת „עכשיו", ירושלים, תשל"ה, 184 עמ').

שבחי א"י במקורות

לקט של שבחי הארץ מתוך חמישה חומשי התורה, על פי יותר ממאה פירושים לתורה, החל בתרגום אונקלוס וכלה בפירושים בני זמננו. הספר מסודר לפי פרשות השבוע, עם מפתח נושאים ורשימת המפרשים. (מ.מ. [illegible], „משבחי הארץ", הוצאת המחבר, תל-אביב, תשל"ה, 368 עמ').

ספר שאלות ותשובות

חיבוריהם של שני רבנים — אב ובנו — הכוללים שאלות ותשובות, חידושים בש"ס ופוסקים, המופיעים לראשונה בדפוס מכתב-יד שנשמר בידי המשפחה תקופה ארוכה. האב, ר' נתן לנדאו, היה אב"ד [illegible] והבן ר' שלמה זלמן היה דיין ומו"ץ בירושלים. („אבני קודש" מאת הגאון ר' נתן [illegible] והגאון ר' שלמה זלמן [illegible], הוצאת מוסד הרב קוק, ירושלים, תשל"ה, 216 עמודים בפורמט גדול).

זכרונות וספרי זכרון

נער מגיטו לודז'

הימים הראשונים של מלחמת העולם השנייה, דריכות האוכלוסיה היהודית בפולניה ובעיקר בעיר לודז', חיי הגיטו והינצלות אחדים מאש השמד מתוארים בעיניו של נער יהודי על-ידי סופרת מחוננת. הספר זיכה את המחברת בפרס זאב פינסקי של עיריית חיפה. (רבקה קוויאטקובסקה-פנחסיק, „חיים-קה", הוצאת מ. ניומן, תל-אביב, תשל"ה, 134 עמ').

מינסק

כרך ראשון של חיבור מקיף על קהילת מינסק, עיר ואם בישראל. הוא עוסק בחיי הקהילה מאז ייסודה ועד מהפכת אוקטובר 1917. הכרך השני, שאיסוף החומר שלו כבר הסתיים, יכיל את המשך קורותיה של הקהילה עד השואה. זהו מיסמך רב-היקף המשלב, קורות, מעשים, אישים וחוויה. („מינסק עיר ואם", העורך: שלמה אבן-שושן, הוצאת ארגון יוצאי מינסק ובנותיה בישראל, בית לוחמי הגיטאות ע"ש יצחק כצנלסון והוצאת הקיבוץ המאוחד, תל-אביב תשל"ה, 694 עמ').

דו"ח חמשים שנה

בהוצאת ועד עדת הספרדים בירושלים הופיע ספרו של אליהו אלישר, [illegible] של העדה הספרדית הנשיאה. שם הספר „לחיות עם הפלשתינאים" — הוא אוסף מאמרים, נאומים והרצאות של המחבר מ-50 שנות עסקנות.

אקטואליה

יציאת ברית-המועצות

קורותיה של ההתעוררות הלאומית האדירה של יהודי ברית-המועצות [illegible], הסרוך המוטל על הרוצים לעלות והקשיים הנערמים על דרכם — כל אלה נושאי חיבורו המקיף של עורך דין אמריקאי, שסייע בגיוס דעת הקהל העולמית למען התרת עלייתם של יהודי ברית-המועצות. הספר הופיע בשפה האנגלית. (לאונרד שרולר, "The Last Exodus", הוצאת וידנפלד וניקולסון, ירושלים, 1974, נדפס ונכרך בארצות-הברית, 432 עמ').

מלחמת יום הדין

ספרו של הפרשן הצבאי, לשעבר איש אגף המודיעין בצה"ל, המנתח את מהלכיה של מלחמת יום הכיפורים, תוך הצגת האמת כפי שהיא, גם כשאינה נעימה. החיבור מבוסס על כמות ראיונות שערך המחבר עם [illegible], מפקדים וחיילים בכל החזיתות בעורף וכן על תיעוד ושיחות עם [illegible] ישראליים [illegible] את המערכה. (חיים הרצוג, „מלחמת יום הדין", הוצאת „עידנים", ירושלים, תשל"ה, 272 עמ'. המחיר 29.50 לירות).

עלילות ההעפלה

סיפורה של עדה ראיה ושותפה-למעשה על עלילות ההעפלה מחוף איטליה לארץ-ישראל, בתקופת המנדט הבריטי. תיאור ההרפתקאות, הקשיים המדיניים הנסתרים עם שלטונות איטליה והמאבק תת-קרקעי עם שירותי המודיעין הבריטיים. (עדה סרני, „ספינות ללא דגל", הוצאת עם עובד, ספרית אופקים, תל-אביב, תשל"ה. [illegible], 200 עמ').

ספרי שימוש

מילון עברי אנגלי מקיף

מילון עברי-אנגלי ואנגלי-עברי בכרך אחד ובהבנית כיס. מכיל 46,000 ערכים וכן ביאור תמציתי של כללי הדקדוק בשתי השפות. מבוסס על מילון [illegible] החדש, שהופיע בישראל לפני מספר שנים. („מילון בנטם — [illegible] החדש" מאת ראובן סיוון ואהרון [illegible], הוצאת „בנטם", ניו-יורק, 1975, כ-700 עמ'. המחיר בישראל 12.50 לירות).

ביבליוגראפיה על קאפקא

ביבליוגראפיה עברית של יצירות קאפקא ולספרות עליו וכן מבחר ביבליוגראפיות לועזיות כלולה בחוברת, המהווה חלק מתכנית רחבה לפרסום ביבליוגראפיות בתחום הספרות הכללית. הביבליוגראפיה איננה כוללת מאמרים או סיפורים מהעתונות היומית השוטפת, אלא מכתבי-עת בלבד. (יוסף [illegible], „פראנץ קאפקא, ביבליוגראפיה בעברית", הוצאת הפקולטה למדעי הרוח, אוניברסיטת חיפה והמפעל השכפול של אגודת הסטודנטים, תשל"ה, 36 עמ').

הוראה בקבוצות

ספר-עזר למורים הנוהגים הוראה בקבוצות בכיתותיהם, בצירוף דפי עבודה לקבוצות בינוניות וגבוהות. (יוסף שער, „הוראה בקבוצות", הוצאת הועדה למרכזי חינוך, משרד החינוך והתרבות, ירושלים, תשל"ה, 84 עמ').

צמחי חוף ימנו

חוף הים התיכון הוא האיזור המנוצל ביותר בידי האדם והאזור המבוקש מבחינה אקולוגית. צמחי חוף-הים הם הסובלים ביותר ממצב זה, והמפרזן בא ללמד את הצמחים הללו למורה, לתלמיד ולחובב הטבע, כדי להעמיק את תודעת שמירתם וטיפוחם. (יואב ויזל, מיכאל ליטב, משה אבבי, „צמחי חוף הים בישראל", הוצאת המדור לאקולוגיה, המחלקה לבוטניקה, אוניברסיטת תל-אביב, תשל"ה, 96 עמ'. המחיר 11.50 לירות).

מדריך לחולי סוכרת

מדריך שימושי לחולי סוכרת על מהות המחלה, בעיותיה, הטיפול בה וסיכויי החולה לקיים חיים נורמאליים. וכן פרק לחקר הבעיה ולסיכויי ריפוייה המוחלט בעתיד. ([illegible] / ברנארד סימבה, „כיצד לחיות עם סוכרת", מאנגלית: יוסף כריסט; עריכה רפואית: ד"ר פסח סגל, הוצאת [illegible], תל-אביב, תשל"ה, 168 עמ').

תפוקה מינית

ספר שלישי מאת רופא אמריקאי, המתמחה בפסיכיאטריה ואשר שם לו למטרה [illegible] מועקות המין של רבים על-ידי [illegible] ברית הנבונות באמצעות ספריו. הספר [illegible] בצורת שאלות ותשובות, תוך [illegible]. (ד"ר דייויד רובין, „[illegible] המין הרבה יותר מכפי ששיערת", עברית: אליעזר כרמי, הוצאת [illegible], תל-אביב, תשל"ה, 224 עמ').

מסורת ישראל

נעורי חכמים

תולדותיהם היקרות ימי נעוריהם של [illegible] ישראל מובאים בצורה סיפורית, [illegible] גם ללב הנוער בן הכנוב ולהחדיר [illegible]. (יצחק איזנר, „גדולי ישראל בנעוריהם", הוצאת „מורשה", תל-אביב, תשל"ה, 128 עמ').

מאגדות החסידים

ספר השישי של ליקוטי אגדות החסידים [illegible] כפי שלכבם המהדיר מפי אישים שונים [illegible] „אוצר אגדות החסידים", [illegible], הוצאת המרכז העולמי של [illegible] החסידים, ירושלים, תשל"ה, ללא ציון עמודים).

מרכז זלמן שזר
להעמקת התודעה ההיסטורית היהודית

זה עתה הופיעו
בסדרת
מקורות לתולדות עם ישראל

א. כתובות מתקופת המלוכה בישראל
מאת: ד"ר חנוך רביב
בספר מבחר כתובות מן התקופה [illegible] בארץ-ישראל, אשר יש בהן כדי להאיר בחינות שונות בתולדות עם ישראל בתקופת הבית הראשון. הכתובות: מצבת מישע, כתובת נקבת השילוח, כתובת קבורת יהו אשר על הבית, [illegible], חרסי ערד, חרסי לכיש.
לספר מצורפת חוברת של ההעתקות.
94 עמודים — המחיר — 14.

ב. יהדות בבל ומוסדותיה
מאת: ישעיהו גפני
בספר מקט המחבר לשרטט קווי יסוד לתולדות של הקהילה היהודית בבבל והנהגתה [illegible] התלמוד. המחבר מעמיד את הקורא על [illegible] המדיני והחברתי המיוחד של קהילה זו, [illegible] במבחר מקורות מן הספרות התלמודית.
117 עמודים — המחיר — 18.

✱
הרכישה במרכז זלמן שזר, רחוב תובבי ציון 8, ירושלים, טלפון: 37171, 30841, ובחנויות הספרים [illegible]
לסטודנטים ומורים הנחה של 20%.

ספרית-פועלים
ספרים חדשים
שלמה נאמן
לידתה של ציויליזציה
אלף שנות אירופה לאטינית
בין פרקי הספר ועניניו:
הקיסרות המאוחרת בכסיה את הויה הגיאוגראפית-היסטורית של אירופה ✱ הכנסייה הרומית. הברבארים על אדמת הקיסרות ✱ אידיאולוגיה נוצרית בפעולתה ✱ עם האדמה בדרשת, נרבניה והאנגליה ✱ ההתגבשות הפוליטית של גרמניה הקולינגית ✱ ההתגבשות הפוליטית של אנגליה ✱ [illegible] ✱ [illegible] באגדה ובמציאות ✱ [illegible] ✱ [illegible] ✱ הרפורמה של הכנסייה ✱ [illegible]: אנגליה הנורמאנית ✱ [illegible] ✱ ערים, קתדראלות, אוניברסיטאות ✱ ראשיתה של המדינה הבירוקראטית.
[illegible]:
[illegible] ✱ ביאורי מונחים (גם בלאטינית) ✱ ביבליוגראפיה [illegible] ✱ [illegible] ✱ מפתח שמות.
4 פרקים (חלקים) בכרך אחד — 500 עמודים
בשיתוף עם אוניברסיטת תל-אביב

עקד
הופיע
„סובב הולך"
רומן
מאת צבי לוז
הוליה שנייה בסדרת „אגודות המקומי".
להשיג בחנויות הספרים החשובות!

משרד הבטחון - ההוצאה לאור
הופיע
עלילות אבו ליש
סיפורי פולקלור
שאול ביבר
מחיר 25.50 ל"י
להשיג בחנויות ספרים, שקם ובית ההוצאה, רחוב ב' מס' 29, הקריה, תל-אביב.

מכרז לניהול מזנון בית הסטודנט במכניון
דרישות הפעולות:
א. שעות פתיחה — כל יום בערבים והתואם לדרישות.
ב. לוח מחירים ותפריטים בפקוח אס"ט.
ג. ציוד ההפעלה — רכוש אס"ט.
ד. המכרז מוצרים לפי דרישת אס"ט והאישורות.
תאריך המכרז: המכרז יתקיים ביום ב' 26 במאי 1975 שעה 18.00, במשרדי אגודת הסטודנטים, בית הסטודנט, קרית הטכניון.
✱ הצעות מפורטות לכלל התפריטים, מחירים וגבות דמי שמוש בציוד יש להגיש עד יום א', 25 במאי 1975 שעה 12.00.
✱ לכל הצעה יש לצרף שיק ע"ס 80.— ל"י כדמי השתתפות במכרז.
✱ אין אס"ט מתחייבת לקבל ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
✱ פרטים נוספים במזכירות אס"ט טל. 04-234148.

מס הכנסה?
נהול חשבונות?
לי אין בעיות!
בלוק עושה עבורי את כל העבודה:
● מריבת דוחות ומספי מס הכנסה הצהרות הון.
● [illegible] לקבלת החזרים והסדרים ממס הכנסה.
● נהול ספרי-חשבונות ומשכורות.
ערבות
[illegible]
ה.אנ.ד.
ת"א: כבר מלכי ישראל 5, טל. 236785
חיפה: רח' עמק-הזיתים 12, טל. 525256
ימים א'-ה' מ: 13-9, 19-16 ימי ו' מ: 13-9
בלוק
שרותי המסים הגדולים בעולם

10,562 קוראים יזכו בפרסים בשווי מיליון ל"י במבצע המיליון של „מעריב" ו„הדיראן"

השבוע
„אהבתי הראשונה" עם שמואליק קראוס
במעריב לנוער

לחקלאים-ולקבלני גדרות
יצור מפתות מבטון מרומי ועמודים לגדרות
בכל המדות
(גם לפי דרישת חברת החשמל)
אפשרות הובלה והרכבה בכל חלקי הארץ.
המפעל באזור התעשיה בארטוביה
טלפון 055-96630

ביקורת

ביקורת בעיני סופר

מאת
אריה ליפשיץ

אהרון קבק — מסות ודברי ביקורת, הוצאת אגודת „שלבי", ירושלים תשל"ה, 280 עמ'.

עם צאת ספר המסות ודברי הביקורת של אהרן אברהם קבק, כמלאת שלושים שנה לפטירתו, ניתן לנו להציץ מבעד לכתיבתו הביקורתית גם אל עולמו הפנימי של המספר הגדול, אל ההבעיה הבלטריסטית של היוצר עצמו.

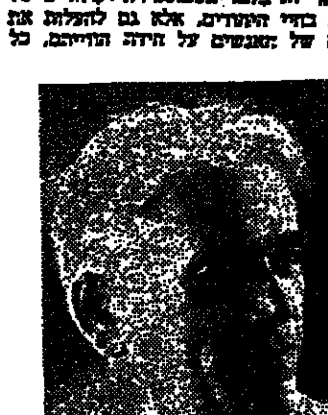

א. א. קבק

אותן תכונות שבהן באה לידי גילוי נשמת האדם. בשעה שכותבי ביקורת קבו להשיג על קבק כי לא דייק בין זמנו של שלמה מולכו ובין זמנו של רבי ישראל נביאות...

...יום ...זעוען

מאת
חיים שוהם

אהרן אלמוג, כלב יהודי ועוד סיפורים, ספריית תרמיל, תל-אביב, 1974 ... עמ'.

אהרן אלמוג

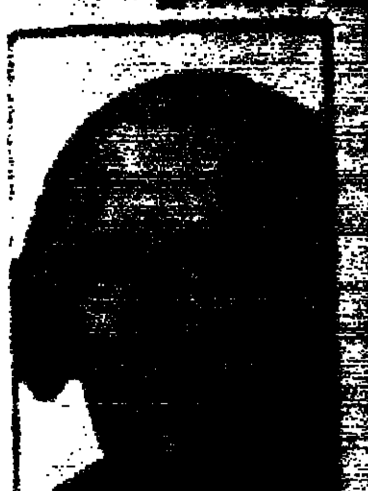

...רכים ...וונות ...שירת ...מינו

מאת
שלום לינדנבאום

זרובבל גלעד: בעמק שילה — הקבוה"מ תשל"ה 78 עמ'.
אנטון שמאס: כריכה קשה — ספריית פועלים תשל"ד 48 עמ'.
אסף בן-מנחם: אוריולוס אוריולוס: הוצאת סירת תשל"ב 47 עמ'.

דו"ח של שמחה

(סוף מעמוד 35)

אות. זהו שחוק של „אף על פי כן" ההוי אופטימיות על הכרה בגזר-הדין שאין ממנו מפלט.

מכזא من الاصل

مكررا من الاصل

אמנות

זכוכית שבורה ובד דהוי

מאת
רחל אנגל

שתי גלריות תל-אביביות מציגות עכשיו, בשתי תערוכות-יחיד שונות, יצירות מעשה ידיהם של שניים מן הבולטים באמני ישראל, בני הדור הוותיק-יותר, ששמותיהם נתפרסמו גם מחוץ לגבולות הארץ — ובעצם זכו עבודותיהם להערכה בעולם עוד בטרם זכו לה במידה הראויה בארץ — הכוונה לתערוכותיהם של מנשה קדישמן בגלריה ג'ולי, ושל בני אפרת בגלריה גורדון.

קדישמן קורא לתערוכתו בשם „זכוכית", והיא, בכללותה, תערוכה קונספטואלית-סביבתית. אולם-התצוגה העיקרי של הגלריה עוצב להקיף אותך כמו מעטה של זכוכית; אך אם תתבונן בחלקיו של אותו „מעטה" תמצא, כי הם דומים למיני אסמבלז'ים, יחידה יחידה.. וכל יחידה, כעין תמונה לעצמה. זכוכית — ובעצם, לוחות-זכוכית שבורים, וקווי-השבירה שלהם מרמים, מצ-תלים, מפותלים — כמו רישומים בחלל, רישומים באוויר של חלל-התצוגה. לפעמים אתה מדמה לראות בהן מעין תיאטרון-צוף — לפעמים כמו מפות מצויירות, רישום מפת ישראל: הנה רצועת החוף, צרה ומוארכת. אך יש התפתחות (אין זו, כמובן, „המבולטי" בטובנה המקובל, אלא משהו המזכיר תמונה, תמונת פסל-ציור-תבליט) דוכה לציור-צוף, העשוי לא צבע ובד, אלא מרכיביו הם.. שלושה לוחות-זכוכית שהוצגו זה על גבי זה, זה לצד זה, חלקם מכסים זה את זה, וקווי השבירה שלהם „מציירים" בהם את הציורים. הנה, למשל, באחת ה„תמונות", קו-שבירה הנמתח משמאל למעלה באלכסון עד לקצה ימין למטה, באחד הלוחות; בלוח השני עובר קו-השבירה מימין למעלה, אלכסונית, עד שמאל למטה, ולוח שלישי, צר וקטן יותר, ממלא את קטע החלל שבין שני הלוחות, באמצע. יש כאן בעצם, אם תרצה, חלוקה קונסטרוקטיביסטית מאוד של שטח התמונה, מיבנה-קומפוזיציה מאוזן ושקול, המקפיד על כל הממנים שאנו רגילים להם בציור ובפיסול המסורתיים — חלוקת-שטח, דינאמיקה, ורימת-קו יפה הרמונית, מוסיקליות — השתקפויות, קלילות, שבריריות. מובן: שלושת האחרונים זוכים כאן לאפשרויות מבציות מצויינות שהחומר מספק להם. ועוד מוסיף ומספק החומר: סיפ-סיפה של רעדה, של הסכנה-הצפויה שמעורר מראה הזכוכית השבורה, צליל ההתנפצות הקל או הכבד שמשמעת אוזן-הרוח, פיצוץ-ושיבור צפוי, אפשרי, לרסיסים ולרסיסי-רסיסים המגרה זה את דמיון-האוזן, זה את דמיון-העין. בסופו של דבר עושה כאן הזכוכית מה שעשתה לפנים וירטואוזיות של ציירים באומנות הצבע, הכנת הצבע, ערבוב הצבעים, הכנת הבד הנחת הצבעים על פניו, וכו'. וכמו שם אתה רואה גם כאן תיאטרי-צפים, שמיתאריהם קווי השבירה של הזכוכית, המודולציה שלהם הגונים שנוצרים על ידי הנחת לוח-זכוכית על גבי לוח-זכוכית.

מנשה קדישמן — פסל-תמונה — זכוכית

קדישמן יצר כאן סיטואציה קטנה, משתעשעת-המימה, של יצירות-הזכוכית שהוא יצר זה שנים במקומות שונים בעולם — במוזיאון „האוס לנגה" בקרפלד, למשל (גרמניה) שם מילא את אולם התצוגה זכוכית, הזכוכית חסמה את מלוא פתח הכניסה, נבעד הדלת הפתוחה כמו השתפכה הזכוכית, שברים שברים, דחוסים זה על זה, התעצה, על פני תצלום של אדמה בקוצה (שצלם קדישמן באגר ים התולה וקהל הצופים עומדים בחוץ וצופים את ה„התרחשות" המתסכלת-המרעישה הזאת. או, למשל, לוחות הזכוכית שתלה קדישמן על גזעי העצים שם, בקרפלד, בחצר המקיפה את המוזיאון. או למשל הפסלים בהם משלב קדישמן חלקים של זכוכית בחלקי המתכת — הפסל שבמוזיאון לאמנות חדשה של ניו-יורק, או הפסל שזכה אותו לאחרונה בפרס בביאנלה לצעירים בפאריס, ופסלי הזכוכית-מתכת שהציג ב-1968 ב„דוקומנטה" בקאסל, ובפסטיבל אדינבורו, באותה שנה, ופסלים שהוצגו ב-1970 ב„ג'ואיש מיוזיאום" בניו-יורק.

בתוספת לתערוכת-הזכוכית מציגה גלריה ג'ולי הקטנה, בחדר-תצוגה קטן, סדרה של הדפסי-משי ובהם העצים הצבועים של קדישמן — נושא העץ שצבע בזמנו צהוב בסביבת מוזיאון ישראל בירושלים. הדפסי משי יפהפיים של עצים צבועים כחול, אדום וסדרה של דפים אחרים, צבעוניים, וכן גם מוצגים כאן אחדים מבין ארגזי-הציור הקטנים שראינו כאן זה לא כבר בתערוכה ה„מחווה לאריה ארוך", ארגזים זעירים שתכולתם ניירי-פסטל צבעוניים, וורדים המובילים קרצפרים.

מושג הדהיה של בני אפרת

בני אפרת מציג בגלריה „גורדון" תערוכה קונספטואלית אחרת, תערוכת-תהליך. תהליך-דהייתו של בד אדום הנחשף, טיפין טיפין, בהדרגה מכוונת ומודרת, לעין השמש הישראלית. יריעת בד אדום תלויה על הקיר האחורי שבגלריה — מעל לבד — הטקסט המסביר: הפס המוארך-הצר הראשון משמאל כראה את צבעו המקורי של הבד, צבע אדום, מלא· ימינה מן הפס האדום-המקורי עומדים פסים שבהם ניתן לך לעקוב אחר שלבי הדהייה, סקאלת-גוונים של שלבי הדהייה, בהתאם לימים (שתאריכיהם נתונים כאן בגוף המוצג עצמו) שבהם נחשפו חלקי הבד לפעולת השמש-האור, ימי יוני-יולי 1974. סקאלה של ימי דהייה, למן האדום השלם, הרענן, דרך שלבי הכתומים-הוורודים-הצהובים ועד לגון הוורדרד האפרורי המגומר. בשורה של צילומי צבע קטנים התלויים על קיר אחר של הגלריה אתה יכול לעקוב, בעיניך, אחר מעשה הדהייה — יריעת הבד האדומה ערויה כאן מונחת נמתחת על פני מסגרת עץ, על אחד מגגות תל-אביב.

תערוכה מעין זו כל עיקרה אינה באה אלא לעורר אותך... להקשיב, לעמוד רגע מן הריצה הבהולה היום-יומית ולהרהר. מה מעסיק כאן את בני אפרת? במה הוא מבקש להעסיק אותך כאן — ביודעין או בלא יודעין? שאלות הקשורות בכוחות מיסתוריין? כוחות שמבקש לפענח המדע? הזמן? מידת הזמן? השפעת הזמן? השמש? השפעת השמש? הכוח? האנרגיה? שאלות של יחסי האור-הצבע?

שאלה גוררת שאלה. אתה יוצא מתערוכות מעין אלה, תערוכות שדוברי-האמנות העדיפו לתת את התואר הכולל „אמנות קונספטואלית", עשיר בשאלות יותר משנכנסת אליהן, ואף זאת כל כוונתן.

אמנות סין בארה"ב

מאת
נעמי בנצור

בעיני מסתכל מן הצד, בפרט אם הוא ישראלי, יכולה העמידה בתור להראות כבלוי הלאומי האמריקני. בסבלנות אין-קץ, וכמדומה שגם ביותר משמץ של הנאה מאזוכיסטית, יעמוד לו האמריקני מן הרוב הדומם בתור, בכל שעה ובכל מזג-אוויר. הוא יחכה זמן רב, לעתים שעות, לשם כניסה לקולנוע, לאולם-ריקודים, למסעדה פופולרית, או לבית-מסחר העורך מכירת-חיסול. (תור לאוטובוס כמעט ואינו נראה כאן). באותה מידה של התלהבות הוא יקדיש מזמנו לשם רכישת כרטיסים לסרט העתיד להיות מוצג עוד מספר שבועות, או למופע חד-פעמי של הבולשוי בלט.

בימים אלה יכול תושב וושינגטון, אשר העמידה בתור היא תחביבו, לבוא על סיפוקו המלא. מול שערי ה„נשיונל גאלרי אוף ארט" משתרך לו מדי יום תור של מאות אנשים. המטרה — כניסה אל התערוכה הסינית אשר מוצגת לשיתנ-היום כאן.

התערוכה זו, אשר נשלחה רשמית לארצות-הברית על-ידי ממשלת סין העממית, מאפשרת לאיש המערב לחזות במוצגי-אמנות סיניים נדירים ביותר, אשר מעולם לא הוצגו מחוץ לגבולות סין. כל המוצגים, 385 במספר, הם ממצאים ארכיאולוגיים נבחרים אשר נחשפו בחפירות וזמנם המשוער נע בין חצי מיליון לשלוש-מאות שנים.

בדרך הטבע, לא יחמיצו הסינים הזדמנות זו כזאת לתעמולה פוליטית. כך, למשל, דאגו מארגני התערוכה לציין מעל כל מוצג את השנה שבה הוא נחשף. על פי התאריכים, אין בכל התערוכה אף לא מוצג אחד אשר התגלה לפני אוקטובר 1949, היא שנת ייסוד הרפובליקה העממית הסינית. גם בקטלוג, אשר הודפס בסין, מודגש בכל עמוד ועמוד הקשר האמיץ שבין המהפכה התרבותית ותלית ההתעניינות בעברה של סין. ללמדך, כי רק הודות למהפכה מתאפשרת הצגת תערוכה אשר כזאת.

וכך מסופר בקטלוג, הרצוף באמרותיו של היושב-ראש:

„במשך המהפכה התרבותית הגדולה של הפרולטריון לקחו הארכיאולוגים הסיניים חלק במאבק המהפכני, כשהם מודרכים על-ידי הקו המהפכני של היו"ר מאו. הם לא היו מבודדים בעבודתם, אלא פעלו כחלק מן העם, בהליכתם בקו-ההמונים. מאז המהפכה נהגים פועלים, איכרים או חיילים לדווח על כל פריט ארכיאולוגי שהם מוצאים. הקשר האמיץ בין אנשי המדע והעם הוא אשר אפשר התפתחות כה מהירה של העבודה הארכיאולוגית והוא אשר הוביל לתוצאות כה מרשימות, אשר טרם הושגו בעבר". המחמאה הניתנת במישרין לארכיאולוגים עצמם, היא שבעבודתם הם תורמים להוכחת נכונות הגישה ההיסטורית המאטריאליסטית.

במתכוון או שלא במתכוון, תורם גם הסידור החיצוני של התערוכה לתעמולה הסינית: המבקר בתערוכה עובר, תוך מסעו על פני התרבות הסינית, כמעין פרוזדורים צרים ומתפתלים. בדרך זו מובטח לכל אחד שאכן לא יחמיץ אף אחד מן המוצגים. כאשר מסתיים הלבירינט החשוך למוצא, מסתיימת אף התערוכה והמבקר היוצא למרחב מוצא עצמו מול תמונתו של היו"ר מאו, המוצפת באור יקרות. בבחינת — „העם ההולכים בחושך ראו אור גדול".

ואוסף כלו, המורכב מחפצי-אמנות עשויים ברונזה, עץ, זהב, כסף, טקסטילים שונים ואבני-חן חשיבותו היא הרבה מעבר להוויה האסתטית שהוא מעניק. הוא מאפשר מעקב, בחזית-ראייה מרתקת, אחרי התפתחות כלכלית ותרבותית של החברה הסינית ואחרי מידת השיפועה, בתקופות השונות, להשפעות חיצוניות.

בתערוכה שלוש חטיבות, על-פי סדר כרונולוגי: התקופה הפרימיטיבית, תקופת העבדים והתקופה הפיאודלית, המקיפה את השושלות השונות עד לסוף תקופת שושלת יואן במאה ה-14.

הממצאים הקדומים ביותר הם מן התקופה הפאליאוליתית, 600 אלף שנה לפני הספירה. אלה כלי אבן, בעיקר כלי עבודה וקעריות זעירות.

מן התקופה הפרימיטיבית בולטות בעיקר עבודות הקיראמיקה. הקדומות ביותר מסוגן הן מן התקופה הניאוליתית המאוחרת, 6000 שנה לפני הספירה. המוצגים המרשימים הם מן התקופה הפרימיטיבית המאוחרת. אלה הם מספר כדים, בחלקם מוצבים על תלת-רגל, ועליהם סימני כתב-ציור קדמון, שממנו התפתח הכתב הסיני המקובל כיום. מעקב אחרי עבודות הקיראמיקה המוצגות בתערוכה מאפשר תחקות אחר קו התפתחות הרציף העובר בקדרות הסינית, שאין דומה לה בעולם כולו. קו זה מתבטא בעידון הדרגתי של העיצוב החיצוני של הכלי, באורנמנטיקה ובמידת הדקות והשקיפות של הגלאזורה.

כלי הברונזה הקדומים ביותר שנתגלו אי-פעם בסין הם מן המאה ה-16 לפני הספירה. אלה הם בעיקר כדים, קערות אוכל ושולחן, מן התקופה של חברת-העבדים מביאות עמה שכלול בשיטות עיצוב הברונזה — על-ידי יציקה לתוך תבניות-חומר. אחד המוצגים המעניינים בתערוכה — תבנית-חומר שדמות נמר חקוקה בה, והפסלון עצמו בנחושת.

לפני מספר שנים נתגלה בסין קבר מתקופת שושלת האן (200 — 25 לפני הספירה). קבר זה היה מעין מוזיאון תת-קרקעי וכלל למעלה ממאתיים פריטים עשויים זהב, ברונזה, בהט, עצם האבן, בין הפריטים — 14 מרכבות עשויות ברונזה, במספר הזה סוסים פרשים, ו-45 פיגורינות של רכבים, עבדים, אורגים ונבידות. כל הפריטים תואמים זה לזה בפרופורציות ובתנוחות שלהם ומהווים ביחד קולקציה מיוחדת במינה.

באותו קבר נתגלה גם פסלון-סוס נוסף, שהוא, כמדומה, המוצג היפה ביותר בתערוכה-זהו סוס עשוי ברונזה, בתנופת דהירה, ראשו וזנבו מתוחים. הוא נראה כמרחף, בתנועות מושלמות, כמין סמל חי של התנופה. על מנת להמחיש את מהירות המעופה, העמיד האמן האלמוני צפור לאחת מפרסותיו. הוא מהיר יותר ממנה. הוא שועט חולף מעליה.

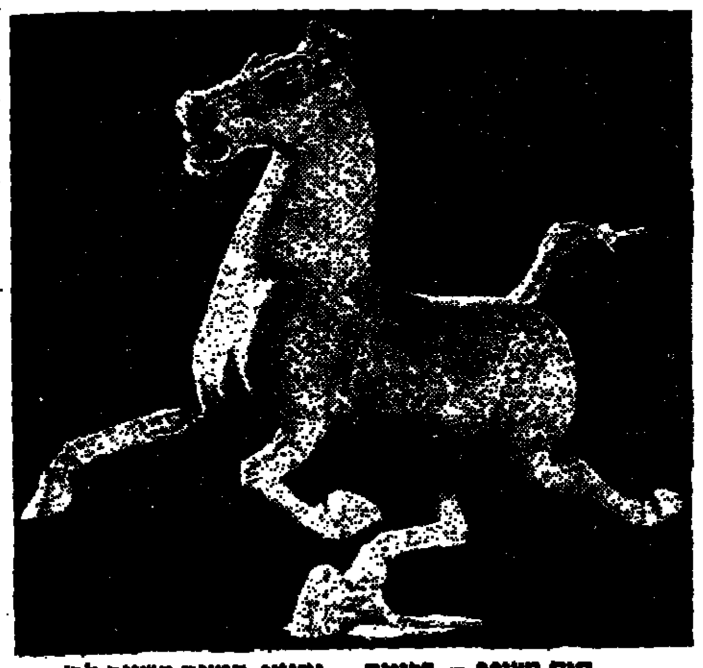
סוס מעופף — ברונזה — ורוזי, המאה השניה לס'

רבים מן המוצגים יש בהם כדי להמחיש הווי ומנהגים, אשר בחלקם לא היו ידועים לחוקרים. כך, למשל, נתגלו בקבר שנחשף במחוז הופאי, בגדי קבורה מיוחדים במינם, שתכליתם היתה גם לשמר את הגופות. בגדים אלה, שיוחדו לבני משפחת המלוכה, עשויים משבצות של בהט תפורות זו לזו בחוטי-זהב. זהו מעין שריון כבד, המכסה את הגוף כולו, אשר תואם בדיוק את ממדי הגופה. על מנהג קבורה זה, מן המאה השניה לפני הספירה לא היה ידוע בעבר.

אם נחוצה הוכחה למידת עתיקותה של שיטת הריפוי באקופונקטורה, הרי גם היא ניתנת באמצעות ממצאים ארכיאולוגיים. באחד מקברות המלכים, לידשנג, מן המאה הראשונה לפני הספירה, נמצאה מערכת מחטי-זהב, בגדלים שונים, נתונה בתוך תיבה מעוטרת. הגודל והעובי של המחטים תואם בדיוק את ממדי המחטים כפי שהם בשימוש כיום.

דוגמה מרתקת לכוחה של השפעה בין תרבותית אפשר לראות בממצאים שנלקחו מקברים שנחשפו על „דרך המשי":

סין היתה הארץ הראשונה בעולם שבה החלו לטוות בחוטי משי. כבר לפני 3000 שנה גידלו בה תולעי-משי. בתקופת שושלת האן התפתחה מאד סחירת המשי ואף זכתה למוניטין מחוץ לגבולות סין. סוחרים זרים, אשר ידעו עד כמה מתאימים למשי הסיני במזרח התיכון ובאירופה, דאגו לייבא אותו בקביעות. הם העבירו את המשי על פני מסלול שאורכו היה 3000 ק"מ. דרך המסחר הארוכה ביותר בעולם העתיק. הם חצו, בשיירות, את מרכז ומערב אסיה, הגיעו עד לנמלי הים התיכון בסוריה, טורקיה ולבנון. משם הועבר המשי בדרך הים לאלכסנדריה במצרים או לאיטליה, מקומות בהם נמכר המשי עבור משקלו בזהב. סבורים הנא, כי בחזירתם לסין הביאו עמם סוחרים אלה חפצי אמנות מן המערב.

בסוף שנות ה-60 נחשפו על דרך המשי למעלה ממאה קברים עתיקים, ובהם נמצאו פיסות בדי משי מעוצבות על-פי דגמים פרסיים וסוריים. בחלק מן הבדים המוצגים בתערוכה אפשר לזהות גם אורנמנטיקה יוונית טיפוסית.

עצם קיומה של התערוכה הסינית בארה"ב, הוא ללא ספק בטוי של רצון שהוא המשתלב היטב ב„מדיניות היחסים הסינית-אמריקאית. אופטימיסטים ישאבו ממנו עידוד גם מאחת הפיסקאות בקטלוג המסיימות את התערוכה: „הגילויים והממצאים מוכיחים שוב, כי הידידות העמוקה, הקשר הבין-תרבותי והסיפוק ההדדי של צלע הקיימים כיום בין העם הסיני והעם בארצות אחרות, שורשיהם נעוצים בימים קדמים מאד". עוד סיכה, או באמת משאלה — ימים יגידו.

התגייס לצבא הקבע!

לצה"ל דרושים
בחילות האויר, הים והיבשה

קצינים — בתפקידים שונים.

חוגרים — בתפקידי פיקוד — בוגרי קורס מ"כים או קורס פיקודי אחר.

חוגרים — בעלי הכשרה במקצועות הטכניים מכל הסוגים.

חוגרים — בתפקידי מנהלה — אפסנאות, מתסנאות ונהגים.

* מסיימי שרות סדיר בצה"ל בוגרי 10 שנות למוד לפחות וחסרי מקצוע יוכשרו במסגרת השרות בקבע במקצועות שונים.
* מקומות השרות בכל חלקי הארץ.
* לבעלי מקצועות חיוניים שיתנדבו לתקופות ארוכות, יינתנו תנאים מיוחדים.

על המעוניינים בפרטים לפנות אל:

- קצין העיר באר-שבע — מדי יום א' בשבוע משעה 9.00—17.00.
- קצין העיר חיפה — מדי יום ב' רח' בשבוע משעה 9.00—17.00.
- קצין העיר ירושלים — מדי יום ג' בשבוע משעה 9.00—17.00.
- רמת-גן, רח' מודיעין 100 — בימים א'—ה' משעה 9.00—17.00.
- או בכתב לד.צ. 2146, עבור קבע.

פוליטיקה
הערב ב-9.30
פרקים אמנותיים קצרים
בנושא:
„חברה — פוליטיקה"
של יוצרי קולנוע מתו"ל ומקומיים.
אגודת הציירים והפסלים
בית האמנים
רח' אלחריזי 9 ת"א

גלריה איגנמה
ז'בוטינסקי 5 תל-אביב
טל. 229311
מזמינה את הציבור:
לתערוכת ציורי שמן ואקריליק
של
קארין הס
הפתיחה מחר ב-6.30 אחה"צ
מ-10.5.75—31.5.75
שעות הביקור: מ-11.30— 13.00 ומ-18.30—20.00.
שישי ושבת מ-11.30—13.

צוות קודחים
מקבל
עבודות קידוח
ויציקת כלונסאות
עדי 03-949755
8.00—19.00

מי אתה „א"י?
הערב, מל-הקל של שידורי ישראל
בשעה 11
יראיין יעקב אגמון
את
יוסף דוריאל
מחבר של הספר
„הבטחון הלאומי של ישראל"
בהוצאת „רשפים"

אל תשאר מחוץ לתמונה
צעיר דתי,
אתה רוצה לקרוא מה קורה, מה חושבים, מהן הבעיות — איכפת לך. קבל גם אתה לביתך חומר קריאה מקורי, מעמיק, בגוון רחב של נושאים, פיוט ומדורים, ברוח של אהבת ישראל עם תורה וארץ.
זהו „בעצם"
גלה את הסוד, מדוע „בעצם" נקרא ומדובר על אף היותו בלתי מפלגתי ובנוי על מתנדבים צעירים.
השאר בתמונה
פנה אלינו להי"ד 7440, ירושלים, צרף 25.— ל"י לשנה והאה אתנו.

בעצם

משרד הבטחון - ההוצאה לאור
הופיע
מדריך לעולם הערבי
ספר עזר לידע בסיסי ושימושי אודות ארצות ערב ואירועים בעולם הערבי.
244 עמודים — מחיר הספר — 10. ל"י
להשיג בחנויות ספרים, עקם ובבית ההוצאה לאור, רחוב ב' מס' 29, הקריה, תל-אביב

המוזיאון העירוני בת-ים

תערוכת ציור
של הצייר
אריה זליגפלד
(גבעת ברנר)
הפתיחה בשבת 10.5.75
בשעה 11.30 לפנה"צ
רח' סטרומה 2.
שעות הביקור:
בימים א'-ה' 9.00-1.00; 4.00-7.00
שישי שבת 9.00-1.00

„גשר"

מבחר תכניות דיזנהויז 1975

מומחי הטיולים המודרכים של דיזנהויז בשתוף עם מומחים באירופה, תכננו וארגנו עבורך השנה, מבחר מגוון של טיולים מרתקים, תפורים לפי מידה; לכל גיל, תקציב ודרישה.

אם ברצונך לבלות, להתפרק ולהנות, זאת עליך לעשות:

1. בחר את התכנית שלך.
2. הירשם לטיול.
3. הפקד את כל הדאגות, באבי הראש והסידורים – בידיה האמונות של דיזנהויז.
4. צא אל עולם שכולו חויות.

פרטים והרשמה לתכניות דיזנהויז 75 – במשרדי דיזנהויז בע"מ;

תל-אביב, נחלת בנימין 57,
טל. 622406 ; 622585.
רמת-גן, בנין בורסת היהלומים,
טל. 266222-3.
ואצל כל סוכני הנסיעות.

דרוש
את חוברות הטיולים
של דיזנהויז –
כדאי לך !

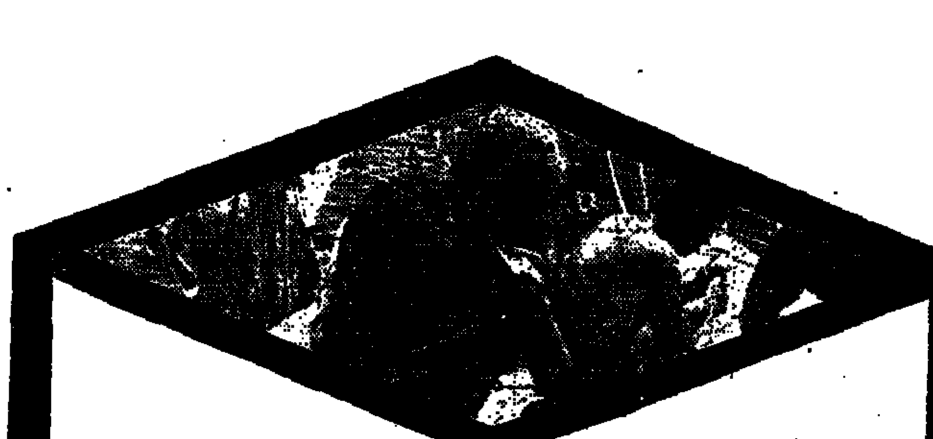

אירופה לצעירים
במחירים צעירים

תכנית זו מציעה לך: הזדמנות בלתי רגילה ליהנות מאירופה, כפי שרק צעירים יכולים, בחברת צעירים כמוך מכל רחבי העולם, לטייל באוטובוסים נוחים, בלווי מדריכים צעירים ומנוסים, במסלולים מגוונים, לבלות במקומות בידור שנבחרו במיוחד עבורך וליהנות מאוירה חפשית ומשוחררת.
הלינה — בחניונים מודרניים (קמפינג).
משך הטיול: 3 שבועות, 25 יום, 4 שבועות, 6 שבועות, 9 שבועות, ו־10 שבועות.
המחירים: החל מ—.4900 ל"י כולל טיסה ומסים.
הצעה מיוחדת:
באפשרותך לראות את הטיול שלך לפני יציאתך. דיזנהויז מקיימת הקרנות של סרטים צבעוניים (באורך 40 דקות) המתארים את הטיולים על כל פרטיהם וחוויותיהם. אם רצונך לראות את הטיול שלך, התקשר טלפונית אל משרדי דיזנהויז.

דיזנהויז טיולים מודרכים

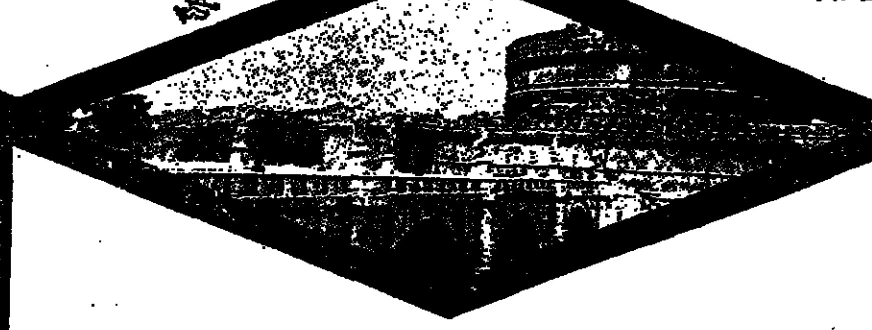

SOUTHBOUND
טיולי פאר באירופה

התכנית האידיאלית לשלוב נסיעת עסקים או ביקור עם טיול מקסים באירופה. ברמה בינלאומית ובחברה בינלאומית. באפשרותך לבחור לך את מועד הטיול לפי נוחותך.
טיולי SOUTHBOUND מצטיינים ברמת שרותים גבוהה ומבוצעים באוטובוסים מפוארים בלווי מדריכים מנוסים דוברי אנגלית.
הטיולים יוצאים מלונדון לאירופה המרכזית, לסקנדינביה, לאנגליה וסקוטלנד, לארצות הבלקן ולספרד — סיום הטיולים — בלונדון.
משך הטיולים: 8, 12 ו־15 יום.
המחירים: החל מ—.1255 ל"י (לא כולל מחירי טיסה ומסים).
כל הטיולים הם במסגרת כספי ההקצבה ועוד יישאר לך כסף לבלות, לקנות וליהנות.

דיזנהויז טיולים מודרכים

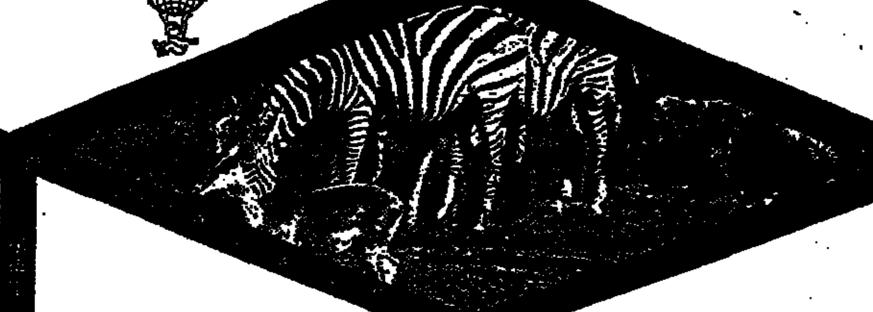

AFROVENTURES
טיולי קמפינג ספארי לצעירים בדרום אפריקה

השלוב היחיד במינו של חיי פרא טבעיים ועולם מודרני תוסס. זהו העולם המלהיב של דרום אפריקה — והדרך היחידה ליהנות ממנו היא בטיולי AFROVENTURES. בחברה צעירה ובינלאומית, בקבוצות קטנות, בלווי מדריכים מנוסים ואחראיים ולינה בחניונים מודרניים (קמפינג).
משך הטיולים: 12, 15, 17 ו־25 יום.
המחירים: החל מ—.1255 ל"י (לא כולל מחירי טיסה ומסים).

דיזנהויז טיולים מודרכים

אירופה פלוס
טיולים מודרכים באירופה פלוס נופש באיי יוון

התכנית שכולה „פלוסים".
מגוון טיולים באירופה משולבים עם ביקור ביוון, חופשה באי הציורי — קורפו ושייט תענוגות לאיי יוון ותורכיה.
אירופה פלוס היא „פלוס לכיס" — תמורת כספך אתה נהנה מרמת שירותים גבוהה, מארוחות, מטיולים, בידור וחוויות ועדיין נשאר לך מספיק, מכספי ההקצבה, כדי לבלות, לקנות וליהנות.
משך הטיולים: 20, 21 ו־24 יום.
המחירים: החל מ—.6500 ל"י כולל מחירי טיסה ומסים.

דיזנהויז טיולים מודרכים

פרסום קורן

אולימפיאדה

אליפות העולם לנשים

נונה אלכסנדריה, שניצחה בתחרות המועמדות לאליפות העולם, תתמודד בקרב הכתר עם אלופת העולם נונה גפ־רינדשווילי. המתקרב יהיה בן 16 משחקים ויחל ב־21 ב־אוקטובר.

מקומו הראשונה של המד־קרב תיערך בעיר פיטסונדה שעל שפת הים השחור, והמ־מחצית השניה תיערך בטב־ליסי בירת גאורגיה. שופט המדקרב יהיה רב־אמן ד"ר פילים מבולגריה. המנצחת צרי־כה לצבור לפחות 8.5 נקודות. במקרה של תיקו נשארת אלו־פת העולם בתוארה, היא כוב־שה בתואר העולמי בשנת 1962.

אליפות ירושלים

במסגרת „יום ירושלים" ייערך ביום ג' טקס פתיחה חגיגי לקראת אליפות השחמט של העיר. הטקס ייערך בסמוך לחלוקת התרבות של העיריה ובהלכו יתמודדו 3 קבוצות ב־תחרות בזק קבוצתית: נב־חרת האוניברסיטה העברית, „הפועל" ירושלים ו„רובינ־שטיין".

התחרות תמשך ותחל ב־18.30 בבית העם, בניהולם של אב־רהם זייטמן ומשה הלר וב־שיתופו של עו"ד גד אלון. ברכות ישאו ח"כ א. יעקב (יו"ר האיגוד) ונוריאל ציון, סגן מנהל מח' התרבות.

לאליפות ירושלים פתוחה ההרשמה בשעות 17.15—18.15.

תחרות לשיפור הדרגה

לקראת הסיבוב האחרון ב־תחרות לשיפור הדרגה, הנער־רכת במועדון „רובינשטיין", מובילים י. קום וה. אשור עם 9 ואחריהם ב. גליצקי 8 (1). מחוץ לתחרות צועד מ. זהר עם 10 (1).

והרי אחד המשחקים מתחרות זו:

מ. זהר — י. קום

1. ה4 — ה5, 2. פ־ו3 פ־ג6, 3. ר־ב5 ר־ד6, 4. ר־ב3 ר־ו6, 5. ד3 ה6, 6. ר־ה3 ו6, 7. מ־ה2 מ־ו7, 8. מ־ו2 צ־ג8, 9. 0־0 ג5, 10. ה6 0־0, 11. ו־ה1 ר־ד7, 12. ה4 מ־ה7, 13. מ־ג5 ג3, 14. ו4 (המיזוג המקביל של התקפות, אך לבן תוקף ישר את המלך) א5, 15. ו־ג3 א4, 16. פ־ב4 ו4 (מוטב פ־ב4 לבי־צור המרכז), 17. ו5 ו5, 18. ו־ה7 ב5, 19. ב:ג5 פ־ב5 (עתה מאוחר, כי מגלה מצריח לשח), 20. ה3 ו5, 21. מ־ג4 (לא צ־ב1 בגלל צ־ב4 עם צ־ב6 ללבן הולשת ג3) צ־ב6 (שחור מוליך לדחוק את הלבן לאגף המלכה ולעכב את התקפתו באגף המלך), 22. פ־ד1 צ־ב8, 23. ר־ד1 מ־ב1, 24. מ־ה3 פ־ב5, 25. מ־א2 מ־ג3, 26. ר:ה3 פ:ה3 (מק־ריב טיב תמורת 2 רגלים ומקבל סיכוי טוב לנצחון), 27. ר:ג צ־א, 28. פ:ב ר:ה, 29. צ־ד1 ר־ב2, 30. צ:ב6 ר־ב5, 31. צ־ד1 ג3, 32. ר־ג4 ר־א4 (אפשר מיד ר־ב4), 33. צ־ב8+ מ־ה, 34. צ:צ ר:צ, 35. צ־ב8 פ־ב3 (זוכה מיד ר־ב3), 36. צ־ב8, פ־ד4, 37. ר־ג5 מ־ג8 (גם עכשיו אפשר לגמור ר־ב3, אך אין לו אותו אמקט כקו־דם), 38. צ־ה7+ מ־ה8, 39. פ־ה4 מ־ב8 (על 23 יבוא פ־ד6+ עם פ־ב3+ ותיקו), 40. פ־ד6 ר־ב1, 41. פ־ב7+ מ־ב8, 42. פ־ד6+ ותיקו.

כשרונות צעירים

בתחרות לכשרונות צעירים שנערכה בברית המועצות ניצ־חו יהודה קוצייב וציכוב, ש־צברו 7.5 מ־12 כל אחד. הש־תתפו 7 צעירים, שהתמודדו בשני סיבובים איש עם רעהו. שני המנצחים סיימו 1:1 ב־קרב ביניהם.

● **לאס פלמאס:** בתחרות המסורתית ניצח ליובוביץ עם 11 מ־15, ללא הפסד! 7 נב־חונות ו־8 תיקו. אחריו אנ־דרסון, מקינג ופול 10 כ"א, הורט ואולפסון ועורחסיאן 9 כ"א.

כשלונו של אמן

האמן איבו ניי, שהיה ב־צוות המוכסים של ספסקי כשהתמודד ב־1972 עם בובי פישר, נחל הפסד מחוץ מידי רב־אמן קימנוב בתחרות ש־נסתיימה עתה בבוכרה.

ניי, בלבן, הגיע לעמדת נצחון ברורה — ובכל זאת הפסיד. הרי סיומו של הקרב.

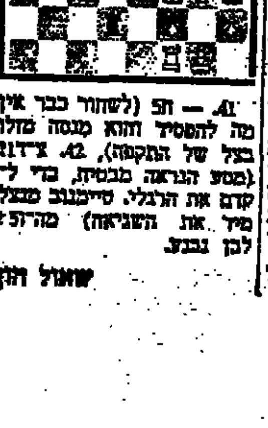

41. — ת5 (לשחור כבר אין מה להפסיד והוא מנסה מזלו בכל של התקפה), 42. צ־ד1? (מסע הנראה מבטיח, בוי ל־קדם את הרגלי. סיימנוב מנצל מיד את השגיאה) מה־ד5! לבן נכנע.

שאול הנן

אוניברסיטת בר־אילן
ארגון הבוגרים
כנס בוגרים
שבועות תשל"ה
ו' - ז' סיון
לימוד ומפגש חברתי בקמפוס האוניברסיטה לבוגרים ומשפחותיהם
מרצים אורחים:
פרופ' א. הראל פיש
פרופ' יצחק גילת
פרופ' יצחק לוין
הרב ישראל הס
בוגרים המעונינים להשתתף יפנו מיד בכתב למשרד הארגון. כ"כ ניתן לקבל פרטים בע"פ בשעות הערב טל: 788218, 782966
נותר מספר מקומות מוגבל

מעטפות
בגודל של 12x25 בערך, הטיב אינו משנה. אפשרי משומשות. הכמות הדרושה — כ־1 מיליון ויותר. תתקבל ההצעה הזולה ביותר.
לפנות, פרסום זמיר ת.ד. 1343 ר"ג.

חנות
בדיזנגוף צפון
להשכרה בשכ"ח
25 מ"ר.
לפנות טלפון 03-418328 בערב.

הלואות בכל סכום נדרש
עם או בלי ערבות בנקאית
להקמת תעשיה או תשתית לתעשיה וכן למימון יצוא
ע"י:
P.O.B. 101 CH-8022 ZURICH

חנות גדולה
להשכיר באייזנשטיין
מתאים לסופרמרקט קטן בסביבה שאין חנויות
טלפון 04-82381

למכירה בהזדמנות
מכונת השחזה אנכית
BLANCHARD
חדשה לגמרי
עם כל האביזרים
30 כח סוס
בדבר פרטים נא לפנות טלפון 04-511791

מפעל חדש פעיל עם פרספקטיבה לעתיד
מחפש משקיע
בסכום של 200,000 ל"י
להגדלת היקף הייצור ליצוא
להתקשר לטל: 483842 מ־19.00 עד 21.00

هكذا من الاصل

תשבץ „מעריב" מס' 956

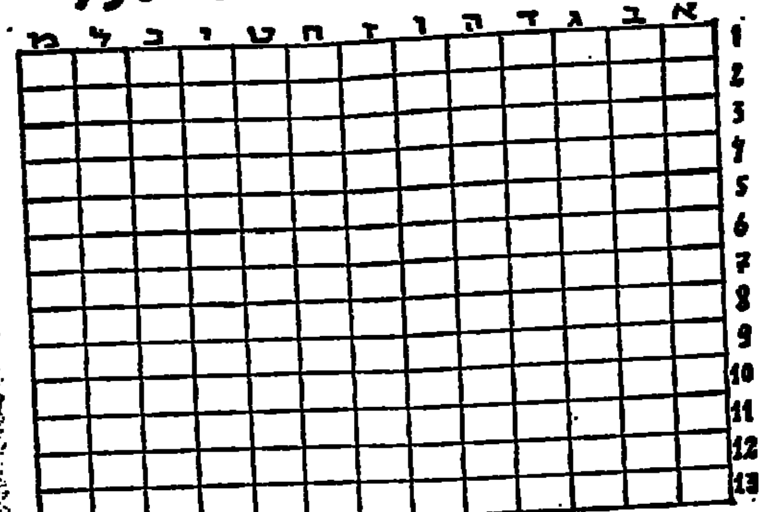

מאוזן: 1) שמה של סי־גנון אחר נצחון הצפוניים, 2) שאר־ירות; נגד; אנא; 3) אות הנצחון במלחמת העולם השניה; כלי־מפץ; תשלום חובה; 4) גוף צנול; לחש, הגיה; צוף דורש, 5) לא טוב; כנור של שליש אירן; בתוכו, 6) ארמון, מצודה; הבתפע באופן חד וזקוף כמעט, 7) ברם; אות האמהות; נהר בסין; מלת זרוז, 8) כנוי בהלכה לתבואה או לפירות הלקו־חים מצם־הארץ וקיים ספק אם הפרישו מהם מעשרות; העדה, 9) אנקול; חותן; להיכן? 10) תוך, פנים; בשרת הרים; פרט, 11) נקי, טהור; לבוש קרעים; שלית כהיר, 12) מלת סרוב; חתיכה, בקע; צולל, 13) שמה של שרת החוץ אחר נצחון הצפוניים.

מאונך: א) בשאון הצבא של ברית המרצצות; איבר בגופנו, ב) שמצר בוריד; כנון; הגיע, ג) צי־מלחמה; הצנור שדרכו עובר המזון בבית־הבליעה לקיבה; שר־כן, ד) שם התפילה לזכר נשמות קרובים שמתו; עיר התמרים; פרי בוסר, ה) מציאות; חודש; מס עקיף, ו) באה; זעזוע; זריז, צר, פציל, ז) חלק מפני אדם; כיה. ח) רעל; אגיד; רועש. ט) חלק כימבה; חלק מפני אדם; כין למאה, י) רסיסי לילה; אופה; מאותה, כחור בר, כ) נוגש; מכשיר; מין חיה, ל) קול גברי; בירת גרמניה המערבית; קרדים, מ) דודון; סופר רוסי ש־הוגלה לחוץ־לארץ.

(בתשבץ „לבד" זה חייב הפותר למצוא בעצמו את מקום המשבצות השחורות).

פתרונות החידונים הקודמים

פתרון ל„בואו חשבון" (945)

„למטנף יד ולב אין שלימות"

פתרון ל„משבץ ממספרים"

*
שלחו את הפתרונות ל„מעריב" תל־אביב, ת. ד. 20044. צרפו את הספחים דלעיל ורשמו על גבי ה־מעטפה „תשבץ ‚מעריב' מס' 956", או „בואו חשבון (946)", או „יגעת ומצאת".
שלושים ספרים יוגרלו בין הפותרים.
אברהם כלמן

בואו חשבון (946)

ת ה ל ת
ש ו א
ש ר ב ה ו
ו ב ה ד כ
ש ל ל כ ה
ש ו ע ד ב ד ת

האימרה: 9ינ1 י821 ם5ם0ב678
5למ 7694 3י6ע 624ט8

בפעולת כפל זו הוח־לפו הספרות באותיות. מצא את ערכה של כל אות ורשום את האותיות המתאימות במקום הספ־רות בשורה למטה. אחר כך, צרף את האותיות והרי פיענחת אימרה של הנרי פורד.

יגעת ומצאת

י	ת	ה	י	■
ר	א	י	מ	צ
א	ל	ד	א	פ
מ	■	ר	ו	ו
ב	ו	ד	ו	נ
■	ר	ה	ט	■

ברבוע בן 30 המש־בצות רשומה אימרה של בנימין פרנקלין. כדי לפענח, החל לנוע מן ה־אות „י", מאות אל אות, מעלה, מטה, ימינה או שמאלה, אך לא באלכ־סון ולא דרך המשבצות השחורות.

בוליה האחרונים של דרום וייטנאם

פינת הבולאי

הנהלת הדואר של דרום וייטנאם תכננה את הנפקת בוליה לשנת 1975, מבלי לחשוש מהאירועים הפולי־טיים והצבאיים, שהביאו ל־כיבושה המהיר של דרום וייטנאם על ידי הוויטקונג. להלן הבולים שהונפקו זה לא מכבר:

מאתיים שנה לצבא ארה"ב

חודש לפני כיבוש סייגון הונפקו 2 בולים, שהוקדשו ל„יום האיכר הווייטנאמי", בערך נקוב של 10, 50 ד. הבולים מציגים מפת הדרום העצמאית, ציתוח חקלאי השקיית השדות.

דיוקנו של נגיין ואן תיו, הנשיא לשעבר של דרום וייט־נאם, אשר חשב שעל ידי הת־פטרותו הוא ימנע המשך ה־כיבוש של הדרום, מופיע על בול שהונפק ב־26 במארס 1974 הוקדש ל„יום החקלאי", בערך נקוב של 10 ד.

הנשיא לשעבר נגויאן ואן תיו

אתרים היסטוריים בעיר ה־מלכותית הואה, שנכבשה ב־ראשית הקרבות, מופיעים על 3 בולים שראו אור ב־5 ב־ינואר ש.ז., המציגים בית עתיק (25 ד.), כסא המלכות בארמון המלך (30 ד.), קבר מלכותי (60 ד.).

העיירה הלאומית לפיתוח — היא הנושא של 2 בולים, ש־ראו אור ב־15 בינואר ש.ז., בערך נקוב של 20, 30 ד., ה־מציגים סמלי התמיכה במשפחה וזוג צעיר.

3 בולי „שנה טובה — פס־טיוואלי", שראו אור ב־26 ב־ינואר ש.ז., בערך נקוב של 20, 30, 100 ד., מציגים ורי־קודים, זיקוקין דינור וברכת „שנה טובה".

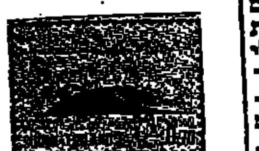

בול פיני מוקדש לעניני תברואה

התיאטרון המסורתי־הווייט־נאמי מופיע על 3 בולים, ש־הונפקו ב־23 בפברואר ש.ז., בערך נקוב של 25, 40, 100 ד., המציגים קטעי משחק מ־מחזות וייטנאמיים, וביניהם ה־קטע המראה מגדין צבאי מ־המחזה „סאן האו".

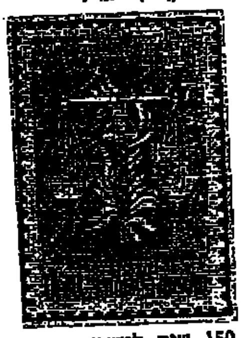

150 שנה למשרד מבקר המדינה בפינלנד

„יום הידידות" עם הלוחמים של בנות הברית (היה זה לפ־ני שנה...) צוין על 4 בולים, שהונפקו בשנה שעברה והם מציגים: חיילים מ־6 מדינות ידידותיות ובראשן ארצות־ה־ברית וכן קטעי קרב ודגלים. הערך הנקוב של הבולים: 8, 15 (2), 60 ד.

משקיפי השלום (מי זוכר אותם?) שבאו מ־4 מדינות: קנדה, הונגריה, פולין ואינדו־נזיה, כדי לשמור על שביתת נשק, הנפיקו חותמות ומעטפות מיוחדות שבוודאי יכנסו עתה — כמו כל בולי דרום וייטנאם — להיסטוריה הבולאית.

בנין עתיק בעיר הווייטנאמית המלכותית הואה

משקיפים. מקהיה הסביעה חותמת מיוחדת בהואה, ביין הוא, מי־טו, דאנאנג ופלייקו. כן הוטבעה חותמת מיוחדת עם שמות 4 המדינות, שמהן באו המשקיפים.

החותמת „שבועים של השלום" — עם מפת וייטנאם, מופיעה על מעטפה מיוחדת, שהוצאה בסייגון ב־15 ביולי 1973. גם הפולנים וההונגרים הטביעו חותמות נפרדות ממקומות שו־נים בווייטנאם.

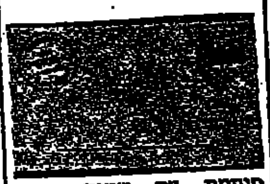

חותמת עם שמות ארבע המדינות שסיפקו משקיפי או"ם לווייטנאם

50 שנה ליחסים דיפלומטיים בין צרפת ובריה"מ

בול שהתנפק בברית המוע־צות ב־25 במארס ש.ז., בערך

חיילי מדינות ידידותיות (לשעבר...) על שני בולי וייטנאם

נקוב של 6 קופ., מוקדש ל־יובל שנים לקשירת יחסים דיפלומטיים בין ברית המוע־צות וצרפת והוא מציג דגלי שתי המדינות.

פיתוח המדינה — על בול וייטנאמי אחרון לפני הכיבוש

חותמת לציון „האוסטרים בגלות"

סימפוזיון בינלאומי כעניין, שיפתח בבית העיריה הישן בוינה ב־3 ביוני, יוקדש לחקר הפעולות הפוליטיות והתר־בותיות של האוסטרים, שהיו

חותמת במלאות שנה למהפכה בפורטוגל

בגלות בשנות הכיבוש הנאצי, בשנים 1934 עד 1945. ביום הפתיחה היבטע חותמת מיו־חדת עם הכתובת: „סימפוזיון על אוסטרים — 30 שנה חופש".

המתאה הצבאי העתיק „סאן האו" — בתיאטרון המסורתי בווייטנאם

200 שנה לצבא ארה"ב

צמדה של 4 בולים מחו־ררים, בערך נקוב של 10 סנט כל אחד, שתראה אור בארצות הברית ב־4 ביולי, הוק־דשה למלאות 200 שנה לשי־רות צבאי באמריקה. כל בול מציג חייל בבגדי שירות של חיל יבשה, ים, מיליציה, כפי שהם היו קיימים בעת מלחמת העצמאות לפני 200 שנה.

המשלחת הפולנית לווייטנאם הנפיקה מעטפה עם חותמת

מבקר המדינה על בול פיני

במלאות 150 שנה ליסוד משרד מבקר המדינה בפינלנד, התנפק ב־7 במ.ז. בול מיוחד בערך נקוב של 0.70 מ., ה־מציג סמל של משרד המבקר — במאזניים של צדק, על רקע של מספרים. כן מופיעים התאריכים 1825—1975.

בול פיני אחר, שיונפק ב־21 במ.ז., יוקדש לקונגרס ה־בינלאומי ה־6 לפרמקולוגיה, שתיערך בפינלנד והוא ידון בבעיות הקשורות בהשפעות של שימוש מופרז באלכוהול, סמים וכן בזיהום אויר על ה־אדם והסביבה. הבול בערך נקוב של 0.70 מ., מציג גוף אדם, דיאגרמות וסמלי הנושא.

סמלי המהפכה על בול פורטוגזי חדש

שנה למהפכה בפורטוגל

המהפכה שפרצה בפורטוגל ב־25 באפריל אשתקד, זכתה להנפקה מיוחדת של 3 בולים, שראו אור במלאות שנה לאי־רוע זה. הבולים, בערך נקוב של 1.50, 4.50, 10 ק., מציגים ציורים סמליים של ידיים מש־תחררות ויונת השלום. חותמת בציור דומה הוטבעה ביום הופעת הבולים.

אליעזר בן

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב

כנס יסוד לאירגון בוגרי האוניברסיטה

הננו מתכבדים להזמינכם להשתתף בכנס היסוד של „ארגון בוגרי אוניברסיטת בן־גוריון בנגב" שיערך ביום שלישי, ג' סיון תשל"ה, 13.5.75, בשעה 16.00, בקמפוס החדש (מול בית החולים) בבנין א'.

על סדר היום:
1. פתיחה
2. הצגת מטרות האירגון ומוסדותיו
3. הרצאת אישיות מרכזית
4. בחירות למוסדות האירגון
5. מפגש בוגרים וכבוד קל

סיום רשמי משוער בשעה 18.00

נודה לכם אם תאשרו השתתפותכם ל...
הכתובת: לשכת דיקן הסטודנטים — בוגרים, ת.ד. 2053 באר־שבע או טלפונית 057-64111 קווים פנימיים: 330, 331, 332

הועדה היוזמת

חיים שמי השקעות בע"מ

קבלן בנין

מציע דירות

במקום היפה ביותר

בפתח־תקוה

ברחוב ארלוזורוב 29 פתח־תקוה

ע"י כרי דשא מרהיבי עין

הדירות בנות: 3—3½—4 חדרים
כוללים: מעלית ✱ מים חמים מרכזי 3 כווני אויר, כניסה מפוארת

פרטים במשרד: רחוב הגנה 15, פ"ת, בשעות 17—19 אחה"צ — טל. 912015

קיבוץ עין־גב
מציע למכירה

1. **הנומג הנשל**
מודל 25ק, שנת יצור 1972, קבינה כפולה, ארגז ארוך.

2. **שני ג'יפים וויליס**
ארוך (6 איש), שנת יצור 1971, 1973, מצב מכני טוב.

לברור פרטים נא להתקשר למרכז המשק טל. 067-50818, 067-50252

התקן מערכת ניקוז לחדר האמבטיה או למטבח תוך 60 דקות

לאור הצלחתנו הגדולה של הסיפון הפלסטי, פיתחנו עבורך מערכת ניקוז מושלמת מחומר פלסטי חדיש, המותאם במיוחד למטרה זו — PROPATHENE תוצרת ICI אנגליה.

המערכת כולה ניתנת להרכבה תוך זמן קצר ביותר, ללא כלי עבודה וללא מאמץ פיזי; אין צורך בהלחמות ובחיתוך הברגות.

והמחיר... זול מכל מערכת ניקוז ממתכת.
למערכת הניקוז של ליפסקי אטימות מושלמת ואמינות מוחלטת. היא בלתי קורוזיבית ועמידה בחומצות, כימיקלים ומים חמים עד 100°.
העיצוב והגימור של כל חלקי המערכת ברמה גבוהה ביותר.
המחסום (סיפון) מיוצר ב־5 גונים, מותאמים לגווני התרסינה וכן בציפוי ניקל.
להשיג בכל בתי המסחר המובחרים.

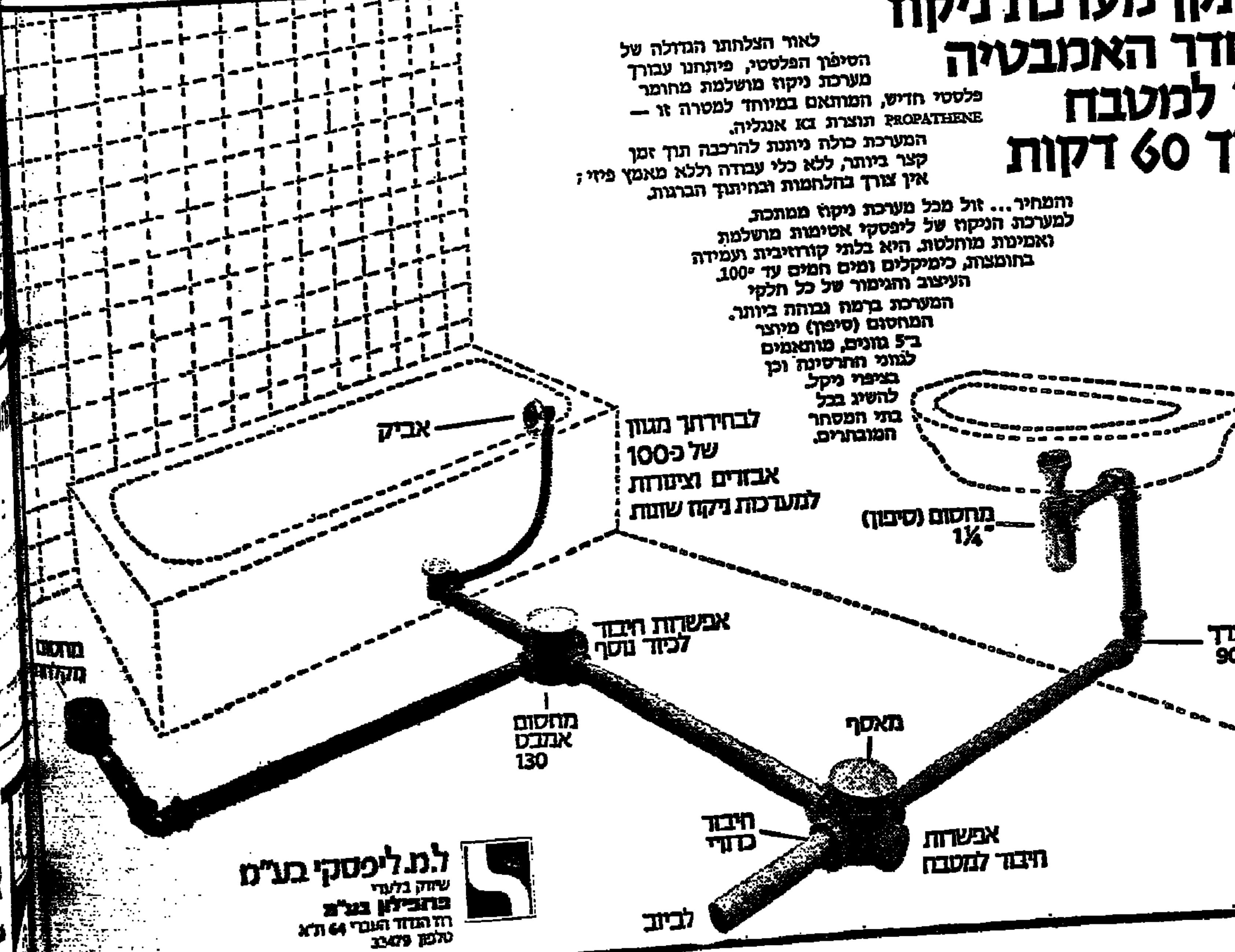

ל.מ. ליפסקי בע"מ
שיווק בלעדי
פתבילון בע"מ
רח' הנדוד העברי 64 ת"א
טלפון 33479

הנהלת הסוכנות היהודית לארץ־ישראל
קרן החנוך לישראל

מכרז בניה ק/207

לבנית 2 גני ילדים במעלות

1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות) מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין **לבנית 2 גני ילדים במעלות.**
2. המבנה המתוכנן הוא בשטח של כ־310 מ"ר כל אחד.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום א' 11.5.75 בבנין הסוכנות, תל־אביב, רחוב קפלן 17, בחדר מס' 206 בשעות העבודה, תמורת תשלום של —.400 ל"י אשר לא יוחזרו.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ה' 22.5.1975. הפגישה במשרד מהנדס המועצה מעלות בשעה 11.00.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצוינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד' 11.6.1975 שעה 13.00.
6. תנאי התשלום בתשלומים כפי שיקבע בחוזה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המוצעת בהתחשב עם היקפה הכספי ומהותה. על הקבלן להמציא אישור מתאים מרשם הקבלנים על ההיקף הכספי שהנו רשאי לבצע. בלעדי אישור זה לא יימסר לו החומר למכרז.
8. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

לימודים

רדיו אלקטרוניקה · פקידות · חשבונאות • • • ...ינוך על־יסודי · בי"ס לאכסטרנים · בגרות • • •

למד בביתך — בגרות ומוקדמות

אם אתה שואף להצליח בבחינות הבגרות והמוקדמות וללמוד בכתב בצורה רצינית ותחת פיקוח בהתאם לתכניות הלימוד של משרד החינוך, אנו נסייע בידך להגשים את שאיפתך. באפשרותך להיבחן במועדים הנוחים לך.

לרשות הלומדים יעמדו יועצים לעזרה אישית בסניפי המכללה העברית להשתלמות בכתב.

מגמות נוספות לבחירתך:
1. אנגלית ושפות אחרות
2. הכנה למבחן האנגליה לאוניברסיטה
3. אלקטרוניקה — בניית מכשיר רדיו ואוטקה
4. הנהלה ומדעי המנהל
5. מכונאות
6. גרפיקה וציור
7. עתונאות ויחסי ציבור
8. פסיכולוגיה

לשם קבלת פרטים מלאים מלא את התלוש הרצ"ב ושלח בהקדם אל ה־מדור ליעוץ מקצועי ת.ד. 33114 ת"א

מעונין בקורס ______
שם ______
כתובת ______
טל' ______

המכללה העברית להשתלמות בכתב

המכונים הבריטיים
תל־אביב, שד' רוטשילד 93 טל' 624162
חיפה, נורדאו 30 טל' 667040
ירושלים, ההסתדרות 22 טל' 224769
שעות ההרשמה: 8.00—20.00 ללא הפסקה

הנהלת חשבונות

נפתחים קורסים חדשים

הנהלת חשבונות 1+2	בקר משעה 8.30	18.5
הנהלת חשבונות 1+2	ערב משעה 4.30	14.5
הנהלת חשבונות 1+2	ערב משעה 6.30	19.5

שרוטב

תל־אביב רחוב דיזנגוף 82 (ליד כבר דיזנגוף)
תל־אביב אלנבי 140 (התחנה המרכזית) טל. 615314
רמת־גן רחוב ז'בוטינסקי 54 (מול רמה) טל. 724335
ירושלים מרדכי בן הלל 10 (פנת בן יהודה) טל. 232748

מזכירות ופקידות

נפתחים קורסי בוקר וערב חדשים (14.5)

בזמן קצר תלמדי קורס יסודי הכולל: משרדאות, תכתובות, אמצעי תקשורת, כתבנות, נוהלי עבודה, חשבונאות וכו'. ● הרצאות בנושאי טפות התן ונימוסין וסיורים בהערוכות למיכון משרדי

הזדרזי, ההרשמה מסתיימת

שרוטב

תל־אביב, רח' דיזנגוף 82 (ליד כבר דיזנגוף)
תל־אביב, אלנבי 140 (התחנה המרכזית) טל. 615314
רמת־גן, רח' ז'בוטינסקי 54 (מול רמה) טל. 724335
ירושלים, מרדכי בן הלל 10 (פנת בן יהודה) טל. 232748

משרד החינוך והתרבות

רשות הספורט והחינוך הגופני — מפעלי הדרכה קייץ

בחופשת הקייץ (יוני אוגוסט 75)
...יים רשות הספורט והחינוך הגופני מפעלי הדרכה ברחבי הארץ בתנאי פנימיה מלאים.
יתקיימו קורסים לראשי קבוצות, עוזרי מדריכים, ומדריכים בענפי הספורט הבאים:

● כדור רגל ● התעמלות
● כדור סל ● טניס
● כדור עף ● ג'ודו
● כדור יד ● סיוף
● שחיה ● טניס שולחן
● אתלטיקה קלה ● התעמלות אומנותית

כמו כן יערכו קורסים למציל המוסמך.
ההרשמה החל מגיל 15
...טים והרשמה בביה"ס למאמנים ולמדריכי ספורט מכון וינגייט טל. 053-28015/053-92951

לשכת הפרסום הממשלתית

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י / המרכז לתרבות ולחינוך

מישלב

נפתחות כיתות ערב ובוקר למבוגרים
למועד אוקטובר 75'

כיתות בוקר
למבוגרים בתל־אביב ובחיפה
הקורס מיועד:
לאחיות, עצמאים, מדריכי נוער, אנשי כוחות הבטחון, משוחררי צה"ל, עקרות בית ולעובדים במשמרות.

כיתות ערב
נמשכת ההרשמה לכיתות ערב
בכל סניפי מישלב
התחלת הלימודים
11.5.75

מרכזי הרישום:
תל־אביב: מישלב, רח' וייצמן 53, טל. 263185, 10—1, 17—19.
חיפה: רח' העליה 45, בת גלים, טל. 520797, 8—11, 16—19.

ההרשמה לסניפי מישלב בשעות 5—7 אחה"צ
ירושלים: בי"ס כיתה, רח' כייח
חולון: בי"ס רביבים, רח' העומר
צפת: בי"ס ממלכתי א', רח' הפלמ"ח
נס־ציונה: מועצת פועלי נס־ציונה
טבריה: עיריית טבריה
נצרת: מועצת פועלי נצרת
רעננה: מועצת פועלי רעננה
נצרת עלית: בי"ס אור לסף
אור עקיבא: בי"ס רוטשילד
בית שאן: הספריה העירונית

למד תכנות IBM בביתך במחשב הפנוי

אנו מבשירך כמתכנת IBM בביתך בזמנך הפנוי.
לשיטה האמריקאית המפתחת המותאמת לכל אחד — למדו עשרות אלפי גברים ונשים בעולם כולו את מקצוע התכנות בביתם.
המכונים האמריקאים יציידו אותך בידע הדרוש, ישלחו אליך את חומרי העזר השונים, וידיעו את הכניסתך דרך מחשב IBM 360 המיועד לרשות המחשב, לימוד שלוש שפות תכנות, אסמבלר, קובול, הפ.ל.א.

לקבלת פרוספקט וחינם כלל מבחן פסיכוטכני עצמי להתאמה מקצועית, גזור ושלח בעטפה אל: המכונים האמריקאים ת.ד. 28624 תל־אביב למחי 7

השם: ______ גיל: ______
כתובת: ______ טל. ______
משלח יד: ______ סימוני כתה: ______

המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב
I.C.S. INTERNATIONAL TECHNICAL SCHOOL

ההסתדרות הכללית של העובדים בישראל
מרכז הקואופרציה — המחלקה לחינוך

ביום ג' 13.5 נפתחות כיתות ערב להכנה לבחינות

בגרות ומוקדמות

למועדים — אוקטובר 75, יוני — 76
לרשות התלמידים: ספרים ללא תשלום, אפשרות ללימוד חוזר, הנחה לחיילים וחיילים משוחררים, לימוד גם במקצועות הבודדים.

בכח

בי"ס לבגרות בפיקוח ציבורי
ההזדמנות פגישות והרשמה:
ת"א, רח' גורדון 53, פינת ריינס
טלפון 248514, בשעות 8—14, 17—20

...למדי מקצוע ב־3 חדשים

...במקום מגוריך — בכל הארץ

...נקבנות בשיטת IBM

...מקצוע שאין בו אבטלה והשתכרי טוב יותר.
...לאחר שנכשירך תוך 3 חדשים, נפנה אותך למקום עבודה מתאים ללא תלות בגיל והשכלה

יום
...בוקר • צהרים • ערב
לפי בחירה

קורס בתכניות ח־י־נ־ם למעוניינות
• תעודת הסמכה •

...דעים הרשמה במשרדי:
"המכון להכשרה מקצועית"
בשעות 9 - 1 לפנה"צ 4 - 8 אחה"צ

...ל־אביב: ...ר' סלומון 7 ...; ...ת־גן: ...ר' ז'בוטינסקי 43; ...יפו: ...ר' ... 17 ...; ...לון: ...ר' סוקולוב 48 ...; ...תניה: ...ר' בלפור 24
ירושלים: רח' אגריפס 6 ...; רחובות: רח' יעקב 3 ...; רמלה: רח' נורדאו 5 ...; באר־שבע: רח' הקנין 44 ...

תכנות מחשבים

נפתחים קורסי ערב
בת"א, חיפה, ירושלים ובאר־שבע.

מתקבלים רק מסיימי 12 שנות לימוד בעלי נתונים מתאימים — לאחר מיון קפדני.

בוגרי הקורסים להכשרת מתכנתים בכירים, יקבלו הפניה למקומות עבודה מתאימים בהתאם לכישוריהם.

לקבלת פרטים נא לצלצל:
לטל' 739193 ת"א טל. 669041 חיפה.

לכבי המכון להכשרה מקצועית ת.ד. 28125 תל־אביב (למספר 111)
נא לשלוח לי פרוספקט על הקורסים להכשרת מתכנתים בכירים.
שמי ______
השכלה ______
כתובתי ______

מדרשת שדה בוקר בנגב

שדה בוקר

בואו ללמוד באוירה מיוחדת ובנוף קסום

בית הספר התיכון "הר־הנגב"

נמשכת ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ו
לכתות ט', י', י"א, י"ב.

✱ נתיב עיוני — מגמות: חברתית ביולוגית
✱ נתיב מקצועי — מגמות: אלקטרוניקה, חשבונאות
✱ נתיב לדוברי אנגלית — לכתות י"א י"ב בלבד הכנה לבגרות

פטור מלא מדמי פנימיה ושכר לימוד לתלמידים מצטיינים מכל הארץ

בדבר פרטים נא לפנות למזכירות ביה"ס התיכון מדרשת שדה בוקר, הר הנגב, טל. 80053, 80051, 80046—057.

משרד החינוך והתרבות
מחלקה להכשרת עובדי הוראה

סמינר הקיבוצים ת"א

נמשכת ההרשמה

— למסלולי בית הספר היסודי וחגיל הרך.
— למסלולי חטיבת הבינים.
התמחות בחוגים אקדמיים הקשורים עם אוניברסיטת ת"א:
✱ ספרות עברית
✱ לשון עברית
✱ מקרא
✱ הסטוריה יהודית וכללית
✱ אזרחות (מדע המדינה)
✱ גאוגרפיה
✱ ביולוגיה
✱ פיסיקה ומתמטיקה
✱ אנגלית
— להשתלמות חד שנתית:
הנחיה לדרגה לתואר מורה בכיר.

...החלה ההרשמה

לבתי הספר
בישובים הקבוצ"ים

...מסגרת בתי הספר בישובי הקבוץ המאוחד ...ם מקומות פנויים לשנת הלמודים תשל"ו.
...יקבלו תלמידים בעלי רמת למודים נאותה ...נות ז' עד י"ב.

...פרטים ורישום נא להתקשר לועדת תנה, רח' ...ין 27, תל־אביב, טל. 245271 בימים ג' וה'

בחינות בגרות

טכניון — תיכון לאכסטרנים

נפתחות כיתות חדשות
מוקדמות • זכרות
ערב • בוקר • בכתב

אוקטובר — ינואר
בכל מקום בארץ

✱ עזרה במתמטיקה ובאנגלית למתקשים.
✱ חלק מספרי הלימוד ללא תשלום.
✱ תלמיד אשר לא יעמוד בבחינות, רשאי להמשיך את לימודיו חינם עד להצלחתו.
✱ סידור מיוחד ליוצאים למילואים

פרטים והרשמה: 9-1 לפנה"צ, 4-7 אחה"צ

בכל מקום בארץ. פנה אישית או בכתב ל ת.ד. 28124 ת"א	תל־אביב רח' סלומון 7 (תחנה המרכזית)	רמלה רח' נורדאו 5 (במגדל הקומה)	רמת־גן רח' ז'בוטינסקי 62 (ליד קולנוע רמה)	חיפה רח' בלפור 5 (קרן הנקר לבנין קרית...)
	חולון רח' סוקולוב 48 (ליד הסופרמרקט)	פתח־תקוה רח' בלפור 14	ירושלים רח' אגריפס 6 (מול קולנוע עדן)	רחובות רח' יעקב 3 (מול אורה)

למד והשתלם בקורס עגורנאים

(צריח, נייד, מתפרד)
לבעלי נסיון של 3 חודשים לפחות כעוזר לעגורנאי
הלימודים מתקיימים בתנאי פנימיה.

פרטים והרשמה: כל יום בין השעות 8.00—19.00, ביום ו' עד 13.00.
תל־אביב: רח' בגרשוב 46, טל. 225690; 225795.
שד' דוד המלך 39, טל' 264193; 267436
יגנה 16, טל' 295423, א'—ה', בין 9.00—13.00, 17.00—20.00.
חיפה: רח' הנביאים 20, טל' 666182; 664671
ירושלים: רח' יפו 68 (בית טולמור), טל' 226455
באר־שבע: רח' הפלמ"ח 47, טל' 27781.

המכון להשתלמות מקצועית משולבת
משרד העבודה

טכניקום — מדרשה טבנית

בוקר • ערב
קורס חדש 14.5.75

גרפיקה שרטוט

מכונות · בנין ואדריכלות

תל אביב בן יהודה 28 חיפה הרצל 44

טכניקום

בטכניק' 12.5.75 יפתח קורס

אלקטרוניקה • טלוויזיה

בפקוח משרד העבודה

חיפה הרצל 44 ת"א בן יהודה 28

هكذا من الأصل

לימודים

רדיו אלקטרוניקה · פקידות · חשבונאות · בגרות

למד בביתך בהתכתבות

המכונים הבריטיים – המוסד הותיק והמנוסה בארץ להקניית השכלה בכתב מציע לך ללמוד בביתך את המקצועות הבאים בשיטות שנוסו בהצלחה בארץ ובחו"ל. הלימודים הם תחת פיקוח ובהדרכת צוות מורים ומפקחים שהם מטובי כוחות ההוראה בארץ.

20% הנחה לחיילים בשירות פעיל

לשם קבלת פרטים מלאים מלא את התלוש הרצ"ב ושלח בהקדם אל המדור לייעוץ מקצועי ת.ד. 33432 תל־אביב.
מעונין בקורס ___
שם ___
כתובת ___ טל. ___

אנגלית ושפות אחרות
1. אנגלית למתחילים
2. אנגלית למתקדמים
3. אנגלית כללי
4. אנגלית למשתלמים
5. אנגלית להכנה לבחינות בגרות
6. אנגלית בהקליט
7. קורספונדנציה מסחרית באנגלית
8. צרפתית למתחילים
9. ערבית מדוברת
10. ערבית ספרותית
11. ערבית למתחילים
12. עברית – שיפור הסגנון
13. עברית – שיפור הלשון וההבעה
14. כתיב עברי
15. עברית למתחילים
16. עברית למתקדמים
17. עברית למשתלמים

בגרות ומוקדמות
לבאות הלומדים בקורס יעמדו יועצים לעזרה אישית בסניפי המכונים הבריטיים
1. הכנה לבחינות בגרות
2. הכנה לבחינות מוקדמות

הכנה לטכניון ואנגלית לאוניברסיטה
1. הכנה לטכניון במתמטיקה
2. הכנה לטכניון בפיזיקה
3. הכנה לאוניברסיטה באנגלית

טכנאות
1. שרטוט טכני – בנין ומכונות
2. טכנאות מכונות
3. טכנאות רדיו
4. טכנאות בנין
5. טכנאות ...
6. ...

אלקטרוניקה – בניית מכשיר רדיו ואזעקה
1. אלקטרוניקה ורדיו מעשי (כולל מעבדה ללימוד בניית מכשיר אזעקה ומכשיר רדיו)
2. קורס יסודי באלקטרוניקה
3. קורס יסודי בטלוויזיה

הנהלת חשבונות ומדעי המסחר
1. הנה"ח למתחילים
2. קורס כללי בהנה"ח
3. חשבונאות למתקדמים
4. הנה"ח סוג 1
5. הנה"ח סוג 2
6. הנה"ח סוג 3
7. מבחני חשבונות
8. מדוקדמים 8. ראיית חשבון
9. תמחיר
10. ארגון וניהול עסקים
11. ...
12. פקידות ומזכירות
13. מסחר פנימי
14. תורת הכלכלה והמשק

קורסים אחרים
1. עיתונאות ויחסי ציבור
2. פסיכולוגיה
3. מורים מוסמכים

אמנות שימושית
1. גרפיקה שימושית
2. ציור

המכונים הבריטיים THE BRITISH INSTITUTES
125,000 בוגרים · 115 קורסים · 37 שנות נסיון · לבחירתך

אוניברסיטת תל־אביב

היחידה לרישום ולקבלה
מודיעה על
המשך הרישום
לשנת הלימודים תשל"ו
ללימודי הסמכה לקראת תואר שני
או לקראת תעודה
(לבעלי תואר ראשון שהישגיהם טובים)

הרישום יסתיים לפי הפירוט הבא:

הפאקולטה למדעי הרוח
(ביום ה' 28.8.75, מלבד החוג לפסיכולוגיה)
ארכיאולוגיה והרבויות · אנגלית · המזרח הקדום · בלשנות · פילוסופיה · תורת הספרות הכללית · לימודים קלאסיים · פסיכולוגיה (הרישום יסתיים ב־29.5.75) · בלשנות שמית · שפה וספרות צרפתית

ביה"ס למדעי היהדות
(הרישום יסתיים ביום ה' 28.8.75)
מקרא · ספרות עברית · תלמוד ותורה שבע"פ · היסטוריה של עם ישראל · לשון עברית

ביה"ס להיסטוריה
(הרישום יסתיים ביום ה' 28.8.75)
היסטוריה קלאסית · אסיה ומזרח אירופה · ימי הביניים והרנסנס · בעת החדשה · המזרח התיכון · מרכז אירופה וצרפת · ואפריקה המזרחית · בעת החדשה · היסטוריה צבאית

ביה"ס לחינוך (הרישום יסתיים ביום ה' 29.5.75)
המגמת עובדי חינוך (לקראת תעודה הוראה) · מדעי החינוך

הפאקולטה לאמנויות
(הרישום יסתיים ביום ה' 28.8.75)
אמנות התיאטרון · מוסיקולוגיה · תולדות האמנות · האקדמיה למוסיקה

הפאקולטה למדעי החברה
(הרישום יסתיים ביום ה' 28.8.75)
מדע המדינה · סטטיסטיקה · סוציולוגיה · ליחסי עבודה · אנתרופולוגיה · ארצות מתפתחות* · כלכלה · לימודים אורבניים*

הפאקולטה למשפטים
(הרישום יסתיים ביום ב' 30.6.75)
מוסמך למשפטים · מוסמך למשפטים (משפט עברי) · מוסמך למשפטים (דיני עסקים) · מוסמך בדיני ישראל · קרימינולוגיה

הפאקולטה למדעים מדויקים
(תאריך הסיום יפורסם במועד מאוחר יותר)
כימיה · פיזיקה ואסטרונומיה · מדעי המתמטיקה · מדעי הסביבה והאטמוספירה

הפאקולטה למדעי החיים
(הרישום יסתיים ביום ה' 4.9.75)
בוטניקה · זואולוגיה · ביוכימיה · מיקרוביולוגיה

הפאקולטה להנדסה
(הרישום יסתיים ביום ה' 28.8.75)
הנדסת חשמל ואלקטרוניקה · הנדסת מכונות והעבודה

הפאקולטה לרפואה
ביה"ס לרפואה — לימודים לקראת התואר מוסמך למדעי הרפואה (הרישום יסתיים ביום ה' 4.9.75). ביה"ס ללימודי המשך ברפואה (תאריך הסיום יפורסם במועד מאוחר יותר).

מועמדים המתעתדים להיבחן השנה בבחינות גמר בבוגרים יולי או אוקטובר 1975 יירשמו במועדים הנ"ל בלי לחכות לתוצאות בחינות הגמר.

מועמדים המשרתים בצה"ל או המתעתדים לנסוע לחו"ל מתבקשים לפנות בכתב לקבלת טפסי רישום במועדים שצוינו לעיל.

חוברת הסברה וטופסי רישום ניתן לרכוש תמורת 5 ל"י, במפעל השכפול בבניין האקדמיה למוסיקה, קרית האוניברסיטה רמת אביב — בימים א'—ה' מ־09.00 — 17.00, ובימי ו' מ־09.00—13.00.

כמו כן, אפשר לפנות בכתב למפעל השכפול — בית ההוצאה של אגודת הסטודנטים אוניברסיטת ת"א, ת"ד 39228, רמת אביב (בלא צירוף המחאה דואר על סך 5 ל"י, לא תישלח החוברת).

חיילים בשירות סדיר יקבלו את החוברת חינם, אישית, או לכתובתם הצבאית.

* בתכנית הלימודים חלו שינויים. נא לפנות למזכירות החוג.

תיכון אנקורי

בגרות אקסטרנית
קורסי ערב
למועד אוקטובר 75'

ספרי לימוד וחומרי עזר חינם ● אפשרות ללימוד חוזר
וכן ללימוד מקצועות בודדים

התחלת הלימודים: מאי 75'

סירקין 3, ת"א, ליד בוגרשוב / בן־יהודה 46, טל. 288718 ● 282314

כל מה שרצית לדעת על:

1. קבלת תואר אקדמי מוכר B.A. B.Sc. של אוניברסיטת לונדון
* בביתך, בזמנך הפנוי

2. השתלמות אקדמית נוספת לבעלי תואר אקדמי
* בביתך, בזמנך הפנוי

3. תעודת בגרות ללא בחינה במתימטיקה
4. מקצועות בלבד
* בביתך, בזמנך הפנוי

פנה לנציגות WOLSEY HALL-OXFORD בישראל
טל. 247295 לקבלת פרטים נוספים
וידיעון חינם, או מלא ושלח את התלוש

WOLSEY HALL-OXFORD
רחוב בר־כוכבא 28, תל־אביב
(ע"י כיכר דיזנגוף) ת.ד. 6010
נא לשלוח אלי ידיעון חינם (ללא כל התחייבות מצדי) בנושא: 1, 2, 3
(סמן בעיגול את המתאים)
שם מלא וכתובת: ___

האם אתה אוהב לצייר?

האם אתה מתעניין בגראפיקה? האם אתה מוכן ללמוד את אמנות הגראפיקה בביתך בזמנך הפנוי? ממהר לפנות בשיתוף המכונים האמריקאים להשכלה בכתב. עכשיו בביתך את כשרונך ותשתדל לכבוש את הגראפיקה!

לכבוד
"המכונים האמריקאים להשכלה בכתב",
ת.ד. 28124 תל־אביב, למס' 37
אבקשכם לשלוח אלי, ללא כל התחייבות כספית מצדי, חוברת הסברה ומבחן התאמת כשרון למקצוע הגראפיקה.
שם ___ (גיל) ___
כתובת ___ טל. ___

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

המכון הישראלי לספרות ולקוסמטיקה
קורסים ל־ ספרות נשים קוסמטיקה
במכון **דיאנה**
תל־אביב, רח' יודפת 4
פנה דיזנגוף 190, טל. 229388, 226066

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב
באר־שבע

מודיעה על

הרשמה מאוחרת של מועמדים חדשים לשנת הלימודים תשל"ו (1975/76)

לחוגים / מחלקות

הפקולטה למדעי הרוח והחברה: מקרא, ספרות עברית, לשון עברית, צירוף בין חוגי לשון עברית וספרות עברית, מחשבת עם ישראל, היסטוריה של עם ישראל, מגמה לארכיאולוגיה של המזרח הקדום, היסטוריה, גיאוגרפיה, חינוך, תעודת הוראה, הלשון האנגלית וספרותה, הלשון הצרפתית וספרותה, פילוסופיה, מדעי ההתנהגות, כלכלה, סטטיסטיקה, מתמטיקה.

הפקולטה למדעי הטבע: מתמטיקה (קיימת אפשרות ללמוד מתמטיקה בצרוף חוג במדעי הרוח והחברה; קיימת אפשרות להתמחות, אחרי השנה הראשונה, לקראת מדעי המחשב וסטטיסטיקה), פיזיקה, כימיה, ביולוגיה, גיאולוגיה.

הפקולטה למדעי הטכנולוגיה: הנדסת מכונות, הנדסה כימית, הנדסת חשמל (אלקטרוניקה), הנדסת תעשיה וניהול, הנדסת חומרים מטלורגיה), הנדסה גרעינית (כמגמה **לסטודנטים** של השנים ג' וד' במדעי הטכנולוגיה).

ההרשמה המאוחרת תיפתח ביום חמישי, ה' סיון תשל"ה (15 מאי 1975) ותסתיים:

לחוגים בפקולטה למדעי החברה והרוח —
יום חמישי, כ"ב אב תשל"ה (31 יולי 1975).

למחלקות בפקולטה למדעי הטבע —
יום שני, כ"א תמוז תשל"ה (30 יוני 1975).

למחלקות בפקולטה למדעי הטכנולוגיה —
יום ראשון, ד' תמוז תשל"ה (15 יוני 1975).

לקבלת טפסי הרשמה וידיעון למועמדים נא לפנות ל"מרתף־הראות", אוניברסיטת בן־גוריון בנגב, ת.ד. 2053 באר־שבע, ולצרף המחאת דואר על סך 5.— ל"י לפקודת "מרתף־הראות".

למד בגרות בביתך

אנו נביא אותך בביתך, בזמנך הפנוי, לפי הקצב המתאים לך. למועדי הבחינות העתים לך. טובי המורים בארץ יבדקו את עיוניך. כל לומד רשאי להשתתף בהרצאות ותרגולי סיכום בשלוחת המכון הקרובה אליך — ללא תשלום נוסף.
הנחה של 10% לחיילים.

קורסים נוספים בכתב
● תכנות במחשבים
● רדיו אלקטרוניקה כולל חלקים ומכשירים
● צילום — כולל מכשירי צילום
● גרפיקה שימושית
● פרסום ויחסי ציבור
● אדריכלות פנים

לקבלת תכנית לימודים חינם פנה אישית או שלח התלוש הרצ"ב לת.ד. 28124 תל־אביב.
שם: ___ מעוניין בלימודי: ___
כתובת: ___ טל. ___

בכל מקום בארץ פנה אישית או בכתב ת.ד. 28124 ת"א	תל־אביב רח' ...	חיפה רח' בלפור 5	רמת־גן רח' ז'בוטינסקי 46	באר־שבע ...
	חולון ...	פתח־תקוה רח' בלפור 14	ירושלים רח' ...	...

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

בבי"ס לגזירה ותפירה
נפתחים קורסים חדשים
איכנשטיין
תל־אביב, רחוב פינסקר 9
טלפון 298525

בית הספר לאחיות מוסמכות
שע"י בית החולים "שערי צדק" ירושלים
נמשכת ההרשמה
לשנת הלימודים תשל"ו

מתקבלות בנות דתיות בוגרות בי"ס תיכון

ההרשמה בכל יום בין השעות 11.00—13.30, במשרד בית הספר בבית"ח, רח' יפו 161, ירושלים.

ההרשמה תסתיים ביום 30.5.75

תלמיד, תלמידה

אם את/ה מעונין/ת לעסוק בעת שירותך בצה"ל במקצועות האלקטרוניקה ולקבל הסמכה ממשלתית,

למד רדיו אלקטרוניקה
(לימודים דו־שנתיים)

בתאום עם צה"ל

מתקבלים:
נערים — תלמידי י' רי"א, בני 14—17 ו־9 חודשים.
נערות — תלמידות י'— י"ב, בנות 16—18.

הלימודים מתקיימים במוסדות המפורטים להלן:
* הכפר־הנוער ע"ש **כפר ויתקין** (עם פנימיה)
* אורט — מרכז להכשרה מקצועית, בפרדס... (עם פנימיה)
* חוות הנוער הציוני ע"ש ד"ר גולדשטיין — קטמון — ירושלים (עם פנימיה)
* מישלב — מכון ישראלי להשכלה, רח' ויצמן 53 ת"א (בלי פנימיה)

פרטים והרשמה בבתי הספר
פרטים בכתב ניתן לקבל בדואר צבאי 2150/ש.

עם גיוסם לצה"ל יועסקו הבוגרים והבוגרות במקצועם.

דרושים

מהנדסים · טכנאים · בינאים · שרטטים · מחסנאים • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סובנים • • •

לבנק גדול

דרושים

למשרות הבאות:

1. **מתכנתים בכירים/ מנתחי מערכות**

בעלי נסיון של למעלה מ־5 שנים בשפות אסמבלר, קובול PL/1 למחשבי אי.בי.אם.
נסיון בתכנון מערכים למחשב כולל הכנת תיקים ודוקומנטציה.

2. **מתכנתי מערכות**
SYSTEM PROGRAMMER

בעלי ידיעה ב־DOS ו־OS וכמו כן בעלי ידיעה בתקשורת (C.I.C.S. ועוד).

המעונינים יתקשרו - טלפונית 55286 תל־אביב.

למלון „עין־בוקק"

ד"נ ים־המלח

דרושים

★ טבח
★ קונדיטור
★ מחסנאי/ת למטבח
★ פקיד קבלה לילה

מגורים מובטחים במקום

לפנות:
בכתב או במקום או בטלפונים:
057-86024 86038 ,86060 ,86076

אלקטרה

למפעלנו בראשון לציון
דרושים

- מסגרים מעולים
- בונים מעולים
- חשמלאים מנוסים
לחיווט לוחות
- עוזר לטכנאי קירור

תנאים טובים למועמדים המתאימים
5 ימי עבודה בשבוע
— הסעות למפעל —
נא לפנות בכתב אל: אלקטרה, מחי לקח כח אדם ראשון לציון, איזור התעשיה, רחוב יוסף ספיר 1, או טלפונית למספר 03-948958.

לסוכנות ביטוח גדולה דרושות

* מזכירה לניהול משרד ביטוח
עם נסיון בקבלת עסקי ביטוח.
* כתבנית להדפסת פוליסות
* פקידה לנסח פוליסות ותוספות

נא לפנות בכתב יד בציון נסיון קודם לת.ד. 1062 תל־אביב.

למוסד מסחרי גדול בחיפה

דרושים:

הנדסאי כימיה

לעבודה כאיש מכירות

הכישורים: שליטה באנגלית, עדיפות לבעלי נסיון במכירות.

נא לפנות לת.ד. 295 חיפה, עבור „כח אדם".

למוסד גדול באזור תל־אביב

דרושים

• **מכונאים**
לטרקטורים, מלגזות וציוד תפירה.

• **פקיד חשבונות**

לבר פרטים נא לפנות לת.ד. 866 תל־אביב עבור מספר 171.

למשרד רואה חשבון

דרוש

מבקר עצמאי

לטלפן 614466.

אוניברסיטת תל־אביב

דרושים

לחוג לפיסיקה ואסטרונומיה:

1. **הנדסאי / טכנאי אלקטרוניקה**
בעל נסיון של 3 שנים לפחות בעבודות פתוח ויישום טשאים דיגיטליים ואנלוגיים.

2. **סורקת**
לסריקה ומדידה של תמונות פיסיקליות מצולמות. העבודה במשמרות. הדרכה תינתן במהלך העבודה.
הדרגה: ח' בדרוג האחיד.

בפקולטה להנדסה:

3. **מהנדס אלקטרוניקה — מחשבים**
אחריות למערכת מיני־מחשב במעבדת מחקר, אחזקה ופתוח, עזרה לאנשי מחקר בחבור נסויים למחשב.
הכישורים הדרושים: מהנדס אלקטרוניקה בעל 2 שנות נסיון בפתוח מערכות ספרתיות ונסיון בתכנות.

4. **מהנדס אלקטרוניקה**
לפתוח מערכות נסוי למודיעה בתחום תבקרה, השתתפות בעבודות הקמה של מעבדות למוד ומחקר בבקרה.
הכישורים הדרושים: מהנדס אלקטרוניקה בעל 2 שנות נסיון לפחות בתחום הבקרה.

5. **הנדסאי / טכנאי אלקטרוניקה**
לאחזקה מונעת ושוטפת של מכשור אלקטרוני מגוון וחדיש. בעל 2 שנות נסיון לפחות.

למצפה כוכבים:

6. **עובד טכני**
להפעלת מערכות מכניות, הידראוליות ואלקטרוניות של מצפה הכוכבים; סיוע לאסטרונומים בעת בצוע מחקר; מחזוקת המצפה על מכשיריו וציודו.
הכישורים הדרושים: בוגר בי"ס טכני/ מקצועי או בי"ס להנדסאים במגמות אלקטרוניקה או חשמל, ידיעת השפות עברית ואנגלית; רשיון נהיגה על טנדר + משאית.
העבודה במשמרות, העובד חייב להתגורר במצפה רמון.

לבית"ס לחנוך/המרכז להדרכה והשתלמות:

7. **מרכז ארגוני בכיר**
לתכנון וארגון השתלמויות למורים בתאום עם גורמי האוניברסיטה ומשרד החינוך ופקוח על צוות עובדים.
הכישורים הדרושים: השכלה אקדמית במדעי־הרוח או החברה, רצוי נסיון בהוראה; נסיון במנהל וכושר ניהול צוות בדרג בכיר.
העובד יועסק עפ"י חוזה מיוחד לשנה עם אפשרות הארכה.

8. **כותב/ת תכניות למודים במתמטיקה לחטיבת הביניים**
בי.אס.סי. במתמטיקה; בעל נסיון בהוראה (כולל הוראה בכתות הטרוגניות).
העובד יועסק עפ"י חוזה מיוחד בחצי משרה.

לפקולטה לרפואה:

9. **פקידה־כתבנית עברית / אנגלית**
מקום העבודה: תל־השומר.
המעוניינות במשרה זו תפנינה ישירות לטלפון: 756674.

למחלקת הכספים:

10. **מנהל/ת חשבונות**
סוג 2; רצוי נסיון של מספר שנים.

למחלקת ההספקה:

רצוי בעל נסיון בעבודה.

11. **מחסנאי**
העובד יועסק עפ"י חוזה מיוחד.

12. **מזכירות כתבניות**
הדפסה בעברית ובאנגלית.
הדרגה י'—י"א בדרוג האחיד.

על המעונינים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים, פרטים על נסיון בעבודה ושמות ממליצים, לענף כח־אדם, מחלקת המנגנון, אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב עד ליום 18.5.75.

— מועמדים שימצאו מתאימים — יוזמנו לראיון אישי.

חרושת חימר בע"מ

לרגל פיתוח מואץ במפעלינו

דרושים:

קבלנים

לבצוע עבודות אחזקה
עבור ציוד לייצור מוצרי בטון.

•

בהצעות נא לפנות: ת.ד. 875 ת"א.

דרוש

לולן

לטיפול בלהקות רביה
רצוי עם נסיון

לפנות מדגרות שרייבר בע"מ, הוד השרון טלפון 052-27736 או בערב טלפון 052-29169.

לחברה קבלנית ידועה בירושלים

דרושים:

1. **מודד ומחשב כמויות.**
2. **מנהל עבודה** בכיר לכבישים, בעל נסיון.
3. **מפעילי ציוד כבד.** למרקכור די 9 בעלי נסיון.

להתקשר לטלפון 02-528423 בימים א', ג', ד' בין 8.00—16 בימי ב' ו־ה' בין 8.00 — 13.00 ובין 16.00—18.00.

למפעלי „הדסה" בע"מ באר־שבע

דרושים

1. **מהנדס בימאי**
בוגר הטכניון באר־ץ להפקיד ניהול המעבדה לפיקוח הייצור

2. **טכנאי או הנדסאי בימיה**
לתפקיד בקורת תהליכי הייצור

העבודה בשני התפקידים משולבת במתקני התעשיה ובמעבדה

על המעונינים לפנות בכתב לת.ד. 30 ב"ש

לחברה לייעוץ
דרושה:

פקידה
מנוסה

ידע
בהנהלת חשבונות
הדפסה בעברית,
ידיעה בסיסית
באנגלית.

טל' 254419 (03)

לחברה גדולה
דרוש
למשרדה הראשי בתל־אביב

פקיד

למחלקת בקורת אשראי ללקוחות
העבודה כוללת טיפול משפטי, קשר עם עו"ד, בדיקות מהימנות, הקירות וכו'.
נא לפנות בכתב אל ת.ד. 21095 ת"א עבור „פקיד".

לקיבוץ בית אורן
דרושה

גננת ומורה
לכיתות יסוד

עם מגורים במקום
222111/2

גזרן
עוזרת לגזרן
(פורסת)

דרושים למפעל קונפקציה לנשים, בפרטים נא לפנות: ת.ד. 28332 ת"א טלפון: 38580.

דרושים
חשמלאי
תעשיה
רצוי ידע במסגרות

חניך

בפרטים 04-726485 בשעות הערב

להנהלת הצופים
דרוש
מרכז לאזור המרכז
במשרה מלאה
רצוי בוגר התנועה.
לפנות טל: 35425/6
או 37721/2
לנחמן או כופי.

בעל מרצים מפורי
מבור מעניין
בהובלות בשבתות
ובערבים.

טלפון בשעות הערב
855879 איפר.

למשרדנו הראשי
בחיפה — דרוש

מנהל
חשבונות

לניהול המחלקה
לפנות: מ' סטלר,
סוכנות לבטוח בע"מ,
שער פלמר 1, קומה ד' חיפה.

אלקו
ELCO
חרושת אלקטרוניקה ישראלית בע"מ

דרושים

* **טכנאי מכירות**
טכנאי־הנדסאי חשמל.
לעבודה מסחרית טכנית מעניינת למחלקת מכירות טכניות.
רצוי נסיון בשטח המסחרי.

* **טכנאי־הנדסאי חשמל**
עם נסיון של שנתיים לפחות לתכנון ספקי כח.

* **מסגר כללי**
בוגר בי"ס מקצועי עם נסיון של שנתיים לפחות.

* **חשמלאי מוסמך**
עם נסיון של 3 שנים לפחות.

*

למועמדים המתאימים מובטחים תנאים טובים ואפשרויות קידום

*

על המעומדים לפנות לאלקו (מח' מנגנון), דרך ז'בוטינסקי 23, רמת־גן, או טלפונית 727131 לקביעת ראיון.

מרכתכר
מספר, שנות והנדסה בע"מ

דרוש

מנהל כספים

* בעל נסיון בניהול כללי של מערך הכספים במפעל מתקדם
* בעל נסיון בניהול צוות

5 ימי עבודה בשבוע

לפנות טל: 903661/2/3 פתח־תקוה
מח' כח־אדם. סודיות מובטחת.

רשות השידור
מחלקת הגביה תל־אביב

דרושים

עובדים ועובדות
לתפקידי גביה וסריקות

בבתי מחזיקים במקלטי טלויזיה ורדיו ליום עבודה שלם
(כולל שעות נוספות)

העבודה כרוכה בשהיה מחוץ למשרד במשך יום העבודה.
הדרגה ט' בדירוג האחיד.

המעונינים יפנו בכתב בצירוף קורות חיים לת"ד 449 תל־אביב, ויציינו ע"ג המעטפה: עבור סורק.

לפרסום אריאלי
דרוש

תקציבאי משולה

בעל נסיון או ידע בשיווק
הגיל הרצוי בסביבות 30
נא לפנות אישית אל רוני אריאלי
טל. 258015 ,255241.
— סודיות מובטחת —

למרכז מגן דוד אדום בישראל

דרוש

מנהל חשבונות

הכישורים הדרושים:
1. יוצא צבא עד גיל 30
2. סוג ד' בהנהלת חשבונות
3. נסיון בעבודה מעשית שנתיים לפחות

הדרגה המוצעת: י"ב—י"ד בדרוג האחיד (בהתאם לכישורי המועמד).

הצעות, בצרוף קורות חיים ונסיון בעבודה, יש לשלוח למרכז מד"א ת.ד. 9240 תל־אביב עבור מנה"ת.

לחברה לבנין בחיפה — דרוש

הנדסאי או טכנאי

בעל נסיון לחשוב כמויות
ועריכת חשבונות, רצוי בעל רשיון נהיגה

טל. 04—661426

למלון
רמדה־קונטיננטל

דרושים

✱

פקיד
קבלה
(בוגר „תדמור")

✱

NIGHT AUDITOR

המתאימים יפנו למנהל כח־אדם, הירקון 121, ת"א, בין 17—15

למשרד עורכי דין
דרוש כשכיר

עורך־דין
צעיר

מאד מוכשר

★

לפנות לת.ד. 4100 ת"א
מס. 250

למשרדנו בתל־אביב
דרושה

פקידה

לעבודה משרדית
במחלקת המכירות

ותועדף בוגרת צה"ל, בעלת השכלה תיכונית.
לפנות טלפונית
03-258441 ליפה

דרוש

צעיר
דינמי

המוכן להשתלב באמרגנות ועסקי תיאטרון.

טלפון:
283607, 286337

עורך/ת
דין

מנוסה

לחצי יום

לפנות
לד"ר ה. גוטשלק עו"ד
ת.ד. 4993 חיפה
טל. 04-662823.

טרקטוריסט

דרוש
מפעיל שותף
חלקי
למרקכור 9/D

בעל נסיון באחזקה ותקונים קלים בכלי.
טל. כ"ס 20—13 284464.

לשעות עד הצהרים
דרושה מזכירה
מנוסה ואחראית
לניהול משרד יועצים לתעשיה ברמת אביב.
הידיעת עברית מעולה ואנגלית טובה.
נא לפנות בכתב יד, לציין נסיון קודם
לת.ד. 20050 ת"א
מס. 864/1/ל.

דרוש מכונאי
לרכב קל
עצמאי לחלוטין
לאיש בעל כישורים מתאימים —
תנאים מיוחדים
טל. 253-603 ת"א

דרוש
נהג רציני
בעל ידע בהלוקת שלגונים הגלידה
לביווח? קשבייל במפרץ חיפה
טל. 04-721348.

דרושים למשרד אדריכלים בת"א

שרטט, הנדסאי, מודליסט־שרטט.

440077 ,459051
לא ביום ששי.

למפעל צבורי בתל־אביב

דרוש

טכנאי
אלקטרוניקה

בעל רקע במחשבים

הכישורים הדרושים: ✱ השכלה של טכנאי או הנדסאי אלקטרוניקה ונסיון בעבודות מעבדה אלקטרונית בתחומי האחזקה והתכנון — של 4 שנים לפחות ✱ נסיון באחזקת מערכת מחשב ✱ כושר בטוי בכתב ובעל־פה וידיעת השפה האנגלית.

תנאים טובים ואפשרויות קידום למועמד המתאים

על המעונינים לפנות בכתב יד תוך ציון קורות חיים, השכלה, נסיון קודם ומספר טלפון — לת.ד. 2926 ת"א, עבור 9351. סודיות מובטחת.

לחברה פיננסית
גדולה בתל־אביב
דרושים

* **מתכנתים**
בעלי נסיון של 3 שנים לפחות במחשבי IBM.

* **מפעיל־פקיד קלט־פלט**
עם ידע בסיסי במחשבים.

* **נקבניות**
בעלות נסיון של לפחות שנה אחת.

תנאים טובים למועמדים המתאימים

לקביעת ראיון נא להתקשר טלפון: 295483, 296741.

סודיות מובטחת!

ל„מזרח" שרות לבטוח
חברה בע"מ
דרוש

פקיד

למחלקה אלמנטרית

— בוגר תיכון, שולט בשפות עברית ואנגלית.
— רצוי נסיון בבטוח.
למועמד המתאים תנאים טובים ואפשרויות קידום

לפנות: שד' רוטשילד 27 ת"א בשעות 12.00 — 14.00 או בכתב יד לת.ד. 29458 ת"א מקוד 61290.

מוסד מעלי חיפה — הדרושה למנהל מטעם של התחרות הפקידים

בית־הפקיד

רח' מאיר 44, חיפה טל: 524103 ת.ד. 4087

לרגל הרחבת רשת הקורסים

דרושים מועמדים
להוראת הנהלת חשבונות

המעונינים יפנו בכתב למנהל בית הספר תוך פרוט השכלה ונסיון בעבודה.

מכון ויצמן למדע

דרושה מזכירה כתבנית

הכישורים הדרושים:
— ידיעת השפה העברית על בוריה.
— ידיעה טובה של השפה האנגלית.
— הדפסה מעולה בשפות אלו.
— בעלת נסיון בעבודות מזכירות.

על המועמדות לפנות בכתב לת.ד. 26, רחובות, 76100. בצרוף קורות חיים ונסיון קודם למשרה 101/75, בציון מס' המשרה.

בית הספר הריאלי העברי בחיפה
לקראת שנת הלימודים תשל"ו

דרושים מורים

למילוי תפקידים מינהליים אחראיים

בעלי השכלה גבוהה (במינהל ו/או בחינוך) ובעלי נסיון במינהל מתבקשים לפנות בכתב להנהלת ביה"ס ת.ד. 4920 חיפה (מיקוד 31040)

לחברה חקלאית ארצית
דרוש

מפקח על גידולים בשדה

הכישורים הדרושים: השכלה אקדמאית, חקלאית בעיקר בגידולי ירקות. שפות אנגלית וערבית רצויות. בעל רשיון נהיגה.

לפנות בכתב עם ציון קורות חיים ונסיון קודם אל ת.ד. 4496 חיפה למספר 66100.

هكذا من الأصل

דרושים
מהנדסים · טכנאים · הנדסאים · שרטטים · [illegible] · מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים

תדיראן

דרושים

1. **כלכלן** — לביקורת כמותית של נושאים כלכליים ושווקים בחברה. רצוי כלכלן הלומד לתואר שני בכלכלה או מינהל עסקים.
2. **בוגר הפקולטה לחשבונאות** — (אפשרי גם סטודנט שנה ג'). לעבודה במחלקה לביקורת פנימית.
3. **טכנאי יצור** — בעל נסיון של מספר שנים בחקרי זמן ועבודה, לעבודה מגוונת בנושאי פריון, אחזקה ובערך הצטיידות.
4. **כתב טכני** — טכנאי אלקטרוניקה לחכנת תיעוד טכני. בעל כושר הבעה בכתב וידיעת עברית ואנגלית.
5. **מזכירה בכירה** — עצמאית ובעלת יוזמה. ידיעת עברית ואנגלית (כולל הדפסה), בעלת נסיון קודם.

מועמדות/ים יפנו בצרוף קורות חיים לכ"א ת.ד. 648 ת"א

6. **חשב שכר** — בעל נסיון קודם של שנתיים לפחות, רצוי רקע בהנה"ח ונסיון בחישוב שכר ממוכן.

מועמדים/ות יפנו לטלפון 267272 קו פנימי 289.

למחלקת המיכון

7. **נקבניות עברית** — בעלות נסיון.
8. **נקבניות אנגלית** — בעלות נסיון.

המועמדות המתאימות יוכשרו לעבודה בדיסקטים. מועמדות מתאימות יפנו טלפונית ל־262346.

למפעל האלקטרוניקה — חולון

9. **הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה** — לעבודות פיתוח והנדסה בתחום התדירויות הגבוהות ו/או קשר ספרתי. יועדפו בעלי נסיון בתחומים אלה.
10. **טכנאי מכונות** — א. לעבודה בתכנון מכני של אביזרי זהה, עמודות ולוחות. יועדף בעל נסיון של שנתיים, לאחר שרות צבאי. ב. טכנאי מכונות בעל נסיון בעבודות פיתוח חלקים מכניים.
11. **מזכירה מעולה** — לניהול עצמאי של משרד במחלקת הנדסה; לאחר שירות צבאי, שליטה מלאה בעברית וידיעת אנגלית טובה, (כולל הדפסה — לא כתבנות).

למפעל האלקטרוניקה — בחולון

12. **טכנאי אלקטרוניקה** — אחראי על מערך התיקונים וציוד מדידה של המפעל. נסיון של שנתיים לפחות בתעשיית האלקטרוניקה.
13. **צבע מתכת** — לצביעה ראשונית וסופית בתאי צביעה מסוכלי מים, הכנת אפוקסי ותפעול תנורי קליה לצבע ואפוקסי. נסיון מעשיתי קודם — הכרחי.
14. **עובדים מכניים** — להפעלה ואחזקה של סמרות פנאומטיות ורגילות ומקדחות־יד רדיאליות.
15. **פקידה טכנית** — לאחר שרות בצה"ל, בעלת נסיון בעבודה במרכזיה ופקידות.

מועמדים/ות יפנו בצרוף קורות חיים לת.ד. 267 חולון.

למפעל הסוללות — ברחובות

16. **מזכירה מנוסה** — למחלקת תכנון ופיתוח. ידיעת עברית ואנגלית כולל הדפסה.
17. **שרטט/ת מכונות** — לשרטוט חלקים מכניים ומעגלים חשמליים פשוטים. נסיון של 5—4 שנים. ידיעת עברית ואנגלית, הכרחית.

מועמדות/ים מתאימים יפנו טלפונית ל־950051.

למחלקת מערכות מחשבים

18. **SOFTWARE SPECIALIST FOR COMMUNICATIONS AND MINICOMPUTER SOFTWARE.** Individual with background in telecommunications and/or minicomputer SOFTWARE including at least 2 years of operating and programming such software. Knowledge of IBM 360/370 line of computers desirable. Knowledge of 360/370 assembler language desirable. BTAM, CICS, IMS all desirable. Knowledge of minicomputer applications of telecommunications also desirable. Personality must allow for constant contact and interface with clients.

מועמדות/ים יפנו בצרוף קורות־חיים לכ"א ת.ד. 648 ת"א

תדיראן תדיראן

נציבות שירות המדינה מודיעה כי

דרושים צעירים/ות
לתפקיד בטחוני מעניין
במשרד התחבורה
מינהלת נמל התעופה בן־גוריון [לוד]

תכונות נדרשות:
- לאחר שירות צבאי מלא
- בעלי תעודת בגרות
- דוברי השפה האנגלית על בוריה.

הערות: 1) העבודה היא במשמרות; 2) מגורים באזור גוש דן — חובה; 3) העבודה למשך חצי שנה.

על המעוניינים בעלי הכישורים המתאימים לפנות באופן אישי למינהלת נמל התעופה בן־גוריון (לוד) בבית משרד הבריאות (מגדל האולם הכבד) ביום א' 11.5.75 בין השעות 8.30—10.30 להביא עמם תעודת זהות, תעודת בגרות ותעודת שחרור מצה"ל.

לחברה להנהלת חשבונות אזורית בגליל העליון

דרושים:

מנהלי חשבונות עצמאיים
בעלי ניסיון של 5 שנים בניהול חשבונות במפעלי תעשיה.

תנאי שכר לפי כישורי המועמד.

נא לפנות ידין מבה"ר בע"מ המרכז האזורי מבואות החרמון ד.נ. גליל עליון טלפון: 067-41275, 067-40832.

ישרלקטרא בע"מ

דרושים

* מהנדס/הנדסאי אלקטרוניקה
למכירה של ציוד מדידה אלקטרוני
● בעל רקע בשטח המיכשור האנאלוגי והדיגיטלי

* מהנדס/הנדסאי אלקטרוניקה
למכירה של ציוד בקרה תעשייתי
● בעל רקע בשטח הבקרה התעשייתית, רצוי בתעשייה הכימית ו/או בתעשיית תהליכים

מועמדים עם רקע מתאים, בעלי רכב ויודעי השפה האנגלית, יפנו בכתב בצירוף פרטים אישיים ונסיון קודם לת.ד. 30580, תל־אביב, עבור מס' 9389.

סודיות מובטחת

לחברה מסחרית גדולה למוצרי צריכה

דרושים

מעודדי מכירה
לעבודה באיזור הצפון

לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון מקצועי לת.ד. 4397 ת"א עבור מעודדי מכירה.

דרושה מייד

מזכירה אישית
למנהל דניש אינטריורס
במשרד הראשי: דרך ז'בוטינסקי 104, רמת־גן

קריירה מעניינת למועמדת בעלת יזמה

שפת אם אנגלית
הדפסה באנגלית
ידיעה טובה בעברית

— 5 ימי עבודה בשבוע —

לקביעת ראיון נא להתקשר ימים א'—ה' בין 8.00 ל־4.30 טל. 723252; 735138/9.

דניש אינטריורס

אתגר בשבילך

דרושים

נציגי מכירות
למפעל בתחום ההיגיינה

עדיפות לבעלי נסיון במכירות בענפי המזון והחקלאות למוסדות

נא לפנות למר [illegible] בטלפונים 03-729963; 03-731591 או לכתוב תוך ציון קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 480 רמת־גן עבור "ה.ה.ה."

מושב כפר הס

מבקש הצעות

למסידת הצרכניה במושב בשכירות
בעלי נסיון וידע יתקשרו לקביעת ראיון למזכירות המושב 052-97294 כל יום 8.00—12.00.

רים RIM

למערך השיווק באזור חיפה והצפון — דרושים

סוכני מכירה
יועדפו מועמדים בעלי נסיון בענף [illegible]. בעלות על רכב הכרחית.

לפנות טלפונית 04-666990 לציפי.

[illegible] פתוח, מבנה הנדסה בע"מ

דרושים:

1. **מהנדס ייצור בכיר מהנדס מכונות**
   * בעל רקע בייצור מכני
   * בעל נסיון בייצור מערכות מכניות מתוחכמות.
2. **מנהל שרותי הנדסה**
   * בעל נסיון בניהול חדר שרטוט על כל מרכיביו.
   * רצוי מהנדס מכונות מנוסה, ובקי בשרותי הנדסה.
3. **מתכנן מכני**
   * בעל נסיון.
4. **עורך מעגלים מודפסים**
   * רצוי בעל נסיון

5 ימי עבודה בשבוע

לפנות טל. 903661/2/3 פ"ת מח' כח אדם. סודיות מובטחת

מועצה אזורית מרחבים
ד.נ. נגב טלפונים: 83014, 83051, 057-8311

דרושים מורים
לחטיבות ביניים ממלכתית וממלכתית דתית שתצמחנה לחטיבות עליונות

דרושים לשנת תשל"ו

1) מורים למתמטיקה
2) מורים לאנגלית

המורים המוסמכים לחינוך על יסודי במקצועות הנ"ל שיתקבלו יזכו בהטבות מיוחדות.

מורים, מורות, להם חינוך הוא אתגר ימצאו אווירה מעודדת יוזמה פדגוגית וכלים משוכללים לביצועם.

המועמדים המעונינים יפנו בכתב למנהל המחלקה לחינוך במועצה לפי הכתובת הנ"ל בציון פרטים על השכלה ונסיון.

בברכה
חביב שרבף — ראש המועצה

[illegible]

למפעלנו בקרית שמונה

דרוש

מנהל משמרת
לעבודה בתחנת כח

יועדף קצין ימי או בוגר בי"ס מקצועי 4 שנתי.

בדבר פרטים להתקשר לטלפון: 067-42940 או ת.ד. 67 קרית־שמונה.

דרוש

מתכנת COBOL
בעל שתי שנות נסיון לפחות

תנאי השכר ייקבעו לפי הכישורים

לפנות: טלפון 261111 קו פנימי 368 בין השעות 08.00—11.00 לפנה"צ.

לחברת נפט — דרוש/ה

מפעיל/ה מנוסה
למכונה להנהלת־חשבונות
אוליבטי
כולל נסיון בהנהלת־חשבונות

טלפון 297557 עבור בני

בית־ספר ממלכתי נוה איתן כפר רופין

מחפש

מורה לכתה א'
מגורים במקום

טלפון 065-88530/31

דרושים

1. **מנהל בת אדם**
2. **מזכירה מעולה עברית/אנגלית** — עצמאית.
3. **מנהל/ת חשבונות** — שנתיים נסיון, אנגלית יתרון.
4. **פקיד/ה למחלקת תמחיר** — ידיעת אנגלית, נסיון בנושא מלאי, יתרון.
5. **מהנדס אלקטרוניקה** — שנתיים נסיון במערכות בקרה.
6. **הנדסאי מכונות**
7. **ברדסים וחרטים** — לעבודות אבי טיפוס.
8. **מכשירנים ומרכיבים** — אפשרי גם ללא נסיון.

5 ימי עבודה בשבוע — סדרי הסעה נוחים
בפרטים מלאים נא לפנות בכתב לת.ד. 875 חיפה
— סודיות מובטחת —

קולסו בע"מ
יצרני ציוד ומערכות מכניות ואלקטרוניות מתוחכמות
חיפה־מרכז תעשיות מדע־טל. 510271-3, ת.ד. 875.

חיפה כימיקלים בע"מ

למפעל המוגדל והמורחב דרושים

טכנאי ייצור
רצוי בעלי נסיון

תנאים טובים למועמדים המתאימים

סודיות מובטחת

על המעוניינים לפנות בצרוף קורות חיים לת"ד 1809 חיפה, עבור "מנגנון".

החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ
מפיצי CATERPILLAR בישראל

חולון, אזור תעשיה חדש, דרך המנור 8
טלפון 856125

דרושים:

- **מזכירה למנהל מחלקת שרות** — הכרחית ידיעה בכתבנות עברית ואנגלית. שעות העבודה: 8.00—15.00
- **טכנאי או הנדסאי מכונות** — לעבודה מעניינת
- **פקיד חשבונות** — למוסך החברה

הסעה מובטחת

לפנות: למדור כח אדם אל שמואל נסירוב או דוד הלר

דרוש/ה

פקיד/ת יבוא
— שליטה מושלמת באנגלית (רצוי שפת אם)
— ארגון ונסיון עצמאיים
— ידע בהליכי יבוא

★

נא לפנות טלפונית למספר 259365 ת"א לגב' [illegible]

דרוש

סגן לעורך "השדה"
(ירחון למשק חקלאי)

הכישורים הדרושים: רקע חקלאי, [illegible] ונסיון בלשון העברית.

נא לפנות אל "השדה" ת"א, רח' ליליינבלום 25, ת.ד. 9 תל־אביב טלפון [illegible]

הנדסאי בניין
בעל נסיון רב
מתפנה
לקבלת עבודה/ות של חישוב כמויות והכנת חשבונות סופיים
טלפון [illegible]

הלוח הנפוץ ביותר במדינה בעיתון הנפוץ ביותר במדינה

לוח מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב תל-אביב, רחוב קרליבך 2, טלפון 287221.
הסניף המרכזי בת"א: שד' רוטשילד 33. קבלת מודעות מ-8 בבוקר עד 6 בערב.
הסניף בירושלים: הלל 14/16, טל' 231769. שעות: 7.30—1.30; 4—6.30 אחה"צ.
הסניף בחיפה: רח' הנביאים 32, טל' 660853. פתוח: מ-8 בבוקר עד 7 בערב ברציפות.

המחיר לכל מלה	ביום חול	בערב שבת וחג
דירות (כל המדורים) ומכוניות למכירה	4.— ל"י	5.— ל"י
כל יתר המדורים	3.— ל"י	4.— ל"י
מיד ליד (למכירת חפצים עד 1,000 ל"י)	2.— ל"י	(בימים א'-ה')
לוח מעריב כלבו (לבתי עסק, חנויות ושרותים)	4.— ל"י	(בימים ב'-ו')

המינימום לכל המדורים — 8 מלים. המינימום ללוח מעריב כלבו — 10 מלים

מבצע המיליון של „מעריב" ו„תדיראן" פרסים לקוראים במיליון ל"י

טור את האות המופיעה היום ומדי יום בעמוד הראשון של „מעריב" והדבק אותה על טופס ההדבקה שברשותך. אין הגבלה במספר טפסי הדבקת שיודבקו עליהם כל האותיות המתפרסמות מדי יום בעמוד הראשון.

אות נוספת ביום א'

הכשרה לעבודה

ביקוש עבודה

נרשמו לנשואין

ע"י המועצה הדתית קרית-גת

הלוואות

מטבעות ומדליות

בתי ספר

גזירה ותפירה

חרטים ומסגרים

זבנים

בולים

עוזרות ומטפלות

יהלומים

פקידים

שליחים

מספרות

עבודה

הצעות עבודה

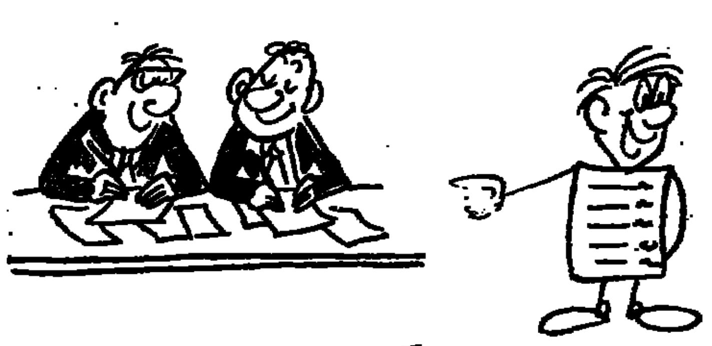

הסכם עם השוק?...

הם למדו את „הפטנט" הישן של הלוח מס' 1 -
הלוח הראשי: קשר הדוק ויעיל בין המוכר והקונה

לוח מעריב

הלוח הנפוץ ביותר במדינה
בעתון הנפוץ ביותר במדינה

כדאי לך לקרוא את
מודעות לוח מעריב
על הרגע האחרון בעמוד 7
—אולי דווקא שם תגלה
את ההצעה המעניינת ביותר!

מודעות ל- לוח מס' 1 לוח מעריב מתקבלות:

בתל-אביב: בית „מעריב" מחלקת המודעות רח' קרליבך 2; סניף „מעריב" תל-אביב שדרות רוטשילד 33; בסניפי „דחף" דיזנגוף 116 (פתוח עד חצות); אלנבי 123; בן-יהודה 7

בחיפה: סניף „מעריב" רח' הנביאים 32; סניף „דחף" הרצל 11; ובכל משרדי הפרסום

בירושלים: סניף „מעריב" רח' הלל 14/16; סניף „דחף": רח' יפו 43 לאחר שעות העבודה טל. 34749; ובכל משרדי הפרסום

בבאר-שבע: סניף „מעריב" רח' הפלמ"ח 81; ובכל משרדי הפרסום

בכל סוכנויות „מעריב" בארץ ובכל משרדי הפרסום.

דרושים
1. ... בת ארם
... מעולה עברית
... חשבונות
... לסחלקה
... אלקטרוני
... סכונות
... ברסים וחרטים
... ומרכיבים

קולסו

חיפה כימיקלים

מכונאי ייצור

CATERPILLAR

טלפון 856125

מנהל מחלקת
מכונאי הנדסאי מכונות
מנהל חשבונות

דרוש/ה
פקיד/ת

סגן לעורך

مكذا من الأصل

هكذا من الأصل

לוח מעריב

דירות

ברחובות בריכות גז 3 — 3½ — 4 — 5 חדרים, דירות גג, גנוות ומיוחדים, הרצל 165, 956959.

1-1½ חדרים

קבלני בנין

רים 2000 בראשון־לציון — 4 חדרים 205,000 ...

2 חדרים

2½ חדרים

3 חדרים

3½ חדרים ויותר

דירות להשכרה

וילות ובתים

בשכר חודשי

דירות למכירה

כדאי לך לקרוא את
מודעות לוח מעריב
של הרגע האחרון בעמוד 7
- אולי דווקא שם תגלה
את ההצעה המעניינת ביותר!

לוח מעריב

500 מחשבי כיס "NOVUS" ועוד 10,062 פרסים בעלי ערך

במבצע המיליון של "מעריב" ו"תדיראן" פרסים לקוראים במיליון ל"י

גזור את האות המופיעה היום ומדי יום בעמוד הראשון של "מעריב" והדבק אותה על טופס ההדבקה שברשותך. אין הגבלה במספר כפלי הדבקות שיודבקו עליהם כל האותיות המתפרסמות מדי יום בעמוד הראשון.

אות נוספת ביום א'

חוגים

שידוכים

בת זוג

בן זוג

טיולים

תעופה

ספורט

נופש

ריקודים

קייט

ספרים

שעורים

טרקטורים

מספים

דירות להחלפה

חקלאות

מגרשים

חדרים מרוהטים

ביקוש דירות

בדמי מפתח

דירות מרוהטות

Nissim Albagli,
602 Ruthcrest Avenue
La Puente Calif. 91744
U.S.A.

כדאי לך לקרוא את
מודעות לוח מעריב
של הרגע האחרון בעמוד 7
— אולי דווקא שם תגלה
את ההצעה המעניינת ביותר!

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

לוח מעריב

כלי רכב

שרותי רכב

[illegible]

ב.מ.וו.

[illegible]

הילמן

[illegible]

וולוו

[illegible]

ווקסהול

[illegible]

ויליס

[illegible]

טריומף

[illegible]

לארק

[illegible]

מרצדס

[illegible]

סאאב

[illegible]

סובארו

[illegible]

סוסיתא

[illegible]

סימקה

[illegible]

מכוניות למכירה

[illegible]

אמריקאיות

[illegible]

אודי — נ.ס.או.

[illegible]

אוסטין — מוריס

[illegible]

אופל

[illegible]

אלפא רומיאו

[illegible]

פולקסווגן

[illegible]

פיאט

[illegible]

ציטרואן

[illegible]

פורד

[illegible]

פז'ו

[illegible]

קונטסה

[illegible]

רנו

[illegible]

ביקוש מכוניות

[illegible]

אופנועים וקטנועים

[illegible]

בתי ספר לנהיגה

[illegible]

אביזרי רכב

[illegible]

מערכות קול

[illegible]

תנורי בשול ואפיה

[illegible]

מכונות תפירה

[illegible]

סירות

[illegible]

מזגני אויר

[illegible]

מכונות כביסה

[illegible]

תריסים

[illegible]

מכירות

[illegible]

קניות

[illegible]

בגדי שמש ותחפושות

[illegible]

שטיחים

[illegible]

רהיטים

[illegible]

כלי נגינה

[illegible]

שמלות כלה

[illegible]

מקררים

[illegible]

חיות בית

[illegible]

הלבשה

[illegible]

כדאי לך לקרוא את
מודעות לוח מעריב
של הרגע האחרון בעמוד 7
— אולי דווקא שם תגלה
את ההצעה המעניינת ביותר!

1

מבצע המיליון של „מעריב" ו„הדיראן" פרסים לקוראים במיליון ל"י

גזור את האות המופיעה היום ומדי יום בעמוד הראשון של „מעריב" והדבק אותה על טופס ההדבקה שברשותך. אין הגבלה במספר טפסי הדבקה שידבקו עליהם כל האותיות המתפרסמות מדי יום בעמוד הראשון.

אות נוספת ביום א'

עסקים

מבני תעשיה

חנויות

בתי מלאכה

מחסנים

משרדים

המשך ←

כדאי לך לקרוא את מודעות לוח מעריב של הרגע האחרון בעמוד 7 — אולי דווקא שם תגלה את ההצעות המעניינות ביותר!

דירות מרוהטות

חדרים מרוהטים

ביקוש דירות

מגרשים

לוח מעריב חיפה

סניף מעריב בחיפה: רח' הנביאים 32 טל. 660051
פתוח: משעה 8.00 בבוקר עד 7 בערב ברציפות.

וילות ובתים

דירות להשכרה

דירות

קבלני בנין

דירות למכירה

פרותים

טלוויזיות

ציוד

לוח מעריב רחובות

דירות למכירה

דירות להשכרה

הצעות עבודה

לוח מעריב אשדוד

דירות למכירה

ביקוש דירות

פרסומים

לוח מעריב

משרדים

עסקים

אולמות

מבני תעשיה

מחסנים

בתי מלאכה

חנויות

מכוניות גלוח

כדאי לך לקרוא את מודעות לוח מעריב של הרגע האחרון בעמוד 7 — אולי דווקא שם תגלה את ההצעות המעניינות ביותר!

هكذا من الأصل

هكذا من الاصل

לוח מעריב חיפה

המשך מן העמוד הקודם

מכוניות למכירה

הצעות עבודה

ביקוש עבודה

מקררים

כלי נגינה

ספרים

מזגני אויר

מסגים

קניות

חיות בית

קטנועים

בתי ספר לנהיגה

טלוויזיות

תנורי אפיה ובשול

מכירות

רהיטים

מכונות כביסה

שדוכים

מערכות קול

מטבעות ומדליות

לוח מעריב ירושלים

סניף מעריב בירושלים: רח' הלל 14/16 טל. 231769
פתוח: מ-7.30 עד 1.30 בצהרים ומ-4 עד 6.30 אחה"צ

דירות

קבלני בנין

דירות למכירה

וילות ובתים

דירות להשכרה

דירות מרוהטות

חדרים מרוהטים

ביקוש דירות

המשך ←

כדאי לך לקרוא את
מודעות לוח מעריב
של הרגע האחרון בעמוד 7
— אולי דווקא שם תגלה
את ההצעות המעניינות ביותר!

לוח מעריב הנגב

דירות למכירה

דירות מרוהטות

הצעות עבודה

וילות ובתים

פרסומים

דירות להשכרה

למודים

אנחנו סופגים

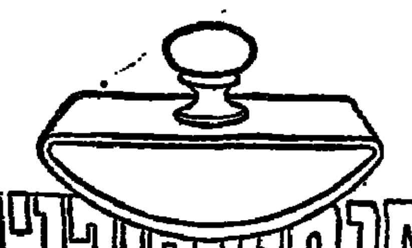

קנה דירה

ברמות שרת

ירושלים

עד 30.5.75

שלם 75% ממחירה הקבוע *

עד 1.10.75

לפי לוח תשלומים קבוע מראש

ואנחנו נשלם עבורך את מס ערך מוסף

חשוב... חשב... והחלט בהקדם

* לא פתוח

מכירה: תומר ירושלים בע"מ
הרב"ס סמואל 2, ירושלים
טל: 221440, 221271

למכירה בירושלים,

קומת משרדים מפוארים

מיקום מרכזי אך שקט — כ־450 מ"ר

*

טל. 02-261090 בערב, ת.ד. 7747 ירושלים.

שורש — מלון - מועדון

מועדון מלון שורש

חונך את האגף החדש

נוחיות מירבית
אווירה פסטורלית
נוף מרהיב של הרי ירושלים
מגרשי ספורט ובריכת שחיה ברמה גבוהה
מטבח מעולה

בואו להתארח!
מחיר מיוחד לשבועות הפתיחה
סוף שבוע לזוג
220.— ל"י

בא להתקשר טל' 533479 528030 (02)
דואר נע הרי יהודה

הפינה הירושלמית

מדוע בעצם אתה צריך לפרסם?
תן לנו צלצול 227222 פרטום בריבנאים
הנותן לך פרסים.

---

40 שנה בירושלים

מבחר גדול של רהיטי סלון ✱ חדרי שינה
✱ רהיטי ילדים תוצרת עלומים
✱ רהיטי קבוץ שומרת
יבואן רהיטים מסקנדינביה

בקרו בשלש קומות התצוגה לרהיטים

רהיטי נוחיות בע"מ
רח' שלומציון המלכה 4, ירושלים
טל: 02-224064.

המעוניינים להשתתף

בקורס לסוכני ביטוח

המתקיים

בירושלים

בענפי בטוח אלמנטרי ובטוח חיים

יפנו אל צור, חברה לבטוח בע"מ, ירושלים, רח' בן־יהודה 36, טלפון 233273, 234852.

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה למדעי הרוח
המרכז לבלשנות שימושית

לימודי תעודה
בהוראת עברית למבוגרים

בשנה"ל תשל"ו יפתחו במרכז לבלשנות שימושית לימודי תעודה בהוראת עברית למבוגרים. הלימודים יערכו בשיתוף עם המנהל לנוער העברית.
מטרת הלימודים — הכשרת מורים בכירים להוראת הלשון העברית למבוגרים.
משך הלימודים — שנתיים.
הרכב הלימודים — לימודים עיוניים בלשון עברית, בבלשנות שימושית ובחינוך מבוגרים. הכשרה מעשית בהדרכת חונכים.
תנאי הקבלה — 1. בעלי תואר ראשון בלשון עברית ובעלי תעודת הוראה של בית־הספר לחינוך, או הלומדים העומדים לסיים את לימודיהם לתואר ראשון עד 26.10.75 והלומדים עדיין לקראת תעודת הוראה.
2. ראיון.
מועד ההרשמה — עד 20.6.75.
פרטים אפשר לקבל במזכירות המרכז לבלשנות שימושית, בניין שפרינצק, קומת מסד תחתונה, בין השעות 0900—1300.
מספר התלמידים מוגבל.

למכירה

1. **מחפר D 3 G.C.B** מודל 1974
2. **שופלדוזר 955 K**
3. **מנדף שברולט C 10** מודל 1971
4. **ביואיק** מודל 1973

טל. 02-524686 בשעות 3—8
טל. 02-289948 בשעות הערב

חברה צבורית בירושלים

מחפשת ברכישה

25 - 30
חדרי משרד
או מבנה

בגודל דומה

הצעות להפנות בכתב לת.ד. 2344 ירושלים

י. שורץ
הסיטונאי
רח' התבצלת 4—2
עכשיו הזמן לחסוך
תלבשה במחירים
סיטונאיים

קייטנה

בנימינה - המומלצת והמוסמכת בישראל

השנה ה־32! פתוחה: יולי — אוגוסט. בילוי ובידור חינוכי. בטיחות בחופש הגדול. פרטים מלאים ותוברת מצולמת — לכל דורש. עמי גא ת.ד. 1158 נתניה, טל. 053-91189.

הבונים חוף הכרמל

מכירות

[illegible]

משרדים

[illegible]

מבני תעשיה

[illegible]

מחסנים

[illegible]

כלי נגינה

[illegible]

שעורים

[illegible]

גור מעריב נתניה

קבלני בנין

[illegible]

דירות למכירה

[illegible]

דירות להשכרה

[illegible]

מכוניות למכירה

[illegible]

פרסומים

[illegible]

עסקים

[illegible]

חנויות

[illegible]

אולמות

[illegible]

שטיחים

[illegible]

מקררים

[illegible]

רהיטים

[illegible]

מכוניות למכירה

[illegible]

קטנועים

[illegible]

פרסומים

[illegible]

מטבעות ומדליות

[illegible]

גור מעריב ירושלים

[illegible]

ביקוש עבודה

[illegible]

קייט

[illegible]

מגרשים

[illegible]

שרותים

[illegible]

שונות

[illegible]

הצעות עבודה

[illegible]

כדאי לך לקרוא את
מודעות לוח מעריב
של הרגע האחרון בעמוד 7
— אולי דווקא שם תגלה
את ההצעה המענינת ביותר!

SPECIALITY CHEMICALS SALES REPRESENTATIVE

Negotiable basic salary and commission and car

We require a dynamic and experienced sales representative to service the following industries in Israel.

Sugar, paper, paints, leather, mining, cement and water treatment.

He must necessarily be proficient in the national language and English. The products he will handle are very successful process chemicals and therefore their sale has a technical nature. A science qualification or sound knowledge of chemistry is essential.

We are part of an international company. We expect the successful candidate to be based in Tel Aviv to work under minimum supervision and to report to Durban.

The first years guaranteed income is negotiable during which time he will be expected to establish himself to the extent that commission in subsequent years will provide the major portion of his income. The Company is a progressive and growing one and he can expect an excellent career.

Interviews will be conducted in Tel Aviv and the successful candidate is expected to have passport and visa ready plus inoculations to attend training course in U.S.A.: from June 9th through to June 28th.

Please reply in writing attaching curriculum vitae, address, and telephone number, to:-
Consul Commercial, South African Consulate General, 2 Kaplan Street, Tel Aviv

With a copy to the following:-
The Managing Director, Buckman Laboratories Pty. Ltd., P.O.B. 12146, Jacobs, Natal 4026, South Africa.

صكذا من الاصل

هكذا من الاصل

דרושים

מהנדסים · טכנאים · בימאים · שרטטים · מחסנאים ··· מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים

למפעל גדול בצפון הארץ דרושים

פקיד/פקידה ראשית
לנהול משרד המפעל

* נדרש נסיון של 5 שנים ומעלה בתפקיד דומה.
* ידיעת עברית על בוריה ושליטה באנגלית.
* כשר ונסיון בנהול צוות עובדים.
* תנאים טובים ותפקיד אחראי ומגוון.

פקיד בנושא אספקה

* נדרשת שליטה בשפה האנגלית ברמה של נהול תכתובת עצמאית וידיעת עברית.
* רקע טכני מהווה יתרון.

פניות בכתב יד בלבד יש להפנות לת.ד. 1425 חיפה
סודיות מוחלטת מובטחת

● **מנהל חשבונות מנוסה**
למשרד הראשי בתל־אביב

● **מנהל חשבונות**
לבקורת בסניפי החברה

דרושים
לחברה ארצית גדולה

מועמדים לתפקידים הנ"ל עד גיל 40 נמרצים ושאפתנים המעוניינים בהת־קדמות בחברה גדולה מתבקשים לפנות בכתב יד עם פירוט נסיון קודם וקורות חיים לת.ד. 11010 תל־אביב, עבור „מנהל חשבונות".

*

תנאי שכר וקידום טובים למתאימים.

דרוש בירושלים
לתפקיד מינהלי מענין

טכנאי יצור מוסמך

*

מעוניינים מתבקשים לפנות אל ת.ד. 15050 — תל־אביב

יומאר טקסטיל
חברת בת של
ארגמן מפעלים לצביעת טקסטיל בע"מ
ו־UNITED MERCHANTS U.S.A.
עבור מפעלנו החדש המוקם באשקלון

דרושים
בחורים מוכשרים בעלי רקע טכני
ללימוד המקצועות:
אומני אריגה-זולצר
מפעילי מכונות אריגה זולצר

נסיון מוקדם אינו הכרחי — לימוד המקצוע יתאפשר בארץ ובחו"ל.
פנה בכתב יד ליומאר ליד ארגמן, — אזור התעשיה יבנה.

האוניברסיטה העברית בירושלים

ביה"ס לחקלאות ע"ש לוי אשכול — הפקולטה לחקלאות ברחובות
מודיעים על משרה פנויה של

טכנאי חקלאות
במחלקה לאנטומולוגיה
מכרז מס' 32/75

תיאור התפקיד — גידול צמחים בחממות; ביצוע נסויי שדה וטיפול בהם; ביצוע ריסוסים, עריכת תצפיות, רישום תוצאות ואיסוף נתונים; עזרה לחוקרים באיסוף חרקים וצמחים נגועים בשדה; איסוף חומר למעבדות הוראה.
כישורים נדרשים: בוגר בי"ס תיכון חקלאי; נסיון קודם בעבודה חקלאית במשך 3 שנים לפחות; רשיון נהיגה.
חדרגה — בב' — 2 טכנאים.
על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ושמות ממליצים עד תאריך 20.5.75 אל: מזכי־רות הפקולטה לחקלאות ברחובות, ת.ד. 12 רחובות ולציין על המעטפה: „מועמד למשרה מס' 32/75".

ההסתדרות מדיצינית הדסה

הנדסאי או טכנאי לציוד רנטגן
20/75

דרוש הנדסאי או טכנאי להרכבה והחזקה של ציוד רנטגן בבית החולים. בעל הכשרה מקצועית ונסיון של 3 שנים לפחות.
המועמדים המתאימים מתבקשים להפנות בקשותיהם תוך פרוט ההכלה ונסיון אל אגף כוח אדם ת.ד. 499 ירושלים 91000 עם צירוף תולדות חיים תעודות ומסמכים.

לבית חינוך שער הנגב
רשת עמל

דרושים לשנת הלימודים תשל"ו
א. **מורה מדריך למיכון חקלאי**
ב. **מורה מדריך למכונאות רכב**
ג. **מורים/ות למגמת מזכירות**
ד. **מהנדס להוראת אלקטרוניקה**
ה. **איש אחזקה**
עם אפשרות חלקית בהדרכה

על המעוניינים לפנות בכתב לבית החינוך שער הנגב ד.נ. חוף אשקלון או טלפונית 051-94080.

מורים דתיים -
כדאי לכם לבוא לאילת
אתגר • סיפוק • הטבות

לבתיה"ס הממלכתיים דתיים — יסודי
— חטיבת בינים
— חטיבה עליונה

דרושים מורים טובים למקצועות היהדות, מתמטיקה, גדנ"ע, מוסיקה ועוד.

האתגר —
עבודה חינוכית ענפה בעיר הדרומית.
הסיפוק —
חברה דתית צעירה תוססת ומגובשת הרגשה של עשיה במקום שזקוקים לך.
הטבות
פטור גבוה ממסים
טיסות חינם
תנאים טובים בדיור

מורה יחיד/ה או זוג מורים המעוניינים יכתבו אל ת.ד. 40 אילת.

כרמל כימיקלים בע"מ
למפעלנו בעתלית דרושים

הנדסאי וטכנאי מכונות
כמנהלי משמרות במתקני הייצור

הכישורים:
* נסיון בניהול צוות עובדים
* הבנה בתפעול מכונות
* ידיעת השפה האנגלית יתרון

תנאים טובים ואפשרויות קידום למתאימים
על המעונינים לפנות טלפונית למספר 04-942151 למר יעקובסון או בכתב לכרמל כימיקלים בע"מ עתלית

למוסד חינוכי דתי
דרושים

* מפקח(ת) סוצ' ארצי(ת)
* מפקח חינוכי ארצי
עם נסיון רב בנהול ופקוח
* מפקחים חינוכיים מחוזיים
* ממונה על יחסי ציבור
* עובד מינהלי בירושלים
עם ידיעה טובה בקורספונדנציה מנהלית
* מנהל חשבונות

בהצעות לפנות לת.ד. 819 ירושלים בצירוף תולדות חיים מפורטות.

אחים מילצין בע"מ

דרוש/ה
תעמלן/ית
למחלקת תרופות הומניות
לעבודה באזור ירושלים

כישורים: ידיעה מושלמת בצרפתית
נסיון קודם בעבודה כתעמלן רפואי.
בעל רכב פרטי.

תנאים טובים למועמדים המתאימים
נא לפנות בכתב אל „אחים מילצין בע"מ" ת.ד. 20026, תל־אביב, תוך פרוט תולדות חיים ופרוט נסיון קודם, מועמדים מתאימים יוזמנו לראיון.

לחברת בנין ארצית
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
עצמאי/ת
נסיון: 1) של 5 שנים
2) של 2 שנים
עבודה רצופה

●

מועמדים דתיים מתבקשים לפנות לת.ד. 2770 תל־אביב, בציון פרטים אישיים ונסיון קודם.

דרוש
רוקח ביוכימאי
או
רוקח פרמקולוג

המועמד שיבחר יהיה אחראי על בקורת איכות של ייצור חומרים פרמצאוטים במע־בדה מוכרת ויעסק באופן חלקי גם במחקר ובפיתוח של מוצרים חדשים.
כישורים דרושים:
— בוגר בי"ס לרוקחות.
— רצוי נסיון מקצועי של שנתיים.
על המעוניינים לפנות תוך פירוט השכלתם ונסיונם המקצועי לת.ד. 6535 תל־אביב.
— סודיות מובטחת —

לרגל הרחבת מחלקת המכירות
ב־חברת קדם אלקטרוניקה בע"מ

דרושים
מהנדסי אלקטרוניקה
(בעלי רכב)

הבקיאים בנושאי ציוד היקפי ל־מחשבים, ציוד מעבדתי ורכיבים.
לפנות בטלפון 54897 לגב' רחל לקביעת ראיון או ת.ד. 4770 תל אביב „מהנדס אלקטרוניקה מכירות".
— סודיות מובטחת —

אר.אף.אי. יועצים בע"מ — נציגי וחתמי חברות בטוח
סוכנויות לבטוח
דרושים למשרדנו הראשי בתל־אביב

1. **מנסחת/מחשבת בענף האלמנטרי**
בעלת נסיון של שנתיים לפחות.
2. **נערה**
לעבודות פקידות כללית והדפסות.

לפנות טלפונית 264002, 255922 תל־אביב. סודיות מובטחת.

---

olivetti
לרגל הרחבת פעילותנו בת"א
דרושים לנו
טכנאים
למכונות משרדיות
לקביעת ראיון נא לפנות טלפונית 03-35491
דלתה חברה למסחר בע"מ

דרוש
מנהל מפעל תעשייתי

המתאימים מתבקשים לפנות בכתב יד בציון קורות חיים, השכלה ונסיון בניהול מפעלים להנהלת עץ לבוד, ת.ד. 38 פתח־תקוה.
— סודיות מובטחת —

טלמוסיקה בע"מ
למחלקת השרות שלנו דרושים:
טכנאי אלקטרוניקה
* לעבודה במערכות היי־פידליטי וסטריאו
* לעבודה במערכות הגברת קול, קשר־פנים ומוסיקה־רקע.
* לעבודה ברשמקולים רב ערוציים.
דרושה השכלה של סיום בי"ס מקצועי 4 שנתי ודרגת טכנאי בהנ"ל וכן רשיון נהיגה. מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב לטלמוסיקה בע"מ, ת.ד. 826 גבעתיים, בלווית קורות חיים (השכלה ונסיון מקצועי).
— סודיות מובטחת —

דרושים לעבודה מעניינת
גברים
אחרי שרות צבאי
בעלי רכב/קטנוע

המעוניינים יפנו בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 33149 ת"א, עבור „401".

לחברה להנדסה וקבלנות
דרושים
● **מסגרים-רתכים**
● **חשמלאים**
מקומות עבודה, חיפה — אשדוד.
● **מזכירה** ליום עבודה מלא.

לפנות: אדיג תעשיות והרכבות בע"מ רחוב לוי אשכול 62 הכיות ל' תל־אביב, טל' 2—424131.

למשרד מהנדסים בירושלים
דרושה
מזכירה
בעלת ותק ונסיון במזכירות והדפסה
שעות העבודה 15.30 — 07.30
נא לפנות בכתב יד בציון נסיון קודם, השכלה, גיל ומצב משפחתי, ת.ד. 384 ירושלים.
— סודיות מובטחת —

יפעת חורשת מבונות חקלאיות
דרושים בעלי המקצועות הבאים: —
* צבעים למתכת
* מסגרים
* רתכים
תנאים טובים לאנשים המתאימים
לפנות טלפונית 065-66336
או אישית למפעל בקבוץ יפעת

אגוד ערים אזור דן (ביוב)
מחלת במימון 24 תל־אביב
דרושים מפעילים
לתחנות שאיבה לביוב
על המועמדים להיות
בעלי רקע טכני מתאים.
העבודה היא במשמרות.
לקבלת פרטים נא להתקשר למר י. רוזן או מר פרקאל, טל. 414439.
י. כספי — יו"ר מועצת האגוד

דרושה
קבוצת שלד
לאתר הנבנה בהרצליה
העבודה לתקופה ממושכת
הקבוצה תכלול לא פחות מ־10 איש.
*
נא להתקשר טלפונית: 937454 לישראל

למפעל תעשייתי בפתח־תקוה
דרושה
מזכירה
נסיון בניהול משרד, ידע בסיסי ב־הדפסה והנהלת חשבונות.
*
לפנות טלפון 913888 בין השעות 15.00—8.00.

למשרד אורולוגים
דרושה מזכירה
בעלת נסיון ושליטה בהדפסה עברית ואנגלית
לפנות בציון פרטים ונסיון קודם ת.ד. 16466 ת"א למספר 1497.

מועד ציבורי בירושלים
מבקש
מועמד למילוי תפקיד מינהלי-כלכלי
בדרגה ביניים — הון או התנה אקדמאית מבקשים
יועדפו מועמדים בעלי השכלה אקדמאית בכלכלה, מנהל עסקים או בדעי החברה.
למועמד המתאים תנתן ההזדמנות בהרצאה החזקת רכב.
הצעות בצירוף תולדות חיים להעביר אל ת.ד. 508 ירושלים ולציין „מועמדות למשרה פנויה".

למועצה אזורית יזרעאל
דרוש
מפעיל לשופלדוזר שרשראות
בהצעות לפנות מ"א יזרעאל ד.נ. יזרעאל, טל: 8, 7, 065-22956.

דרושים

מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • • מהנדסים · טכנאים · בינאים · שרטטים · מחסנאים • • •

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב

מכרז מס׳ 75/4

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב מודיעה על משרות פנויות: —

א. במחלקה למדעי הגרעין

טכנאי בטיחות קרינה

תאור התפקיד: מקבל והטמנת לציוד ותומרי קרינה מהמחלקות ועקב אחרי ביצוען. בודק ורושם משלוחים של ציוד ותמורים רדיואקטיביים המגיעים לאוניברסיטה ומעבירם למחלקות המזמינות. מקיים מעקב אחרי צריכת התמורים הרדיואקטיביים ומנהל כרטסת מצאי לצורך מעקב. מבצע ביקורות תקופתיות של אנשים, מעבדות וכלים ועורך רשום ומעקב אחרי תוצאות בדיקות אלו, במחלקות השונות באוניברסיטה. מדריך עובדים ועורך מעקב על שמוש וטפול נכונים בציוד ותמורים המיועדים לקרינה. אחראי על התקנת שילוט מתאים במחלקות המשתמשות בציוד ותומרי קרינה. מבצע עבודות נוספות לפי הנחיות הממונה על בטיחות קרינה ו/או בהתאם להנחיות מדיק ארצי.

הכשורים הדרושים: טכנאי בטיחות קרינה מוסמך. נסיון של 3 שנים כפקח קרינה. ידיעת שפה אנגלית — רצויה.

הדרגה: בהתאם לכשורי המועמד.

ב. במחלקה להנדסת חשמל

כתבנית־אנגלית

תאור התפקיד: מדפיסה אנגלית (רצוי גם עברית). עוזרת למזכירה בעבודות משרדיות.

הכשורים הדרושים: השכלה תיכונית. נסיון של שנתיים לפחות בהדפסה אנגלית ופקידות כללית.

הדרגה המוצעת: 7—8 בדרוג המנהלי.

כל המשרות הינן מלאות

מועמדים מחוץ לבאר־שבע אשר יתקבלו בדרגה 7 בדרוג האחיד והדרגות המקבילות בדרוגים האחרים תנתן עזרת בדיור.

פניות בכתב יד בלבד בצירוף תלודות חיים ותעודות יש לשלוח עד יום ו׳ 14.5.75 אל מחלקת המנגנון, אוניברסיטת בן־גוריון בנגב, ת.ד. 2053, באר־שבע, מיקוד 84120.

נא לציין על המעטפה מספר המשרה המבוקשת

אלביט מחשבים בע"מ

דרוש

ראש קבוצה

לעבודה במשמרת שניה (מ־5 אחה"צ עד 1 אחר חצות)

הכשורים הדרושים:
— רקע טכני
— נסיון בתפקיד אחראי על קבוצה קטנה

נא לציין מס. 0007/מע

לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים ת.ד. 5390 חיפה, מחלקת כח אדם, סודיות מובטחת.

למפעל רוכסנים

דרושים

★ **אורג סרטים** מנוסה
תנאים מצוינים

★ **פועלת** למכונות תפירה

לפנות: זיק בע"מ
ת"א, רח׳ שלמה 56 טלפון 825169

סאי־טקס קורפוריישן בע"מ SCITEX

עם הרחבת פעילות וגידול הייצוא אנו מציעים קידום אישי ומקצועי, תנאי עבודה מודרניים ואוירה דינמית לבעלי הכשורים דלהלן:

הנדסאי אלקטרוניקה/מחשבים

הכישורים הדרושים: נסיון במיני־מחשבים וציוד פריפראלי, ידע שפת מכונה. נסיון בתכנון לוגי.

כרסם/מסגר מכני

הכישורים הדרושים: בוגר בית־ספר מקצועי במגמת חריטת כלים, מכניקה עדינה או מסגרות מכניות. לאחר שרות צבאי.

הנדסאי אלקטרוניקה

לעבודה בצוות הנדסה וייצור אב־טיפוס של ציוד דיגיטלי מתקדם.
עדיפות לבעלי נסיון.

• 5 ימי עבודה בשבוע •

לקביעת ראיון נא לפנות ישירות למפעל, רחוב המדע, אזור התעשיה, הרצליה ב׳, או טלפונית 930281. סודיות מובטחת.

אלאוף

התעשיה האלקטרו־אופטית בישראל בע"מ
חברה עתירת מדע בקרית ויצמן

דרושים

- **מהנדס אלקטרוניקה** — בעל נסיון וכושר ניהול, לעבודת פיתוח מעניינת.
- **הנדסאי / טכנאי מכונות מוסמך** — עם נסיון של חמש שנים לפחות בתכנון מתקני דפינה לעבוד שבבי מדויק. עדיפות למועמד שהוא גם בעל נסיון בעבודה מעשית בתחום הנ"ל.
- **הנדסאי / טכנאי אלקטרוניקה** — בעל שלוש שנות נסיון לפחות, לעבודת פיתוח.
- **טכנאי מכונות** — בוגר בי"ס לטכנאים ובעל נסיון, לעבודת פיתוח מעניינת.
- **פקיד רכש** — לטיפול בהזמנות רכש מספקים בחו"ל. רצוי הנדסאי או בוגר בי"ס מקצועי. ידיעת השפה האנגלית הכרחית.
- **פקיד יבוא ויצוא** — הבקיא בתהליכי שחרור טובין מהמכס, כולל מסמכי יבוא ויצוא. צעיר בעל רכב פרטי — מועדף.
- **מכונאי מסגר** — בעל נסיון מקצועי ובוגר בי"ס מקצועי ויכולת לקרוא שרטוטים.
- **חרטים** — בוגרי בי"ס מקצועי ובעלי נסיון בעבודות מדויקות.
- **כרסמים** — בוגרי בי"ס מקצועי ובעלי נסיון של מספר שנים בעבודות מדייקות.
- **משחזן** — בוגר בי"ס מקצועי ובעל נסיון בהשחזה עגולה, שטוחה ו/או כלים.
- **מלחימות** — בעלות נסיון, להרכבות אלקטרוניות. למועמדות המתאימות תנאים טובים.

— 5 ימי עבודה בשבוע —

תנאים טובים למועמדים המתאימים

לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון קודם למח׳ כח־אדם ת.ד. 1165 רחובות מיקוד 76110 או טלפונית 956-971.

— סודיות מובטחת —

מרכז תרבות וספורט כרמיאל

דרוש

מציל בריכה
לעונת הרחצה
מאי—ספטמבר 1975

טל. 04—988469
בין השעות 8—12, 16—21

דרושות

1. **קופאית**
2. **נערה לתיוק ושליחויות**

לפנות ל: מ. טסלר סוכנות לבטוח בע"מ שער פלמר 1 קומה ד׳ חיפה

מועצה אזורית מרחבים
צומת מרחבים ד.נ. הנגב טל. 83051 (057)83014

מכרז פומבי

בהתאם לסעיף 13 לצו המועצות המקומיות (שירות העובדים) תשכ"ב—1962 מכריזה בזה המועצה האזורית מרחבים על משרה פנויה כדלקמן:

1) תואר המשרה:
מנהל המדרשה ללמודי יהדות

2) דרגת המשרה: דרוג ע"ה בהתאם לכישורים.
3) תיאור התפקיד: ניהול המדרשה, הכנת תוכניות הלימודים, ארגון החוגים, הדרכת מורים, קשר עם מוסדות החינוך באזור.
4) נתונים אישיים הדרושים למלוי המשרה:
א) השכלה תורנית גבוהה + השכלה אקדמית.
ב) נסיון בניהול מוסד חינוכי של 5 שנים לפחות.
ג) היכרות ההוי והפולקלור המסורתי של עדות ישראל.
ד) כושר אירגוני־אדמיניסטרטיבי.
5) דרישות מיוחדות: הסכמה למלוי התפקיד במשרה מלאה, בעל רכב אישי.

הבקשות למכרז יש להגיש להנהלת המועצה לפי הכתובת הנ"ל עד ליום ה׳ בסיון תשל"ה 18.5.75. טפסים להגשת הבקשות אפשר להשיג במשרדי המועצה ובמינהלים המחוזיים והנפתיים של משרד הפנים.

תביב שרעף — יו"ר המועצה

לסבריגה חברה לשווק

דרושה מזכירה

- הדפסה מהירה במכונה עברית
- הופעה נאה
- עד גיל 30
- שעות עבודה — 07.30—16.00

לפנות אישית לסבריגה חברה לשווק רח׳ החשמל 13 תל־אביב

sabrina

למתפרה חדשה לקונפקציה בגדי נשים בבת־ים
דרושות
- אחראית מתפרה
- תופרות בקונפקציה לדיגבר
- עובדות למכונת אובר־לוק ועבודות יד

לפנות טל. 03/290548, ת"א לשם קביעת ראיון.

דרוש

גבר בעל נסיון בענף הובלה

✱ לתפקיד מינהלתי
למתאים תנאים טובים

לפנות לת.ד. 70 חיפה

מכון התקנים הישראלי — מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ

מודיע על המשרה הפנויה הבאה: —
במכון המתכות הישראלי במעבדה לריתוך

מהנדס

לעבודות ייעוץ ומחקרים תעשייתיים
כישורים הדרושים: נסיון של 3 שנים, לפחות, אחד משטחי הריתוך ותהליכי הלואה, או חילופין — רקע מעשי בתחום המתכות. ידיעת שפות זרות — הכרחית (אנגלית או צרפתית וגרמנית).
קיימת אפשרות לשלב בעבודה השתלמות לתואר גבוה.

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים, פירוט ההשכלה והנסיון המעשי, ליחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ — קרית הטכניון — חיפה 3200, עד יום ו׳, 16 במאי 1975, בציון מספר מכרז 52/75.

למפעל בסביבת נתניה

דרוש
תמחירן

שסיים קורס בסיסי בתמחיר ובעל ניסיון מעשי בתמחירן.

לפנות לת.ד. 7066 ת"א בציון „תמחירן" ובצרוף פרטים ביחוד המועמד.

סופרגז — חברה ישראלית להפצת גז בע"מ

לסניף ירושלים דרושים:

1. **אחראי לסלון המכירות** — עם נסיון וידע בשפות.
2. **מזכירה למנהל** — ולעבודות מזכירות שונות עם נסיון.
3. **עוזר למנהל חשבונות ראשי** — עם נסיון.
4. **עוזר מחסנאי** — עם קטנוע או מכונית לעבודות במחסן ובתוך העיר.
5. **עוזר למנהל הטכני** — של הסניף, בוגר בי"ס מקצועי עם רכב.

בדבר פרטים נא לפנות לסניף סופרגז בירושלים, רח׳ יפו 36, טל: 02-233547 לאיתן או ליאורה.

חשב החברה

חברה ארצית מסחרית גדולה
אשר מרכזה בתל־אביב
מתכוונת למנות **חשב החברה**

התפקיד מחייב פיקוח, מעקב וביקורת על כל הפעולות הכספיות והאדמיניסטרטיביות בחברה לכן, המועמד המתאים יהיה בעל הכישורים הבאים:

- השכלה מקצועית בדרג של רואה חשבון או מקביל לזה.
- נסיון מינהלי רחב בתפקיד ובחברה בסדר גודל דומים.
- תכונות אישיות, המאפשרות לתפקד ולפקח על ארגון מסועף ודינמי.

תנאים טובים למועמד המתאים.

נא לפנות בכתב, בצירוף פירוט קורות חיים ונסיון קודם, לת.ד. 11010 תל־אביב, עבור „חשב החברה".

— סודיות מובטחת —

לספיקי — מחלקת שירות
דרושים
1. שענים מומחים
2. פקיד/ה לקבלת קהל
ידיעת שפות יתרון
לפנות אל: מר קול דיזנגוף 154 תל אביב טלפון 226690

מומחה
ממדרגה ראשונה לעשיית אריגי כל סוגי סרטים
מעונין לעבוד כל יום 4 שעות לפני הצהרים
גם שזירה וגמירה
טל. 449504 לצלצל מ־2—5 אחה"צ

למפעל מזון גדול ברמת־גן

דרושה פקידה
למחלקת קניות

הכישורים: לאחר שרות צבאי, ידיעה בסיסית בהנהלת חשבונות, ידיעת השפות עברית ואנגלית.

ליום עבודה מלא.

על המעוניינות לפנות בכתב לת.ד. 19 רמת־גן עבור „פקידה — למחלקת קניות".

אחריות + רצינות + התמדה = כסף

לעבודה אחראית ובלתי שגרתית בנושא בטחוני הדורשת מגע עם הציבור

דרושים/ות מועמדים/ות

באזור המרכז (הרצליה, פתח־תקוה, ראשל"צ, גדרון וכו׳)

✱ לאחר שרות צבאי
✱ בעלי השכלה של י"ב כיתות לפחות.
✱ העבודה בשעות אחה"צ והערב.

לפנות בכתב בצרוף קורות חיים, לאגף המנגנון ת.ד. 7290 רמת־גן.

— סודיות מובטחת —

בית הילדים של נשי בני־ברית ירושלים
לשנת הלימודים הבאה

דרושים

מדריכים/מדריכות

תנאי המשרה: משרה מלאה בלבד (45 שעות בשבוע). שעות העבודה בעיקרון בשעות אחר הצהרים והערב.
כישורים דרושים: יכולת עבודה עם ילדים בגיל בי"ס יסודי עם בעיות נפשיות וקשיי הסתגלות. נכונות לעבודה קשה בעלת אתגרים.
תנאי שכר טובים.
אפשרות מוגבלת לדיור במקום.

בהצעות יש לפנות בכתב בלבד, בצירוף פירוט קורות חיים, לפי ת.ד. 16017 ירושלים.

דרושה **גננת**

לגן (לא דתי) בשכון חשבון בית וגן, ירושלים, למשפר חדשי עבודה
להתקשר: טל. 02-533241

ארקיע קוי תעופה בישראל בע"מ arkia

דרוש
אפסנאי

בעל רקע טכני והתמצאות ברישום אפסנאי

על המעונינים לפנות אישית למח׳ המנגנון בין השעות 8.30 עד 12.00 ברח׳ החשמונאים 88 תל־אביב

ההסתדרות הציונית העולמית / הסוכנות היהודית

מודיעה על משרות פנויות ל:
טכנאי מיזוג אויר
(17/75)

דרושים טכנאים מעולים ומוסמכים בעלי נסיון של 4 שנים לפחות במתקני מיזוג אויר.

המועמדים העונים על הדרישות הנ"ל מתבקשים להפנות בקשותיהם עם פירוט ההשכלה והנסיון בצרוף העתקי תעודות, אל אגף כח אדם ת.ד. 499 ירושלים 91 000.

דרוש
מנהל מכירות
דינמי
לבית־מסחר לבלי־נגינה
עם רקע מתאים
03-229891

מפעל בסביבת פתח־תקוה

מחפש
מנהלת חשבונות
מנוסה
תנאים טובים
למועמדת המתאימה

לפנות לת.ד. 3226 תל־אביב, עבור „מנהלת חשבונות".

אורמת טורבינות

אזור התעשיה יבנה

דרושים

מבקר/ת איכות (עבוד שבבי, מסגרות מדויקת, פחחות)	מהנדס מטלורג
משחזן	מחסנאי טכני
רתך ארגון	מכונאי רכב
נהג מלגזה	מנהל/ת חשבונות
עובדי "יצור צבע	מזכירה
	עברית אנגלית (שפות נוספות — יתרון)

עדיפות למועמדים מאזור יבנה, רחובות והסביבה.

נא לפנות לאורמת טורבינות (1965) בע"מ ת.ד. 68, יבנה. או בטלפון 055-95461.

— סודיות מובטחת —

חברה להנדסת חשמל מחפשת
חשמלאים
לבנין ותעשיה
להתקשר טל. 644856, בין השעות 20—21, 242334, או לפנות: חברת מגה, שדרות הנשיא 124, חיפה.

למפעל תעשייתי במפרץ חיפה

דרושים

1. **הנדסאי/מהנדס מכונות**
2. **מכשירן תעשייתי**

בעל נסיון במיכשור תעשייתי

נא לפנות טלפונית 04-725175, 04-723502 או בכתב לת.ד. 1540 חיפה.

דרושות
עובדות סוציאליות

לאגודת ידידי בתי"ח העירוניים ממשלתיים בתל־אביב

הכשורים הדרושים: —
תואר ראשון (B.A.) או תואר שני (M.A.) בעבודה סוציאלית. רצוי נסיון קודם בשטח העבודה הסוציאלית בתחום הבריאות.
המעונינים, יפנו בכתב עם פרוט על הכשרה ונסיון לפי הכתובת: המחלקה לשירות סוציאלי, ביה"ח „איכילוב", רח׳ ויצמן 6, תל־אביב.

דרוש בירושלים
פקיד ביהלי מעני
טכנאי יצור מוסמך

לבית חינוך שער

דרושים
א. מורה מדריך לטיבון הקראי
ב. מורה מדריך למכונאות רכב
ג. מורים/ות לפנסת סוביר
ד. מהנדס להוראה אלקטרוניקה
ה. איש אחזקה

לחברת בנין ארצ

מנהל/ת חשבו

דרוש
מנהל מפעל תעשייתי

המתאימים

קשת דרושה
דרושים
✱ צבעים למתכת
✱ מסגרים
✱ רתכים

דרושה מזכי

هكذا من الاصل

דרושים ... מהנדסים · טכנאים · כימאים · שרטטים · מחסנאים · מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים

מוטורולה ישראל בע"מ

דרושים

מנהלי חשבונות

● **מנהל חשבונות מדופלם**
להכנה ולניתוח דו"חות פיננסיים, לביצוע התאמות.
כישורים: נסיון קודם במפעל תעשייתי וידיעת השפה האנגלית.

● **מנהל חשבונות סוג ד'**
לטיפול בהעברת מסמכי בנקים והתאמות שונות.

פקידה טכנית

לניתוח הזמנות של לקוחות, דיווח ומעקב אחר הביצוע.
כישורים: השכלה תיכונית, רקע בהנהלת חשבונות. נסיון קודם בעבודה דומה — הכרחי.

פקידת שכר

לביצוע עבודות משרד כלליות.
כישורים: ידע בהדפסה. תועדף בעלת רקע בהנהלת חשבונות.

מועמדים יפנו בכתב או ישירות, למוטורולה ישראל מחלקת כח אדם ת.ד. 25016, תל־אביב, רחוב קרמנצקי 16, (ע"י הסינרמה)

— סודיות מובטחת —

מועצה אזורית מרום הגליל
מירון 067-39381
מכרזים 1/75, 2, 3
המועצה מבקשת הצעות ממועמדים מתאימים למלוי המשרות הרשומות מטה:

1. מנהל מרכז תרבות נוער וספורט
המועמד צריך להיות בעל כישורים בהדרכה וחינוך עם נסיון בהפעלת פעולות תרבות, נוער וספורט במרכזים וביישובים. דרגת המשרה לפי כישוריו של המועמד. מקום מגורים רצוי באזור מרום הגליל, צפת או כרמיאל. רצוי בעל רכב ורשיון נהיגה.

2. קצין בקור סדיר
המועמד צריך להיות בעל כפר שבטוע עם ידע בבעיות חינוך. התפקיד מחייב בקורים במוסדות חינוך ובבתי הורים. דרגת המשרה לפי כישוריו של המועמד.

3. רכז חקלאי
המועמד צריך להיות לפחות בוגר בי"ס חקלאי ובעל נסיון בניהול חקלאי ורצוי בעל השכלה גבוהה בחקלאות.
התפקיד מחייב בקורים בישובים, ארגון ועדות עצביות חקלאיות, עזרה בהכנת התשיבים, משא ומתן עם גורמי חוץ. הכרחי כי המועמד יהיה בעל רשיון נהיגה ורצוי בעל רכב. הדרגה בהתאם לכישוריו של המועמד.

✱

מועמדים הרואים עצמם מתאימים לאחת מה־משרות המוצעות מתבקשים לפנות בכתב יד בצרוף תולדות חיים וצלומי תעודות אל מזכיר המועצה במשרדה במירון עד יום 23.5.75. המועמדים יוזמנו לפיתוח ויצטרכו לעמוד בפני ועדת קבלה. אין המועצה מתחייבת להעסיק אף אחד מהמועמדים, באם לא ימצא המועמד המתאים.

ש. קדוש — ראש המועצה

למפעל תעשייתי באזור ירושלים
→ דרושים ←

★ **מנהל מפעל**
נסיון של 5 שנים בניהול ייצור, והפעלת צוות עובדים, ידיעת אנגלית הכרחית.

★ **מנהל/ת עבודה**
נסיון של 3—5 שנים בניהול צוות עובדים והפעלתו.

★ **מחסנאי טכני**
3 שנים נסיון בניהול מתקן תוצרת וחלקים, רישום וניהול כרטיסיית מלאי.

★ **עוזר למנהל ייצור**
רצוי טכנאי ייצור עם נסיון של 3 שנים.

המעוניינים יפנו בכתב לת.ד. 7095 ת"א עבור מס' 24, בפרוט כישוריהם המקצועיים, נסיון קודם והתנאים.

— סודיות מובטחת —

תנאים טובים למועמדים המתאימים!

אחים רויכמן (שומרון) בע"מ
חברה קבלנית לכבישים ועבודות ציבוריות
רח' ירושלים 26 חדרה ת.ד. 316
טל: 22263 — 23263 — 063-25061/2

לעבודה באיזור אילת — דרושים:

1. **מנהלי עבודה מעולים**
לעבודות עפר ומצעים בהיקף גדול.
2. **טכנאי מעבדת קרקע**
לבדיקות חומרים וצפיפויות.
3. **מכונאי אחזקה מעולה**
לציוד מכני כבד, עם נסיון מעשי של 5 שנים לפחות באחזקת ציוד מכני כבד, ופקוח על צוות עובדים.
4. **חוצב**
בעל נסיון בחציבת אבן, רצוי עם רשיון לפיצוצים.
5. **מפעיל** למפעל לבטון אספלט.
6. **קבוצה ליציקת משטחי בטון**
ב"מגמר", בעלי נסיון בעבודות מסלולים.
7. **מפעילים מעולים**
למוטורסקרייפרים, שופלים, מוטורגריידרים ובולדוזרים 9־ס.

בעלי הכישורים העונים על הדרישות כמפורט לעיל והמעוניינים להתקבל לעבודה, מתבקשים להתקשר עם מח' כח אדם משעה 07.30 ועד לשעה 18.00 לתיאום פגישה.

תנאים מצויינים בהתאם לכישורי המועמדים

— סודיות מובטחת —

מכתשים באר־שבע
מפעלים כימיים בע"מ

דרושים מחסנאים

הכישורים: השכלה תיכונית. עדיפות תינתן לבוגרי קורס בניהול מחסנים, בעלי נסיון בעבודות אפסנאות / מחסנאות ובניהול צוות עובדים, שליטה מלאה בשפה העברית.

תנאים טובים למועמדים המתאימים

סודיות מובטחת

מועמדים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים ובציון נסיון קודם, למחלקת כח אדם, ת.ד. 60 באר־שבע 84100.

למפעל ברחובות

דרושים

מפעילים (Operators)

לתעשיה כימית

נא לפנות בכתב לת.ד. 1295 רחובות

לאגף השיווק דרוש

עובד בכיר

הכשורים הדרושים: תואר ראשון בהנדסה כימית או מכונות, תואר שני בכלכלה ו/או מינהל עסקים, ידיעת שפות.

רצוי נסיון קודם בייצור ובשיווק.
התפקיד כרוך בנסיעות רבות לחו"ל.

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים למזכיר החברה ת.ד. 420 באר־שבע.

חברת פוספטים בנגב בע"מ

לחברה הנדסית
המתכננת מפעלים חדשים בדרום הארץ

דרושים

לעבודה לפי חוזה מיוחד

✱ **מהנדסי פרויקטים (PROJECT ENGINEERS)**
בעלי נסיון של 3 שנים לפחות בתעשיה הכימית.

✱ **ראש צוות מתכננים (DESIGN SUPERINTENDENT)**
בעל נסיון של 5 שנים בתיכנון פרויקטים לתעשיה הכימית.

✱ **מתכננים (DESIGNERS)**
לעבודות תיכנון צנרת וציוד לתעשיה כימית.

✱ **שרטטי מכונות**
לעבודות שירטוט ותיכנון.

✱

שבוע עבודה של 5 ימים
מקום העבודה — באר־שבע.

— סודיות מובטחת —

✱

מועמדים יפנו בכתב יד, בצירוף תולדות חיים, ציון נסיון קודם ותנאי השכר הנדרשים, לפי הכתובת, ת.ד. 1056, באר־שבע.

מ.ג. אלקטרוניקה בע"מ
מפעל עתיר מדע
בקריה ויצמן, רחובות

דרושות

● **עובדות ייצור**
בעלות נסיון קודם בחיווט והלחמות של מכשיר אלקטרוני.

● **עורכת מעגלים מודפסים**
עם נסיון בשרטוט מכני וחשמלי.

תנאים טובים למועמדות המתאימות

נא לשלוח קורות חיים עם פירוט השכלה ונסיון מקצועי אל מ.ג. אלקטרוניקה בע"מ, ת.ד. 102, רחובות כלפון 956751.

— סודיות מובטחת —

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה

דרושה

מזכירה־כתבנית

הכישורים הדרושים:
— ידיעת השפות עברית ואנגלית והדפסה בשתי שפות אלה.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות בכתב יד ובצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 767 חיפה, מיקוד 31000

אלקטרה

דרוש

מהנדס מכונות בכיר

[illegible]

לפנות בכתב יד בלבד, בצירוף קורות חיים ונסיון קודם להנהלה החברה, ת.ד. 2180 תל־אביב

משמר
חברה לשמירה בטחון ושרותים בע"מ

לחברת משמר סניף ירושלים

דרושים שומרים

יוצאי צבא
לעבודות יום ולילה
תנאים טובים למתאימים

לפנות לחב' משמר, רח' עקיבא 8, ירושלים
טלפון 222750 / 02-234450

דרושים צעירים ומרצים

לעבודה במחונית בארץ או ברחבי העולם

הנתונים הדרושים:
✱ שירות צבאי מלא מיחידת שדה (וחהדה קרבית) בתפקיד פיקוד (קורס פיקודי ופיקוד בפועל).
✱ 21 שנה לפחות.
✱ נכונות להתחייב לכהונת לתקופה של שנה הנושא (אפשרי גם בשלוב עם לימודים).
✱ לעבודה ברחבי העולם נדרשת גם יכולת התבטאות בשפה זרה.
✱ כושר בריאות תקין.

מעוניינים העונים על הדרישות הנ"ל יפנו בכתב, בצרוף קורות חיים וכתובת מדויקת לת.ד. 39350 (מס. 8) תל־אביב.

— רק פונים מתאימים יענו —

מנהל/ת חשבונות

סוג ג'

ניהול קופה באופן עצמאי, עברית על בוריה הכרחית + כתבנות אנגלית.

דרוש/ה למשרה מלאה

תנאים טובים לאדם המתאים

לפנות טלפונית 916981 — 910450

לחברה פרטית
שמשרדה הראשי בארה"ב ומעבדות מחקר ופתוח בחיפה

דרוש

כימאי מומחה לפולימרים Ph.D.

+ לפחות 5 שנות נסיון.
· תנאים מצויינים מוצעים למועמד המתאים.

המעוניין בעבודה מרתקת בשטח חדש נא לפנות בצרוף פרטי קורות חיים באנגלית ל־הידרופילקס בע"מ, ת.ד. 6221, חיפה.

דרושים צעירים

לאחר שירות צבאי מלא

בתפקידי פיקוד (קורס פיקודי ופיקוד בפועל) ביחידות שדה (יחידות קרביות)

לעבודה במחונית מעניינת

שכר נטו של כ־2,000.— ל"י.

העבודה במשמרות מתאימה גם לסטודנטים. (לפחות שלוש משמרות בנות 12 שעות כ"א בשבוע).

המעוניינים יפנו ל"לשכה להכוונה מקצועית", רח' זכריה 15 ת"א (ע"י קולנוע פאר), ביום ב' 12.5.75 בין השעות 08.00—12.00 ו־14.00—16.00, וביום ג' 13.5.75 בין השעות 08.00—12.00.

לצוות מכירות בחברה מסחרית גדולה

דרוש

איש שיווק

פעיל ונמרץ, המסוגל לרכז נושא בתחום מוצרי צריכה. יועדפו מועמדים בעלי השכלה והתמחות בשיווק.
רק פניות בציון פרטים אישיים יענו.

נא לפנות בכתב לת.ד. 16284 ת"א, עבור "איש שיווק".

דרושה

מוכרת מנוסה

לאולם התצוגה של
תכשיטי "קרן־אור" בע"מ

בדבר פרטים נא לפנות טלפון 28930 בין השעות 11.00—16.00.

למשב בפר יחזקאל דרוש

מרכז פלחה

בדבר פרטים לפנות טל. 065-81754
או למזכירות בשעות הרגילות.

יהודה רשתות פלדה בע"מ, אשדוד
מפעל לרשתות לבניה ביוזמת של משקיעים מדרום אפריקה
קבוצת הברות ידועה בארץ

דרוש מנהל המפעל

במבנה התפקיד יהיה אחראי לכל נושאי הייצור, הניהול הטכני, כח־אדם, מדיניות שוק ומכירות.
כפיפות למועצת מנהלים פעילה.

הכשורים הנדרשים: נסיון תעשייתי עשיר ומגוון, רצוי בענף דומה והכרת ענף הבניה. השכלה טכנית גבוהה, שליטה מלאה בשפות עברית ואנגלית.

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים מפורטים לת.ד. 4853 תל־אביב.

סודיות מלאה מובטחת.

דרושים

מהנדסים · טכנאים · כימאים · שרטטים · מחסנאים • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

אלביט מחשבים בע"מ

דרושה
אחות תעשייתית
לעבודה זמנית
(משך 6—8 חדשים)
בימים א'—ה'
בשעות 07.30—17.10
עדיפות לבעלת נסיון במפעל תעשייתי
●
נא לציין מס. 0009/מע

א. צום בע"מ
חברה קבלנית לעבודות־חשמל
דרושים בחיפה
1. **חשמלאים**
2. **עוזרים לחשמלאים**
●
להתקשר לטל: 03-36371
04-255104

להברת עסיס ברמת־גן
דרושים
★ **מנהל(ת) חשבונות** סוג ג־ד
עם נסיון של שנתיים לפחות.
★ **עוזר(ת) לחשב משכורות**
בא בחשבון גם צעיר ללא נסיון.
נא לפנות לטל' 721226.

אלתא התעשיות אלקטרוניות בע"מ
אשדוד
דרוש/ה
אח/ות
הכישורים הנדרשים:
בוגר/ת קורס לאחיות
נסיון של שנתיים לפחות בעבודה
נדרש כושר ניסוח בכתב ובע"פ
על המעונינים לפנות בכתב למחלקת התעסוקה של אלת"א — אשדוד

הורדי בע"מ
יצור לוחות חשמל
רח' שלמה 136, ת"א טל. 829266
דרושים
חשמלאים
ללוחות חשמל
תנאים טובים למתאימים!!

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
מודיע על המשרות הפנויות הבאות:
בפקולטה להנדסת מכונות
פקידה מרכזנית
הכשורים הדרושים: ידיעת השפה העבריה על בוריה; רצויה ידיעת השפה האנגליה; נסיון בהפעלת מרכזית טלפונים.
הערה: רצויה הניכה.
מס' המשרה: מכ.ה/138.

באגף ארגון ותכנון
פקידה כתבנית
הכשורים הדרושים: השכלה תיכונית, ידיעה טובה בהדפסה בעברית; נסיון של שנתיים לפחות בעבודות משרד.
מס' המשרה: את.ה/128.

במחלקה להכשרת מורים
מרכז קורסים להשתלמות מורים
הגדרת התפקיד: טיפול בהכנה ובריכוז קורסים להשתלמות מורים, הנערכים בטכניון בנושאים: מתמטיקה, מדעים מדוייקים, מדעי הטכנולוגיה ומדעי הטבע.
הכישורים הדרושים: בוגר אוניברסיטה במדעי הטבע או בתחום המינהל החינוכי; בעל כושר לארגון וניהול של קורסים; בעל כושר לניהול משא ומתן עם גורמים ומוסדות שונים, כגון: משרד החנוך מוסדות להשכלה גבוהה, הנהלות בתי־ספר ומורים.
פרטים נוספים אודות המשרה ניתן לקבל אצל ד"ר ר. לורובין, המחלקה להכשרת מורים, טלפון מספר 233501.
מס' המשרה: הכ.מו.ה/45.

באגף כספים ובקרה
כתבנית עברית
הכשורים הדרושים: השכלה תיכונית; ידיעת השפה העברית על בוריה כולל הדפסה; נסיון קודם בהדפסה.
מס' המשרה: כ.ב.ה/97.
✶
מועמדים מתאימים העונים לדרישות יפנו בכתב בצירוף קורות חיים, נסיון קודם ומס' המשרה עד יום ו' 23.5.75 אל אגף כח אדם, קרית הטכניון, חיפה, מיקוד 32,000.

מפעלי ניר אמריקאיים ישראליים בע"מ

למפעלי ניר חדרה
דרושים למחלקת המחשב
1. **מנתחי מערכות ומתכנתים**
בעלי נסיון — לעבודות פיתוח ואחזקת מערכות עיבוד נתונים במחשב גדול העובד ב־ Multi-Programming / Time Sharing
2. **אחראי על הדרכה**
תאור התפקיד: השתתפות בצוותי פיתוח הפרויקטים החדשים; עריכת חוברות למשתמשים; הדרכה; יעוץ למשתמשים ביישום מערכות עיבוד נתונים.
כישורים: נסיון בעיבוד נתונים, ידיעת השפות עברית ואנגלית, כושר הבעה בע"פ ובכתב.
✶
נא לפנות למנהל כח אדם, ת.ד. 142 חדרה.

ניר מעולה לכל מטרה

לחברת בניה פרטית
דרושים
✶ **מנהל עבודה מעולה**
לנהול עצמאי של עבודות בניה ציבורית בבטונים.
מקום העבודה — אשקלון.
✶ **טכנאי בנין**
הבקיא בניהול אתרי בניה ובנושא של אספקת חמרים ומגע עם קבלני משנה.
העבודה באזור הערבה.
לשם קביעת ראיון לפנות לטלפון: 051-4611 בשעות 8.00—13.00 — 16.00—19.00.

דרושה
מזכירה לניהול משרד
רצויה ידיעת השפה האנגלית
●
בדבר פרטים נא לפנות לטל. 03-262646.

לחברת אלקטרוניקה דרושה
מזכירה כתבנית
השולטת בשפות עברית, אנגלית על בוריין.
שעות העבודה 7.30—16.00.
להתקשר 282112.

ל"דורון" בע"מ
דרושים:
נגרים
לחדר מכונות
נגרים להרכבה
מתיז צבע
טל: 03-822564

דרוש
מהנדס בנין וטכנאי בנין
תנאים טובים
ברמן — רוסמן
טל. 260057, 258929 ת"א.

למושב חצבה
ד.נ. ערבה
דרושות
לשנת הלימודים הבאה
גננת ומטפלת
נא להתקשר לועדת החינוך או בטלפון 057-50827

הנדסאי ביצוע
נסיון רב בתכנון, תאום ופיקוח + רכב
מחפש משרה בתאום ופיקוח
ת.ד. 2730 ר"ג

למושב ליד נתניה
דרוש **מדריך**
למועדון הנוער
●
להתקשר: טל. 053-23118

מכשירן
יוצא צבא
"תדאה"
נחושרת, תל־אביב
טל. 483141, 483142

בבית ספר בת"א
דרוש מורה להנהד"ש
במשרה חלקית אחה"צ
לפנות: טכניקום, בן־יהודה 28 ת"א.

חשמלאי אחזקה
(כרגע עצמאי)
מעונין באחזקת בנין משרדים באזור שכיר.
חולון, ת.ד. 520 יצחק

דרושה
מורה לבלט
בסטודיו בראשון
טלפון 991384 בערב

מיקרואלקטרוניקס בע"מ
דרוש
כרסם
טל. 03/851186-7-8

אנחנו מתרחבים
ודרושים לנו עובדים בלתי מקצועיים ובעלי מקצוע בעיבוד שבבי
אם אתה מעוניין להשתלב במפעל מתכת לעיבוד שבבי
בוא ל־ רפאל מצפה רמון בע"מ
אצלנו תהנה מ:
- 45 שעות עבודה בשבוע.
אתה בוחר את ימי עבודתך!
כל שעה מעל ל־45 השעות נחשבת כשעה נוספת, עליה תקבל תשלום מוגדל.
- תשלומי שכר 5 פעמים בחודש, 4 תשלומי מקדמות במשך החודש ותשלום יתרת השכר ב־15 לחודש.
- נוסף לתשלומי תוספת הערבה, פטור ממיסים עד 1,000 ל"י וכל הזכויות הסוציאליות.
- דיור מובטח (בשכר חודשי נמוך).
- קידום מקצועי.
- מקום שקט, אויר מצוין וחברה נעימה.

החשוב ביותר: אצלנו „כל אחד הוא **המנהל** של עצמו".
● להתראות
בעלי משפחות המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב יד לת.ד. 7 מצפה רמון.

למוסד ציבורי גדול
דרושים
מבקרים פנימיים
בעלי תארים בכלכלה, מינהל עסקים וראיית חשבון.
✶
מקום העבודה — תל־אביב
✶
מתעמדים בעלי נסיון בבקורת משקית, כספית וניהולית יפנו בכתב, בציון השכלתם והסיכום המקצועי, לת.ד. 7061 ת"א עבור (15) 157 עד ה־22.5.75.

דרושים
מכונאי רכב
למוסך גדול ומתפתח
תנאים טובים
למועמדים המתאימים
פרטים בטלפון 289781 תל־אביב ב־שעות הערב או בכתב לת.ד. 290 — פתח־תקוה.
— סודיות מובטחת —

ליחידת מחשב גדולה בתל־אביב
המפעילה מערכת תקשורת ארצית
דרוש:
SYSTEM RROGRAMMER
בעל נסיון רב במערכות הפעלה I.B.M.
תנאים מיוחדים לאיש המתאים.
אפשרות העסקה בחוזה מיוחד.
נא לפנות לת.ד. 37306 תל־אביב עבור מס. 101.

דרוש קופאי
בעל נסיון בקופה רושמת
ליום עבודה מלא
דרושה ידיעה בהנהלת חשבונות
לפנות בכתב: ת.ד. 526 תל־אביב "עבור קופאי".

עבודה בטחונית בשטחים!
למשוחררי צה"ל
עד גיל 30. בעלי נסיון פיקודי. כושר בריאות תקין. השכלה תיכונית מושלמת או השכלה על תיכונית.
אנו מציעים:
- קביעות בעבודה בתנאי שכר טובים ותוספת מיוחדת.
- לימוד השפה הערבית בתנאי פנימיה. בתוספת שכר.
- עבודה בלתי שגרתית ומסלול קידום רחב.
- הצמדת רכב בתום תקופת ההכשרה.

אנו דורשים ממך הרבה ומציעים לך הרבה יותר.

פנה עוד היום
לת.ד. 39351 תל־אביב או לת.ד. 77 ירושלים (עבור "יום")
בצרוף קורות חיים פרטים אישיים מלאים ומס' טלפון.
סודיות מובטחת

למוסד גדול
דרושים
חוקרים
באם הנך:
— קצין מצ"ח מנוסה
— קצין משטרה (חקירות)
— בוגר אוניברסיטה (פסיכולוגיה, משפטים, קרימינולוגיה) בעל נסיון רלוונטי בעבודה
הנך מוזמן להגיש מועמדותך
מקום העבודה — תל־אביב
- מועמדים מתאימים יפנו בקשותיהם, בצירוף קורות חיים ונסיון מקצועי קודם, לת.ד. 7061 עבור (15)159 עד 22.5.75
— סודיות מובטחת —

לעבודה בלתי שגרתית דרושים
דוברי רומנית או דוברי רוסית
(גברים בלבד)
העונים על הדרישות הבאות:
✶ בעלי תעודת בגרות לפחות
✶ עד גיל 30 המעורים היטב בחיי הארץ
✶ אחרי שירות צבאי מלא
✶ שליטה מוחלטת בעברית.
העבודה הינה קבועה ובמשרה מלאה.
המעונינים מתבקשים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ופרטים אישיים לת.ד. 77 ירושלים או לת.ד. 33232 ת"א או ת.ד. 2133 חיפה מיקוד 311000.

מכתשים באר־שבע
דרושים
מחסנאים

דרושים צעירים נמרצים
לעבודה בטחונית או ברחבי העולם

דרוש
איש שיווק

מכذا من الأصل

هكذا من الأصل

היום 40 עמודים

העיתון הנפוץ ביותר בארץ

חתימת הסכם ... של נסיון ...

דרושים

מהנדסים · הנדסאים · שרטטים · מחסנאים · · · מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים · · ·

בקונוור שרותי מידע ישראליים בע"מ

אנו מחפשים:

- מנהל מפעל (מכשירים) — רקע אלקטרו־מכני
- מנהל אגף בת"א — לקונצרן המ"שיווק פרטי
- מנהל מסחרי — לחברה תעשייתית (היטק)
- מ/חשב — חברה מסחרית גדולה
- מהנדס בניין + קיות — רקע בנקאות/חשמל
- בלכן בנהול — לחברה פרטית
- מזכירה בכירה — לחברה

ת"א · גורדון 65 · ת.ד. 11364 · טל. 248211

במכרז על משרה פנויה מס' 33/75

לבנק ישראל בי"ם

דרוש

עורך דין

ללשכת היועץ המשפטי

טופס בקשה למשרה ניתן לקבל במקומות הבאים:

- בירושלים: יחידת כח אדם, רח' יפו בניין מצפה.
- בתל־אביב: מדור כח אדם, רח' לילינבלום 37.
- בחיפה: רח' דרך העצמאות 24.

את הטופס במלוי פירוט על הנסיון המקצועי והעודות השכלה, יש להחזיר ליחידת כח אדם ת.ד. 780 ירושלים, מיקוד 91000, עד יום ג' 20.5.75.

נא לציין את מספר המכרז בגוף הבקשה ובכל פניה הנוגעת למכרז זה.

למפעל תעשייתי גדול בחדרה

דרוש

מנהל מחסן

בעל נסיון

התפקיד כולל: ניהול מחסן מוצרים מוגמרים (מוצרי צריכה לבית); ארגון משלוחים לכל חלקי הארץ; פיקוח על עובדים.

נא לפנות בכתב בציון פרטים אישיים ונסיון קודם לת.ד. 16284 תל־אביב, עבור „מנהל מחסן".

ICI

אי.סי.אי (ישראל) בע"מ

אדם צעיר (בגיל 30-25)

בעל השכלה גבוהה, רצוי תואר בכימיה או פיזיקה דרוש לתפקיד עוזר טכנו־מסחרי באגף הפלסטיקה והביר־כימיה.

מועמדים בעלי הנתונים הנ"ל והיודעים היטב עברית ואנגלית, יפנו בכתב לפי הכתובת: אי.סי.אי (ישראל) בע"מ, ת.ד. 2703 תל־אביב.

סודיות מובטחת

החברה לכבלים ולחוטי חשמל בישראל בע"מ

מחפשת

למפעלה במפרץ חיפה

חרט מנוסה

בעל נסיון של 5 שנים לפחות.

תנאים טובים למועמד המתאים.

נא לפנות למחלקת כח־אדם בכתב, לפי ת.ד. 443 חיפה, או בטלפון 04-726036.

לחברת מהנדסים אזרחית

לתכנון כבישים, מבנה שכונים, תנועה ותחבורה

דרושה

שרטטת מנוסה

לעבודה במשרדנו בירושלים

לטלפן בשעות העבודה

ירושלים: 30446, 66826

למוסד כלכלי גדול

דרוש

דרוש עוזר למזכיר הכללי

עבודה מעניינת בכספים, חשבונאות והכנת תקציבים

בעל ידע ונסיון בתחומים הנ"ל יפנה בכתב־יד תוך פירוט תולדות חיים ונסיון קודם אל: ת.ד. 3023 רמת־גן

— סודיות מובטחת —

ליחידת מיכון מתפתחת דרושים בירושלים

1. מפעיל למערכת 370/DOS/VS

בעל נסיון של שנה אחת לפחות בהפעלת מחשבי י.ב.מ. או בתכנות.

2. נקבנית עברית אנגלית

למשרה מלאה.

3. 2 נקבניות

לעבודה של 5—4 חודשים, בשעות 13.00 ואילך (לפחות 5 שעות עבודה ביום).

מועמדים מתבקשים לפנות בכתב יד בציון גילם, נסיונם המקצועי ודרישות שכר לת.ד. 7555 ירושלים, עבור „מיכון". סודיות מובטחת

לבית הספר התיכון הדתי העיוני והמקצועי ימין אורד

דרושים

מורים

- בעלי תואר בי.אי.
- בעלי רשיון הוראה קבוע

לקראת שנת הלימודים תשל"ו

למקצועות: עברית, ספרות עברית, ערבית, חנוך גופני, מתמטיקה, כימיה.

לפנות טלפונית: 04-942038, 04-942081.

אוניברסיטת בר־אילן

מודיעה על משרה פנויה

מכרז מספר 22/75

לזוג נשוי של:

אם ואב בית

לפנימיית בנים ובנות

הכישורים: נסיון בעבודה עם סטודנטים; הדרכה או עבודה בפנימיה. אב בית — ידיעה טכנית לתקוני אחזקה קלים; רצויה ידיעה טובה באנגלית; שומרי מצוות.

מגורים במקום חובה — ינתן דיור מתאים.

נא לפנות בכתב אל מחלקת המנגנון, אוניברסיטת בר אילן, רמת־גן.

דרוש

מנהל חשבונות

עדיפות לבעלי נסיון בשטח הביטוח

לפנות: „איתנים" בטוח בע"מ ת.ד. 3022 ת"א, טל: 51591

לביח"ר אוליבקס בע"מ

דרושים

1. הנדסאי/מהנדס מכונות

בעל נסיון

2. מסגר כללי

מנוסה

נא לפנות ל־903781 בין 9.00 ל־17.00.

לחברה נודעת בתל־אביב — דרוש

פקיד יבוא ומנהל חשבונות

הכישורים הדרושים: בוגר בי"ס תיכון; בעל נסיון של שנתיים לפחות בעיקר ביבוא; קריאה וכתיבה בצורה מושלמת בעברית ובאנגלית; ידיעת בהנה"ח הכרחית.

על המעוניינים לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים ופרטי נסיון מקצועי, לת.ד. 16284 תל־אביב, עבור „פקיד יבוא".

בוא אלינו לבנות את עתידך ולהנות מפרי עבודתך

דרושים

- מחסנאי בכיר
- חשמלאי ראשי
- מכונאים
- מסגרים

לפנות למחלקת כוח־אדם, טלפון 067-37474

פרי הגליל

מפעל לניבוש ושימור תוצרת חקלאית חצור הגלילית טל: 067-37473

תעשיות אלקטרוכימיות פרוטארום

ת.ד. 1929 חיפה, מיקוד 31000

למפעלנו במשמר הים (ליד עכו)

דרושות

כתבנית בשפות אנגלית ועברית

(שפת אם אנגלית)

כאחראית למזכירות

הכישורים: נסיון של 3 שנים לפחות בהדפסה בשתי השפות ובעבודות משרדיות לאחר שרות צבאי.

עדיפות ותנאים מיוחדים לבעלת נסיון בקצרנות באנגלית.

פקידה כתבנית

— למחלקת אחזקה

הכישורים: נסיון של שנתיים לפחות בהדפסת עברית ובעבודות משרדיות, לאחר שרות צבאי.

מועמדות מתבקשות לפנות טלפונית 04-715211, 04-912231 או בכתב למחלקה המנגנון לת.ד. 1929 חיפה.

הסעה מוסדרת למקום העבודה ובחזרה.

תנאי עבודה נאותים.

— סודיות מובטחת —

דרוש

ראש אגף כספים

לחברת שרותים גדולה בעלת סניפים בארץ שמרכזה בתל־אביב.

הכישורים הדרושים:

- רואה חשבון או מנהל חשבונות מדופלם
- נסיון של שלוש שנים לפחות בנהול הנהלת השבונות כולל מחלקה שכר עובדים וטיפול במדיניות כספים של חברה גדולה.
- כושר הפעלת צוות עובדים ויכולה ניהול מו"מ עם בנקים וגורמי חוץ.

מועמדים בעלי הכישורים יפנו בכתב לת.ד. 29147 ת"א בצירוף קורות חיים בכתב והמלצות, עבור „ראש אגף כספים".

— סודיות מוחלטת מובטחת —

למפעל מזון גדול במרכז ת"א

דרושים:

1. מכנאי ייצור

למחקרי זמן ושיפור שיטות עבודה.

2. פקידת חשובים

לחישובי שכר ופרמיות.

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 138 ת"א 61000 או להתקשר טלפונית 03-51531 לקביעת מועד לראיון.

למוסד ממלכתי למחקר ולפיתוח

דרושה

כתבנית אנגלית

תנאים טובים למועמדת מתאימה

במשרה מלאה

טלפון 39211/296

התעשיה האוירית לישראל בע"מ

נ.ת. בן־גוריון

דרושים לקורס:

- מכונאות מטוסים
- חשמלאות מטוסים
- מבנאות מטוסים

גברים אחרי שרות צבאי בעלי השכלה של 10 שנות לימוד לפחות. בסוף הקורס יקבלו המשתתפים שכר. הבוגרים ישובצו בעבודות ייצור מגוונות, בעלות אתגר מקצועי רב.

לקבלת פרטים נוספים נא לפנות בכתב אל: יחידת המתמקה התעשיה האוירית נמל התעופה בן־גוריון, או אישית בימים א'-ה' בין השעות 0800 - 1500.

התחבורה למפעל – תחנה מרכזית ת"א רציף מ"ס 2 אוטובוס 475 מאסף לוד. תחנה מרכזית פ"ת אוטובוס מ"ס 249 מאסף רמלה.

ציקלון מוצרי תעופה בע"מ

ת.ד. 119, כרמיאל, טלפון 04-911672/3/4

דרושים

1. מחסנאים טכניים
   - א. בשטח כלי עבודה, בעלי נסיון וידע בניהול כרטסת ומלאי מחסן.
   - ב. בעלי רקע תעופתי — בעלי נסיון בעבודות מחסן ורישום, רצוי יוצאי חיל־האויר.
2. כתבנית

   בעלת ידיעה טובה בהדפסה באנגלית ובעברית.
3. מכנאי מטוסים
4. עובדי ייצור

   בעלי נסיון או רקע טכני כללי — מסגרים, פחחים, חרטים, כרסמים.
5. פועלי ייצור בלתי מקצועיים

   יקבלו הכשרה במפעל — בתום תקופת ההכשרה יעברו למחלקות הייצור.

למועמדים המתאימים מובטחים תנאים טובים, סיכויי קידום ואתגר רב בעבודה.

המועמדים יגישו הצעותיהם למנהל כח אדם, לפי הכתובת דלעיל.

לחברת בניה

דרוש

מנהל עבודה בכיר

לעבודה בסביבות תל־אביב

הכשורים הדרושים:

- נסיון 5 שנים לפחות בניהול עבודות בנין הכוללות מערכות חשמל, מים, הסקה ומעליות.
- ניהול עובדים בזמנית וקבלנות — המונה כ־100 איש.
- נסיון בעבודה עם ציוד מיכני.
- נסיון בתאום עם קבלני משנה.
- ידיעת השפה העברית על בוריה הכרחית.
- שליטה בדבור בשפה הערבית רצויה.
- רצוי רשיון נהיגה.

המועמד המתאים מתבקש לכתוב לת.ד. 32026 תל־אביב לקביעת ראיון.

לחברת בנין ציבורית

דרוש

מהנדס תמחירן

הנתונים הדרושים:

נסיון רב בעריכת והכנת אומדנים לתחום בענף הבניה.

ידע ונסיון קודם בביצוע עלויות ומעקב אחר ביצועם בהתאם לאומדנים.

כושר ניהול מו"מ עם גורמים.

המעוניינים מתבקשים לפנות תוך ציון קורות חיים ומספר טלפון לת.ד. 7037 מיקוד 61070, ולציין מהנדס תמחירן.

הילטון תל־אביב

טלפון: 244222

למלון הילטון

דרושה

נקבנית י.ב.מ.

שנה נסיון וידיעה באנגלית הכרחיים

על המועמדות לפנות למחלקת המנגנון בשעות 9.00—16.00 טלפון 244222

לחברה לכבלים ולחוטי חשמל בישראל בע"מ

דרוש

מנהל חשבונות עצמאי

לתפקיד בכיר

הכישורים הדרושים:

- סוג 3 לפחות, רצוי מנה"ח מדופלם.
- נסיון בתעשיה של 3 שנים לפחות.

נא לפנות בכתב לת.ד. 443 חיפה, לגד שמה.

לחברת הובלה ארצית

דרוש בתל־אביב

מנהל חשבונות ראשי

מועמדים בעלי נסיון בכבר מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 14233 תל־אביב, עבור מנהל חשבונות ראשי. סודיות מובטחת.

מוסד צבורי גדול בתל־אביב

מחפש

קצין בטחון

הדרישות: השכלה כללית; נסיון רב בעבודה בטחונית; שליטה בעברית וידיעת האנגלית; כושר ארגון וניהול צוות עובדים.

תנאים טובים למועמד המתאים.

נא לפנות בכתב לת.ד. 11010 תל־אביב עבור „קצין בטחון".

דרושות בחורות — נשים

נאות, האלגנטיות הדוברת עברית ואנגלית ...

שעות העבודה 10.00—16.00 או 16.00—21.00.

לפנות לטלפון 91560 ...

אלקטרומט

לחברה לתקון מכשירי אלקטרוניקה

דרוש מכנאי

בעל ידע, רמה ונסיון בתקון מכשירי אלקטרוניקה ביתית.

לפנות: טלפון 280117 רחוב חנמאל 10

בגדים ...

שנידמן ...